

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a **Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported** (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

Zusammen
fassend

ԱԼԷՔՍԱՆՏՐ ՑԻՒՍԱ

ՄՕՆՐԷ ԳՐԻՍՐՕ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՃԻԼՏ

Ս Ա Հ Ի Պ Ի

ՄԻՀՐԱՆ Կ. ՆԱԳԱՇՃԻԱՆ

معارف نظارت جلیله سنک رخصتیه طبع اولنمشر

ՍԹԱՄՊՕԼ

ՄԻՀՐԱՆ ՄԱԹՊԱԱՍԸ—ՊԱՊԸ ԱԼԻ ՃԱՏՏԷՍԻՆՏԷ Ն՞ 7

—1882—

775 42

(888 - Ա. 7.)

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԳՐԱԳՐԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ԻՖԱՏԷԻ ՄԷՐԱՄ

Էօթէտէն պէրու Օսմանլըճա պիր չօգ քիթապլար վէ ըիսալէլէր վէ սաիր էսերլէր նէշր իտերէք, իգթիտարըմա կէօրէ իպրաղը խըտմէթ իթմէքտէ օլտուղում հալտէ, միլլէթտաշլարըմա խուսուսի սուրէթտէ պէօյլէ պիր խըտմէթ իյֆասընա մուվաֆֆազ օլամամաղը թէճվիղ իտէմէտիկիմտէն, պու տէֆա էտէվաթ վէ էսպապը լաղըմէյի պիթթէտարիք Ալէքսանտր Տիւմանըն էն մէշհուր վէ մաղպուլ ասարընտան վէ հէր լիսանա թէրճէմէ իտիլմիշ օլան իշպու ՄՕՆԹԷ ԳՐԻՄԹՕ հիքեայէսինին թապու նէշրինէ միւպաշէրէթ իյլէտիմ: Մէմուլիմ վէճհլէ բաղպէթը ումուվիյէյէ մաղհար օլտուղում հալտէ, ֆիմապաս սաիր ասարը նաֆիանըն տախի թապու նէշրինէ տէվամլէ էլտէն կէլտիկի մէրթէպէտէ միլլէթիմէ խըտմէթ իյֆասընտա գուսուր պրազմամաղա չալըշաճաղըմը վաստէյլէրիմ:

ԳԱՅՍԷՐԻՅԷԼԻ

ՄԻՀՐԱՆ . Կ. ՆԱԳԱՇՃԵԱՆ

4575-85

ՄՕՆԹԷ ԳՐԻՍԹՕ

1.

ՄԱՐՍԻԼԵԱ . — ՖԱՐԱՕՆԸՆԸՆ ՎԻՐՈՒՏԸ

ՖԱՐԱՕՆ նամ իւշ տիրէքլի պիր գքթա Ֆրանսքզ սէֆինէսինին՝ Իգմիր, Թրիէսթէ վէ նարօլի շէհրլէրինէ օղրայարագ, 1815 սէնէի միւտտիյէսի փեարուարքննն 24իննի կինիւ Մարսիլեայա թագարբուպ (եագլաշմագ) էյլէտիկի, Նօթր-Տամ տըլա Կարտ նամ իշարէթ գուլէսինտէն կէօրիւմէքլէ, հասպէլատէ լիմանտան պիր գլավուղխուրուճ (չքգմագ) վէ Իֆ հիւարքննն եանքնտան կէչէրէք Մօրթիօն պրոււնույլա Բիօն ատասը արասքնտա սէֆինէյէ եանաշքպ վիւրուճ (կիրմէք) էյլէտի:

Մարսիլեա լիմանքնա պիր սէֆինէտուխուլի, վէխուսուսիյլէ պոււնուն կիպի Մարսիլեա տէսթկեահքնտա ինշա օլունմուշ պիր կէմինին միւտտէթը մէտիտէ սէյր ու սէֆէրտէն սօնգրա ալտէթ վէ վիրուտը՝ օվագթլար հիւքմիննէ պէյն էլէհալի վուգուաթը նատիրէտէն մասատուտ օլմասըլլա, Սէն-Ժան գալէսիմէյտանը սէյիրճիլէրլէ մալամալ օլուպ, սէֆինէնին պաշ վէ գքշ տիրէքլէրինտէքիլէրտէն մաստա պիւթիւն եէլքէնյլէրի ինտիրիլմիշ օլտուղու, վէ քէմալը պէթաէթը հարէքէթինտէն (աղքր եիւրիւմէսինտէն), վէ թայֆասքննն էվգաքնտան (հալ ու թավրքնտան) պիր ֆէլաքէթէ ուղրամիշ օլմասը հքսս օլունտուղու հարտէ, Գալազարէնեք վէ ժարօղ ատալարը արասքնտա սատէմէի վօլգանտան (եանար տաղ բաթլամասքնտան) աշքլտրղը միւհթէմէլ օլան պօղազտան կէչիպ, Բօմէկ պրունքնը տօլաշմասը իւղէրինէ օրատաթէճէմիլիւ իտէն խալգ պիրպիրէյլէ գէյլ ու գալէ վէ ֆէննը սէյր սէֆաինէ (կէմիճիլիք) աշնա օլանլար տախի հարէքէթը սէֆինէտէ հքսս օլունան հալը քէտուրէթմէալքն՝ կէմինին պիր գազաեա օղրամասքնտան օլմայքպ, պէլքի իչինտէքիլէրին ֆէլաքէթտիտէ օլմալարքնտաննէչէթ էյլէտիկինի իսթիտղալ իթմէքտէ, վէ պու հալ իւղէրէ սէֆինէ եագլաշտրգճա Մարսիլեանքն տար լիմանքնա

տուխուլինէ թէվաստութ վէ տէլայէթ իթմէք իւղըէ կէ-
միյէ էվվէլճէ կիրմիշ օլան գլավուղըն եանքնտա էամօն
Տանթէս նամքնտա պիր ճիվանք խօշէնտամքն մէհարէթը
թամմէ վէ ճէսարէթը մալաքէմալ իլէ կէմինին հարաքեա-
թընա տիգղաթ վէ գլավուղըն վիրտիկի իշարէթլէրի
թայֆայա թէպլիղ վէ իշաէթ իթմէքտէ օլտուղու կէօ-
րիւլիւր իտի :

Սէֆինէնին ահվալը ֆէլաքէթնիւմունք, սէյիրճիլէր մի-
եանքնտա վէ Մօրէլ նամքնտա պուլունան պիր զաթըն
ճիւմիէտէն գիյատէ մուճիպը խալէճանը տէրունի օլմաղ-
լա, պունուն սահիլէ միւվասէլէթինէ տէկին ինթիղարէ
սապր ու թահամմիւլ իտէմէյէրէք, հէման պիր քիւշիւք
ֆիլիղայա րաքիպէն հարէքէթ, վէ Բէղէրվ հիզասընտա
սէֆինէնէ թագարրուպ իյլէտիկի ճիվանք մասհուտըն մէշ-
հուտը օլունճա, տէրհալ գըլավուղըն եանքնտան այրը-
լըպ, վէ կէմինին գըյըսընա կէլիպ, կէօլէրթէնէ տայա-
նարազ վէ շարգասընք էլինէ ալարազ Մ. Մօրէլէ կէօ-
րիւնտիւքտէ :

Մօրէլ.—Վայ Տանթէս, սէն մի սին. ճանքմ նէ օլ-
տունուղ, կէմիտէ կէօրիւլէն հալը քէտուրէթմէալ նէ
տիր :

Տանթէս.—Էֆէնտիմ, գարտանքմըղ պիշարէ Լըգլէր,
Չիվիթա Վէքքիա եագընլարընտա թէրքը տաղտաղաի
հայաթ իլէ ախրէթէ սէֆէր իյլէտի : Իշթէ հալիմիղտէ
կէօրիւլէն հիւղն ու քէտէր օնտան վագը օլան թէէսսիւր
ու թէէսսիւֆիմիղտէն նէշէթ իտէյօր :

Մօրէլ.—Կէմինին համուլէսինտէն նէ խապէր :

Տանթէս.—Համո օլուն. համուլէ սէլամէթտէ, վէ
թիճարէթի սիղէ ֆէվգէլհատտ մէմնուն իտէճէք սու-
րէթտէ տիր :

Մօրէլ.—(Համուլէնին սէլամէթի խապէրինի ալընճա
չէհրէսինտէ ալաիմի մէսէրրէթ միւշահէտէ օլունարազ.)
Սճապա իլլէթի նէ իտի. մաղրուղէն մի (պօղուլարազ)
վէֆաթ իթտի :

Տանթէս.—Խայր էֆէնտիմ, պաշ հումմասընա ուղրա-
յըպ, բէք չօգ մէշագղաթ վէ զահմէթ չէքէրէք կիթտի
(Պունու տէտիկի սըրատա եիւղ իւնիւ թայֆատան թարաֆա
չէվիրիպ, կէմինին տէմիրի աթըլաճաղընտան, հաղքր պու-

լունմալարը դօմանտասընը իթա իլէ սէ.քիզ օն . քիշխտէն իպարէթ օլան թայֆանըն . քիմի իբլէրէ , քիմի եէլ.քէն վէրլագօնլարա սարքլարագ , իշպաշընտա միւհէ.յեա օլտուդլարընտան , քէնտիսինէ իթաի մալխամթա միւթէրագգըպ օլտուդլարը Մօրէլին մալխամի օլունճա , պըրագտըզը եէրտէն սէօղէ պաշլայըպ :

Մօրէլ .— Ճանը՛մ , պու հալ նա՛սըլ վէ նէ՞ զէման վու գու պուլտու :

Տանթէս .— Էֆէնտի՛մ , անսըզըն իշթէ էօյլէ պիր շէյ օլտու : Լըզլէր՛ նարօլի լիման րէյիսիլլէ պիր խայլի միւսահապէթ (կէօրիւշմէ.ք) իթաի.քտէն սօնդրա , քէնտիսինտէ պագը մէրթէպէ սըզլէթը տէրուն էսէրլէրի միւշահէտէ օլունտըզը հալտէ , նարօլիտէն ֆէ.ք.քը լէնկէր (տէմիր ալմազ) իլէ կէմիլլէ եօլ վէրմիշ իտի . արատան թաղբիպէն եիրմի տէօրթ սաաթ միւրուր իտէր իթմէզ , շիտտէթլի պիր պաշ աղըքսընա թութուլուպ , իւշ կիւն սօնդրա սէֆինէի րուհը տէրեաի ատէմէ վագը լէնկէր , վէ համուլլէի ճէսէտի տախի աեազլարընտա վէ պօղազընտա պիրէր կիւլլէ պագլը օլտուղու հալտէ , Էլ ձիյ յիօ ատասը էօնիւնտէ գաարը տէրեայը մագարը իյլէտի : (Էօլիւպ տէնիզէ աթըլտը) Իֆթիխար նիշանըյա գըլըճընը զէվճէսինէ կէօթիւրմէ.ք իւզրէ սագլաեօրու՛մ էֆէնտի՛մ : Տիւնեա հալի պու եա՛ , էկէր պու ատէ՛մ տէ Խնկիլիզլէրլէ օն սէնէ միւտտէթ մուհարէպէ իտուպ , գազանե ուղրամատըզը հալտէ , էն սօնրա ահատը նաս կիպի գապա գապա րահաթ տէօշէկինտէ էօլմիւշ օլտա , աճա . յիպ պիր շէյ օլուր իտի :

— Նէ՞ եարայըմ , Էտմօն , ճիւմլէմիզ օ եօլուն եօլճուսույըզ . տիւնեա քիմնէյէ պագը տէյիլ տիր . էս.քիլէր կիթմէզսէ եէնիլէրէ եէր աշըլմազ . էկէր մէվթ (էօլիւմ՛) օլմագսա , քիմնէ իշիւն թէրֆիի ըիւթպէ միւմքին օլամազ իտի . մատամ քի կէմինին համուլլէսի սէլամէթ իմիշ . . .

— Էվվէթ էֆէնտի՛մ , հէ՛մ սէլամէթ տիր , վէ հէ՛մ տէ պու սէֆէրին հասըլաթ ու մէնֆտաթը եիրմի պէշ պին ֆրանզ թիճարէթ կէթիրէճէ.ք տէրէճէտէ տիր :

Էտմօն պու վէճհ իլէ միւ.քեալէմէ իթմէ.քտէ ի.քէն սէֆինէ միւտտէվէր (եուվարլագ) գուլլէյի կէշտիկինի կէօ .

րէրէք գուտուր եէլ քէնլէրինին տախի թօրլանմասը գօմանտասընը իթա, վէ պու էմրին հարպ իւզրէ պուլունան պիր սէֆինէ մուամէլաթը կիպի սիւրաթը իճրասըյլա սէֆինէ էսքի հըզըյլա եիւրիւմէքտէ, վէ Մօրէլին ահավալը սէֆինէ յի էյիճէ թահգիզ իթմէկէ արզու վէ աճէլէսի կէօրիւնմէքտէ օլմասըյլա ֆիլիզայա պիր իր աթաբազ, «էֆէնտիմ, կէմիյէ չըգմազ իսթէրսէնիզ պույուրքն իշթէ կէմի հօճասը Մ. Տանկլար գամարասընտան չըգայօր. հէր նէ մալիւմաթ միւրատ իտէր իսէնիզ, Օնտան ալապիլիրսինիզ, Պէնտէնիզ տէ բուխսաթընըյլա կիտիպ սէֆինէ յի հալը մաթէմէ թէպտիլ իտէյիմ.» աթմէսի իւզէրինէ, սահիպի սէֆինէ հէման Տանթէսին աթարըզը իրին ուճունու թութուպ, կէմինին տիշարըսընա թաալիզ իտիլմիշ օլան նէրտիպանտան ուրուճ (եօզարը չըգմազ) վէ տէրունի սէֆինէ եէ տուխուլ իտէրէք, Տանթէս տախի իշինին պաշընա կիթմիշ օլտուզու հալտէ, քին ու հատտի չէհրէի ուպուսէթնիւմասընտան (եիւզ էքշիթմէք) վէ կէմի իսալըքնը ումուճէն տիլկիր վէ նախօշնուտ իտէն, քիպր ու զուրուրը էվզար նապէճասընտան անլաշըլըր եիրմի պէշ եիրմի ալթը եաշլարընտա վէ կէմինին հօճասը օլուպ Տանկլար նամընտա պուլունան պիր տէլիզանլը՝ գամարասընտան չըգըպ Մօրէլի իսթիզպալ իտէրէք, շու վէճհլէ սէօղէ պաշլատըլար.

Տանկլար.—էյ, Մ. Մօրէլ, պաշըմըզա կէլէնլէրի իշիթտինի՞զ մի:

Մօրէլ.—էվ վէթ, էվ վէթ, զավալլը գարտան Լըզլէր, էյի սասամճըզալ իտի:

Տանկլար.—էվ վէթ էֆէնտիմ, խուսուսիյլէ ֆէննը սէյրը սէֆաինտէ (կէմիճիլիքտէ) վուգուֆ ու մէհարէթի տէրքեար, վէ սիզին կիպի թիճարէթը պահրիյէ իլէմէէլուֆ զէվաթըն վըզայէի մէնաֆիի էմրինտէ իշէ եարար, վէ միւտտէթը էօմրիւնիւ տէրեատէ կէշիթմիշ, վէ սինն ու թէճրիպէսի հատար քէմալէ իրմիշ պիր գարտանը քեարկիւզար իտի:

Մօրէլ.—(Տանթէսէ տօղբու պագարազ) Զանն իտէրիմ քի սանտաթտա մէհարէթ՝ սինն ու սալ իլէ տէյիլ տիր իշթէ տօթմումուզ Տանթէսին կէմի իշինի իտարէտէ քիմ:

սէնին մուսալէնէթինէ միւհթան օլմամասը՝ պու ֆէնատէ մէհարէթինէ աէլալէթ իտէր :

Տանկլար.—(տիտէի հըրսու հասէտինի Տանթէսէ տի-քէրէք,) Էվ վէթ Էֆէնտիմ՝ վազբա կէնճլիք մանիի մէհարէթ աէյիլ տիր. ամմա թէճըիպէսիզլիք աճայիւ պարտան վէֆաթ իտէր իթմէզ, քիմնէեէ տանըչմադսըզըն սէֆինէնին դօմանտասընը տէրէօհտէ իթտի, վէ տօզրուճա Մարսիլեայէ կէլմէք լազըմ իքէն, Էլպա (1) ա-տասընտա պիր պուչուզ կիւնիւ պիհուտէ իզաա (զայ) իթտիրտի :

Մօրէլ.—Իքինճի դարտան պուլունտուզու ճիհէթլէ, կէմինին դօմանտասընը իյֆա իթմէք վազիֆէսիյլէ միւքէլլէֆ տիր. անըն իչիւնպիր շէյ աէնիլէմէզ լաքին պիր պուչուզ կիւն մէզքիւր ատատա իզաաի վազթէյլէտիկի սահիհ իսէ օրատա խաթա իթմիշ. եօզսա կէմի թամիրէմի միւհթան իտի :

Տանկլար.—Խայր, կէմի թամիրտէն միւսթաղնի իտի, վէ պու պիր պուչուզ կիւն մահզա դարա սէֆասը սիւրմէք արզուսույլա դայպ իտիրտի :

Ագիպի միւքեալէմէտէ Մ. Մօրէլ՝ Տանթէսի տալէթ, վէ օ տախի տահա պիր մըդտար իշի գալտըզընտան, աֆլընը թալէպլէ թայֆալարա տէմիր աթմասը դօմանտասընը վէրէրէք, լէնկէրը սէֆինէ շէմաթէթը մալիւմէսիյլէ աէրեայէ ազբպ կիթտի, Հէր նէ դատար գլափուզ եանընտա իտի իսէ տէ, Տանթէս իշինին պաշընտան այրըլմայըպ, կէմինին պայրազլարընը վէ տիրէքլէրինի մաթէմ հէյէթինէ թահվիլ իթտիկինի Տանկլար միւշահէտէ իյլէտի :

Տանկլար.—Էֆէնտիմ, կէօրի՞յօրմըսընըզ, շխմիտէն դարտանըզը գուրմուշ :

Մօրէլ.—Հագիգէթ տէ դարտան տըր եա :

Տանկլար.—Էվ վէթ. եալընըզ սիզլին վէ շէրիքլէրինի զին թաստիզինէ միւհթան տըր :

Մօրէլ.—Պունու դարտան իթմէմէքտէ պիր սէպէպ եօզ տըր, ֆիլհագիզա սիննէն պիր մըդտար կէնճ իսէ

(1) Պիրինճի նարօլէնըն իլք տէֆա նէֆի օլունտըզը վէ օլ թարիխտէ մուգիմ պուլունտըզը ատա տըր :

տէ, սանաաթքնտա մէհարէթի կէօղ էօնիւնտէ տուրույօր:

Տանկլարքն պու սէօղտէն չէհրէսի պօղուլուպ, Տանթէս տախի «Էֆէնտիմ, պէնտէնիղ ի չաղբբբյօր իտինիղ տէմիր էնտախթ իթտիք, էմիրինիղէ մունթաղբբբլ» տիմէսի իւղէրինէ, Տանկլար պիր մբգտար կէրի չէքիլիր:

Մ. Մօրէլ՝ Տանթէսէ խիթապէն «Էլպա ատասքնտա մուճիպի թէվադգուֆքնբղբ սիւվալ իտէճէք իտիմ» տիմէսիյլէ:

Տանթէս.—Էֆէնտիմ, պունուն սէպէպի պէնտէնիղճէ մէճճուլ տբբ. օրայա կիտիշիմ դարտան Լբղլէրին էմիրու վասիյէթիյլէ տիր, չիւնքի հալէթբ նէղինտէ (ճանչէքիշտիկինտէ) պէօյիւք մարէշալ Պէրթրանա թէսլիմ իթմէք էմիրի իլէ պանա պիր պէօյիւք բաքէթ էվրաղ վէրմիշ իտի:

Մօրէլ.—(Թաաճճիւպլէ) Վա՛յ, էտմօն, սէն մարէշալ Պէրթրանբ կէօրտիւն մի:

Տանթէս.—Էվվէթ, էֆէնտիմ, կէօրտիւմ:

Մօրէլ.—(Էթրաֆիա պաղքնարաղ Տանթէսի քէնարա չէքիպ ետվաշճա) Իմրէրաթօր նա՛սրլ տբբ:

Տանթէս.—Էֆէնտիմ, պէնտէնիղ էյի կէօրտիւմ:

Մօրէլ.—Վա՛յ, սէն իմրէրաթօրո՛ւ տա մբ կէօրտիւն:

Տանթէս.—Էվվէթ, էֆէնտիմ, պէն մարէշալ Պէրթրանբն օտասքնտա իքէն, օրայբ թէշրիֆ իթտի:

Մօրէլ.—Սէն օնա հիշ պիր շէյ սէօյլէտի՞ն մի:

Տանթէս.—Խա՛յր, օ պանա սէօյլէտի:

Մօրէլ.—Նէ՞ տէտի:

Տանթէս.—Կէմինին Մարսիլեատան նէ վաղթթ չբղբպ նէրէեէ կիթտիկինի, վէ համուլէսինին նէ օլտուղքնբ թահղիղ իթտի: Չաննբմ թէհի պուլունաս վէ պէնիմ մալլբմ օլա, իշթիրա էմէլինտէ իտի. լաքին պէնտէնիղ իքինճի դարտան օլուպ, կէմի դաթքնբղբն օլտուղքնբ իֆատէ իտինճէ, իմրէրաթօր «Եա՛, պու կէմի Մօրէլի՞ն մի տիր: Պու Մօրէլ ֆամիլեասբ մին էլգատիմ թիճարէթբ պահրիյէ իլէ մէէլուֆ տբրլար. ասքէրլիքլէ Վալանստա իքէն պուլունտուղում ալայտա Մօրէլ ֆամիլեասքնտան պիր արգատաշբմ վար իտի» տէտի:

Մօրէլ.—(քէմալք ֆէրահլա թաստիղ իտէրէք,) Էվվէթ պէնիմ Բօլիգար Մօրէլ նամ ամուճամ իտի. սօնղրա

Երևզ պաշք օլտու: Տանթէս, կիթ ամուճամա իմբէրաթօր քէնտիսինի խաթրընտան չքգարմատըղընը իֆատէ իթ. էկէր պիչարէ պունու իշխտէճէք օլուրսա, սէվինճինտէն պիւքեա (աղլամագ) իտէր: (Օմուզունու օխշայարագ.) Մարէշալ Պէրթրանա բաքէթի կէօթիւրտիւկին, վէ իմբէրաթօրլա կէօրիւշտիկին իշխտիլտիկի հալտէ, հագգընտա մուխաթարա վէ մազարրաթք տաի (տաովէթ իտիճի) կիպի կէօրիւնիւրսէ տէ, գարտան Լքգլէրին էմրինէ իթաաթ վէ Էլսպա ատաարնա ազիմէթ իթտիկինէ մէմուն օլտում, աֆէրին Տանթէս:

Տանթէս.—Սճայիպ, կէօրտիւկիւմ շէյին նէ օլտուզքնը պէն տէ պիլմէտիկիւմ հալտէ, պունտան պանա նէ՞ մազարրաթ կէլէպիլիւր. իմբէրաթօրլա իթտիկիւմիզ միւսա հապէթ իտէ, միւշարիլէյհին հէր քէսէ սէօյլէյէպիլէճէկի սէօզլէրտէն իպարէթ իտի:

Պունլար պու միւքեալէմէտէ իքէն, գարանթինա վէ կէօմրիւքաէն մէմուր կէլտիկինի կէօրտիւքտէ, բէճաիաֆիլ իլէ սահիպի սէֆինէտէն իֆթիւրագ իթտիկինի (այրըլտըղընը) ուզագտան կէօզլէթմէքտէ օլան Տանկլար կէօրիւնճէ, Մ. Մօրէլէ Եազլաշարագ,

Տանկլար.—Էֆէնտիմ, Բօրթօ-Յէրրաիօյա կիթմէսինին սէպէպինի անլաթաք՞ մք:

Մօրէլ.—Անլաթաք. հագգք վար իմիշ:

Տանկլար.—Հագգք վար իտէ բէք ալա. պիր ատէմ՝ բէֆիգինին իյֆաի հիւսնիւ խքտմէթլէ էֆէնտիսինին նազարք թէվէճճիւհինի ճէլպ իթտիկինի անլարսա, հագգ իտէճէկի աշիքեար տքր:

Մօրէլ.—Էվվէթ, Տանթէս վազ իֆէսինտէն խարիճ պիր իշ կէօրմէմիշ. շիւնքի պու հարէքէթի՝ գարտան Լքգլէրին էմրինէ միւթէվէաթ տիմէք տիր:

Տանկլար.—Գարտան Լքգլէր տէպինիլ տէ խաթրըմա պիր շէյ կէլտի. Տանթէս Լքգլէրտէն զաթընըզա պիր մէքթուպ թադտիմ իթտի՞ մի:

Մօրէլ.—Խայր. պիր մէքթուպ մք վար:

Տանկլար.—Մահուտ բաքէթտէն պաշգա պիր տէ մէքթուպ վար իտի գքյաս իտէրիմ:

Մօրէլ.—Նա՞սքլ բաքէթ:

Տանկլար.—Ճանք՛մ, հանկյա Տանթէսին Բօրթօ-Ֆէր-
բաիօյա կէօթիւրտիւկի բաքէթ:

Մօրէլ.—Վա՛յ, սէն բաքէթի կէօթիւրտիւկինի՛նէ՞ պի-
լկոսքն:

Տանկլար.—(Ճանք սքզբլարագ) Էֆէնտիմ, միւթէվէ-
ֆա գարտանքն գարուսք աչքզ տուրան գամարասքնքն
էօնիւնտէն կէչէր իքէն Տանթէսէ պիր բաքէթ վէ պիր
մէքթուպ թէսլիմ իթաիկինի կէօրմիւչ իտիմ:

Մօրէլ.—Բաքէթ մալիւմ ամմա մէքթուպա տայիր պիր
չէյ սէօյլէմէտի. լաքին էկէր մէքթուպ տա վար իսէ, էլ-
պէթթէ պանա վէրէճէք տիր:

Տանկլար.—(Պիր մքգտար թէֆէքքիւրտէն սօնդրա)
Էօյլէ իսէ, էֆէնտիմ, քէնտիսինէ պիր շէյ սէօյլէմէյին պէլ-
քի եանլքչ կէօրմիւչիւմ տիր. » տէյիպ վէ Տանթէսին ալ-
տէթինի կէօրիւպ եինէ եէրինէ շէքիլտի:

Մօրէլ.—Կէլ պագալքմ, Տանթէս, արթքզ իշին գալ-
մատք:

Տանթէս.—Էվ վէթ, էֆէնտիմ էմվալ տէֆթէրինի կէօմ-
բիւքճիւյէ վէ բաթէնթա իլէ էվրագք տա լիման գբլա-
վուդույլա գարանթինայա կէօնտէրտիմ:

Մօրէլ.—Արթքզ պուրաճա իշին գալմատք:

Տանթէս.—(Էթրաֆք նազարք տիգգաթա ալքպ, հէր
պիր իշին թէքմիլէն եօլքնտա օլտուդունք անլատքգտա,
Խա՛յր, էֆէնտիմ,

Մօրէլ.—Էօյլէ իսէ պիրիմլէ պիրլիքտէ թաամ իտէ-
պիրիբիսին:

Տանթէս.—Էֆէնտիմ, տավէթինիղէ արգք շիւքրանկլէթ
իտէրիմ. անճագ աֆիվ պույուրքն, կիտիպ բէտէրիմի կէօ-
րէյիմ:

Մօրէլ.—Հագգքն վար. բէտէրինի սէվտիյինի պիրիբիմ:

Տանթէս.—(Պիր ալ թէֆէքքիւրտէն սօնդրա) Աճապա
նէ՞ հալտէ տիր. էյի՞ մի տիր:

Մօրէլ.—Վագաա պու կիւնլէրտէ կէօրմէտիմ իսէ տէ,
էյի տիր զանն իտէրիմ. . .

Տանթէս.—Էվ վէթ, օտասքնտա եալքնքղճա օթուրմա-
եք սէվէր:

Մօրէլ.—Տիմէքքի սէն պուրատա եօգ իքէն հիչպիր

չէյէ իհիթիյաճը օլմայըպ հէր շէյի միւքէմմէլ իմիշ :

Տանթէս.—(Թէպէսսիւմէ) Էֆէնտիմ, բէտէրիմ քիւպիրլի ատէմ տիր . ձէնապը Հազտան պաշգասընաարզը իհիթիյաճ իթմէղ :

Մօրէլ.—Բէք էյի, բէտէրինի կէօրտիւքտէն սօնղրա պիզէ կէլիրսին եւ :

Տանթէս.—Էֆէնտիմ, եինէ աֆիլը ալլիյէնիզի իսթիրհամ իտէրիմ . պու զիյարէթի միւթէազիպ պաշգա պիր զիյարէթիմ տահա վար տըր . կէրշի պունա թէրճիհ օլունմազսատա, գալպէն պունուն կիպի միւէսսիր տիր :

Մօրէլ.—Էվվէթ, էվվէթ, իսթըրմա կէլտի, հանիյա Գաթալան գարիյէսինտէ սիզի պիր կէօզէտէն օլտուզընը պիլիրիմ . տիլպէր Մէրսէտէս տէյիլ մի :

Տանթէս թէպէսսիւմ իթտի :

Մօրէլ.—Գըզըզազըն պիր գաշ տէֆալար կէլիպ Պարսօնտան հավատիս սիւվալ իթմէսինին սէպէպինի շիմտի անլատըմ : Լաքին, էտմօն, նէ կիւզէլ մէթրէսին (մանթօնէթա) վար տըր, թէպրիք իտէրիմ :

Տանթէս.—Մէթրէսիմ տէյիլ, նիշանլըմ տըր :

Մօրէլ.—Ատամ, նիշանլը, մէթրէս, հէպ պիր հիսապ տէյիլ մի եւ :

Տանթէս.—Պիզճէ էօյլէ տէյիլ տիր, էֆէնտիմ :

Մօրէլ.—Հէր նէ իտէ, պիզճէ օլան վազիֆէնիզի իճրա իթտինիզ, պույուրըն . Հազգ սէլամէթ վէրսին, բարա իսթէրմիսինիզ :

Տանթէս.—Խա՛յր էֆէնտիմ . շիմոիլիք իսթէմէմ, իւշայլըգ գատար մաաշլարըմ հալլիյէ տուրույօր :

Մօրէլ.—Պիլիրիմ . սէն իտարէնի պիլիրսին :

Տանթէս.—Նէ եարայըմ, էֆէնտիմ, իսթիյար բէտէրիմ վար :

Մօրէլ.—Էվվէթ, սէվտիկինի տէ պիլիրիմ . շիմոի պէն տէ էվլատ պապասըլըմ, պէօյլէ պիր գաշ այ սէյեա հաթտան սօնրա օղլումը ալը գօյուպ եանրմա կէօնտէրմէյէն օլուր իտէ, տօղրուսը պէնիմ տէ ճանըմ սըզըլըր :

Տանթէս.—(Րէսմը սէլամը իճրա իտէրէք) Րուխսաթընըզլա կիտէյիմ :

Մօրէլ.—Պաշգա պիր տէյէճէյին եօգ մու :

Տանթէս.—Խա՛յր, էֆէնտիմ :

Մօրէլ.— Գարտան Լըզլէր՝ հիյնի վէֆաթընտա պէնիմ իշիւն սիղէ հիշ պիր մէքթուպ վէրտի՞ մի:

Տանթէս.— Էֆէնտիմ, մէքթուպ երգապիլէճէք հալտէ տէյիլ իտի, լաքին պունու սէօյլէտիկինիզտէն խաթրըմա կէլտի. սիզտէն Օն պէշ կիւն բուխասաթ իսթէեէճէքտիմ:

Մօրէլ.— Թէէհհիւլ իշիւն մի:

Տանթէս.— Էվվէլա թէէհհիւլ, սօնղրա Բարիղէ կիթմէք իշիւն:

Մօրէլ.— Հայ հայ, վագթիմիղ վար. սէֆինէնին թախլիյէսի լաագալլ պիր պուշուգ այ սիւրէր, վէ իւշ մահտան ագտէմ տիկէր սէֆէրէ միւպաշէրէթ իտէմէզ. լաքին իւշ այ սօնղրա պուլունմագ դալլիլիյէ, (տիյէրէք վէ սրթթընք օխշաեարագ) Ֆարաօն դարտանսըզ օլամագ:

Տանթէս.— (Կէօղլէրինտէն սէվինճնիւմայան օլարագ) Գարտանսըզ մք պույուրտունուզ, աման էֆէնտիմ. մէվախտի (վատլէր) ալիյէնիղ ուրուզը (տամարլար) իւմիտիթի թահրիք իտիյօր: Աճապա պէնտէնիղի Ֆարաօնա գարտան իթմէք մի էմէլ պույուրույօրսընըզ:

Մօրէլ.— Հայ հայ, պաշլը պաշըմա օլաա իտիմ, պուտագիգատան թէղի եօզտը, լաքին մալիւմ եա, իթալիանճա պիր տարսը մէսէլ վար տըր. «Օրթագլը ատէմ էֆէնտիլի քէօլէյէ պէնղէր:» Տէրլէր: Լաքին իքի րէյտէն պիրիտի գաղանբլմըշ տըր: Իշին եարըսը պիթմիշ տիմէք օլուպ, պագըսը իշիւն տախի էլտէն կէլէն զայրէթ ապլա տիրիղ օլունմագ:

Տանթէս.— (Սէվինճինտէն նաշի կէօղլիւնտէն եաշկէլէրէրէք, Մ. Մօրէլին էլինի թութուպ) Էֆէնտիմ, բէտէրիմ իլէ Մէրսէտէս թարաֆլարընտան տախի զաթը ալինիղէ հէզար քէրրէ կիֆաի շիւքրանիլէթէ մէտեունբմ:

Մօրէլ.— Բէք էյի, բէք էյի, էյի ատէմին եարտըմճըսը Ալլահ տըր. կիթ իպթիտա բէտէր վէ Մէրսէտէսինի կէօր. սօնղրա կէլ պէնի տէ պուլ:

Տանթէս.— Միւրատ պույուրուր իսէնիղ, սիղի սահիլէ գատար կէօթիւրէյիմ:

Մօրէլ.— Խայր թէշէքքիւր իտէրիմ. պէն պուրատա գալըպ, Տանկլար իլէ հիսապլարա պագաճաղըմ: Նասըլ, էսնաի սէյեահաթտա անըն հարաքեաթընա պէյէնտի՞ն մի:

Տանթէս.—Էֆէնտիմ, բէֆագաթճա սիւվալ պույուրըր խէնիզ, խօշնուա տէյիլիմ, չիւնքի պէնի սէվմէզ զանն խտէրիմ, պիր կիւն նասըլսա պէյնիմիզտէ պիր նիզափու գու պուլուպ, օ նիզայը սիլասլաֆասլ իթմէք իւզրէ պիր գաչ տագիգա Մօնթէ Գրիսթօ ատասընա չըգմամըզը թէքլիֆ լյլէմիշտիմ. գապուլ իթմէտի խտի: Լաքին կէմի հօճալըզընը իսթիֆասար պույուրուր խէնիզ, իշինէ հիշ պիր տէյէճէք Եօգ տըր. զանն խտէրիմ սիզտէ խօշնուա օյուրսընըզ:

Մօրէլ.—Էյ, Տանթէս, սէն Փարաօնա գարտան օլուրսան, Տանկլարըն մէմուրիյէթինտէ պագասընտան մէմնուն օլուրմըլըտըն:

Տանթէս.—Էֆէնտիմ, կէրէք գարտան օլայըմ, վէ կէրէք իքինճի գալայըմ. սահիպի սէֆինէնին էմնիյէթինի գազանմըջ օլսան բիայէթ՝ վաճիպէի զիմմէթիմ տիր:

Մօրէլ.—Աֆէրին, Տանթէս, աֆէրին, սէնի հէր ճիհէթտէ միւսթահսէն պուլտուլմ, վէ արթըգ տուրմաղա սապր իտէմէեէճէկինի տէ անլատըմ, պարի թէվգիֆ իթմէեէյիմ:

Տանթէս.—Իսթէտլյիմ իզնի վէրէճէք միսինիզ:

Մօրէլ.—Կիթ տէտիմ եա:

Տանթէս.—Միզին թէշրիֆ պույուրտուղունուզ ֆիլիգա իլէ սահիլէ գատար կիտէյիմ մի:

Մօրէլ.—Իէք էյի:

Տանթէս.—Էֆէնտիմ, լութֆունուզա միւթէշէք բիւրիմ Ալլահա էմանէթ օլուն:

Մօրէլ.—Ուղուրլար օլուն:

Պու միւքեալէմէյի միւթէադիպ, տէլիգանլը՝ ֆիլիգայա աթըլըպ գըշընա օթուրարագ Գանբպիէրէ չէքմէլէրինի էմր իթմէսիլլէ, իքի նէֆէր կէմիճի տէրագապ քիւրէքլէրի էլլէրինէ ալըպ, ֆիլիգա միւմքին մէրթէպէ սիւրաթլա լիման ադընտաքի կէմիլէրին արասընտաքի տար կէչիտլէրտէն կէչիպ Օրլէան իսկէլէսինէ եանաշտը:

Սահիպի սէֆինէ, թէպէսսիւմէ, պունուն արտընտան իւքէլէյէ չըգըպ զայպ օլունճաեա գատար պագտը. պատէհու պաշընը չէվիրիպ, Տանկլարը կէլմիշ արգասընտա տուրույօր կէօրտիւ. զահիրտէ սահիպի սէֆինէնին էմնինէ մունթաղըր, վէ հադիգաթտէ օտա Տանթէսին ար-

գասընտան նազբր խտի: Անճազ մէղքիւր տէլիզանլը-
նըն արգասընտան իմալէ օլունան շու իքի նազար արա-
սընտա ֆարզը ազիմ գահիր խտի:

2.

ԲԷՏԷՐ ՎԷ ԷՎԼԱՏ

Տանկլար՝ Մօրէլին Տանթէս հազգընտա կէօսթէրտի-
կի թէվէճճիւհի չէքէմէտիկինտէն, շիւպհէյի տալէթ ի-
տէր պիր թագըմ նիֆադամիզ սէօղլէրլէ Մօրէլի Տան-
թէստէն թէպրիտէ (սօղութմազա) օղրաշա տուրսուն, պիզ
կէլէլիմ Տանթէսին սուրէթը ազիմէթինէ: Մէրզում՝ Գա-
նըպիէր վէ Մէյլան ճատտէլէրինի կէչէրէք, վէ նօայլսօ-
գազընա վասըլ, վէ սօլ թարաֆտա պիր քիւշիւք խանէ-
նէ տախիլ օլարազ, պիր էլիլլէ նէրտիվանըն թրապըզա-
նընը թութուպ, տիկէր էլիլլէ գալպինին խալէճանընը
թէսքինէ օղրաշարազ, խանէնին գարանլըզ վէ տէօրթ
գաթ նէրտիպանընտան սէրիան չրզըպ, բէտէրինին իզա-
մէթիկեսհը օլուպ գարուսը նիմ քիւշատէ օլան պիր քիւ-
շիւք օտանըն էօնիւնտէ թէվազգուֆ իլլէտի:

Իսթիյար բէտէրի՝ Փարասօնըն ալտէթ վէ վիսուլինտէն
հէնուզ պիխապէր օլտուզու հալտէ, պիր սանտալիա իւ-
զէրինէ չրզըպ, օտասը բէնչէրէլէրինին տէմիրլէրինէ սա-
րըլմը սրազը չիչէքլէրլէ գարըչմը սարմաշրզը թանզի-
մէ օղրաշրբ իքէն, Տանթէս՝ օտատան իչէրի կիրիպ «պա-
պաճըզըմ՝ պապաճըզըմ» տէյու իսթիյարը գուճազլա-
յընճա, պիշարէ հէրիֆ քէմալը հայրէթ ու մէսէրրէ-
թինտէն կէօղլէրի գարարըպ, վէ պէյնզի սարարըպ
տիթրէկէրէք, օղլունուն գուճազընա տիւշտիւ:

Տանթէս պապասընըն պու հալինի կէօրիւնճէ էօյլէ
անսըզըն օտայա կիրիլինտէն նատիմ օլարազ «պապա՛,
ֆէրահ իլէ ատէմէ գարար կէլմէզ տէյու խապէրսիզճէ
կիրտիմ. պունտա էօյլէ քէնտինի զայն իտէճէք նէ վար-
իշթէ շիւքիւրլէր օլսուն, սազ վէ սէլիմ ալտէթ իթտիմ
վէ պէրմիւրատ օլաճազըզ, Հէլէ գալզ պիր ազ քէնտի-
նէ կէլ, կէօղլունիւ աչ» Տիմէսիլլէ իսթիյար՝ «Նասըլպէր-
միւրատ օլաճազըզ. սանքի շիմտէն սօնզրա պիր տահա
թաշրայա կիթմէկէճէքմիսին» Սիւվալինի իյրատ իթտի-
կինտէ, Տանթէս՝ «էօյլէ տէյիլ, Խիւտա պիլիւր քի քիմ»

սէնին միւսիպէթինտէն իսթիֆատէ իթմէք իսթէմէմ', ամմա , նէ՞ եարայբմ, պիր ֆամիլեա քի տիւչարբ ֆէլաքէթ օլմուչ տբբ , ծնա աճբմագտան պաշգա էլիմտէն նէ՞ կէլիր : պիչարէ դարտան Լբգլէր ճամբ (դատէհ) մէվթի նուչ իթտի . Մ . Մօրէլին հագգբմտա կէօսթէրտիկի աւարբ իթիմատ վէ խօշնուտինին իշրապ իյլէտիկի վատբ զբմնիյէ պագբլբնճա, Լբգլէրին եէրինէ պէն թային օլունաճաղբմ զանն իտէրիմ' : Շու կէնճ եաշբմտաէկէր գարտան օլուր իսէմ' , սէնէվի 2,000 ֆրանգ իւճրէթ վէ թիճարէթտէն տախի հիսսէ ալաճաղբմ . պապա' , անլատբն մբ : Իշթէ պու եիւզտէն պէրմիւրատ օլաճաղբղ՝ պէնիմ կիպի ֆագիր կէմիճի մագուլէսի պիր ատէմին պէօյլէ պիր նիյմէթէ նայիլ օլաճաղբնբ քի՞մ մէմուլ իտէր իտի : Ինչալլահ շու իւմիտիմ հուսուլէ կէլսին տէ իլք տէֆա ալաճաղբմ մէպալիղ իլէ սէնին իշիւն պաղչէլի քիւչիւք պիր խանէ իշթիրա իտէյիմ' . խօշլանտբղբն չիչէքլէրի տիքէր էյլէնիբսին : » Տէտի : Իխթիյար վագբա պուսէօզլէրի տիյնէր վէ «էվվէթ օղլում, միւսաատէի թալի իլէ հէր շէյ օլուր.» կիպի ճէվապ գայտբնտա պուլունուր իտի իսէտէ , օղլունու էօյլէ անսբղբն կէօրիւշիւնաէն վէ միւթէաղբպէն պէօյլէ թէպշիր օլունուչտան հասբլ օլան մէսէրբէթ վէ խալէճան, զաաֆբ վիւճուտբնա պիր գաթ տահա շիտտէթ վէրտիկինտէ , պիչարէ արգասբ իւզէրէ տիւշիւպ պայբլտբ :

Տանթէս իխթիյարբն իչպու դաշիի (պայբլմագ) նակէհանիսինտէն պիւթիւն պիւթիւն շաշբբպ թէտալի գայտբնա տիւշտիւկի սբրատա իխթիյարա պիր բարչա շէրապ վէրմէք թէտպիրինի տէրխաթբր իթմէսիյլէ «պապա, շէրապբն նէրէտէ տիր.» տէեու շարապ թէհարրիսինէ պաշլատբղբնտա , իխթիյար՝ «նաֆիլէ արամա , իգթիզա իթմէզ» տէտի :

Տանթէս՝ օտանբն տօլապլարբնբ գարբչտբբարագ «խա՛յր, խա՛յր, սէն պանա սէօյլէ , շէրապբն նէրէտէ տիր.» Տէտի :

—Արամագ իգթիզա իթմէզ, շարապբմ գալմատբ :

—Նէ՞ տիմէք , շարապբնբզ գալմատբ մբ , եօգսարաբանբզ մբ թիւքէնտի :

—Խա՛յր , էվլատբմ, հէր շէյիմ վար . իշթէ սէն կէլտին եա՛ :

Տանթէս.—(Ալնընտան աղան սոււղ թէրի սիլէրէ.ք) Պէն պունտան իւշ այ էվվէլ կիտէր.քէն, սանա ի.քի եիւզ ֆրանգ պըրադ.տըլտըմ:

—Էվվէթ, օղլում, էօյլէ տիր, լա.քին գ.օմշումըգ Գարտ. բուսա պիր աղ պօրճուն վար իմիշ, կիտէր.քէն նասըլսա, ունուտոււ պ վէրմէմիշսին, պանա կէլտի իխթար իթտի, վէ վէրմէեէճէ.ք օլուր իսէմ կիտիպ Մ. Մօրէլտէն իսթէեէճէ կիինի անլաթտը. պէն տէ Մ. Մօրէլ պունու իշիտիր իսէ շայէտ սէնտէն թէպէրրիւտ (սօղումագ) իտէր տէյու իսէվ ֆիմտէն թէէտիյէ կյէտիմ:

—Պու նասըլ լաղըրտը, պէնիմ Գարտրուսա տէյնիմ 150 ֆրանգ իտի:

—Էվվէթ:

—Սանա պրադ.տըլըմ բարատա՞ն մը թէէտիյէ կյէտին:

—Էվվէթ:

—Էօյլէ իսէ տիմէ.ք օլույօր քի, սէն իւշ այէլլի ֆըրանգ իլէ կէշինտին:

—Թէլաշ իթմէ, պիլիբսին քի պէն աղա գանսաթ իտէրիմ:

—(Բէտէրինին այագլարընը էօրէրէ.ք.) Աման պապա. ճըղըմ, աֆիլ իտին:

—Աման օղլում, նէ՞ եարբ.յօրսըն:

—Պապա, շու հալտէն եիւրէյիմ բարէ բարէ օլտու:

—Օղլում, հէր կէշէն ունուտոււլուր, հէլէ շիմտի ֆէրահա պագալըմ:

—Էվվէթ, պապա, էօյլէ տիր, շիւ.քիւրլէր օլտուն իշթէ կէլտիմ, սաղ ու սէլիմ սէնի կէօրտիւմ, բարամ աղ իսէ տէ իւմիտիմ չօգ տըր. շիմտիլի.ք ալ շունու պիր աղըլա եէմէ.ք ալտըր» տէյէրէ.ք ճէպինտէ օլան ի.քի իւշ եիւզ ֆրանգը սուֆրանըն իւզէրինէ տէօ.քաիւ.քտէ, իխթիյարըն եիւզիւ կիւլէրէ.ք:

—Պունլար քիմի՞ն տիր:

—Սէնին վէ պէնիմ տիր, վէ հէբսի պու տէյիլ եարըն տահա կէթիրէճէյիմ:

—Օղլում, միւնասիպ իսէ եինէ հալը սապըգըմ բատտէսինտէ մասրաֆ իտէյիմ, շիւն.քի պիրտէն պիրէ չօգ շէյ ալաճագ օլուր իսէմ, իսալգ աճայիպ տիր, էվվէլ.քի

պիր շէյ սաթընն արմատըրնն սէպէպ՝ օղլունունն ավտէ-
թինէ պէքլէմէսի իմիշ» տէրլէր :

— Հէր հալտէ բէյ սիզին տիր . լաքին հէր շէյտէն
էվ վէլ պիր պէսլէմէ թուլթընըզ, արթըզ սիզին էվտէ եա-
լընըզ գալտըղընըզը իսթէմէմ . կէմինին սաֆրատընտա
կէօմրիւքտէն գաչըբըլմըշ պիր քիւշիւք սանաթը իշին-
տէ պլա թիւթիւն վէ գահվէմ վար, եարըն սապահ կէ-
թիրիրիմ՝ Տուր պագալըմ, պիրիսի կէլիյօր :

— Հա՛, գօմշումուզ Գարտրուս օլմալը, սէնին կէլ-
տիկինի իշիթտի իսէ, խօշամէտիյէ կէլիյօր :

— Իշի տիշինէ ույմազ պիր հէրիֆ օլտուղունտան,
քէնտիսինի հիշ սէվմէմ, հէր նէ հալ իսէ պույուրսուն :

Տանթէս չու սէօզիւնիւ պիթիրիր պիթիրմէզ Գարտ-
րուս գարա սագալլը վէ թէրզիլիք սանաթըյլա թա-
աշիւշ իտէր օրթա հալլը պիր հէրիֆ իտի : Էլինտէ
եամալըզ պիր չուհա բարչասը օլտուղու հալտէ սրբը-
տարագ Մարսիլեա լիսանըյլա :

Գարտրուս.— Կէլտին, հա՛, Տանթէս հօշ կէլտին :

Տանթէս.— (Հէրիֆտէն խօշլանմատըղընը պիլտիրմէ-
եհրէք) Էվ վէթ, գօմշում Գարտրուս, կէլտիմ, հօշ պուլ-
տուգ . էլիմտէն կէլէպիլէն պիր խըտմէթինիզ օլուր իսէ
իյֆասընա հազըբըմ :

Գարտրուս.— Էյվալլա՛հ, էյվալլա՛հ, պէնիմ քիմնէեհ
իհթիյաճըմ օլմազ . էքսէրիա պաշգալարընըն պանա միւ-
րաճաթը վուգու պուլուր» տիմէսինէ Տանթէսին ճանը
սըզըլտըղընը շէհրէսինտէն անլամասըյլա «սագըն պու
սէօզիւ իւզէրինէ ավմա Վագըա սանատա ազչէ իգրազ
իթտիմ, ամմա թէէտիյէ իթտին, զարարը եօզ, գօմշու-
լուգտա պէօյլէ շէյլէր օլաղան տըր :

Տանթէս.— Բարա էտա օլունուր իսէ տէ, խըտմէթ
էտա օլունմազ : Պիզ իշիմիզտէ պուլունմուշ օլանա պօր-
ճումուղու էտա իթտիքտէն սօնղրա հազգը թէշէքքիւ-
րի տէ իյֆա իտէրիզ :

Գարտրուս.— Ատա՛մ . պէօյլէ լաֆլար լազըմ տէյիլ .
կէչմիշէ մազի տէրլէր, սէնին սէլամէթլէ կէլտիկինէ պա-
գալըմ՝ Նիմոի չուհա արմազ իշին շարչեա տօղրու

կիթմիչ խոխմ. Տանկլար տօսթու մը զա թէ սաստիւ ֆլէ, «վա՛յ, սէն Մարսիլեատա մըսըն. պէն սէնի Իզմիրտէ զանն խոխմ. յօր խոխմ. » տէտիմ. Օ տա տահա եէնի կէլտիկինի վէ սէնին պէրապէր ավտէթ իթտիկինի խապէր վէրմէսիլլէ, գօշուպ սէնի կէօրմէկէ կէլտիմ.:

Իխթիյար.— Գարտրուս հագի գաթլը տըր. գօնշուլարընը ունութմազ վէ պիղի զկյատէ սէվէր.:

Գարտրուս.— Էվ վէթ սէվէր վէ զկյատէ բիայէթ խտերիմ. Տօղրու ատէմ ազ գալտը . . . (Յան կէօղլէ սուֆրանըն իւզէրինէ պագարագ.) Լաքին, Տանթէս, պու սէֆէր զէնկիննէ կէլմիշսին զանն խտերիմ.:

Տանթէս.— Էվ վէթ, լաքին պու բարա պէնիմ տէյիլ տիր, պէն պուրատա եօգ ի.քէն խարճլըղը թիւքէնիպ թիւքէնմէտիկինի շխմտի պապամա սիւալ իթմիչ խոխմ. օ տա պիթմէտիկինի խապթ իշիւն չըղարըպ օրանատէօրտիւ. (Բէտէրինէ խիթապէն) Բարալարընը գալտըր եէրինէ գօյ. (Տէֆա Գարտրուսա խիթապէն) Շայէտ իգթիւ զանըզ օլուր խտէ պիղտէ սիղէ մուալէնէթտէ մուգապէլէ խտէլիմ.:

Գարտրուս.— Խայր, էֆէնտիմ, իհթկյաճըմ եօգ տըր. պէնի սանաթըմ կէշինտիրիեօր. վատընըղա թէշէ.ք.քիւր իտէրիմ. բարայը սագլայըն հէր վագըթ լաղըմ օլուր.:

Տանթէս.— Սանքի լիւզումի վար խտէ պիւր ազ շէյէօտիւնն վէրէպիլ իրիմ տէմիշ խոխմ.:

Գարտրուս.— Շիւպհէ եօգ, խտէպիլ իրսինիզ, Անլաշըլան Մ. Մօրէլ իլէ բէք էյի իմիշսինիզ, հա՛:

Տանթէս.— Էվ վէթ, Մ. Մօրէլ էքսիք օլմասըն, հագըքմտա հիւսնի թէվէճճիւհինի ալա տիրիզ իթմէտի.:

Գարտրուս.— Էօյլէ խտէ եէմէկէ տալէթինի գապուլ իթմէտիկինէ խաթա իթմիշսին.:

Իխթիյար.— Նէ՞. Մ. Մօրէլ սէնի եէմէկէ՞ մի տալէթ իթտի.:

Տանթէս.— (Բէտէրինին պու թէաճճիւպլինէ թէպէսսիւմլէ) Էվ վէթ, եէմէկէ տալէթ իթտի.:

Իխթիյար.— Օղլմ՛ւմ, էօյլէ տէ, նի՞շիւն իճապէթ իթմէտին, եա՛:

Տանթէս.— Սէնի պու գատար վագըթ տըր կէօրմէմիշ

օլտուղում հալտէ, պէյհուտէ պիր ազ զէման տա օրատա
կէշիրմէքտէ նէ՞ մանա վար:

Քարտրուս.—Մ. Մ օրէլին իշպու ատէմք իճապէթէ
ճանք սրգըմքը օլմալք տքր. դարտանլքդ իսթէեէն ա-
տամ կէմի սահիպինի դքրմամալք տքր եա:

Տանթէս.—Պէն տալէթինէ իճապէթէ մանի օլան մա-
զէրէթի քէնտիսինէ պիլ էթրաֆ անլաթտքմ. օ տա դա-
պուլ իթտի զանն իտէրիմ:

Քարտրուս.—Էֆէնտիմ, դարտան օլմազ իսթէեէն ա-
տամ էֆէնտիսինէ պիր ազ տա մուտարա իթմէլի:

Տանթէս.—Էվվէթ, էօյլէ ամմա պէն մուտարասըզ
դարտան օլմազ իւմիտինտէյիմ:

Քարտրուս.—Իշթէ էյի եա, էսքի տօսթլար մէմնուն
օլուր. հէլէ Քաթալան մահալլէսինտէ պիր տօսթ պիլի-
րիմ քի, օ տահա զիյատէ մահզուզ օլաճազ տքր:

Իսթիյար.—Մէրսէտէսի՞ մի տէմէք իսթէեօր:

Տանթէս.—Էվվէթ, պապա. օնու սէօյլէեօր. սիզ ի
կէօրտիւմ եա. բուխասթքնքզ օլուր իսէ կիտիպ պիր ազ
տա օնու կէօրէյիմ. . .

Իսթիյար.—Կիթ, էվլատքմ, կիթ: Բապպիմ պէնի սէն-
տէն նասըլ մէմնուն իթտի իսէ, սէնիտէ զէվճէնտէն էօյլէ
խօշնուտ էյլէսին:

Քարտրուս.—Քարքսքնտա՞ն մք. տուր պազալքմ, պա-
պա, տահա օրթատա ֆօլ եօզ եումուրթա եօզ:

Տանթէս.—Վազաս շիմտիլիք տահա էօյլէ տիր, ֆա-
դաթ ինշալլահ եազքնտա զէվճէմ օլաճազ տքր:

Քարտրուս.— Աճէլէ իթտիկինի հէր հալտէ էյի եա-
բարքն:

Տանթէս.—Նէտէ՞ն:

Քարտրուս.—Նէտէն օլաճազ, Մէրսէտէս կիւզէլ դքզ
տքր, վէ կիւզէլ դքզլարքն տիւշմանք չօզ օլուր. հէլէ սէ-
նին քինին բէշինտէն տուզ ինալարլա կէզ իյօրլար:

Տանթէս.—(Կիւլիւմնէեէրէք վէ ֆադաթ հալինտէ
պիր ազ իսէվֆ ու էնտիշէ էսէրի կէօրիւնէրէք) Ամմա
եարտքն հա՛:

Քարտրուս.—Վալլահի, հէմ տէ էյի եէրլէրտէն իս-
թէեօրլար. լաքին սէն դարտան օլաճազսքն, էլպէթթէ
սէնի սաիրլէրինէ թէրճիհ իտէճէքտիր:

Տանթէս.—(Թէպէսսիւմ իտէրէք վէ ֆազաթ էնտի-
շէսինի էյիճէ կիզլէյէմէյէրէք.) Տիմէք քի գարտան օ-
լամազ իտէմ . . .

Գարտրու.—Է՛հ, քիմ պիլիր օրաւընք:

Տանթէս.—Էօյլէ իտէ պէնիմ ալէլ ումում գատընլար
վէ պիթախսիս Մէրսէտէս հազգընտա իթիմատ ու իթի-
պարբմ սէնինքինտէն զիյատէ տիր. չիւնքի գարտան օլ-
սամ տա օլմասամտա, Մէրսէտէսին պանա սատագաթ ի-
տէճէկինտէ շիւպհէմ եօզ տըր:

Գարտրու.—Իշթէ էյիեա, տահա նէ՞ իսթէրսին, պիր
ատամըն ալաճաղը գարբյա էմնիյէթի օլմազ տայմա է-
յի տիր. պէնի տիյնէրսէն, վազթ դայպ իթմէքսիզին
կիթ, կէլաիկինի վէ իւմիտլէրինի օնա խապէր վէր:

Տանթէս.—Իշթէ կիտիյօրում:

Տանթէս պունու տէտիքտէն սօնղրա բէտէրինին էլ-
լէրինի էօրիւպ, Գարտրու իլէ տէ պիր իշարէթլէ վէ-
տալաշարգտան սօնղրա տիշարբ չբգտը:

Գարտրու տա իսթիյար իլէ պիր գաշ տաղիգա տա-
հա գալտըգտան սօնղրա կիթտի վէ Սէնագ սօղաղը քէօ-
շէսինտէ քէնտիսինի պէքլէմէքտէ օլան Տանկլարբ պու-
տու:

Տանկլար.—Նէ՞ եարտըն, կէօրէ պիլտի՞ն մի:

Գարտրու.—Կէօրտիւմ, շիմտի եանընտան կէլիյօրբմ:

Տ.—Գարտան օլաճաղընա տաիր սանա պիր շէյ սէօյ-
լէտի՞ մի:

Գ.—Կիւյա օլմուշ պիթմիշ կիպի սէօյլէեօր:

Տ.—Տուր պագալբմ. բէք աճէլէ իթմէսին տահա:

Գ.—Էֆէնտիմ, անլաշըլան Մ. Մօրէլ վատ իթմիշ օլ-
մալբ:

Տ.—Էօյլէ իտէ բէք քէյֆլի տիր, հէ՛:

Գ.—Նէ տիմէք, աշուրի մէրթէպէ սէվինճինտէն ա-
տէթա գէվգէքլէնիյօր. կէօյա շիմտիտէն պէօյլէ պիր ա-
տամ օլմուշ կիպի էօթէյէ պէրիյէ էօտիւնճ բարա վէր-
մէկէ գալգըշըթ, սանքի քէնտիսի պիր պանքէր տիր:

Տ.—Բարա վէրտիտէ սէն ալմատըն մը:

Գ.—Նիշին ալայբմ. հօշ ալապիլիր իտիմ եա՛. քէնտի-
սի էվվէլա բարայը պէնտէ կէօրտիւ, Լաքին անլաշըլան

շխմտի գարտան օլաճաղը իշիւն քիմնէեէ իհթիյաճը
գալմանեաճագ տըր :

Տ.— Ատամ սէնտէ , տահա օլմատը ետ :

Գ.— Նէ ետլան սէօյլէ յիմ , օլմասա խօշլանաճաղըմ ,
եօգաս պէրապէր լաղըրտը օլմանեաճագ տըր :

Տ.— (Բէնտի քէնտինէ մըրբլտանտը) Օ պիղիմ էլի-
միղտէ տիր , իսթէր իսէք գարտան օլմաղ շէօյլէ տուրտուն ,
շխմտիքի մէմուրիյէթիւնսէն պիլէ տիւշիւրիւրիւղ . . .

Գ.— Նէ տէտին , անլայամատըմ :

Տ.— Խայր , հիւ պիր շէյ տէտիկիմ եօգ , Օ կիւղէլ Մէր-
սէտէսի հալա սէվի՛յօր մը :

Գ.— Տէլի կիպի : Օրանա կիթտի , լաքին ետ պէն եանը-
լըյօրում վէ եախօտ օնըն օ ճիհէթտէն ճանը սըգըլաճագ
տըր :

Տ.— Աման , նէ տէն : շուրասընը ալք սէօյլէ :

Գ.— Նէնէ լաղըմ :

Տ.— Լաղըմ տըր . սէն պիլմէղսին : Տանթէսի սէվէրմի-
սին . էվվէլա շունու սէօյլէ :

Գ.— Պէն էօյլէ նէ օլտում տէլիսի օլանլարը սէվմէմ :

Տ.— Էօյլէ իսէ շու Գաթալանլը Մէրսէտէս ֆըղրասընը
պանա անլատը վէր :

Գ.— Ճանըմ , իշթէ տէտին ետ . գարտան Տանտէս շու
իղտիլաճտան բէք պախթիար օլամանեաճագ վէսսէլամ :

Տ.— Նէտէն անլատըն :

Գ.— Շունտան անլատըմ քի , Մէրսէտէս հէր նէ վաղըթ
շէհրէ կէլսէ գարա կէօղլիւ , գըրմըղը եանագլը , էսմէր ,
ղայէթ հարարէթլի պիր տէլիգանլը իլէ կէլիյօր . պու ա-
տամ . . կիւյա ամուճաղատէսի խիշ :

Տ.— Աման , սահի՛հ մի սէօյլէ եօրտուն , պու տէլիգանլը
Մէրսէտէսի սէվի՛ եօր մը տիմէք իսթէրսին :

Գ.— Օնա շիւպհէ նէ . եիրմի պիր եաշընտա պիր տէ-
լիգանլը օն եէտի եաշընտա պիր գըղիլէ էօյլէ սըգը սը-
գը պաշգա նէ իշիւն կէօրիւշիւր :

Տ.— Էյ շխմտի Տանթէս Գաթալան մահալլէսինէ՞ մի
կիթտի :

Գ.— Էվվէթ , օրայա կիթմէք իւղրէ պէնիմ էօնիւմ սը-
րա էվինտէն շըգտը կիթտի :

Տ.— Էօյլէ իսէ , հայտէ պիղ տէ օ թարաֆա տօղրու

կիտէլ իմ. պիր գահվէտէ օթուրուպ պիրէր գատէհ շա-
րապ իշէրիզ:

Գ.—Սանքի նէ՞ անլայաճաղըզ:

Տ.—Ճանրմ, հիշ օլմնազա եօլունուն իւղէրինտէ պու-
լունալըմ. կէշտիկի վաղըթ նէ օլուպ օլմատըլընը եիւ-
ղ իւնտէն անլարըզ:

Գ.—Կիտէլ իմ ամմա, գահվէ բարալարընը սէն վէրէ-
ճէ.քսին:

—Բէք է յի, պէն վէրիբիմ:

Պունու տէյերէք իքիսի տէ սիւրաթլա տէտիքլէրի մա-
հալէ կիտուպ պիր շիշէ շարապ իլէ իքի գատէհ ըամար-
լատըզլարը սրբատա, Տանթէսին օրալարտան կէշտիկինի
գաղ ինօճըտան սիւալ իթտիլէր, վէ պէշ օն տաղիգա էվ-
վէլճէ կէշիպ Գաթալան գարիյէսինէ կիթտիկինի խա-
պէր ալմալարըյա, գաղ ինօնըն էօնիւնտէ վազը չընար
աղաճլարընըն կէօլ կէսինտէ օթուրուպ, պու աղաճլարըն
իւղէրինտէ էօթէն գուշլարը տիյնէմէեէ պաշլատըլար:

3.

ԳԱԹԱԼԱՆ ԳԱՐԻՅԵՍԻ.

Տանթէսին գարիյէի մէզ քիւրէտէն ավտէթինի կէօրմէք
իշիւն Տանկլար իլէ Գարտուսըն կէօղլէրի ուֆուգտա, վէ
գուլաղլարը քիրիշտէ օլարագ, օթուրուպ բէյ տէր բէյ
շարապ իշտիքլէրի մահալին 100 աաղմ իլէրիսինտէ վէ
չըպլապ պիր թէբէ իւղէրինտէ Գաթալան գարիյէսի կէօրիւ-
լիւյօր իտի:

Գաթալան գարիյէսի էզմինէի սապըգատա Արանխատան
Մարտիլեանա քէնտիլէրի պիլինմէզ վէ լիսանլարը աղնա-
շըլմաղ պիր թագըմ սէրսէրի մահաճիլլէր կէլէրէք, իշլէ-
րինտէն Մարտիլեա լիսանընը պիր աղ անլայապիլէն պիրի-
սինին Շէհր էմմնէթինէ միւրաճատաթլէ սէֆինէլէրինի չէք-
տիքլէրի պրունըն իւղէրինտէ լիէճլիւլ խաքեան քէնտիլէ-
րինէ պիր մըգտար արաղ իի խալլիյէ վէրիլմէսինի իսթիտա
իլլէմէսի իւղէրինէ, թախսիս օլունան մահալտէ, Աճ գա-
տար խանէյի հալի օլարագ իւշ մահ միւտտէթտէ պունլար
թարաֆընտան կարըլմըշ պիր քէօյտիւր:

Պու գարիյէսին էպնիյէսի կարըսը Արապվէ կարըսը ըմ-

բանեօլ ուսուլը միյմարիսինտէ վէ բէք թօհաֆ պիր սու-
բէթտէ ինչա օլունմուշ տըր :

Մուէտիսլէրի օլան մուհաճիրլէր, քէնտիլէրինէ վէ-
րիլէն մահալէ գանաաթ իտէրէք, իւշ տէօրթ եիւզ սէնէ-
տէն պէրու օնու թէպտիլ ու թէճաթուզէ, վէ Մարսիլեա
խալգընըն էֆքեաբ ու աթվարընը վէ ախազ ու ատաթընը
թազլիտէ մէյլ ու բազպէթ իթմէտիքլէրի միսիլլիւ, էլ-
հալէթու հազիհի լիսանյարընը վէ գըյաֆէթլէրինի պիլէ
թաղեիր ու թէպտիլ էյլէմէմիշլէր, վէ ճինսլէրինէ էճնէպի
գարըյտըրմամազ իշիւն պէյնլէրինտէ ազտը իզտիլաճ
իլէ խարիճտէն գըզ ալըպ վէրմէմէք իւզրէ իթթիխազ իթ-
տիքլէրի գաիտէյէ բիայէթ իթմէքտէ պուլունմուշլար
տըր :

Գաթալան գարիյէսինին եալընըզ պիր սօգալը օլուպ,
պունուն իքի թարաֆընտա պուլունան խանէլէրին կիւ-
նէշտէն սարարըպ գուրու եարբազ բէնկինէ կիրմիշ օլան
տիշ տուվարլարը գարիյէսին մէնզարէսինէ պաշգա պիր
լէթաֆէթ վիրիր, վէ պէեազ պատանա օլունմուշ իշլէրի
տախի Սբանեօլլարըն թէզեինաթը պէյթիյէսինտէն նիւ-
մունէ կէօթէրիր իտի :

Սաշը լէյլա, վէ նէրկիսը մէսթանը էլա պիր մահպու-
պէի տիլարա՝ պուխանէլէրին պիրինտէ պիր թախթարէր-
տէյէ տայանարազ, տիրսէքլէրինէ գատար սըղանմիշ, վէ
կիւնէշտէն պիր ազ եանմըշ բամպուզ կիպի գօլլարը՝ պալ
մօմունտան տէօքմէ սանէմլէրտէն նիւմունէնիւմա օլմազ-
տա, վէ ալաճալը չօրապ իշինտէ հապս օլունմուշ պիլլօր
կիպի պալտըրլարը սէշիլմէքտէ, վէ էլինտէքի ըթըր եար-
բազլարընը կիւզէլ բարմազլարըյլա գօբարըպ եէրէ աթ-
մազտա, վէ քիւշիւճէք այազլարընը արալըզ արալըզ եէ-
րէ վուրմազտա օլտուղու կէօրիլլիւր, վէ շու թալըրնտան
գալպինին ֆէվգէլատէ ըզտըրապը հըսս օլունուր իտի :

Օնտան պիր գաշ ատըմէօթէտէ պիր իսկէմլէեէ օթու-
րուպ, տիրսէքլէրինի պիր մասա իւզէրինէ տայամիշ, գալ-
պինի պիհուղուր իտէն էօրքէ վէ էլէմ ու քէտէրէ մուգա-
վէմէթէ չալըշըր, կէօզլէրի կէօնիլլիւնին արգուսընտան
էսէրը իսթիֆասարը իշիւն իսթիհասալը միւսաատէյէ, վէ մու-
խաթըպէսի իսէ տիգ տիգ պագըշլարլա քէնտիսինէ գալ-
պինին հըսսիեաթընը կէօթէրմէմէկէ օզըաշըր եիրմի եիր-

մի ի.քի եաշընտա ուղունճա պոյլու Ֆէրնան խամինտէ պիր տէլիդանը մէրդումէ իլէ շու վէճհլէ սէօյլէշի.յօր խտի .

Ֆէրնան.—Պագալըմ, Մէրսէտէս, իշթէ բասգալեա եագլաշը.յօր . թէմամ տիւլիւն խտէճէ.ք զէման տըր : Պանա պիր ճէվապ վէր :

Մէրսէտէս.—Ֆէրնան, պէն սանա պին քէրրէ ճէվապ վէրտիմ : Կէրչէ.քտէն սէն քէնտի նէֆսինին տիւշմանը իմիշսին, էօյլէ օլմաեաճագ մալ իխիւլեա իլէ պէնի սօրուշտուրու.յօրսուն :

Ֆէրնան.—Բէ.ք է.յի, պիր տահա թէ.քրար իթտիկինիղտէ, պէն տէ պէնիմ սիղէ օլան վէ վալ խտէնիղ թարաֆրնտան թէնսիպ ու թէճվիղ օլունանաշգ ու մուհապպէթիմի բէտտ խտէճէ.յինիղէ ինանայրմ, վէ պէնիմ սաստէթ ու սէֆալէթիմ, վէ հայաթ ու մէվ թիմ ինտինիղտէ միւսավի օլտուղունու սէօյլէ.յինիղ տէ պիլէ.յիմ : Աման, եաՐապպի . Մէրսէտէս օն սէնէտէն պէրու պէն սէնինլէ էվլէնմէ.ք իւմիտ ու խայալիլլէ վազթ կէշիբէ.յիմ տէ շխմտի պիրտէն պիրէ նասը՛լ գաթը իւմիտ խտէ.յիմ :

Մէրսէտէս.—էօյլէ պիր արզուտա պուլունմագ իշիւն պէն սանա ասլա իւմիտ ու ճէսարէթ վէրմէտիմ, վէ եիւղիւմէ վուրուլաճագ սուրէթտէ աշգ ու մուհապպէթէ տաիր հիշ պիր էսէր կէօսթէրմէտիմ : Սէնի գարտաշըմ կիպի սէվտիկիմի վէ կէօյնիւմ պաշգասընտա օլտուղունու սանա հէր վազթ սէօյլէ մէեօրմու.յում :

Ֆէրնան.—էվ վէթ, բէ.ք է.յի պիլիբիմ . պու սիթէմը գալիմանէ.յի եիւղիւմէ գարշը սէօյլէտինիղ . լա.քին ունութտուն՝ ուղ մը քի Գաթալանըլարըն եէքտիկէրի իլէ իղտիվաճը թա աթալարընտան գալմիշ պիր գանունը մուգատտէս տիր :

Մէրսէտէս.—Եաննըշընըղ վար, օ տէտիկինիղ՝ գանուն տէ.յիլ, պիր ատէթ տիր : Պանա ինան տա, հուսուլը իւմիտին իշիւն օ ատէթտէն իմտատ պէ.քլէմէ : Ֆէրնան, տիւշիւնմէեօրմըսըն քի, աս.քէրլի.ք գուրան չըգտը.շիմտիլլէ գատար աս.քէրէ ալմատըլար խտէ տէ, վէրտի.քլէրի սէրպէսիլլէթ մուվազգաթ պիր միւսասատէտէն իպարէթ օլմաղլա, պու կիւն եարըն սանճագ ալթընա ճէլպ խտէպիլիբլէր : Սէն աս.քէրէ կիտինճէ պէնի նէ՛ եարարսըն, եանի պէն էօ.քսիւղ վէ ֆագիրէ պիր գըղըմ, մամէլէ.քիմ

խոհ բէտէրիմոէն վալիտէմէ վէ անտէն պանա գալան վէ մալ տէնիլէն շու երգըգ գուլիպէ իլէ եբրթըգ բբրթըգ պիր գաչ պալըգ աղբարբ. օնտան պաչգա պիր շէյիմ հօգ տբր: Վալիտէմ էօլէլի պիր սէնէ օլտու, օվագթթտան պէրու, պէն գօնշուլարբն սատագասըլա կէչինիյօրբմ: Պաղբ տէֆա ավլատըղբն պալըգլարտան, կէօյա սանա պիր խբամէթ իթմիշիմ կիպի, պանատա կէթիրիյօրբն: Պունլարբ գապուլ իթտիկիմին սէպէպի, ամուճամբն օղլու օլտուղբն, վէ գապուլ իթմէտիկիմ թագտիրտէ միւքէտտէր օլաճաղբնը պիլտիկիմ իշիւնտիր: Շուրասընը տա էյիճէ պիլքի, կէթիրտիկին պալըգլարբ սաթըպ, աղչէսիյէ շու պիւքտիյիւմ քէթէնի ալբյօրբմ, վէ պունուն այնը սատագա օլտուղունը տա պիլիյօրբմ:

Ֆէրնան.—Ատամ սէնտէ, նէ զարարբ վար, սէն եալբնբղ իմիշսին, ֆագիրէ իմիշսին, վար օլ, սէն պէնիմ ինտիմոէ Մարսիլեանբն էն պէօյիւք թիւճճարլարբնբն, վէ էն զէնկին սարրաֆլարբնբն գբղլարբնտան մագպուլ վէ միւթէպէրսին: Պիղիմ կիպիլէրէ լաղբմ օլան էվինի կիւզէլիտարէ, վէ բրղու նամուտունու մուհաֆագա իտէր պիր գարբ տբր: Շու իքի խապէթէ մալիք օլարագ սէնտէն էյի պաչգա քիմի՞ պուլաճաղբմ:

Մէրսէտէս.—(Պաչբնը սալլայարագ) Պիր գարբնբն մուհապպէթի գօճասընտան պաչգասընա օլուր իտէ, օգարբնբն էվինի ֆէնա իտարէ իտէճէկի տէրքեար, վէ բրղու նամուտունը մուհաֆագա իթմէեէճէկի տէ աշիքեար արբ: Սէն պէնիմ տէտիկիմ կիպի, եալբնբղ գարտաչճա մուհապպէթիմէ բաղի օլ, պաչգա տիւրլիւսիւ էլիմոէն կէլմէղ:

Ֆէրնան.—Էվ վէթ, անլայօրում. սէն քէնտի ֆագրու զարուրէթինի շէքմէեէ սասըր ու թէհամիւլ իտիեօրսուն տա, պէնիմ էօքսիւղլիկիմին օնա ինղիմամբնտան գօրգուեօրսն. ամինա պէն սէնի ալբպ տա թալիիմի տէնէյէճէյիմ, վէ սէնին ուղուրբնլա սահիպի սերվէթ ու սաատէթ օլաճաղբմ: Պալըգճբլըգլա թէվսի թիճարէթ իտէրիմ վէ եա պիր թիւճճար եանբնտա չալբըբբմ, վէ եախօտ պաչլը պաչբմա պիր թիւճճար օլուրբմ:

Մէրսէտէս.—Նաֆիլէ, պունլարբն հիշ պիրիսինի եա

բամազ սքն, չիւնքի սէն ասքէրսին, շիմտի պուրատա
 դալաթը ըն՝ մուհարէպէ ֆիլան կօդ տա ծնուն իշին տիր.
 պէյհուտէ սէնաաթթնը թէրք իթմէ, քէնտինի պէյլէ
 խամ սէվտալարլա իւզմէ, զիրա սօնու տահա մուզիր
 տիր: Մատամ քի պաշգա պիր շէյ եարամամ, եալընը
 տօսթլուղումա դանաաթ էյլէ, իշթէ պու գատար:

Ֆէրնան.—Շիմտի անլատթմ. հազգքնըղ վար, էյլէ ի-
 սէ պէնտէ կէմիծի օլուրթմ, վէ պապալարթմըղտան գա-
 լթպ նազարը նէֆրէթլէ կէօրտիւկիւն շու գըյաֆէթի
 թէրք իլէ պաշքմա բարլադ պիր շարգա, վէ արգամա
 շուպուգլու պիր կէօմիէք, վէ ծնուն իւզէրինէ տիւյմէլէ-
 ըի կէմի տէմիրի բէսիմլի մալի չաքէթ կիյէրիմ: Աէնին
 մուհապէթինի ճէլպ իթմէք իշիւն պու գըյաֆէթէ կիր-
 մէլի, էյլէ տէյիլ մի տիր:

Մէրսէտէս.—(Խըյմու զաղապլա պաղարադ) 'նէ' տի-
 մէք իսթէեօրուն. անլայամատթմ:

Ֆէրնան.—Տիմէք իսթէրիմ քի, սանա կէօսթէրտիկիմ
 մուհապէթի էյլէ զատտարանէ բէտտ իտիշին՝ տէտի-
 կիմ գըյաֆէթտէ պիրինի կէօղէթտիկին իշին տիր. լա-
 քին պիրտիկին ատէմ սէպաթսըղ օլապիլիւր, էյլէ օլմազ-
 սատա, տէնիզ հալի պու եա՛:

Մէրսէտէս.—(Բէմալը հիտտէթլէ) Եազըղլար օլուն.
 Ֆէրնան, պէն սէնի էյի պիր ատէմ գըյաս իտէր իտիմ,
 խաթա իթմիշիմ, սէնին եիւրէյին բէք ֆէնա իմիշ: Մա-
 տամ քի էյլէ տիր, արթըղ պէնտէ սադլամամ. իշթէ
 տէտիկին ատէմի սէվիյօրում. վէ շայէտ կէլմէեէճէք օ-
 լուր իսէ, սէնին դանն իթտիկին կիպի սէպաթսըղլթղլա
 տէյիլ պէլքի պանա օլան մուհապէթինտէն սօն նէֆէ-
 սինէ գատար տէվամ իլէ թէրք ճան իթտիկինէ միւթ-
 մէին օլույօրթմ: (Պունու աթմէսիլէ Ֆէրնանըն՝ հիտտէ-
 թինտէն ճանը պրունընա կէլտիկինի կէօրէրէք, եինէ
 սէօղիւնէ տէվում իլէ.) Անլատթմ. պէն սէնի սէվմէտիկիմ
 իշիւն ծնա տիւշման օլաճադ, վէ տուվէլլօ իթմէկէ գալ-
 գըյաճազսքն. լաքին պիր գատընըն սէվտիկի պիր ատէ-
 մէ հազարէթ վէ սուի գատտ իթմէք՝ օ գատընա քէն-
 տինի սէվտիրմէք իշիւն պիր թէտպիրք մաադուլ տէյիլ
 տիր: Տուվէլլօ իտուպ տա զալիպ օլուր իսէն, սանա օ-
 լան մուհապէթիմի ատապէթէ թէպտիլ, վէ մաղլուպ օ-

լուր իսէն, հազգքնտա կէօսրթէտիկիմ՝ ըրայէթի խուսու-
մէթէ թաշվիլ իթմիշ օլուրքն: Պունտան պաշգա, էլինն
նէ՝ կէշէճէք՝ պիլ իրիմ՝ քի, սէն պու օլմանեաճազ սէվտա-
լարտան վազ կէշէք, վէ սատէ գարտաշ կիպի կէօսթէք-
տիկիմ մուհապպէթ ուրիայէթլէ իքթիֆա խտէքսին. ամմա
պագ շու խաթրքմա կէթիքտիկին միւսիյպէթլէրէ. կիտէ-
լի տէ տէօրթ այ օլտու վէ պու միւտտէթ իշինտէ խայ-
լի ֆուրթսնապար տա վուգու պուլտու: Տէտիկին կիպի
տէնիգ տէ գարարքզ տքր:

Պունու տէեէրէք Մէքսէտէս ազլամսեա պաշլատը:

Փէրնան՝ կիւյա պու ազլայքշտան միւթէէսսիր օլմա-
եօր կիպի Մէքսէտէսին նէրկիսի չէշմանքնտան կիւլ եա-
նաղք իւղէրինն տէօքիւլէն կէօզ եաշլարքնք սիլմէք գայ-
տընտա պուլունմատը իտէ տէ, տէյտիրէպիլէճէկինի պիլսէ
հէք գաթրէսինն պէտէլ քէնտիգանքնտան պիրէք գատէհ
ֆէտա իթմէկէ հազքը իտի. ամմա նէ ֆտիտէ քի, պու
կէօզ եաշլարք պիր պաշգասը իշիւն տէօքիւլիւյօր իտի:

Պու արալքդտա Փէրնան եէրինտէն գալգքպ, գու-
լիպէնին իշինտէ աշաղք եօգարք պիր աղ կէզտիքտէն
սօնրա, գքզ կրն կէօզլէրի իլէ պագարագ վէ եումիւղ-
լարքնք սքգարագ Մէքսէտէսին էօնիւնէ կէլիպ . . .

Փէրնան.—Մէքսէտէս, պիր քէրրէ տահա ճէվապ վէք
պագալքմ. . . պու գարարքն մուհազգա՞գ մը տքր:

Մէքսէտէս.—(Հիտտէթ վէ պիւրուտէթլէ) Պէն էտմօն
Տանթէսի սէվիեօրում. անտէն գաշգա հիշ պիր քիմնէ
պէնիմ գէվճիմ օլմանեաճազ տքր:

—Պու մուհապպէթին տէվամ իտէճէ՞ք մի:

—Ճանքմ թէնտէ օլտուգճա:

—(Բէմալք եէս ու ֆիւթուրքնտան պաշքնք էօնիւնէ
ասքպ ինլէյէրէք ճան էվինտէն պիր ահ չէքտիքտէն
սօնդրա, աննքնք եօգարք չէվիրիպ տիշլէրինի շքգքրտա-
թարագ վէ պրունքնտան սօլույարագ.) Նայէտէօլտիւ իտէ:

—Պէն տէ էօլիւրիւմ:

—Եա սէնի ունութտո՞ւ իտէ:

Պու արա գուլիպէնին գաբուսու էօնիւնտէն «Մէքսէ-
տէս, Մէքսէտէս» տէյի պիր սէս կէլմէսիլլէ, Մէքսէտէս
պու սէսի իշիտինճէ քէմալք մէսէրրէթլէ, «Կէօրտիւն մի,
պէնի ունութմամքշ, իշթէ կէլտի» տէյու գօշարագ գա-

բույու քիւշատ, վէ վիւրուտքնա ինթիղարտէ պուլունտը զք եարբ վէֆատարբ իլէ միւլադաթբ՝ դարպբ մահզունը նը մէտրուր իյլէտի :

Ֆէրնան պու հալի կէօրիւնճէ, եօլ իւղէրինտէ երլանա րասթ կէլմիշ կիպի պիրտէն պիրէ պէնդ իաթբպ տիթբրէ յէրէք, վէ քէնտինի թութամայարագ կէրիյէ չէքիլիպ արգասընտաքի սանտալիայա օթուրու վէրտի :

Էտմօն վէ Մէրսէտէս քէմալը մէսէրրէթլէ ճիհանը ֆէրամուշ վէ դարունըն արալըքընտան իշէրիյէ վուրան կիւնէշին զիյալարբ իշինտէ եէքաթիէրինի գուճագլամագլա պունտան հասըլ օլան ֆէրահլըքլարբընը քէսիք քէլլմաթ իլէ պիր պիրլէրինէ իֆատէ իտէր իքէն, պիր հալը եէս ու ֆիւթուր իշինտէ չէհրէսի սարգմըլ վէ էլինի պէլինտէքի գուշաղք իւղէրինէ աթմըշ, օտանըն պիր թարաֆընտա Ֆէրնանըն օթուրտուզու Տանթէսին կէօղիւնէ իլիշինճէ, դաշլարբընը չաթարագ Ֆէրնանա խիթապէն «Աֆվ իտէրսինիզ, պուրատա իւշ քիշի օլտուզումըք քսէղէմէմիշ իտիմ» տէտիքտէն սօնդրա, Մէրսէտէսէ տէօնիւպ «Պու էֆէնտի քիմ տիր» տէյու սիւալ իտինճէ, Մէրսէտէս տախի «Պու պէնիմ ամուճագատէմ, վէ տիւնեատա սէնտէն սօնդրա էն զիյատէ սէվտիկիմ գարտաշքմ, վէ սէնինտէ էն մուհիպպի սատըքըն օլաճագ օլան Ֆէրնանտըր . թանքմանօրմուսուն» ճէվապընը վէրմէսիյլէ, Տանթէս «էվվէթ, էվվէթ, շիմտի պիլտիմ» տէյէրէք պիր էլիյլէ Մէրսէտէսին էլինի թութուպ օ պիր էլինի թէէքիտը րասըթաի մուխալէսէթ իշիւն Ֆէրնանա ուզաթաք : Լաքին Ֆէրնան իշպու մուամէլէի տօթանէեէ, տէրունի դալպինտէ պուլունան քին ու դազապըն սէվգիյլէ սիւքիւթտէն պաշգա մուգապէլէ կէօսթէրէմէտիկինտէն, Տանթէս տէհշէթ ու թաաճճիւպլէ պիր քէրրէ Մէրսէտէսէ աթֆը նագար, վէ միւթէագքպէն Ֆէրնանա պագըպ անընտա եիւղիւնտէ հասէտ աթէշի միւշահէտէ իթմէսիյլէ, գան պաշընա սըշրայըպ . «Մէրսէտէս, սէնին էվինէ՛ պու դատար իսթէքլէ գօշա գօշա կէլիպ տէ օրատա պիր տիւշմանա րասթ կէլէճէկիմի պիլմէզ իտիմ» տիմէսի իւղէրինէ, Մէրսէտէս հիտտէթլէ ամուճագատէսինէ պագարագ . «Տիւշման, պէնիմ էվիմտէ՛ մի տիւշման տիյօրսըն, տիւշման օլտուզունու պիլտէմ, սէնի գօլուն»

տան թուխար, վէ տողրու Մարտիկայէ կիտիպ, պիր տահա Գաթալան դարկիչսինէ այագ պատմեաճաղ ըմա եւ մին խէրիմ.» տէտիկինի իշխոնճէ Ֆէրնանքն կէօղ լէրի եանար աթէչէ տէօնտիկինի գըզ կէօրմէսիյլէ, Տանթէս հազգընտա թասավ վուր իթմէքտէ օլտուղու սուինիյէթի անլատըղընը իյմա խտէրճէսինէ ամուճազատէսինէ պագարագ էտմօնա խիթապէն. «Էկէր սէնին պաշընա պիր գազա կէլէճէք օլուր իտէ, Մօրթիօն պրունքնա շըզըպ պաշ աշաղը քէնտիմի տէնիղէ աթաճաղ ըմա հիշ շիւպհէ իթմէ.» տէտիքտէ պու սէօղտէն Ֆէրնանքն եիւզիւ քիրէճ կիպի քէսիլտիկի հալտէ, Մէրսէտէս սէօղէ տէվամ իլէ. «Լաքին, էտմօն, եանլըչ զանն իտիյօրսըն, սէնին պուրատա տիւշմանքն եօզ աըր: տիւշման պէլլէտիկին պէնիմ գարտաշըմ աըր. շիմտի գալգըպ էլինիզի թուխաճաղ աըր:» Մէրսէտէս պունու տէյէրէք կէօղիւ իլէ տէ Ֆէրնանա էմր ու իշարէթ իթմէսիյլէ, Ֆէրնան իւֆթատէ, վէ իշարէթլէրինէ ճանընը ֆէտայէ ամատէ օլտուղու չէշմ ու էպրէվան վասէթասըլլա ալտըղը էմրի բէտտէ գատըր օլտանյարագ վէ խահնախահ գալգարագ էտմօնա եանաշըպ էլինի ուզաթտըր: Տէնիզ տալկալարընըն գըլըտաքի գայալարա շարըպ թար ու մար օլտուղու կիպի, Ֆէրնանքն տախի հիտտէթի գըզըն քէնտիպինէ օլան հիւքմինին էօնիւնտէ բէրիչան օլտու:

Ամնա Տանթէսին էլի էլինէ տէյէր տէյմէզ իշին նէյէ միւնճէրր օլաճաղընը, եանի շու հալ իլէ Տանթէստէն ախգը ինթիգամէ թէչէպպիւս խտմէեէճէկի ճիհէթլէ տէլիսի օլտուղու Մէրսէտէսին նիյմէթը վիւտուլընտան մահրում գալաճաղընը հըսս իթմէսիյլէ հէման գուլիպէտէն շըզըպ իքի էլիլլէ սաշլարընը եօլարագ վէ «Էյլահ, պու հէրիֆին վիւճուտընը տիւնեատան քիմ գալտըրըպ տա պէնի գօքթիարաճագ» տէյու հայգըրարագ գօշմաղա պաշլաշըր:

Պու արալըգտա. «Էյ Ֆէրնան, պանա պագ, էօյլէ գօշարագ նէրէյէ կիտիյօրսըն:» տէյու գուլաղընա պիր սէս իրիշմէսիյլէ տուրուպ էթրաֆքնա պագընտըգտա՝ մահուա շարտաղըն ալթընտա Գատրուս իլէ Տանկլարըն օթուրտուղլարընը կէօրէրէք, եանլարընա կիթմէսիյլէ իւշիւ պիրտէն պէրվէճհիաթի միւքեալմէեէ պաշլատըլար:

Գատրուս.—Ֆէրնան, կէլ պագալըմ. էօյլէ գօշարադ նէրէյէ կիտիյօրսըն. բէք աճէլէ պիր իշին մի վար տօսթլարա պիր աշնալք գլուուն եօգ մը:

Տանկլար.—Հէմ էօյլէ տօսթ թի, էօնլէրինտէ տօլու շիշէ վար:

Ֆէրնան պունլարա հայրան հայրան պագարագ հիշ պիր շէյ սէօյլէյէմէտիկինտէն, Տանկլար Գատրուսըն տիգ ինի տիւրթէրէք եավաշճա տէտի:

Տանկլար.—Բէք միւքէտտէր կէօրիւնիւյօր, մէմուլըմըգըն խիլաֆը օլարագ աճապա Տանթէս մի պունա զալէպէ իթտի:

Գատրուս.—(Տանկլարա) Հէլէ տուր. շիմտի անլարըղ (Ֆէրնանա խիթապէն) կէլ գուզում, շուրայա օթուր պագալըմ:

Ֆէրնան օրատա պուլունան իսկէմլէլէրին պիրինէ օթուրուպ, պիր խայլի գէման թէրինի սիլտիքտէն վէ շարտաղըն կէօլկէսինտէն հարարէթի վէ եօրզունլուզու պիր աղ կէշտիքտէն սօնրա. «Պէնի նէյէ շաղքրտընըղ.» տէյու սիւվալ իթտի:

Գատրուս.—(Կիւլէրէք.) Սէնի, մէճնուն կիպի գօշտուզունտան, կիտէրտէ քէնտինի տէնիգէ աթարսըն տէյու թէլաշ իթտիմ տէ, օնուն իշին շաղքրտըմ: Սէնին տօսթ տէտիկին եալընըղ պիր իքի գատէհ շարապ թէքլիֆի վէ իքրամ իթմէքլէ մի օլուր զանն խտէրսին: Ասըլ սատըղ տօսթ՝ ահպապընը թէհլիքտէն մէն իտէն տիր:

Ֆէրնան պու սէօղլէրի իշիտինճէ, աղլարճասընա պիր ահ չէքտիքտէն սօնդրա գօլլարընը սուֆրատեա տաեա տըպ պաշընը իւզէրինէ գօյտու:

Գատրուս.—(Տամուտան տիւշէր կիպի) Գօլուըմուշ աշքգա պէնգէյօր. զալիպա եիւզ վէրմէյիպ եիւզտիւրմիւշտիրլէր:

Պունու տէյիպ Գատրուս կիւլաիւ:

Տանկլար.—Ատամ սէն տէ, պէօյլէ եաղքշքգլը տէլիգանլը, էօյլէ բէք տէ եիւզտիւրիլէմէղ. շաղա՝ մը իտիեօրսըն:

Գատրուս.—Նէ շաղա խտէյիմ, պագասանա. պիշարէ նասըլ իշինի չէքիյօր: (Պունու տէտիքտէն սօնդրա Ֆէրնանա տէօնիւպ.) Էյ տէլիգանլը, պաշընը գալտըրտա ճէ-

վազ վէր. իսթիֆսարը խաթըր խտէն ահպապա պէօյլէ մուամէլէ օլմուզ . . .

Ֆէրնան.—(Պաշընը դալտըրմուզ սըզըն էլլէրինի սըզա-
րազ) էյիյիմ . . .

Գատրուս.—(Եան կէօղլէ Տանկլարա պագարազ.) Տանկ-
լար, պագսանա, պէն պիր շէյ սէօյլէյիմ: Պու Ֆէրնան Մար-
սիլեատա պուլունան պալըզ ճըլարըն էն ուսթալարընտան
տըր: Մէրսէտէս իամինտէ Գաթալանլը պիր դըզա ալա-
զա իթմիշ, լաքին դըզ Ֆարասն նամ սէֆինէնին իքինճի
գարտանընը սէվլյօրմըշ. Ֆարասն կէմիսի տէ պու սապահ
լիմանա վասըլ օլմուշ . . . Արթըզ էօթէսինի անլայը վէր:

Տանկլար.—Խայըր, անլայամամ:

Գատրուս.—Ատամ, պունտա անլայամայաճազ նէ՞ վար.
իշթէ պիշարէ Ֆէրնանը տիւզէ գօլմուշլար:

Ֆէրնան.—(Պաշընը դալտըրըպ հիտտէթլի հիտտէթլի
պէրիքիլէրին եիւզիւնէ պագարազ) էյ նէ՞ օլմուշ. Մէր-
սէտէս իսթէտիկինի թէրճիհտէ մուխթար տէյիլ մի տիր:

Գատրուս.—Էօյլէ իսէ բէք ալա. սէն բազի օլտուգ-
տան սօնղրա պանա նէ՞, պէն սէնի Գաթալանլը զանն ի-
տէրտիմ. մալիւմ եա, Գաթալանլըլար աղեարէ գօլայճա
թէսլիմի բիւշթէի մագսէտ իթմէզլէր, խուսուսիլլէ սէնին
ախըր ինթիգամտէ օլան մէհարէթին տէ մէշհուր տըր:

Ֆէրնան.—(Տուտազլարընը կիւլէր կիպի խտէրէք) Ա-
շըզըն ախըր ինթիգամնտան նէ՞ օլուր:

Տանկլար.—(Կիւյա պունուն հալինէ մէրհամէթ խտի-
յօր կիպի.) Չավալլը չօճուգ. Տանթէսին պէօյլէ անսըզըն
կէլէճէկինի պիլիյօր մը խտի. պէլքի տէ եա էօլտիւ վէ
եախօտ Մէրսէտէսի ունութտու զանն իթմիշ տիր: Պէօյլէ
շէյլէրին անսըզըն վուգուք տահա մուհայեիր վէ մուէս-
սիր տիր:

Գատրուս.—(Սէրխօշլուղունտան տիլի տօլաշարազ)
Տանթէսին պէօյլէ սալիմէն Մարօիլեայլէ վիւրուտը եալը-
նըզ Ֆէրնանը իւմիտսիզ վէ մէյուս իթմէտի եա՞, պիրալ
տա սանա . . .

Տանկլար.—Էվ վէթ էօյլէ տիր. հագզըն վար. լաքին
շու կէլիշինին հասըլ իտէճէկի նէթիճէ Տանթէս հագզըն-
տա բէք տէ խայըրըլ օլմուէաճազ տըր տիլէ պիլիրիմ:

Գատրուս.—(Տանկլարըն իքինճի վէ Ֆէրնանըն պիրին.)

Գատրուս.— Պագ, պագ, պէն թանք յամամբ շքտրմ. (տէ-տիքտէն սօնդրա պիւլէնտը ալազ իլէ) Ա՛յ, Տանթէս, ա՛յ, Մէրսէտէս, պուրայա կէլինիզ պագալքմ, տիւյրնինիզ նէ՞ վագքթ տրր : Թէրնանա սիւլալ իտիյորըզ, սէօյլէմէք իսթէմէեօր. (տէյու եանլարքնա տօզրու կիթմէք իսթէ-տիքտէ.)

Տանկլար.— Օթուր պէ, այագ իւսթիւնտէ տուրաճագ հալին եօզ. շխմտի տիւլէճէքսին. պրրագ աշքզ վէ մաաշուզ իսթէտիքլէրինի եարսընլար, սէնին նէնէ լազքմ :

Պագ Թէրնանա, նասըլ ուսլու օթուրույօր . . .

Պու սրբատա Թէրնան արթըզ բէրտէյի սապր ու թա-համիւլի չաք իտէրէք, բագիպի օլան Տանթէսին իւզէ-րինէ հիւճիւմէ հազըրլանմագտա իքէն, Մէրսէտէսին քէնտիսինէ կիւլէրէք պագըշը, վէ մուգատտտէմճէ գըզըն հատաթը Տանթէսին աֆիյէթինէ մէնութ իտուկինէ տաիր տէտիկի սէօզ իւն խաթրընա վիրուտը՝ զավալլընըն ճէսարէ-թինէ մանի օլմաղլա, եինէ եէրինէ օթուրուպ ալքզ ա-լըզ տիւշիւնմէեէ պաշլատը :

Տանկլար.— (Կեահ Գատրուսա վէ կեահ Թէրնանա պա-գարագ քէնտի քէնտինէ) Աման եա Բապպի, պուն-լար նա՞սըլ սէրսէմ՝ առտմլէր տիր, հիշ պիրիսիլլէ իշ կէօ-րէմէեէճէկիմ, պիր շարասլ իլէ մէսթ օլտու, տիկէրինին հալի տէ աթէշը աշգլա խարասլ տրր. հէլէ շու Գատրուս պուտալասը ֆէննը ֆէսատտա իպրագը մէհարէթ իտէճէ-կի եէրտէ, շարասլ իլմէքտէ ըզհարը մէհարէթ իտիյօր. էօթէքի իսէ ալագաքէրտէսինի ազուշը ազեարտէ կէօր-տիւկի հալտէ, պիր շէյ եարամնյըրպ տա եալքնըզ օ-թուրուպ չօճուգ կիպի աղլայօր . . . Լաքին կէօզլէրի Սըանեօլ վէ Սիշիլեալք վէ Իթալիան կէօզլէրինէ պէնզէ-յօր, աթէշ կիպի տիր :

Պունլար ախըք ինթիզամը տա բէք սէվէրլէր . . . հէ-րիֆտէ եումրուգլար վար քի, պիր էօքիւզէ վուրտա էօլ-տիւրիւր . . . Լաքին նէ ֆայտա, Տանթէսին թալիի քէն-տիսինէ եարտըր . . . պախթը սաստէթինէ եարտըմ իտի-յօր . . . Հէմ կիւզէլ գըզըք ալաճագ, հէմ տէ կէմլյէ գար-տան օլուպ պիզէ զալիպ օլաճագ. էկէր պէն պիր շէյ պէճէրէմէզ իսէմ . . .

Գատրուս.—(Պիր ազ տօզրուլուպ էլինի մասայա վու-
րարագ) է՛յ, էամօն պէ, տօսթլարը կէօրմէեօրմնուսն,
եօգսա շիմտիտէն աղամէթի էլէ ալտըն տա պիղէ սէօզ
սէօյլէմէյէ թէնէզ զիւլ մի իթմէյօրսըն:

Տանթէս.—Հաշա՛, աղամէթ տէյիլ. պիլ իրսին եա, ին-
սան ֆէրա՛ճ օլուր իսէ էթրաֆընը բէք տէ կէօրեմէզ:

Գատրուս.—(Մէրսէտէսէ խիթապէն) Պօնժուր, Մատամ
Տանթէս:

Մէրսէտէս.—(Քէմալը վագար իլէ աշնալըզ իթտիք-
տէն սօնդրա) Աֆիլ խտէրսինիզ, իսմիմ տա՛հա Մատամ
Տանթէս տէյիլ տիր: Պիղ իմ մէմէլէքէթտէ գըզլարըն՝ նի-
շանլըսընըն նամըյլա եատ օլունմասը ուզուրսըզ ատտ ի-
տիրաիկինտէն, պանա եալընըզ Մէրսէտէս տէմէնիզ իրէ-
ճա խտէրիմ:

Տանթէս.—(Մէրսէտէսէ խիթապէն) Գօմէումըզ Գատ-
րուսըն պու եանլըշընը աֆիլ խաին, չիւնքի տէտիկի
սէօզ բէք տէ եանլըշ տէյիլ տիր:

Տանկլար.—(Տանթէս վէ Մէրսէտէս իլէ աշնալըզ իթ-
տիքտէն սօնրա.) Միւսիւ, տիւյիւնինիզ նէ՞ վագըթ աբր:

Տանթէս.—էլ իմիզտէն կէլտիկի գատար աճէլէ իթմէ-
եէ չալըշաճաղըզ. պու կիւն բէտերիմին էվինտէ թօք-
լանըզ կարըն եախօտ բէք կէճ գալսա օպիր կիւն նի-
շան բէամինի իյֆա, վէ օնտան սօնրա տա տիւյիւն զիյա-
ֆէթինի պու գաղինօտա իթա խտէճէյիզ. տօսթլարբմը-
զըն վէ ալէլ խուսուս սիզինլէ Մ. Գատրուսըն թէշրիֆի-
նի բէճա խտէրիզ. . .

Գատրուս.—(Մէրխօշ սէրխօշ կիւլէրէք) Ֆէրնան կէլ-
մէեէճէք մի:

Տանթէս.—Նէ տիմէք. Ֆէրնան՝ զէվճէմին վէ պէնիմ
պիրատէրիմիզ տիր. էօյլէ պիր հէնկեամը մէսէրրէթի-
միզտէ պուլունմազ իսէ, իքիմիզ տէ բէք զիյատէ քէ-
տէր խտէրիզ:

Ֆէրնան ճէվապ վիրմէք իշիւն աղզընը աչար իտ
տէ, տէեէճէկի սէօզլէր պօղաղընա թըզըլմազլա սուս
տուրուր:

Տանկլար.—Եա՛, կարըն եախօտ օպիր կիւն նիշա՛ն,
հա՞. աճայիպ. գարտա՛ն, պու գատար աճէլէյէ սէպէպնէ՞:

Տանթէս.—(Կիւլէրէ.ք) Եօ՛գ, Տանկլար, շիմտի Մէրսէ-տէսին Գատրուսա տէտիկինի պէն տէ սանա սէօյլէրիմ, հէնուդ հայիդ օլմատըղքիմ պիբ մէմուրլիլթին լադապըլ-լա պէնի եատ իթմէնիլ է.յի պիբ շէ.յ տէ.յիլ տիբ:

Տանկլար.—Ա.ֆիլ իտէրսինիլ, բէ.ք օ գատար աճէլէ իթմէ.յին տիմէ.ք իսթէեօրում. շիւն.քի վադթիմիլ վար տրբ: Ֆարաօն տահա իւ.շ այա գատար պուրատան հա-րէ.քէթ իտէմէղ . . .

Տանթէս.—Է.ֆէնտիմ, խայըրլը իշէ նէ գատար աճէ-լէ իտիլսէ, պէ.յիս եօդ տրբ. ինսան շէ.քտիկի մէշադ-գաթլարը տիւշիւնտիւ.քճէ, պէօյլէ արզուօրնա մուվա-ֆըղ թէսատիւֆ իթտիկի հալլէրի բույա զանն իտիլօր. ալէլխուսուս Բարիղէ տէ կիտէճէ.յիմ . . .

Տանկլար.—Է.վ.վէթ, էօյլէ. պունտան է.վ.վէլ հիշ Բա-րիղէ կիթտինիլ մի իտի:

Տանթէս.—Խայր, կիթմէտիմ:

Տանկլար.—Պիբ իշիւնիլ մի վար:

Տանթէս.—Քէնտի իշիմ իշիւն տէ.յիլ, պիլիբսինիլ եա. պիլիմ միւթէվէֆա գարտան Լըղէրին վասիլէթի վար իտի, օնու իյֆա իթմէլի, շարէ նէ. Թէր.ք իթմէ.ք օլմադ-լաքին շօգ տուրաճադ տէ.յիլիմ, եալընըղ կիտիպ կէլմէ.ք կիպի պիբ շէ.յ . . .

Տանկլար.—Է.վ.վէթ, է.վ.վէթ: (Քէնտի քէնտինէ) Պու-նուն Բարիղէ կիտիշի մարէշալ Պէրթրանըն վէրտիկի մէ.ք-թուպու եէրինէ եէթիշտիբմէ.ք իշիւն տիբ: Թամամ իշթէ Տանթէսի պիթիբմէ.ք իշիւն պու մէ.քթուպտան ալասէր-րիշթէ օլամադ. Թամամ Թամամ. պէօյլէ իսէ Տանթէս տօսթումնուդ արթըղ գարտան օլմադա աճէլէ իթմէսին: Օխ, օխ. սէրրիշթէ.յի եադալատըմ: (Տանթէս էրէ.յիճէ ու-զանմըշ օլտուդու հալտէ արգասընտան) Ուղուրլար օլսուն. ուղուրլար օլսուն:

Տանթէս.—(Ուղադտան էլիլլէ իշարէթ իտէրէ.ք.) Է.յ-վալլահ, է.յվալլահ (տէտի վէ մահպուպէսիլլէ վէ քէմա-լը ֆէրահ վէ մէսէրրէթլէ շըգտը կիթտի):

4.

ԻԹԹԻՅԱԳԸ ԽԱՅԻ

Մէրսէտէս իլէ Տանթէսին Սէն-Նիգօլա գալէսինին քէօշէսինի տօլաչընճայա գատար, Տանկլար արգալարքն, տան սէյր իթտիքտէն սօնդրա Ֆէրնան իլէ Գատրուսա տէօնուպ Ֆէրնանըն պէնդ ի աթմըչ վէ հայէթը եէս ու Ֆիւթուրըն տէրէճէի նիհայէսինէ վարքպ թիթրէմէկէ պաչլամըչ օլտուղունու, վէ Գատրուս իսէ էվվէլճէ պաչլատըղը թիւրքիյի քէքէլէեէրէք սէօյլէյմէեէ օգրաչտըղընը կէօրտիւքտէ,

Տանկլար.—(Ֆէրնանա խիթապէն) Պագսանըղա, Ֆէրնան՝ շու Տանթէս իլէ Մէրսէտէս պէյնինտէ իճրասը մուսամմէմ օլան իզտիվաճ ճիւմլէեէ պայիսի իպթիհաճ ու մէսէրրէթ օլամսեաճագ զանն իտիյօրքմ:

Ֆէրնան.—Հէլէ պէնիմ իչիւն պախի մէսէրրէթ տէյիլ, մուճիպը թէրքը հայաթ օլա կէրէք տիր:

Տանկլար.—Մէրսէտէսէ ալաղանը՞ղմը վար:

Ֆէրնան.—Նէ՞ տիմէք, Մէրսէտէսին աչգըլա չբլտըրըյօրում:

Տանկլար.—Չօղտա՞ն մը:

Ֆէրնան.—Իլք կէօրտիւկիւմ կիւնտէն պերու:

Տանկլար.—Մատամ քի էօյլէ տիր, նի՞չին պիր չարէսինի արամայըպտա պէօյլէ տիվանէ կիպի եալընըղ սաչլարընըղը եօլուպ տուրույօրսընըղ. վաղ կէչ Ալլահը սէվէր իսէն, պէն Գաթալանլըլարը պէօյլէ գըյաս իթմէղ իտիմ:

Ֆէրնան.—Նէ՞ եարայրմ:

Տանկլար.—Նէ եարաճաղընը պէն նէ՞ պիլէյիմ, Մէրսէտէսին աչքը պէն տէյիլ իմեա. մատամ քի սէն սէվիեօրսըն, չարէսինի տէ սէն տիւչիւնիւպ պուլմալըսըն. արայան պէլասընըտա պուլուր մէվլասընըտա պուլուր տէրլէր մէչհուր տըր:

Ֆէրնան.—Պէն պուլտույուտըմ եա՛ . . .

Տանկլար.—Նէ՞ պուլտույըտըն պաղալըմ:

Ֆէրնան.—Տանթէսէ պիր պուչաղ, լաքին Տանթէսէ

պիր հալ օլուր իսէ գըզտա քէնտիսինի թէլէֆ իտէճէ-
կինի սէօյլէնօր :

Տանկլար.—Ատա՛մ սէն տէ , լաֆ տըր օ . էօյլէ տէրլէր
ամմա եարամաղ լար :

Ֆէրնան.—Մէրսէտէսի սիզ պիլմէզսինիզ քի աճայիպ
տիր . . .

Փանկլար.—(Քէնտի քէնտինէ մըրըլտանարազ) Հայ
պուտալա հայ , Մէրսէտէս քէնտիսինի հա թէլէֆ իթմիչ,
հա իթմէմիչ , պան ա նէ° . Տանթէս գարտան օլմասըն
եօզսա՛ . . .

Ֆէրնան.—(Սէօզ իւնէ տէվամ իլէ) Էվվէթ , Մէրսէտէս
տէտիկինի եարար . հէմ ծնա պիր շէյ օլաճազ օլուր իսէ,
պէնտէ քէնտիմի թէլէֆ իտէրիմ :

Գատրուս.—Սչգ տա օլուր իսէ պէօյլէ օլտուն , աֆէ-
րին Ֆէրնան :

Տանկլար.—Ֆէրնան , հազիգաթէն , ճանքմ սէնի բէք
սէվտի , սանա պիր էյլիք իթմէք իտթէրիմ , լաքին . . .

Գատրուս.—(Տանկլարա) Սէօյլէ պագալլամ նէ° տիւր-
լիս էյլիք իտէճէքսին :

Տանկլար.—(Գատրուսա) Պանա պագսանա , սէն զիյա-
տէ սէրհօշըն , շիշէտէքի շարապընը իչ , սէօզէ գարըչ-
մա . պիզ իմ եարաճազըմըզ իչ իչիւն ազլը պաշընտա ա-
տամ իտթէր , սէնին հալին իսէ մէյտանտա՛ :

Գատրուս.—Օղլան պէն սէրհօ՞շմույլամ . սէնին շիշէ տէ-
տիկին նէ° օլույօր . հէմ պունչար շիշէ՞ մի . լսվանտա շի-
շէսի . պէն պունչարըն տէօրտիւնիւ պէշինի իշէրիմ . . .
(Գատէհի մասայա վուրարազ) Կել մէյխանէճի , Բանֆիլ
տայը . շարապ կէթիր , շարապ :

Ֆէրնան.—(Թէլաշլա Տանկլարըն եիւզ իւնէ պագա-
րազ) Էֆէնտիմ , նէ° սէօյլէնօր իտինիզ :

Տանկլար.—Վալլահի շաշըրտըմ , շու սէրհօշ Գատրուս
զիհնիմի չօզ գարըշարըտը :

Գատրուս.—Արթըզ սէն իտթէտիկին գատար սէրհօշ
տէ . շարապ իչմէեէն ինտան՝ ինսա՞ն մը տըր . շարապ իչ-
մէեէնչէր՝ ֆէնա նիյէթլէրինի կիզլէյէմէմէք գօրգու-
սույլա իչկիտէն սազընըրլար :

Պունու տէյերէք, Գատրուս շարապ իւղէրինէ պիր
թաղքմ պէյթլէր սէօյլէմէեէ պաշլատը :

Ֆէրնան.—(Տանկարա) էֆէնտիմ, սէնին իչինէ պիր
չարէ պուլասպիլ իրիմ տիյօր իտինիլ :

Տանկար.—էյվէթ, սիզի շու հարտէն գուրթարմագ
իչիւն եալընըղ Տանթէսին Մէրսէտէսի ալամամասը քեա-
ֆի տիր. պու տա Տանթէսին ճանընա գաստ իթմէքսի-
ղին գասպիլ օլասպիլ իր զանն իտէրիմ :

Ֆէրնան.—էֆէնտիմ. Մէրսէտէսաէն Տանթէսի եալը-
նըղ էօլիւմ այբրասպիլ իր, էօլիւմ :

Գատրուս.—(Ֆէրնանա խիթապէն) Սէնին աղլըն օգա-
տար էրէր. սէն Տանկարա պագ, հէրիֆ շէյթան կիպի
տիր. սէնին պուլունտուղըն էֆքեարտաքի խաթայը շիմ-
տի իսպաթ իտէր : Հայտէ, շու պուտալայա Տանթէսի
էօլթիւրմէեէ հաճէթ օլմատըղընը անլաթ. հէմ պէն Տան-
թէս հագգընտա սուի գաստընըղը գասպուլ իթմէմ. Տան-
թէս պէնիմ տօթթում տըր, էյի շօճուգ տըր, բէք սէվէ-
րիմ. աշգընա, Տանթէս :

Գատրուս պիր գատէհ տահա շարապ աթտը :

Պունուն՝ Տանթէս հագգընտա պէօյլէ իպրագը մու-
հապպէթ իտիչի ֆէրնանըն ճանընը սրգտըղընտան, գալ-
գըպ կիթմէք իսթէր իտէ աէ, Տանկար «Ատամ, պրագ-
վարսըն սէօյլէսին, սէրհօշ տըր. հէմ եալան տա սէօյլէ-
մէեօր եա.» տիյէրէք ֆէրնանը թէքրար օթուրտարագ
տէտի :

—Մէշհուր մէսէլ տիր, կէօղտէն երրագ օլան կէօ-
նիւլտէն տէ երրագ օլուր :

Ֆարգա Տանթէս իլէ Մէրսէտէսին արասընա պիր հապս-
խանէ տուվարը շէքիլսէ, պիր մէղար տուվարը գատար
օլամաղ մը :

Գատրուս.—էօյլէ ամմա հապստան չըգար տա սօնղ-
րա ստամա նէ եարարտա պիլ իրմիսին :

Ֆէրնան.—Նէ եարարտա եարսըն :

Գատրուս.—Հէմ Տանթէսի քիմ հապս իտէպիլ իր խըր-
սըղ տէյիլ գաթիլ տէյիլ :

Տանկար.—Սէն սուս օլ :

Գատրուս.—Նէեէ սուս օլաճաղքմ. անլամալըյըմ, Տան-
թէսի նի՛չիւն հապս իտիյօրլար իմիչ գաղայըմ. Տանթէս

պէնիմ բէք պէվաիկիմ տօսթումարր : Աշղքնա՛, Տանթէս :

Գատրուս՝ պունու տէյերէք պիր դատէհ շարապ տա-
հա իշէք :

Տանկլար.—(Գատրուսըն սէրհօշլուղու տէրէճէի նիհա-
յէեէ վարտըղքնը կէօրէրէք Ֆէրնանա տէօնիւպ,) Տան-
թէսի էօլտիւրմէք իյճապ իթմէեէճէկինի շիմտի անլա-
տը՞ն մը :

Ֆէրնան.—Էվ վէթ, լաքին հապս իթտիրմէյէ պիր շարէ
պէեան իթմէտինիգ . . .

Տանկլար.—Արանսա պուլունուր ամմա . . . Ատամ, նէ-
մէ լաղքմ՝ պէնիմ՝ վաղ իֆէմին խարիճինտէ պիր շէյ :

Ֆէրնան.—Վաղ իֆէն օլուպ օլմատըղքնը պիլմէմ. ֆա-
գաթ քէնտի նէֆսիմտէն գըյաս իլէ սէնին տէ Տանթէսէ
ղարաղքն օլտուղունու հքսս իտիյօրմ :

Տանկլար.—Պէնիմ Տանթէսէ զարաղք՞մ մը. հիշ պիր զա-
րաղքմ եօգ . պէն սէնի թէլաշ վէ մէշագգաթ իշինտէ
կէօրիւպ , աճըտըղքմտան սէօյլէեօրում : Մատամ քի սէն
պու զանտա պուլունույօրսքն , վար պաշընքն շարէսինէ
պաղ . Ալլահա բսմարլատըղ :

Պունու տէյերէք Տանկլար գալգըպ կիթմէք իսթէ-
տիկինտէ , Ֆէրնան սըղը սըղը մէրպօւմքն էլինտէն թութ-
տու վէ տէաի .

—Օթուրքնըգ սիղին քին ու զարաղքնըգ օլմուշօլմա-
մըշ , պանա լաղքմ տէյիլ . անճաղ պէնիմ խուսումէթիմ
վար, իշթէ աշիքեարէ սէօյլէեօրում : Սիղ Տանթէսի հապս
իթտիրմէնին եօլունու պուլունուղ , իճրասը պէնտէն : Ան-
ճաղ իշին իշինտէ էօլիւմ օլմասքն , շինքի Մէրսէտէսի
տէ դայպ իթմիշ օլուրմ :

Գատրուս.—(Պաշընը մասատան գալտրըրպ ալքգ ա-
լքգ պէրիքիլէրէ պաղարաղ .) Տանթէս էօլտի՞ն մի տի-
յօրսքնըգ . քի՞մ էօլտիւրէճէքմիշ պաղայրմ . պէնիմ տօս-
թում արը , էօլմէսինի պէն իսթէ՞րմիլիմ : Էվ վէլապէն օնա
վէրտիլիմ կիպի , պու սապահ օ տա պանա բարա վէրէ-
ճէք օլտու տա պէն ալմատըմ : Հէլէ պէն Տանթէսի էօլ-
տիւրմէնիղէ պիր վէճհլէ բաղը տէյիլիմ վէստէլամ . . .

Տանկլար.—Պէհէյ պուտալա , սանա Տանթէսի էօլտի-
րէճէյիղ տէյէն վար մը . մուրատըմըղ մահգա լաթիֆէ
տիր . հէլէ սէն օնուն սէլամէթինէ պիր շարապ տահա իշ :

Տանկլար պունու տէյէրէք Գատրուսըն գատէհին
տօլտուրտու :

Գատրուս.—Իշէրիմ եա՛, նէ զանն իթտին : Սաղլըղը-
նա, Տանթէս, սաղլըղընա :

Պունու տէյիպ Գատրուս շարապընը իշտի :

Ֆէրնան.—Ճանր՛մ, հա՞նի պուլաճաղընըղ չարէ . . .

Տանկլար.—Սէն պուլամանօրմըսըն :

Ֆէրնան.—Խա՛յր, մատամ քի սէն թասահիւտ իթտին,
պուլմալըսըն :

Տանկլար.—Էվվէթ, էօյլէ տիր. Ֆրանսըղլարըն Սրան
եօլլարտան իւթինըլիկի իշթէ պէօյլէ շէյլէրտէն անլա-
շըլըր : Սրանեօլլար կէվիշ կէթիրինճէեէ գատար, Ֆրան-
սըղլար պիր շէյի իճատ իտէրլէր :

Ֆէրնան.—Էյ ճանրմ, նէ եարաճաղսան եար, իյճա-
էթ պագալըմ :

Տանկլար.—Կարսօն, պիր բարչա քեաղըտլա հօղղա
գալէմ կէթիր :

Ֆէրնան.—Նէ՞ եարաճաղսըն :

Տանկլար.—Պէն կէմի հօճասըլըմ. ալէթիմ պունլար
տըր, ալէթսիղ պիր շէյ եարամամ :

Ֆէրնան.—Կարսօն, գալէմի քեաղըտը չարուգ կէթիր :

Գաղինօնուն կարսօնու իսթէտիքլէրինի կէթիրիր :

Գատրուս.—(Էլինի քեաղըտա վուրարաղ) Շունու կէօ-
րիւօրմնսըն, շունու. շու՛ ատամը պուչաղտան տահաէյի
էօլտիւրիւր. պէն քեաղըտտան գօրգտուղում գատար
թիւֆէնքաէն, տապանճատան գօրգմամ :

Տանկլար.—(Ֆէրնանա խիթապէն) Ճանրմ, շունա շա-
րապ տօլտուր : Տահա կէօրինտիկի գատար սէրհօշտէյիլ :

Ֆէրնան.—(Գատէհի տօլտուրուր, վէ Գատրուս իշինճէ-
եէ գատար պագտըղտան սօնըրա, գատէհին սըղլէթինէ
տայանամայաճաղընը՝ գատէհի եէրէ պըրագտըղընտան
անլայարաղ, Տանկլարա խիթապէն) Էյ, շիմտի :

Տանկլար.—Շիմտի ֆարղ իտէլիմ քի, Տանթէս սէյեա-
հաթընտան նարօլիլէ վէ Էլպա ատասընա կիտէրէք, Պօ-
նարարթ թարաֆտարը օլտուղու Մարսիլեա միւտտաիի
ումումիսինէ խապէր վէրիլիր իսէ . . .

Ֆէրնան.—Պէն խապէր վէրիրիմ :

Տանկլար.—Վերէսկի իրսին, ամնա սէօյլէ տիկին սէօյլէրի իմզա ի թարրիլէր, վէ սէնի խապէր վէրտիկին ա-տէմիէ միւվաճէճէ խոտրէր: Տալանքն սըճճէթինի խապաթ խոտէսկի իրմիտինիզ: Ամնա Տանթէս տայմա հապա-տա գալմազ, պիր կինն օլուր չըգար, օ վազըթ վա՛յ քէնտիտինի հապա ի թարրէնին պաշքնա:

Ֆէրնան.—Պէնիմ տէ իսթէտիկիմ օ՛ եա, քեաշկի պիր նիզա չըգարմազ իսթէսէ տէ . . .

Տանկլար.—Բէ.ք ալա, Էտմօնքն գըլքնա տօգունաճազ օլուր իսէն, Մէրսէտէս սէնին պաշ տիւշմանքն օլուր:

Ֆէրնան.—Հազգքն վար, էօյլէ տիր:

Տանկլար.—Պէօյլէ պիր իշէ միւպաշէրէթ ի թմէ.ք իս-թէնէն տտէմ՝ եազըսը պէլլի օլմամազ իշին պէ-նիմ կիպի շէօյլէճէ պիր քիւշիւ.ք ի իսթար եազար: (Տէյէ-րէ.ք սօլ էլի իլէ պէրվէճճի աթի եազմազա պաշլատը:)

«Մուհրպպի միւլ.ք ու տին պիրիտի թարաֆքնտան Մարսիլեա միւտտաթի ումու միտինէ իսպար ու ի իսթար օլու-նուր քի, կէշէնէրտէ Իզմիրտէն հարէ.քէթլէ Նարօլիյէ օղրայըպ Միւրա (1) ճանիպինտէն Բօրթօ Ֆէրրայօյա պիր մէ.քթուպ ալարազ, անք մահալլինէ թէսլիմտէն սօնգրա, զասիպ (2) թարաֆքնտան տախի Բարիզտէ պուլունան Պօնարարթ գօմիթէսինէ կիթմէ.ք իւզրէ տիկէր պիր գը-թա մէ.քթուպը պու տապահ Մարսիլեայէ միւվասէլէթ իտէն Փարաօն նամ վարօրքն ի.քինճի գարտանք պուլու-նան Էտմօն Տանթէս համիլ տիր: Մէրգում ախզ ու կի-րիֆթ օլունուր իսէ, գօմիթէնին մէ.քթուպը իւզէրինտէ վէ եախօտ Փարաօն սէֆինէսինտէ.քի գամարասքնտա մէյտանա չըգարըլապիլիր:»

Տանկլար.—(Նազըպ պիթիրտի.քտէն սօնրա) Շիմտի անլատըն մը, սէնին ինթիգամ տէտիկին պէօյլէ ալքնըր:

(1) Պօնարարթքն ժէնէրալլարքնտան պիրի տիր քի, տօղրուսը Մուրատ օլուպ, անասըլ տա Էրմէնի օլտուղը մազնուն տըր:

(2) Նարօլէոն Պօնարարթա Իւզիւրրաթէօր Փրանսըզճա հանի զասիպ, զասպ իտիճի տէրլէր իտի:

Հէմ ինթիզամ ալքրսըն վէ հէմ տէ քիմնէ սէնտէն շիւպ-
հէ իթմէզ, մէրամ տա հասըլ օլուր: Արթըզ իշ մէք-
թուպու տիւրէրէք վէ իւզէրինի Մարսիլեա միւտտաի
ուճու միսինէ եազարագ կէօնտէրմէքտէ տիր:

Պունու տէեէրէք մէքթուպուն իւզէրինէ «Մարսիլեա
միւտտաի ուճու միսինէ» եազար:

Գատրուս.—Բէք զիյատէ սէրհօշ իտի իտէ տէ, պու
մէքթուպ օգունուր իքէն տիյնէեէրէք, վէ էօյլէ պիր թէ-
շէպիւտին մուղայիրը ինսանիյէթ վէ համիյէթ օլտուղու-
նու անլայարագ) էվ վէթ, պաշգա եարաճագ եօզ, լաքին
պունտան պէօյիւք նամուսըղլըզ օլամազ: (Տիյէրէք է-
լինի մէքթուպը ալմաղա ուզատըր):

Օ վազըթ Տանկլար. «Իշթէ պէն տէ օնուն իշին, վէ
ալէլիտուսու Տանթէս տօսթում օլտուղունտան, ասլա
պիր ֆէնալըզ կէլմէսինի իսթէմէտիկիմ ճիհէթէ շագա
իտիյօրբմ.» տէյէրէք մէքթուպու Գատրուսըն էլինին ալ-
թընտան գարբպ վէ պուրուշաբըբպ շարտաղըն պիր քէօ.
շէսինէ աթտը:

Գատրուս.—Աֆէրին, իշթէ պէօյլէ օլմալը. Տանթէս
պէնիմ տօսթում տըր. օնա ֆէնալըզ իտիլտիկինի իս-
թէմէմ:

Տանկլար.—(Կէօզ իւնիւ աթըլան քեաղըտա տիքմիշ օ-
լան Ֆէրնանա իսթապէն.) Պէ զէվզէք, Տանթէսէ քիմ
ֆէնալըզ իթմէք իսթէեօր:

Գատրուս.—Էօյլէ իտէ սէօյլէ շարապ կէթիրսինլըր.
Տանթէս իլէ Մէրսէտէսին աշգընա շարապ իշէլիմ:

Տանկլար.—Սէրհօշ հէրիֆ, չօզ իշտին. պիր գատէհ
տահա իշէրսէն այագտա տուրամաեաճագսըն, զարաբ
կէօրիւրսին:

Գատրուս.—Սէրհօշ մըլըմ. այագտա տուրամաղմըլըմ.
նէսինէ պահս իտէրսին, սալլանմատան կիտէր շան դու-
լէսինէ չքարսամ:

Տանկլար.—Բէք էյի, պահս իտէրիմ. լաքին շիմօի
օլմազ եարըն. հէլէ պու կիւն կիտէլիմ, շիւնքի վազըթ
կէշտի. թութ գօլուճունան:

Գատրուս.—Կիտէլիմ, ամմա գօլընտան թութմաղա
հաճէթ եօզ: Ֆէրնան, կէլիյօրմուսըն. սէն տէ պիղիմ
իլէ Մարսիլեայա կիտէճէքմիսին:

Ֆէրնան.—Խայր, պէն Գաթալան քէօյիւնէ կիտէճէկիմ:
Գատրուս.—Պիզ իմ իլէ կէլ, Գաթալանա կիտիշինտէ
խաթա իտէրսին:

Ֆէրնան.—Մարսիլեատա իշիմ եօզ, կիթմէմ:

Գատրուս.—Նա՛սըլ տէտին, կիթմէ՛ զմիսին. սէն պի-
լիբսին, չօճուղում, շիմտի հէր քէս սէրպէսթ տիր: Հայ-
տէ Տանկլար, պիզ կիտէլիմ. օ տա վարսըն Գաթալան
գարիյէսինէ կիթսին:

Տանկլար՝ Գատրուսըն եիւրիւմէեէ օլան իգթիտարըն-
տան խթիֆատէ իտէրէք, ալտը կէօթիւրտիւ. լաքին
Ֆէրնանըն եօլունը հէմ գքսալտըպ հէմ գօլայլաթմող ի-
շիւն Բիւ-Նէօֆ րթխթմքնտան ալտէթ իտէճէք եէրտէ,
Սէն-Վիզթօր գարուսընտան կիթտի:

Գատրուս՝ Տանկլարըն գօլքնտան թութմուշ սալլանա-
րագ արգասընտան կէլիբ իտի: Պիր եիլմի ատըմ՝ գա-
տար իլէրի կիթտիքտէն սօնդրա, Տանկլար պաշընը չէ-
վիրիպ պագտը քի, Ֆէրնան եէրինտէն գալգքպ օրթայա
աթքլքըշ օլան քեաղքտը գարարագ վէ շարտագտան չք-
գարագ չէհր թարաֆքնա տողրու գօշույօր:

Գատրուս.—Օ նէ՛, նէ՛ եարքյօր պու. պագա՛րմըսըն
շունա, պիզ ի ալտաթտը, Գաթալանա կիտէճէկիմ տէտի
տէ Մարսիլեայա կիտիյօր: Էյ, Ֆէրնան, եաննըշ կիտի-
յօրսըն:

Տանկլար.—Սէնին կէօզիւն եաննըշ կէօրիւյօր. տօս
տողրու էսքի խասթախանէ եօլունա կիտիյօր:

Գատրուս.—Պէն իտէ սաղա տէօնիւյօր զանն իթտիմ,
շարապ ատամըն պաշընը տէօնտիւրիւյօր:

Տանկլար.—(Քէնտի քէնտինէ) Իշ եօլունա կիրտի, հէ-
լէ կիթսին պագալքմ, սօնու նէ՛րէյէ վարաճագ:

5.

ՆԻՇԱՆԼԱՆՄԱ ՁԻՅԱՖԻԹԻ

Երթէսի սապահ հավա զայէթ կիւզէլ վէ պէրրագ
պիր կիւն իտի քի կիւնէշին բէնկեարէնկ շուլէլէրի լեալ
կիպի բարըլ բարըլ բարլար, վէ պու շուլէլէր ճէրէեան
իթտիքճէ վէ ճիամի մէնսապտէն միւպատէթ իյլէտիքճէ

տաճա սափի պիր բէնկէ հավայա տողբու տալկալանքը կիտէր խոի :

Բէզէրվ լօզանթասքնքն ի.բինճի գաթընտա.քի սալօն. տա Տանթէսին էվվէլճէ սիրարըչ կյլէմիշ օլտուզու կիպի պիր գահվալթը սուֆրասը հազբըլանմըչ խոի :

Իշպու սալօն պէշ ալթը գատար պէօյիւ.ք պէօյիւ.ք բէնչէրէլէրտէն զբ.յա ալբը զայէթ միւֆէրբահ պիր մա. հալ օլուպ, հէր բէնչէրէնին իւզէրինտէ ֆրանսանքն էն մէշնուր մէմէ.քէթլէրի էսամիտի եազբըլմըչ խոի :

Պինանքն հէր թարաֆը պիր աղած բարմադլբզ իլէ չէվրիվիշ պալգօն կիպի պիր կէզինթի իլէ մուհաթ օ. լուպ, մէզ.քիւր կէզինթի իշպու բէնչէրէլէրին էօնիւն. տէն տախի կէչէր խոի :

Գահվալթը հէր նէ գատար էօյլէն վազթի իշիւն հա. զբը պուլունսաճազը էվվէլճէ գարարլաշարբըլմըչ խոի ի. սէ տէ, միւսաֆիրլէր վազթը մէզ.քիւրտէն պիր սաաթ էվվէլ կէլէրէ.ք, վէ մարիւզգի.քը կէզինթինին իշինէ տօլարազ կէզինմէ.քտէ պուլունմուշլար խոի քի, պուն. լար Տանթէսին տօլթու օլան պիր գաշ զապիթ իլէ ֆա. բաօն սէֆինէսինին պազը մէմուրլարքնտան իպարէթ օ. լուպ, միւսաֆիրլէրին հէր պիրի Տանթէսէ պիր շէրէֆ վէ հիւրմէթ օլմազ իշիւն էն կիւզէլ էլպիտէլէրինի կիլին. միշլէր խոի :

Տիւլիւնտէ պուլունան կէմի խալզը արատընտա, կէ. մի սահիպլէրինին տախի ի.բինճի գարտանքն տիւլիւն զլիպֆէթինի գուտումլէրի իլէ շէրէֆլէնտիրէճէ.քլէրի հավատիպլէրի միւնթէշիր օլտու իտէ տէ, սահիպի սէֆի. նէնին Տանթէսէ օլ տերէճէ իհթիրամընա հիշ պիրտի ի. նանմատըլար խոի :

Արատան պիր ազ վազբթ կէչէր կէչմէզ Տանկլար իլէ Գատրուս կէլէրէ.ք օ սապահ Մ. Մօրէլի կէօրմիւշ օլ. տուզլարքնտան, Բէզէրվ գահվէխանէսինէ կէլէճէկինի ազգքնտան իշիթտի.քլէրինի խապէր վէրմէլէրի իլէ, միւն. թէշիր օլան հավատիսին սըհէթինէ իւմիտ վէրտիլէր :

Ֆիլհազիգա պիր ազ սօնգրա Մ. Մօրէլ գարուտան ի. շէրի կիրտի, վէ կէմի թայֆալարը մումաիլէյհի քէմալը իհթիրամ ու թաազ իմ իլէ գապուլ իթտիլէր :

Մ. Մօրէլին վիրուտը՝ Տանթէսին եազքնտա գարտան

օլաճաղք զաննքնը թաղվիլէ իյլէտի : Տանթէս՝ թէքմիլ կէմի թայֆալարքնքն հիւսնի նազարքնքն ճէլպ իթմիշ օլտուղունտան , սահիպի սէֆինէնին պու եօլտա պիր ինթիխապա մաիլ պուլունմասը՝ քէնտի արգուլարքնա մութապըգ օլտուղու իշիւն ատէթա թէշէ.ք.քիւր վէ մահմտէթէ գատար պիլէ գալգըշրրլար իտի :

Մումաիլէյճ օրայա կէրմէգտէնէվվէլ քէյֆիլէթի իկարար իշիւն Տանկլար իլէ Գատրուսու Տանթէսէ կէօնտէրտի :

Պունլար՝ գալ ինօտան եիւզ ատըմ՝ այրբլբր այրբլմաղ պարութ մաղազասը եանքնտտ տիւրիւն սահիպլէրինէրասթ կէլտիլէր :

Պունլար՝ Մէրսէտէսին տօսթու վէ Գաթալան գարիլէսի էհալիսինտէն տէօրթ գըղ իլէ Տանթէս վէ Տանթէսին պապասը վէ Ֆէրնանտան միւրէ.ք.քէպ պիր ճէմիլէթ իտիլէր : Տանթէս նիշանլքսքնքն էլինտէն թութմուշ իտի , վէ Տանթէսին իթթիլար պապասը տա գըղքն եանքնտանկիտիյօր իտի : Լաքին Ֆէրնանքն պէնզի գաշքը վէ տուտաղլարքնտան հըսս օլունան պիր նէվի թէպէսիւմ իսէ , ալամէթը եէս ու նէվիւտիտէն պաշգա հիշ պիր շէյ իլէ թէէվիլ օլունամաղ իտի . . . Ամմա պունուն հալինէ պլէմտէ քէնտիլէրինտէն վէ օ կիւնքի հավանքն լէթաֆէթինտէն պաշգա պիր շէյ կէօրմէք աղբլլարքնա պիլէ կէլմէեէն Տանթէս իլէ Մէրսէտէս մի տիգգաթ իտէճէք իտի : Տանկլար իլէ Գատրուս՝ պունլարա միւլազի օլտուղլարքնտա Մ. Մօրէլին կէլտիկի խապէրինի վէրտիլէր : Մանկլար՝ Ֆէրնանքն , վէ Գատրուս՝ Տանթէսին պապասքնքն եանքնա կիթտիլէր :

Պու իթթիլար՝ գապարթմալը գումաշտան մամուլ էլպիտէ կիլինմիշ վէ շէլիքտէն մամուլ տիւրմէլէրի զայէթ միւղէյեէն օլարաղ թրաշ իտիլմիշ իտի : Զաթէն ինճէ օլան պալտըրլարքնա կիլմիշ օլտուղու ինկիլիզ քեարի զաքիֆ չօրապ , իւշ քէօշէլի շարգասքնա թաղաղըր գօրտէլալար՝ իթթիլարքն լէթաֆէթինէ , վէ էլինտէքի պուտաղլը պասթօնա տայանարազ եիւրիւյիւշիւ տէրէվիշ ուրէֆթարքնա պիր գաթ տահա կիւղէլլիք վէրիյօրիտի :

Մէլքիւր գիլաֆէթտէ պուլունմաղ իւմիտիլէ Գատ

բուս՝ Տանթէսէ օլան պուղղ ու ատալէթինի ունուտա-
րագ, իխթիյարբ մէրգումին եանքնտան կիտիյօր խտի

Ֆագաթ կէճէ կէօրիւլէն բույանքն սապահլայքն տէր-
խաթըր իտիլտիկի կիպի, պիր կիւն էվվէլքի վուգուաթ
Գատրուսն աղլքնտա խայյալ կիպի գալմըչ խտի:

Տանկլար՝ Ֆէրնանքն եանքնա վարարագ, Մէրսէտէս
քէնտիսինի ունութմուչ օլտուղունտան տօլայը շէհրէսի
կեահ գըղարբը, վէ կեահ սար սարը օլուր, հասըլը պիր
տագիգատա եիւղ պին աիւրլիւ գըյաֆէթլէրէ կիրէրէք,
կէլինին արգասը սըրա կէլիյօր խտի: Պագը տէֆա Մար-
սիլեա թարաֆքնա պագարագ պիր պէօյիւք ֆէլաքէթին
զուհուրունա մունթաղբը կիպի, պիլա իխթիյար վիւճու-
տունա արբղ օլան թիթրէմէյի տախի մէն իտէմէզ խտի:
Տանթէս թիւճար կէմիտի գարտանլարքնտան օլտուղուն-
տան, բուպասը դայէթ սատէ վէ սաքէր իւնիֆօրմասըյլա
սիվիլ էլպիսէնին իքիսի արասընտա պիր թարղտա պու-
լունմաղտա խտի:

Պու հալտէ եիւղ իւնիւն կիւղէլլիկի՝ սէվինճ ու մէս-
բուրիյէթինտէն հասըլ օլան նէշէ իլէ պիր գաթ տահա
արթմըչ խտի:

Մէրսէտէսին իսէ հէմ օ գարա կէօղլէրի, հէմ օ լեալ
տուտագլարբ կիւլիւմնէմէք իւղրէ խտի:

Եէրինէ պիր շէհրի գըղ օլտա խտի պիլքիւլլիյէ ու-
թանըպ հիճապ իտէրէք վէ միւքէտտէր կէօրիւնմէք իս-
թէեէրէք պէլքի եիւրիւմէսինի պիլէ շաչըբըր խտի:

Ֆագաթ Մէրսէտէսին տէրունը սաֆը գալպը խալիս
օլուպ, թէրպիյէսի տախի էօյլէ շէհր գըղլարքնքնքի կիպի
եարմն օլմատըղքնտան, տէրունի օլան սէվինճինին քէն-
տիսինէ վէրտիկի նէշէյի տէ սէթր ու իսֆա իտէմէեէրէք,
տայիմի պիր թէպէսսիւմլէ մէսբուրիյէթինի հուղղարա
թէֆհիմ իտէր խտի:

Իշթէ պու ճէմիյէթ Բէղերվ լօգանթասընտա կէօրիւ-
լիւր կէօրիւլմէզ Մ. Մօրէլ իլէրուտէ վէ կէմի թայֆասը
վէ սաիրէ տահա կէրիտէ օլարագ, պունլարքն խթիգ-
պալինէ շըգտըլար: Օ վագըթ Մ. Մօրէլ Տանթէսի միւ-
թէվէֆա Լըղլէրին եէրինէ գարտան իտէճէկինի կէմի
խալգընա անլաթտը, Տանթէս՝ Մ. Մօրէլ իլէ միւլագի օլ-
տուղունտան, նիշանլըսընքն գօլունու քէնտիսի պրրա-

գըպ մու մահիլէ, յհէ թագաթիմ իտէրէք, պիրլիքտէ լօգան-
թայա վասըլ օլտուլար:

Մէրսէտէս՝ սալօնտան իշէրի կիրտիքտէ սուֆրանըն
եանընա վարքայ, գաին բէտէրինէ խիթապէն «ձանըմ պա-
պա . սիզ պէնիմ սազ թարաֆըմա օթուրընըզ, սօլ թարա-
ֆըմա տա շիմտիյէ գատար պանա գարտաշլըզ իթմիշ օ-
լան ամուճազատէմ Ֆէրնանը օթուրտաճազ բմ.» տիյէրէք
Ֆէրնանա էտիպանէ պիր նազարլա պազաը իտէ տէ, պու
պագըշ Ֆէրնանըն եիւրէ յինէ քէսկին պիր պուշագ կիպի
սարլանտը, տուտազլարը պէմ պէյազ օլտու, գանը գալ-
պինէ գօյուլտու:

Պու էսնատէ Տանթէս տախի սազ թարաֆընա Մ. Մ օրէ-
լի վէ սօլ թարաֆընա Տանկլարը ալարադ, վէ հուզ զարքսա-
իրէյէ տախի իսթէտիքլէրի եէրէ օթուրմալարընը էլիյլէ
իշարէթ իտէրէք, սուֆրայա օթուրտուլար:

Սուֆրա իւզէրինտէ պիր թագըմ սուճուզլար վէ հէրնէ-
վի պալըզլար վէ սթագօզլար հազըրլանմըշ օլտուղուն-
տան, հէր քէս եէմէյէ պաշլատը:

Տանթէսին բէտէրի՝ լօգանթաճընըն հազըրլամըշ օլ-
տուղու պէեազ շարապտան պիր գատէհ տօլտուրուպ, ազ-
ղընա կէ օթիւրտիւյիւ սըրատա, հուզ զարա խիթապէն .
«ձանըմ, պու սիւքիւթ նէ՞ տիր. սալօնըն իշինտէ իճրաի
մէսէրրէթ իշիւն թօրլանմըշ օլան օթուղու միւթէճալուզ
տիւյիւն խալգընըն պու սիւքիւթիւնէ տէն իլէրի կէլիյօր.»
տէտիքտէ,

Գատրուս.— Թէէհհիւլ իտէն պիր զաթ՝ տայմա իլանը
մէսրուրիյէթ իտէմէզ:

Տանթէս.— Տօզրուսու, պու տագիգատա քէնտիմի
բէք զիյատէ պախթիյար ատա իտիյօրում, վէ շու ան-
տէ քէյֆլի կէօրիւնմէկէ շալըշմազա տա լիւղում կէօրէ-
մէեօրում: Պիրատէրիմ Գատրուս, էկէր սիզ տէ թէ-
էհհիւլ իտէնլէրին իլանը մէսրուրիյէթ իտէմէէէճէկինի
պու մանատա սէօյլէմիշ իտէնիզ, հազղընըզ վար. հէմ
տէ սէվինճին պազը քէրրէ տէ ատէթա քէտէր գա-
տար ինսանա սուի թէէսիրի օլուր:

Տանկլար.— (Ֆէրնանըն եիւզ իւնէ պագարազ Տանթէ-
սէ խիթապէն.) Սազըն պու թէէսսիրէ պաշգա պիր շէյ
սէպէպիյէթ վէրմէսին: Եօզ, եօզ, պունու տա զանն իթ-

մէմ, չիւնքի քեաֆֆէի արզունըզ քէմալը սուհուլէթլէ հուսուլ պուլույօր :

Տանթէս.— Իշթէ պանա սըզլէթ վէրէն շէյ տէ հէր պիր արզումս սուհուլէթլէ նաիլ օլարագ տիւնեատա սատտէ տին նօգթաիինթիհասընա քէմալը սուհուլէթլէ վասըլ օլտըզըմ տըր զիրա սատտէթ տէնիլէն շէյ՝ այնըյլա մասալլարտա սիհիրլէ եարըլմըշ օլան սարայլարա պէնղէր քի հէր պիր դարուսունտա պիր էթտէրհապէքլէր . օ սարայը գասպէի թասարբուֆա ալապիլմէք իչիւն աթտէրհալարա զալէպէ իթմէլի տիր . պէն իսէ Մէրսէտէսին զէվճի օլմագ շէրէֆ ու սատտէթինէ՝ հիչ պիր կէօնա զահմէթ վէ մէշագգաթ շէքմէքսիղին մագհար օլտում :

Գատրուս.— (Կիւլէրէք.) Մէրսէտէսին զէվճի՞ մի . պագալըմ գարտան , աճէլէ իթմէ , էվ վէլճէ Մէրսէտէսին զէվճի օլտա , պունու սօղրա սէօյլէ . պագալըմ Մէրսէտէսին պու պապտէ էֆքեարը նէ՞ եօլտա տըր :

Պու լագըրաընըն իւղէրինէ Մէրսէտէս գըբ գըբմըզլ օլտու :

Ֆէրնան օթուրտուղու սանտալեատա բահաթ իտէմէզ օլտու , քիւչիւք պիր կիւրիւլթիւ իշիթսէ վիւճուտընա թիթրէմէ կէլիր վէ վագըթ վագըթ սըզընթըսընտան , պօրա պաշլատըզընտա տէօքիւլէն իրի իրի եաղմուր տանէլէրի կիպի տէօքմէքաէ օլտուղու թէրլէրի սիլէր իտի :

Տանթէս.— (Գատրուսա խիթապէն.) Պու գատար ազ պիր միւտտէթ իչիւն պէնի եալանճը չըգարտըզընա տէյմէզ . ֆիլ հագիգա Մէրսէտէսի հէնուզ թէզվիճ իթմէտիմ . (սաաթընա պագարագ.) լաքին պիր պուչուզ սաաթ սօնղրա պու սատտէթէ նաիլ օլաճաղըմ :

Տանթէս պունու տէտիքաէ , հէր քէս հայրէթլէ Տանթէսին եիւզիւնէ պագալըզարը սըրատա իիթիյար Տանթէս իլէ Մէրսէտէս կիւլտիւ . Ֆէրնան տախի խըրսընտան էլինի պուչաղը իւղէրինէ կէօթիւրտիւ :

Տանկլար.— (Պէնզի աթարագ.) Պիր պուչուզ սաաթ սօնղրա մը . հիչ էօյլէ շէյ մի օլուր :

Տանթէս.— Էվ վէթ , էֆէնտիմ , պու տիւնեատա բէտէրիմտէն սօնղրա քէնտիմէ էն պէօյիւք վէլիինիյմէթ ատտ իթտիկիմ Մ . Մօրէլին հիմմէթիլլէ քեաֆֆէի մէվանի տէֆ էյլէտիք : Սաաթ իքի պուչուգտա Շէհր էմինինին

գօնադքնա կիտէրէք ազաը նիքեահըմբզ մուգարրէր տիր։
Իշթէ շխմտի սասթ պիրի չէրեէք կէշիեօր, պիր պուշուգ
սասթ սօնդրա Մէրսէտէս՝ Մատամ Տանթէս օլաճագ տէր
խէմ՝ եանլըշ սէօյլէմիշ օլմամ զանն իտէրիմ։

Ֆէրնան՝ պու լագըրաթըլարթ իշխտինճէ, գարագլարը ա-
թէշ կիպի եանմագտա օլան կէօղլէրինի գարատը, եէրէ
տիւշմէմէք իշիւն սուֆրայթ թութտու վէ պու հայի հուգ-
զարա անլաթմամագ իշիւն էլտէն կէլտիկի գատար զայ-
րէթ իթտի իսէ տէ, պիլա իխթիյար ինճէճիք պիր ահ չէք-
տի. լաքին օ արալըգ մէճլիս կիւլմէք վէ շամաթա իթ-
մէքլէ մէշղուլ օլտուղունտան, սատաի ահ տա կիւրիւլ-
թիւ իշինտէ զայս օլտու կիթտի։

Իխթիյար.— Իշթէ անլատընը՞ղ մը, վագթընը զայս
իթմէմէք պու տըր. օղլում տիւն սասպահ կէլտի, պու
կիւն սասթ իւշտէ լէվագլիմը թէէհհիւլի թէհիյէ իթտի.
պունու եալընբզ կէմիճի օլանլար եարապիլիր։

Տանկլար.— Բէք ալա ամնա գօնթրաթօ վէ սաիրէ իճ-
րասը կիպի մուամէլաթըր րէսմիյէ նէ՞ վագըթ իյֆա օլու-
նաճագ։

Տանթէս.— (կիւլէրէք.) Գօնթրաթօ հագըրտըր. Մէր-
սէտէս պիր չէյէ մալիք օլմատըղը կիպի պէն տէ օնտան
զէնկին տէ յիլիմ։ Թէէհհիւլիմիղ բէք ֆագիրանէ տիր.
պիղիմ գօնթրաթօմուղտան նէ՞ օլուր, եաղմասը գօլայ,
մէսարիֆի իսէ հիշ եօգ։

Հուգզար պու լագըրաթըլը թագտիր իթտիլէր։
Տանկլար.— Էօյլէ իսէ պիղիմ՝ նիշան զիյաֆէթի զանն
իթտիկիմիղ տիւյիւն ճէմիյէթի իմիշ տիմէք օլուր։

Տանթէս.— Տէյիլ, էֆէնտիմ, տէյիլ. պու ճէմիյէթ
նիշան ճէմիյէթի տիր։ Եարըն Բարիզէ կիտէճէյիմ. կի-
տիպ կէլմէք իշիւն սէքիղ կիւն եօլտա վէ պիր կիւն տէ
Բարիզտէ գալըր իսէմ, պուրատան տօղուգ կիւն մու-
ֆարէգաթ իթմիշ օլաճագըմ. տիմէք քի մարտըն իպթի-
տասընտա եինէ Մարսիլեատայըմ, վէ իքինճի կիւնիւ տէ
տիւյիւն զիյաֆէթինի իճրա իտէրիմ։

Իխթիյար էվվէլճէ մէճլիսին հալը սիւքիւնէթինտէն
շիքեայէթ իտէր իքէն, օղլունըն շու վատընա հէեթը
ճէմիյէթին կէօսթէրտիկի սէվինճտէն տօլայը իյֆաի թէ-

շէքքիւրէ հազարլանքը իսէ տէ, սէօղէ մէյտան պուլա-
մազ, վէ Տանթէս տախի բէտէրինին պու ֆիքր ու թա-
սավվուրընը հըսս իյլէտիկի ճիհէթլէ, միւթէշէքքիւրանէ
կիւղիւնէ պագըպ թէպէսսիւմտէն պաշգա պիր շէյ տէ-
յէմէզ, Էնճամք քեարէ մունթաղքը օլան Մէրսէտէս իս-
եան կէօղլէ սալօնըն սասթընա պագըպ հէր տաղիգասըն-
տա պիր բէնկտէ տուրամաղ պիրէր հալէ կիրտիկի սը-
րատա տիւյիւն սուֆրալարընըն նիհայէթինտէ օլտուղու
կիպի, մէտուվիյն եէքտիկէրինէ արղը միւվալաթէ, վէ
էքսէրիսի սուֆրատան գալգըպ տօլաշմաղա պաշլատըղ-
լարընտան, արթըզ հէր գաֆատան պիր սէս, վէ հէր սէս-
տէն պիր տիւրլիւ հայ ու հույ իշիտիլիյօր օլտու :

Ճէմիյէթին վէ ալէլիսուսու Տանթէսին շու հալը մէ-
սէրրէթիշթիմալընը Ֆէրնան կէօրտիւքճէ, պէլիյէի հա-
սէալէ պիշարէնին գալպինտէ հասըլ օլան խալէճան վէ
հէյէճան պէնդինի բէնկեարէնկ իտէր վէ իթտիքճէ քէն-
տիսինի մէճպուրը ֆիթնէ իյլէր իսէ տէ, էլինտէն պիր
շէյ կէլէմէեէճէկինի աղլը քէստիկինտէն, հիշ օլմաղ իսէ
պարի մէճլիսին շաթարէթինի կէօրիւպ իշիթմէմէքիշիւն
սուֆրատան հէր քէստէն էվվէլճէ գալգըպ սալօնըն պիր
թարաֆընտա կէղինիր իտի :

Գատրուս.—(Սուֆրատան իշտիկի շարապըն թէէսիրի
իլէ Տանթէսին էվղար մուլիսանէսինտէն խօշլանմաղա
պաշլատըղը ճիհէթլէ, քէնտիսինէ օլան քին ու ատալէ-
թինի գալպինտէն չըգարարագ Տանկլարա իսիթապէն.)
Տօղրուսը եւ՛ . Տանթէս էյի չօճուղ տրը, նիշանլըսընըն
եանընտա կէօրտիւքճէ, սիղին տիւնքի թասավվուր իթ-
տիկինիլ շագայը տէրխաթըր իտիյօրըմ՛: Շայէտ էօյլէ պիր
շէյ եարմըշ օլանըզ, նէ գատար եաղըզ օլաճաղտը :

Տանկլար.—Իշթէ կէօրտիւն եւ՛ . ոլիղ տէ օնուն իշիւն պիր
շէյ եարմատըզ . վաղըա Ֆէրնան բէք միւքէտտէր իտի
ամմա նէ եարալըմ՛, մատամ քի մահպուպէսինի ըաղիպի-
նէ թէսլիմէ քէնտիսի ըաղը օլմուշ, արթըզ պիղիմ՛ իշիւն
հիշ պիր տէեէճէք գալըք մը :

Տանկլար պունու տէտիքտէ Գատրուս Ֆէրնանըն մօս մօր
օլտուղունու կէօրիւպ սիւքիւթ իթտի :

Տանկլար.—Տօղրուսը եւ՛ . Ֆէրնանըն իթտիկի ինսա-
նիյէթ բէք պէօյիւք տիր . հէլէ պագասանըզա, գըզ տա

նէ տերէճէտէ կիւղէլ խմիշ . . . կէ՞ օրմէեօրմիւսընըդ , շու պիզ իմ գարտան օլաճագ եատիկեարը . . . Ահ , նէ օլայտը տա , հիշ օլմազ իսէ օն ի.քի սասթժճըդ պէն օնա վէ.քիլ օլայտըմ . . .

Պունլար քէնտի քէնտիլէրինէ պու խուլեալարտա տուրուպ տուրտունլար :

Մէրսէտէս.—(Տանթէսէ խիթապէն) Մըթըզ կիտէլիմ , շիւն.քի պիզի սասթ ի.քիլի շէրեէ.ք կէշէսիլի տէկինպէ.ք.լէեէճէ.քլէր . իշթէ սասթ տա ի.քի օլույօր :

Տանթէս.—Էվ վէթ կիտէլիմ :

Պունուն իւղէրինէ հէր մէտուվին կիտէլիմ տիլէրէ.ք ալտէթէ հազրըլանտըլար :

Տանկլար՝ Ֆէրնանըն էվգա ու աթվարընա նասպը նա.զարը տիզգամ իթմիշ օլտըզընտան , օ արալըզ Ֆէրնանըն էօնիւնտէ օթուրտըզը քէնշէրէ.յի աչըպ շխտտէթը ինթի.զար իլէ տիշարը պագարագ վէ թէլաշընտան թիթրէ.յէրէ.ք այաղա գալգմագ իսթէր իսէ տէ , օնա տա միւ.ք.թէտիք օլամայարագ տիւշիւպ եէրինէ օթուրուք վէ ա.ճայիպ պիր հալ ու հարաքէթտէ օլտուզընը կէօրիւք : Պու հէնկեամտէ նէրտիվանտէն տօղրու աղըր աղըր ա.յագ բաթըրտըլարը վէ սիլահ շաթըրտըլարը կիպի աճա.յիպ աճայիպ իշխտիլմէեէ պաշլաեան շամաթալար՝ միւգ.թէհիի ալտէթ օլան ճէմիլիթ խալգընըն թէլաշ ու խա.լէճանընը մուճիպ օլմազլա , եէրտիկէրինին եիւզիւնէ պագմագա պաշլատըզլարընը միւթէագըպ տիշարտան սալօնըն գարուսը վուրուլմազլա , վէ «աչընըզ գանուն նամընա . . . գանուն նամընա . . .» տէյու պիր սէս իշի.տիլմէ.քլէ , տէրագապ գարու աչըլըպ պիր զապըթա մէմուրը վէ պիր օն պաշը իլէ մայէթլէրինտէ տէօրթ նէ.ֆէր միւսէլլահ աս.քէր սալօնտան իշէրի կիրտիլէր :

Ճէմիլիթ խալգը պու հալի կէօրիւնճէտիւշարը խէվֆ ու թէլաշ օլտուզլարընտան , վէ իշլէրինտէն Մ. Մօրէլ կէլէն զապըթա մէմուրընը պիր աղ թանըտըզընտան , իս.թիֆասարը սէպէպը վիւրուտլէրի իշիւն եանընա վարըպ ,

Մօրէլ.—Էֆէնտիմ , նէ՞ իսթէրախիկ , զանն իտէր ի.սէմ եանըլը կէլիլիօրսընըզ . . .

Մէմուր.—Էֆէնտիմ , եանըլը կէլմիշ իսէ.ք կիթմէսի գօլայ տըր : Լաքին ալտըզըմըզ էմր պուրայա կէլմէ.ք ի.

չիւն օլտուղունտան . մաէթթէէսսիւֆ իճըայէ մէճպուրբը . (տէտիքտէն սօնդրա տիւլիւն խալղընա խիթապէն.) Էֆէնտիլէր, իշինիզտէ Էտմօն Տանթէս քիմ տիր :

Պու սիւալըն իւզէրինէ ճէմիլէթ խալղընըն ճիւմէսի տէ պիշարէ Տանթէսին եիւզիւնէ պազա գալտըղընտան, Տանթէս պիլա ֆիւթուր մէմուրըն էօնիւնէ տօղրու վարըպ . «Էֆէնտիմ, պէնիմ. նէ՞ խիթէրսինիզ .» տէտի :

Մէմուր.—Էմիր գանուն իլէ սիզի կէօթիւրմէեէ մէմուրըմ . պույուրըն :

Տանթէս.—(ձիւզիճէ թէլաշ իլէ) Էֆէնտիմ, սէպէ՞պ :

Մէմուր.—Մէպէպինի պէն տէ պիլէմէմ, ֆազաթ խիթինթազընըզտա անլայապիլ իրսինիզ :

Մ. Մօրէլ պէօյլէ պիր շէյէ մուգապէլէ եանի էմիր գանունա գարշը սիւքիւթտէն պաշգա մուամէլէ գապիլ օլամասեաճաղընը պիլտիկինտէն, կէրի շէքիլմէքլէ, Տանթէսին բէտէրի իխթիլար՝ մէմուրըն էօնիւնէ աթըլարազըզարը սուզ ու կիւտազէ վէ աղլայըպ սըղլայարագարը Նիլայէ պաշլատը : Իխթիլարըն շու հալի՝ էմիր գանունը հիշ պիր վէճհլէ թէէխիր ու թաղեիր խտէմէեէ՝ ճէկի տէրքեար իսէ տէ, զապիթը մուամսիլէյհին պիր տէրէճէեէ գատար մէրհամէթինի ճէլպ իլլէտիկինտէն, քէնտիսինի թաթեիպ ու թէէմին իշիւն . «Էֆէնտիմ, նէտէն խէլֆ խիլյօրսընըզ . օղլունուղուն օլաա օլաա կէօմրիւք վէ եա գարանթինա մուամէլաթընճա պիր շէյտէ իհմալը իհթիմալ տըր . հէր նէ իսէ, քէնտիսի իլգահը քէյֆիլէթ իտինճէ, սէպիլինի թախլիլէ խտերլէր» տիլէրէք ճէվապ իթտի :

Տանկլար պիր թալըր միւթէաճճիպանէ իլէ պիր թարաֆտա տուրտուղունտան, Գատրուս գաշլարընը չաթարագ եանընա վարըպ . «Պանա պազասանա, պու նէ՞ տիմէք օլուեօր» :

Տանկլար.—Նէ՞ պիլէյիմ . պէն տէ սէնին կիպի հիշ պիր շէյ անլայամայըպ թէաճճիւպ իտիլյօրում :

Գատրուս՝ էթրաֆընա կէօզ կէղաիրէրէք Ֆէրնանը արաշտըրտը իսէ տէ, Ֆէրնան կիթմիլշ օլմասըլլա կէօրէմէտիկինտէն, վէ պիր կիւն էվվէլքի վուգուաթ վէ Տանկլար իլէ Ֆէրնան արասընտա ճէրէեան իտէն միւղաքէրաթ վէ թասալվուրաթ խաթընա կէլտիկինտէն, պօ-

ղուգ պիր սէս իլէ Տանկլարա խիթապէն.) Եօգաս շու հալ տինքի շագանըն սէմէրէսի՞ մի տիր . . . էկէր էօյլէ խտ, վա՛յ անը եարանլարա, զիրա պու շագա շագա տէյիլ տիր . . .

Տանկլար.—Նէ միւնասէպէթ, սէն պիլիրսին քի պէն քեաղըտը եբրթտըմ:

Գատրուս.—Խայը՛ր, եբրթմասըն, պիր քէօչէյէ աթտըն, քէօր տէյիլիմա՛ . . .

Տանկլար.—Սէն սո՛ւս. օ վաղըթ սէրհօչ խտին, պիր շէյտէն խապէրին եօգ խտի:

Գատրուս.—Փէրնա՞ն նէրէտէ:

Տանկլար.—Պէն՛նէ՞ պիլէյիմ. պէլ.քի իշինէ կիթմիշ տիր. հէլէ պիղ շու պօշ լաֆլարը պրագալըմ տա պու զավալ-լըլարըն իմոտաընա կիտէլիմ . . .

Պունլար պու միւսահապէթտէ ի.քէն Տանթէս ահըպպասը իլէ րէսմը վէտայը իճրա, վէ շու հալին պիր սէհվտէն միւնպախ օյարադ անըն տա շար շարքթ թասհիհի գա. պիլ օլաճաղընը իֆատէ վէ ինպա խտէրէ.ք, Տանկլարըն եանընա կէլտի.քտէ, Տանկլար. «էօյլէ եա՛, էլպէթտէ եանլըջ տըր,պէն քէնտիմ. քէֆիլ օլուրում.» տէյու վէտա. լաշըպ, պիլարէ Տանթէս զապիթը մումսիլէյհ վէ եանըն. տա պուլունան աս.քէրլէրլէ նէրտիվանտան էնիպ զարու. նուն էօնիւնտէ պէ.րլէյէն արապայա կիրմէսիլլէ, արապա Մարսիլեաեա միւթէվէճճիհէն հարէ.քէթ իթտիրիլտի:

Մէրսէտէս.—(Պալգօն բարմաղլըրընըն էօնիւնէ կէ. լիպ.) էտմէն, սէլամէթ օլա . . . սէլամէթ օլա . . .) տի. յէ պաղբրտը:

Տանթէս նիշանլըսընըն պու սատաի ճիկէրսուղընը ի. շիտէրէ.ք, արապատան պաշընը չըգարըպ, «Մէրսէտէ. սիմ, սէնի Սլլահա բամարլատըմ.» տիյէրէ.ք վէ արապա Սէն-Նիգօլա քիլ խտէսինին քէօչէսինի տօլաշընճայա գա. տար արգասընա պագարադ զայպ օլտու կիթտի:

Մ. Մօրէլ տիւյիւն խալգընա խիթապէն «Սիղ պէնի պուրատա պէ.րլէյինիղ, պէն շուրատան պիր արապաեա պինիպ Մարսիլեայա կիտէճէկիմ. չարուճագ սիգէ պիր խա. պէր ալբըրիմ կէլիրիմ.» տէյու չըգտը կիթտի:

Պունուն աղիմէթինտէն սօնղրա սալօնտա գալան

տիւյիւն խալզը պիր վագըթ պիր հալը հայրէթէնկիզտէ
 գալտըգլարը միսիլլիւ, Տանթէսին բէտերի իլէ պիչարէ
 Մէրսէտէս թիզը ֆէլա.քէթլէ կարալանան եիւրէ.քլէրինին
 աճըսընը տինլէեէրէ.ք, վէ .քէմալը հայրէթ ու էսէֆլէրինտէն
 շաշգըն շաշգըն պիրպիրլէրինէ պագարազ, նիհայէթ եէ.ք.
 աիկէրինին դուճազընա տիւշիւպ գալտըլար :

Պու արալբզ ֆէրնան սալօնա կիրիպ պիր պարտազ
 սու իշտի.քտէն սօնգրա պիր սանտալիա իւզէրինէ օթուր.
 տու: Թէսատիւֆ պու եա, օ սանտալեա տա էվվէլճէ Մէր.
 սէտէսին օթուրտուդու սանտալիա իտի :

Դատրուս ֆէրնանըն հարէ.քեաթ ու սէ.քէնաթընա նաս.
 պը նազարը տըզգաթ իթմիշ օլտուդունտան, ֆէրնանը օ
 հալտէ կէօրիւնճէ Տանկլարա խիթապէն. «Կէօրիւ,յօրմու.
 սուն շու ֆէրնանը, պիւթիւն պու հալլէրէ սէպէպ օտուր»
 տէտի :

Տանկլար.—Պէն զանն իթմէմ. . . Կիւնահը պօյնունա :

Դատրուս.—Էօյլէ ամմա, եա տիւն ֆէրնանա ազլ էօյ.
 րէտիյօր իտին :

Տանկլար.—Ստամ սէն տէ. պիր ինսան հախայա աթ.
 տըզը թաշըն թաշթը մէսուլլիյէթինտէ գալաճազ օլա.
 յըար . . .

Դատրուս.—Էվվէթ, լա.քին հախայա աթտըզը թաշ պիր
 ատամըն պաշընա տիւշիւպ տէ միւթէէսսիրէն էօլիւր ի.
 սէ, օ թաշըն սահիպի բէ.ք տէ մէսուլլիյէթտէն գուր.
 թուլամնազ զանն իտէրիմ :

Պունլար պու սէօզլէրտէ ի.քէն, տիւյիւն խալզընըն
 հէր պիրի Տանթէսին սուրէթը ախու կիրիֆթինտէն տօ.
 լայը պիրէր սէպէպ թահարրի ու պէեան կլլէտի.քլէրի սը.
 րատա, իշլէրինտէն պիրիտի Տանկլարտան իսթիֆասարը
 քէ.յֆիյէթէ պաշլայուպ. «Միւսիւ, սիզ պու իշէ նէ տէր.
 սինիզ.» տիյէ սիւալ իթտի :

Տանկլար.—Պէն զանն իտէրիմ .քի, կէօմրիւ.քտէն պիլ
 մըզտար մալ գաշըրմըշ օլմալը տըր :

—Օ սըրատա սիզ կէմի հօճասը օլտուդունուզ ճիհէթ.
 լէ պիլմէլի իտինիզ :

Տանկլար.—Վազըա, էօյլէ ամմա, կէմի հօճասը եա.
 լընըզ վիրուտինտէն քէնտիսինէ մալիւմաթ վէրիլէն տէ.
 լի.քլէրի պիլէ պիւլիւր, իշթէ պէն տէ պիլիւրիմ .քի, կէ.

մինին համուլէսի բամպուզ խտի, վէ պու տա Իսքէնտէ-
րկէտէ թիւճարտան Մ. Բասթրէ, վէ Իզմիրտէ Մ. Բաս-
զալ մաղաղալարքնտան ալքնաք. մալիւմաթըմ՝ պունտան
խպարէթ տիր:

Իխթիյար.—(Տանկլարքն պու սէօղլէրինտէն միւթէ-
սէլլի օլարազ տէնիզէ տիւշէն երլանասարբլբր տէտիք-
լէրի կիպի) Մ.Տ, շիմտի խաթրըմա կէլտի. տիւն պանա
սէօյլէեօր խտի, սանա պիր սանաքզ թիւթիւն իլէ պիր սան-
աքզ գահվէ կէթիրտիմ, կէմիտէ տիր ալյօր խտի. վարբաս
օ օլմալբ տբր:

Տանկլար.—Շիւպհէ եօզ, էլպէթթէ օ տբր. կէօրտիւ-
նիւզ մի, սիզ կէմիտէ եօզ իքէն կէօմիրիւք մէմուրլարբ
Ֆարասօնքն իշինէ կիրէրէք գաշազ օլան մալբ պուլմուշ-
լար տիմէք օլուր:

Մէրսէտէս պու սէօղլէրին վէ թէսէլլիլէրին հիշ պի-
րինէ հէվալէի սէմբ իթիպար էլլէմէտիկինտէն, վէ պիր
եանտան տա մահզուն գալպինի չէքէ չէքէ աղլամայա
պաշլատբ: Պունուն իւզէրինէ իխթիյար տախի սէօյլէտի-
կի սէօղլուն հիւքմիւնի քէնտիտի տախի թագտիր իտէ-
մէտիկի հալտէ ազլքնճա մուճիպի թէսէլլի օլմազ իւզ-
րէ. «Տուր պաղալբմ, գբզբմ, տահա գաթբ իւմիտիտէ-
ճէք պիր հալ եօզ տբր:» տէտի:

Տանկլար.—Իւմիտիմիզ ի քէսմէեէլլիմ:

Պունյարլա պէրասպէր Ֆէրնան տախի պու «իւմիտ» քէ-
լիմէսինի թէլաֆիֆուզ իթմէկէ տալրանմըջ վէ թամամ
տուտաղլարքնր գբմբլտաթմըջ օլտուղու հալտէ, նէֆէսի
եարբտա գալբպ մէզքիւր քէլլիմէյի սէօյլէմէեէ միւզ-
թէտիր օլամատբ:

Իշթէ պունյար պու միւքեպլէմէտէ իքէն, տիւյիւն
խալգքնտան օլուպ, նասրլաս բարմազլբզ էօնիւնտէ գալ-
մըջ օլան պիր գաթ անաքզքն. «Աման, էֆէնտիլէր, գար-
շբտան պիր արասպա կէլիլյօր. բէք մէմուլ իտէրիմ քի, Մ.
Մօրէլ տիր, Մ. Մօրէլ իսէ, մութլագա պիր խայր խապէր
կէթիրմէքտէ տիր» տէմէսիլլէ, Մէրսէտէս իլէ իխթիյար՝
Մ. Մօրէլին իսթիզպալինէ միւսարէտիթ իթտիլէր, վէ պուն-
լար աշաղբեա ինինճէյէ գատար Մ. Մօրէլ տախի եէթի-
շիպ, քէնտիտինէ գարու էօնիւնտէ բասթ կէլտիլէր: Ֆա-
գաթ Մ. Մօրէլ խայր խապէրէ տէլալէթ իտէպլիլէճէք

պիր շէհրէ իլէ կէլմէ յիսլ , պէնզի դաշմըչ սարարմըչ օլտուղունտան Մէրսէտէս իլէ իխթիյար քէմալը խալէճան իլէ . «նէ՞ վար , խապէր» տէյու իսթիյզահը քէյֆիյէթէ միւսարէաթ իթտիլէր :

Մօրէլ.—(Պաշընը սալլայարագ) Նէ օլաճագ , էֆէնտիմ , իշ ումտուղումուղ կիսլի տէյիլ իմիշ , ֆէնա իմիշ :

Մէրսէտէս.—Աման , էֆէնտիմ , դապահաթը եօզ իտի :

Մօրէլ.—Էվ վէթ , պէն տէ էօյլէ պիլիլ իտիմ . լաքին քէնտիսինի իթհամ իտիյօրլար :

Իխթիյար.—Թէօհմէթի նէ՞ իմիշ :

Մօրէլ.—Պօնարարթ թարաֆտարանընտան իմիշ :

Օ սարըն թարիսինէ աշնա օլանլար պու սէօզլէրին նէ գատար թէէսիրի օլաճաղընը թագտիր իտէպիլիլըլէր . Իշթէ պու էհէմիլյէթլի խապէր իւզէրինէ Մէրսէտէս ճան հէվլիլյէ պիր հայգըրտը , իխթիյար տալի խալէճանը գալպինտէն տիւշիւ պայըլտը :

Գատրուս.—(Տանկլարա) Եա՛ , սիզ պէնի ալտաթտընըզ , էօյլէ՞ մի : Փագաթ զարար եօզ , պէն տէ պու իխթիյար իլէ պու գըզըզալըն պէօյլէ էլէմու քէտէր իշինտէ օլմասընա մէյտան պըրագմամ , հէր շէյի օլտուղու կիսլի կիտէր սէօյլէրիմ :

Տանկլար.—(Գատրուսուն գօլունտան թութարագ) Սուս պէ շաշգըն հէրիֆ , եօգսա պէն դարըչմամ . սանա Տանթէսի քիմ թէօհմէթսիզ տիր տէտի , Հագիգաթէն էլպաատասընա օղրատը , դարայա չըգտը , վէ սապահտան ագչամա գատար Բօրթօ Ֆէրրայօտա էյլէնտի : Պունուն թաստիգինէ իւզէրինտէ պիր մէքթուպ պուլունուր իտէ , Օնա սահապէթ իթմէք իսթէմիշ օլանլար՝ շէրիքի սայըլըրլար . սէն տիւշիւն :

Գատրուս՝ Տանկլարըն սէօզիւնին սահիհ օլտուղունտանլատըգտա , տէհշէթ ու հայրէթ իլէ պազըպ . «Էօյլէ իսէ պէքլէեէլիմ» տիյէրէք էվ վէլա պիր ատըմ իլէրի կիթմիշ իտի իտէ տէ , իքի ատըմ արգայա չէքիլտի :

Տանկլար.—Էվ վէթ , պէքլէյէլիմ . դապահաթը եօզ իսէ պըրագըրլար վար իտէ պիր էհլի ֆէսատ իշիւն պաշընը պէլայա սօղմագտա մանա՞ նէ :

Գատրուս.—Հայտէ կիտէլիմ , պէն արթըզ պուրատա տուրմամ :

Տանկլար.—(Սալօնտան սալուշմագ իշիւն արգատաշ պուլտուղունա սեվինէրէք) Էվվէթ, հայտէ կիտէլիս, պունկար վարսընլար նասըլ գօլայլարընա կէլիւր իսէ, էօյլէճէ պու միւշքիլ հալտէն գուրթուլընլար :

Գատրուս իլէ Տանկլար սալօնտան շըգտըգտա, Ֆէրունան՝ Մէրսէտէսին սահիպի գալմըշ օլտուղունտան, էլինտէն թութու վէ Գաթալան գարիլէսինէ կէօթիւրաիւ, Տանթէսին տօսթլարը տախի իխթիլար բէտէրինի պայկըն պիր հալտէ ալտըլար էվինէ կէօթիւրաիւլէր :

Չօգ կէչմէքսիդ ին Տանթէսին Պօնարարթ թարաֆտարըղը իլէ թէվգիֆ գըլընարըլը հալատիսի մէմլէքէթէ միւնթէշիւր օլտու :

Մ. Մօրէլ Մարսիլէա միւտտաիի ումումիսի Մ. Վիլֆօրը թանըտըղընտան, Տանթէսին նէ օլուպ օլմանեաճաղընը մումահիլէյհտէն անլամագ իշիւն Մարսիլէայա կիթմէքտէ իքէն, Տանկլար իլէ Գատրուսը կօլտա պուլտու, վէ Տանկլարա խիթապէն,

—Մէն պունու Տանթէստէն ումումըմըլըտըն :

Տանկլար.—Էֆէնտիմ, պէն սիզէ՝ Տանթէսին պիլա սէպէպ էլպա ատասընա օղրամըշ օլտուղունտան, հագղընտա պաղը կէօնա շիւպհէ իթաիկիմի սէօյլէմիշ իտիմ :

Մօրէլ.—Պու պապտէ օլան շիւպհէնիդ ի պէնտէն պաշգա պիրիտինէ տէ սէօյլէտինի՞ց մի :

Տանկլար.—(Եսվաշ սես իլէ) Տիվանէ՞ միլիմ : Պիլիւրսին քի ամուճանըղ Բօլիգար Մօրէլ սէպէպիլնէ սիզտէն տախի շիւպհէ իտէրլէր. շիւնքի ամուճանըղ հէմ Պօնարարթա խըտմէթ իթմիշ, հէմ տախի էֆքեարընը սագլար պիր աաէմ տէյիլ տիր. անըն իշիւն սիզ ի տախի նարօլէնուն թախթը իմիէրաթթօրիտէն տիւշմէսինէ թէէսսիւֆ իտիլօր զանն իտէրլէր : Քիմնէյէ պիր շէյ սէօյլէմէք օլը՞ր մը. շիւպհէլէրիմի պաշգատընա սէօյլէմէքտէ կէրէք սիզէ վէ կէրէք Տանթէսէ նէ գատար քէտէր կէլէճէկիլնի պիլմէզմիլիմ : Պաղը սըրալար վար տըր քի, պիր մէմուրուն պու կիպի շէյլէրի եալընըղ քէնտի ամիրինէ սէօյլէյիպ տէ պաշգալարընտան կիդլի թութմասը կն պէօյլէք վաղ իֆէսի տիր :

Մօրէլ.—Աֆէրին Տանկլար, բէք կիւզէլ սէօյլէտին.

իշխմէ պու սատագաթքն մալիւմիւմ օրտուղունտան , պա-
զը կէօնա թէտպիրլէրտէ պուլունույօր խտիմ :

Տանկլար.—Նէ՞ կիպի , էֆէնտիմ :

Մօրէլ.—Իպթիտա Տանթէս իլէ արանըզտա պազը
կէօնա պիւրուտէթ հրսս իթտիկիմտէն , սէնին հաղղքնտա
նէ էֆ.քեարտա պուլունտուղունու անլամաղ իշխն քէն
տի դարտանը էվվէլ օրտուղունտա , սէնի դարտանը սա-
նի եարաճագ օլուր խսէ.ք , նասըլ օլաճագընը սիւալիթ-
տիմ :

Տանկլար.—Էյ , նէ՞ ճէվապ վէրտի :

Մօրէլ.—Նէտէն տօլայը օրտուղունու աչմայարագ , չա
դատար տէտի քի , ֆիլհագիգա պիրաղ ճնտան կիւճէն-
միշտինիղ ամմա սահիպի սէֆինէնին էմիլյէթինի ճէլպ իթ-
միշ օլան պիր արղատաշքնտան քէնտիտի տախի էմին օ-
լաճագ տըր :

Տանկլար.—(Քէնտի քէնտինէ) Միւրտի տտամ :

Գատրուս.—Տանթէս էյի չօճուգ տըր , տօղրուտու եա
էյլիկի ին.քեար օլունամաղ :

Մօրէլ.—Էյի չօճուգ տուր , ամմա իշխմէ Փարաճ
դարտանսըղ գալտը :

Տանկլար.—Էֆէնտիմ , պուրատան անճագ իւչ այս
գատար հարէ.քէթ իտէպիլիբիլղ , ինչանլլահ օ վագթա
գատար տա Տանթէս հապտտան չըգար :

Մօրէլ.—Էվվէթ , էօյլէ ամմա , եա պու իւչ այ էննա-
սընտա . . .

Տանկլար.—Պէնտէնիղ եօ՞ղմույում : Մալիւմը ալինիղ
տիր քի , պիր կէմիլի ութմա գարտանըարքն իտարէսի
գատար պէնտէնիղ տէ իտարէյէ միւղթէտիրիմ : Տան-
թէս հապտտան չըգտըղքնտա քէնտիմիղճէ քիմնէեթ թէ-
շէ.ք.բիւր իթմէեե մէճպուրիլյէթ կէօրմէղսինիղ : Տանթէս
քէնտի մէվգիինէ վէ պէն տէ էվվէլ.քի մէմուրիլյէթիմ
տէվամէ պաշլարըղ :

Մօրէլ.—Թէշէ.ք.բիւր իտերիմ , ֆիլհագիգա պու եօլ
էյի տիր , անքն իշխն իշխմէ շխմտիտէն կէմինին իտարէ-
սինէ պաշլամաղա մէէղունտունուղ , եիւ.քի պօշալթտըրը-
նըղ : Ինտանլարքն տիւչար օրտուղարք ֆէլա.քէթ՝ հիւպիլ
վագթթտա իշին կերի գալմասընա սէպէպիլյէթ վէրէմէղ :

Տանկլար.—Գօրդմայրնբղ, էֆէնտիմ: Աճապա Տանթէս կէօրիւէպիլիօր մի:

Մօրէլ.—Պիր աղ սօնդրա սիղէ՝ սէօյլէրիմ. շիմոի կիտիպ Մ. Վիլֆօրը կէօրէճէյիմ. Տանթէս հազգքնտա պիր աղ հիւսնի շահատէթատէ պուլունմագ նիյէթինատէյիմ: Մու մսիլէյհ հէր նէ գատար միւթէատարպ գըրալ թարաֆտարանքնտան վէ միւտտաիի ումնմի խէ տէ, օլտուգճա ինսանիյէթլի պիր ատամ տըր:

Տանկլար.—Ֆէնա ատամ տէյիլ տիր, ամմա ֆէվգէլատէ հարիսը շան տըր. պու տա ֆէնա տիմէք կիպի պիր շէյ տիր:

Մօրէլ.—Իշէ պագալըմ. սիղ շիմոի կէմիյէ կիտինիղ, պէն տէ պիր աղ սօնդրա կէլիբիմ:

Մ. Մօրէլ արգատաշլարքնտան այրըլըպ հիւքիւմէթ գօնաղքնա տօղրու կիթաի:

Տանկլար.—(Գատրուսա խիթապէն) կէօրտի՞ն մի, իշ նէ՞ եօլտա կիտիյօր. հալա Տանթէսէթէսահուպ էֆքեարքնտամըսըն:

Գատրուս.—Խայր, օ էֆքեարտան վաղ կէչտիմ, ամմա պէօյլէ նէթիճէսի վախիմ՝ օլան շագալարը եարմամալը տըր:

Տանկլար.—Թօհաֆսըն պէ՛, շաղայը եարան նէ պէնիմ, նէ՛ սէնսին, Ֆէրնան տըր: Սէն պիլիբիսին քի, պէն քեաղըտը պուրուշտուրուպ պիր քէօշէեէ աթտըմ, վէ եաղքնէն զանն խիյօրում քի, երրթմըշ խտիմ:

Գատրուս.—Խայր, խայր, երրթմատըղընը բէք ալա պիլիբիմ, հալա շիմոի պիլէ քեաղըտըն պուրուշմուշ օլարագ պիր քէնարաա տուրուշու կէօղիւմին էօնիւնտէ տիր. քեաշիի հալա օրատա տուրաա խաի:

Տանկլար.—Նէ՞ պիլէյիմ. քեաղըտը Ֆէրնան օրատան ալմըշ, իհիթիմալ քի պէեաղ իթմէք քիւլֆէթինի պիլէ իթիթիյար իթմէեէրէք. . . պէնիմ եաղըմ իլէ կէօնտէրմիշ տիր. . . Ամա՛ն, համո օլտուն քի, եաղըմը օլտուն տէյիլթիբիմիշ խտիմ:

Գատրուս.—Տանթէսին պէօյլէ էհլը ֆէսատ օլտուշունու սէն պիլիօր մի խտին:

Տանկլար.—Խայր, պէն օնուն էյիլիկինտէն պաշգա

հիշ պիր հալինի պիլմէմ՝ անճագ կէօրխնիւշտէ իթտի կիմ շագա կէրչէք իմիշ :

Գատրուս,—Ա՛հ, քեաշկի պու իշին իշինտէ պէն օլմայա իտիմ՝ հիշ վուգու պուլմաղսա, տահա էյի իտի եա՛. նէ իսէ, պու իշին նիհայէթինտէ պիր պէօյիւք պէլա տա պիղէ իրիշէճէք տիր :

Տանկլար.—Պիղէ՞ նէ . . . վարսըն Ֆէրնան տիւշին սիւն, գապահաթ օնուն տուր. պիղ իմ իշին թարիղի սէլամէթ՝ տիլ իմիղի թութարագ քիմսէեէ պիր շէյ սէօյլէմէմէք տիր : էկէր պու թէտպիրտէն այրբլմաղ իսէք, պէլայլ իւղէրիմիղէ տավէթ իթմէքսիղին կէշիբիրիղ :

Գատրուս «Ինշալլահ, ինշալլահ» տիյէրէք Տանկլարտան այրբլտը վէ զիհնինին մէշղուլիյէթինտէն քէնտի քէնտինէ սէօյլէնէրէք Մէյլան սօղաղբնա կիրտի :

Տանկլար տախի «Օիս, շունու տա պէճէրտիք, շիմտի եօլունա կիրտի, ահմաղ հէրիֆ տէ աղղընը թութա պիլիբ իսէ, հէրնէ գատար շիմտիլիք մուվաղգաթ իսէ պիլէ, եաղընտա պիւսպիլիւն գարտան օլուրուղ . . . Ատամ սէն տէ, հաքիմլէրիմիղին հալլէրի մալիւմ տէյիլ մի. անլէր Ալլահ իշին սէօյլէրլէր» կիպի միւլահաղալարլա իսքէլէյէ միւվասէլէթլէ պիր սանտալա բաքիպէն Ֆարաօն կէմիսինէ չըգտը, զիրա եօղարբտա պէեան օլունտուղու իւղրէ Մ. Մօրէլ իլէ մէղքիւր կէմիտէ պուլուշմաեա գարար վէրմիշէրիտի :

6

ՄԻԻՏՏԱԻԻ ՈՒՄՈՒՄԻ

Օ կիւն Մարսիլեանըն կրան Գուր ճատտէսի էպնիյէի ճէսիմէ վէ զարիֆէսինտէն պիր գօնագտա պաշգա պիր նիշան զիյաֆէթի վէրիլմէքտէ իտի, Պու զիյաֆէթտէ հաղբր պուլունան մէտուլին՝ պայաղը խալգ մաղուլէսինտէն օլմայբպ, միւթէպէրանը էհալիտէն նարօլէոն զէմանընտա մէմուրիյէթլէրինտէն իսթիֆա իթմիշ օլան զէվաթտէն նարօլէօն օրտուսունու թէրք իտէրէք, Գօնտէ օրտուսունա թահվիլի մէմուրիյէթ իթմիշ էսկի զապը-

Թանտէն վէ պիր թագքմ կէնճ տէլիգանլըլարտան իպարէթ իտի :

Տիւյիւն խալգք հէնուզ սուֆրայա օթուրմուշ , պէյնլէրինտէ ճէրէեան իտէն միւքեալէմէ իտէ օ ասր խալգքնըն քին ու դարազլարընա տաիր օլտուղունտան , պիր ազ հիտտէթլիճէ իտի . չիւնքի պէշ եիւզ սէնէ էլվէլիսինտէն պէտ իլէ օ ասրա գատար տէվամ իթմիշ օլան աղրազք տինիյէ հէնուզ գալլգմամըշ օլտուղունտան , իխթիլալտան (քէվօլիւսիօն) սօնգրա հուսուլէ կէլմիշ օլան բօլիթիգա ֆէսատաթք տախի պունլարա միւնզամմ օլտուղու ճիհէթլէ , հէր ֆրգանըն պիրպիրինէ օլան քին ու ատալէթլէրի տախի արթմըշ իտի :

Պիրինճի նարօլէոն տիւնեանըն պիր պէօյիւք գքթաքը իւզէրինտէ սալթանաթ սիւրտիկի վէ եիւզ եիրմի միլեօն էհալիյէ հիւքմ իթտիկի հալտէ , մուախխարէն էլլգա ճէղիրէսի գրալիյէթիլլէ պէշ ալթը պինտէն իպարէթ նուֆուսա հիւքմ իթմէեէ գատար թէնէզզիւլիթտի , վէ ումուճնազարընտա տաֆրանսա թախթը հիւքմրանիսինի պիւսպիւթիւն զայպ իթտիկինէ հիւքմ իտիլտի : ձէմիյէթ խալգընտան հիւքէմա գըամը՝ նարօլէոնուն բօլիթիգա խաթալարընտան , ասքէրի թագքմը՝ Մոսկուա վէ Լիրիսգա մուհարէպէլէրինտէն , վէ գատընլար՝ իմրէրաթօրիւա ժօգէֆինի թէրք իթտիկինտէն պահս իտէրլէր իտի : Գրալ թարաֆտարանը իսէ նարօլէոն թախթը սալթանաթընտան տիւշեր տիւշմէզ կէօյա պիր գօրգուլու բիւյա կէօրիւյօր իքէն քէմալք խալէճան իլէ ույանտըգտա քէնտիսինիեաթաղք իչինտէ կէօրէրէք գալպինտէ ֆէրահ ու սուրուք հասըլ իտէն ինսան կիպի , պունլարտա տա նարօլէոն էֆքեարընըն խալգտան զաիլ օլտուղու զաննըլլա քէնտիլէրինի պիր մէսէրրէթք ազլիմէ իլինտէ պուլուրլար իտի : ձէմիյէթը մէզքիւրէ ազասընտան Մարքի Մէն-Մէրան իամինտէ պիր իխթիյար՝ այազա գալլգարազ , գրալ Օնսէքիգ ինճի Լուի աշգընա պիր պատէ իչմէլէրինի հուզգարէ թէքլիֆ իթտիքտէ , հէր քէս քէմալք խահիշ իլէ եէրլէրինտէն գալլգտըլար , էրթէքլէր գատէհլէրինի եօգարք գալաքըրաքլար . պունուն իւզէրինէ գատընլար տա էլլէրինտէ օլան չիչէք տէմէթլէրինի սուֆրա իւզէրինէ աթտըլար :

Մէրզում իխթիյարքն զէվճէսի Մատամ Սէն-Մէրան՝ գուրուճա երւզլիւ, ինճէ տուտազլը, էլլի եաշքնը թէ՛ ճալուզ իթմիշ, ֆազաթ հէնուզ սիւստէն վազ կէշմէմիշ պիր գատքն խաի, Իպթիտա մուամիլէյհա քէլամէ ազազ իլէ տէտի :

— Իխթիլալ վազթընտա պիզի եէրիմիզաէն եուրտու մուզտան թարտու թէպիտ իլէ խանու մանքմըզը վիրան, վէ պիզի բէրիշան խտէն, վէ հալա ալէյհիմիզաէ իթթի ֆազը խաֆիտէ պուլունան պիր թազըմ՝ էհլը ֆէսատ շիմտի պու ճէմիլէթիմիզի կէօրսէլէր խաի, պիզլիմ գըրաւըմըզա օլան սատազաթըմըզը էլլալէթթէ թաստիզ ի տէրլէր խաի, չիւնքի անլէրին զօրպատը օլուպ պու կիւն լանէթլէ եատ օլունան Նաբօլէսնըն հինի իզպալինտէ քէնտիլէրի տալգալուզլուզլա վազթլարքնը կէշիրտիքլէրի զէման, պիզ քէմուլը սատազաթլա գըրալըմըզ թարաֆտարլըզընը կիւտմէքտէ խաիք : Պիզլիմ սէրվէթիմիզլէ էլլէր զէնկին օլտուլար. պիզլիմ գըրալըմըզ սահիհէն ֆրանսանըն սէվկիւլիւսիւ տիր. քէնտիլէրինին զօրպատը իսէ ումում թարաֆքնտան լանէթ օլունամուշ աքը. էօլլէ տէյի՛ մի, Վիլֆօր :

Վիլֆօր. — Նասըլ տէտինիզ, էֆէնտիմ, աֆիլ խտէրսինիզ, սէօլլէտիկինիզի իշխտէմէտիմ :

Մ. Սէն-Մէրան. — (Ձէվճէսինէ խիթապէն) Պրազքնըզ, էֆէնտիմ, չօճուզլարք. օնլար կէնճ տիրլէր. շիմտի օնլար տիւլիւնլէրինի տիւշիւնտիւքլէրինտէն, բօլլիթիզատան պահաս վազթլարք եօզ տուր :

Բընէ իսմինտէ սարք սաշլը, ալա կէօզլիւ, կէնճ վէ կիւզէլ Վիլֆօրքն նիշանլըսը օլան պիր գըզ վալիտէսի Մատամ Սէն-Մէրանա խիթապէն, «Աֆիլ խտէրսինիզ, վալիտէմ. Մ. Վիլֆօրա պիր գաշլազըրտը սէօլլէեօրուտըմ տա, քէնտիսինի մէշղուլ իթտիմ, վէ սիզին իֆատէնիզի իշիթմէսինէ մանի օլտում» (Երւզլանիւ Վիլֆօրա չէվիքէրէք) էֆէնտիմ, վալիտէմ ճէվապընըզա մունիթազըր աքը» տէտի :

Վիլֆօր. — Ճէվապա հազըրըմ, ամմա սիւվալը էյի՛ ճէ անլպամատըմ :

Մատամ Սէն-Մէրան. — (Գըզքնա խիթապէն) Աֆիլ իթտիմ, գըզըմ, աֆիլ իթտիմ :

Պունու աէտիքտէ չէհրէսինտէ կէօրիւլէն թաթլը պիր թէպէսսիւմ քէնտի դուրու եիւզիւնէ եաղքչմազ խաի: Ամեն զատաքն գըամընըն հէր նէ գատար գալպէրի էֆ-քեարք պաթըլէ իլէ մէմլու օլմասա պիլէ, էվլատարընա օլման մուհապպէթըլէրինէ մախսուս ճլյէրկեահարընտա ճէնապը հազգ պիր մահալ թախլլյէ կլլէմիշ տիր:

Մատամ Սէն-Մէրան.—(Վիլֆօրա) Պիր աէ օլան ֆէ-տաքեարլըզ վէ սէպաթտան մուհապպէթ խալլօրում:

Վիլֆօր.—Էֆէնտիմ, անլէր աէ պու հալլէր եէրինէ թասասուպ վար եա՛. անլէրին ինտինտէ նարօլէօն հէմ ալիմ, հէմ մուազ զամ վէ հէմ աէ միւսավաթըն րէամը միւճէսսէմի տիր:

Մ. Սէն-Մէրան.—Նարօլէօն միւսավաթըն րէամը միւ-ճէսսէմի մի. էյ, Բօպէսրիէրի՛ նէ եարալըմ՝ զանն իտէ-րիմ քի, Բօպէսրիէրի Գօրսիգալըյա թաղտիմ ու թէրճիհ իտիլօրսընըզ. հէմ նարօլէօնա զօրպա իամի քեաֆի տէ-յիլ մի:

Վիլֆօր.—Խա՛յր, էֆէնտիմ, խայր. պէնտէնիզ քիմ-սէնին հազգընը քէթմ իտէմէմ. տօղբուսու, պու սատա-լարըն իքիսի տէ միւսավաթըն րէամը միւճէսսէմի տիր. ֆազաթ պիրի՛ միւսավաթըն տէնաէթտէ, տիկէրի տէ պէօ-յիւքլիւքաէ իճրա իթտի: Բօպէսրիէր գրալլարըն գաթ-լինէ գատար եիւրիւտիւկի կիպի, տիկէրի տէ ահատօր նատը թախլթը սալ թանաթընըն հիզասընա գատար չը-գարտը: (Վիւլէրէք) Պունու սէօլլէմէքտէն միւրատըմ՝ պունլարըն միւֆօսիտլիքլէրինի րէատ իթմէք տէ յիլ տիր: Բօպէսրիէրին պաշը քէսիլտիկի վէ նարօլէօնուն թախլթը սալ թանաթընտան տիւշտիկի կիւն՝ Ֆրանսա վէ սաթը գը-րալըմըզը սէվէն ումում միլլէթլէր իչիւն պիր մէսէրթէթ վէ սէվինճ կիւնի տիր: Ֆիլհազիգա նարօլէօն պիւսպիւ-թիւն թախլթը իմքերաթօրիտէն տիւշտիւ իսէ տէ, հէնուզ թարաֆիկիրանը Ֆրանսանըն հէր թարաֆընտա պուլունտը: Գրօմվէլ՝ նարօլէօն գատար սահիպի նուֆուզ տէ յիլ իքէն պիլէ անըն տա թարաֆտարանը վար խաի:

Մատամ Սէն-Մէրան.—Սէօլլէրինիլատէ իթթիլալ գօ-գուսու վար. ֆազաթ պէն սիլ ի մաղաք կէօրիւքիւմ: չիւն-քի րէտէրինիլ իթթիլալ թարաֆտարը օլտուզու հալտէ:

սիղ ին պիւսպիւթիւն պունտա պիթարաֆ օլմանըզ մուհալ սըր :

Վիլֆօր.—(Գրզարարագ) Հագդընըզ վար, Մատամ. ֆիլհագիգա բէտէրիմ իխթիլալա գարըչտը, լաքին գրալըն գաթլինէ բէյ վէրմէտի : Սիղ ի սիւրկիւն իտէն հիւքիւմէթ՝ քէնտիսինի տէ նէֆի իթմիշ իտի : Բէք ալա մալիւմինիզ տիր քի, բէտէրինիզ ին պաշընը քէամիշ օլան սաթըր՝ ազ գալտը քի պէնիմ պապամըն տախի պաշընը պէտէնինտէն այրրաճագ իտի :

Մատամ Սէն—Մէրան.—Էվ վէթ, էօյլէ տիր, ամմա սէնին բէտէրինի պէնիմ բէտէրիմէ հէմէֆքեար օլտուղու իշիւն քէսէճէք տէյիլլէր իտի : Պիղ իմ ֆամիլեամըզ՝ նէֆի օլան բրէնպէրէ սատագաթտա պէր տէվամ իքէն, բէտէրինիզ չար չարուգ էֆքեարընը տէյիլթիրէրէք, վէ եէնի հիւքիւմէթ թարաֆտարլըզընը ալարագ, իխթիլալ թարաֆտարը սապըզ Նօարթիէ տէնիլիր իքէն, գօնթ Նօարթիէ իւնվանըյա Նարօլէոնուն մէճլիսի այանընա աղա օլտու :

Բընէ.—Վալիտէ, բօլ իթիգատան պահս օլունմամաղա գարար վէրթլմէտիմի իտի ես :

Վիլֆօր.—Իսլահը միւմըին վէ միւթէսավ վէր օլմաեան ահվալը մագ իյէնին թէքրար օլունմամասընը Մատմաղէլ Բընէ իլէ պէրապէր սիզէ բէճա էտէրիմ : Պէօյլէ շէյլէրին թէքրար ու թիզքեարը իլէ եիւրէք էզմէնին նէ ֆայտասը վար. միւսթագպէլ իշիւն թէտպիրտէ պուլունուլուր իսէ տէ, օլմուշ պիթմիշ շէյլէրին ազ պուչուգ պիլէ թէպէտտիւլի՝ մուհալ գապիլինտէն տիր : Պէնտէնիզ բէտէրիմին ֆիքրինի տէյիլ, իամինի պիլէ թէքքիթտիմ : Բէտէրիմ Պօնարարթ թարաֆտարը Նօարթիէ տիր. պէն իսէ պունուն խիլաֆիլիրանընտան վէ Վիլֆօր իսմի իլէ միւսէմմայըմ : Գարթ պիր աղաճըն քէօքիւնտէ գալմըշ օլան էօզէ պագմայընըզ, չիւնքի օ աղաճ՝ քէօքիւ վէ էօզիւ իլէ պէրապէր զայպ օլուր կիտէր. սիղ օ աղաճըն հէնուզ նէչվ ու նիւմա պուլմագտա օլան ֆիտանընա պագընըզ :

Մ. Սէն—Մէրան.—Աֆէրին, Վիլֆօր, աֆէրին, կիւզէլ սէօյլէեօրսունուզ, պէն հէր վագըթ մագամա կէչմիշի ու-

նութմանսքնը սէօյլէր իսէմ տէ, անլատամամ, ֆազաթ սիդ անլատապիլէճէ. քսինիդ կիպի կէօրիւնիւ, յօր.

Մատամ Սէն-Մէրան.— (Վիլ ֆօրա խիթապէն) Բէ. ք ալա, կէչմիշի ունուտալքմ, պունու պէն տէ իսթէրիմ, ֆազաթ սիդ էֆ. քեարքնը գտա սէպաթ կէօսթէրմէլ խինիդ, Մալիւմինիդ տիր քի, Հաչմէթլու էֆէնտիմիդէ պիդ սիդ ին իշին քէֆիլ օլտուդ, վէ գաթը Հաչմէթմէապլէրի իսթ թալսիլէմիդ իւղէրինէ սիդ ի գապուլ իթտի. ֆազաթ հասպ էլ իյճապ էլ ինիդէ պիր էհլը ֆէսաս կէչէր իսէ, ֆամիլէանը քն օ ատէմ իլէ միւթթէֆիդ պուլունտուդու գանն օլունտուդունտան, խալդըն կէօզիւ սիդ ին իւղէրինիդաէ գալք յօր :

Վիլ ֆօր.— Պու զէմանտա մէմուրիլէթիմ պու կիպի հալլէրէ միւսաիտ օլմատըղ քնը պիլ իրիմ, վէ միւսաստէ իտէմէմէ. քտէ տէ մասգուրքմ, Նիմտիլէ գատար պիր գաչ բօլիթիգա միւթթէհիմիլէրի ալէ յճինտէ միւտտաի ումու միլի. ք իթտիմ, վէ պունտա տա պիր տէրէճէէէ գատար քէսպը մէհարէթ իլլէտիմ իսէ տէ, պունլարքն էլլէրինտէն հալա գուրթուլամամըչըղ, կէճէ կէզ իյօրլար :

Մատամ Սէն-Մէրան.— Աճապա :

Վիլ ֆօր.— Գօրգույօրում, էֆէնտիմ. Նարօլէնն էլլապատասքնտա օլտուդճա, ֆրանսասա բէ. ք եազըն սաերլբր. ծնուն պէօյլէ հէման ֆրանսա սահիլ ինտէն կէօրիւնիւր պիր ճէզ իրէտէ իդամէթի՝ թարաֆտարանքնըն իւմիտլէրինի պիլթիւն պիլթիւն մահլ իտէմէզ : Մարսիլէատա բէ. ք չօգ աս. քէրի զապիթի պուլունուր քի, հէնուզ նբսքֆ մասչ ալք յօրլար, վէ պիր թազքմ վահի սէպէպլէրլէ գրալ թարաֆտարանը իլէ միւնազաա խոյօրլար. վէհհասքլ թիճալ վէ քիպար պէ յնինտէ սրգ սրգ վուզու պուլան տու. էլլօլարքն, պայաղք խալդ պէ յնինտէ իշխոյլէն գաթիլլէրին, վէ պու կիպի սաիր հալլէրին քեաֆֆէսի՝ օ իւմիտին հէնուզ քէսիլմիշ օլմամասքնտան իլէրի կէլ իր :

Մ. Սէն-Մէրանըն տօսթլարքնտան վէ Գօնթ տ՝ Արթօանըն ախասար պէնտէկէանքնտան Մ. Սալվիէօ նամընտա պիր գաթ.— Տէվլէթիլէր Նարօլէնու էլլապատասքնտան գալտըրաճազար :

Մ. Սէն-Մէրան.— Էվվէթ, պէն Բարիզտէն չբգտը-

դքմ գէման նարօլէոնը էլպա ատասընտան գալտրրա-
ճադլար տէյու պիր սէօզ վար իտի. աճապա նէրէյէ
գալտրրաճադլար :

Վիլֆօր.—Սէնթ-Էլէն ատասընտ

Մատամ Սէն-Մէրան.—Սէնթ-Էլէն ատասը՞ մը. նէրէ
տէ իմիչ պու ատա :

Մ. Սալվիէօ.—Պուրատան իքի պին ֆարսախ ուզագ-
տա վէ խաթթը խթիւվանըն ճէնուպ թարաֆրնտա :

Մատամ Սէն-Մէրան.—Օ, նէ ալա. էօյլէ պիր ատէմի
վաթանը օլան Գօրսիգա ատասը վէ հալա էնիչթէսինին
սալթանաթ սիւրտիւկի նարօլի շէհրի վէ օղլունու գրալ
իթմէք իսթէտիկի իթալիա մէմալիքի ճիվարընտա պու-
լունտըրմագ ատէթա տիվանէլիք տիր :

Վիլֆօր.—Էօյլէ ամմա 1814 ահանամէլէրինի պօղմագ-
սրզըն նարօլէոնա տօգունուլամագ :

Սալվիէօ.—Նէ՞ . օ ահանամէլէր պօղուլուր իսէ նէ՞ օ .
լուր . քէնտիսի՝ պիչարէ տիւզ տէնկիէնի գուրչունա տիզ-
տիրտիկի գէման օ գատար ինճէ ֆիքիլլէրտէ պուլուն-
տու մը :

Մատամ Սէն-Մէրան.—Բէք ալա, տիւվէլը միւթթէ-
ֆիգէ՝ էվրօբայը նարօլէոնտան թախլիյէ իթտիքլէրի կի-
պի, Վիլֆօր տա Մարսիլեաեը նարօլէօն թարաֆտարա-
նընտան թախլիյէ իտէճէք : Էկէր գրալ սահիհէն գրալ
խէ, օնուն հիւքիւմէթի գուվվէթլի վէ մէմուրլարը սերթ
օլմալը : չիւնքի ֆէնալըզըն էօնիւանճագ պու սուրէթ-
լէ ալընապիլի :

Վիլֆօր.—(Թէպէսսիւմէ) Էօյլէ տիր, էֆէնտիմ, ամ-
մա ֆէնալըզ օլուր պիթէր տէ, միւտտաի ումումի իշին
իշինէ սօնըրա կիրէր :

Մատամ Սէն-Մէրան.—Թամիր իթմէք իշիւն, էօյլէ՞ մի :

Վիլֆօր.—Թամիր օլունամագ, ինթիգամ ալընըր :

Սալվիէօնըն գըզը.—(Բընէնին տօսթու կէնճ կիւզէլ
պիր գըզ.) Աման, միւսիւ Վիլֆօր, պիզ Մարսիլեատա
իքէն պիգէ պու եօլտա պիր մուհաքէմէ կէօսթէրմէնիզի
րէճա իտէրիմ : Պէն հիշ մահքէմէի ճինայէթտէ մուհա-
քէմէ սէյր իթմէտիմ : Թօհաֆ օլուր տիեօրլար :

Վիլֆօր.—Էվվէթ, էֆէնտիմ, բէք թօհաֆ օլուր,
չիւնքի թէաթրօ Վարամլարը՝ կիպի ույտուրմա, երամ

պիր շէյ օլմայըպ, թապիի պիր «տրամ» տըր : Պու «տըրամը» օյնայան ատէմ թէաթրօ օյունճուլարը կիպի բէրտէ ինտիքտէն սօնդրա կիտուպ ֆամիլեասը իլէ թաամիտէրէք եաթաղա եաթմազ, հապսխանէեէ կիտէր, վէ օրատաքի արգատաշք տա ճէլլատ տըր : Իշթէ թէաթրօ թէմաշասը յա միւթէլէզ զիզ օլանլար իշիւն պունտան էյի թէմաշա օլամազ . ազաճըզ սապը իտէր իսէնիզ, էօյլէ պիր մուհաքէմէ վուգու պուլաճաղը զէման սիզէ տէ իխպար իտէճէկիմի վատ իտէրիմ :

Բընէ.—(Պէնզի աթարազ) Գէնտիսի սէօյլէրիքէն, պէն գօրգումտան թիթրէյօրում տա օ կիւլիւյօր :

Վիլֆօր.—Նէ եարալըմ, էֆէնտիմ . պու պիր նէվի տուվէլլօ տըր . . . Նիմտիյէ գատար միւթթէհիմիլէրին գաթլինի պիր գաշտէֆա արզու իսթիտա իթմիշ իտի իսէմ տէ, հալա իճրա օլունմատօր : Գիմ պիլիբ պու տագիզատա գարանլըգտա պէնիմ իշիւն նէ՛ գատար պուլազլար պիլէնմէքտէ տիր ,

Բընէ.—(Տահա զիեատէ քէտէրլէնէրէք) Աման, եա՛ Բապպի, կէրշէ՛ք մի սէօյլէեօրսունուզ :

Վիլֆօր.—(Թէպէսսիմլէ) Կէրշէք սէօյլէեօրում, հանըմ . տօսթունուզուն կէօրմէք էմէլինտէ օլտուզու, վէ պէնտէնիզ իսէ ֆէյզիմէ մէտար օլմազ իշիւն վուգու պուլմասընը արզու էթտիկիմ մուհաքէմէլէր՝ հալը հազըրը տահա միւշքիլէ սարտըրաճազ . Նարօլէոնուն քէօրքէօրունա տիւշմանա հիւճում իթմէկէ ալըմըշ օլան ասքէրի պիր ֆիշէնք եագմազ եախօտսիւնկիւ իլէ հիւճիւմ իթմէք լազըմ կէլտիկինտէ օթուրուլար տա սօնունու միւլահազա՞ մը իտէրլէր : Պիր ատամը էօլտիւրմէեէ արզու իթտիքլէրինտէ աճապա հիշ տիւշիւնիւրլէր մի . հէմ տէ անլէր հիշ կէօրմէմիշ օլտուզլարը Բուսիալը վէ Ավսթրիալը վէ Մաճարլըլարը նասըլ էօլտիւրիւրլէր իտի էկէր պէօյլէ օլմամըշ օլայտը, շիմտի պիզլիմ մէմուրիյէթին տէ լիւզումու գալմազ իտի : Պէն քէնտիմ միւթթէհիմին կէօլլէրինտէ հըրսընը կէօրտիւկիւմտէ, ճէսարէթլէնիպ աշգա կէլիրիմ : Օ վագթթ իճրա օլունան մուհաքէմէեէ մուհաքէմէ տինմէք ճայիզ օլմազ, պէլքի պիր գալկա իլէ գարըշըգ պիր լագըրտը եարըշք տըր : Պու եարըշտա զիեատէճէ ճէվապ վէրիբ իսէ, տէրհալ պէն քէմալը

չխտակեթիւ հիւճում իտէրիմ. նիհայէթ դավկա՝ եւ մաղլուպիյէթ վէ եւ դալիպիյէթիւ խիթամ՝ պուլուր. իշթէ տավա պէօյլէ կէօրիւլիւր Ֆէսահամ՝ մուհարէմէտէ պէլլի օլուր. պիր միւթթէհիմ նութգումա կիւլէճէք օլուր իսէ, եանլըչ պիր շէյ եարտըլըմը տէրհալ անլարըմ. էօյլէ ճէրպէզէ վէ ֆէթանէթիւ գարչըսընտա օլան միւթթէհիմի ճէվապտան աճիզ պըրազարազ քէմալը եէս ու ֆիւթուրլա պաշընը էօնիւնէ էյտիրէն ատէմին նէ դատար միւթթէխիր վէ մաղրուր օլմասը լազըմ կէլէճէկինի սիզ տիւչիւնիւրիզ, շիւնքի էօնիւնէ էյիլէն պաշ պէհէմէհալ քէսիլէճէք տիր:

Բընէ.—Մ՛հ, ա՛հ . . .

Տավէթլիլէրտէն պիրիսի.—Կիւղէլ սէօյլէտինիզ:

Տիկէր պիրի.—Տօղրուսու եա՛, պէօյլէ վազըթտա սիզին կիպի զաթլարը գուլլանմալը տըրլար:

Տիկէրի.—Միւսիւ վիլֆօր, շու կէշէն կիւնքի մուհարէմէտէ սիզ ի բէք պէեէնտիմ. պիլմէմ խաթըրընըզտա՞ մը, շու պապասընը էօլտիւրմիւշ օլան գաթիլ. Սլլահ պիլիթ հէրիֆին պաշընը ճէլլատտան էվվէլ սիզ քէստինիզ:

Բընէ.—Պապասընը էօլտիւրէն վարսըն նէ օլուրսա օլտուն,օնու արամամ. էօյլէ ատամլարա նասըլ ճէզա խտիլի իսէ ալ տըր. ֆազաթ շու պիշարէ բօլիթիզա միւթթէհիմէրի . .

Վիլֆօր.—Գրալըմըզ միլլէթին բէտէրի տէմէք օլտուղունտան, օնու էօլտիւրմէք վէ եւ թախթը սալթանաթընտան տիւշիւրմէք կիպի խըյանէթ իթմէկի տիւշիւնէնլէր տահա ֆէնա ատէմլէր տիր. շիւնքի պունա մուվաֆֆազ օլուրլար իսէ, ՅՅ միլեօնու միւթթէճալուզ միլլէթի էօքսիւզ պըրազմըչ օլաճազլար տըր:

Բընէ.—Պու պապաէ հազլը օլտուղունուզու իթիրաֆ վէ թաստիզ իլէ պէրապէր պու կիպի միւթթէհիմէր հազղընտա եինէ միւսատէյի էլտէն պրազմամանըզը սիզէ բէճա իտէրիմ: Պու բէճամը դապուլ պույուրաճաղընըզը պանա վատ իտէպիլիբմիսինիզ:

Վիլֆօր.—(Թէպէսիւմլէ) Գօրզմայընըզ, էֆէնտիմ, միւթթէհիմէր ալէյհիտէ եազըլմասըլազըմ կէլէն թազրիլէրի պիլիքաէ դալէմէ ալբըզ:

Մատամ Սէն—Մէրան.—Գըզըմ, սէն դատընճա օլան

իշխերինն թէսվիյեսի իլէ վազբթ կէչիր տէ, Մ. Վիլֆորնն իշինէ գարըմա. պրագ ծնու, մէմուրիյէթլէրիննի թէմամըլլա իյֆա իթսին: Ասրբմըղտա ասքէրէ ըհայէթ եօզաբը: Ֆէյղ ու ըիֆաթ հէման հաքիմլէրտէ տըր:

Բընէ.—Ահ, քեաչկի հաքիմ օլտա խոի. ճան ալքճը մէլէք տէ մէլէք տըր ամմա ինսանա տէհչէթ վէրիը:

Վիլֆոր.—(Նիշանլըսընըն եիւզիւնէ պագարագ) Չէվալլը Բընէ:

Մ. Սէն-Մէրան.—Գըզըմ, Մ. Վիլֆոր Մարսիլեանըն ախլազ վէ բօլիթիզա հէքիմի օլաճագ զանն խոէրիմ քի, պու տա կիւզէլ պիր սանաաթ տըր:

Մատամ Սէն-Մէրան.—Պապասընըն իթտիկի պազը կէճնա խաթալարը տա խալահ խոէճէք:

Վիլֆոր.—Էֆէնտիմ, էվվէլճէ տախի պէեան իթտիկիմ իւզրէ, բէտէրիմ էվվէլքի եանլըչ էֆքեարտան վազ կէչտի. շիմոի տէվլէթ վէ միլլէթէ մուհապպէթ խոէրէք, էֆքեարը սապըգասընըն եանլըչլըզընը թէմամըլլա անլաթը: Նիմոի: պէնտէն էյի գրալ թարաֆտարը տըր: Չանն խոէրիմ քի, պու հալտէ պուլունան տտէմին էվվէլքի հալի՝ ֆէնալըզընա հիւքմ իշիւն պիր մէտար օլամազ:

Սալվիէօ.—Կէչէնտէ Թիւեքրի սերանընտա պաչ մապէյնճի իլէ պէյնիմիզտէ պու եօլտա պիր միւքեալէմէ վուզու պուլմուչ խոի. սիղէ նազլ խոէյիմ Պաչ մապէյինճի՝ Գճնտէ օրտուսընըն պիր զապիթի գըզըլլա սապըգ իսթիլալ թարաֆտարը Նօարթիէնին օլլունուն թէզէվվիւճի նասըլ օլապիլիբ տիյէ պէնտէն սօրտուղունաա, պէն տէ պու եօլտա օլան թէզէվվիւճ ու թէէհհիւլլէր իքի ֆըրգա պէյնինտէ իթթիֆազ վէ իթթիհաստ հասըլ խոէճէկիւնտէն, պու ուսուլին գրալ թարաֆընտան տախի թէնսիպ պույրուլմուչ օրտուղունու պէեան խոէր իքէն, գըրալ գարուտան տիյնէմէքտէ իմիչ, գարուտան իշէրի կիլի վէրտի: Տիգգաթ իթմէլի քի, Նօարթիէ քէլիմէսինի ազընա պիլէ ալմաեարագ. «Վիլֆոր էյի չօճուղ տըր. քէնտիսի կէնճ իսէ տէ, ազըլճա իթթիյար տըր. պանա օլան սատագաթընը պիլիբրիմ: Սէն-Մէրանըն գըզընը ալտըղընը քէմալը մէմուսիյէթլէ իշիթտիմ: Պու թէզէվ-

վիւճ իշխան պէնտէն բուխասաթ իսթէեե իտիլէր , պէն տէ
թէրվիճ ու թահսին իտէր իտիսն տէտի :

Վիլֆօր.—Գրալ պունու տէտի՞ մի :

Սալվիէօ.—Գրալըն աղղընտան չբղան քէլիմէլէրի
սիզէ սէօյլէ յօրբմ :

Վիլֆօր.—Աման, նէ՛ հիմմէթ , նէ շէրէֆ , պէօյլէ պիր
գրալ ուղուրընտա ճանքմը նասըլ ֆէտա իթմէյէյիմ :

Մատամ Սէն—Մէրան.—Աֆէրին , իշթէ պէօյլէ օլմալբ
քի , պէն տէ սիզի սէվէյիմ , Ա՛հ , շիմտի էլինիզէ պիր
էհլի ֆէտատ կէչսէ տէ , նէ հալտէ պուլունաճաղընբղբ
կէօրէ պիլսէք :

Բընէ.—Վալիտէ՛ , պէն պու արզունուզուն հուսուլէ
կէլմէմէսի իշխան ճէնապը Հագգա տուվա իտէրիմ . Մ .
Վիլֆօրա ուֆադ խրրսբղ , եան քէսիճի , վէ իֆլաս տա-
վալարը կէօնտէրսին :

Վիլֆօր.—(Կիւլէրէք) Պու արզունբղ այնբլա պիր
հէքիմէ՛ պաշբ աղրբր , արը սօգմուշ , գըղամուգ չբգար-
մբշ , վէ պունլար կիպի պիր թագբմ՝ քիւշիւք խասթա-
լըգլը խասթալար կէլմէսինի թէմէննի էթմէք կիպի տիր
էկէր պէնիմ՝ վալի օլմագլըբմը իսթէր իսէնիզ ֆէնա վէ
աղրր խասթալարա թէտավի իթմէքլիկիմի տուվա ի-
տինիզ , շիւնքի պիր հէքիմէ շէօհրէթ գաղանտբրան շէյ՝
իատէի սըհհէթի կիւճ խասթալարըն շիֆաեապ օլմասընա
սէպէպ օլմագ տրր :

Օ անտէ Վիլֆօրըն իթտիկի տուվալէր կէօյա գա-
պուլ օլմուշ կիպի , խըտմէթճիլէրտէն պիրիսի իշէրի կի-
րէրէք գուլաղընա պիր գաշ լագբրաը սէօյլէտիկինտէն ,
Վիլֆօր սուֆրատան գալգբպ տիշարը չբգտը , վէ պիր
ազ սօնղրա կիւլէրէք իշէրի կիրտիկինտէ , Բընէ տիշարը
չբգտըղընըն սէպէպինի անլամագ խալէճան վէ արզու-
սույլա եիւզիւնէ պագտըղընը Վիլֆօր կէօրէրէք , պէր
վէճհը աթի իտարէի քէլամէ պաշլատը :

Վիլֆօր.—(Բընէեե խիթապէն) Հանբմ էֆէնտի , պիր
ազ էվվէլ հէքիմ գօճանբղ օլմասընը թէմէննի իտէեօր ի-
տինիզ , Թիլհագիգա հէքիմ տէյիլ իսէմ տէ , հէքիմլէրէ
միւշապէհէթիմ վար արը քի , պէնիմ տէ օնլար կիպի հիշ
րահաթբմ եօգտըր : իշթէ պէօյլէ կէլիպ նիշան գլյա-
ֆէթինտէն պիլէ գալտըրբրլար :

Բքնէ.—(Պիր դօրդու իլէ) Սէպէպ նէ՞, էֆէնտիմ՝

Վիլֆօր.—Սէօյլէտիքլէրինէ պագըլըր իսէ, բէք ա-
ղըր պիր խասթալըգ իչինտէ խասթա էօլէճէք պիր հա-
լէ կէլմիշ :

Պունուն իւզէրինէ Բքնէ՞ պէնզի աթարագ «Աման եա
րապպ» տէտիկինտէ, պիւթիւն խալգ տախի «Կէրչէ՞ք մի,
կէրչէ՞ք մի» տիյէ պաղըրչմանա պաշլատըլար :

Վիլֆօր.—Կէօրիւնիւշտէ Պօնարարթ թարաֆտարանը-
նքն պիր կիզլի իթթիֆագընը տահա պուլմուշլար : Իշթէ
պունա տայիր ալքնան մէքթուպ շու տուր :

Պունու տիյէրէք մէքթուպը աշտը վէ պէրվէճհի աթի
օդումաղա պաշլատը .

«ՍՈՒՐԵԹԸ ՄԷՔԹՈՒՊ»

«Մուհրպպի միւլք ու տին պիրիսի թարաֆընտան
Մարսիլեա միւտտաի ումուլմիսինէ իխպար ու իսթար օլու-
նուր քի, կէչէնլէրտէ Իզմիրտէն հարէքէթլէ նարօլիյէ
օղըայըպ Միւրա ճանիպինտէն Բօրթօ Ֆէրրայօյա պիր
մէքթուպ ալարագ, անը մահէլլինէ թէսլիմտէն սօնդրա,
դասիպ թարաֆընտան տախի Բարիզտէ պուլունան Պօ-
նարարթ գօմիթէսինէ կիթմէք իւզրէ տիկէր պիր դըթա
մէքթուպը պու սապահ Մարսիլեայէ մուլասէլէթ իտէն
Փարաօն նամ վարօրուն իքինճի գարտանը պուլունան
էտմօն Տանթէս համիլ տիր : Մէրգում ախզ ու կիրիֆթ
օլունուր իսէ, գօմիթէսին մէքթուպու իւզէրինտէ վէ
եախօտ Փարաօն սէֆինէսինտէքի գամարասընտա մէյ-
տանա չըգարըլապիլիր :»

Բքնէ.—Էյի ամմա պու մէքթուպ իմզասըղ օլտուգտան
պաշգա, իւզէրի տէ միւտտաի ումուլմիյէ խիթապէն եա-
ղըլմիշ :

Վիլֆօր.—Փիլհագիգա էօյլէ տիր . լաքին միւտտաի
ումուլմի պուրատա օլմատըղընտան, քէնտիսինէ կէլէճէք
հէր նէվի էվրագըր աշըպ կիճապընքն իճրասընը պաշ քեա-
թիպինէ էմի իթմիշ . անքն իւզէրինէ պու մէքթուպ տախի
պաշ քեաթիպէ կէլէրէք, օ տախի օդուլուպ անլատըղտան
սօնդրա խայլի վագըթ պէնի արաթմըլ իսէ տէ, պուլ-

տուրամատրդ ընտան , միւթթէհիմին թութուլմասընը էմր
իթմիլ :

Մատամ Սէն-Մէրան.—Տիմէք օլուր քի , միւթթէհիմի
ակսու կիրիֆթ իթմիլէր :

Բընէ.—Ճանըմ , հէնուզ միւթթէհիմ օլտուղու պէլլի
տէյիլ տիր :

Վիլֆօր.—Էվվէթ , էֆէնտիմ , թութմուշլար : Էկէր
մէքթուպ պուլունուր իսէ , խասթալըզը պիր ազ գօր-
գուլուճա տըր :

Բընէ.—Շիմոի պու պիչարէ նէ՞րէտէ :

Վիլֆօր.—Հիւքիւմէթ գօնազ ընտա :

Մատամ Սէն-Մէրան.—Կիտինիզ , էֆէնտիմ , մէմուրի-
յէթինիզի , վազիֆէնիզի կյֆատէն կերի տուրմայընըզ :

Բընէ.—(Էլլէրինի օղուշտուրարազ) Աման միւսիւ Վիլ-
ֆօր , ինսաֆը էլտէն պըրագմայընըզ , նիշան կիւնիւնիւզ
տիր :

Վիլֆօր.—(Սուֆրանըն էթրաֆընը տօլաշըպ Բընէնին օ-
թուրտուղու սանտալիանըն արդասընա կէլէրէք վէ գօլ-
լարընը օրայա տայատարազ) Բահաթ օլունուզ , իքի կէօ-
զիւմ , էլիմտէն կէլէն հիմմէթի տիրիզ իթմէմ . լաքին
գապահաթը վէ էմարէ ու իսպաթը գալի վէ գօլայ իսէ ,
հասպէլիյճապ հիւքմը գանունը իճրայէ պօրճլուլում .
հէմ օ հալտէ պէօյլէ մուզիրը պիր օթու քէօքիւնտէն
քէամէք տէ լազըմ տըր :

Բընէ.—Քէսմէք լազըրտըսընը իշիտինճէ , վիւճուտը-
մա պիր թիթրէմէ կէլտի , չիւնքի քէսիլմէսի լազըմ կէ-
լէն օթուն թէրէսինտէ պիր ինսան պաշը վար խոի :

Մատամ Սէն-Մէրան.—Ատամ , պըրագընըզ շու գըզը ,
օ տա ալըշըր :

Մուճաիլէյհա մատամ , պունու տէեերէք էլինի Վիլ-
ֆօրա ուզաթտը . Վիլֆօր տախի մուճաիլէյհանըն էլինի
էօրտիւ , ֆագաթ իթթիլարըն էլինի էօրտիւկի վազթտա ,
էօրտիւկի էլ քէնտիսինին օլտուղունու նիշանլըսընա էվ-
զա ու աթվարը իլէ անլատապիլտի :

Բընէ.—(Քէնտի քէնտինէ) Պու էյի շէյ տէյիլ տիր :

Մատամ Սէն-Մէրան.—Ա գըզըմ , սէն տէ պիւթիւն
պիւթիւն շօճուղլուզ խոյօրսուն . հիշ տիւշիւնմէօրմու-

տուն քի հիւրիւ մէթ իշլէրի սէսին էֆքեարըն իլէ կէրի գալապիլիբ մի :

Վիլֆօր — Էֆէնտիմ, քէնտիսինի մաազուր կէօրիւնիդ, չիւնքի էֆքեարընտա պիդիմ գատար մուսիրը ու մուսիպ օլամազ : Պէն սիղէ վատ իտէրիմ քի, մէմուրիյէթիմի իծրատէ հիւ պիր կէօնա թէքեասիւլվէ բէխապէթ կէօսթէրմէմ :

Պատէհու կէօղ իւնիւ Բընէեէ չէվիրէրէք, քէնտիսինի գըրմամազ իշլիւն հէր հալտէ ինսաֆ վէ միւսաատէյի էլտէն պըրադ մուեաճաղընը պիր թաղըմ իշարէթլէրլէ սնլաթտըրըպ, վէ պու իֆատէսինէ թաթլը պիր կիւլիւմ սէյիշլէ ճէվապ ալըպ քէմալը մէսրուրիյէթլէ տիշարը չըգտը կիթտի :

7.

ԻՍԹԻՆԹԱԳ

Վիլֆօր սայօնտան չըգար չըգմազ մէսրուրիյէթինի աշիքեար կէօսթէրէն չէհրէսինի տէյիշլիբիրպ, մէմուրիւնէթինէ եազըչըր պիր հէյպէթէ թէպապիլիթտի :

Վիլֆօր հէր նէ գատար մէհարէթլի պիր թէաթըօ օյունճուսու կիպի չէհրէսինի հէր իսթէտիկի հէեէթէ թէպապիլի տէպիլիր իսէ տէ, պու տէֆա տա պաշգա պիր սուրէթէ իֆրազ իթմէք՝ քէնտիսինի կէրէյի կիպի կիւճլէտի, չիւնքի քէնտիսինին օ տաղիգա մէսրուրիյէթ վէ մէմուրիյէթինէ բէտէրինին Պօնարարթ թարաֆտարը պուլունտուզու միւլահազաքնտան պաշգա մանի օլապիլէճէք հիւ պիր չէյ եօզ իտի :

Բէտէրինին իշպու մուխալիֆ էֆքեարը քէնտիսինէ բէք ճիւղի պիր քէտէր վէրիր իտի : չիւնքի քէնտիսինին մէմուրիյէթինստէ թէֆէյյիւզ իտէպիլմէսի՝ բէտէրինին էֆքեարընտան թէմամըյլա վէ պէլքի գիեատէսիյլէ սագընմաքնա միւթէվազգըֆ իտի : Քէնտիսի հէնուզ երմի եէտի եաշքնտա օլտուզու հալտէ, մալիք օլտուզու սերվէթի քէնտիսի սայ վէ դայրէթլէ հուսուլէ կէթիրմիշ վէ պէյն էլ հիւքէմա պիր ըիւթպէի պալայը գազանմըջ օլ-

տուղու կիպի, կէնճ վէ կիւղէլ պիր գըզը թէզէվվիւճ իթմէքատէ խտի : Պագաթ պէօյլէ պիր գըզը թէզէվվիւճ իթմէսի՝ աթէչը աչգ ու սէվտանքն ճիկէրկեանքնա օլան թէէսիրինտէն իկերի կէլմիչ պիր շէյ տէյիլ խտի, վէ պու գըզա օլան մուհապպէթի տախի պիր միւտտաիի ումումի մոււավ ինինինն զէվճէսինի նէ տէրէճէ սէվմէսի լազըմ կէլիր իսէ, մումաիլէյճին միւվէտտէթի տախի անտէն իպարէթ խտի : Մատմազէլ Բքնէ զայէթ կիւղէլ օլտուղտան պաչգա, գրալ նէզտիւնտէ էն միւթէպէր Ֆամիլեալարտան խտի : Բքնէնինն բէտէր ու մատէրիննէ եալընըզ քէնատիսի վարիս օլմասը, վէ ճէհէզ օլարագ Վիլֆօրա 150 պին ֆրանգ կէթիրմէսի ֆազլաճա պիր մէզիյյէթ խտի : Իչթէ Վիլֆօր ահվալը աթիյէսինի հէր թարաֆտան զայէթ միւքէմմէլ կէօրաիւկիւնտէն, քէնատիսինի պախթիյար ատտ իտէր խտի :

Մէքթուպ կէթիրէն զապիթ սօզագ դարուսունտա պէքլէմէքատէ օլտուղունտան, վիճտանքնա պիլէ թէէսիր իթմիչ օլան պու սէվինճլի միւլահազալարը պրագարագ, շէհրէսինի պալատէ թարիֆ օլունան հէյէթէ թահվիլ իլէ մումաիլէյճէ սիւվալէ պաչլար :

Վիլֆօր.— Էֆէնտի, կէթիրտիկինիզ մէքթուպու օգուտում, օ ատամը թէվգիֆ իթտիկինիզէ իսապէթ իթմիչսինիզ : Շիմտի կէրէք քէնտի վէ կէրէք միւթթէֆիզլէրի հազգընտա նէ գատար մալիւմաթ ալապիլմիչ իսէնիզ սէօյլէյինիզ :

Զապիթ.— Էֆէնտիմ, իթթիֆագը խաֆիտէն հալա պիր մալիւմաթ ալամատըզ, միւթթէհիմին իւզէրինտէ պուլտուղունմուզ քեաղբալարը ճէմ իտէրէք մէօհիւրլէտիք վէ մասանըզըն իւզէրիննէ գօյտուզ : Քէնտիսի իսէ, կէլէն իմզաքըզ մէքթուպտա մուհարբէր օլտուղու վէճհլէ, իամի էտմօն ճանթէս օլուպ, Պարաօն նամ իւչ տիրէքլի կէմինին իքինճի գարտանը իմիչ, վէ պու սէֆիննէ տախի Մօրէլ գումբանիասընքն օլտուղունտան, Իսքէնտէրիյէ վէ Իզմիր վէ Մարսիլեա արասընտա բամպուզ նազլինտէ գուլլանըլըր իմիչ :

Վիլֆօր.— Թիւճճար կէմիսինտէ խըտմէթ իթմէզտէն էվվէլ հիւքիւմէթ ումուրը պահրիյէսինտէ խըտմէթ իթմիչ մի :

Չապիթ.—Խա՛յր, էֆէնտիմ, տահա բէք կէնճ պիր
տէլիզանլը տըր :

Վիլֆօր.—Գա՛ջ եաշքնտա վար տըր :

Չապիթ.—Եա օն տօղուզ, եա եիրմի :

Վիլֆօր իլէ զապիթ եիրբիւր վէ հէմ տէ պու եօլտա
միւքեալէմէլէրտէ պուլունտուզլարը հալտէ, Գօնաիլ սօ-
գաղընտա քէօշէ պաշքնա վասըլ օլտուլար, վէ օրատա
պիր ատէմին պունլարա միւնթաղըր կիպի տուրմագտա
օլտուզունու կէօրտիւլէր : Օ ատէմ իսէ Մ. Մօրէլ իտի :
Պիշարէ Մօրէլ՝ Վիլֆօրը կէօրիւր կէօրմէզ խալէճանը
գալպ իլէ եանքնա կէլէրէք :

—Ա՛, Միւսիւ Վիլֆօր, սիզ ի Ալլահ կէօնտէրտի. նէ
տէրէճէ միւքեատէր օլտուզումու սիզէ թարիֆ իտէմէմ.
եանլըշլըզլա կէմինին իքինճի գարտանը զապիթիլէ թա-
րաֆքնտան թէվգիֆ օլունտու :

Վիլֆօր.—Խապէրիմ վար, էֆէնտիմ. իշթէ պէն տէ
օնու իսթինթագ իթմէք իշին կիտիյօրում :

Մօրէլ.—Էվ վէթ, էֆէնտիմ. լաքին սիզ միւթթէհիմ
զանն օլունան տէլիզանլըթ թանըմաղընըզ, ամմա պէն-
տէնիզ բէք ալա պիլիրիմ քի, զայլէթ նամուսու, հալիմ,
տօղրու պիր չօճուզ տըր. կէմիճիլիքաէ իսէ հէման էմ-
սալը եօգ տըր տէյէպիլիրիմ : Իշթէ, Միւսիւ Վիլֆօր,
պու չօճուզու սիզէ պու գատար թավսիլէ իտէպիլիրիմ :

Վիլֆօրըն զատէկեան վէ Մօրէլին բէսրայէ թագըմ-
տան օլտուզլարընը էվ վէլէճէ սէօյլէմիշ իտիք : Պունլարտա
Մ. Վիլֆօր՝ միւթէասսիպ գրալ թարաֆտարլարընտան օ-
լուպ, Մօրէլին Պօնաբարթ թարաֆտարը օլտուզու զանն
օլունմագտա պուլունտուզունտան, քիպը ու զուրուր իլէ
Մօրէլէ ճէվապը ակիլի վէրտի :

—Էֆէնտիմ, մալիւմ տիր քի, պիր ատէմին շախէն
հալիմ, ախղու իթասընտա տօղրու, սանաթընտա մահիր
օլմասը՝ քէնտիսինին բօլիթիզաճա պիր պէօյիւք թէօհ-
մէթ սահիպի օլապիլմէսիննէ մանի տէյիլ տիր :

Վիլֆօր՝ պու սէօղլէրի կէօյա Մօրէլէ զաթը հագգըն-
տա սէօյլէեօր կիպի, Մօրէլին եիւզիւնէ աճայիպ պիր նա-
զարլա պագտը, վէ պու պագըշը «Աէնին» քէնտի է-
յիլիկիննէ շահատէթ իտէպիլէճէք պիր շահիտ արամագ-

լքողն լազըմ կելիբ ի.քէն, նէ ճէսարէթլէ սաիր պիրինի թէսահուպէ դալղըչըյօրսըն.» քէլամընը թէֆօիր իտի. վէրտի: Պունուն իւղէրինէ Մօրէլ գըղարտը. դալպինին բօլիթիգաճա բէ.ք տէ Վիլֆօրըն իսթէտիկի կիպի օլմա. տըղընը պիլիբ իտի: Պունտան դաթինազար Մարէչալ Պէրթրան իլէ կէօրիւշմէսի իչիւն Տանթէսին լազըրտըլարը վէ իմրէրաթօրըն տախի մարէչալա օլան էմլլէրի՝ Մօրէլին զիհնինի թէչվիշ իթտի իտէ տէ, եինէ սուգ ու կիւ. տաղ իլէ Վիլֆօրա,

—էֆէնտիմ, հազգանիյէթլէ իշ կէօրմէ.ք պօրճունուգ օլտուղունտան, հազգանիյէթտէն այրըլմամանըղը վէ բահմ ու շէֆադաթընըղտան պու պիչարէ.յի տախի հիս. սէմէնա իտէրէ.ք պիղէ կէրի վէրմէնիղի իսթիտա վէ նի. յազ իտէրիմ:

Մօրէլին պու «պիղէ կէրի վէրինիղ» լազըրտըսը Վիլֆօրուն զիհնինի տօլաշաըրտը, վէ քէնտի քէնտինէ լէ.յ սիղէ կէրի՝ մի վէրէլիմ. աճապա պու Տանթէս՝ իթալիա իթթիֆադը իաֆի ճէմիյէթի աղասընտան պիրիտի՝ մի.քի. պու հէրիֆ պիղ տիյէ զամիրի միւթէ.քէլլիմի ճէմ սէօյ. լէեօր. պիր մէ.յիսանէտէ պաշընտա պիր շօգ էշխաս օլ. տուղու հալտէ թութմուշլար. պու հալ իտէ մութլազա պիր իսթիլալա տէլալէթ իտէր.» կիպի պիր շօգ միւթա. լէպէրտէ պուլունտուգտան սօնրա Մօրէլէ խիթապէն տէտի.

—Գօրգմայընըղ, էֆէնտիմ, էկէր պու ատէմ սահիհէն գապահաթսըղ իտէ, պանա հազգանիյէթտէն այրըլմա. մաղլըղըմը բէճա իթմէնիղէ լիւղում եօգ տուր, վէ է. կէր սահիպի թէօհմէթ իտէ, ասրըմըղտա պու կիպի միւթ. թէհիմլէրին ճէզասըղ գալմալարը սուի էմնալ օլաճաղըն. տան, հէր հալտէ պօրճումու իյֆա իթմէեէ մէճպուրըմ:

Պունու սէօյէ.յիպ պիթիբրտիկինտէ մահ.քէմէեէ մութ. թասըլ օլան իսանէսի էօնիւնէ կէլմիշ օլտուղլարընտան, Մօրէլէ սուգճա պիր վէտա իտէրէ.ք իչէրի կիրտի:

Սալօն՝ գալասլար, վէ իաֆիլիյէ վէ զապթիյէ մէմուրլա. րը իլէ տօբ տօլու իտի: Անլէրին օրթասընտա կէօղ հապ. սընա պընմըչ վէ կէօղ լէրինտէն աթէչլէր օլբայօր կիպի պիր հալտէ Տանթէս՝ պիլա հարէ.քէթ այագտա տուրուր իտի Վիլֆօր սալօնտան կէչէր ի.քէն եան կէօղ իլէ պադտըլ:

վէ ելինէ վերտիքլէրի պիր բաքէթ քեաղբոր ալարազ վէ մահպուտու կէթիրմէլէրինի էմր խտէրէք օտաւընա կիրտի :

Վիլֆօրուն Տանթէսէ պագքչք զայէթ ազ պիր զէման զարֆրնտա վուգու պուլմուչ իտի իսէ տէ , պու պագքչ Տանթէս հագգքնտա օլան էֆքեարքնք պիր տէրէ՝ ճէյէ գատար թատտիլէ մէտար օլապիլտի . եանի Տանթէսին աչքզ վէ էնլի ալնընտան զէքեալէթինի , գաչլարքնըն տիչիւքլիկինտէն վէ կէօզլէրինին պագքչընտան ճէսարէթ վէ շէճաաթընք , վէ գալըն տուտագլարքնտան խուլուսք գալպինի անլամքչ իտի , վէ պու տուտագլարքն արասընտան ֆիլ տիչի կիպի պէյազ իքի սքրա ինճէ տիչլէրի կէօրինիւր իտի :

Տանթէսին պու թավր ու հէեթինտէն Վիլֆօրուն գալպինտէ հասքլ օլան իլք հքսս՝ միւթթէհիմ՝ իչիւն խայքրլը իտի իսէ տէ , ինսան հէր պիր շէյտէ իլք հքսսա գարքլմամալը տըր . զիրա պու էյի հքսսըն էքսերիա ֆէնալքզը նէթիճէ վէրէճէկինի իչիթմիչ օլտուղունտան , տէրհալ էֆքեարքնք տէյիչլիտի , վէ Տանթէսին էյիլիկինէ տաիր ալտքզք մալիւմաթա էմնիյէթ իտէմէտի . եանի գալպինին հքսսիեաթընք ըէտտ իտէրէք , շէհրէսինի այնա էօնիւնտէ պէօյլէ մուհիմմ՝ պիր մէսէլէնին հալլինէ եագքչապիլէճէք պիր հալէ գօյտու վէ մագամքնա կէչիպ օթուրտու : Արատան պիր ազ կէչէր կէչմէզ , Տանթէսի տէ իչէրի կէթիրտիլէր :

Հէր նէ գատար Տանթէսին պէնզի աթմքչ իտի իսէ տէ , եիւզիւնտէ թէպէսսիւմ էսէրլէրի կէօզիւքիւր իտի Օտայա կիրտիքտէ Վիլֆօրա նագիքեանէ պիր սէլամ՝ վէրէրէք , կէօյա Մ . Մօրէլին օտաւընտա իմիչ կիպի օթուրաճագ պիր սանտալեա արամազա պաչլատը , վէ Վիլֆօրուն կէօզլէրի քէնտի կէօզլէրինէ իլիչինճէ , հաքիմ հուղուրունտա օթուրուլամաեաճագընք անլատը :

Վիլֆօրուն մասասք իւզէրինէ գօնուլմուչ օլան էվրագ՝ խայլիտէն խայլի չօղալմքչ իտի , շիւնքի պէօյլէ սքրալարտա խաֆիլէ մէմուրլարք սայ ու զայրէթլէ վագիլիլէրինի իճրայէ ֆէվգէլատէ իգտամ ու իհթիմամ կէօսթէրիլէր :

Վ. իլ ֆօր.— (Քեազ ըտլարը գարը շտըրարազ) Քի՞մ՝ սինիզ,
ատընըզ նէ՞ տիր :

Տանթէս.— Ատըմ էտմոն Տանթէս տիր, էֆէնտիմ : Մօ-
րէլ գումրանեապ սէֆինէլէրինտէն Փարաօն նամ կէմինին
ի. քինճի գարտանը, յըմ :

— Եաչընըզ :

— Օն տօգուզ, էֆէնտիմ :

— Թու թու լտու զունուզ սաաթտա նէ՞ իլէ մէշղուլ ի-
տինիզ :

— Նիշան զ իյաֆէթիմ՝ բէսմինի իճրա իտիյօր իտի. ք,
էֆէնտիմ :

Վ. իլ ֆօր պու նիշան լագըրտըսը իւզէրինէ պիլա ին-
թիյար թիթբէմէեէ պաշլաեարազ տէտի :

— Նիշանընըզ բն զ իյաֆէթինտէ՞ միյիտինիզ :

— Էվ վէթ, էֆէնտիմ, իւշ սէնէտէն պէրու սէվտիկիմ
պիր գըզը թէզէվ վիւճ իթմէ. ք իւզրէ յիմ :

Հէր նէ գատար Վ. իլ ֆօր էօթէտէն պէրու գայտարզ
պիր ատէմ իտի իսէ տէ, Տանթէսին հալի քէնտի հալի-
նէ միւշապէհէթ իտուպ, վէ պու ի. քի նիշան զ իյաֆէ-
թինին պիր անտէ իճրա օլունմագտա իտուկի նազարը
տըզգաթընը ճէլպ իտէրէ. ք, Տանթէսին ըզտըրապը տէ-
րունինտէն սէսինին պօղուզ պօղուզ չըգմասը՝ քէնտի
տի. յիւնիւ իւզէրինտէ ի. քէն, թէվ գիֆ օլունմուշ օլմա-
սընտան իլէրի կէլտիկինի անլաեարազ, Տանթէս հազգըն-
տա բահմ ու շէֆագաթը չօղալմաեա պաշլատը :

Վ. իլ ֆօրուն քէնտի զ իյաֆէթինտէն գալտըրըլըպ մահ-
քէմէեէ չաղըրմասը՝ Տանթէսին մէմունիյէթլէ տօլու օ-
լան գալպինի եէս ու նէվմիտի իլէ մալամալ իթմէ. քտէն ի-
պարէթ օլտուղու, վէ պու հալ Մ. Սէն-Մէրանրն սալօ-
նունտա հի. քեայէ օլունտա էրէ յի թօհաֆճա կէօրիւնէճէ-
կինտէն, պունու օրատա հի. քեայէ իթմէ. ք ի յիւն էֆ-
քեարընտա մանաճա պիրպիրինէ զըտտ քէլիմէլէր թէ-
տարի. քիլէ մէշղուլ ի. քէն, էօթէ թարաֆտան պիշարէ
Տանթէս ճէվապ վէրմէ. ք ի յիւն եէնի սիւվալլէրէ ինթի-
զար իտէր տուրուր իտի : Վ. իլ ֆօր պունլարը զ իհնինտէն
տիւշիւնտիւ. քտէն սօնգրա, Տանթէսէ

— Սէօյլէ յինիզ, էֆէնտիմ :

— Նէ՞ սէօյլէ յիմ, էֆէնտիմ :

—Մատտէյի անլատընըզ :

—Սօրունուզ, պիլտիկիմի անլատայրմ, էֆէնտիմ, (կիւլիւմնէեէրէք) Շուրասընը շիմտիտէն խապէր վէրի-րիմ քի, չօգ շէյ պիլմէտիկիմտէն, չօգ տա խապէր վէ-րէմէմ :

—Զօրպայա խըտմէթ իթտինի՞զ մի :

—Պէն պահրիյէյէ կիրմէք թասավվուրունտա իքէն, օ թախթը հիւքիւմէթտէն տիւշաիւ :

—Սիդին բօլիթիգաճա օլան էֆքեարընըզը ույղուն-սուզ պիր հալտէ սէօյլէեօրլար :

Վիլֆօրա պու պապտէ հիշ պիր շէյ սէօյլէնիլմէմիշ խտի իսէ տէ, պու եօլտա պազը սիւալլէր իթմէսի՛ պիր սէր-րիշթէ էլէ կէշիրմէք մագսէտինէ միւպիէնի խտի :

—Աման էֆէնտիմ, սիննիմ օն տօզուզ տէտիմ ես՛, շիմտիյէ գատար բօլիթիգաճա հիշ պիր ֆիքիրտէ պու-լունմամբշբմ՛, վէ օ եօլտա պիր կէճնա մալիւմաթ վէ մէ-հարէթիմ եօզ տըր : Պէնիմ կիպի պիր ատէմին բօլիթի-գաճա նէ մէտիալի օլապիլիր : Թալիպի օլտուղում գար-տանլըզը վէրիրլէր իսէ, օնու տա Մ. Մօրէլին հիմմէթիյ-լէ ալմըշ օլաճաղըմ՛ : Բօլիթիգաճա պիր ֆիքրը մախսուս-տա պուլունմագ շէօյլէ տուրսուն, գալպիմին արզուսու պիլէ իւշ շէյտէն իպարէթ տիր . բէտէրիմէ իթաաթ, Մ. Մօրէլէ հիւրմէթ, Մէրսէտէսէ մուհապպէթ . պունտան պաշգա քէնտի հազգըմտա սիզէ վէրէճէք մալիւմաթբմ՛ եօզ տըր . պունլար տա էհէմմիյէթ վէրիլէճէք շէյլէր տէ-յիլլէր տիր :

Տանթէս իֆատէի հալ իթմէքտէ իքէն, Վիլֆօր՝ կիւ-լիւնճ վէ խալիս վէ թաթլը չէհրէսինէ տիգգաթ խտէր, վէ Բընէնին՝ միւճրիմին նէ եօլտա պիր ատամ՛ օլտուղու-նու պիլմէտիկի հալտէ «միւսասատէլի օլսանըզ» տիյէ իթ-տիկի րէճայը թախաթթուր էյլէր խտի :

Օ զէմանա գատար Վիլֆօր բէք չօգ միւթթէհիմ կէօր-միւշ վէ իսթինթագ իթմիշ օլտուղունտան, Տանթէսին աղզընտան չըգան հէրպիր քէլիմէ քէնտիսինին ճիւրմ ու գապահաթտան պէրի օլտուղունու խապաթ խտէր խտի :

Պու տէլիգանլը չօճուգ՝ սաֆիլէթը գալպ վէ իսթի-գամէթը թապընտան տօլայը պախթիյար ատա օլունա-պիլիր խտի իսէ տէ, հէր քէսէ վէ հաթթա էշխասը մու-

զ իրրէյէ պիլէ մուհապպէթ վէ միւվէտտէթ կէօթէրիլ խտի, վէ պու հալտէ Մ. Մօրէլին պիլէ մուհապպէթին ճէլպ իյլէմիշ խտի, Միւսթանթիզին հիտտէթ ու շիտտէթինէ կէօրէ Տանթէսին էվգա ու ամօվարընտա նէղաքէթ ու լէթաֆէթտէն պաշգա պիր շէյ կէօրիւլէմէզ խտի :

Վիլֆօր.—(Գէնտի քէնտինէ) Վալլահ, Բընէնինրէնա սընը գապուլտէ հիշ պիր մանի կէօրէմէօրուլմ' (Կիւլիւմ սէյէրէ.ք) Էկէր պու պապտէ քէնտիսինի մէմուլն խտէ պիլիլ խտէմ', օրթալըզը թէնհաճա պուլտուղուլմտա, իհ. թիմալ քի նաիլը միւքեաֆաթ օլուրուլմ' :

Պու թաթլը իւմիտ իլէ Վիլֆօրուն Եիւզիւնտէ ալա. յիմի մէսէրրէթ կէօրիւնմէեէ պաշլատը, վէ Տանթէսին Եիւզիւնէ պազաղըքնտա, օնուն քէնտիսինէ պազաղըքնէ կէօրաիւ, վէ գալպինտէ օլան մէսրուրիլէթին օնա տախի թէէսիր իթմիշ օլտուղունու անլատը :

Վիլֆօր.—Էֆէնտի, հիշ պիր տիւշմանընըզ վա՛ր մը :

Տանթէս.—Պէնիմ նէմէ տիւշման օլաճաղլար, էֆէն. տիմ' Մէմուրիլէթիմ' նէ գատար քիւշիւք խտէ, պէն տէ մէմուրիլէթիմտէն օ գատար քիւշիւլիւմ', Պիր աղ թիզմէշըէ պ խտէմ' տէ, մայլէթիմտէ պուլունանլարը ասլա ինճիթ մէմ'. օն օն ի.քի կէմիճինինրէ յիսիլիմ' սօրտունլար պազսընլար քի, հիշ պիրիսի պէնտէն տիլկի՛ր մի տիր. պէն տէ անլէրտէն հիւրմէթ ու թաաղիմտէն պաշգա պիր շէյ կէօրմէտիմ', վէ պէնի տայմա պէօյիւք պիրատէրլէրի մա. գամընտա թու.թարլար խտի :

—Հէր նէ գատար տիւշմանընըզ Եօգ խտէ տէ, սիզ ի գըս. գանանլար պուլունուր, շիւն.քի օն տօզուզ Եաշընտա գարտան օլմագ վէ կիւզէլ պիր գըզը թէզէվվիւճ իթմէք խալլը պէօյիւճէք պիր մուվաֆֆագըյէթ տիր. պէլ. քի մուվաֆֆագըյէթինիզտէն տօլայը սիզ ի գըսգանանլար տա օլմուշ տըր :

—Հազգընըզ վար, էֆէնտիմ', էլպէթթէ սիզ տիւնԵա. յը պէնտէն էյի անլամըշսընըզ տըր, վէ պու կիսի հալաթ խտէ տայմա վուգու պուլան շէյլէրտէն տիր. էկէր գըսգանճլըզ իլէ պանա խըյանէթ իթմէք իսթէեէնլէթ տօսթլարըմտան խտէ, քիմ' օլտուղլարընը անլամագ տա իսթէմէմ', զիրա անլատըզըմ զէման պիթթապ քէնտիլէ-

ընտան նէֆրէթ իտէրիմ, պու իսէ հիշ պիր վազքթտա իսթէմէտիկիմ հալլէրտէն տիր:

— Եննը շէֆքեար իշիւն ինսան տայմա պուլունտուղու մէվգիտէ էթրաֆքնա պագընմայը. հագիգաթէն ուսլու պիր առէմ կէօրիւնտիկինիգտէն, մուղայիրը դանուն օլտուղունա տա պագմայարագ ալէյհինիգտէ ալաքը քմբը մէքթուպու սիգէ վէրիյօրում. պագընբը եաղըյը թանքյապիլի՞րմիսինիգ:

Վիլֆօր պունու տէեէրէք մէքթուպու ճէպինտէն չըգարբայ Տանթէսէ վէրտի. Տանթէս տախի ալբայ օղուտուղունտա չէհրէսի պօղուլարագ վէ գաշլարը էօնիւնէ տիւչէրէք:

Տանթէս.— Խա՛յր, էֆէնտիմ, պու եաղըյը թանքեամտքմ. շէքլի տիւզ կիւն օլտուղունտան, ուսթա էլինտէն չըգմբշ թագլիտ պիր եաղը տքր դանն իտէրիմ: (Վիլֆօրա միւթէչէքքիւրէն) Տօղրուսու թալէիմ վար իմիշ քի սիգ կիպի պիր հաքիմ էլինէ տիւշմիւշիւմ. պէնիմ ալէյհիմտէ պունու եաղան հէր քիմ իսէ, հագիգաթէն տիւշմանքմ իմիշ:

Տանթէս պունու սէօյլէմէքտէ իքէն կէօղլէրինտէն չըգան աթէչը հիտտէթի Վիլֆօր կէօրաիւկիւնտէ, իշին սիւրաթը իճրասը զըմնընտա շիտտէթը արղուսու օլտուղունու անլաար:

Վիլֆօր.— Ճէվապ վէրինիգ էֆէնտիմ, պագալքմ. ամմա հաքիմ էօնիւնտէ միւթթէհիմ կիպի տէյիլ, պէլքի պիր մուհիպպինիգ իլէ գօնուչուր կիպի մէքթուպտա եաղըլան չէյլէրին հա՛նկըսը կէրչէք, հա՛նկըսը եալան:

Վիլֆօր պունու սէօյլէտիքտէ Տանթէսին էլինտէն ալմբշ օլտուղու մասհուսա մէքթուպու նէֆրէթ վէ հիտտէթլէ մասաաքնըն իւզէրինէ աթտը:

Տանթէս.— Հէրսի կէրչէք, հէրսի եալան, էֆէնտիմ, իշթէ պէն սիգէ բէտէրիմին պաշը վէ Մէրսէտէսին աշգու մուհապպէթի վէ քէնտի նամուսում հագգը իշիւն եէմին իտէրիմ քի, շիմտի սիգէ հագիգաթը հալի թէմամբըյա արգ իտէճէկիմ:

Վիլֆօր.— (Եիւքսէք սէսլէ) Սէօյլէյին էֆէնտիմ (տէ-

տի վէ քէնտի քէնտինէ) Էկէրչի Րբնէ պէնի շու տաղիգա-
տա կէօրմիւշ օլլա, արթըզ պաշ քէսիճի տէեէմէզ ես' (կի-
պի պիր թագըմ խիւլեալար իտէր իտի)

Տանթէս.—Էֆէնտիմ, Էլլա ատասընա միւթէվէճճի-
հէն Նարօլիտէն չըզար չըզմազ, կէմինին պիրինճի դար-
տանը Լըզլէրէ պէյն հումնասը խասթալըզը արիզ օլտու,
վէ կէմինին թապիպի օլմատըզը ճիհէթլէ պիչարէնին
խասթալըզը կիթտիքճէ քէսպը շիտտէթ իթտի, վէ Էլ-
պա ատասընա կիթմէեէ անէլէ իթտիկինտէն, պիր լիմն-
նա կիրմէտի իսէ տէ, խասթալանտըզընըն իւշիւնճիւկիւ-
նիւ ադչամ իւզէրի արթըզ էճէլինին թագարբուպ իթ-
տիկինի անլայարագ պէնի եանընա չաղըրտը, վէ «Տան-
թէս, շիմտի սիրարըշ իտէճէյիմ իշի թէմամըյլա վէ լայը-
զըյլա իճրա իտէճէյինէ պէնի թէեմին իտէպիլի'րմիսին»
տէտիկինտէն սօնդրա, «էյ Տանթէս, իշթէ պէնիմ էօմ-
րիւմ թէքմիլ օլտուդու, վէ սէն իսէ իքինճի դարտան պու-
լունտուդունտան, պէնտէն սօնդրա կէմինին խտարէտի
սանա գալաճաղը ճիհէթլէ, կէմիլի Էլլա ատասընա տօղ-
րու սէվզ իթ, վէ օրայա միւվասէլէթինտէ Բօրթօ Ֆէրրա-
յօյա չըգարագ, շու մէքթուպու մարէշալ Պէրթրանա
վէր. իհթիմալ քի օ տալտի սանա պիր տիկէր մէքթուպ վէ-
րէճէկինտէն, օնու տա ալ էմը իթտիկի մահալէ կէօթիւր
Պու իշի քէնտիմ կէօրմէք արզուսունտա իտի իսէմ տէ,
նէ չարէ քի էօմրիւմ վէֆա իթմէտի: Արթըզ պունտան
հասըլ օլաճաղ շէրէֆէ սէն նաիլ օլաճագսըն» տէտի Պէն
իսէ իշպու էմրէ «բէք ալա, դարտան, պաշ իւսթիւնէ,
լաքին պէնի մարէշալ Պէրթրանըն եանընա դօյմազլար»
եօլլու պազը կէօնա իթիզարտէ պուլունմագ խթէմիշ ի-
սէմ տէ, տերհալ պանա պիր եիւզիւք վէրտի, վէ շայէտ
մարէշալ Պէրթրանըն հուզուրունա չըզմագտան մէն օլուր
իսէմ, մէզ քիւր եիւզիւք իպրագ իթմէքլ իկիմի էմը իթ-
տի, վէ արատան պիրագ կէչտիկինտէն, քէնտիսինէ պիր
նէօլպէթ տահա կէլէրէք էրթէտի կիւնիւ էճէլի հուլուլ
իլէ, իրթիհալը տարը պազա իթտի:

Վիլֆօր.—Էյ, սօնդրա սիզ նէ՞ եարտընըզ:

Տանթէս.—Հէր նէ քի եարմագլըզըմ լազըմ կէլմիշ ի-
իսէ, պէն տէ օնու իճրա իթտիմ, վէ զանն իտէրիմ քի
պէնիմ եէրիմօէ պաշգա պիր քիմնէ օլմուշ օլայտը, օնու

տա պէնսիմ կիպի եարածաղբ աշիքեար իտի : Պիր ատէմին ասէրը էօմբինտէ եանընտա պուլունանլարա իթտիկի րէճա՝ զայէթ մուգատտէս պիր շէյ տիր . պահուսուս գարտան Լբգլէր պիղիմ ամիրիմիզ օլտուզու ճիհէթլէ , օնուն սէօյլէտիկի սէօղլէր տախի էմր տիր քի , իյֆասը պէօյիւք պիր պօրճ տրր . անըն իշին պէն տէ էլպա ատասը եօլունտա տէվամ իլէ իրթէսի կիւնիւ օրայա միւվասէլէթ իթտիմ , վէ Բօրթօ Թէրրայօյա չբգարագ մարէշալ Պէրթրանըն մահալը իգամէթինէ աղիմէթ իթտիմ իսէ տէ , էվվէլճէ աղլըմա կէլտիկի կիպի , տաիրէսի խալգը պէնի գապուլ իթմէմէք իսթէտիքլէրինտէն , տէրհալ մահուտ եիւզիւյիւ մարէշալը մումաիլէյհէ կէօնտէրտիկիմտէն , ալտըգլարը պիր էմր իւզէրինէ գարուլարը աշտըլար , վէ պէնի մարէշալըն նէզտինէ կէօթիւրտիլէր : Մումաիլէյհ պէնտէն գարտան Լբգլէրին սուրէթը վէֆաթընը սիւլալ իթտիկիինտէն , քեամիլէն նագլ իթտիմ , վէ պիր աղ սօնղրա քէնտիսի տախի պիր մէքթուպ եաղարագ , քէնտի էլիմ իլէ Բարիղէ կէօթիւրմէքլիկիմի էմր ու թէնպիհ էյլէտի : Իշթէ պէն տէ գարտան Լբգլէրին վասիլէթինի լայըղըյա իճրա իտէպիլմէք իշին պու մէքթուպու տա մահալինէ իյսալ իտէճէկիմի վատ վէ կէմիյէ ավտէթ իլէ Մարտիլեայէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթտիմ : Միւվասէլէթ իտէր իթմէղ տօղրուճա նիշանլըմըն նէզտինէ կիտէրէք , մահապպէթինին հալա պաղբ օլտուզունու անլատըգտան սօնղրա , Մ . Մօրէլին հիմմէթիլլէ տիւյիւն թէտարիքինի կէօրտիւք , վէ նիշան զիյաֆէթինին հիյնը իճրասընտա պէնի տէրտէսթ իտէրէք հուզուրունուգա կէթիւրտիլէր : Նիլէթիմ՝ պու կիւն նիքեահ րէսմինի իճրա իտէրէք , եարըն պէն Բարիղէ աղիմէթ վէ վաաքմը եէրինէ կէթիւրմէք իտի :

Վիլֆօր .— Իշպու վուգուաթըն սըհհէթինի՝ էվգա ու հարէքեաթընը վէ սուրէթը իֆաստէնիղ մէյտանա գօյօր : Թիլհագիղա գապահաթընը վար իսէ , անը տա միւթէվէֆա Լբգլէրին վասիլէթի մահվ իտիյօր : Հէր նէ իսէ , շու էլպա ատասընտան ալտըղընըղ մէքթուպու պանա վէրին , վէ անընլա պէրապէր հէր նէ վագթթ իսթէնիլէճէք իսէնիղ , օ տագիգատա պուրատա մէվճուտ պուլունաճաղընըգա պէնի թէէմին իտէպիլիր իսէնիղ , ար-

Թրդ քէնտիսիւղ տօսթլարբնըղ իլէ պէրապէր Ղիյաֆէթի-
նիղի իճրա իտիսիղ :

Տանթէս.—(Մէվինճ իլէ) Տիմէք քի արթըղ հապս օլ-
մսեւաճաղ բմ, էֆէնտիմ :

Վիլֆօր.—Խա՛յր, խա՛յր, օնուն լիւզումու եօղ, ֆա-
ղաթ օ մէքթուպու պանա վէրմէլի :

Տանթէս.—Էֆէնտիմ, օ մէքթուպ էօնիւնիւզտէքի քեա-
ղըտլարբն իչինտէ օլմալը քեաֆֆէի քեաղըտլարբմը
թօրլայբպ ալտըլար :

Պունու տէեէրէք օտատան չըզմազ իչինն գարույա
տօղրու կիտէր իքէն :

Վիլֆօր.—Պիր ազ տուրունուզ պաղալբմ. մէքթուպուն
իւզէրի քիմէ՞ եազ բլբ իտի :

Տանթէս.—Բարիզտէ Գօղ-Հէրօն սօզաղբնտա Մ. Նօ.
արթիէյէ եաղբլբ արբ, էֆէնտիմ :

Պու ճէվապ իւզէրինէ Վիլֆօրուն պաչընա պիր եբլ-
տըրբմ տիւշիւչ օլսա իտի, քէնտիսիսի օ դատար տէհ-
չէթ ու հայրէթ գարլամազ իտի :

Քէնտիսի սանտալեասընտան գալգարազ վէ մօտաբ
իւզէրինտէքի քեաղըտլարբ չարուզ չարուզ գարբչտը-
րարազ օ մահուտ մէքթուպու պուլտու, վէ իւզէրինէ թա-
րիֆի նազապիլ պիր թալր իլէ պազարազ մէքթուպուն
Բարիզտէ Գօղ-Հէրօն սօզաղբնտա ՎՅ նօմէրօլու խանէտէ
Մ. Նօարթիէյէ օլտուղունու անլատըղբնտա, պէնղի սար
սարբ օլտու :

Տանթէս.—(Թաաճճիւպլէ) Էվվէթ, էֆէնտիմ, Մ. Նօ.
արթիէյի թանբ՝ըմբսընըղ :

Վիլֆօր.—(Հիտտէթլէ) Խայր, թանբմամ, գրալբն սա-
արգ թէպաասը՝ էօյլէ տէվլէթ խայինլէրինի թանբմազլար :

Տանթէս.—(Եէնիտէն գօրզմաեա պաչլայարազ) Վա՛յ,
պիր իըյանէթ մի վար էֆէնտիմ. հէր հալտէ պէնտէնիղ
սիղէ սէօյլէտիմ եա՛, մէքթուպուն իչինտէ եաղբլանբ պիլ-
մէմ :

Վիլֆօր.—(Մէրթ սէտա իլէ) իչինտէքինի պիլմէզ ի-
սէն, իւզէրինին եաղբսընը պիլիբսին եա՛ :

Տանթէս.—Էֆէնտիմ, իւսթիւնիւն եաղբսընը պիլէ-
մէզսէմ, մահալլինէ նա՛սըլ կէօթիւրէյիմ :

Վիլֆոր.—(Մէքթուպու աշարագ) Պու մէքթուպու քիմնէեէ կէօսթէրտի՞ն մի :

Տանթէս.—Խայր, էֆէնտիմ, քիմնէեէ կէօսթէրմէտիմ :

Վիլֆոր.—Էլլպա ստասընտան Բարիզտէ Մ. Նօարթիէ յէ պիր մէքթուպ կէօթիւրմէք իւզրէ օլտուզունու քիմնէ պիլմէ՞ղ մի :

Տանթէս.—Յալընըղ մէքթուպու պանա թէպիմ իտէն պիր :

Վիլֆոր եավաշ պիր սէս իլէ « օ պիլէ չօգ, օ պիլէ չօգ » տէեէրէք մէքթուպու օգումաղա պաշլատը : Օգուտուզնա պէնղ ինին սօլկունլուզու չօղպմագտա իտի. տուտագլարը պէմ պէեաղ օլտու. էլլէրի թիթրէր իտի, վէ կէօղլէրինտէն չքգան ամէէ Տանթէսէ պին տիւրլիւ աճըլք գօրգուլար վէրիւր իտի : Նիհայէթ մէքթուպու պիթիւրտիքտէ պաշընը էլլէրինէ տայատըպ տօնտու դալտը :

Տանթէս.—(Գօրգու իլէ) Աման, էֆէնտիմ, նէ՞ օլտու. տէտիկինտէ Վիլֆոր ճէվապ վէրմէտի : Անճագ պիր դաշտագիգատան սօնղրա պաշընը գալտըրըպ մէքթուպու եինէ օգուտու, վէ Տանթէսէ իշինտէ նէ եաղըլք օլտու. զունու հագըղամթէն պիլիպ պիլմէտիկինի պիր տախի սիւվալ իթտի :

Տանթէս.—Վալլահի, սիզէ եէմին, էֆէնտիմ, պիլմէմ. լաքին, էֆէնտիմ, սիզ րահաթսըղճա կէօրինիւեօրտունուզ. նէ՞, պայիընլը՞գ մը կէլտի. պիր ուշագ չաղըրպըմ մը :

Վիլֆոր.—(Հիտտէթլէ եէրինտէն գալգարագ) Նէրինտէ տուր. աղըքնը աչմա. պուրատա սէն էմր իտէմէղսին :

Տանթէս.—(Նէտամէթլէ) էֆէնտիմ, սիզէ եարտըմ իշիւն տէտիմ. . .

Վիլֆոր.—Պէնիմ սէնին մուտլէնէթիինէ իհթիեաճըմ եօգ տըր. սէն քէնտինի տիւշիւն. սիւվալլէրիմէ ճէվապ վէր պագալըմ :

Տանթէս սիւվալ պէքլէտի իսէ տէ նաֆիլէ. Վիլֆոր եէնիտէն սանտալիասընա տիւշտի օթուրտու. պուզ կիպի սօղուզ էլլէրի իլէ ալնընտան ագան թէրի սիլտիքտէ մէքթուպու եէնիտէն պիր տահա օգուլուպ քէնտի քէնտինէ « Պու ուշագ պու մէքթուպտա եաղըլանը պիլիւր տէ շու Մ. Նօարթիէնին տախի պէնիմ բէտէրիմ օլտու. »

զունու պիր կիւն էօյրէնիր իսէ, պիր իմ իշ պիթտի. » տէ-
 ,յէրէք, կէօյա պու պասպտէ Տանթէսին աղլընտա նէ վար
 խուկինի անլամնոգ իսթէր կիպի եիւղ իւնէ տիգդաթլա
 պագըպ կէօղլէրինին իշինի թէֆթիշ իտէր իտի : Պիրտէն
 պիրէ եիւրսէք սէտա իլէ «Ահ, արթըգ պունա շիւպհէ՞ մի
 վար. » տիյէ պաղըրաթըլընտա, Տանթէս «Աման, Ալլահ աշղընա
 օլտուն, էֆէնտիմ, շիւպհէնիղ պէնտէ իսէ սօրունուղ տա
 ճէվապ վէրէյիմ. պէնի իսթինթաղ իտինիղ, շիւպհէտէն
 գուրթուլուրաունուղ. » Տէտիքատէ Վիլֆօր խալէճանընը
 եէնէրէք վէ քէնտինի թօրլամնոգ իսթէեէրէք :

—էֆէնտիմ, իսթինթաղընըլտա զայէթ աղըր թէօհ-
 մէթլէրինիղ կէօրիւնիւյօր . իպթիտա սիղի սէրպէսթ պը-
 րադամաղըմը վատ իթմիշ իտիմ, ամմա էլիմտէ տէյիլ
 տիր : էվվէլա միւսթանթիղ էֆէնտինին րէյինի սօրմա-
 լըյըմ. սիղ կէօրտիւնիւղ քի պէն սիղէ միւլայէմէթլէ
 մուամէլէ իթտիմ :

Տանթէս.—(Թէշէքքիւր իտէրէք) էքսիք օլմայընըլ,
 էֆէնտիմ. տօղրուսու պու էյլիկինիղ իունուտամամ, զի-
 րա պանա հաքիմ մուամէլէսի իթմէյիպ, կէօյա տօսթում
 իմիշլինիղ կիպի պուլունտունուղ :

Վիլֆօր.—Բէք կիւղէլ, անճաղ սիղի պիր աղ տահա
 պուրատա ալըգօյուպ տա թէվղիֆ միւտաէթինիղին
 միւմքին մէրթէպէ թէնղիլի իշիւն շալըչաճաղըմ. Հագ-
 գընըլտա օլան էն աղըր թէօհմէթին իսպաթը իշթէ շու
 մէքթուպ տըր . պագընըլ ասթէշէ ասթըյօրում :

Վիլֆօր պունու տէեէրէք հագիղաթէն օճաղըն եա-
 նընա եաղլաշաթը, վէ մէքթուպու ասթէշէ ասթաթըտա եա-
 նըպ քիւլ օլունճաեա դատար պաշընտա պէքլէտի :

Տանթէս.—(Թէշէքքիւր իլէ) Ահ, աման էֆէնտիմ,
 պու նէ քէրէմ, նէ ինայէթ, նէ ֆէտաքեարլըլ :

Վիլֆօր.—Աման . պէօյլէ պիր մուհիմ խըրամէթի սիղէ
 իթտիքատէն սօնդրա, սիղին տէ պէնտէ էմնիյէթինիղ օլ-
 մասընը իսթէրիմ :

Տանթէս.—Էմր իտինիղ, էֆէնտիմ, ճանըմ սիղին :

Վիլֆօր.—(Տանթէսին եանընա եաղլաշարապ) էմր տէ-
 յիլ, նասիհաթ իտէճէյիմ :

Տանթէս.—Սէօյլէյինիղ, էֆէնտիմ, պէնտէնիղ էմր
 մագամընտա թութարըմ :

Վիլֆոր.—Ազշամա դատար պուրատա պէքէ յինիդ պէլքի պէնտէն սօնդրա տիկէր պիրիսի կէլիր, սիլի եէնիտէն իսթինթագ խտէր : Տէտիքլէրինիլի այնքյա օնա տա սէօյլէ յինիլ, Ֆագաթ շու մէքթուպտան հիչ պիր շէյ աշմայքնըդ :

Տանթէս.—Պաշ իւսթիւնէ, էֆէնտիմ :

Վիլֆոր.—(Կէօյա եալ վարքեօր կիպի վէ հալա մէքթուպտան ամէշին իւզէրինտէ ուշմագտա օրան քիւլլէրինէ պագարագ) Երմտի անլատքնըդ եա՛ . իշթէ պու մէքթուպթէլէֆ օլտուգտա սիդտէն վէ պէնտէն պաշգա պէօյլէ պիր քեաղբաքն վիւճուտքնը պիլէն եօգ . սիլլէ սօրարլար իտէ պիլէ ինքեար իտինիլ, գօրդ մայքնըդ, գուրթուլուքնըդ :

Տանթէս.—Բէք էյի, էֆէնտիմ, ինքեար իտէրիմ :

Վիլֆոր.—(Չընդ բրաղըն իրինէ էլ ուզատարագ) Պունտան պաշգա հիչ պիր մէքթուպ եօ՞գ մը :

Տանթէս.—Խա՛յր, էֆէնտիմ, պաշգա մէքթուպ եօգ :

Վիլֆոր.—Եէմին իտէ՞րմիսինիլ :

Տանթէս.—Իտէրիմ, էֆէնտիմ :

Վիլֆոր չընդբրաղըն իրինի շէքտիքտէ զապթթա մէմուրու գարուտան իչէրի կիրտի վէ Վիլֆօր կիտուպ եա վաշճա անքն գուլաղընա պիր գաշլաղբրտը սէօյլէտի զապթիլէ մէմուրու տախի էմրինի իճրա իտէճէկինի պիլտիրմէք իւզրէ պաշքնը էօնիւնէ էյմէսիլլէ, Վիլֆօր Տանթէսէ «Պուլուրունուզ, էֆէնտի իլէ պէրապէր կիտինիլ» տէտի :

Տանթէս տախի Վիլֆօրա պիր տահա միւթէշէքքիւրանէ պագարագ զապթթա մէմուրույա օրատան տիչարը չըգտը :

Յնյար գարուտան չըգար չըգմաղ Վիլֆօր թագաթը քէսիլմիշ օլտուղունտան, սանտալեաքնա տիւշաիւ օթուրտու, վէ պէր վէճհ աթի քէնտի քէնտինէ սէօյլէնմէեէ պաշլատը :

—Աման եա Բապպի, ինսանքն էօմրիւ վէ թալէի նասըլ տա զայիֆ պիր իրլիկէ պաղլբ տըր : Պու իսթինթագտա պէնիմ եէրիմէ եա միւտտաիի ումումինին քէնտիսի վէ եա միւսթանթիլ օլտա իտի, պէնիմ սօն կիւնիւմ իտի, վէ պու մէլուն քեաղբա պէնի թէլէֆէ սէպէպ օլաճագ իտի . . . Ահ, պապաճըլբմ, սէն տայմա պու տիւնեատա

պէնսիմ իլէրի կիթմէմէ մանի օլուերօրունն վէ սէնին էվ-
զաբ նապէճաքն պէնի թէֆէյեիւզտէն ալբ գօյօր :

Վիլֆօր միւլահազասընըն պու մահալինէ կէլտիկի վա-
գըթտա անսըզըն ազլընա պիր կիւզէլ էֆքեար կէլմիշ
կիպի կէօզլէրի բարլատը , վէ տուտազլարը կիւլաիւ վէ
պաշլատը քէնտի քէնտինէ . «Թամամ , իշթէ պու մէք-
թուպ պէնսիմ զայպուպէթիմէ սէպէպ օլումնըն եէրինէ
պէլքի պէօյիւմէմէ սէպէպ օլուր . . . Հայտէ վագըթ զայպ
իթմէեէլիմ» տիյէրէք գալգաբ վէ Տանտէսի սալօնտան
կէօթիւրմիւշ օլտուղարընը անլատըգտա , քէնտիսի տա-
խի սիւրաթիւէ էվտէն չբգըպ գայըն բէտէրինին էվինէ
տօզրու կիթաի :

8.

ԻՅ ԳԱԼԼՍԻ

Վիլֆօրըն օտասընտան սալօնա չբգաղընտա , զա-
պիթ իքի շալուշ շաղքրարագ , վէ վէրտիկի էմի մուճի-
պինճէ պիրի սաղ վէ տիկէրի սօլ թարաֆընա կէչէրէք ,
Վիլֆօրուն տաիրէսինտէ պուլունան գարուտան մահքէ-
մէ դօնաղընա կիրաիքաէն վէ պիր թագըմ տարաճըգ
եօլլարտան վէ գարուլարտան կէչտիքաէն սօնղրա պիր
գարու էօնիւնտէ տուրտուլար , վէ գարույու աշտըրարագ
Տանթէսի իչէրի գօյտուլար վէ գարույու իւզէրինէ գա-
բատըլար :

Տանթէս գարուտան իչէրի կիրաիքաէ , պագաբ քի
բէնչէրէ տէմիր բարմագլըգլը վէ գարուսու միւհքէմճէ
քիլիալի թէմիղճէ պիր օտա օլտուղունտան , Տանթէսէ
գօրգու պիլէ կէլմէտի , չիւնքի Վիլֆօրուն թալբ ու հէ-
յէթի վէ կէօսթէրաիկի միւլայէմէթի պիշարէնին ազլընա
հիշ պիր շէյ կէթիրմէտիքաէն պաշգա , պիր չօգ տախի իւ-
միալէք վէրիբ իտի :

Տանթէսին մահալը մէգքիւրէ կիրիշի էօյլէնտէն սօնղ-
րա ալաֆրանկա սաաթ 4 օլտուղունտան , եավաշ եավաշ
ազշամ գարանլըղը պսամաղա վէ կէօզլէրինին գուլվէ-
թի էքսիլտիկինէ մուգապիլ գուլաղընըն հքսաբարթմագ-
տա իտի : Քիւչիւք պիր շամաթա իշիթաիկինտէ , քէն-

տխմանի չբզարմազա կէլլօրլար զանն իտէրէք, տէրհալ
զարունընեանընա գօշար վէ բաթբրտընըն սաիր ճիհէթէ
սալուշուպ կիթտիկիննի անպտըղընտա եինէ կէլիր սան-
տալխառք իւզէրինէ օթուրուր իտի :

Նիհայէթ կէճէ ալաֆրանկա սաաթ 10ա կէլինճէ ար-
թըղ Տանթէս քէնտիտինն օրատան չբզարբլաճաղընտան
իւմիտինն քէստի վէ սյազ բաթբրտըրընա գուլազ
վէրմէղիքէն պիր այազ բաթբրտըր տահա իշիթտի, վէ
պու բաթբրտը կէլէ կէլէ մահպուս օլտուղու օտանըն գա-
բուսու էօնիւնէ գատար կէլէրէք, օրատա տուրտու գա-
բույա պիր անախթար սօղուպ, գարու աչքլըր աչքլմազ,
զընտան կիպի օլան օտանըն իշի իքի մաշալա բշքըր իլէ
ատէթա կիւնտիւզ կիպի պիր հալէ կէլտի: Պու հալտէ
Տանթէսին էն էվվէլ կէօղիւնէ իլիշէն տէօրթ զապթի-
յէնին թիւֆէնքլէրի իլէ գըլքճլարընըն բարըլտըր իտի:
Օ հալտէ Տանթէս այազա գալգարազ գարույա տօղրու
պիր գաշ ատըմ կիթմիշ իտի իսէ տէ, գարու էօնիւնտէ
միւսէլլահ տէօրթ զապթիյէյի կէօրիւր կէօրմէզ գօրգ-
տու, վէ գօրգուսունտան օլտուղու եէրտէ գալաք:

Տանթէս.—Պէնի ալմազա՞ մը կէլլօրաբընըղ:

Չալուշ.—Էվվէթ:

Տանթէս.—Մ՝ Վիլֆօր թարաֆընտա՞ն մը:

Չալուշ.—Էջլէ օլմալը:

Տանթէս.—Բէք էյի, պույուրուն կիտէլիմ:

Չապթիյէլէրին Մ. Վիլֆօր թարաֆընտան կէլմէլէրի՝
պիշարէնին եիւրէկինտէն գօրգույը պիւսպիւթիւն գալ-
տըրտըղընտան, քէմալը էմնիյէթ իլէ զապթիյէլէրէ թէս-
լիմ օլու:

Տանթէս՝ զապթիյէլէրլէ պէրապէր սօղազ գարուօք
էօնիւնէ կէլտիկինտէ, պիր տէ պազաք քի գարու էօնիւն-
տէ պիր արապաճընըն եանընտա պիր տէ գալաս օթու-
րույօր:

Տանթէս.—Պու արապա՞ պէնիմ իշիւն մի:

Չալուշ.—Սիզ ին իշիւն:

Տանթէս պիր գաշ շէյ տահա սիւլալ իթմէք իսթէ-
միշ իտէ տէ, զապթիյէլէր մէյտան վէրմէյիպ հէման ա-
րապանըն գարուսունու աշարազ մէրգումու իշինէ ամթ-

տըլար : Պու հալ Տանթէսին կիւճիւնէ կիթտի իսէ տէ, գարչը տուրմագ միւմքին օլամանեաճաղ ընտան, արապանքն իշինէ կիրտի, վէ զապթիյէլէրին ի.քիսի եանքնա վէ տիկէր ի.քիսի տախի գարչըսընա օթուրտու. արապատա եիւրիւմէեէ պաշլատը : Տանթէս արապանքն եանլարընա պագտըգտա սըգ գաֆէսլէր իլէ գարատըլմիշ պիր նէվլի հապսխանէ օլտուղունու անլատը . ֆագաթ էօյլէ օլտուղու եէրտէ իլա նիհայէ տուրմայըպ կիտէր միւթէհարրէ.ք պիր հապսխանէ իտի : Հէրնէ գատար արապանքն գաֆէսլէրի զայէթ սըգ իտի իսէ տէ, Տանթէս տէնիգ թարաֆընա տօղրու կիթտի.քլէրինի անլատը վէ պիր ազ սօնդրա պիր մէր.քէգ էօնիւնտէ տուրարագ էն էվվէլ արապաճընքն եանքնտա օլան գալաս ինէրէ.ք մէր.քէգէ վէրտիկի խապէր իւզէրինէ մէր.քէգտէն օն ի.քի նէֆէր աս.քէր չըգտը, վէ արապանքն գարուտու աշըլարագ Տանթէս վէ րէֆագաթընտա պուլունան զապթիյէլէր արապատան չըգտըլար, վէ սօգաղըն ֆէնէրլէրի ըշըգը իլէ Տանթէս աս.քէրլէրին բարըլ բարըլ բարլաեան սիլահլարընը կէօրտիւ, վէ զիհնինտէ «Աճապա պու գատար գուվվէի հարպիյէ պէնիմ իշիւն մի» տիյէ տիւշիւնիւր իտի : Աս.քէրլէրին տէնիգ զըլըսընա տօղրու տիգ իլմիշ օլտուղունու կէօրտիւ.կիւնտէ, քէնտիսի իշիւն օլտուղունու անլատը : Արապատան էնտի.քտէն սօնրա, Տանթէսի ալարագ ճիւմիէսի պիրլի.քտէ իս.քէլէտէ պուլունան պիր կէօմիւ.ք սանտալընա տօղրու կիթտիլէր, Սանտալըն եանքնա վարտըգլարընտա գալաս սանտալըն պաշ թարաֆընա, վէ Տանթէս իլէ տէօրթ զապթիյէ տախի գըշ թարաֆընա օթուրտուլար. սանտալ տա իս.քէլէտէն աշըլտը : Տէօրթ թիւրէ.քճի Թիլօնա տօղրու չէ.քմէեէ պաշլատըլար, վէ լիման աղղընտա պուլունան զէնճիր՝ սանտալտան օլունան էմի իւզէրինէ էնտիրիլէրէ.ք, սանտալ լիմանտան տիշարը չըգտը :

Տանթէս տէնիգ ին սաֆի հալասընը ալտըգտա, գալպինտէ պիր մէսրուրիյէթ հըսս իթմիշ իտի իսէ տէ, պիր կիւն էվվէլ նիշան զիյաֆէթինին իճրա օլունտուղու Րէգէրվնամ մահալին էօնիւնտէն կէշտի.քլէրինի կէօրտիւ.կիւնտէ, պիլա ինթիյար պիր ահը սէրա չէ.քտի, վէ կէօղիւնէ իրիշէն ի.քի րէնշէրէնին իշէրիսի զայէթ այտընլըգ

վէ գուլաղբնա մուզիգա վէ սաիրէ սէտասը իրիշտիկին-
տէն , օրատա տախի պիր նիշան զկյոֆէթի իճրա օլուն-
մագտա խոուկինի անլայարագ , երւզիւնիւ սէմասէտօղ-
բու գալարբըպ ձէնասպը Հազգա տուվա իթմէեէ պաշ-
լատը :

Օ հալոէ սանտալ եօլունտա տէվամ իթմէքտէ վէ ֆե-
նէր մահալինին դարչքսքնա կէլմիշ իտի Տանթէս պու կի-
տիշտէն հիշ պիր շէյ անլամատըղբնտան , չավուշքն պի-
րինէ «Ճանրմ պէնի նէրէեէ կէօթիւրիւյօրսունուզ» տէյի
սիւվալ իթտիկինտէ «Նիմոի անլարսընըղ . սիզէ մալիւմաթ
վէրմէքլիկիմիզ մէմնու տըր.» ճէվասպընը ալտը , Տանթէս
ասքէրլէրին՝ ամիրլէրի թարաֆքնտան ալտըղլարը էմրի
իճրա իտէճէքլէրինտէն , պունլարտան մալիւմաթ ալմագ
արզուսույլա պազը շէյլէր սօրմագ պէյհուտէեէ շէնէ
եօրմագ օլտուղունու անլայարագ , սիւքիւթ իթտի :

Պիշարէ Տանթէսին աղլքնտան օ անտէ պին տիւրլիւ
շէյլէր կէշմէքտէ իտի . պա խուսուս պէօյլէ քիւշիւք սան-
տալ իլէ ուզածըղ կիթմէք միւմքին օլամսեաճաղքնտան ,
վէ կիթտիքլէրի թարաֆլարտա իտէ հիշ պիր կէմի պու-
լունմատըղբնտան , քէնտիսինին կէօթիւրիւլիւպ ուզագ
պիր մահալէ պրագըլաճաղքնը հիւքմ իթմէքտէ իտի :
Քէնտիսինի պաղլայըպ էլլէրինէ տէ քէլէրճէ վուրմատըղ-
լարքնտան , Վիլֆօրուն քէնտիսինէ կէօթէքմիշ օլտուղու
հիւսնի մուամէլէ իլէ պէրապէր «Էկէր Նօարթիէ իամինի
աղղբնա ալմաղ իտէն , հիշ պիր շէյտէն դօրգմա» կիպի
պիր թագքմ սէօղլէրինտէն , վէ պունտան տա գաթինա-
զար , քէնտիսինին պախի միւճազաթը օլաճագ մէքթու-
պու իտէ Վիլֆօր քէնտի կէօղիւ էօնիւնտէ եագմըջ օլ-
տուղունտան , պիր տէրէճէեէ գատար իւմիտվար օլուր ,
վէ կէճէ գարանլըգտա կէօրմէեէ ալքըմըջ օլան կէմիճի
կէօղլէրիլէ էթրաֆքնա պագարագ , պուլունտուգլարը
մահալին նէրէսի օլտուղունու թէֆթիշտէն խալի օլմաղ
իտի :

Սանտալ հէնուզ Բաթօնօ ատասընքն ֆէնէրինի սաղ
թարաֆտա պքրագըպ վէ դըյըտան կիտէրէք Գաթալան
գարիլէսի լիմանը էօնիւնէ վասըլ օլմուշ օլտուղունտան ,
օրատա Տանթէսին զաթէն մահզուն օլան գալպի պիր գաթ
տահա քէսպը թէէսսիւր իթմէեէ պաշլատը , վէ մէզքիւր

գարիյէ Մէրսէտէսին մահալը իգամէթի օլտուղունտան սանտալտան մահալը մէզ քիւրէ ակֆը նազար իթտի քճէ կէօյա մահալուպէսի, ճանք, ճանանք, Մէրսէտէսին քէնտի սինէ ինթիզարտէ օլտուղունու թախմին իտէր իտի : Պակիպի պին տիւրլիւ զանլարտա, խայալլարտա պուլունա, բազ կիտէր իքէն, գարիյէ իշինտէ եալընքզ պիր բըբը կէօզիւնէ իլիշտի, վէ քէնտի թախմինի իճապընճա մէզ քիւր պտընլըզ Մէրսէտէսին օտասընտա իտի ֆիլհազի գա կէճէնին օ վազթընտա Մէրսէտէստէն պաշգա ոյա նքզ օլարազ պիր քիմնէ տահա պուլունահաճալը մէմուլ օլունմահ իտի :

Տանթէս էֆ. քեարընըն հէեէճանքնտան, եիւ. քսէ. ք պիր սէտա իլէ հալինի Մէրսէտէսէ խապէր վէրմէեի գուրտու իսէ տէ, չափուշլարտան հիճապ իտէրէ. ք, եինէ տէրհալ վազ կէշտի, վէ եալընքզ կէօզլէրինի օ բըբզա տի. քէրէք տէրեաի թէֆէ. ք. քիւրէ տալտը Ամմա արատան պիր ազ վազըթ կէշէր կէշմէզ սանտալ պիւ. քիւլէրէ. ք, պտընլըզ կէօզիւ էօնիւնտէն զայպ օլուպ կիթտի. պիր տէ ճանթէս պաշընք սանտալըն իշինէ շէվիբիպ պազտըզտա, սանտալ էնկինէ տօղրու կիթմէեէ պաշլամըշ, վէ բիւզկեար տախի մուվաֆրգճա էսմէ. քտէ օլտուղունտան, պիր տէ եէլ. քէն աչքլարազ քէմալը սիւրաթլէ կիթմէ. քտէ օլտուղունու կէօրտիւ :

Հէր նէ գատար Տանթէս չափուշա պազը շէյլէր սիւվալ իթմէ. ք իթմէմէզ իտի իսէ տէ, սանտալըն պէօյլէ էնկինէ տօղրու կիթմէսինէ հիշ պիր մանա վէրէմէտիկինտէն, չափուշուն էլինի էլինէ ալարազ «Աման արգատաշ, հալխմէ մէրհամէթ իթ տէ, Ալլահ աշգընա օլտուն պանահ էէվապ վէր. նէ թէօհմէթլէ մահ. քիւմ օլտուղունու պիլմէզ իսէմ տէ, իսմիմ գարտան Տանթէս, քէնտիմ ֆըրանսըզ շիմտիյէ գատար սալա տօղրուլուգտան այրըլմու. մըբմ. սիզի թէէմին իտէրիմ. քի, թալէխմ հէր նէյի հիւ. քմ իտէր իսէ օնու գապուլ իտէճէկիմ. սիզէ թէ. քրար բէճա իտէրիմ. քի նէրէեէ կէօթիւրիւյօր իսէնիզ, խապէր վէրինիզ» տէտի :

Չափուշ էլի իլէ գուլաղընք գարըշտըրարազ արգատաշընա պազարըզտա, օնուն տախի «սէօյլէնիլ իսէ նէ

ղարարը օլուր՝ մնդամընտա պիր իշարէթ իթտիկինի կէօ-
րինճէ, Տանթէսէ խիթապէն,

—Սիլ Մարսիլեալը վէ պիթախսիս կէմիճի օլտուղու-
նուղ հալտէ, պու վագթ նէրէեէ կիթտիկիմիլի սօրմագ-
կըճապ խէր մի :

—Վալլահ պիլմէյօրում :

—Պիլմէտիկինիլի պէն պիլիյօրում : պու գատար պիր
շէյի պուլապիլէճէք գատար տա իղանընըլ եօ՞գ մու :

—Պէսպէլլի եօգ քի պուլամայօրում :

—Աճայիլպ :

—Սիլի թէէմին խտէրիմ քի , աղլ իլէ տէ պուլամա-
յօրում . սիլէ բէճա խտէրիմ , նէրէեէ կիթտիկիմիլի
սէօյլէյինիլ տէ պէնի մէրադտան գուրթարընըլ :

—Նիզամըն խարիճինտէ նա՞սըլ պուլունուլապիլիլի :

—Նիզամըն՝ սիլին պանա խապէր վէրմէնիլի մէն իթ-
տիկի շէյի օն տաղիլա, եարըմ սաաթ սօնըրա էօյրէնէ-
ճէյիմ, ֆիագաթ պու գատար վագթ խալէճանտա գալա-
ճաղըմ : պու խալէճանտան պէնի գուրթարմանըլը թէք-
րար բէճա խտէրիմ , վէ պունու կէօյա պիր տօսթումա
սիւալ խտէր կիպի սօրույօրում : Պէն գալմագ վէ եախօտ
էօյրէնտիկիմ վագըթ սիլէ գարըր տուրմագ ֆիքրինտէ
տէյիլիմ . վէլէվ քի օ ֆիքրտէ պուլունայըմ , էլիմտէն
նէ՞ կէլէպիլիլ :

—Սիլ՝ եա Մարսիլեա լիմանընտան տիշարըլըգմամըլ-
սընըլ , վէ եախօտ կէօլլէրինիլ էյիճէ սէլէմէյօր քի,
նէրէեէ կիթմէքտէ օլտուղումուղու անլայամայօրտունուղ .
եօգսա կիւղէլճէ պիր քէրրէ էթրաֆընըլա պագսանըլ
նէրէեէ կիթտիկիմիլի անլար խտինիլ :

Տանթէս այաղա գալգարագ սանտալըն կիթմէքտէ
օլտուղու թարաֆա տիգգաթլըճա պագաըգտա, թագրի-
պէն եիւղ արշըն գատար էօթէտէ պիր սիեաճ գայաիւ-
ղէրինէ պինա օլունմուշ օլան իֆ գալէսինի կէօրտիւ քի,
պու գալէ եիւղլէրճէ սէնէլէրտէն պէրու պիր թագըմ
գօրգուլու ըվպայէթլէրլէ Մարսիլեա էհալ խտինին կէօլլէ-
րինի եըլարըմըլ խտի, Տանթէս աղլընտա ֆիքրինտէ եօգ
իքէն մէկքիւր գալէյէ կիթտիկինի անլատըլընտա պիր
գաթիլգաթլինէ տայիլ օլան ֆէրման օգունտուղունտա նէ

հալ քէսպ խտէր խտէ , քէնտիտի տախի այնքլա էօյլէ պիր հալ քէսպ իթտի վէ տէտի .

— Ամա՛ն , Իֆ գալէսինէ՞ մի կիտկյօրուզ . օրասը բօլի- թիգա միւթթէ հիմկէրինէ մախսուս պիր մահպէս տիր , պէ- նիմ խտէ պիր ճիւրմիմ՝ պիր գապահաթքմ՝ եօգ տըր . հէմ օրատա նէ միւթթանթիգ վէ՛նէ տէ հա.քիմ՝ պուլունուր քի . . .

— Պէնիմ՝ պիլտիկիմ՝ օրատա եալքնըզ պիր միւտիր իլէ պիր գաչ հապսիսանէ պէ.քճիտի վէ պիր մըզ տար մուհաֆա- զա սա.քէրի իլէ միւհ.քէմ՝ տուվարլարտան պաշգա պիր չէյ եօգ տուր :

Տանթէս . — (Չալուչուն էլինի գուվ վէթլիճէ սըգարազ) էյ շիմտի պէնի Իֆ գալէսինէ հասս իթմէեէ՞ մի կէօթիւ- բիւեօրսունուզ :

— Իհթիմալ տըր , արգատաշ . աստաթն էլինի պու գա- տար տա սըգարլար մը :

— Նէ՞ տէմէ.ք , հիշ մուհա.քէմէսիզ , իսթինթագսըզ ա- տամ հասս իտիլի՞ր մի :

— Իսթինթագ տա , մուհա.քէմէ տէ հէսրի օլտու :

— Եա Մ . Վիլֆօրուն վատը նէ՞րէտէ գալտը :

— Պէն Մ . Վիլֆօրըն վատընը պիլմէմ՝ . չու գատար պիլի- բիմ՝ քի , շիմտի Իֆ գալէսինէ կիտիեօրուզ . . . էյ , պանս պազ , նէ՞ եարըեօրսուն . . . Արգատաշլար , թուլթունուզ չունու . . .

Օ անտէ Տանթէս տէնիզէ աթըլարազ գաչմագ իսթէ- միշ իտէ տէ , չալուչուն կէօղիւ էօնիւնտէ վէ հէր հարէ- քէթլէրինի թէֆթիշտէ օլտուղունտան , տէրհալ Տանթէ- սին նիլէթինի անլայարազ , սըշրաեաճազը զէմնն , եաղա- սընտան կարըշմըշ իտի : Տէրազազ տէօրթ նէֆէր պու- նու թուլթուպ սանտալըն իշինէ էնտիրտիլեր :

Չալուչ . — (Տիզինի Տանթէսին կէօյսիւնէ տայատարազ) Մէն վատընը պէօյլէ՞ մի մուհաֆազա իտէրսին . իշթէ շիմ- տի պիր տահա գըմըլտա . Եարատան հազգը իշիւն (էլին- տէ.քի տապանճաեք պօզազընա տայատարազ) պիր գուր- չունտա ճանընը ալքըրմ՝ :

Տանթէս՝ օ հալք կէօրտիւ.քտէ , պունտան սօնղրա քէն- տիսինէ ֆայիտէսի օրմանեաճազ օլան հայաթընա իսթամ վէրմէ.ք իշիւն չալուչուն էմիինէ իթաաթ իթմէմէ.ք սու- բէթինի գուրտու իտէ տէ , պիր թարաֆտան պէօյլէ ֆէ-

լաքէթէ արանսըզ ուղրատըղքնտան, վէ Վիլֆորքն վատ-
լարը տախի հալա խաթրքնտա խտուկինտէն, պէլքի չա-
բուգ գուրթուլուրուժ իւմիտիյէ, վէ տիկեր թարաֆտան
կէճէ վագթը քէնտի քէնտիսինի էօլտիւրթիւպ տէ նաչը-
նը տէնիզէ աթտըրմայը թէճվիզ խտէմէտիկի ճիհէթէ
հըրսընը թէսքին իչիւն էլլէրինի բսըրմագտան պաչգա
պիր չարէ պուլամատը:

Արատան պիր աղ վագթթ կէչէր կէչմէզ սանտալ տախի
գարաեա եանաչտըղը ճիհէթէ, քիւրէքճիլէրտէն պիրիսի
գայանքն իւզէրինէ չըզըպ սանտալը պիրիբ իլէ գարայապաղ-
լատը: Տանթէսին եազապնտան վէ գօլլարքնտան թուլթ-
մագտա օլան տէօրթ նէֆէր՝ պիչարէյի գալտըրարագ վէ
գարաեա չըզարարագ, եավաչ եավաչ եիւրիւմէեէ պաչ-
լատըլար. արգալարը սըրա տախի էլի թիւֆէնքլի պիր
գավաս կէլլյօր իտի:

Տանթէս՝ պաչքնա կէլէն պու պէլաի նակէհանիտէն
ատէթա սէրհօչ կիպի պիր հալէ կէլէրէք վէ եիւրիւմէ-
սինի տախի զայպ խաէրէք; զայէթ աղըր եիւրիւր իտի:
Պիր տէ պագտը քի եօլուն իւզէրինտէ ասքէր տիզ իմիչ,
վէ այագլարքնքն հարէքէթինտէն նէրտիվանտէն չըգմագ-
տա օլտուղունու անլատը:

Նէրտիվանը չըգտըգտան սօնղրա պիր գարու աչըլա-
րագ, պունլար իչէրի կիրտիքլէրինտէ, գարու եինէ տէր-
հալ իւզէրլէրինէ գարանտը: Տանթէս օ հալտէ պիր մըզ-
տար ազլքնը պաչքնա ալարագ էթրաֆքնա տիզգաթլա
պագտըգտա, տէօրթ եիւքսէք տուվար իլէ գարալը վէ
տէօրթ քէօչէ պիր ավլուտա պուլունտուղունու անլատը:

Չավուչլար արթըզ գաչամտեաճաղքնա հիւքմ խա-
րէք քէնտիսինի սէրպէսթ պըրագմըչլար իտի: Մահալը
մէզ քիւրտէ թագրիպէն օն տագիզէ գատար պէքլէտիք-
տէն սօնղրա գուլաղքնա «հապս նէրէտէ» տէյի պիր սե-
տա կէլտիքտէ, տէրհալ չավուչլար «իչթէ պուրատա» ճէ-
վապընը վէրտիքլէրինտէ, «կէլսին պէրապէր» տէտի Պու-
նուն իւզէրինէ Տանթէս հէրիֆին արգապնա տիւչէրէք,
նէմլի պիր մահալէ կիրտի. տուվարլարքնտան սու կիպի
թէր ագար, օրթա եէրտէ պիր իսկէմլէ իւզէրինէ գօնուլ-
մուչ պիր գանտիլ կէօրիւնիւր իտի. իչթէ պու գանտիլին
ըչըղքնտա Տանթէս գլալուղու պուլունան հէրիֆի կէօր-

տիւ . բէժմուրտէ դը յաֆէթլի վէ ալչազ սուրէթլի պիր
հէրիֆի իտի , Իչէրի կիրտիքտէ հապսխանէ մէմուրու Տան .
թէստէ խիթապէն « Իչթէ պու կէճէլիք մահալը իգամէթի .
նիզ պուրասը տըր . վազըթ կէճ օլտուղունտան միւտիր է .
ֆէնտի կաթմըչ , կարըն սապահչայըն գալլատըղընտա
հազգընքդտա նասըլ էմի վէրիր իտէ օնա կէօրէ մահալը
իգամէթիսիզ տախի թային օլունուր . գարնընքզ աճ իտէ
էքմէք վար , սու տա իսթէր իտէնիզ , քիւսրտէ տիր . պիր
մահալուս իչիւն պունտան զիյատէսի հարամտըր . կէճէլէր
խայր օլտուն : » տէյէրէք , վէ Տանթէսին ճէվապընը պէք .
լէմէկէրէք վէ հաթթա էքմէյին եէրինի պիլէ կէօթէրմէ .
կէրէք չըգըպ կիթտի : Մէրգում՝ գանտիլի տախի կէօ .
թիւրմիւչ օլտուղունտան , զավալլը Տանթէս գարանլըզ .
տա գալար :

Պիչարէ Տանթէս օ գարանլըզ մահալտէ կալընըզ գալ .
տըղը վէ զաթէն գալպի տախի մէյուս վէ միւքէտտէր
պուլունտուղու ճիհէթլէ , հապսխանէնին քեարկիր քէ .
մէրի՝ իւզէրինէ եըզլարազ քէնտիսինի ալթընտա գալ .
մըչ զանն իտէր իտի : Օ հալ իլէ կէճէյի կէչիրտի . սա .
պահ օլուր օլմազ հապսխանէ մէմուրու կէլմիչ իտէ տէ .
Տանթէսի՝ գարույու գարայըպ տա կիթտիկի զէման պը .
րազտըղը նօզթատա տուրմագտա պուլմուչ , վէ կէօղլէ .
րինտէն ագան կաշարտան եիւզիւ կէօղիւ շիշմիւչ օլտու .
ղունու կէօրմիւչ իտի : Մէրգում պիր գաշ քէրրէ Տան .
թէսին էթրաֆընտա տօրաշարազ հալինէ տիգգաթ իթ .
տի իտէ տէ , ազապիր թէպէտտիւլ կէօրմէտիքտէն պաշ .
գա , քէնտիսինի կէօրիւպ կէօրմէտիկինի տախի անլամա .
կարազ Տանթէսին օմուղունա էլի իլէ տօղանտը : Պու .
նուն իւզէրինէ պիրտէն պիրէ իւրքէրէք պաշընը չէվի .
րիպ պազտըգտա կանընտա հապսխանէ մէմուրունու
կէօրտի :

Մէմուր . — Այազտա՞ մը ույուտունուզ :

Տանթէս . — Պիրմէմ :

— (Թէաճճիւպլէ) Գարնընքզ աճը՞զ մատը մը :

— Պիրմէմ :

— Պիր շէյ իսթէ՞րմիսինիզ :

— Միւտիրի կէօրմէք իսթէրիմ :

Մէմուր օմուղունու չէքէրէք տիշարը չբզարը վէ Տանթէսի օրատա պըրագարագ գարույու գարայըպ կիթտի :

Տանթէսու վագըթ քեաֆֆէի հըսսիյաթը գալպիյէսինտէն հուսուլէ կէլէն աճըյա տայանամայարագ , կէօյսիւնիւ եըրթարճառքնա պիր ահ չէքտի , վէ կէօզիւնիւն եաշը բըմագ կիպի ազմաղա պաշլատը , եիւզիւ իւզէրինէ գարանարագ ձէնապը Հազգա պիր չօզ նիյագ ու տուվալէր իթտի , վէ քէնտի քէնտինէ Վհ , աճապա կիւնահ իշլէմիշիմ տէ , պէօյլէ պիր միւճաղաթը շէտիտէյէ տիւշար օլտուան տէր իտի :

Օ կիւն Տանթէս մահպէստէ պիր գաշ լօզմա էքմէք եէյէրէք կեահ պիր եէրտէ օթուրուր հայինի թէֆէքքիւր իտէր , վէ կեահ սըգընթըսընտան եէրինտէ տուրամայըպ տօլաշըր , վէ եիւզմէքտէ դայէթ մահիր օլտուղունտան , օ կիճէ սանտալ իլէ կէլիր իքէն քէնտիսինի տէնիզէ պիլիլգա սահիլի սէլամէթէ չբզարագ տէրհալ պիր էճնէպի կէմիսի իլէ եա իթալիայա եախօտ Սըանիայա ֆիրար , վէ քէնտիսինին օրատա պուլունտուղունու վէ քէնտիսինի կէլիպ պուլմասընը Մէրսէտէսէ իխպար իթմէյիպ տէ քէմալը էմնիյէթ իլէ սանտալտա իգամէթ իթտիկինէ վէ նիհայէթ պաշընը պէօյլէ պիր պէլաեա օղըթտըզընա բէշիման օլուր իտի :

Քէնտիսի իթալիան վէ Սըանեօլճա բէք ալա պիլտիկի վէ գարտանլըգտա մէհարէթի տախի օլտուղու ճիհէթլէ , օրայարտա կէզինմէք խուսուսունտա սըգընթը չէքիպ չէքմէեէճէկինի ապա միւլահաղա պիլէ իթմէզ իտի : Էկէրշի ազլընը պաշընա ալըպ պունա մուվաֆֆագ օլայըտը , հապսխանէտէ կէշիրէճէկի էօմիւ Մէրսէտէս իլէ բէտէրի նէզտինտէ կէշիրէպէլիր իտի : Նէ չարէ քի պու պապտէ օլան իհթիեաթտըզլըզը քէնտիսինի օ սաւատէթտէն մահրում իլլէտի :

Իշթէ Տանթէս պիրէր պիրէր պունլարը տէրխաթըր իթտիքճէ , միւմքին տէյիլ , կէօզիւնէ ոյգու կիրմէզ իտի :

Մէմուրու մէրգում էրթէսի կիւնիւ սապահլայըն եինէ Տանթէսին եանընա կէլտի , տէտի :

—Է՛յ, պու կիւն տիւն քինատէն էյի՞ միտին . . . Պիր շէյ
խոթէր խէն, սէօյլէ, էլ իմտէն կէլէնի էսիրկէմէմ՝

Տանթէս.—Միւտիրի կէօրմէք խոթէրիմ՝

—Իշթէ օնուն իհթիմալի եօգ՝

—Նի՛շխն՝

—Նիզամնամէտէ պունա միւսաատէ եօգ տըր՝

—Է՛յ նէյէ՛ միւսաատէ վար տըր պագալըմ՝

—Բարասընք վէրիր խէն եէմէյին պիր ազ տահա է .
յիսինի եէմէեէ, ճանըն սըզըլտըզճա կէզմէեէ, վէ պա .
ղը քէրրէ տէ քիթապ օգումաղա միւսաատէ վար տըր

—Պու եէմէք պէնիմ իշխն բէք ալա տըր . քիթապ
օգումաղտա աախի արզում՝ եօգ տըր, կէզմէք տէ խ .
թէմէմ. եալընըզ էմէլիմ միւտիրի կէօրմէք տիր՝

—Էկէր հէր կէլտիկիմտէ պէօյլէ օլմսեաճազ շէյլէր
իլէ պաշըմք աղըբտաճազ խէն, պունտան սօնրա պէն
սանա եէմէք պիլէ կէթիրմէմ՝

—Օ տա բէք ալա . սէն եէմէք կէթիրմէղ խէն պէն
տէ պիր սյազ էվվէլ աճլըղըմտան էօլիւր կիտէրիմ՝ տա .
հա՞ նէ օլուր՝

Տանթէսին՝ էօլիւմիւ քէնտիսի իշխն պիր հալը սաա .
տէթ մագամընտա թութմագտա օլտուզու իշպու ճէվա .
պընտան սնլաշըլտը, վէ մէմուր եէվմիլէ հապս պաշընա
հիւքիւմէթտէն եարքմըշար ֆրանդ ալմագտա պուլուն .
տըղընտան, էկէր Տանթէսէ էօյլէ պիր հալ օլուր խտ
քէնտիսի խայլիճէ միւթէզարբուր օլաճաղընք տերխաթըր
խտէրէք, հէման միւլայիմանէ մուամէլէ իթմէեէ պաշ .
լատը՝

—Մէօղիւմիւ տիզգաթլըճա տիյնէ. խոթէտիկին շէյին,
սահիհէն պիլքի, իհթիմալի եօգ տըր . արթըզ պիր տա .
հա պու ֆիքիրտէ պուլունմա . հէմտէ էֆքեարը ինսա .
նիլէտէն խարիճ տիր քի միւտիր կէլսին տէ հապսխանէ .
տէ պիր մահպուս իլէ միւքեալէմէ իթսին . ֆագաթ շու
գատար օլապիլիւր քի, պիր կիւն քէնտիսի կէզմէքտէ ի .
քէն էօնինտէն կէշէր խտ, օ վագըթ սէն տէ հալինի ի .
ֆատէ խտէպիլիրսին՝

—Բէք ալա ամմա քէնտիսինին պուրաեա կէլմէսինն
նէ՞ գատար վագթ լաղըմ՝ տըր՝

—Քի՞մ պիլիր . պիր այ մը , իւչ այ մը , եօգսա պիր սէ-
նէ մի պէքլէմէք լաղ բմ տրբ :

—Ամնա օ գատար միւտտէթ բէք ուզուն . պէն իսէ
չիմտի կէօրմէք իսթէրիմ :

—Պէն սանա պիր շէյ սէօյլէյի՞մ մի . էօյլէ զայրը միւմ-
բին շէյլէրտէն վաղ կէչ , եօգսա օն պէչ կիւնէ գալմաղ
տէլի օլուրսուն :

—Ատամ սէն աէ :

—Վալլահ տէլի օլուրսուն , չիւնքի ինսանա տէլիլիք
պաչգա տիւրլիւ կէլմէղ . իշթէ կէչէնքի վուգուաթը սա-
նա թարիֆ իտէյիմ տէ պաղ : Պու օտատա սէնտէն էվվէլ
օթուրան բարաղ այնը սէնին կիպի ազլընը պիր նօգթա-
եա հասը իտէրէք տայմա միւտիրի կէօրիւպ օնա պիր միլ-
եօն ֆրանդ վէրմէք իտտասսընտա կէզէրտի տէ տէլի օլ-
տու կիթտի :

—Պու օտատան չըգալը նէ՞ գատար օլտու :

—Իքի սէնէ :

—Մահպէստէն չըգարաթըլա՞ր մր :

—Նէ՛ միւնասէպէթ , զընտանա աթտըլար :

—Պէն բարաղ տէյիլիմ , տէլի տէ հիչ . էկէր պէօյլէ
կիտէր իսէ իհթիմալ քի տէլի տէ օլաճաղբմ . լաքին թէ-
էսիւֆ իտէրիմ քի , ազլբմ պաչըմտա օլտուղու հալտէ ,
եինէ տէլիլիք իսնատ իտիլիր : Պէն սանա պիր միլեօն
ֆրանդ թագտիմ իտէմէմ , չիւնքի օ գատար սէրվէթէ
մալիք տէյիլիմ : էկէր էն էվվէլ Մարսիլեանէ կիթտի-
կինտէ , Գաթալան գարիյէսինտէ Մէրսէտէս նամ գըզճը-
ղաղա պէնտէն իքի սաթբը պիր մէքթուպ կէօթիւրիւր
իսէն , սանա ճէպիմտէ օլան 300 ֆրանդը վէրէպիլիրիմ :

—Պէնիմ մէքթուպ կէօթիւրտիւկիւմ տույուլուր իսէ ,
մէմուրիյէթիմի զայպ իտէրիմ : Թատմիյէտէն գազանտը-
ղբմտան պաչգա , սէնէվի 1000 ֆրանդ տա երլլըղբմ վար-
պէն տէլիմիլիմ քի 300 ֆրանդա նաիլիյէթ իչիւն մէմու-
րիյէթիմտէն մահրում օլայրմ :

—Պէնի տիյնէ . էկէր մէքթուպու վէ եախօա կիտէր
պէնիմ պուրատա մահպուս պուրունտուղում իսապէրինի
Մէրսէտէս կէօթիւրմէղ իսէն , պիր կիւն գարու արասըն-
տա սէնի պէքլէրիմ , շու իսքէմէ իլէ գաֆանը գըրարբմ :

—Վա՛յ, սէն կէօղտէ գօրգուտուեօրսուն հա՞, սէնին ազլընա շիմտիտէն խըֆֆէթ կէլմիշ օլմալը. մէրդում բարազ տա այնը սէնին կիպի պաշլամըշ վէ իւշ կիւն սօնդրա պիւսպիւթիւն չըլտըրմըշ իտի: Իշթէ սէն եազընտա զէն-ճիբէ վուրուլաճազ տէլի օլաճազսըն, ազլընը պաշընա ալ եօզսա Իֆ գալէսինտէ զընտանլար վար տըր հա՛:

Մէմուր՝ պունու տէտիկի սըրատա Տանթէսին իսքէմլէսինի պաշըլուզէրինտէ չէվիրմէքտէ օլտուզունու կէօրտիւկինտէ չէօյլէ տէմիշ տիր:

—Բէք ալա, բէք ալա. մատամ քի միւրատըն էօյլէ տիր, բէճանը միւտիրէ սէօյլէ յիմ:

Տանթէս.—(Իսքէմլէյի եէրէ գօյարազ) Աֆէրին, հայտէ կիթ, հէմ շարուգ կէլմէլի:

Պիր ազ սօնդրա մէմուր՝ պիր օն պաշը վէ տէօրթ նէֆէրլէ գարուտան իշէրի կիրիպ, Տանթէսին զընտանա կէօթիւրիւլմէսինի միւտիրին էմր իթտիկինի ասքէրլէրէ սէօյլէտի. նէֆէրլէր տախի Տանթէսի թութտուլար, Տանթէս իսէ պիր պայկընլըզ իլէ ասքէրլէրէ ասլա մուգավէմէթ իթմէքսիզ ին տօզ րուճա զընտանըն գարուտունա վարտը: Ասքէրլէր Տանթէսի գարուտան իշէրի իրթէրէք տէրհալ գարույու իւզէրինէ գարատըլար: Պիշարէ Տանթէս, զընտանըն գարանլըզ զընտան կէօղլէրի տախի կէօրմէտիկինտէն, էլլէրինի էօնիւնէ ուղատարազ տուվարը պուլունճաեա գատար կիթտի: Կիւճ հալ իլէ տուվարը պուլարազ պիր քէօշէսինէ պիւզիւլիւպ օթուրապիլտի, վէ կէօղլէրինի գարանլըզա ալըշտըրընճայա գատար օրաճըզտա թաշ կիպի գալտը: Հապիտանէ մէմուրունուն տէտիկի կիպի Տանթէսին չըլտըրմտաընա հիշ պիր չէյ գալմամըշ իտի:

9.

ՆԻՇԱՆ ՉԻՅՆԷԹԻՆԻՆ ԱԳՇԱՄԸ

Վիլֆօր՝ Սէն-Մէրանըն խանէսինէ ալտէթինտէ, զկյաֆէթ խալգընը սալօնտա գահվէ իշէրլէր իքէն պուլտու, վէ իշէրի կիրտիկինտէ հէր քէս մէրազլա ընէ՞ վարըմըշ, նէ՞ վարըմըշ տէյու իսթիֆասարը հալէ պաշլատըլար:

Վիլֆօր.—(Մատամ Սէն-Մէրանա խիթապէն) Սիլի

չու հարտէ պըրազը պ կիտէճէկիմտէն տօլայը աֆվընըըը
րէճայէ կէլտիմ: (Մ. Սէն-Մէրանն աէօնէրէ,ք) Էֆէնտիմ,
սիզէ Ի.քի շիֆթ սէօլ իւմ վար, ֆագաթ կիզլիճէ:

Մատամ Սէն-Մէրան.—(Վիլֆօրուն չէհրէսի գաչըզըը-
զըննա էհէմիլյէթ վէրէրէ,ք) Աման նէ՞ վար, մաւլահաթ սա-
հիհէն աղըր պիր շէ՞յ մի:

Վիլֆօր.—Օ գասար աղըր քի, պիր գաչ կիւն Իշիւն
սիզի թէր.բլէ պիլլէսա կիտէճէյիմ:

Մատամ Սէն-Մէրան.—Նէրէեէ կիտէճէ,քսինիզ:

Վիլֆօր.—Էֆէնտիմ, Բարիզէ կիտէճէյիմ: պիր սիրա-
բըշընըզ վար իսէ . . .

Հէր.քէս պու ճէվապըն իւզէրինէ պիր պիրինին եիւ-
զիւնէ պագտը:

Մ. Սէն-Մէրան.—Պիր տիյէճէկիմ վար տըր տիյօր Ի-
տինիզ, պույուրունուզ պիզիմ օտայա կիտէլիմ:

Ի.քիտի պէրապէր գալգըպ Սէն-Մէրանըն օտասընա
կիրտի.բլէրինտէ,

Վիլֆօր.—Էֆէնտիմ, Իշ ֆէննա՛, հէման շիմօի Բարի-
զէ կիթմէ,ք լազըմ կէլիյօր . . Էֆէնտիմ, սայիլըսըզլըզ Ի-
սէ տէ, մէվճուտ էսհամլինըզ վար իսէ սաթմազա պա-
զընըզ:

Սէն-Մէրան.—Նա՞օրլ վար իսէ . . . Պէնիմ պիլթիւն վա-
րիյէթիմ էսհամա եաթըրըլմըշ տըր, ալթը եէտի եիւզ պին
ֆրանզա գատար . . .

Վիլֆօր.—Պէնի տիյնէր իսէնիզ սաթընըզ. եօգսա դայպ
օլուր:

Սէն-Մէրան.—Նա՞օրլ սաթայըմ. պէն Մարտիլէատա,
սէհիմլէր Բարիզաէ:

Վիլֆօր.—Սարրաֆընըզ եօ՞գ մը. պաննա պիր մէքթուպ
վէրինիզ, վագըթ զայպ իթմէսին սաթսըն. պէլքի շիմօի
պիլէ վագթ կէչմիշ տիր:

Սէն-Մէրան.—Աման էօյլէ իսէ վագթ դայպ իթմէյէ-
յիմ:

Պունու աէյէրէ,ք Սէն-Մէրան եազըխանէսինէ օթու-
րուպ Բարիզտէքի սարրաֆըննա պիր մէքթուպ եազտըզ-
տան սօնրա Վիլֆօրա վէրտիքտէ, Վիլֆօր՝ Սալվիէօ թա-
րաֆընտան գրալա պիր մէքթուպ եազըլարազ քէնտիսի-
նի թալսիյէ իթմէսինի տախի րէճա իթմէսի իլէ պու րէ-

ճասընթաց տախտի դասպուլ իթաիրիսպ, պիր չէյրէք սօնդրա գարու էօնիւնտէն արապա իլէ կէչէր իքէն, մէքթուպու հաղըրլայքպ ալապիլէճէկի վատընք պլքպ գօշարագ չըգտը:

Վիլֆօր աճէլէ իլէ գարուտան չըգտը, մէմուրիլէթի նէ եագըչըր պիր չէհրէ իլէ աղըր աղըր եօրունա տէ վամ իթմէեէ պաշլատը, պիր աղ սօնդրա քէնտի խանէ սի գարուտունա վասըլ օլտուգտա, օրատա քէնտիսինի պէքլէմէքտէ օլան Մէրսէտէս էօնիւնէ չըգտը: Պիչարէ գըղճըղազ՝ Տանթէսին աղչամ օլուպ կէլմէտիկինի կէօրիւնճէ գարանլըգտա Գաթալան գարիլէսինտէն չըգտը սէվկիւլ իւսիւնիւն նէ օլտուղունու էօյրէնմէք իչիւն Վիլֆօրըն նէգտինէ կէլմիշ խաի: Վիլֆօր իսէ մէրգումէլի կէօրիւր կէօրմէղ թանրմագտա զահմէթ չէքմէտի. զիրա պիչարէնին էվզա ու էթվարը քէնտիսինի Մէրսէտէս օլտուղունու Վիլֆօրա ֆարգ իթաիրմիշ խաի:

Վիլֆօր՝ գըղըն հիւսն ու անընա վէ բէվիշ ու էնտա մընա հայրան օլտուղու ճիհէթլէ, Մէրսէտէս նիշանլըքընըն նէ օլտուղունու վէ նէրէտէ պուլունտուղունու սիւվալ իթաիրիլնտէ, կէօյա քէնտիսինի միւթթէհիմ վէ մէրգումէլի հաքիմ զանն իթաի:

Վիլֆօր «սիւվալ իթաիրիլնիղ քիմնէնին գապահաթը պէօյիւք տիւր, վէ գուրթարապիլմէեէ միւրթէտիր տէլիլիմ» տէտիկիլնտէ, Մէրսէտէս աղլամսեա պաշլատը: Վիլֆօր տախտի խանէսի գարուտունտան կիրմէք իսթէտի իսէտէ, Մէրսէտէս մէն իտէրէք «Աման, էֆէնտիմ, հիշ օլմագ իսէ, էօլտիւ մի, գալտը՝ մը, վէ նէ՝րէտէ տիր, պանա պէեան պուլուրունուգտա պէնի մէրագտան գուրթարընըղ» տէմէք իսթէտի իսէտէ, Վիլֆօր «պիլմէմ» ճէվապընք վէրէրէք, վէ գըղըր պիր թարաֆա իթէրէք գարուտան իչէրի կիրտի վէ գարուլու գարատը:

Կիրտի ամմա Մէրսէտէսին թէէտիւր ու թէէտիւֆիւ մումաիլէյհէ տախտի թէէտիր էյլէտի, վէ օտասընա կիրտիկիլնտէ տիղլէրի թիթրէմէեէ, կէօղլէրի գարարմնայ պաշլատըղը ճիհէթլէ սանտալիտար իւղէրիլնտէ երգըրլը գալտը, վէ պու պիչարէլէրի պիր ֆէլաքէթէ՝ միւճէրրէտ մէմուրիլէթիլնի վէ բէտէրիլնի վիգայէ իչիւն ուղարթմըլ օլտուղունու տիւշիւնտիւքճէ խաթըրրէրիշան օլտու, վէ՝

անտէ գըյամէթէ գատար ունուտուլմասը զայրի միւմքին պիր չարէ վէ իլթիյամ գապուլ իթմէզ պիր եարա աչբլ-տըզընը հըսս իյէտի :

Ֆիլհագիգա օ վազթա գատար Վիլֆօր պիր չօգ միւթ-թէհիմլէրին հիյնի մուհաքէմէլէրինտէ գաթլլէրի լազըմ կէլտիկինէ տաիր նութդլար իյրատ իտէրէք, թէքքի տազ-տազաի տարը տիւնեա իթմէլէրինէ սէպէպ օլմուչ իտի իտէ տէ, պոււնլար սահիհէն միւթթէհիմ օլտուզլարընտան, վէ Վիլֆօր իտէ վազ իֆէի մէմուրիյէթինի պիհագգըն իծըայէ մէմուր պուլունատուղունտան, պոււնլարտան տօլայը գալպինէ օլ գատար թէէսիրի օլմազ իտի իտէ տէ, պիչարէ Տանթէսի պիւսպիւթիւն պէրիւզ զիմմէ օլտուղու հալտէ նիշանընըն զիյաֆէթինտէն գալարըրպ, գուրթուլմասը զայրը միւմքին պիր մահալտէ միւէպպէտէն վազը քիւրէք իտիչի քէնտի-սինէ հաքիմլիք տէյիլ, աաէթա ճէլլատլըզ կիպի կէօ-րիւնիւր, վէ եինէ Տանթէսի գուրթարըպ գուրթարմամազ-տա միւթէրէտտիւտ պուլունուր իտի :

Վիլֆօր քէյֆիյէթի պու տէրէճէեէ գատար զիհնին-տէ մուհաքէմէ իթտիքտէն սօնղրա, եօգարըտա պէեան օլունան թէէսիրաթ՝ քէնտիսինէ տէհչէթ ու հայրէթ վէր-տիկինտէն, էկէրչի օ տագիգատա եա Մէրսէտէս, եախօտ Բընէ՝ Տանթէս հագգընտա շէֆաաթ իտէճէք օլաիտիլէր, Վիլֆօրուն Տանթէսին հապտան չըգարըլմասը իչիւն իյ-ճապ իտէն էմրի վէրէճէկի շիւպհէսիզ իտի իտէ տէ, գա-բու աչբլըպ, պիր խըամէթճի իչէրի կիրէրէք արապանըն հազըրլանըպ գաբու էօնիւնտէ պէքլէմէքտէ օլտուղունու խապէր վէրմէսի իւզէրինէ, Վիլֆօր այաղա գալգըպ եա-զըխանէսի կէօզիւնտէքի ազչէյի ճէպինէ տօլտուրտըգ-տան վէ պիր մըգտար օտա իչինտէ շաչգըն շաչգըն տօ-լաչարըգտան սօնղրա, խըամէթճի բալթօսունու արգա-սընա գօյտուղունու հըսս իտէրէք գարուտան չըգտը, վէ արապասընա պինիպ Մ. Սէն-Մէրանըն խանէսինէ կիտէ-ճէկինի խապէր վէրտի, վէ օ անտէ Վիլֆօրուն Տանթէ-սի գուրթարաճաղը հագգընտա օլան թէսալվուրլար տա մահվ օլուպ կիթտի :

Մ. Սէն-Մէրան վատընը իյֆա իչիւն Սալվիէօյէ մէք-թուպու եազտըրմըչ իտի : Բընէ իլէ վալիտէսի տախի

քէնտի օտասընտա օթուրարագ Վիլֆօրա միւնթագըր ի տիլէր :

Վիլֆօր՝ Բընէյի կէօրտիւկիւնտէ պիրտէն պիրէ եինէ Տանթէս հազդընտա շէֆաաթա գալդըչաճազ զաննըյա եիւրէյի օյնատը իսէ տէ , օ կիւզէլ գըզճըզազըն ազլընը ֆիքրինի իշղալ իտէն շէյ՝ սէվկիւլիւսիւ Վիլֆօրուն սէպէպը ազ իմէթի նէ խոուկի գազէյէսի օլտուղունտան , մումալիէյճին նիշանը զիյաֆէթի էանասընտա կիթտիկի վէ նէ վազըթ կէլէճէկի նամալիւմ՝ օլան պիր մահալէ ազ իմէթինէ պատի օլանլարա լանէթ օգուր իտի :

Բընէ պու հալտէ պուլունուր իսէ , աճասպա Մէրսէտէս նէ՞ հալտէ պուլունմալը իտի :

Զավալլը Մէրսէտէս՝ Վիլֆօրտան այրըլաբգտան սօնրա օ ճիվարտա քէնտիսինի պէքլէմէքտէ օլան Ֆէրնանը պուլտու , վէ ազլայարագ անընլա պէրապէր էվինէ կէլէպիլտի , վէ օ հալտէ եաթաղընա եաթաբ . լաքին թէէսսիւրաթը գալպիյէսինտէն նէ Ֆէրնանըն սէօզլէրինի տիյնէր վէ նէ տէ էթրաֆընտա օլանլարը հքսս իտէր իտի : Կէճէնին պիր մըգտարը պէօյլէ կէչտիքտէն սօնրա , գանտիլ սէօնտիւ , օտանըն իշի գարանլըզ օլտու , լաքին Մէրսէտէս էվլէլճէ գանտիլին զըյասընտան իսթիֆատէ իթմէեօր իտի , քի պու տէֆա սէօնտիւկիւնտէն միւթէգարրուր օլտուն . հաթթա Ֆէրնանըն օ կէճէ հիշ եանընտան այրըլմամըչ օլտուղունու տախի էրթէսի կիւնանլատը :

Կէլէլիւմ Մօրէլէ . Մօրէլ՝ Տանթէսին պատ էլ իսթինթագ հասպա իլգա օլունտուղունա քէսպը մալիւմաթ իտէր իթմէզ Մարսիլեատա սահիպի նուֆուզ նէ գատար թանըաբըզ զէվաթ վար իսէ քեաֆֆէսինէ կիթտի , վէ Տանթէս իշիւն րէճա իթտի իսէ տէ , Տանթէսին բօլիթիզա թէօհմէթիյլէ հասպ օլունտուղու հավատիսի միւնթէշիլ օլտուղու վէ նարօլէնուն պիր տահա թախթը իմէրաթթօրիյէ դուուտը զայրը մէմուլ պուլունտուղու ճիհէթիլէ , Մօրէլ՝ քեաֆֆէսինտէն պիրէր տիւրլի սօուզ մուամէլէ կէօրէրէք մէյուսէն խանէսինէ ալտէթ իթտի :

Քէնտիսի տախի մասլահաթըն միւշքիլճէ օլտուղունու վէ պու պապտէ քիմնէնին էլինտէն պիր շէյ կէլէմէեէճէկինի անլայարագ , նէթիճէի հալէ միւնթագըր օլտու գալտը :

Գատրուս իսէ բէք զիյատէ մահզուն վէ միւքէտտէր պիր հալտէ իտի . ֆագաթ անըն տա Մօրէլ կիպի Տանթէսի թախլիս իշիւն պիր չարէ արամասը լազըմ կէլիր իքէն , իքի շիշէ շարապ պարագ հիւզն ու քէտէրինի սէրխօշլուգ իլէ տէֆ իթմէեէ չալքշաք իսէ տէ , օ ագչամ իքի շիշէ շարապ ագլքնը պիւթիւն պաշքնտան ալտըղը վէ կիտիպ պիր մքդտար տահա շարապ պլմաղա միւգթէտիր օլմատըղը ճիհէթլէ , էֆքեարընը պիւթիւն պիւթիւն տաղքտաճագ գատար սէրխօշ օլմատըղքնտան , պիր ալաղք գըրըգ մասա իւզէրինտէ պուլունան իքի պօշ շիշէ գարչքքնտա օթուրարագ վէ պաշքնը էլլէրինէ տայատարագ կէօզիւնիւն կէօրտիւկիւ քեաֆֆէի էշեանընրագս իտէր կիպի տէօնմէսինի սէյր իտէր իտի :

Տանկլար նէ մահզուն նէ միւքէտտէր իտի , պէլքի տիւչմանքնտան ինթիգամ ալտըղը վէ Պարաօն կէմիսինտէ օլան մէմուրիյէթինին քէսպը գուլվէթ իթտիկի իշիւն մէմուն վէ մէսուր իտի : Տանկլար էօյլէ պիրատէմիտի քի , օն բարալըգ պիր իսթիֆատէ իշիւն էն սէվտիկի պիր տօսթունու ֆէտա իտէր իտի , վէ նէ վագըթ քի Տանկլար պէօյլէ պիր շէյէ մուվաֆֆագ օլուր իսէ , օ ագչամ եէմէք եէմէյէրէք եաթաղքնա եաթար , բահաթճա ույգու ույուր իտի :

Վիլֆօր Սարվիէօնին մէքթուպունու Սէն-Մէրանտան ալըպ վէ պիւթիւն ագրապա վէ թաալիւգաթընա վէտա իտուպ Բարիզէ կիթմէք իւզրէ եօլա չրգմըշ իտի , Տանթէսին պասասը իսթիյար իսէ տէրեաի եէս ու նէվմիւտիյէ շարգ օլմագ տէրէճէսինէ կէլմիշ իտի :

10.

ԹԻԻՅԸՐԻՏԷՔԻ ՔԻԻՉԻԻՔ ՕՏՈ

Վիլֆօր՝ Բարիզ եօլունտա իւշ գլավուզլա աթէշ կիպի կիթմէքտէ օլուպ , պիզ՝ Թիւյըրի սէրայքնտան իպթիտա նարօլէոնուն վէ սօնղրա Օն սէքիգ ինճի Լուինին սէվտիկի վէ պու կիւն Լուի Պիլիրէ մախսուս օլան ուֆագ օտայա կիրիպ պիր նազար իտէլիմ , պագալըմ նէ կէօրիւրիւզ :

Պու օտատա գրալ Օն սե.քիզ ինճի Լուի պիր մասանըն էօնիւնատ օթուրմուչ, էլ ինտէ Լաթինճէ պիր քիթապ գարըչտըրարագ, վէ Պլագաս իամինտէ վէ էլլի էլլի Ի.քի եաչընտա գումրալ սաչլը քիչիզատէ լէճճէլի վէ զարիֆ էլպիսէլի պիր քիմէսնէնին սեօզլէրինի տիյնէեօր կիպի տուրուր իտի :

Գրալ.—Էյ նէ՞ տիեօր իտին :

Պլագաս.—Էֆէնտիմ, պէնտէնիզ գօրգույօրում :

—Մէն գօրգույօրմուսուն նէ՞ վար, եօզաս բուեանտա եէտի սէմիզ ինէ.քլէ եէտի զապուն ինէ՞ք մի կէօրտին :

—Խա՛յր, էֆէնտիմ, էօյլէ պիր բույա կէօրմիւչ օլսամ իտի, եէտի սէնէ պօլլուգ եէտի սէնէ գըթլըզա տէլալէթի. տէր. անճագ զաթը Հաչմէթսիմսիմ էֆէնտիմիզ կիպի տուրէնտիչ պիր գըրալըն միւտտէթը սալ թանաթընտա էվ վէլ Ալլահ գըթլըգտան գօրգումայը :

—Էյ եա սիզ նէ՞տէն գօրգարսընը :

—Էֆէնտիմ, պէնտէնիզ ճէնուպ թարաֆընտա պիր ֆուր. թունա օլմասընտան գօրգարըմ :

—Պիչհուտէ գօրգուեօրսուն. ճէնուպտա հավա բէք կիւզէլ տիր :

—Էֆէնտիմ, քէրէմ ու ինայէթ իտինիզ, պարի պու սատըգ գուլունուզու թէէմին իչին ճէնուպ թարաֆընտա քի վիլաեթլէրէ սատըգ պէնտէլէրինիզտէն պիր գաչ գուլունուզու լիէճլիւթ թէֆթիչ իրսալ պույուրուպ, ահվալ ու էֆալլէրինի թահգիզ ու թէտգիզ իյլէմէլէրինի էմի պույուրունուզ : (Գրայըն ճէվապ վէրմէյիպ էլինտէ.քի քիթապը գարըչտըրմազա պաչլատըզընք կէօրէրէ.ք.) Էֆէնտիմ, ֆրանսանըն զաթը Հաչմէթմէապընըզա օլան սրտոգ ու մուհապսէթինտէն տօլսյը էմնիյէթ հասըլ իթմիչ օլտուզունուզտա հագգը տէվլէթինիզ վար տըր. անճագ պէնտէնիզ ին տէ գօրգուլարըմըն բէ.ք պէյհուտէ օլմատըղընա ինանմամագտա հագգըմ վար տըր, զանն իտէրիմ :

—Պու խէվֆինիզ քիմի՛ն թարաֆընտան տըր :

—Պօնարարթ թարաֆընտան վէ եախօա թարաֆկիրանը ճանիպինտէն :

—Միւսիւ Պլագաս, սանա պիր շէյ տիյէյի՞մ մի. սէն պէյհուտէ խէվֆլէ պէնի իչիմտէն մէն իտիյօրսուն :

— Հաշմէթսիմամթընըդ տա վահի էմնիյէթինիդ լէ պէնի կէճէ ույգուլարընտան մէն խոխօրսունուդ :

— Տուր պագայըմ, ճանըմ, տուր պագայըմ. շու քիթապըն շուրասընտա նէ՞ տէմիշ. սէն պիրադ սօնդրա սէօյլէ: (Քիթապըն քէնարընա պիր դաշ քէլիմէ եաղտըդտան սօնրա) է՛յ, սէօյլէ պագայըմ. շիմտի տիյնէ յօրում:

— (Վիլ ֆօրուն թահգիդամթընը քէնտի իշկիւզարլըդը կիպի կէօթէրիպ ծնտան խսթիֆատէ իթմէք արզուսունու պէր թարաֆ իտէրէք) էֆէնտիմ, պէնտէնիդ ին խէվֆիմ պիւթիւն պիւթիւն հէվայի տէյիլ տիր: Մարսիլեատան էմնիյէթիմ՝ օլան մէմուրլարտան պիրի պու տէֆա Բարիզէ գօշուպ կէլէրէք պէնտէնիդէ պու գօրգույու վէրտի. պէնտէնիդ տախի էֆէնտիմիդ ին թէհլիքէտէ օլտուղունու անլայարադ սէյիրտիպ իխթար իշիւն հուզուրունուզա կէլտիմ: (Դրալըն քէնտի սէօյլէրինէ դուլադ վէրմէեիպ երնէ քիթապ օգումագտա տէվամընը կէօրիւնճէ) էֆէնտիմ, էմրինիդ օլուր իսէ արթըդ պու պահսը գարատայըմ պարի:

— Խա՛յր, շու էլինի ուզաթսանա:

— Հա՞նկըսընը, էֆէնտիմ:

— Հանկըսը օլուրսա օլուն . . . նա՛, իշթէ սօլտա:

— Շուրաճըղա՞ մը, էֆէնտիմ:

— Պէն սանա սօլտա տէրիմ, սէն սաղ էլինի ուզատըրսըն. պէնիմ սօլումտա տէմէք խսթէրիմ. . . Հա շիմտի պուլտուն. օրատա զապթիյէ նազըրընըն տիւնքի կէօնտէրմիշ օլտուղու բարօրթօ օլաճադ . . . Հա, իշթէ քէնտիսի տէ կէլիյօր:

Դրալ օ էսնատէ ֆիլհագիդա իշէրի կիրմէքտէ օլան զապթիյէ նազըրը Մ. Տանտրէեէ տէօնէրէք «Միւսիւ Տանտրէ, շու Պօնարարթ հագգընտա էն եագընտա ալտըդընըդ մալլումամթը Մ. Պլագասա սէօյլէյինիդ, հիշ պիր շէյ սագլամայընըդ, պագայըմ էլպա ատասը կէրչէքտէն պունուն տէտիկի կիպի եագընտա բաթլաեաճադ պիր վօլգա՞ն մը իմիշ» տէտի:

Մ. Տանտրէ.— (Էօնիւնտէքի սանտալեա իւզէրինէ էլլէրի իլէ տայանարադ) Զաթը Հաշմէթսիմամթընըդ տիւնքի թագտիմ իթտիկիմ բարօրթօյու օգուտուլա՞ր մը:

Դրալ.— Էվվէթ, էվվէթ, պէն օգուտում, ամմա Պլագաս

արայօր տա պուլամաներ . մէալինի լիսանէն օլտուն քէն . տիսինէ սէօյլէ յինիզ :

Տանտրէ .— (Պլագասա խիթապէն) Էֆէնտիմ, զաթը Հաշմէթլէրինին սատրդ պէնտէլէրինին քեաֆֆէսի Պօնաբարթըն Էլպա առասընտա նէ եարտըրընա ափր եէնի ալտըրըմըզ հավատիսլէրէ մէսրուր օլմալը տըրլար : Պօնարարթ օրատա վազթընը ճան սըզընթըսըլա կէշիր . մէքտէ վէ սապահտան ազշամա դատար ամէլէնին շալըտըրընա պազըպ էլլէնմէքտէ իմիշ :

Գրալ .— Գաշընտըրընը տա սէօյլէսէնէ :

Պլագաս .— Գաշընտըրընը մը :

Գրալ .— Գաշընտըրընը եա . . . Վայ սէնին օ դահրամանըն խասթալըրընտան խապէրին եօգ մու : (1)

Տանտրէ .— Էֆէնտիմ, օնտան մատա հէրիֆ եազըն . տա ազլընը տա զայս իտէճէք կիպի կէօրիւնիւյօր :

Պլագաս .— Ազլընը մը զայս իտէճէք :

Տանթէս .— Էլվլէթ , էֆէնտիմ, պազը քէրրէ աղլայր , պազը քէրրէ կիւլիւյօր , վէ էքսէրիա տէնիզ քէնարընտա սէքտիրմէ օյնայօր . վէ պիր թաշը պէշ ալթը քէրրէ սէքտիրրէպիլիր իսէ , կէօյա պիր Աւթէրլից մուհարէպէսի դազանմըշ կիպի սէվլինիյօր . պունլար տէլիլիք տէյիլ տէնէ տիր :

Գրալ .— (Կիւլէրէք) Նա տէլիլիք նիշանէսի , եա ազըլլըրըք . էսքի զէմանըն պէօյիւք ժէնէրալլարը տա տէնիզէ թաշ աթարազ էլլէնմէզլլէր մի իտի եա . նէ իսէ օնու պըրազընըզ տա շունուն ըսլահը էֆքեար իթտիկինի նազլի տիւնիզ :

Պլագաս .— Աման , պազալըմ , շու նասըլ ըսլահը էֆքեար իթմիշ :

Տանտրէ .— Էֆէնտիմ , կէշէնլէրտէ պիր րէսմը կէշիտտէ էսքի զապթանտան պիր դաշը պունուն Ֆրանսաեա ալտէթ իթմէսինի րէճա իթմէլէրի իզէրինէ , օ տա «կի-

(1) Նարօլէոն եիւզ պաշը իքէն թուլօն մուհասէրէսին . տէ ույուզ խասթալըրընա օղրամըշ օլտուղունտան , միտտէթը էօմիրունտէ մէզ քիւր խասթալըրը թէմամըլա սավուշուրամամըշ իտի :

տինիզ, գրաւ քնքա խրամէթ խտինիզ՝ տէյերէք պաշքն-
տան տէֆ իթտիկինի բէք էյի պիլիրիմ:

Գրաւ.—Պլազասա խիթապէն) էյ, պունա՞ նէ տէր-
սինիզ:

Պլազաս.—Էֆէնտիմ, եաննքչլըզ եա գուլունուզտա
եախօտ զապթիյէ նազքրը պէնտէնիզտէ օլմալը: Փագաթ
նամուս ու շէրէֆը գրաւիլէրինի վըզսյէ պիլխասասա զապ-
թիյէ նազքրը պէնտէլէրինին տիզգաթքնա մուհալվէլ
պուլունտուղունտան, եաննքչլըզքն գուլլարքնտա օլմա-
սը իհիթիմալի տահա գուլվէթլի տիր, լաքին հուզուրու
գրաւիլէրինտէ շունու տա արզ իթմէք իսթէրիմ քի, պէն-
տէլէրինէ պու հալատիսի վէրէն քիմսէյի հուզուրը հազ-
րէթը միւլիւքտարիլէրինէ ճէլպ իլէ իսթիճվապ պույուր-
մալէրինի բէճա վէ նիյազ իտէրիմ:

Գրաւ.—Բէք էյի, սիզ հէր քիմի իսթէր իտէնիզ պէն
տէ հուզուրումա գապուլ իտէրիմ. ֆագաթ պէնիմ էլիմ.
տէ տէ պիր քեաղքա ուճու պուլունմագ իզթիզա իտէր:
(Չապթիյէ նազքրքնա խիթապէն) Տիւնքի բարօթօտան
պաշգա պիր բարօթօ տահա վա՞րմը. տիւնքի փետրուար
եիրմի թարիխլի իտի, պու կիւն իտէ մարտքն իւշիւ տիր:

Տանտրէ.—Խա՛յր, էֆէնտիմ, հէնուզ էլտէ պիր շէյ եօզ
իտէ տէ, պու սապահտան պէրու պէքլէմէքտէ իտիմ,
պէլքի շիմտիյէ գատար կէթիրմիշլէր տիր:

Գրաւ.—Էօյլէ իտէ չարուզ կիտինիզ տէ պագքնքզ կէ-
թիրմիշլէ՞ր մի. էկէր հէնուզ կիթմէմիշ իտէ (կիւլէրէք)
սիզ պիր տանէ եազաքրըպ կէթիրինիզ, բարօթօլար պէօյ-
լէ եարքլմա՞զ մը:

Տանտրէ.—Համո օլտուն, էֆէնտիմ, պէօյլէ զայրէթ-
լի մէմուրլարքմըզ վար իքէն էօյլէ ույտուրմա բարօթօ
եազմաղա մէճպուր տէյիլիզ:

Գրաւ.—Բէք ալա, շիմտի կիտինիզ, ֆագաթ չարուզ
ալտէթ իթմէլ իտինիզ:

Տանտրէ.—Օն տագիզա սօնդրա եինէ հուզուրու գը-
րաւիլէրինտէ մէվճուտուզ:

Պլազաս.—Բուխտաթը միւլիւքտարիլէրիյէ պէնտէնիզ
տէ կիտէյիմ, արզ իթտիկիմ ատէմի կէթիրէյիմ, չօզ
պէքլէմէսին, զիրա իքի եիւզ ֆարասիլըզ եօլու իւշ
կիւնտէ կէլմիշ տիր:

Գրաւ.—Թէլէկրաֆլարըմըդ միւրէմմէլ վէ քէնտի կէ-
թիրտիկի հավատիսի իւշ տէօրթ սասթ իշինտէ պիլտի-
րէպիլմէսի միւրքին իքէն, պօշ եէրէ նիշիւն պու դատար
զահմէթ իխթիյար իթմիշ:

Պլագաս.—Աման էֆէնտիմ, քէրէմ ու ինայէթ պույու-
րունուզ, իշպու իֆատէի թաճտարիլէրի պիշարէ մուխ-
պիրիմ դուլլարընըն վասըլը սէմի օլուր իտէ րէք զի-
եատէ մուճիպի մահզունիյէթի օլուր. հիշ օլմազաս օնու
գուլլարընա թավսիյէ իտէն Մ. Սալվիէօյի դըրմամադ ի-
շիւն պու պիշարէյի իլթիֆաթը գրալիլէրի իլէ մէսուր
պույուրմալարընը թէմէննի իտէրիմ:

Գրաւ.—Սալվիէօ, գարտաշըմըն մապէյնճիսի սալ-
վիէօ մի:

Պլագաս.—Էվ վէթ, էֆէնտիմ:

Գրաւ.—Պու մատտէեէ տաիր տէ պիր շէյ եազմը՝ շմը:

Պլագաս.—Թա՛յր, էֆէնտիմ, եալընըզ Վիլֆօրը թավ-
սիյէ իթմիշ վէ հուզուրը հազրէթը գրալիլէրինէ չըզար-
մազըլըլըմը րէճա իթմիշ:

Գրաւ.—(Թէաճճիւպլէ) Նէօ, Վիլֆօր մը. օ Մարսիլ-
եատան կէլէն առէմին իամի Վիլֆօր մը արը:

Պլագաս.—Էվ վէթ, էֆէնտիմ:

Գրաւ.—Ճանըմ, սապահտան պէրի իամինի նիշիւն սէօյ-
լէմէտին:

Պլագաս.—Ձաթը Հաշմէթմէապ էֆէնտիմիդին օնու
թանըտըլընտան խապէրիմ եօզ իտի:

Գրաւ.—Պէն Վիլֆօրու թանըրըմ, ղայէթ ազիլ վէ շան
ու շէօհրէթի սէվէր պիր առէմ տիր. սէն պունուն պա-
պասը նօարթիէյի տէ պիլմէզմիսին:

Պլագաս.—Սապըզ մէճիսի այանազաարնտան վէ ճիւմ-
հուրիյէթ թարաֆտարը նօարթիէօ մի. աման թարաֆը
գրալիլէրինտէն էօյլէ առէմին օղլունա մէմուրիյէթ մի վէ-
րիլմիշ:

Գրաւ.—Սէնին ազլըն էրմէզ. պէն սանա Վիլֆօր շան
ու շէօհրէթի սէվէր տիյօրում, պիր քիւշիւք շէօհրէթ ի-
շիւն պապասընըն իւզէրինէ պասար տան կէշէր. կիթ շու-
նու պանա շարուզ կէթիր:

Պլագաս գրալըն էմի իւզէրինէ օտատան չըզար, վէ
գրալ օտատա գալտը:

Գրալ օտատա պէշ տագիգա գատար եալ բնբզ գալ-
տըգտան սօնդրա Պլագաս Վիլֆօր իլէ պերապէր գարու-
տան իչէրի կիրտի: Վիլֆօրուն բուպասը թօզլու վէ հու-
զուրու գրալիչէ չբգաճագ պիր հալտէ տէյիլ իաի իսէ
տէ, գարուտաքի պէքծիլէր Պլագասա հիւրմէթէն պը-
րագմըշլար իաի:

Գրալ.—Պույուրունուզ, Մ. Վիլֆօր, պույուրունուզ:
Վիլֆօր պիր գաշ ատըմ իլէրուլէեէրէք բէամը սէլա-
մը իճրա իթաիքտէն սօնդրա, գրալըն էմրինէ մունթա-
զըր օլտու:

Գրալ.—Պանա մուհիմ պիր շէյ իֆատէ իտէճէկինիլի
Պլագաս խապէր վէրտի. սահիճ մի տիր:

Վիլֆօր.—Էֆէնտիմ, մէմուլ իտէրիմ քի, Մ. Պլագա-
սըն իֆատէսի սահիճ օլտուղունու զաթը գրալիլէրիտա-
ի շխմտի իթիրաֆ պույուրաճագլար տըր:

Գրալ.—Պույուրունուզ վագաայը մուֆասսալէն իֆատէ
իտինիլ, ֆագաթ իպթիտասընտան պաշլայքնբզ, չիւնքի
պէն հէր շէյտէ նիզամը սէվէրիմ:

Վիլֆօր.—Էֆէնտիմ, մէմուրիլէթը պէնտէկեանէմ տա-
իրէսինտէ զաթը Հաշմէթմէապլէրինին տիւշմանլարը թա-
րաֆընտան եարբընշ օլան իթթիֆագը խաֆիլի քէշֆի ի-
տէրէք, քէյֆիլէթի միւմքին մէրթէպէ սիւրաթլա գրա-
լըմա արզ իթմէք իշիւն Բարիգէ գօշտում կէլտիմ: Պէն-
տէնիլին անլայքը պու տէֆաքի իթթիֆագ հէր կիւն-
քի քէշֆի օլունանլարա պէնգէմէեօր: Պու իթթիֆագ թախ-
թը գրալիլէրինի զասպ իթմէք իշիւն պու կիւնլէրտէ պիր
ըսեան թէհլիքէսինի նէթիճէ վէրէճէք կիպի կէօրիւնիւ-
եօր: Էֆէնտիմ, Պօնարարթ իւշ կէմի իհզար իթմէքտէ
տիր. քէնտիսինին պու հարէքէթի հէր նէգատար մէճ-
նունանէ պիր հարէքէթ իսէ տէ, եինէ գօրգուլուր: Պու
անտէ իհթիմալ քի, էլպա ատասընտան չբգմըշ օլմալը
տըր. նէրէյէ կիթմիշ օլտուղու լայրգըյլա անլաշըլամա-
տը իսէ տէ, զանն օլունուր քի, Նարօլի թարաֆլարքնա
եա Թօսգանա սէվահլիլինէ վէ պէլքի Ֆրանսաեա պիլէ
չբգաճագ տըր: Մալիւմը գրալիլէրի տիր քի, Պօնարար-
թըն իթալիա վէ Ֆրանսա իլէ միւնասէպաթը պագը տըր:
Գրալ.—(Թէլաշ իլէ) Էվվէթ, մալիւմիւմ տիր. հաթթա
կէշէն կիւնլէր Սէն-Փագ սօգաղընտա պիր Պօնարարթ

Թարափտարանք ճեմիյէթի թէչքիլ օլունմուչ օլտուղու ի շխտիլմիշ իտի : Անճազ սիզ շու թափսիլաթը նասըլ ալ տըղընըզը պաննա անլաթտըրընըզ :

Վիլֆօր.— Էֆէնտիմ, շօգտան պէրու կէօղիւմ Մար սիլեա էհալ իսինտէն վէ էհլը ֆէսաստտան պիրիսինտէ ի տի , վէ Մարսիլեատտան աղիմէթիմ կիւնիւ տէրտէսթ ի տուպ իսթինթազ իթտիմ : Պու ատամ ֆէսաստճը պիր կէ միճի օլտուղունտան, խաֆիէն Էլպա ատասընա կիթտիկին վէ օրատա Մարէչալ Պէրթրանք կէօրիւպ անըն թա րաֆընտան լիսանէն Բարիզտէքի Պօնարարթ թարափտա րը գօմիթէսի բէիսինէ պազը էմիլէր կէօթիւրմէեէ մէ մուր օլտուղունու անլատըմ : Գօմիթէ բէիսինին իսթին Էօյրէնմէեէ շօգ շալըչմըչ իտէմ տէ միւմքին օլամատը շու գատարընք Էօյրէնէպիլտիմ քի, կէօթիւրմէեէ մէմուր օլ տուղու էմի Պօնարարթըն եագըն վազըթտա Ֆրանսաեա ալտէթ իտէճէկինտէն , պունու էֆքեարը էհալիյէ պիր Էչթիլմէսինտէն իպարէթ տիր :

Դրալ.— Պու իսթինթազ իթտիկինիզ ատէմ շիմտի նէ բէտէ տիր :

Վիլֆօր.— Մահպէստէ տիր :

Դրալ.— Պու հալատիս սիզէ զայէթ մուհի՞մմ մի կէօ րինտիւ :

Վիլֆօր.— Օ գատար մուհիմ կէօրիւնտիւ քի , էֆէն տիմ, պու հալատիսի նիշան զիյաֆէթիմին իւզէրինտէ ալ մըչ իքէն պիլէ , ճեմիյէթի պրազըպ , զաթը Հաչմէթսի մաթ էֆէնտիմիզէ կէրէք պու հալատիսի վէրմէք վէ կէ րէք խաքիրաի գրալիլէրինէ խիւլուս վէ ուպուտիյէթիմ արզ իթմէք իշիւն վազթ զայպ իթմէյիպ գօշտում կէլ տիմ :

Դրալ.— Էվվէթ , ազլըմա կէլիյօր, Մատմազէլ Սէն-Մէ րան իլէ իզտիվաճ իտիյօրսունուզ զանն իտէրիմ :

Վիլֆօր.— Էֆէնտիմ, զաթը գրալիլէրինին էն սատըզ գուլլարընտան պիրինին գըզըլա :

Դրալ.— Բէչֆինիզտէ պունտան պաչգա մալիւմաթը նըզ եօ՞գ մու :

Վիլֆօր.— Էֆէնտիմ, պու գատար մալիւմաթ իթթի ֆագը խաֆինին նէ գատար թէհլիքէլի օլտուղունու իս պաթէ քեաֆի տիր զանն իտէրիմ :

Գրաւ.—(Թէպէսսիրւմէ) Իթթիֆա՞ց մը. ատամ, պու ա-
սրրտա էօյլէ իթթիֆագլարըն գուվ վէտէ պուլունտուրմա-
սը գօլայ իսէ տէ, իճրա օլունուպ մէյաանա կէլմէսի կիւճ
տիր, ճիմտիյէ գատար մահրու՞մ օլտուղումուղ էճատը-
մըն թախթընա չըգալը չօգ օլմատը, վէ կէօղլէրիմիղ կէ-
րէք մազի, կէրէք միւսթագպէլ վէ կէրէք շիմտիքի հալ
իչին պիլտար տըր, վէ օն այտան պէրու վիւքէլամիղ
տախի Պահրը Սէֆիտ սէվահիլինէ օլան տիգգաթլարընը
ղայըֆլաթմըշլար տըր: Պօնարարթ նարօլիյէ չըգաճագ
օլուր իսէ, Բիօնպինօյա վարմագսըղըն տիւվէլը միւթթէ-
ֆիդէ՛ ալէյհինէ գըյամ իտէր: Թօսգանայա կիտէճէք օ-
լուր իսէ, կիրտիկի կիւնտէն տիւշման թօրրաղընտա պու-
լունմուշ օլուր: Ճրանսայա կէլէճէք օլուր իսէ, քէնտիսի
ղաթէն էհալի թարաֆընտան լանէթլէնմիշ օլտուղունտան,
պիր թապուր ասքէր իլէ անըն հագգընտան կէլիրիղ ա-
նըն իչին, գուզում Մ. Վիլֆօր, բէք չօգ քէտէր իթմէ-
յինիղ վէ պունունլա պէրապէր սիզէ օլան թէշէքքիւրա-
թըմը տա գապուլ իտինիղ:

Պլագաս.—Ա՛, իշթէ միւսիւ Տանտրէ:

Ճիլհագիղաս օ տագիղատէ պէնզի՛ սօլմուշ էլլէրի ա-
յաղարը թիթրէր վէ կէօղլէրի տէօնմիւշ օլտուղու հալ-
տէ զապթիյէ նաղրըր Մ. Տանտրէ օտա գարուսունտա
կէօրիւտիւ:

Վիլֆօր սայկը իտէրէք տիշարը չըգմայա տավրանտը
իսէ տէ, Պլագաս էլինտէն թութուպ ալը գօյտու:

11.

ԳՕՐԾԻԳԱՆԸՆ ԶԱԼԻՄԻ

Օն սէքիղ ինճի Լուի՛ զապթիյէ նաղրընըն չէհրէսինին
պու հալտէ պօզուլմուշ օլտուղունու կէօրտիւկիւ անտէ,
էօնիւնտէքի մասայը հիտտէթլէ իթէրէք սնէ՛ օլտու, Մ.
Տանտրէ. սէնաէ հքոս իթտիկիմ իսէվֆու տէհշէթ՝ Պլա-
գասըն խապէր վէրիպ Վիլֆօրուն թաստիգ իթտիկի հա-
վատիպէրտէ՛ն մի իլէրի կէլիյօր. սէօյլէ պագալըմ՝ նէ՞
տույույօրսըն՝ տէտիկինտէ, զապթիյէ նաղրըր ճէվապ

վէրմէ յիպ կիթտի «Աման էֆէնտիմ» տէյէրէք գրալընա-
յազընա գարանոր :

Գրալ.—Ճանբմ, սէօյլէ պագալըմ նէ՞ օյտու :

Տանտրէ.—Ա՛հ, էֆէնտիմ, պաշըմըզա կէլէն պու պէ-
լա, պու ֆէլաքէթ նէ՞ տիր, պէն նա՛սըլ միւթէսէլլի օլա-
պիլէճէկիմ :

Գրալ.—(Եիւզ իւնիւ էքշիտէրէք) էֆէնտի, սիզէ սէօյ-
լէմէնիզ ի էմր իթտիմ, տո՞ւյմաաբնըզ մք :

Տանտրէ.—էֆէնտիմ, փետրուար 28 թարիխնտէ զօր-
պա էլլպա ատասընտան չըզըպ մարթ իպթիտասընտա
Ֆրանսայա վասըլ օլմուշ :

Գրալ.—Ֆրանսայա՞ մք. նէ՞ թարաֆա :

Տանտրէ.—Անթիպ ճիվարընտա ժիւան քէօրֆէզլինտէ
պիր քիւշիւք լիմանա չըզմըշ :

Գրալ.—նէ՞ զօրպա մարթ իպթիտասընտա Անթիպ
եագընընտա ժիւան քէօրֆէզլինտէ Բարիզտէն իքի եիւզ
էլլի ֆարսախ մէսաֆէտէ պիր նօզթայա վասըլ օլմուշ
տա պու հավատիսի սէն պու կիւն մարթ իւշտէ՞ մի ալաբն...
էֆէնտի, պու տէտիկին շէյ զայրք միւմքին տիր. եա՛ ալ-
տըզըն բարօրթօ եանլըշ տըր, եա՛ սէն չըլտըրմըշսըն :

Տանտրէ.—Աման, էֆէնտիմ, հավատիս սահիհ տիր :

Գրալ.—(Թարիֆի զայրք միւմքին հիտտէթ ու շիտտէթ
ալամէթլէրի կէօթէրէրէք վէ այաղա գալգարագ.) Ֆրան-
սատա՞ մք տէտին. զօրպա Ֆրանսայա կէլմիշ հա՞. տիմէք
քի սիզ պու ատէմէ տիզգաթ իթմէեօր իտինիզ... էօյլէ
եա, միւթթէֆիզ պուլունմատըզընըզ քի՞մ պիլիր :

Պլազաս.—էֆէնտիմ, Մ. Տանտրէ կիպի սատըզ պիր
զուլունուզտան խըյանէթ մէմն՛ւլ մք տըր : Պու պապտէ
ճիւմէմիզլին պասիլրէթիմիզ պաղլանմըշ կիպի կէօրիւնիւ-
յօր. եալընըզ Մ. Տանտրէ տէյիլ, պիզլէր տախի ույ-
գուտա իմիշիզ :

Գրալ.—(Վիլ ֆօրա) էֆէնտի, սիզ սէօյլէյինիզ պագա-
լըմ, սիզ տէ ույգուտա տէյիլ իտինիզտի եա : Պէլանըն կէ-
լէճէկինի սիզ քէշֆ իտուպ խապէր վէրտիկինիզ կիպի, ի-
լաճընը տա թարիֆ իտինիզ :

Վիլ ֆօր.—էֆէնտիմ, զօրպա՛ ճէնուպ թարաֆը էհա-
լիսինին մէնֆուրք տըր. հարէքէթէ օրատան պաշլար ի-
սէ, էհալէյի բսեան իթտիբմէք գօլայ տըր :

Տանտրէ.—Էօյլէ ամնս ճէնուպտա տուրմաեօր, Կար վէ Սիսթեթեօն թարաֆլարքնտան իլէրլէեօր:

Գրալ.—Իլէրլէ՞յօր մը. նէ՞, նիյէթի Բարիզէ՞ մի կէլ-մէք իմիշ: (Չապթիլէ նաղբրքնն սիւքիւթիւնէ իզբար մանասը վէրէրէք Վիլֆօրա խիթապէն) Տօֆինէ էյալէթի էհալխսինի տէ ճէնուպ էեալէթլէրի կիպի իսեան իթտի-րէպիլ իրիզ զանն իտէ՞րմիսինիզ:

Վիլֆօր.—Էֆէնտիմ, իշպու վաղաատան զաթը Հաշ-մէթմէապլէրինին միւքէտտէր օլաճաղքնը քէմալը թէ-էսսիւֆլէ պիլ իր իտէմ տէ, Տօֆինէ էյալէթի էհալխսինին էֆքեարը ճէնուպ էհալխսի էֆքեարքնա պէնզէմէղ տաղ-լըլար Պօնաբարթ թարաֆտարը տըր:

Գրալ.—(Տանտրէյէ) Պու էյի մալիւմաթ. աճապա մայէթիստէ նէ՞ գատար ասքէր վար իմիշ:

Տանտրէ.—Պիլմէմ, էֆէնտիմ:

Գրալ.—Պիլմէ՞զմիսին. եօզսա պու խուսուս իւզէրինէ մալիւմաթ ալմուեք ունութտուն մու: (Աճքճա պիր քի-նայէ վէ թէպէսսիւմիէ) Էօյլէ եա, մուհիմ պիր շէյ տէ-յիլ քի...

Տանտրէ.—Էֆէնտիմ, մալիւմաթ ալամազ իտիմ. ալ-տըղըմ խապէր եալքնըզ գարաեա չըզտըղքնտան վէ նէ թարիզ իլէ իլէրիլէտիկինտէն իպարէթ իտի:

Գրալ.—Բէք էյի, պու խապէրի նասըլ ալտընըզ:

Տանտրէ.—(Գըզարբայ պաշքնը էօնիւնէ էյէրէք վէ խէվֆ իլէ) Թէլէկրաֆ իլէ, էֆէնտիմ:

Գրալ.—(Պիր ատըմ իլէրի կիտիպ գօլլարքնը խաշվարի կէօյսիւնէ գալուշտուրարագ վէ էօֆքէսինտէն պէնզիա-թարագ) Տէմէք քի եիրմի պէշ սէնէ նէֆի գալբայ հէ-նուզ տուէլը միւթթէֆիզէ մարիֆէթի իլէ միւճիզէ կիպի պիր թարիզ իլէ միւթէվէֆա բէտէրիմ օլան թախթընա չըզարագ, պու եիրմի պէշ սէնէ զարֆքնտա շու Ֆրան-սանքն կէրէք ումուրու խտարէսինի, վէ կէրէք ախլագ ու էթվարքնը կէրէյի կիպի անլատըղտան սօնզրա, ալու-ճումուն իշինտէ թութտուղում պիր գուվվէթ բաթլայըպ, պէնի թէլէֆ իտէ ճէք, էօյլէ՞ մի:

Տանտրէ.—Գատէր, գատէրուլլա՛հ, էֆէնտիմ:

Գրալ.—Տէմէք քի տիւշմանլարքմըղքն տէտիկի սահի՛հ տիր. նէ՛ եէնի պիր շէյ էօյրէնմիշիզ, նէ՛ պիլտիկիմիզտէն

պիր շէյ ունութմուշուզ, էօյլէ՞ մի. պէն տէ Պօնարարթ կիպի պիր թագըմ խայինլէրին տամը թէզ վիրլէրինէ տիւշ միւշ օլսամ նէ իսէ նէ. լաքին քէնտի պէնտէլէրիմին օր թասընտա օնլար պանա քէնտիլէրի կիպի պազմալարը վազիֆէլէրի վէ ֆաիտէլէրի իգթիզաաքնտան իքէն, (զիւրա պէնիմ բահաթըմ քէնտիլէրինին բահաթը աքը. պէն եօզ իքէն հիշ պիր շէյ տէյիլ իտիլէր, վէ պէն թախթը գրալիտէն տիւշէր իսէմ, եինէ հիշ պիր շէյ օլսամազլար.) պունլար պէօյլէ իքէն համլիլէթսիզլիք վէ լիյազաթօրզլլըզլա թախթտան բէզալէթլէ տիւշմէ՞ք. . . Էֆէնտի, հազգըն վար. էվվէթ, գատէր, գատէրը իլահի տէմէլի:

Տանարէ պու զէհիր զէնպէրէք թէքաիրի իշիտէրէք պաշընը էօնիւնէ էյմիշ տուրուր իտի. Պլազաս անընտան ագան թէրի սիլտի, Վիլֆօր իսէ գրալ նէզտինտէ հայսիլէթինին արթտըզընը անլաեարազ իշէրիսինտէն սէվինիր իտի:

Գրալ.—(Քէլամընտա տէվամ իտէրէք) Պէն պէօյլէ պիր ֆէլաքէթէ տիւշար օլսայըմ տա, թէլէկրաֆ իլէ խապէր ալսայըմ, հա՞. Թիւյրրի սերայընըն նէրտիվանլէրինտէն պու եօլտա բէզալէթլէ էնմէքտէն իսէ, բէտէրիմ Օն ալթընճը Լուի կիպի պաշըմին քէսիլմէսի պանա տահա էյի տէյիլ մի տիր: Էֆէնտի, բէզալէթին Ֆրանսատա նէ տէմէք օլտուզունու պիլի՞րմիսինիզ. . . պիլմէնիզ լազըմ կէլիր իտի:

Տանարէ.—Աման, էֆէնտիմ, մէրհամէթ իտինիզ:

Գրալ.—Իլէրի կէլ, Վիլֆօր, իլէրի կէլ շու զապթիլէ նազըրը օլաճազ հէրիֆէ պու հալլէրին տահա էվվէլճէ խապէր ալընմաք միւմքին օլտուզունու անլաթ:

Տանարէ.—Չօրպանըն նիլլէթլէրինի անլամազ նա՞սը միւմքին օլապիլիր իտի:

Գրալ.—Միւմքին տէյիլ իտի հա՞. իշթէ սիզէ պիր պէօյիւք լազըրտը տահա. անճազ պէն էօլշմիւշ անլամըչըմ պէօյիւք լազըրտըլար տա պէօյիւք ատէմլէրէ պէնզէր թախթը իտարէսինտէ գալէմլէր, մէմուրլար, ճասուլար վէ պիր պուշուզ միլիօն խաֆիլէ մէսարիֆի օլան պիրմէմուր իշիւն Ֆրանսա սէվահիլինտէն ալթմըջ ֆարսախ էօթէտէ նէ օլուպ օլմատըզընը կէօրմէսի միւմքինսիզ իմիշ իշթէ Վիլֆօրա պազասնա, անըն իշիւն պու գատար սու:

հուլիսի եօգ ի քէն , սէնտէն է յի տիգդաթ իտէր իմիշ քի սէնտէն է վ վէլ վէ սէնտէն գ իյատէ մալիւմաթ վէրտի , վէ սէնին ալարդըն թէլէկրաֆ օնուն էլ ինտէ պուլունմուշ օլսա իտի , պէնի գուրթարըր իտի :

Զապթիյէ նազըրը կէօզլէրինի հիտտէթլէ Վիլֆօրա տօղրու չէվ իրաթիքաէ , Վիլֆօր միւթէվազուանէ պիր թաւլը իլէ պօյնունու պիւքիւպ տուրտու :

Գրալ.—Պլագա՛ս , պէն պունու սէնին իշխան տէմէեօրքմ . գ իրա սէն հիշ պիր շէյ քէշֆ իթմէտին իսէ տէ , Վիլֆօրուն վէրտիկի հավատիսլէրին իւզէրինտէ ինսա իթաին տուրտուն : Սէնին եէրինտէ պաշգա պիրի օլսա իտի , պէլքի Վիլֆօրուն վէրտիկի հավատիսլէրի միւհիմսէմէյիպ , միւքեաֆաթ ալմագ արզուսույլա կէլմիշ օլտուղու նա հիւքմ իտէր իտի :

Պու թաշըն՝ պիր սաաթ էվ վէլ զապթիյէ նազըրընըն քէք զ իյատէ էմիլիյէթ իլէ սէօյլէտիկի սէօզլէրէ իտուկի նի Վիլֆօր անլատը : Վիլֆօրուն եէրինտէ պաշգա պիրի սի օլսա իտի , պու գատար մէտհ ու սէնատէն տօլայը մաղրուր օլուր իտի , ֆագաթ Վիլֆօր հէր նէ գատար զապթիյէ նազըրընըն՝ գրալըն նազարընտան պիւթիւն պիւթիւն տիւշտիւկիւնիւ կէօրտիւ իսէ տէ , եինէ պու նու քէնտիսինէ տիւշման իթմէք իսթէմէզտի : Յիլհագի գա Տանտրէ՝ զէմանը իգպալընտա իքէն , նարօլէնուն նիլիթ ու մէրամընը անլայամամըշ իտի իսէ տէ , հալը իտ պարընտա քէնտի նիյաթընը անլայապիլէճէկի վէ պունուն իշխան եալընըզ Տանթէսի իսթինթագ իթմէսի քիֆայէթ իտէճէկի միւլահագասըլա Վիլֆօր՝ գրալըն Տանտրէյէ օլան հիտտէթիինի թէսքին իթմէք իշխան գրալա խիթա պէն տէտի :

—Էֆէնտիմ , պու վուգուաթըն սիւրաթընա պագըլըր իսէ , եալընըզ Հագգ թարաֆընտան կէօնտէրիլմիշ պիր ֆուրթունա՝ զօրպանըն Յրանսաեա չքգմասընը մէն իտէ պիլիր իտի : Զաթը հագրէթը գրալիլէրինին՝ գուլարընըն զէքեապլէթինէ ինսա իթաթիքլէրի պիր շէյ եալընըզ թէսատիւֆի պիր քէշֆտէն իպարէթ տիր , վէ պու վագըթտա պէօյլէ թէսատիւֆի օլարագ ալընմըշ պիր իսպէր իւզէրինէ քէնտիմտէ սատըգանէ հարէքէթ իթմէտէն պաշգա պիր հիւնէր կէօրէմէեօրում . անըն իշխան

պէնտէնիզ մայիք օլտուղում լիյազաթման զիյատէ լիյազաթըմա հիւքմ օլունմամսընը նիյազ իտէրիմ քի իլէրուտէ շիմտիքի էֆքեարընըզա մուղայիր պիր ֆիքրէ տիւար օլմայասընըզ :

Տանտրէ միւթէչէքքիւրանէ պիր նազարլա պագըպ Վիլֆօր իտէ մագսէտինէ վասըլ օլտուղունու, եանի դրալըն հիւանիւ զաննընտան հիչ պիր շէյղայպ իթմէքսիզ ին զապթիյէ նազըրընըն պիր կիւն քէնտիսինէ պէօյիւք պիր խըտմէթտէ պուլունապիլէճէք տէրէճէտէ մուհապպէթինի ճէլպ իթտիկինի անլատը :

Գրալ.— Բէք էյի, էֆէնտիլէր, պույուրունուզ, արթըզ սիզէ լիւզում գալմատը : Պունտան սօնդրատը հարպիյէ նազըրընըն իշիտիր :

Պլագաս.— էֆէնտիմ, իաքիրայլէրինէ շունու արզ իթմէքլէ իֆթիսար իտէպիլիրիզ քի, օրտու զաթը Հաչմէթսիմաթլէրինէ սատըզ տըր : Բարօթօլարըն՝ օրտունուն հիւքիւմէթէ օլան մուհապպէթինէ տաիր տայմա մուֆասսալէն վէրտիքլէրի մալիւմաթ մէճզումը ալիլէրիտիր :

Գրալ.— Արթըզ պանա բարօթօ մարօթօ լազըրտըսը իթմէյին, անլէրիննէ օլտուղունու կէօրտիւք . . . Հա՛, բարօթօ տէտին տէ, իաթըրմա կէլտի : (Տանտրէյէ խիթապէն) Շու Սէն—Փազ սօզաղը հազգընտա եէնի պիր հալատիս իշիթտին մի :

Վիլֆօր թաանճճիւպ վէ գօրգու իլէ տիյնէմէկէ պաշլատը :

Տանտրէ.— էֆէնտիմ, պու սապահպու շէյ իշիւն մալիւմաթ կէթիւրմիշ իտի իտէմ տէ, զաթը Հաչմէթլէրինիլզին տիգգաթը պաշգա մատտէ իւզէրինէ ճէլպ օլունտու, վէ արթըզ շիմտի անլէրին իգթիզասը գալմատը :

Գրալ.— Նէ միւնաստէպէթ, պանա գալըրսա պիլաքս պու մատտէնին պու կիւնքի ալտըղընըզ մալիւմաթ իլէ միւնաստէպէթի օլտուղու, վէ ժէնէրալ Քէզնէլին գաթլինտէն տօլայը մէմալիքիմիլ իշինտէ պիր պէօյիւք իթթիֆազ պուլունտուղու զաննընտայըմ :

Ժէնէրալ Քէզնէլին իամինի իշիթտիկինտէ Վիլֆօրա պիրտէն պիրէ պիր թէթրէմէ կէլտի :

Տանտրէ.— Ֆիլհազիգա, էֆէնտիմ, իպթիտա զանն օլունտուղու կիպի ժէնէրալ Քէզնէլին քէնտի քէնտինի էօլ-

տիւրմէ յիսկ պէհէմէհալ պիր դաթիլ մարիֆէթիլլէ էօլ-տիւրիււմիւշ օլտուղու շիմաի անլաշքլտը : Զանն օլունուր քի , զայս օլտուղու կիւն ժէնէրալ պիր Պօնարարթ թա-րաֆտարանը գլխալինէ կիթմիշ . շիւնքի օ կիւն սասահլա-յըն պիր ատէմ՝ կէլէրէք քէնտիսինի Սէն-ժաղ սօգաղը-նա տալէթ իթմիշ իսէ տէ , օ սասաթտա ժէնէրալըն եա-նընտա պուլունան խըտմէթճի՝ սօգաղըն ատընը պէլլէ-մէմիշ տէ , խանէ նօմէրօսունու ունութմնուշ :

Զապթիլլէ նաղըրը պու վուգուաթը գըրալա սէօլլէր իքէն , Վիլֆօր զայէթ տիգգաթլա տիլնէմէքտէ վէ պա-զէն գըգարըր վէ պազէն սարսարը օլուր վէ գօրգուսուն-տան նէ եարաճաղընը պիլմէզիտի :

Գրալ.—(Եիւզիւնիւ Վիլֆօրա շէվրէրէք) Էֆէնտի , պու պապտէ սիզին ֆիքրինիզ նէ՝ եօլտա տըր . էքսէրիսի ժէնէրալ Քէզնէլի Պօնարարթ թարաֆընա մաիլ իտի զանն իտէրլէր իսէ տէ , պէն պանա սատըգ օլտուղունու րէք է յի պիլիր իտիմ՝ վէ գահպէլիքլէ գաթլ օլունմնուշ օլ-տուղունա տա շիւպհէմ՝ եօգ տուր :

Վիլֆօր.—Իհթիմալ տըր , էֆէնտիմ՝ լաքին պունլար-տան պաշգա հիշ մալիւմաթ ալընամամըշ մք :

Տանտրէ.—Իգլէրի պուլունտու . ժէնէրալ Քէզնէլին խըտմէթճիսինին թարիֆինէ կէօրէ ժէնէրալը տալէթ իթ-մէք իշիւն կէլէն ատէմ՝ էլլի էլլի իքի եաշընտա , թէնի էսմէր , կէօղլէրի սիեահ , գաշլարը սըգ , վէ պըլըգը պիր ատէմ՝ իմիշ . կէլտիկինտէ մալի սէթրէլի վէ հաթթա Լէթիօն տ՝Օնէօր նիշանընըն կիւլիւ սէթրէսինին իլիկինտէ թագըլբիմիշ : Տիւն պու էշքեալտէ վէ պու էլպիսէտէ խա-ֆիլլէ մէմուրլարը պիր ատէմի թաաղիս իթմիշ իսէլէր տէ , ժիւսիէն սօգաղըլլա Գօգ-Հէրօն սօգաղընըն քէօշէ պաշընտա զայս իթմիշլէր :

Պու թաֆսիլաթը իշիթտիքճէ , Վիլֆօրուն հալի օ գատար ֆէնալաշքըր իտի քի , նիհայէթ տիգլէրի թիթրէ-մէնէ պաշլայըպ այսաղ իւզէրինտէ տուրամեհաճաղ պիր հալէ կէլտիկինտէն , պիր սանտալիայա տայանտը , վէ խա-ֆիլլէ մէմուրլարընըն վասֆ օլունան ատէմի զայս իթմիթ-լէրինի իշիթտիկինտէ , պիր մըգտար ֆէրահլըճա նէֆէս պապիլտի :

Գրալ.—Էֆէնտի , պու ատէմի արայըպ պուլմալըսընըզ ,

զիրա ժէներալ Քէզնէլ՝ կէրէք Պօնաբարթ թարաֆտար-
լարը վէ կէրէք սախրլէրի մարիֆէթիլլէ թէլէֆ իտիլ-
միշ օլտուն, հէր հալտէ շիմտիքի սըրատա էլիմիլատ թու-
թամագ օլուր իտի, վէ օնու էօլտիւրէն հէր քիմ իտէ, շէ-
տիտէն թէրպիլլէ օլունմասընը իսթէրիմ: Աճայիլ շէյ տիր
քի, զապթիլլէ մէմուրլարը «Պիր առէմ էօլտիւրմիւշլէր,
գաթիլլին իլլէրինի պուլապիլտիք» տէտիքլէրինտէ, պիւ-
թիւն վաղ իֆէլէրինի իճրա իթտիլէր զանն իտէրլէր:

Տանտրէ.—Չաթը Հաշմէթմէապլէրի հիշ օլմագ իտէ,
պու պապտէ դուլլարընտան մէմնուն օլաճագլար:

Գրալ.—Բէք էյի, բէք էյի, պույուրունուզ կիտինիլ.
Վիլֆօր, սէն ուզագ եօլտան կէլտին, էլպէթթէ եօրուլ-
մուշտուն տըր. կիթ պիր ազ րահաթ էթ: Բէտէրինին
էվինէ՞ մի էնտին:

Վիլֆօր.—(Ճանը սըգըլարագ) Խա՛յր, էֆէնտիմ, Պուր-
պօն ոօգաղընտա, Մատըիտ օթէլլինէ էնտիմ:

—Բէտէրինի կէ՞օրմէտին մի:

—Էֆէնտիմ, տօղրու Մ. Պլագասըն գօնաղընա կիթ-
տիմ վէ օրատան տա պուրայա կէլտիմ:

—Կէօրէճէքսի՛ն եա:

—Չանն իթմէմ, էֆէնտիմ:

—(Թէպէսսիւմլէ) Հա՛, էվվէթ, ազլըմա կէլտի, Մ.
Նօարթիէ իլէ արանըգտա պիւրուտէթ վար, վէ պու պիւ-
րուտէթին սէպէպի տախի պէն օլտուղումտան, սիղէ պիլ
գաթ տահա թէշէքքիւր վէ միւքեաֆաթա պօրճու օլ-
տում:

—Չաթը գրալիլէրինին պէնտէլէրինէ կէօթէրտիկի
հիւսնիւ թէվէճճիւհտէն էյի միւքեաֆաթը նէ՛ իւմիտ
իտէր վէ նէ տէ իսթէյէպիլիրիմ, էֆէնտիմ:

—Հէր նէ իտէ, շիմտիլիք շունու ալըն տա, սօնղրու
սիղի ունուտուր իտէմ շէքինմէյինիլ, քէնտինիլի իսաթ-
ըմա կէթիլլինիլ. մալիւմ տիր քի, գրալլարըն գուլվէլլի
հաֆիղէօի պիր ազ գըստա օլուր:

Գրալ պու քէլամլարը սէօյլէեթրէք կէօյսինտէ թա-
գըլը Լէթիօն տ՛Օնէօր նիշանընը չըգարըպ Վիլֆօր
վէրաիկինտէն, Վիլֆօրուն կէօղլէրի մաղրուրիլլէթ վէ սէ-
վինճ եաշք իլէ տօլտու, վէ նիշանը ալըպ էօրտիւքտէ

«պաշգամ պիր էմիրինիզ եօ՞գ մու, էֆէնտիմ» տէմէսի իւրէրինէ գրաւ,

—Տէտիկիմ կիպի կիտինիզ բահաթ իտինիզ, պաննա Բարիդտէ լիւզու մունուզ եօգ իտէ տէ, Մարսիլեատա բէք չօգ խըամէթէր իտէպիլիրսինիզ, պունու ունու թմայընըգ: Պլադաս, սիզ պուրատա գալընըգ. Տանտրէ, սիզ տէ կիտինիզ պաննա հարպլեյէ նազ բրբընը կէօնտէրինիզ:

Վիլֆօր՝ Թիւյբրի սէրայընտան չբգբայ, բրմադըն քէնարընա տօղբու իլէրիլէտիկինտէ, էօնիւնէ կէլէն պիր պօշ արապայա պինիպ օթէլինէ վասլ օլտուգտա, քէնտի արապասընըն ի.քի սասթա գատար հազբր օլմասընը վէ քէնտինէ պիր ազ գահվալթը կէթիրմէլէրինի էմր իտուպ օտասընա կիրտի:

Արատան օն տազիդա կէչէր կէչմէզ, ետէյի հազբր լաթմազ իւզրէ ի.քէն, գարունուն չընդբրազբ չալընտը, վէ տիշարտա քէնտի իամինին սէօյլէնտիկինի իշիտէրէք «Աճապա պէնիմ պուրատա օլտուզում.քիմ վէ նասըլ էօյրէնմիշ» տէ,յէրէք թաաճճիւպ իթմէ.քտէ ի.քէն, խըամէթճի իչէրի կիրիպ «էֆէնտիմ», պիր եապանճը կէլմիշ սիզ ի կէօրմէք իթթէեօր վէ իամինի սէօյլէմէեօր» տէտի:

—Իամինի սէօյլէմէյօր մու. նէ՞ իթթէր իմիշ:

—Սիզէ սէօյլէեէճէկի վար ըմբշ, էֆէնտիմ:

—Պանա՛ հա՞:

—Էվ վէթ, էֆէնտիմ, սիզէ:

—Իամիմի պիլի՞ր մի:

—Պիլի՞ր:

—Նէ՞ շէ.քիլտէ առէմ տիր:

—Էլլի էլլի ի.քի եաշընտա, հէման սիզ պօյտա, դա.յէթ էսմէր, գաշլարբ կէօղլէրի վէ սադալը սիյահ:

—Բուպասը՞ նասըլ:

—Պիր ուզուն մասլի սէթրէլի վէ սէթրէնին իլիկինտէ կէթիօն տ'Օնէօր նիշանը գօրտօնու վար:

Վիլֆօր քէնտի քէնտինէ «Ամա՛ն, թա քէնտիսի տիր» տէր տէմէզ, էճնէպի տէրադասզ գարուտան իչէրի կիրիպ, «Ճանըմ, նէ՞ տիր պու կիւճլիւ.քլէր, էվլատըն՝ պապա.պընը գահվէ օճազընտա պէ.քլէթմէսի Մարսիլեա՞ մօտա.

սը մը արբ.» տիյէրէք քէնաի պասթօնունու վէ շարգա. սընը պիր քէօշէեէ գօյաու խտէ, Վիլֆօր տախի «Ա՛՛՛՛, ամանն պապա, սիզ օլտուղունուղու անլատարմ խտի» տէ. տիքտէ, էճնէպի տախի «Ա՛՛՛՛ օղուլ, անլատըն տա պէնի տիշարտա նէ՞ պէքլէտիյօրսուն» տէմէսի իւզէրինէ, Վիլֆօր միւթէհայիրանէ պագմագտա օլանն խըամէթճկի թարտ իթտի վէ բէտէրի իլէ կալընըզ գալար :

12.

ԲԷՏԷՐ ՎԷ ԷՎԼԱՏ

Խըամէթճի գարուտան չբգտըգտա Մ.Նօարթիէ գա. բուտան քէնաիլէրինի տիյնէմէսին տէյի գօրգարազ եէ. րինտէն գալգբպ գարույու աչտը, վէ գարու էօնիւնտէ քիմնէ օլմնտըղընը կէօրաիւկիւնտէ իշէրի կիրիպ գա. բույու սիւրմէլէտի :

Նօարթիէ.—(Թէպէսսիւմիէ) Օղլում, պու կիւնքի միւ. լազաթտան մէմնուն օլմամըշ կիպի կէօրիւնիւյօրսուն :

Վիլֆօր.—Իսթաղֆիրուլլահ, էֆէնտիմ, բէք գլլյա. տէ մէմնուն օլտում. պէօյլէ արանսըզ թէշրիֆինիզտէն տօլայը շաշգըն կիպի պիր հալէ կէլտիմ :

—(Պիր իսքէմիէեէ օթուրարազ) Օ սէօղ իւ պէն սանս սէօյլէմէլլիլիմ, չիւնքի 28 փեարուար թարիսիյլէ եազմըշ օլտուղուն պիր մէքթուպտա թէէհհիւլ իթմէք իւզրէ օլտուղունու իշար իթտիկին հալտէ, մարտ իպթիտասընտա Բարիգտէսին :

—(Պապասընա եազլաշարազ) Պու սէյեահաթըմ ան. ճազ սիզին սէլամէթինիզ իշիւն խտի, վէ համն օլտուն պունա տա մուվաֆիֆազ օլտում :

—(Օթուրտուղու գօլթուղա ետալանարազ) Ալլահը սէվէրսէն, պէնի գուրթարմաղա կէլտին հա՞, չօզ շէյ. ա. ման շունու պանա պիր էյիճէ նազլ էթ պազայըմ :

—Սէն-ժազ սօզալընտա պիր Պօնարարթ թարաֆ. տարանը գլիւպի օլտուղունու իշիթմիշսինիզ տիր :

—Էվվէթ, 10 նօմէրօլու խանէտէ. պէն անըն բէիսթ սանիսիլիմ, էյ, սօնըրա :

—Աման, էֆէնտիմ, սիդին պու տէրէճէ ճէսարէ-
թինիդտէն պէն դօրդույօրում:

—Սէն իշինէ պազ, օղլում, պէն ճիւմհուրլար թա-
րաֆրնասն նէֆի օլունմուշ վէ պիր սաման արապասըլլա
Բարիդտէն գաշմըշ վէ Պօրտօտա Բօպէսրիէրին թազըլա-
րը թարաֆրնասն մուհասէրէ օլունմուշ պիր առէմիմ:
Պու կիպի սէրկիւզէշթլէր՝ առէմի հէր շէյէ պըշտըրըր:
հէյէ սէն մաստէյի նազլ էթ պազպլում: Սէն-ժազ սօ-
դազընտարի գլխւպտէ նէ՞ օլմուշ:

—Նէ՞ օլաճազ, ժէնէրալ Բէզնէլի աղշամ սասթ սօ-
գուզտա էվինտէն ալբազ օրայա կէօթիւրմիւշլէր, վէ էր-
թէսի կիւն նաշը բրմազըն իշինտէ պուլունմուշ տըր:

—Պունլարը սէն քիմտէ՞ն տույտուն:

—Գրալըն քէնտի ազզընտան իշիթտիմ, էֆէնտիմ:

—Էօյլէ իտէ պու պապտէ պէն տէ սանա պազը հավա-
տիս խապէր վէրէյիմ:

—Վէրէճէյինիզ հավատիստէն տախի մալիւմաթըմ
վար տըր, էֆէնտիմ:

—Նէ՞, հաշմէթլու իմրէրաթօր հազրէթլէրինին Ֆրան-
սսեա կէլտիկինի իշիթտի՞ն, հա՞:

—Աման, սյազլարընը էօրէյիմ, պապա, էն էվվէլ
քէնտի վէ սօնդրա պէնիմ սէլամէթիմ իշիւն եալաշ սէօյլէ-
էվվէթ, օ հավատիսի պիլիբ խտիմ, հէմ սիզտէն տէ էվվէլ
էօյրէնտիմ, զիրա իւշ կիւնտէն պէրու ազլըմ՝ պաշըմտա
օլմատըզը հալտէ, Մարսիլեատան Բարիզէ դօշմազտա
խտիմ:

—Իւշ կիւնտէն պէրու մը, սէն չըլտըրտըն մը, իւշ
կիւն էվվէլիսի նարօյէնն ճէնապլէրի տահա Ֆրանսայա
միւվասէլէթ իթմէմիշ խտի:

—Վարսըն մուվասէլէթ իթմէմիշ պուլունտուն, պէն
նիլէթինի պիլիբ խտիմ:

—Քիմտէ՞ն էօյրէնմիշ խտին:

—Էլպա ատասընտան սիզէ եազըլմըշ պիր մէքթուպ-
տան:

—Պանա՞ մը:

—Էվվէթ, էֆէնտիմ, սիզէ, պու մէքթուպու կէթի-
րէն առէմին չանթասը իշինտէ պուլտում: Էկէր պաշգա-

սքնքն էլինէ կէշէ խտի, իհիթիմալ քի պու անտէ դուր-
շունա տիգ իլմիշ օլաճազ խտինիգ :

— (Գահգահ իլէ կիւլէրէք) Աճապա Պուրպօնլար պէօյ-
լէ սիւրաթլա իշ կէօրմէյի խմբէրաթօրտա՞ն մը էօյրէն-
տիլէր . . . Գուրչունա տիգ իլմիշ օլաճազ տըմ հա՞ . ամմա
եարտըն . շու մէքթուպ նէրէտէ պաղայըմ . օրթա եէր-
տէ պրազ մաեաճազ գատար աղբլլբ օլտուղունու պի-
լիբլմ :

— Եագ տըմ, էֆէնտիմ, եագ տըմ, չիւնքի օ մէքթուպըն
վիւճուտը սիգ ին մուճիպի վէֆաթընըզ օլաճազ խտի :

— Սէնին իշիւն տէ խտիգ պալտէ միւսթէլգ իմի վէ-
խամէթ խտի . ֆագաթ եինէ սէնին թահթը հիմայէնտ
օլտուղճա ասլա քիմնէտէն գօրգմամ :

— Եալընըզ հըմայէ՞ մի, էֆէնտիմ, սիղի պու կիպի
վարթալէրտէն տախի գուրթարապիլիբլմ :

— Հայ Ալլահ սանա աղբլլար ֆիքիլըլէր վէրսին . գօր-
գուտույօրսուն տա հա՞ . ֆագաթ շու հիքեայէյի պանա
կիւղէլճէ անլաթսանա :

— Էֆէնտիմ, սիղէ մատտէյի լայըզըլա անլատապիլմէք
իշիւն թա օ Սէն-ժագ սօգաղընտաքի գլլուպտէն պահ
իթմէլիբլմ :

— Ղալիպա զապթիյէ մէմուրլարը գլլուպի հէտմ ի-
տէմէեօրլար . աճապա նիշիւն արայըպ պուլմաեօրլար :

— Քէնտիսինի հէնուզ պուլմամըշլար իսէ տէ, իղինի
քէշֆ իթմիշլէր :

— Էլվէթ, պու բէտի լագըրտը տըր . զապթիյէ մէ-
մուրլարը վաղիֆէլէրինի լայըզըլա իճրա իտէմէտիքլէր
ղէման «Քէնտիլէրինի պուլամատըզ ամմա իղլէրինի պու-
տուզ» տէրլէր : Հիւքիւմէթ տէ՞ պունլար պուլտուղլարը
իղի զայպ խտինճէեէ գատար բահաթը գալպ իլէ վազ-
թընը կէշիբիր :

— Պու պապտէ հաղլըսընըզ ամմա սահիհէն ժէնէրալ
Քէզնէլին նաշընը ըրմադտա պուլմուշլար : Շիմտի պու-
նուն էլպէթթէ պիր գաթիլի վար տըր :

— Գաթիլի՞ մի տէտին . նէ՞ իսպաթլարը վար ըմըշ ըր-
մադտա հէր կիւն պաղը կէօնա տիւշարը եէս օլարալ
քէնտի քէնտինի աթմըշ պօղուլմուշ նաշլար պուլմուտը :

— Լեֆէնտիմ, ժէնէրալ Քէզնէլին քէնտիսինի պիր մէէ-
յուսիյէթաէն աօլայը էօլտիւրմէտիկինի սիզ տէ թաստիզ
խտէրսինիզ: յունվարտա սույա կիրիլէմէեէճէկինտէն, պու
զանն տա պօշ տուր: անքն իշիւն հէր հալտէ պունուն
պիր գաթիլի վար տըր:

— Քի՞մ տէմիշ:

— Գրալ քէնտիսի տիյօր:

— Գրալ հա՞, պէն տէ ծնու բօլիթիզա պահսընտա
գաթիլ թապիրի օլմատըզընը պիլէճէք գատար ազըլը
պիր առամ զանն խտէրտիմ: սէն տէ պիլիւրսին քի բօ-
լիթիզա իշիւն առամ էօլտիւրէն քիմնէ գաթիլ օլմազ,
պէլքի պիր մանիի տէֆ իթմիշ օլուր: Էկէր իսթէր իսէն
քէյֆիյէթին նասըլ օլտուզունու սանա անլատայրմ: ժէ-
նէրալ Քէզնէլ՝ Էլպա առասընտան պիղէ թապիյէ օլուն-
տուզու իշիւն պիզիմ քէնտիսինէ էմնիյէթը թամմէմիզ
օլտուզունտան, հէր կիւն իշիմիզտէն պիրիսի պունուն է-
վինէ կիտէրէք «Տօսթլարընըզտան պիր գաչը Սէն-ժագ
սօգազընտա պիր խանէտէ ազա իթտիքլէրի մէճլիտէ
սիզի պէրլէեօրլար» տէյէրէք տավէթ իթտի: ժէնէրալ
Քէզնէլ պու տավէթէ իճապէթլէ գալգըպ կէլտի, վէճէ-
րէեան իսէն միւզաքէրաթ իւզէրինէ քեաֆֆէի էսրար
ու էֆքեարըմըզը անլատըզտան սօնդրա «Պէն գրալթա-
րաֆտարըյըմ» տիմէկէ պաշլատը: Պունուն իւզէրինէ ա-
զաի մէճլիս՝ պիրպիրինէ պագարազ քէնտիսինէ օրատան
ալտըզը մալիւմաթը հիշ պիր քիմնէյէ սէօյլէմէյէճէկի-
նէ եէմին իթմէսինի թէքիֆ իթտիլէր իսէ տէ, Քէզնէլ
քէրհէն պիր եէմին իթտի քի, գարուտան չըգար չըզ-
մազ պունտան ալտըզը մալիւմաթը իյճապ իտէնլէրէ պիլ-
տիրէճէկի աշիքեար կէօրիւնիւր իտի: Ս հալտէ պիլէ եի-
նէ քէնտիսինէ միւսաատէ իթտիք, սէրպէսթ սէրպէսթ
գալգտը կիթտի, լաքին նէ եարալըմ տօղրուճա էվինէ
կիթմէմիշ, իհթիմալ քի եօլունու շաչըմըշ օլմալը քի
պէօյլէ պիր գազայա օղրամըշ: Տօղրուսու սէն միւտ-
տաիի ումուժի օլտուզուն հալտէ պունուն գաթիլի վար
տըր տէտիկինէ շաչըյօրուժ: Հայտէ օրտունտիյէլիմ, ֆա-
գաթ նասըլ իսպաթ իտէճէքսին. սէն իմքէրաթօր թա-
րաֆտարը օլանլարըն պաշլարընը քէստիկին զէման պիզ

սանա գաթի՛լ մի տէ՛յօրուդ : Եալքնբղ «պու կիւն պիղէ խէ եարբն սիղէ տիր» տէմէքլէ իքթիֆա խտէ՛յօրուդ :

—Եարբն պանա տքր ամմա , էֆէնտիմ , պու ինթի-գամ բէք տէհչէթլի սուրէթտէ ալքնաճաղ , հէմ անլա-արմ քի սիղ զօրպանքն կէլմէսինէ մունթաղ քրսքնբղ :

—Էվվէթ :

—Խաթա խտիյօրսունուդ , էֆէնտիմ , զօրպա Ֆրանսա-տա օն ֆարսախ մէսաֆէ պիլէ իլէրուլէնէմէդ , տէրհալ թութարլար :

—Էվլատրմ , պու տաղիգատա իմրէրաթօր՝ Կրքնօպլլ եօլու իւղէրինտէ , եախօտ անքն օն պիր օն իքի սաաթ գուրպինտէ պուլունտուզրունտան , այքն ՉՅ ինտէ Բարիզ-տէ տիր :

—Էհալի այագլանքր :

—Իսթիգպալ իչիւն :

—Մայէթինտէ իւչ տէօրթ քիչի վար . օնա գարչք գօսգօճա պիր օրտու կէօնտէրիլիեօր :

—Էվվէթ , Բարիղէ գատար մուհաֆաղա իթմէք ի-չիւն . . . Էվլատրմ , սէն հալա չօճուգլուզու պրաղ մամրչ-սքն . զանն խտիյօրսուն քի , իմրէրաթօր պիր գաչ տաէմ-լէ Գան շէհրինէ չքգմրչ , վէ թաաղիպ օլունմագտա ի-տուկինի պա թէլէկրաֆ խապէր ալմքչսքնբղ . ֆէնա մա-լիւմաթ տէյիլ , ֆաղաթ օնու թաաղիպ իտէնլէր իսթէր-լէր իտէ Բարիղէ գատար արգասքնտան գօչսունլար , եի-նէ հիչ պիր թիւֆէնք բաթլամանաճաղ :

—Կրքնօպլլ վէ Լիօն շէհրլէրի էհալիսինին՝ գրալա օ-լան սատագաթլարք իգթիգասքնճա զօրպայա մուգավէ-մէթ իտէճէքլէրի տէրքեար տքր :

—Կրքնօպլլ շէհրինին խալգք՝ Նարօլէօնք քէմայր խա-հիչլէ գապուլ իտէճէքլէրի կիօլի , Լիօն էհալիսի տախի իսթիգպալինէ չքգաճաղ տքր . սէն շու սէօղիւմէ իթի-մաս իթ . պէօյլէ շէյլէրտէ պիղ տէ սիղին գատար մա-լիւմաթ ալապիլիքիղ . ալէլ խուսուս պիղիմ խաֆիլյէ մէ-մուրլարքմքլքն էմքր թէճէսսիւտտէ մէհարէթլէրի սիղին-քիլէրէ գաթ գաթ միւրէճճահ տքր : Պունա տէլիլ իս-թէնիրտէ , սէն Բարիղէ կէլտիկինի պէնտէն սաղլամաղ իսթէտիկին վէ էնտիկին մահալի քիմնէնէ սէօյլէմէտիկին հալտէ , մուվասէլէթինտէն եարքմ սաաթ սօնգրա խապէր

ալարագ տողրու կէլիպ սէնի պուրատա պուլաուղումու
կըրաա իտէպիլիբիմ՝

—(Միւթէաճճիւպանէ պագարագ) Ֆիլհագիդա էյի
մալիւմաթ ալմըչ կէօրիննիւյօրսունուղ :

—Ա ճանբմ՝ պունտա անլայամայաճագ նէ՞ վար , սի-
ղին էլինիդտէքի մէտարբ միւտաֆէա եալընըղ դուվլէի
հարպիյէ վէ պիր տէ բարա իլէ թէտարիք օլունուր պիր
թագբմ վասրթալար սըր . պիղիմքի իտէ ֆէտաքեարլըղ
սըր . . .

—(Կիւլէրէք) Ֆէտաքեարլըղ մը :

—Հըրսը շանա իւմիա իթմէեէ ֆէտաքեարլըղ տէր-
լէր :

Նօարթիէ պունու տէտիկի սըրատա , դահվալթը իս-
թէմէք իւղրէ խըամէթճիլի շաղբրմագ իշիւն էլինի շըն-
ղբրաղըն իրէնէ ուղաթարղատա ,

Վիլֆօր.—(Պասպասընըն գօլունու թութուպ մէն իտէ-
րէք) Աման , պապա , հէլէ աղաճըղ սապը իտինիղ . պիր
տէեէճէկիմ տահա վար : Պիղիմ խաֆիյէ մէմուրլարբըղ
սիղին հիսապընըղճա հէր նէ գատար մէմուրիյէթլէրինի
պիհագդըն կըֆա իտէմէեօրլար իտէ տէ , ժէնէրալ ֆէղ-
նէլին զայպ օլտուղու կիւն սապահլայըն գօնաղընա կէլ-
միշ օլան առէմին էշքեարլընը պիլիլիլէր :

Նօարթիյէ.—Կէրչէ՞ք մի պէ՛ , աֆէրի՛ն . խաֆիյէ մէմուր-
լարբընըղ պու գատար շէյ էօյրէնէպիլմիշլէր հա՛ . էյ , տէ
պագալբմ՝ նէ՞ շէքիլտէ առէմ իմիշ :

Վիլֆօր.—Սաչ վէ սագալը վէ կէօղլէրի դարա , պուղ-
տայ պէնղլի , մալի սէթրէլի վէ սէթրէօի եօգարբտան
աչաղա գատար իլիբլի վէ իլիկինտէ Լէթիօն տ՛Սնէօր նի-
շանընա ալամէթ օբարագ , գօրտէլա թագբլը , պաշընտա
քէնարը էնլի շարգա , էլինտէ պիր գամբշ պասթօն վար
իմիշ :

Նօարթիէ.—Աճապա նէ՞ իշիւն թութմամբշլար :

Վիլֆօր.—Էվ վէլքի կիւն թաապիպ իթմիշլէր ամմա
Գօղ-Հէրօն սօղաղընըն պաշընտա զայպ իթմիշլէր :

Նօարթիէ.—Իշթէ տէտիմ եա՛ , մէհարէթօիղ առէմլէր
տիր տէ , անըն իշիւն . . .

Վիլֆօր.—Մէհարէթլի օլտունլար , մէհարէթսիղ օլ-
տունլար , եինէ պու առամը թութապիլիլիլէր :

Նօարթիէ.—(Պիրէրվա էթրաֆընա պագարագ) Էլվէթ, թուժապիլիբլէր ամմա, եւ՝ օ ատամ տա քէնտիսինին արանտրդընը խապէր ալարագ չէքլ ու սիմասընը թաղեիր վէ էլպիսէսինի թէպտիլ խտէր խտէ :

Նօարթիէ պունու տէտիքտէն սօնդրա այաղա դալգբայ վէ սէթրէ վէ պօյուն պաղընը չբգարբայ, Վիլֆօրըն թօալէթասընըն էօնինէ վարարագ երւզիւնիւ սապօնլայրպ սագալընը կիւզէլճէ թրաշ խտէր :

Օղլու պունուն մէշղուլիյէթինէ պաղմագտա օլսուն, քէնտիսի կիտիպ օղլունուն սանտրղընը աշար, վէ պիր սիեահ պօյուն պաղըր ալբայ պօյնունա պաղլար, քէնտի մալի սէթրէսինին եէրինէ դահվէ բէնկի պիր սէթրէ պուլուպ կիյէր, էնլի քէնարլը շարգասընա պէտէլ պաշընա քէնարլարը տէօնիւք պիր շարգա գօր, վէ քէնտիսին տայմա էլինտէ թաշբտրղըր դալըն գամբշ պասթօնու թէրք իլէ Վիլֆօրուն ինճէ պիր պասթօնունու ալտրգտան վէ պիր գաշ տէֆա օտանըն իշինտէ տօլաշտրգտան սօնրա այնայա պագար վէ երւզիւնիւ օղլունա չէվիրէրէք տէր . . .

Նօարթիէ.—Է՛յ, սէօյլէ պագալբմ, շիմտէ զապթիլյէ մէմուրլարը օ ատամը կէօրսէլէր թանըյապիլիբլէր մի :

Վիլֆօր.—Խա՛յր, էֆէնտիմ, թանըյամաղլար զանն իտէրիմ :

Նօարթիէ.—Շիմտի սէն շու չբգարտրղըրմ էլպիսէլէրի զայպ իթմէլիսին :

Վիլֆօր.—Ձէվգինիզէ պագըն, գասալէթ չէքմէյին, էֆէնտիմ :

Նօարթիէ.—Հագգըն վար, պէլբի սահիհէն պէնի էօլմէտէն գուրթարտըն, ամմա թէլաշ իթմէյին, պիր կիւն տէ պէն սէնի գուրթարբըրմ :

Վիլֆօր՝ ատէմը իթիմատ իֆատէ խտէր սուրէթտէ պաշընը սալլատը . . .

Նօարթիէ.—Շիւպհէն վար, հա՞ :

Վիլֆօր.—Ձէհապընբղ եանլըշ տրըր զանն խտէրիմ :

Նօարթիէ.—Գրալը կէօրէճէքմիսին :

Վիլֆօր.—Պէլբի կէօրիւրիմ :

Նօարթիէ.—Քէնտիսինէ վուզուաթը միւսթագպէլէտէն

խապէր վերերէք , քէհանէթֆիրուշուգ իթմէք իսթէր-
միսին :

Վիլֆօր.—Ֆէնալըդա տաիր ախպարը զայպիյէտէն
պահա իտէն քեհահինէր գրալլար ինտինտէ իթիպարսըզ
տըրլար :

Նօարթիէ.—Վաղբա էօյլէ տիր , լաքին վուգուը էվ-
վէլճէ խապէր վերիլէն պիր շէյին մուախխարէն այնէն
զուհուը ու հուտուը մուխպիրինին ֆարթը տիրայէթինէ
տէլայէթ իտէճէկի տէրքեար տըր :

Վիլֆօր.—Բէք էյի , նէ՞ տէմէլի , պույուրուն պա-
գալբմ :

Նօարթիէ.—Գրալլը կէօրիւրսէն շէօյլէ սէօյլէ . էֆէն-
տիմ , կէրէք պիւթիւն Ֆրանսանըն իսթիտատը հագգըն-
տա , վէ կէրէք օրտու խալղընընարզու վէ նիյէթի պահ-
սընտա սիզլի բէք իղֆալ իտիյօրլար : Սիզճէ պուրատա
Գօրսիգա ճատուը նամըլլա եաա իտիլէն վէ Թուը շէհ-
րինտէ զօրպա տէնիլէն ատէմին իամի Լիօնտա Պօնարարթ
վէ կընօպլտա էլհայէթուհաղիհի իմրէրաթօր տըր : Սիզ
օնու՝ էթրաֆը մուհասէրէ օլունտու վէ թահթը մուհա-
ֆաղատա պուլունտուրուլույօր վէ պէլքի տէ ֆիրար իթ-
միշ տիր տէյու գըյաա իթտիկինիզ հալտէ , օ քէնտիսինէ
ալամէթ իթթիխաղ իթմիշ օլտուղու գարթալ գուշու կի-
պի քէմալը սիւրաթլա գօշուպ կէլմէքտէ տիր : Աճլըգ-
տան վէ եօրիունըգտան ճանլարը չըգմադտա օրտու-
ղունտան , օնու թէրք իթմէեէ միւթթէհի զանն իթտի-
կինիզ ասքէրլէրին ատէտի տաղլարըն թէրէսինտէն եու-
վարլանան գար բարչալարը կիպի հէր ատըմ պաշընտա
արթըպ չօղալմագտա տըր : Էֆէնտիմ , գաշընըղ . . . Ֆը-
րանսայը ասըլ սահիպինէ թէրք իտինիզ . . . Ղիրա օ Ֆը-
րանսայը սաթըն ալմատը , ֆէթհ իթտի : Էֆէնտիմ գաշը-
նըղ . . . Վաղբա խասմինիզտէն սիզէ պիր մաղարթ կէ-
լիր խէվֆինէ մահալ եօգ տըր , չիւնքի խասմինիզ պէօ-
յիւք վէ գալի տիր , էլպէթթէ սիզէ աֆվ իտէր : Լաքին
Արդօլ վէ Մարէնկօ վէ Աւսթէրլից նամ ժէնէրալլարա
միննէթտար օլմագ կիւճ տիւր . շանընըղա ֆէնալըգ կէ-

Թիրիր , անլատր՞ն մը , օղլում , Իշթէ գրալա պունլարը պէօյլէճէ սէօյլէ . . . Նախօտ տուր պազալում . . . Կխտիպ պունլարը սէօյլէմէսէն վէ հաթթա Բարիզէ կէլտիկինի պիլէ քիմսէեէ աշմասան , տահա է յի օլուր : Պանա դալքը սա պուրատան արապանա պին , տօղրու Մարսիլեայա կիթ , էվինէ չէքիլ , տիշարը պիլէ չըգմա , քիմսէ յի կէօրմէ , քիմսէ յի ինճիթմէ , զիրա վալլահիւլաղլում պու քէրքէ արթըգ քիմսէեէ միւսաատէ իթմէ եէճէ յիլ . տիւշմանլա . ըրմըլա նէ տիւրլիւ ատէմ օլտուղումնուլու կէօսթէրէճէ յիլ , Հայտէ , էվլատըմ կիթ : Իշպու նէսայիհի բէտէրա . նէմի իսթիմա վէ գապուլ էյլէրսէն , սէնի պէլքի եինէ մէմուրլիէթինտէ իպզա իտէրիլ . . . (Թէպէտսիւմլէ) Հէմ տէ շայէտ իլէրուտէ բօլիթիգա շարիւթ թէրս տէօնէր տէ եինէ սէն իւսթտէ պէն ալթտա դալքըսաղ , պիր տահա պէնիմ պու կիպի թէհլիքէի հէլաքտէն խէլասըմա տէլալէթինի թալէպտէ հագգըմ օլուր : Գալ սաղլըլա , օղլում . ինշալլահ Բարիզէ օ պիր կէլիշինտէ պիղլիմ գօնաղա էնէրսին :

Նօարթիէ սէօղլէրինի պիթիրտիքտէ թէլաշօքճա դաբուլու աշըպ օտատան տիշարը չըգտը , վէ Վիլֆօր իսէ պէնզի աթարաղ , էլլէրի թիթրէյէրէք , բէնչէրէնին բերտէսինի դալտըրըպ պապասընըն՝ սօղաղքն քէօչէ պաշընտա պէքլէմէքտէ օլան պիր գաշ քէրիհ իւլ վէճճ ատէմլէրին արասընտան պիլա ֆիւթուր սալուշուպ կիթտիկինի կէօրտիւ , վէ կէօղիւնտէն ղայպ օլունճաեա գատար պէքլէեէրէք պատէհու անըն պըրագմըշ օլտուղու էլպիսէլէրի սանտըղքնըն տիպինէ սագլատըրգտան վէ շարգասընը էգիպ տօլասըն ալթինա աթտըգտան վէ պասթօնունը տախի եիւզ բարչա խտուպ օճաղքն աթէշինտէ եաղաքըտան սօնղրա , քէնտի պաշընապիր չէմսը սիրէրլի կօլ շարգասը կիլիպ վէ խըտմէթճիլի շաղբրարաղ օթէլին հիսապընը կէօրիւպ գարուտա պէքլէմէքտէ օլան արապասընա բաքիպէն Բարիզտէն չըգտը :

Վիլֆօր՝ Լիօնտան կէչէրքէն Պօնաբարթըն Կրընօպլը չէհրինէ կիրմիշ օլտուղունու էօյրէնտի , վէ պիր իսթիլալը ումումի արասընտա Մարսիլեայա վասըլ օլտու :

13.

ԵԵԻՁ ԿԻՆԼԷՐ

Նօարթիէնին՝ Վիլֆօրա տէտիւրլէրի թէմամբ թէմամբնա վուգու պուլուու մթարիսչինասան նէղտինտէ խաֆի, վէ շիմտիյէ գատար թէվարիխի սէլէֆտէ էմնալի օլմատըղը, վէ միւսթագպէլտէ տախի օլամանեաճաղը վէճհէ, նարօլէնուն էլպա ատասընտան Ֆրանսաեա ավտէթի միւճիգէ վէ սիհիր նէվինտէն ատտ օլունուր պիր հալը զարայիպ իշթիմալտըր :

Օն սէքիղ ինճի Լուի՝ մէմուրիյնինտէն ատէմը էմնիյէթի ճիհէթլէ պիւթիւն պիւթիւն գաթը իւմիտ իյլէտիկինտէն, միւտաֆէայէ պիլէ գալղըշմատը : Պունուն գրալլըղը էսքի պաթըլ վէ եէնէ աթըլ էֆքեարլարտան միւլէմնա պիր պինա կիպի օլտուղունտան, իմիէրաթօրուն պիր պագըշմտա երգըլըպ մահվ օլտու, վէ Վիլֆօրուն էլինէ, ֆէտաքեարլըղընըն միւքեաֆաթը օլարագ գրալընըն պիր թէշէքբիւրինտէն պաշգա պիր շէյ կէճմէտի :

Հալպուր քի պու թէշէքբիւր տախի օ ասրտա ֆաիտէսիղ օլտուղունտան մատա, թէհլիքէլի պիլէ իտի՝ չիւնքի գրալըն էմրի իւղէրէ տէրհալ կէօնտէրիմիշ օլան Լէթիօն տՕնէօր նիշանընըն ֆէրմանը տախի կէլմիշ իտի իսէ տէ, ֆէրման ունիշանը տա սրգը սրգը սագլայըպ սալա թագընմանա պիլէ ճէսարէթ իտէմէտի :

Նօարթիէնին իլթիմատը օլմասա իտի, էլպէթթէ նարօլէոն Վիլֆօրը մէմուրիյէթիւնտէն աղլ իտէր իտի : Նիւզ կիւնլիւք իմիէրաթօրլուղու էննասընտա Նօարթիէ կէրէք եարտըղը խըտմէթլէրէ միւքեաֆաթէն վէ կէրէք շէքտիյի գահմէթլէրէ մուգապէլէթէն զայէթ նուֆուզլու իտի : Մուգատտէմ՝ քէնտիւինէ պիր խըտմէթտէ պուլունմուշ օլան օղլունու քէնտիսի տախի հիմայէ իթտի :

Իմտի Վիլֆօր՝ պու իմիէրաթօրլուգ էննասընտա վար գուվ վէթինի ճանթէսին մէյտանա չըգարըմասընա աղ գալմըշ օլան էսրարընը պիւթիւն պիւթիւն կիղլէմէեէ վէ ատէթա մահվ իթմէեէ սարֆ էյլէտի, վէ եալընըղ Մար-

սիլեա վալիսի օ գատար Պօնարարթ թարափտարը օլմա տըղը իշխն աղլ օլունտու :

Նարօլէնուն թախթընա ավտէթ իթտիկի պիրլէ Մարսիլեատա եէնիտէն հարպը տախիլի իսթիտատարը մէյտանա չըդտը : Պօնարարթ թարափտարանը՝ դրալ թարափտարանընտան ինթիգամ՝ ալմադ նիյէթիյլէ անլէրտէն կէօրտիւ քլէրինի եինէ անլէրէ եարմադ իսթէրլէր իտի իշթէ անքն իշխն էքսէրի դրալ թարափտարանը խանէլէրինտէն տիշարը չըգմաղա ճէսարէթ իտէմէղլէր իտի :

Մօրէլ տախի Պօնարարթ թարափտարը օլմաղլա պէրապէր օ սարտա նուֆուղլու իտի տէնիլէմէղ իսէ տէ, Տանթէս կիպի Պօնարարթա ֆէտաքեարլըգտա պուլունմուշ պիրատէմ հազգընտա իլթիմասա գալղըչապիլէճէք գատար գուվվէթի վար իտի . զիրա Մօրէլ ուղուն միւտտէթ պիրչօգ զահմէթ վէ միւշքիլաթլա քէսպը մէհարէթ իթմիշ պիրատէմ օլտուղունտան , տայմա իճթիյաթ ու իճթիրաղ քեարանէ հարէքէթ իտէր իտի :

Հէր նէ գատար Վիլֆօր մէմուրիյէթինտէ իպգա օլունմուշ իսէ տէ , պաղը միւթալէայէ մէպնի իգտիվաճընը իճրա իտէմէտի . զիրա իմրէրաթօրուն զէմանը հիւքիւմէթինտէ Վիլֆօրա՝ մուգարրէր օլան իվտիվաճը էլվէրմէ յիպ, պէլքի պաշգա եօլտան թէղէվվիւճի իյճապիտէր վէ օնու տա անճազ բէտէրի պուլապիլիր իտի : Էկէր Օն սէքիղինճի Լուի թէքրար թախթընա ավտէթ իտէր վէ Սէն-Մէրանըն նուֆուղու արթար իսէ , օ վաղթ Րընէլլէ իգտիվաճը միւնասիպ օլապիլէճէք իտի :

Վիլֆօր՝ Մարսիլեա վիլայէթինին հիւքմտարը միւսթագիլի գալմըչ օլտուղու էանատէ , պիր սապահ Մօրէլին կէլիպ կէօրիւճէք արղուտունտա օլտուղունու խըտմէթճի խապէր վէրտի :

Օ սքրատա Վիլֆօրուն եէրինտէ պիր պաշգասը օլայար , Մօրէլի իսթիգպալ իտէճէկինտէ շիւպհէ եօղ իտի . լաքին Վիլֆօր զէքեալլէթը զաթիյէսի իգթիգասը իւղրէ թէճրիպէսի սէպղաթ իթմէտիք պիր շէյի պիլէ գուվվէի ֆիքրիյէ իլէ տէրք ու ֆէհճմ՝ իտէրտի : Գրալ տէվրինտէքի ատէթի իւղրէ եանընտա քիմնէ օլմատըղը հալտէ եինէ Մօրէլի պիր միւտտէթ տիշարտա պէքլէթ :

տիրիւ պիր շէրեէք դատար կաղէթա մութալէասընտան սօնդրա իշէրի տուխուլինէ բուխասթ վէրտի :

Մօրէլ՝ Վիլ ֆօրու մազմուս վէ մութատէր կէօրմէք էմէլինտէ իքէն, ծնտան պիր պուչուդ այ մուդատտէմ կէօրտիկիւ կիպի խէվֆ ու ֆիւթուրտան արի, վէ էլէմուքէտէրաէն պէրի, մէմուլունուն խիլաֆք պուլմուշ օլմասըլլա, քէնտիտի թէտպիրինի շաչքըպ, օտանըն գարուսունտա շարգասընը էլինտէ թութուպ տուրտու :

Վիլ ֆօր.— (Կէօյա թանքմայօր կիպի պիր ալ եիւղ իւնէ պագտըգտան սօնրա) Հա՛, Միւսիւ Մօրէլ տէյի՛րմիսինիդ :

Մօրէլ.— Էվ վէթ, էֆէնտիմ, թա քէնտիտի :

Վիլ ֆօր.— Պուլուրունուդ, էֆէնտիմ, թէշրիֆինիդ ին սէպէպինի էօյրէնէպիլլի՛րմիյիմ :

Մօրէլ.— Անլայամ մատընըդ մք :

Վիլ ֆօր.— Խա՛յր, էֆէնտիմ, անլայամատըմ, ամմա էլլիմտէն կէլիւր պիր խըտմէթինիզտէ պուլունապիլ իրտէմ, տիրիդ իթմէեէճէկիմէ ասլա շիւպհէնիդ օլմասըն :

Մօրէլ.— Էլինիզտէն կէլիւր, էֆէնտիմ, հէմ տէ պիւթիւն սիդին էլինիզտէ տիր :

Վիլ ֆօր.— Էօյլէ իսէ սէօյլէյինիդ պագալըմ :

Մօրէլ.— Էֆէնտիմ, հալա խաթրընըգտա օլմալը քի հաչմէթու իմրէրաթօր էֆէնտիմիդ ին ավտէթինտէն պիր գաչ կիւն էվ վէլ էլպա ատասըլլա միւնասէպէթի վար զանն օլունան պիր տէլիզանլը հագգընտա իսթիտաի աթքֆէթինիզէ կէլմիշ իտիմ : Պու ատէմ կէմիմտէ իքինճի դարտան իտի, վէ պունուն օ վագըթ էլպա ատասըլլա զանն օլունան միւնասէպէթի թէօհմէթ ատա օլունուր իտի իսէ տէ, շիմտի զաթք ալինիդ ին հըմսեէսինէ պիլէ իսթիհզագ քէյտա իթմիշ տիր : Օ վագըթ սիդ Սն սէքիդինճի Լուկյէ խըտմէթ իթտիկինիդ ճիհէթլէ, պու եօլտա մաղնուն պիր ատէմէ մէրհամէթ իտէմէեէճէկինիդ տէրքեար իտի. ֆագաթ շիմտի նարօյէոնա խըտմէթ էյլէտիկինիզտէն, օ ատէմի միւսաստէնիզտէն մահրուս իթմէմէյէ միւղթէտիրսինիդ : Իշթէ մուսճճիլլիկիմէ սէպէպ պու ատէմին նէ օլտուղունու սիւվալտէն իպարէթ տիր :

Վիլ ֆօր.— Օ ատէմին իամի նէ՞ իտի :

Մօրէլ.— Էամօն Տանթէս, էֆէնտիմ :

Վիլֆոր իշխն, պիր տուվէլլլոտա խասմինին եկրմի պէշ ատրմ իլէրուտէ տասպանճասը գարշ քսընտա պուլուն մադ՝ պու էտմօն Տանթէս խամինի իշիթմէքտէն տահա գօլայ իտի: Եինէ պու հարտէ հիշ պօզմտարագ քէնտի քէնտինէ պու ատէմին զայպուպէթինին սէպէպի քէնտի շախարնա տիտ պիր մատտէտէն տօլայք օլտուղունու պիշ տիրմէմէկի թասավվուր իլէ Մօրէլէ խիթապէն,

Վիլֆոր.— Տանթէս մի տէտինիլ:

Մօրէլլ.— Էվվէթ, էֆէնտիմ:

Վիլֆոր գալղըպ պիր պէօլլէք տէֆիթէր աչարագ պիր աղ գարբշտըրտըգտան սօնդրա, վէ պիր մասանքն էօնինէ վարքպ օրատա տախի պիր աղ քեաղքտլարը արաշտըրտըգտան վէ մուգաստէմ էվրադա եաղլաշըպ պիր գաշ քեաղքտ տէմէթլէրինի ալարագ օղուտուգտան սօնդրա. «Աճապա եանլըշքնըգ եօգ մու, էֆէնտիմ:» տիլէ եէնիտէն սիւվալ իթտի: Մօրէլլ հիլլէքեար վէ եախօտ օ իշին տէգայիղինէ վաղքֆի պիր ատէմ օլմուշ օլաֆ իտի, Վիլֆորուն պու հարէքեաթքնքն քէնտի մէմուրիլլէթինէ եաղքշմատըղքնը անլայապիլի իր իտի. զիրա Վիլֆոր օ սըրատա հասպսանէ տէֆիթէրլէրինէ, մէմուրլարքնա վէ եա վիլայէթ էմինինէ միւրաճաաթ իթմէսի լաղքմ իտի: Անճաղ Մօրէլլ Վիլֆորը խէվֆիլի պուլաճաղքմ պէլլէյիպ տէ պիլաքիս ֆիթուրտուղ պուլմուշ օլմատքնտան, զիհնի գարբշարագ պիւթիւն պիւթիւն պօշ եէրէ եաքտըլք գահմէթլէրի հիւսնի մուտմէլէ զանն իտէրէք, «Խալք, էֆէնտիմ, եանլըշ եօգ. պէն Տանթէսի օն սէնէ տիր թանքրքմ վէ տէօրթ սէնէտէն պերու խքամէթիմտէ իտի: Խաթրքնըգտա օլմալք տըր. պունտան պիր պուշուղ այ մուգատտէմ կէլիպ անքն հաղգքնտա լութֆուճուղու քէճա իթմիշ իտիմ, վէ հաթթա խայլիճէ պիւրուտէթլէ գապուլ իտէրէք խօշուտսուղլուղլա ճէվապ վէքմիշ իտինիլ. . . Ահ, օ վաղքթ գրալ թարաֆտարանք Պօնարաթթ թարաֆկիրլէրինէ միւլայիմ պուլունմաղլար իտի:

Վիլֆոր.— Էֆէնտիմ, օ վաղքթ գրալ թարաֆտարք իտիմ, չիւնքի Պուրպօնլարը թախթը գրալինին խալէֆը խալիտի վէ միլլէթին սէվկիւլիւսիւ զանն իտէր իտիմլաքին իմքէրաթօրուն պու աճայիլ ալտէթինի միւշահէտէ իթտիկիմտէ, սուի զաննըմը իսլահ իթտիմ, վէ նաքօլէնուն

էֆրեարը ալիյէսի՝ գլուպը ամմէյի թաթեիպ, վէ մու-
հապպէթլէրինի ճէլպ էյլէտիկինէ, վէ մուհապպէթը միլ-
լէթի գազանան գրալըն հիւքմտարը խալիս օլտուղունս
ինանտըմ գանտըմ:

Մօրէլ.—Աֆէրին, կէօրտիւնիւզ մի. իշթէ պէն տէ
բէք մէմնում օլտում. զիրա ճանթէսին խէլասընս տաիր
իւմիտիմ զիյատէլէշտի:

Վիլֆօր.—(Պիր տէֆիթէր գարըշտրարադ) Տուրունըզ,
պուլտում, կէմիճի տէյի՛լ մի խաի. պիր տէ Գաթալան
գարիյէսինտէն պիր գըզ ալմայօր մը խաի: Հա՛, էվվէթ,
խաթրմա կէլտի. բէք եանլըշ պիր իշխաի:

Մօրէլ.—Նասըլ, էֆէնտիմ:

Վիլֆօր.—Պիլիրսինիզ քի, պիզտէն չըգտըդտա մահ-
քէմէ հապսընս գօնուլմուշ խաի:

Մօրէլ.—Էվվէթ, սօնդրա՛:

Վիլֆօր.—Սօնդրա, էֆէնտիմ, պէն ժուրնալընը եազ-
աբմ վէ իզէրինտէ պուլունան էվրադըյա պէրապէր Բա-
րիզէ թապտիմ իյլէտիմ: Նէ՞ եարայըմ, վազիյֆէմի իյֆա
իթտիմ: Սէքիզ կիւն սօնդրա մահպուտու էլիմիզտէն ալ-
աբլար:

Մօրէլ.—Էլինիզտէն ալտըլա՞ր մը. աճապա ֆազիր
չօճուղու նէ՞ եարտըլար:

Վիլֆօր.—Գօրդ մայընըզ, էֆէնտիմ, եա Ֆէնէսթրէլ,
եա Բինեէքօլա վէ եախօտ Սէնթ—Մարկէրիթ ատալարը-
նս կէօնտէրիլմիշ տիր. եանի հիւքիւմէթ լիսանընճանէ-
ֆի խալմիշ տիմէք աիր, վէ պու եազընյարտա ինչալ-
լահ պիր կիւն կէլիր սիզլի պուլուր վէ կէմինիզին խա-
րէսինի տէրէօհտէ խտէր:

Մօրէլ.—Նէ վազթ կէլիրսէ կէլտին եէրի աչըզ տըր.
անճագ շիմոիյէ գատար կէլիպ չըգմայը խաի: Պէնիմ
պիլտիկիմէ կէօրէ խտարէի հազըրէնին էն իպթիտաքի
վազիֆէսի՛ գրալ վազթինտէ Պօնարարթա օլան ֆէտա-
քեարլըզլարը իշիւն նէֆի օլունանլարըն ճէլպէրինի թէ-
ֆէքքիւր խաի:

Վիլֆօր.—Էֆէնտիմ, էօյլէ չարուճագ գապահաթ
պուլմաղա գալըշմայընըզ, հէր շէյտէ նիզամիա եիւրիւ-
մէլի, պունյարըն նէֆիլէրի էմըր ալի իլէ օլմուշ խաի,
շիմոի խատէլէրի տախի էմըր ալիյէ միւհթաճ տըր: Իմ-

բերաթօր ավտէթ իտէլի հէնուզ օն պէշ կիւն օլմատը վէ պու եօրտա էմինամէլէր օն պէշ կիւնտէ անճագ եա զբլբպ կէօնտէրիլէպիլիբ :

Մօրէլ.— Բէ.ք էյի ամմա պիւթիւն պու մուամէլէի բէս միյէտէն սարֆը նազար օլունամագըր : Պէնիմ պիբ գալ տօսթլարբմ վէ պիբ ազ տա նուֆուզում վար տբբ , մահ պուսիյէթ հիւքմիինն ֆէսիսինի ալապիլիբիմ :

Վիլֆօր.— Մահպուսիյէթ հիւքմի եօգ տբբ :

Մօրէլ.— Էօյլէ իսէ գայտընըն թէրգինինի . . .

Վիլֆօր.— Բօլիթիգա թէօհմէթլէրինտէ գայտ օլմագ զիբա հիւքիւմէթլէրէ, պազը քէրրէ պազը աատմիլէրին հիշ էսէրլէրինի պրագմայարագ զայպ իթմէլէրի լազբմ կէօրիւնիբ : Պունլարըն գայտը օլաճագ օլա , էսէրլէրի գալմըշ օլուբ :

Մօրէլ.— Պէլքի Պուրպօնլար տէվրինտէ էօյլէ իտի ամմա շիմտի . . .

Վիլֆօր.— Հէր վագըթ էօյլէ տիբ , էֆէնտիմ , հէր վագթ . հիւքիւմէթլէրին պիբպիբինտէն ֆարգը եօգ տբբ . Օն տէօրաիւնճիւ Լուի զէմանընտա գօնուլմուշ օլան ճէգա գանուննամէսի ահքեամը հալա պու կիւն մէրի իւլ իճրա տբբ , վէ իմբէրաթօր հէր քէստէն զիյատէ նօգթատը նօգթատընա թաթպիղէն իճրատընը իսթէր . գայտտըլ մահպուսլարըն ատէտինին հատտը եօգ տբբ :

Մօրէլ.— Վէլհասըլ , էֆէնտիմ , ֆագիբ Տանթէսի գուրթարմագ իշիւն պանա նէ՞ եօլ կէօսթէրիբսինիլ :

Վիլֆօր.— Ատլիյէ նազբրընա պիբ արգուհալ եազընըլ :

Մօրէլ.— Աման , էֆէնտիմ , արգուհալըն նէ տիմէք օլտուզունու պիլիբիղ . հէր պիբ նազբրա եէվմիյէ իքի եիւզ արգուհալ կէլիբ , կիւնտէ տէօրթ տանէսինի օգումագ :

Վիլֆօր.— Էօյլէ ամմա տօղրուտան տօղրույա պէն կէօնտէրիբ իսէմ , վէ պիբ տէ քէնտի էլիմիլէ քէնարընա պիբ շէրհ վէրիբսէմ օգուբ :

Մօրէլ.— Մի՞ղ մի , էֆէնտիմ , սիղ օ հիմմէթի եարա՞րմբսընըլ :

Վիլֆօր.— Էլպէթթէ եարարբմ , հէմ տէ մէմուունէն :

Տանթէս օ վազըթ թէօհմէթլի օլապիլիրտի ամմա շիմ-
տի դապահալթը կօզ արը , վէ օ վազթ հապս իթմէք
պօրծում օլանն ատէմի պու կիւն չըգարմահա մէճպու-
րում :

Վիլֆօր պու տէսիսէ իլէ իշի թահգիգ դօմիսիօնունա
տիւշիւրմէմէյէ չարըշըր իտի , դիւրա քէյֆիլէթ պիթ-
թէճէսաիւս մէյտանա չըգայըտը , Վիլֆօրըն իշի խարապ
խտի :

Մօրէլ.— Արզուհալը նէ՞ կօլտա կազմալը , էֆէնտիմ :

Վիլֆօր.— (Եէրինտէն դալգարագ) Շու սանտալուայս
օթուրունուգ , էֆէնտիմ . վէ պէն սէօյլէյէեիմ սիգ կա-
ղընըգ , վէ իշի չարուգ կէօրէլիմ քի շիմսիլյէ դատար չօգ
վազթ դայս իթտիք , պիր ազ տահա զայ իթմէյէլիմ :

Մօրէլ.— Էքսիք օլմայըն , էֆէնտիմ , էվվէթ շու պի-
չարէյի դուրթարալըմ . քիմ պիլիր , շիմտի նէ դատար
մէչադգաթ իշինտէ տիր :

Վիլֆօրըն՝ պու ֆադըր տէլիգանլը դարանլըգ զըն-
տան քէօշէսինտէ քէնտիսինէ լանէթ օգուր օլմասը կէօ-
ղիւ էօնիւնէ վէ վիճտանքնա թէէսիր իլէ վիւճուտընա
պիր թիթրէմէ կէլմիշ իսէ տէ , նէ չարէ քի պու իշտէ բէք
թէճալուգ իթմիշ օլմասըյլա կէրի չէվիլրմէսի միւմքին օլ-
մատըգընտան , մէնֆատթը զաթիլյէսի իշիւն Տանթէսին
քէնտի էնթրիգասը չարիլարը ալթընտա բարալանմասը
քէնտինճէ մուգարրէր իտի :

Մօրէլ Վիլֆօրուն եէրինէ օթուրտուգտա , Վիլֆօր
սէօյլէտի վէ Մօրէլ եազտը , Եազըլան արզուհալտա Տան-
թէսին ֆէտաքեարլըգը վէ զայրէթի վէ վաթան մուհապ-
պէթի միւպալէղա իլէ վասֆ օլունուր իտի : Շէօյլէ քի ,
ատիլյէ նազըրը օգուտուգու անտէ , հալա Տանթէս մահ-
պէստէն չըգարբլմամըշ պիլէ օլապըտը , տէրհալ չըգարթ-
տըրաճաղը տէրքեար իտի : Արզուհալ պիթտիքտէ Վիլ-
ֆօր քեաղըտը ալըպ աչըգ աչըգ օգուտու , վէ «թէմամ»
կօլունտա շիմտի , էֆէնտիմ , իշի պէնիմ իւզէրիմէ պըրա-
զընըգ » տէտի :

Մօրէլ.— Չարուգ կէօնտէրի՞րմիսինիգ :

Վիլֆօր.— Պու կիւն , էֆէնտիմ . շիմտի , էֆէնտիմ :

Մօրէլ.— Քէնտի տէրքէնարընըղլա մը :

Վիլֆոր.— Էն է յի տէրքէնար՝ արզուհալըն մէալինի թաստիդ իթմէք տիր :

Վիլֆոր պունու տէյէրէք օթուրուպ արզուհալըն քէօչէսինէ պիր շէրհ վէրտի :

Մօրէլ.— Շիմտի տահա պաշգա նէ՞ եարածաղբղ :

Վիլֆոր.— Պաշգա պիր եարածաղ եօզ, էֆէնտիմ՝ շիմտի պէքլէմէլի, պէն քէֆիլ օլուրում :

Մօրէլ պիւթիւն պիւթիւն թէէմին օլունուպ իւմիտ իթմէէ պաղատք, վէ սէվինճ իլէ Վիլֆորուն նէզտինտէն չրգըպ իսթիյար Տանթէսէ կիտէրէք, օղլունու եազընտա կէօրէճէկինին միւթտէսինի վէրտի :

Վիլֆոր իսէ արզուհալը Բարիզէ կէօնտէրէճէք եերտէ սրգը սրգը սագլատք, զիրա օ արզուհալ օ կիւնլէրտէ Տանթէսին թախլիյէսինէ սէպէպ օլապիլիլ իսէ տէ, Էվրօբանըն բէվիշի հալինէ նազարէն, մէմուլ օլունտուղու կիպի պիր կիւն եինէ Պուրպօնլար թախթա ճիւլուս իթտիքլէրի հալտէ, Տանթէս հազգընտա պիւթիւն սուինէթիճէ յի մուճիպ օլաճաղ խտի : Իշթէ պու սէպէպտէն տօլայք Տանթէս զընտանտա դալմըշ օլտուղունտան, Օն սէքիզինճի Լուինին խալէֆի շամթաթասընք վէ նարօլէոնըն թախթընըն անտէն տահա զիւտտէ կիւրիւլթի իլէ երգըլմասընը տույամատք :

Նարօլէոնուն եիւզ կիւնլիւք հիւքիւմէթի էսնասընտա Մօրէլ պիր գաշ տէֆա կէլմիշ վէ Վիլֆորա արզուհալտան խապէր սօրմուշ իսէ տէ, հէր կէլտիկինտէ Վիլֆոր օնու պիր կէօնա վատ ու իւմիտ իլէ օյալամըշ խտի : Նիհայէթ Վաթէրլու մուհարէպէսինտէն սօնգրա արթըգ Մօրէլ Վիլֆորա կէօրիւնմէկէ ճէսարէթ իտէմէտիկինտէն, վէ էլինտէն կէլէնին հիշ պիրիսինի Տանթէսին հազգընտա տիրիզ իթմէմիշ օլտուղունտան, վէ ալէլխուսուս իմիէրաթօրուն սալթանաթտան տիւշմէսինի վէ Պուրպօնլարըն թէքըրար թախթա ճիւլուսընք միւթտէաղբպէն եինէ Տանթէսի հըմայէ իթմէքտէն հիշ պիր ֆախտէ հասըլ օլամեւածազընտան դաթի նազար, քէնտիսինէ տախի անըն թէսահուպը զայէթ թէհլիքէլի օլմասըլլա էլ շէքիպ կէրի տուրտու :

Օն սէքիզինճի Լուինին թէքրար թախթա ճիւլուսունտա Վիլֆոր Մարսիլեատան պրգմըշ օլարագ Թուլուզ շէհ-

րինին վալի գայմագամլը դընը իսթիտա իտուպ ալտըգտա, օն պէշ կիւն սօնդրա, Սէն-Մէրանըն գըզը Բընէ իլէ իզտիվաճ իթմիշ իտի :

Տանկլար՝ Նարօլէօնուն Ֆրանսայա ալտէթինի իշիթտիքտէ, Տանթէսէ իթտիկի իըյանէթինի պիր կիւն Տանթէս կէլիպ չըգար էօյրէնիր իսէ քէնտիտինտէն ախըբինտիգամէ գալգըշըր տէյէրէք, վէ պունուն տախինէթիճէլէրինտէն գօրգարագ, Մօրէլտէն պիր թավօյէնամէ ալըպ Նարօլէօնուն թիւլըրի սէրայընա կիրտիկինտէն օն իքի կիւն սօնդրա կիտիպ Մատրիտ շէհրինտէ պիր թիւճճար հանընա եազըճը օլմուշ վէ Մարսիլեատա իսմի տախի ունուտուլմուշ իտի :

Ֆէրնան հիշ պիր շէյ անլամատը, իշթէ Տանթէս զայպ օլտու եա՛, Ֆէրնանա տա պաշգա պիր շէյ լազըմ տէյիլ իտի. հաթթա նէ օլուպ նէ օլմատըլընը սօրմագ պիլէ իսթէմէղ իտի. ֆագաթ պու զայպուպէթին Մէրսէտէսէ պազը քէրրէ տախի գըզը գարըպ ախէր պէլտէլէրէ կէօթիւրմէյի գուրար իտի. պազը քէրրէ տէ միւքէտտէր օլտուղու ստաթլարտա Մարսիլեա իլէ Գաթալան գարիյէսի պէյնինտէ օլան ֆէնէր պրունունտա օթուրուպ կէօյա օ իքի եօլուն պիրինտէն Տանթէսին չըգըպ գօշարագ կէլտիկինի կէօրէճէք կիպի իսալէճանլա էթրաֆընա պազընըր իտի : Օ տագիգալէրտէ Ֆէրնան իպթիտա Տանթէսի վէ սօնդրա քէնտիտինի էօլտիւրմէյի գուրմուշ իտի ամմա Ֆէրնանտա քէնտիտինի էօլտիւրմէճէք գուտրէթ եօզ իտի, զիրա Ֆէրնանըն թապիյաթընտա տայմա իւմիտվարըզ վար իտի :

Իմրէրաթօրուն ալտէթինտէ Ֆէրնանըն ասքէրլիք գուրասը չըգըպ ասքէրէ կիթտի, վէ Մէրսէտէսի գուլիպէսինտէ պրագտըլընտա բագիպի պիր կիւն կէլեր քէնտիտի օրատա եօզ իքէն գըզ իլէ էվլէնիր գօրգուսը վար իքէն պիլէ եինէ ասքէրէ կիտիլինտէն տէ անլաշըլըր քի, Ֆէրնան քէնտի քէնտինի էօլտիւրէպիլիք ասէմ տէյիլ իտի. քէնտինտէ օ ճէտարէթ օլա իտի, գուրասը չըգտըզը անտէ քէնտինի թէլէֆ իթմէեէ գալգըշըր իտի :

Պունուն Մէրսէտէսէ օլան իըտմէթլէրի վէ զահմէթ ու միհնէթինէ իշթիրաքը վէ քեաֆֆէի ամալընըն իս-

Թիհասալը խուսուսունտա վազք օլան իգտամ ու զայրէթի գրգճըզալըն խալխանէ տօսթլուգ վէ շիւքրանիյէթիինն արթմասքնա սէպէպ օլմուշ խոի :

Հաթթա Ֆէրնանտան պրրլտղը սասթտա քէնտին թէհլիքէտէն էսիրկէմէսի իշխն չօգ րէճա վէ նիյաղ իթմիշ, վէ օնա պիր գազա օլաճազ օլուր խտ քէնտիսինն տախի պու տիւնեատա պաշգա պիր սահիպի օլմասքղընտան, թէլէֆինէ սէպէպ օլաճազընք պէտան իթմիշ խոի, վէ պու սէօղլէրի Ֆէրնանա աղիմէթի տաղիգա սընտա սէօղլէմիշ օլտուղունտան, Ֆէրնան՝ Տանթէս կէլիպ չըգամազա, պիր կիւն Մէրսէտէս իլէ էվլէնմէք իւմիտիյէ կիթմիշ խոի :

Պիտրէ Մէրսէտէս ճան ու տիրտէն իւֆթաաէ վէ տէրա ու մուհապպէթլէ էֆքէնտէսի օլտուղու Տանթէսին իֆթիրազըլա ալըմըշ օլան եարասը պու տիւնեատա սահիպի վէ էլէմ ու քէտէրինն շէրիքի խասը հէր հալտէ դամխօր վէ դամքիսարը օլան ամուճաղատէսինն միւֆարէգաթընտան պիւթիւն պիւթիւն միւթէէլլիս վէ միւթէէսիր օլարագ, հիւզն ու քէտէրլէ դուլիպէսինտէ օթուրուպ տուրմազա սապը ու թէհամիւլի գալմանարագ, կեահ եարը վէֆատարընտան պիր խապէր վէ ճանիպը տիրարասընտան պիր միւթտէ ալմազ արզուսուլա, հարարէթը շէմինն թէէսիրիյէ ալէվէֆշան օլան եալչըն գալալարըն իւզէրինտէ թէք ու թէնհա նալէ ու էֆգան, վէ կէօղլէրինտէն եաշ եէրինէ գան տէօքէր, վէ տէօքտիւկիւ գանլարը գարչըքնտա պուլունան վէ հատտ ու բայանը օլմայան տէրեաի պինիհայէյէ սէյլան, վէ բու տէրեայը հէմրէնկը մէրճան, վէ կեահ միհնէթ ու մէլալը՝ թահամիւլի նամիւմքին շէմը ճէնուօըն զըլաի սիւզնաքը ալթընտա գալըսը պիրուհ կիպի գալըպ, սէմթը ճանանքնա տօղբու հայրան հայրան նիկրան, վէ կեահ մէճնունանէ թէլաթիւմը պահրը էյեամը ֆիրազը միսիլսիլու թասատա, վէ թէմէվիլուճտէն հասըլ օլան իյլինթիլի ահ ու էնիյնէ շէպիհ թութարագ վալէհ ու հայրան օլուր կէրի շէքիլիբ խոի, վէ կեահ վիւճուտը նազէնիյննի տէնիգին տիպինէ իլգաիլէ ճանընը ճանանքնա գուրպան իթմէյի, վէ քէնտույի զէհիրլէմէյի, եաշամազտան զիյատէ արզու խտեր խոի խտ տէ, պու հալտէ կիւնա-

հը ազխմ՝ օլտուղունու աէրք վէ ճէնապը Հաղտան գօր-
գուպ կէրի չէքիլէրէք պու նիլէթինի թէրք խտեր խի :

Տանթէսին իխթիյար պապասը երւզ կիւնլիւք հիւ-
քիւմէթ էննասընտա իւմիտ իլէ կէշինիպ , իմբերաթօր
տիւշտիւքտէն սօնրա , պիւթիւն պիւթիւն իւմիտինի դայպ
խտէրէք օղլունտան այրըլտըղը կիւնտէն պէշ այ սօնղրա
Մէրսէտէսին գուճաղընտա «Տանթէս, Տանթէս» տիլէրէք
թէպիմք բուհ իթմիշ խտի : Մօրէլ պունուն ճէնազէ մէ-
սարիֆինի, վէ խասթալըղը էննասընտա տախի իթմիշ օլ-
տուղու պիր դաշ ուֆագ թէֆէք պօրճլարընը էտա կյլէ-
տի : Մօրէլին պու հարէքէթինէ արթըղ էյլիք վէ մէր-
համէթ տէնիլէմէ յիպ տիւզճէ կյիտղիք թապիր իթմէլի ,
զիրա օ աքրտա Ֆրանսանըն պիւթիւն ճէնուպ թարա-
ֆը իխթիլալ իւզրէ պուլունտուղունտան , էօյլէ պիր Պօ-
նաբարթ թարաֆտարընըն բէտէրինի էօլիւմ եաթաղըն-
տա պիլէ կէօրիւպ կէօզէթմէք այնը թէօհմէթ ատտ օլու-
նուր խի :

14.

ԳՐԶՂԸՆ ՄԱՀՊՈՒՍ ՎԷ ՏԷԼԻ ՄԱՀՊՈՒՍ

Ոն սէրիզ ինճի Լուինին Ֆրանսա թախթընա ավտէ-
թինտէն պիր այ գատար սօնղրա պիւթիւն հապսանէ-
լէրէ պիր միւֆէթթիշի ումումի կէօնտէրիլտի :

Տանթէս պու միւֆէթթիշին իֆ գալէսի գընտանլարը-
նա տախի խտէճէկի զիյարէթտէն տօլայը կէօրիւլէն հա-
ղըրըզլարըն շամսթալարընը իշիթտի :

Պու կիւրիւլ թիւլէր պաշգա պիր հալտէ պուլունան
ատէմէր ինտինտէ էհէմիլիլէթտիղ խտի խտէտէ , կէճէնին
սիւքիւթի կիպի տախի պիր սիւքիւթէ , վէ գընտանտա
էօրիւմճէք աղընը էօրտիւկիւնիւն , վէ գընտանըն թա-
վանընտա թամմ՝ պիր սասթտա բութուպէթտէն հասըլօ-
լուպ եէրէ տիւշէն սու տամլալարընըն սէսինի իշիթմէեէ
պըշմըշ օլան գուլաղլար իշիւն ֆէվզէլատէ կէօրիւնիւր
խի :

Տանթէս հաեաթտա պուլունանլարըն պէյնինտէ ա-
տէթտէն խարիճ վուղուաթ զուհուր իթմէքտէ օլտու-

դունու անլատը . . . Հայաթտա պուլունանլար պէ յնին տէ տէտիկիմիզ թապիւ պուլունամուլը , զիրա պիշարէնին օ դատար վագըթտան պէրու իսքեան իթաիկի մահալըն մէզարտան ֆարգը օլմատըղընտան , քէնտիսի տախի էօ . լիւ սայրլապիլիր իտի :

Օ կիւն միւֆէթթիշ հապսիանէնին օտալարքնը պիրէր պիրէր եօգլար , վէ մահապուսարտան էքսէրիսինի իս . թինթագ իտէր , վէ պուլութֆա նաիլ օլանլար՝ կէրէք հիլմիլէթ վէ կէրէք համագաթլարքնտան նաշի հապսա . նէ իտարէսինին խօշուտիլէթլէրինի ճէլպ իթմիշ օլանլար իտի : Միւֆէթթիշ պունլարա եէմէքլէրինտէն խօշուտ օլուպ օլմատըղլարքնը վէ սուրէթը ախէրլէ պիր իսթիտա . լարը օլուպ օլմատըղընը սիւվալ իտէր իտի , վէ պունլա . րըն հէքսի տէ կիւյա իթթիֆագ իթմիշլէք կիպի եէմէք . լէրտէն խօշուտսուզլուգ պէեան վէ թախիլէի սէպիլլէ . րինի թալէպ իտէրլէր իտի : Անըն իւղէրինէ միւֆէթթիշ տախի պունտան պաշգա իսթիտալարը օլմատըղընը սիւ . վալ իտուպ անլատըղտա եիւզիւնիւ միւտիրէ շէվիրէքէք :

—Պիլմէմ նիշիւն հիւքիմէթ պիղէ պու պօշ դահ . մէթլէրի վէրիր : Պու հէրիֆիլէրին հէքսի պիր ագըլտա տըր . պիրինին տէտիկինի օ պիրի տէ տէր , վէ պունլարքն պի . րինի կէօրէն հէքսինի կէօրմիւշ կիպի օլուր : Եէմէքլէրի . նին ֆէնալըղընտան վէ քէնտիլէրինին սուշուզլուդուն . տան պաշգա պիր շէյ պիլմէղլէր : Պունլարտան պաշգա տահա մահապուսարքնըզ վար մը :

Միւտիր.—Էվվէթ , էֆէնտիմ , իքի մահապուսումուզ տահա վար , ամմա անլէր թէհլիքէլի օլտուզլարքնտան , զընտանա գօնուլմուշլար տըր :

Միւֆէթթիշ.—Հայտէ պագալըմ շունլարք տա կէօրէ . լիմ տէ պիթսին . եօրկուն իսէմ տէ , պօրծումուզու թէ . մամըյլա իլֆա իթմիշ օլալըմ . պույուրուն պագալըմ՝ շու . զընտանտա օլանլարք տա կէօրէլիմ :

Միւտիր.—Տուրունըզ , էֆէնտիմ , շուրատան պիր իքի . ատըմ ալալըմ , զիրա էքսէր մահապուսար էօմիլլէրին . տէն պըզմըշ օլտուզլարքնտան , գաթլ օլունմագ արզու . սույլա ֆէնա հարէքէթլէրտէ պուլունուրլար ֆէնտիլէրի . նէ հիշ պիր ֆախտէ հատըլ օլմուզ իսէ տէ , անճագ սիզէ . պիր քէտէր կէլմէսին :

Միւֆէթթիշ.—Աման, էօյլէ իսէ իհիթիյաթլը տավրանալըմ:

Պու միւքեայլեմէնին իւզէրինէ իքի նէֆէր չաղթրբայ, նէրտիվանէրտէն ինմէկէ պաշլատթլար: Պու նէրտիվանէր օ գատար մուրտար վէ գօգար իտիլէր քի, օրատան էնիլիր իքէն հէմ ինտանքն նէֆէսի թուլթուլը վէ հէմ տէ կէօղ վէ պրունընտան արմըշ օլտուղու թէաֆֆիւնտէն միւթէէստիր օլուր իտի: Շէօյլէ քի, միւֆէթթիշ պիր գաշ այսոգ էնտիքաէ տուրուպ «Աման, էֆէնտիմ, պէօյլէ մահարտէ ինտան եաշար մը.» տիյէ թէաճճիւպ լիլէտիկինտէ,

Միւտիր.—Պու կիթտիկիմիզ գընտանտաքի մահպուս ղայլէթ թէհլիքէլի պիր էհլը ֆէսատ աքր, վէ այրըճա սազլանըլմասը պիրգէ շէտիտէն թէնպիհ օլունմուշաքր:

Միւֆէթթիշ.—Նալընըղ մը տրր:

Միւտիր.—Նարա եալընըղ տրր:

Միւֆէթթիշ.—Նէ՞ վազթթաման պէրու:

Միւտիր.—Պիր սէնէ գատար վար:

Միւֆէթթիշ.—Կէլտիկի կիւնտէն մի գընտանա գօնուլտու:

Միւտիր.—Խալը, էֆէնտիմ, եէմէյինի կէօթիւրէն մէմուրու էօլտիւրմէք իսթէտիկի կիւնտէն:

Միւֆէթթիշ.—Վալ, էօլտիւրմէք իսթէտի, հա՞:

Միւտիր.—Էլվլէթ, էֆէնտիմ, իշթէ շու էօնիւմիւզտէ մում կէօթիւրէն խըամէթճիյի . . . էօյլէ տէյիլ մի, Անթուան:

Անթուան.—Էլվլէթ, էֆէնտիմ, էօյլէ տիր, ազ գալտը պէնի էօլտիւրէճէք իտի:

Միւֆէթթիշ.—Տէլի՞ մի տիր պու:

Անթուան.—Տէլիտէն ֆէնա, ճին տիր, ճի՞ն:

Միւֆէթթիշ.—Իսթէրտէնիզ, հազգընտա պիր թէշէքքի բարօրթօսու եարալըմ:

Միւտիր.—Իգթիզա իթմէզ, օ պէլասընը պուլմուշ տրր, հէմ շիստի պիւթիւն պիւթիւն տէլի օլմասը եազըն տրր, պիր սէնէ սիւրմէզ:

Միւֆէթթիշ.—Վալըհ, տէտիկինիզ կիպի տէլի օլա քէնտիսինէ տահա էյի տիր. զիրա պիչարէ գուրթուլուպ արթթըգ ճէֆա ու մէշազգաթ շէքմէզ, իշթէ կէօրիւյօրսունուզ եա՞:

Միւֆէթթիչ էֆէնտի դայէթ մէրհամէթլի պիր ատամ օլուպ, մէմուրիյէթի կիպի պիր նազիք մէմուրիյէթին տէհէլ ու էրպապը իտի :

Միւտիր.— Հագգընըզ վար, էֆէնտիմ, պու տէտիկի նիգտէն անլաշըլըր քի, պու խուսուսպարտա չօզ մալիւ մաթ քէսպ իթմիշսինիզ : Մէսէլա պունտան էիրմի այազ գատար ուզագտա վէ պաշգա պիր նէրտիլան իլէ էնիլի տիկէր պիր զընտան իշինտէ պիր մահպուսու մուղ տահա վար տըր քի, քէնտիսի ըահիպ վէ իթալիատա պիր Ֆըրգաի խաֆիյէ քէիսի իմիշ : Պու ատամ 1811տէն պէրու պուրատա տըր վէ 1813տէն պէրու ազլընա խըֆֆէթ կէթիրմիշ վէ շիմտի վիւճուտա տախի պիր թանըլմազ հալէ կէլմիշ տիր : Օ վագթ ալլար իտի, շիմտի կիւլէր, օ վագթ զայըֆլանմազտա իտի, շիմտի սէմիզլէնմէքտէ տիր : Իսթէրսէնիզ պունա կիտէճէ յիմիզէ օ ըահիպէ կիտէլիմ, շիւնքի օ հէրիֆ էյլէնճէլի տիր :

Միւֆէթթիչ.— Խա՛յր, իքիսինի տէ կէօրիւպ պօրճու մուզու քեամիլէն կյֆա իտէլիմ :

Միւֆէթթիչ էֆէնտի՝ եէնի մէմուր նասպ օլունմուշ օլմազլա, հիւքիւմէթէ դայրէթ ու իդտամընը կէօսթէրմէք իսթէր իտի : Պու էսնատէ զընտանըն գարուսունա վասըլ օլտուդարընտան, միւտիր՝ մէմուրա գարույու աշմաթըր էմի իթտի, վէ գարու աշըլտը : Տանթէս՝ զընտանըն պիր քէօշէսինէ չէքիլմիշ, վէ թէրէ բէնչէրէսինտէն իշէրի կիրէն խաֆիֆ այտընըղա պագըպ էյլէնմէքտէ պուլունմուշ իտի : Գարունուն աշըլտըղընտա շամաթայը իշիթտիքտէ պաշընը գալտըրըպ մայէթինտէ իքի նէֆէր օլտուզու վէ էօնիւնտէն իքի մաշալա չէքիլտիկի հալտէ միւտիրին վէ շարգասը էլինտէ գօնուշտուզու ատէմին իշէրի կիրտիկինի կէօրտիւքտէ, մատտէնին նէ խուսկինի անլատը, վէ սէվինճ իլէ պէօյլէ պիր սըրատան իսթիֆատէ իթմէք արղուսույլա օ անտէ գալղըպ միւֆէթթիչին իսթիգպալինէ գօշտու :

Օ անտէ նէֆէրլէր Տանթէսի ֆէնա պիր նիյէթլէ միւֆէթթիչէ հիւճիւմ իտիյօր զանն իտէրէք, թիւֆէնըլէրին սիւնկիւլէրինի կէօյսինէ տայատըլար վէ միւֆէթթիչ տախի պիր ատամ արգայա չէքիլտի :

Տանթէս՝ քէնտիսինի միւֆէթթիչէ «գօրգուլուր պիր

ատամն՝ տիյէ վասֆ իթմիշ օլտուզլարընը անլատը, վէ քէմալը թասաղ իմու թէվ գիր էլէ վէ էլինտէն կէլտիկի վէ տիլինին տէօնտիւկիւ գատար ֆէսասհամ վէ պէլաղէթ իլէ միւֆէթթիշի մէրհամէթէ կէթիրէճէ.ք տէրէճէտէ պիր նութգ պէեան էյլէտի քի պիւթիւն մէվճուտ օլանլար՝ պունուն պու եօլտա իֆատէսինէ հայրան օլտուլար :

Միւֆէթթիշ՝ Տանթէսին նութգունու սօնունա գատար սապը իլէ տիյնէտի.քտէ, միւտիրէ տէօնէրէ.ք եալաշճա «պու տինատարլըղա սարմըշ վէ միւլայխմէնմիշ կէօրիւնիւ. յօր. կէօրտիւնիւզ մի, սիւնկիւլէրտէն նէ՞ գատար գօրգտու. հիշ տէլի ատէմ գօրգու պիլիւրմի : Պէն Շարանթօն թիմարխանէսինտէ պու շէյ իւղէրինէ չօգ միւթալասալէր իթմիշիմ» տէտի վէ Տանթէսէ տէօնէրէ.ք «խիւլասա, նէ իսթէրսինիզ» տէյու սիւվալ իթտի.քտէ :

Տանթէս.—Թէօհմէթիմ նէ խոււկինի պիլմէ.ք իսթէրիմ, հաքիմ իսթէրիմ, մուհաքէմէ իսթէրիմ, գասպահաթիմ օլտուղու հալտէ գուրշունա տիղիլմէ.ք իսթէրիմ, եօղաս պուրատան չըգմամը իսթէրիմ :

Միւֆէթթիշ.—Եէմէ.քլէրինիզտէն խօշն՞ւտմուսունուզ :

Տանթէս.—Էվ վէթ . . . խօշնուտում . . . — . . . վալլահ պիլմէմ օ լազըմ տէյիլ . ասըլ եալընըղ պանա տէյիլ, հիւքիւմէթին պիւթիւն մէմուրլարընա վէ Հաշմէթլու գրալըմըղըն քէնտիսինէ պիլէ լազըմ օլան շէյ պիր ֆագըր ատէմին իֆիթիրայէ օլըայըպ տա զընտան քէօշէսինտէ չիւրիւմէմէսի տիր :

Միւտիր.—Պու կիւն հալիմճէ կէօրիւնիւյօրսուն . հէր կիւն պէօյլէ տէյիլտին, վէ հասպխանէ մէմուրունու էօլտիրմէ.ք իսթէտիկին կիւն պէօյլէ սէօյլէմէեօրտուն :

Տանթէս.—Էվ վէթ, էֆէնտիմ, հագգընըղ վար . պու ատէմտէն աֆվ տիլէրիմ . օ պանա տայմա խըտմէթ իթմէ.քտէ տիր . . . լաքին նէ՞ եաբայըմ, էֆէնտիմ, խըրօըմտան տէլի կիպի օլմուշաում :

Միւտիր.—Շիմտի տէլի տէյիլմիսին :

Տանթէս.—Խա՛յր, էֆէնտիմ . պու զընտան պէնիմ պէլիմի պիւքտիւ, պէնի էզտի, թէլէֆ իթտի . . . օ գատար վազթ էյլէնտիմ քի . . .

Միւֆէթթիշ.—Նէ՞ գատար վագթ, նէ՞ թարիխտէ հապս օլտունուզ :

Տանթէս.—Նէ թարիխտէ հապս օլտունուղումու պիլ մէեօրում. ֆագաթ ուղունճա պիր միւտտէթ տիր գապա. հաթքմը պիլմէտիկիմ հալտէ պուրատա շիւրիւմէքտէ յիմ հէր հալտէ լութֆունուղա միւհթաճըմ :

Միւֆէթթիշ.—Հալլէրինիզ ի թէֆթիշ իտուպ անլամադ՝ մէմուրիյէթիմ իզթիզասընտան իտէ տէ, սիզ ի հապստան չըզարմաղա միւզթէտիր օլմատըղքմը պիլմէնիզ լազըմ տըր :

Տանթէս.—Էֆէնտիմ, քէնտի գարարընըղլա պէն պուրատան չըզարմաղա իզթիտարընըղ օլմատըղընը պիլիբիմ; ամմա պէնիմ իսթիտամը մահալինէ պիլտիրիպ մատտէնին թահգիգաթ գօմիսիօնունա հէվալէսինի վէմուհաքէմէ օլմագլըղքմը պէճէրէպիլիբսինիզ. պէն մուհաքէմէտէն պաշգա պիր շէյ իսթէմէեօրում. թէօհմէթիմ նէ օլտուղունու վէ ճէզասը նէ իտուկինի պիլմէք իսթէեօրում. Ահ, էֆէնտիմ, պու մէշքիւքիյէթ ֆէնա շէյ տիր, ճէզալարըն էն ֆէնասը տըր :

Միւֆէթթիշ.—Պանա պիր գաշ մալիւմաթ վէրինիզ պագայըմ :

Տանթէս.—Էֆէնտիմ, սէօղլէրինիզտէն անլայօրում, պանա մէրհամէթ իտիյօրսունուզ. աման էֆէնտիմ պանա իւմիտ վէրինիզ :

Միւֆէթթիշ.—Պէն իւմիտ վէրէմէմ, ֆագաթ հագգընըզտա պուլունան էվրագը թէֆթիշ իտէճէկիմի վատ իտէպիլիբիմ :

Տանթէս.—Ալլահ էօմիւրլէր վէրսին. պու ինայէթի կարտըղքնըզտա իտէլաս օլաճաղքմա շիւպհէմ եօզ տըր :

Միւֆէթթիշ.—Սիզ ի քիմ թէվգիֆ իթտիրտի :

Տանթէս.—Մ. Վիլֆօր, էֆէնտիմ. Մ. Վիլֆօր իլէ պիլքէրրէ կէօրիւշիւնիւզ :

Միւֆէթթիշ.—Մ. Վիլֆօր պիր սէնէտէն պէրու Մարսիլեատա տէյիլ, Թուլօնտա տըր :

Տանթէս.—Ահ, էօյլէ իտէ շիմտի անլատըմ. . . . պէնի պիր թէսահուպ իտէն վար իտի, օտա կիթմիշ տէտնըն իշիւն պուրատա գալմըշըմ :

Միւֆէթթիչ.—Մ. Վիլֆորըն սիզէ պիր զարազը վա՞ր մը իտի :

Տանթէս.—Ղարազը օլմատըգտան պաշգա պանա զա-
յէթ խայրխահ մուսուէլէլէր կէօսթէրտի :

Միւֆէթթիչ.—Տիմէ.ք քի Մ. Վիլֆորուն հազգընըզ-
տա պրազմըշ օլտուզու մալխամաթա իթիմաստէտիլէպիլիլի
Տանթէս.—Պիւթիւն պիւթիւն :

Միւֆէթթիչ.—Բէ.ք է յի , պէ.քլէ յինիզ :
Տանթէս՝ տիզ իւսթիւ եէրէ չէօքիւպ էլլէրինի կէօյէ
տօղբու գալտըրարազ , զընտանտա իմտաթնա Հըզըր
կիպի իրիչէն պու միւֆէթթիչ հազգընտա ձէնապը Հազ-
գա տուլա իլլէտի , վէ պունլար զընտանտան չըզըպ
կիթաիլէր իսէ տէ , պէրապէրճէ կէթիլտի.քլէրի իւմիտ
Տանթէսին եիւրէ յինտէ գալտը :

Միւտիր.—(Տանթէսին զընտանընտան չըգտըգտա միւ-
ֆէթթիչէ խիթապէն) Շիմտի պունուն գայտընը կէօրմէ՞ք
մի իսթէրսինիզ , եօզսա բահիպի տէ կէօրտիւ.քտէն սօ՞ն-
րա մը :

Միւֆէթթիչ.—Աման , իպթիտա շու զընտանլարը պի-
թիլէլիմ , զիլրա պիր քէրրէ եօզարը չըգար իսէմ, արթըզ
պիր տահա ինմէեէ իզթիտարըմ՝ օլամազ :

Միւտիր.—Պու բահիպ շիմտի.քի կէօրտիւ կիւմիւզ մահ-
պուս կիպի տէ յիլ տիր , պունուն տէլիլիկի բէ.ք թօհաֆ
տըր :

Միւֆէթթիչ.—Պունուն տէլիլիկի նէ՞ տիր :

Միւտիր.—Պունուն.քի աճայիպ պիր տէլիլի.ք տիր .
քէնտիսինի պիր պէօյիւ.ք խազինէ սահիպի պէլլէյօր :
Պուբայա տուխուլինին իլ.ք սէնէսի թախիլյէսի իչիւն հիւ-
քիւմէթէ պիր միլեօն ֆրանդ վատ իտէր իտի . իքինճի
սէնէսի ի.քի միլեօն , իւչիւնճիւ սէնէսի իւչ միլեօն , վէ
հաքէզա հէր սէնէ պիր միլեօն ֆրանդ զիլատէ վատ ի-
տէրտի : Պու սէնէ պէչինճի տիր վէ շիմտի սիզէ այրըճա
սէօյէ յէճէկիմ վար տէ յէրէ.ք պիր թարաֆա չէ.քիւպ պէշ
միլեօն վատ իտէճէ.ք :

Միւֆէթթիչ.—Վալլահ թօհաֆ . պու բահիպին իամի
նէ՞ տիր :

Միւտիր.—Իամի ֆարիա տըր :

Միւֆէթթիչ.—27 նօմէրօնուն իամի՞ մի :

Միւտիր.—Էվիլէթ , իշթէ շուրասը տըր , ծնտան աչքլը
գարուսը :

Գարու աչքլտըգտա միւֆէթթիշ թէճէսսիւսլէ պու
տէլի տէնիլէն բահիպին օտասընա պագտըգտա կէօրտի
քի , օտանըն օրթասընտա տուվարտան գօրտըլմըշ պիր
քիրէճ բարչասը կլէ տէօշէմէ թաշլարընքն իւզէրինէ չը-
գըլմըշ պիր տաիրէնին իշինտէ բուպալարը օ գատարէս-
քի վէ բրբմ բրթըգ քի հէման չըպլագ տէնիլէպլիիր պիր
ատամ եսթմըշ , վէ օ տաիրէնին իշինէ հէնտէսէ խաթլա-
րը չըգմագլա մէշղուլ խտի , վէ օ գատար տալմըշ խտի քի
հաթթա գարունուն աչքլտըգընտա չըգան շամաթա պի-
լէ տիգգաթընը ճէլպ խտէմէեէրէք , անճագ գընտանըն
իշինէ օ էսնատէ տախիլ օլան իքի ատէտ մաշալա շուլէ-
լէրի էօնիւնտէքի բութուպէթլի զէմինին իւզէրինէ տիւշ-
տիւկիւնտէ ույգուտան ույանըք կիպի պաշընը գալտըրըպ
կէլէն գիլարէթճիլէրին ատտիւնին քէսրէթինէ թաաճ-
ճիւսլէ պագտը , վէ տէրագաս պաշա գալգըպ եսթա-
ղընըն պագ ուճունա աթըլմըշ պիր եօրկանը գարարագ
կէօյա օ էճնէպլիլէրին էօնիւնտէ էտիպանէ սօրէթատէ կէօ-
րիւնտէք իշինէ կիպի պիւրիւնտիւ :

Միւֆէթթիշ.—Պիր իսթիտանըգ վա՞ր մը :

Պարիա.—(Թաաճճիւսլէ) Պէնիմ մի , էֆէնտիմ . պե-
նիմ հիշ պիր իսթիտամ եօգ տըր :

Միւֆէթթիշ.—Անլամատընըգ , պէն հիւքիւմէթ մէմու-
բուլում , վէ մէմուրիլէթիմ մահպուսլարա կէլիպ իսթի-
տալարընը թօրլամագ տըր :

Պարիա.—Էօյլէ իսէ օ պաշգա . ինչալա հ ույուշուրըգ :

Միւտիր.—(Եավաշճա միւֆէթթիշէ) Տէտիլիմ կիպի
պաշլա մայօր մու :

Պարիա.—Էֆէնտիմ , պէնիմ իսթիմ պաշ բահիպ Պարիա
տըր , տօղուշում Բօմտա տըր , Նիրմի սէնէ գարտինալ
Բօքիլեօղինին եագ բճըլըգընը իթմիլիմ . պիլմէմ նիշիւն
պէնի հասպ իթտիլէր . 18AA սէնէսինին իպթիտալարընտա
թէլգիֆ օլունտում . օ վագթթտան պէրու իթալիա վէ
Պրանսա հիւքիւմէթլէրինտէն խէլասըմը թալէպտէն կէ-
րի տուրմատըմ :

Միւֆէթթիշ.—Պրանսա հիւքիւմէթինտէն նիշիւն իս-
թիլլասընըգը իսթէեօրունուղ :

Ճարհա.—Ձիւնքի պէնի իպօթիտա Բիօմպինօտա թութտուլար, վէ զաննըմա կէօրէ Միլան իլէ Ֆլօրանս կիպի Բիօմպինօ տախի պիր Ֆրանսա վիլայէթինին մագարըը հիւքիւմէթի օլմուշ օլմուլը :

Միւֆէթթիշ իլէ միւտիր պիրպիրինէ սագըպ կիւլիւշտիւլէր :

Միւֆէթթիշ.—Հայ Ալլահ լայըզընը վէրսին, տօթու՛մ : սէն պու հավատիօլէրի Իթալեատան պու կիւն ալմըշ օլմուլըն :

Ճարհա.—Պուշար՝ թէվգիֆ օլունտուզում կիւնին հավատիպէրի տիր : Մատամքի Հաշմէթլու — իմքերաթօր հաղրէթլէրի՝ ձէնապը Հագգըն քէնտինէ պախշ իթմիշ օլտուզու պիր էվլատընա Բօմա դրալը իամինի վէրմիշ իտի , ֆէթհլէրինէ տէվամ իլէ Մաքեալէլին վէ Սէզար Պօրճիանըն Իթալիայը պիր իւլքեա եարմագ էֆքեարլարընը շիմտիլէ գատար իճրա իտէպիլմիշ զանն իտէրիմ :

Միւֆէթթիշ.—Էֆէնտիմ, սիզ օնուն նիլէթլէրինի իսթիհասն իտէյօրսունուզ ամմա պիլիմ թալիիմիլ վար իմիշ տէ ձէնապը Հագգ օ նիլէթլէրի թէպտիլ էլլէտի :

Ճարհա.—Իթալիայը սէրպէսթ վէ գուվլէթլի վէ պախթիլյար պիր մէմէքէթ իթմէնին պունտան պաշգա եօլու եօզ տուր :

Միւֆէթթիշ.—Հայտէ էօլլէ օլտուն ամմա պէն պուրայա նէ տիրլօմաթլըզ էօյրէնմէյէ վէ նէ էօյրէթմէյէ կէլտիմ, Եիմտի սիզ պանա եէմէքլէրինիլտէն վէ օտանըլտան խօշնուտմուսունուզ տէյիլմիսինիլ, օնու սէօլլէլին :

Ճարհա.—Նէմէքլէր հապօխանէ եէմէյի տիր . պունտան էյի օլամագ Օտամտա իշթէ կէօրիյօրսունուզ եա, բութուպէթլու վէ հայաթա ֆէնատըր : Անճագ պունտան էյի տէ զընտան օլամագ : նէ իտէ շիմտի օ պահսը պըրագալըմ տա պէնիմ շու հիւքիւմէթէ իտպէր վէրէճէկիմ էսրարա կէլէլիմ :

Միւտիր.—(Եավաշճա միւֆէթթիշին գուլաղընա) Իշթէ պաշլաեօր :

Ճարհա.—Պուրաեա կէլմէնիլլէ պէնի օ հիսապլարըմըն պաշընտան գալտըրտընըլ իտէ տէ , զարարը եօզ , պէն եինէ եարարըմ : Պու հիսապլարըմ հիւսնիւ նէթիճէ պուլուրա պիւթիւնին ուսուլի տէյիշիր : Հէր հալտէ

կէլտիկինիդէ մէմուճուճմ. այրբճա սիդէ ի.թի չիֆթ լա. գրբաբ սէօյէ յէպիլ իրմիյիմ:

Միւտիր.—(Միւֆէթթիչէ) Եանլըչբմ վա՞ր մը իմիչ:

Միւֆէթթիչ.—(Միւտիրէ) Տօղբուսու բէ.ք է յի անլա. մըչ սընբլ: (Պարիայէ) Օ տէտիկինիդ ի Եարամամ:

Պարիա.—Եարամասգմսընբլ. Եա պէնիմ տէ յէճէկիմ սրբտան հիւ.թիւմէթէ պէչ միլեօն ֆրաննգ ֆայտասբ վա՞ր իսէ:

Միւֆէթթիչ.—(Միւտիրէ) Մըգտարբնբ պիլէ տօղբու խապէր վէրմիչսինիդ:

Պարիա.—(Միւֆէթթիչին տիչարբ չբղմաղա տավրան տըղբնբ կէօրէրէ.ք) Տուբունուզ, էֆէնտիմ, Եարա Եալը. նբղ օլմամբղ բէ.ք էլղէմ տէ յիլ տիր. միւտիր էֆէնտի Եա. նբմբղտա պուլունապիլ իր:

Միւֆէթթիչ.—Էֆէնտի, սիդ սէօյէմէ.քսիդ ին պիդ տէ. Եէճէկինիդ ի պիլիբիդ. խաղինէլէրինիդ ի խապէր վէրէ. ճէ.ք տէ յիլմիսինիդ:

Պարիա.—(Միւֆէթթիչին պու խթիհզասբ իւղէրինէ շէօյէ պիր նազար է յէտի քի, տիդգաթ օլունսա խաի կէօղլէրինտէն հէմ ազբլլբ հէմ տախի կէրչէ.ք սէօյէտի. կի խթիտալլ օլունուր խաի.) Էլպէթթէ խաղինէլէրիմի խա. պէր վէրէճէկիմ:

Միւտիր.—(Միւֆէթթիչէ) Էֆէնտիմ, պու խաղինէլէրի պէնտէնիդ տէ սիդէ պու բահիպ էֆէնտի գատար անլաթ. տըբապիլ իրիմ, զ իրա պէչ սէնէ տիր գուլաղլարբմպուն. լարբն վասֆրնտան տօլմուչ տըր:

Պարիա.—Տէմէ.ք քի սիդ տախի Խնճիլ Շէրիֆին թա. րիֆ իթտիկի շու ատէմլէրտէնսինիդ քի, կէօղլէրինիդ վար կէօրմէզ, գուլաղլարբնբղ վար իշիթմէզսինիդ:

Միւֆէթթիչ.—Բահիպ էֆէնտի, հիւ.թիւմէթ գէնկին տիր, համո ու սէնալէր օլուն, սիդին բարանբղա միւհ. թաճ տէ յիլ տիր. Սաղլայրնբղ պիր կիւն չբղտըղբնբղտա լաղբմ օլուր:

Պարիա.—(Միւֆէթթիչին էլինի հիտտէթլէ թութուպ վէ կէօղլէրինի աչարագ) Եա պէն պու հապտտան չբղմաղ. սամ. Եա պէնի պիղայրբ հազգբն պու գբնտանտա ալբ գօրլար տա սրբրբմը քիմնէ յէ տէմէ.քսիդ ին էօլիւրսէմ, խաղինէ զա՞յպ մը օլուն: Հիւ.թիւմէթին պունտան ֆայ-

տալանմասը տահա է յի տէ յի՞ Լ մի , խթերսէնիդ պէն ալ-
թը միլեօնա գատար չբգարբմ : էվ վէթ , ալ թը միլեօն վէ-
րիբիմ , գալանը պանա քեաֆի տիր . . . Ամնա պէնի
պուրատան չբգարմալը :

Միւֆէթթիչ .— (Միւտիրէ եաւաշճա) Շու առամքն լի-
սանքնտա օ գատար հազիգաթ կէօրիւնիւյօր քի տէլի
օլտուզունու պիլմէեէն ինանապիլիբ :

Պարիա .— Էֆէնտիմ , պէն եալան սէօյլէմէեօրում , տէ-
լի տէ տէ յիլիմ . տէտիկիմ խազ ինէ հազիգաթէն վար տըր ,
պէնիմէ մուգալէլէ խտէրսինիդ վէ պէնի թարիֆ խտէճէ-
կիմ մահալէ կէօթիւրիւրսինիդ , կէօզ իւնիւր իւն էօնիւնտէ
թօրբաղը գաղբըմ , վէ էկէր եալանըմ չբգաճագ վէ տէ-
տիկինիդ կիպի խապթ օլաճագ օլուր իսէ , եինէ պէնի
պուրայա կէթիբիբսինիդ . պէն տէ արթըգ էօլիւնճէյէ գա-
տար սիւքիւթէ մէճպուր օլուրում :

Միւտիր .— (Կիւլէրէք) Խազ ինէնիդ ուղադտա՞ մը տըր :

Պարիա .— Նիւզ Ֆարսախ գատար :

Միւտիր .— Տօզրուսու էֆքեար ֆէնա տէ յիլ , պիւթիւն
մահպուսլար պու եօլտա հապսխանէ մէմուրլարքնը գան-
տըրբը տա եիւզ Ֆարսախ մէսաֆէտէ կէզմէեէ կիտէր-
լէրսէ , էլպէթթէ պէօյլէ պիբ սէյեահաթ էանասքնտա
ֆիրարա ֆրսաթ պուլաճագլար :

Միւֆէթթիչ .— Պու ուսուլի պիդ պիլիբիդ վէ բահիպ
էֆէնտի պունուն իյճատըյա միւչէրրէֆ տէ յիլ տիր (Պա-
րիայէ) Նէմէքլէրինիդտէն խօշն՞ւտամուսունուզ :

Պարիա .— Էֆէնտի , պանա հազրէթը Իսանքն խամնէ
եէմին խտէրսինիդ քի , եալան սէօյլէմէմիչ օլտուզումտա ,
պէնի պուրատան չբգարաճագսքնըզ , պէն խազ ինէնին
մահալինի սիզէ սէօյլէրիմ :

Միւֆէթթիչ .— Նէմէքլէրինիդտէն խօշն՞ւտամուսունուզ :

Պարիա .— Բէք էյի եա , նէ՞ զայպ խտէրսինիդ . իշթէ
կէօրիւեօրսունուզ եա՞ . մատամ քի սիդ քէնտինիդ կիտէ-
ճէքսինիդ վէ պէն պուրատա գալաճագըմ , տէմէք քի
ֆիրար էֆքեարբըյա սէօյլէմէեօրում :

Միւֆէթթիչ .— (Հիտաէթլէնէրէք) Միւվալիմէ ճէվապ
վէրմէեօրսունուզ :

Պարիա .— Սէն տէ պէնիմ տէտիկիմի տույմայօրսուն .
սէնտէն էվ վէլ սէօզիւմէ ինանմամքչ օլան հէրիֆլէր կիպի

սէնին տէ Ալլահ պէլանը վէրսին . բարա վէրկոյօրում ալ մայօրսունուզ , գալսքն . սէրպէսիյէթ իսթէյօրում վէրմէ . եօրսունուզ , Ալլահ կէօնտէրիւ . հայտէ կիթ , արթըզ տի . եէճէկիմ եօզ արը :

Յարիա պունլարը տէտիքտէ իշինէ տօլանմըջ օլտու . զու եօրկանը եաթաղքնքն իւզէրինէ աթըպ , վէ էլինտէն պրազմըջ օլտուղու քիրէճ բարչասքնը ալըպ տաիրէսինին իշինէ օթուրտու վէ հիսապլարքնա տէվամ իթմէյէ պաշլատը :

Միւֆէթթիշ . — (Միւտիրէ) Նէ՞ եարբյօր պու :

Միւտիր . — Մալլարքնը հիսապ իտկոյօր :

Յարիա՝ պու իսթիհգայէ նազարը հազարէթլէ պա . դըպ հիշ պիր շէյ սէօյլէմէտի , վէ անլէր տիշարը չըգտըգտա եինէ զքնտանքն գարուսու գարանտը :

Միւֆէթթիշ . — (Նէրտիվանտէն չըգարազ) Պու հէրիֆ կէրշէքտէն պիր վազըթ պիր խազինէեէ մալիք օլմուշա պէնզէեօր :

Միւտիր . — Բույասքնտա կէօրմուշ վէ էրթէսի կիւն սապահլայքն ույգուտան տէլի օլտուղու հալտէ ույանմըջ օլմալը :

Միւֆէթթիշ . — Էօյլէ եա՛ , կէրշէքտէն զէնկին օլմուշօլայտը հապսա կիրմէզ իտի :

Իշթէ Յարիանքն վիզ իթասը տա պու եօլտա օլտու . վէ պու վիզ իթատան սօնդրա պունուն տէլիլիք շէօնրէթի արթար :

Միւֆէթթիշ՝ Տանթէսէ իթտիկի վատը թութաու , միւտիրին օտասքնա չըգտըզքնտա գայտքնը էօնիւնէ կէթիրթտիրտի վէ թէֆթիշ իթտիքտէ պէր վէճհը զիյր շէրհի կէօրաիւ .

Էտմօն Տանթէս .

{	Խահիշլի Պօնարարթ թարաֆտարը .
	Պօնարարթքն էլպա տտասքնտան ալտէթինէ բէքչօզ իգտամ իթտի . Ղայէթլէ տիզգաթլը մուհաֆազասքնա իթինա օլունմազ լազըմ տըր :

Պու շէրհ պաշգա միւրէքքէպլէեազըմըջ օլտուղունտան , սօնդրատան իլավէ օլունմուշ օլտուղու աշիքեար

խոի, վէ մանածա տախի Տանթէսի բէք միւթթէհիմ կէօս-
թէքտիկինատէն, միւֆէթթիշ էլինատէն պիր շէյ կէլէմէյէ-
ճէք օլտուղունու անլայքպ, պու շէրհին ալթընա «Հագ-
դընտա պիր թէտպիր օլունամագ» քէլիմէլէրինի իլավէ
իթտի: Լաքին պու վիլիթա Տանթէսի ճանլանաբըմըշ
խոի:

Ջընտանա կիրէլիտէն պէրու կիւնլէրին հիսապընք ու-
նութմուշ խոի, վէ միւֆէթթիշ օ կիւնքի թարիխի սէօյ-
լէմիշ օլտուղունտան, օնու խաթրընտա թուլտու, վէ
միւֆէթթիշ չըգաբգտա պիր քիրէճ բարչասըյա «1816
յուլիս 30» թարիխինի եաղաք, վէ օ կիւնտէն իթիպարէն
վագթըն հիսապընք զայպ իթմէմէք իշիւն տուվարա հէր
կիւն պիր չըգբգ չըգար խոի: Իպթիտա կիւնլէր կէչտի,
սօնդրա հաֆթալար կէչտի, սօնդրա այլար կէչտի, վէ հա-
լա Տանթէս պէքլէմէքտէ խոի: Իպթիտա օն պէշ կիւնէ
գատար չըգարբմ զանն իթտի, չիւնքի միւֆէթթիշ՝ Տան-
թէսէ կէօսթէքտիկի խահիշին եարբըր գատար խահիշլէ
օղրաշա խոի, իքի հաֆթատա Տանթէսին իշինի կէօրէ-
պիլիր խոի: Օն պէշ կիւն միւրուրինտէ Տանթէս՝ քէնտի
քէնտինէ միւլահագա իտէրէք, միւֆէթթիշ Բարիղէ ավ-
տէթինտէն էվվէլ քէնտինին իշինէ պագամանեաճագընք,
վէ պիւթիւն հապիսանլէրի տօլաշմագ իշիւն էն ազտան
էքի այ վագթ լագբմ օլտուղընք հիւքմ իթտի: Օնուն ի-
շիւն օն պէշ կիւն եէրինէ իւշ այ պէքլէմէյի գուրտու:
Իւշ այտա կէլիպ կէչտիքտէ պու եօլտա պաշգաֆիքրլէրէ
սարարագ, ալթը այ պէքլէմէսինի միւնասիպ կէօրտիւ, վէ
ալթը այ տախի կէչտիկինտէ, կիւնլէրի պիր պիրինէ զամմ
իտէրէք, ալթը այ տէյիլ օն պուշուգ այ պէքլէմիշ օլտու-
ղունու անլատը: Պու միւտտէթ զարֆընտա զընտանտա-
քի հալի թաղէիր օլմուշտը, հիշ պիր թէսէլլի օլաճագ
հավատիսէ նայիլ օլամամըշ խոի: Մէմուրա սիւվալ իթ-
տիկինատէ ատէթի իւղրէ ճէվապ վէրմէգտի. շէօյլէ քի,
արթըգ Տանթէս պաշլատը քէնտի քէնտինտէն շիւպհէ
իթմէեէ, եանի միւֆէթթիշին զընտանա կէլմէսինի բու-
եասընտա կէօրմիւշ զանն իտէր խոի:

Պիր սէնէ սօնդրա միւտիրէ պէճայիշ իթտիրիլիպ, եէ-
րինէ պիր պաշգասը թային օլունտու, վէ էվվէլքի միւտիր

Համ գալէսինին խտարէսինէ մէմուր օլմուշ օլտուղունտան, մայէթինտէ պուլունան քիւշիւք մէմուրլարք վէ Տանթէսին մէմուրունու տախի պէրապէրինճէ կէօթիւրմիւշ խտի Եէնի կէլէն միւտիր՝ պիւթիւն մահպուսլարքն իսմէրինի սյրը սյրը էօյրէնմէքտէ կիւճլիք չէքէճէկինտէն, նօմէրօլարքն էօյրէնտի . պու մէնհուս մահալտէ էլլի օտա վար խտի , վէ պունլարքն իշինտէ օթուրան մահպուսլար՝ օտալարքն նօմէրօլարքըլա թէսմիյէ գըլքնտըղլարքնտան նաշի , ֆագիր Տանթէսին տախի իսմի պիլէ ունուտուլարադ 34 նօմէրօ տէնիլտի :

15.

ՆՕՄԷՐՕ 34 ՎԷ ՆՕՄԷՐՕ 27

Պիւթիւն տիւնեատան նամու նիշանք րէֆ վէ գընտան քէօշէսինէ տէֆ օլունմուշ պիր պիքէս վէ պիշարէ մահպուսուն չէքմէսի թասալվուր օլունան գահմէթ ու մէշագգաթլարքն ճիւմլէսինի ֆագիր Տանթէս թէտրիճ իլէ չէքտի Էվվէլա՝ գապահաթսըղլըքնտան նաշի իւմիտ վէ մաղբուրիյէթտէն պէտ խուպ , պատէհու գապահաթը օլուպ օլմատըքնտա քէնտի տէ իշթիպահա տիւշտիւ , վէ պու խուսուս՝ միւտիրին Տանթէսին ճիննէթի հագգընտա օլան էֆքեարքնա թագվիյէթ վէրիբ խտի՝ նիհայէթ շիւպհէտէնտէ կէշիպ թէգէլլիւլ վէ թէվաղղու պապքնա կիրմիշ իսէ տէ , հալա ճէնապը Հագգա թագարբու իթմէյիպ պէնիի նէվինէ իլթիճա իտէր խտի . շիւնքի ինսան տէրէճէի նէվիւտիյէ վասըլ օլմատըգճա , էլթաֆը իլահիյէտէն իսթիանէյի թախաթթուր իթմէզ , վէ տիւշարք ֆէլաքէթ օլան առէմ էն էվվէլ թանղըր թէալայէ իլթիճա իթմէք իգթիզա իտէր իքէն , հասպ էլպէշէրիյէ հէմճինսլէրինտէն մէմուլ վէ իւմիտ էյլէտիկի շարէլէրտէն մահրում գալմատըգճա , Խալիբի հագիգխտէն իսթիմտա իթմէզ :

Պիր վագըթ տախի Տանթէս մահպուս օլտուղու մահալին թէպաիլինի րէճա , վէ պուլունատուղու մահալտէն տահա տէրին վէ գարանլըգ գընտանա գօնուլաճաղքնը պիլտէ պիլէ Եինէ րիզա վէրէճէք , վէ պունտան էվլա

Թու թաճագ խոի . զիրա թահվիլի մահալ՝ նէ գատար ֆէնա տախի օլա , թէպտիլի մէքեան օլտուղունտան , քէնտիսինէ պիր գաչ կիւն օլտուն րէֆահ վէրէճէկի իթի- գատընտա խոի : Հավա արմագ իչիւն կէզինմէեէ բուխ- սաթ վէ վագթընը կէչիքմէք իւզրէ քիթապ վէ ալէթ իսթէյիպ՝ հիչ պիր շէյ ալամատըղը հալտէ , իսթէմէք- տէն կէրի տուրմագ խոի : Հէր նէ գատար եէնի կեղն մէմուր սապըղընտան տահա սաքին օլուպ , սէօյլէտիք- լէրինէ ճէվապ վէրմէզ խոի իսէ տէ , Տանթէս՝ սէօյլէմէյի ատէթ իթմիչ խոի . զիրա միւքէտտէր օլան ատէմ տէրտ ու էֆքեարընը ակէրէ սէօյլէմէեէ մէճպուր , վէ գար- շըսընտաքի տիլսիզ պիլէ օլա , գավալլը տէրամէնտ՝ պիր նէվի քէսպի հուզուր ու րահաթ իտէճէկի տէրքեար տըր : Հաթթա պիչարէ քէնտի սատասընըն իսթիմաընա պիլէ բազի օլմուչ խոի իսէ տէ , օ զուվէթ ու գարան- լըգ իչինաէ եալընըզ վէ թէնհա օլտուղունտան , քէնտի սէսինտէն տէ գօրգար խոի :

Տանթէս՝ զէմանը հուրրիյէթինտէ , եանի զընտանա կիրմէզտէն մուգատտէմ հապսխանէ գօղուչլարընտա թէ- ճէմիւ իտէն սէրսէրի վէ խըրսըզ վէ գաթիլ կիւրուհը միյանընտա վուգու պուլան մուհապպէթ վէ մուսահապէ- թը կիրանպէհայէ վէ թահթընտա պին տիւրլիւ միհնէթ վէ մէլալ միւնտէրիճ օլան զէվգիյաթը սէֆիհանէլէրի թի- վայաթընը իչիթտիքտէ տէհչէթլէնիր խոի : Իմտի պու զընտանտա եալընըզլըգ օլ գատար ճանընա թագ իթ- միչ խոի քի , մուգատտէմ նաղարը իսթիքրահ իլէ կէօր- տիւկիւ , վէ սէօղիւնիւ իսթիմա իթտիքտէ թիւլլէրի իւր- բէրտիկի էօյլէ ֆէնա պիր մահալէ գօնուլմասընա պիլէ իսհիչլէնիր խոի . զիրա օրատա հիչ օլմագսա պէքճիսի- նին եիւզ իւնտէն պաշգա եիւզ կէօրիւպ , անըն սէօղիւնտէն պաշգա սէօղ իչիտէճէկի աչիքեար խոի : Զավալլը Տան- թէս՝ քիւրէքտէքի օլանլարատա հասէտ իտուպ , օ րէ- զալէթ էլպիսէլէրիլէ այազլարընտաքի զէնճիլլէրինի վէ օմուզլարընտաքի բուսպայլըգ տամկասընը արգուլէր խոի : Պունա սէպէպ՝ էլպէթթէ քիւրէքտէքիլէր՝ զընտանտա պուլունանլար գատար մուաղզապ տէյիլ տիրլէր . չիւնքի անլէր՝ հէմբալէրիլէ իւլֆէթ ու իւնալիլէթ իտէր , վէ հա-

վա ալբր, վէ կէօքլէրի կէօրիւրլէր. պու ճիհէթլէ միհմն էմքէն տէֆը դամու քէտէր իտէրլէր:

Տանթէս՝ պիր կիւն զքնտանճքսննա, քէնտինէ պիր արգատաշ կէթիրմէսինի րէճա, վէ հաթթա շու մէճնուն րա հիպ պիլէ օլա մէմնուն օլաճաղքնը պէեան էյլէտի, վէ մէրգում հէր նէ գատար զքնտանճք վէ խրտմէթի իճա պընճա քէնտիսինտէն միւրուվ վէթ զայրը մէմուլ իտի իստէ, եիւրէյինտէ րահմ էսէրի օլմաղլա, Տանթէսին պէօլէ զուլմէն զքնտանա աթրլըշքնա, վէ բղտըրապը տէրունինտէն նաշի վազը օլան սուգու կիւտաղքնա թէհամ միւլ իտէմէյիպ կիտիպ միւտիրէ ՅԱնօմէրօնուն իաթիտա սը պու մէրքէղտէ տիր տէյու պէեան իթտի. ամմա միւտիր կէօյա ազբլլը վէ բօլիթիդաշինաս կէշինիր պիր ատէմ օլտուղունտան, Տանթէս պիր ֆէսատ չբգարըպ մահպուսլարա իսեան իթտիրէրէք ֆիրար նիյէթի գուրմուշ զաննըլլա գապուլ իթմէտի:

Պալատէ պէեան օլունտուղու վէճհլէ, Տանթէս՝ պէնիի նէվինտէն գաթը իւմիտ իթտիքտէն սօնդրա եիւզիւնիւ գաղըր էլ հաճաթա տէօնտիրտիւ. օլ վազըթ լուի զէմինտէ միւնթէշիր օլմուշ վէ ֆէլէքղէտէկեանքն թէմէս սիւք իթմէքտէ պուլունմուշ օլտուղու նէ գատար էֆքեարը տինիյէ մէվճուտ իսէ, ճիւմէսինի տէրխաթըր իտէրէք թազարրու էյլէտի: Չօճուղուղունտա վալիտէ սինտէն էօյրէնմիշ օլտուղու տուվալար խաթրընա կէլիպ պունլարըն հէբսինտէ շիմաիյէ գատար արգգաթ իթմէմէմիշ օլտուղու պիր թագըմ մանալէր պուլտու, զիրա պախթիյար ինսանքն ինտինտէ տուվա տէնիլէն շէյ պիր գաշ գուրու վէ մանասըզ քէլիմաթըն իճթիմաը տըր, վէ պու ձէնապը Հազգա խթթապէն սէօյլէնիլէն լիսանքն իյզահը՝ անճազ ֆէլաքէթ կիւնլէրինտէ անլաշըլըր:

Իմտի Տանթէս՝ խիւլուսը գալպ վէ քէմալը րապթլա տուվա իթմէեէ պաշատը, եիւքսէք սէտա իլէ տուվա օգուտուղունտա, արթըզ քէնտիսինտէն գօրգմայըպ պիւսքս հայրէթտէ գալըր իտի: Ազգքնտան չբգան քէլիմէլէրին հէբսինտէ ձէնապը Հազգը կէօրիւյօր զանն իտէրտի, վէ կէշմիշ էօմիւնտէ եարտըզը հարէքէթլէրին ճիւմէսինի Րապպը Գատիրին գուտրէթինէ համլ իտէր, վէ քէնտի քէնտինէ իպրէթ ալըր, վէ պու տիւնեատա

էտա խոտէճէք բէք շօգ պօրճլար պուլուր , վէ հէր տու-
վանքն ազիպինտէ շու խօտպին քէլամլարընը տախի ի-
լամվէ խոտբախի , քի պու . քէլամլարը ինսան ճէնտպը Հագ-
գա տէլիլ , էքսէրի քէնտի միւշապիհլէրինէ տիմէնին եօ-
լունու պուլուրլար . եանի «Պիղէ հագարէթ խոտնլէրի աֆի
իթաիկիմիդ կիպի , սէն տէ պիղ իմ թագսիրաթմըքը ք աֆի
էթ , եա՛ Բապպի» Պու տուվալէր իլէ տախի Տանթէս
հապտտան չըգամատը խտէ , պիր սիւքիւնէթէ տիւշտի վէ
կէօղլէրինին էօնիւնէ պիր սըգ պուլուլթ բէրտէսի չէ-
քիլտի :

Տանթէս սաֆաէրուն վէ ճահիլ օլտուղունտան , պէ-
նիի ատէմին կէշմիշ թարիխի քէնտինէ դարանլըգ խտի .
դիրա մալիւմաթ՝ պու թարիխին իւզէրինէ չէքիլմիշ ճէ-
հալէթ բէրտէսինի հալա դալտըքմամըշ խտի : Քէնտիաի
դընտանքնտա նասըլ եալընըգ խտէ , ազլը տախի իւլամ-
տէն պիպէհրէ օլմաղլա , կէշմիշ տարլարըն թասավվու-
րընը կէօղլիւնիւն էօնիւնէ կէթիրիպ , պաթմըշ միլլէթ-
լէրի մէյտանա չըգարըպ , էսքի չէհիրլէրի եէնիտէն պի-
նա խոտմէղ խտի : Պունլար խտէ ասհապը տանիշ ինտինտէ
պէօլիւր , վէ կէօղլէրինէ պիր հէեէթը ճէսիմէտէ նուր-
լանմըշ կէօղլիւքիւր : Տանթէսճէ քէնտինին դըստա էօմ-
րիւնտէն պաշգա թարիխ , վէ հալը քէտուրէթիշ թիմալին-
տէն պաշգա հալ , վէ օ գօրղուլու միւսթագպէլտէն պաշ-
գա միւսթագպէլ օլամաղ խտի : Լպէտի պիր զուլմէթտէ
խաթըքնա կէթիրէպիլէճէկի սնճաղ օ օնտօղուզ սէնէ
էօմրիւ էննասընտա կէօրմիւշ օլտուղու զըյա խտի , Իմտի
Տանթէս հատար զաթընտա ֆիլհագիդա զէքի վէ թա-
րիխլէր արասընտան գանատլը գուշ կիպի ուշմաղա իդ-
թիտար վէ խաթիտատը պէտիհի խտի խտէ տէ , ճէհալէթ՝ օնու
գաֆէսէ գօնուլմուշ պիր գարաղուշ կիպի պաղլը գալ-
մանա մէճպուր իթմիշ խտի : Իշթէ պու մարաղը ճէհլտէն
տօլպը պիշարէ Տանթէս՝ ֆէլէյին ճէվրիլլէ պիլասէպէպ
մահվ ու թէլէֆ օլան սաստէթը հալի ֆիքրինէ սարլան-
մըշ վէ պունու պիր խաթվէ իլէրի կէչէմէյիպ , օ նօգ-
թատա մուսիրը օլուպ գալմըշ վէ պու միւսթալէտարնա է-
վիրիպ չէվրիպ հէր ճիհէթտէն պաղմաղտա խտի :

Պու տուրկունլուգտան սօնղրա Տանթէսէ չէտիա պիր
չըրս կէլիպ էօյլէ ֆէնա քիւֆրլէր իթմէեէ պաշլատը

քի, զընտանճը տէհչէթլէ գուլագլարքնը դարայքս գա-
չարըտք: Էօֆքէսինտէն քէնտի քէնտինի տուվարլարաչար-
բարագ էթրաֆքնտա պուլունան չէյլէրին հիչ պիրինի սե-
չէմէզ օլտու վէ հէր չէյտէն զկյատէ քէնտի քէնտինէ
հիտտէթլէնիր իտի: Մէսէլա, պիր գում գէրրէսի, պիր
ուֆագ չէօբ բարչասք, հավանքն պիր խաֆիֆ հարէքէ-
թի՝ պիւթիւն էօֆքէսինի թահրիք իտէր օլտու, վէ օ
տագիգալարտա Վիլֆօրուն քէնտինէ օգութմուչ օլտու-
զու զամմազ մէքթուպ կէօյա աթէչ եազըլարլա եազըլ-
միչ կիպի կէօզիւնիւն էօնիւնէ կէլիպ կէօզլէրինի եա-
գարտք, վէ պու չէքտիկի՝ Ալլահքն զարագընտան օլմու-
յըպ, ինսանլարքն տէսիսէ վէ քինինտէն օլտուզունու ան-
լար իտի, վէ օ քէնտինէ նամալիւմ օլան ֆիթնէէնկիզ
ատէմլէր հէր քիմլէր իտի իտէ, անլէրի ազլընքն տօզու-
րապիլտիկի ճէզալարա գօչարտք, վէ պու ճէզալարք տա-
խի բէք ազ պուլարագ տահա պէօյիւքլէրինի պուլմանա
չալըչքր իտի. զիրա ճէզանքն սօնու էօլիւմ տիւր, վէ էօ-
լիւմ հալինէ տախի իսթիրահաթ տէնիլմէզ իտէ տէ, պա-
րի ինսանք հրտան խալի վէ ճէզատան պէրի էյլէր:

Քէնտի քէնտինէ տիւչմանլարք հագգընտա «Էօլիւմ
սիւքիւնէթ տիր, վէ զալիմանէ թէրպիյէ իթմէք իսթէ-
եէնի էօլտիւրմէմէլի» տիյէ քէնտի իտամքնըն չարէսինէ
թէչէպպիւս էյլէտի: Նազըգ պիր ֆէլաքէթէ օղրայքս
տա պէօյէ ֆիքիլլէրէ տիւչար օլանլարա՝ զիրա պու
գուրու նիյէթլէր՝ էօյլէ պիր հալտէ ինսանքն կէօզիւնէ
տէնիզին մալի վէ պէրրագ սուլարք կիպի կէօրիւնիւր
ամմա տուրկուն վէ պաթագ պիր կէօլտիրլէր, վէ իշին-
տէ եիւզմէք իսթէեէն՝ չալըչտըգ ճա պաթար վէ հէր հա-
րէքէթինտէ չամուրա զարգ օլտուզունու հրտա իտէր: Պիր
քէրրէ ինսան պու եօլա տիւչտի՝ մի, էկէր ինօյէթը
Րէպպանի իմոտա իրիչմէզ իտէ, կիթտիկի կիւն տիր, վէ
պիւթիւն հէօճճէթլէրի ֆէլէյին քէնտինէ օլան սուի գաս-
տընա եարտըմ տքր: Անճագ պու եիւրէք ազապը՝ թա-
գատաիւմ իտէն աճլըգտան վէ թէէթիսիւր իտէճէք ճէ-
զատան խաֆիֆ տիր:

Պու պիր նէվի թէսէյի տիր քի, ինսանա նիհայէթի
ատէմ (հիչլիք) կէօսթէրիր պիր աչըգ վարթա տքր:

Վէ իշթէ պու նօգթայա վասըլ օլտուզունտա ճանթէս

պիր ազ միւթէսէլլի օլտու, զընտանընտա Էզրաիլին ա-
յազքնը պատսաճաղք քէօշէտէ պիւթիւն մէշազգաթլարը
ղայպ օլտու, կէշմիշ էօմրիւնէ սիւքիւնէթլէ վէ միւսթազ-
պէլինէ տէհշէթլէ պագաթըգտա, իքիսինին օրթասընտա
պիր նօգթաի բէնահ պուլուպ օնու ինթիխապ իթտի, վէ օ
մէլճատա էօլիւմ իտի:

Պաղը քէրրէ ֆուրթունա էսնալարընտա կէմիսինի
տալկալարըն իւզէրինտէ վէ բիւզ կեարըն բէյինտէ, կէօ-
յա պիր տէվ էլինտէ պիր գալէմ թիւյիւ կիպի կէօրէրէք,
վէ էճէլէ գարչք օ խաֆիֆ սէֆինէնին սըզընաճագ պիր
մէլճասը օլամսեհաճաղքնը անլայարագ գօրգար իտի զի-
րա օ հուրրիյէթ վազթլարընտա հալը սաստէթտէ պու-
լունտուղունտան, էօլիւմի զալիւմ պուլուրաը. ամնա չիւմ-
տի պու տիւնեատա սէվտիքլէրինին հէբսինտէն այրըլ-
մըշ վէ պիւթիւն իւմիտլէրինի զայպ իթմիշ օլտուղունտան,
էօլիւմ՝ քէնտիսինէ պիր մէշղուլիյէթ կիւնիւնիւն ազչա-
մընտա եօրկուճուղա եաթըպ ույուտուղու կիպի կէօրիւ-
նիւր իտի: Պու ֆիքք պիւչարէ ճահիլին ազլընա տօղ-
տուղու անտէ միւլայիմլէնտի վէ եիւզիւ կիւլտիւ, սէրթ
եաթաղընտան վէ գուրու էքմէքտէն խօշնուտ օլտու, ար-
թըգ այրըլպ հէման հիշ ույումամաղա պաշլատը, վէ
պիր էսքի բուպա կիպի իսթէտիկի անտէ չըգարըպ ա-
թապիլիր օլտուղու հայաթընա սապրու թէհամիւլ էյ-
լէտի:

Քէնտի քէնտիսինի թէլէֆէ իքի թարիգ թութուպ պի-
րիսի ատի վէ գօլայ, եանի մէնտիլինի բէնչէրէնին պի-
րինէ պաղլայըպ ասըլմագ, վէ տիկէրի՝ կէլէն եէմէքլէրի
եէմէյիպ եէյօր կէօրիւնէրէք աճլըգտան էօլմէք իտի:
Իպթիտաքի՝ Տանթէսէ խօշ կէլմէտի, չիւնքի կէմիճիլիկի
էնատէ գուրսանլարը կէմինին տիրէքլէրինտէն աստըգ-
լարընտան, պու եօլտա էօլիւմիւ նամուսուղլարա բէվա
կէօրմիւշ իտի: Իշթէ պու սէպէպտէն տօլայը թարիգը սա-
նիկի թէրճիհ իտէրէք, օ կիւնտէն իճրասընա պաշլատը:
Պու նագլ իթաիկիմիգ վազասալար տէօրթ սէնէ էս-
նասընտա օլմուշ իտի:

Իքինճի սէնէնին նիհայէթինտէ Տանթէս կիւնլէրի սայ-
մագտան արթըգ վազ կէշմիշ վէ հաթթա միւֆէթթիշին
վէրտիկի թարիսի պիլէ ունութմուշ իտի:

Քէնտի թէլէֆինի գուրտուգատա վէ նէ թարիզ իլէ էօ. լէճէկինէ տախի գարար վէրտիքտէ, կէրի չէ.քիլմէմէնէն եէմին տախի իթմիլ խտի: Կիւնտէ ի.քի քէրրէ կէլէն եէմէ. յի բէնչէրէտէն տիշարր իպթիտա քէ.յֆ իլէ, վէ սօնղ. րա թէրէտտիւայլէ վէ նիհայէթ թէէտսիւֆլէ աթար խտի, վէ պու նիլէթին իճրասընա սօնունա գատար տէվամ իթմէ.ք իշիւն եէմինինի տէրխաթըր խտէր խտի: Օ պաշգա տէֆայար ի.քրահ իթտիկի եէմէ.քլէր՝ շիմտի աճլըգտան պրունունա լէզիլ կիպի գօգարլար խտի: Պազը քէրրէ թապազը պիր սաաթտան զիյատէ էլինտէ թուլթարագօ գօգմուշ էթէ վէ եա պալըզա վէ օ սիյահ է.քմէ.յէ պա. գար խտի: Հայաթ արզուսունուն սօն գուլ վէթի՝ պու գա. րարընա մուգապէլէ.յէ չալըչմագտա խտի. օ վաղթ գընտա. նը օ գատար գարանլըզ վէ խալի վէ Ֆէնա կէօրիւնմէզ խտի. տահա կէնճ խտի: Անճագ եիրմի պէշ եիրմի ալթը եաշընտա, տահա էլլի սէնէ եանի շիմտիլէ գատար եա. շատըզընըն ի.քի միալինի եաշայապիլիրտի, վէ պու միւտ. տէթ էնասսընտա բէ.ք չօգ ֆէվգէյատէ վուգուաթլար զուհուրույլա, իֆ գալէսինին տուվարլարը երզըլըպ, քէնտիսինին զընտանտան չըզմասը միւհթէմիլ խտի: Պու. րալարընը տիւշիւնտիւ.քճէ, Տանթէս տուտագլարընը եէ. մէնէ եազլաշըր, վէ տէրագապ իթտիկի եէմինի տէր. խաթըր խտէր, վէ գալպի սաֆ վէ դայէթ թէմիզ օլտու. զունտան, եէմինին տէ խիլաֆը քէնտի քէնտինէ զիւլլ վէ նամուսունուն հէթ.քինէ պախս օլաճազընը տիւշիւնէ. րէ.ք, գապուլ խտէմէ.յիպ կէրի չէ.քիլիւր խտի:

Իմտի պու վէճհլէ էօմրիւնիւ էօզմէ.քտէ ի.քէն պիր կիւն օլտու.քի, արթըզ բէնչէրէտէն եէմէ.քլէրի տիշարը աթմայա թագաթը գալմատը: Երթէսի կիւն կէօզլէրի կէօրմէզ վէ գուլագլարը տախի իշիթմէզ օլուպ, զընտան. ճը խաաթա զանն խտէր, վէ Տանթէս իտէ էօլիւմիւն եազլաշ. տըզընը իւմիտ էյլէր խտի:

Օ կիւնտէ էօյլէ կէշտի: Տանթէս պիւթիւն վիւճու. տունտա պիր սլուշուգլուգ տույարտը քի, պիր նէվի րա. հաթլըզա պէնղէր խտի: Միյտէսինին սըզըլարը քէսիլմիշ, վէ հարարէթինին շիտաէթի կէշմիշ, վէ կէօզլէրինի գա. րատըզընտա կէճէլէրի պաթագ մահալլէրտէ կէօրիւնէն ֆօսֆօր ալէվլէրի կիպի ալէվլէր կէօրիւր խտի: Իշթէ

պունյարըն հէրսի էօլիւմիւն եաղլաշմաւը ալամէթլէրի իտի :

Օ կիւն ագշամիւղէրի սաաթ 9 բատտէլէրինտէ էօնիւնտէ եաթարըր տուվարըն արգասընտան տէրինտէն պիր թըրըրտը իշիթտի : Զընտանտա օ դատար բիս հայլանլար եուվա եարմըշ իտի քի , Տանթէս էօյլէ աղ բաթըրտըտան ույգուսունա քէտէր կէթիրմէմէեէ ալըշմըշ իտի իսէ տէ , օ սաաթտա կէրէք աճլբդտան գուվիէի իհթիսասիյէսինին քէսիկինլէնմիշ , վէ կէրէք օ թըրըրտընըն հագիղաթէն ֆէվգէլատէ պիր շէյ օլմասընտան , վէ էլհասըլ օ էօլիւմ սաաթընտա էն ուֆագ շէյլէր պիր էհէմիլիթէթ քէսպ իտէր օլտուղունտան , Տանթէս պաշընը դալտըրըպ անլամագ իշիւն տիյնէտի : Իշպու թըրըրտը եա պիր պէօյիւք թըրնագ վէ եա պիր գուվիէթլի տիշ վէ եա պիր տէմիր ալէթին թաշիւղէրինէ պիր տիւղիյէ սիւրիւվէսիյլէ հասըլ իթտիկի պիր գաղընթը սէտասընա պէնգէր իտի :

Տանթէսին գուվիէի հըսսիյէտի դայթիլանմըշ իտի իսէ տէ , մահպուսարըն տայմա աղլընտան չըգմայան հուրբիյէթը էֆքեարընը թաաղգուլ էյլէտի , վէ շամաթա գուլաղընա էօյլէ պիր տագիգատա կէլմիշ իտի քի , պուտիւնեատան չըգաճաղը էնտտէ , ձէնապը հագգ շէքտիյի ճէֆալէրէ մէրհամէթ իտէրէք , կիրէճէկի մէղարըն քէնարընա այաղընը գօյմուշ իքէն , կէրի շէքիլմէսինի օնա խապէր վէրիյօր դանն իթտի : Քիմ պիլիր . պիւթիւն վագթլարտա խաթըրտան չըգմամըշ օլտուղու սէվկիւլիւլէրի պէլքի եանընա կէլմէկէ չալըշըյօրլար իտի . . . Լաքին եինէ Տանթէս «եանլըշ պէլլէյօրում , էճէլին գաբուսունտա տայմա հագըր պուլունան շու հալլէրին պիրիսի տիր» տէտի իսէ տէ , եինէ շամաթայթ տիյնէր տուրուր իտի : Պու շամաթա իւշ սաաթ գատար սիւրտիւ . սօնդրա Տանթէս պիր շէյ երգըլըյօր կիպի տույտու վէ օնտան սօնդրա տախի պիւթիւն շամաթա քէսիլտի :

Պիր գաշ սաաթ սօնդրա շամաթա տահա եաղըն վէ տահա ղիյատէ իշիտիլմէկէ պաշլատը . Տանթէս պունու տիյնէյիւ պ տուրմագտա իքէն , անաղտան զընտանձը իշէրի կիրտի :

Էօլիւմէ գարար վերելի սէքիզ, վէ պու գարարը իճ-
 րայէ պաշլայալը տէօրթմ կիւնտէն պէրու Տանթէս զքնտան-
 ճըյա հիշ պիր շէյ սէօյլէմէմիշ իտի, սիւվալլէրինէ ճէվապ
 վէրմէմիշ իտի, վէ տէրտի նէ օլտուղունու սօրասուզու վա-
 գըթտա եիւզ իւնիւ տուվարտան թարաֆա շէվիբմիշ իտի
 Թագաթ օ կիւն զքնտանճը օ շամաթայը իշիտիր տէ թէլաշ
 իտէր վէ շամաթանքն քէսիլմէսինէ սէպէպ օլարադ պէօյ-
 լէճէ քէնտիտինէ սօն տագիզալարքնտա կէլմիշ օլան պիր
 իւմիտի գաթ իտէր տիյէ գօրգուսունտան գալգըպ, եա-
 թաղընքն իւզէրինէ օթուրարագ պաղբըպ չաղբըպ կեան
 զքնտանքն սօղուզլուղունտան թէշէքքի իթտի, վէ կեան
 թիրեաքիլիք կէօթէրէրէք, աղգընա կէլէնի սէօյլէյիպ
 զքնտանճընքն սապրու թէհամմիլլինի թիւ քէթմէյէ չաղըշ-
 տը: Ձքնտանճը իտէ օ կիւն խասթալըզը սէպէպիլլէ քէն-
 տիտի իշիւն պիր աղէթ սույու վէ պիր աղտա թագէ էք-
 մէք իսթէյիպ ալմըշ կէթիրմիշ իտի: Ձքնտանճը սայըղ-
 լայօր զանն իտէրէք կէթիրտիկի եէմէկի պիր այաղը գը-
 բըղ մասասընքն իւզէրինէ գօյուպ պրագտը կիթտի, վէ
 Տանթէս սէրպէսթ սէրպէսթ վէ սէվինճ կէ շամաթայը
 տիյնէմէեէ տէվամ իթտի: Պու շամաթա կիթտիքճէ օ գա-
 տար աչըգ օլտու քի տիյնէմէեէ զահմէթ պիլէ շէքմէղ-
 տի: Պու շամաթանքն այտընլանտըգտան սօնդրա տալի
 տէվամընք կէօրտիւ իտէ, Տանթէս պէլքի պէնիմ կիպի
 պիր պէտպալսթ մահպուս խէլատընա չալըշըյօր տէտի, վէ
 պունու տիւշիւնիւր տիւշիւնմէզ գալպինէ պիր գօրգու
 կէլտի քի եէնի տօղմուշ օլան իւմիտինի գաթ իթտի:
 Պու գօրգու շամաթաի մէզքիւրքն իտարէ թարաֆքնտան
 եանքնտաքի զքնտանքն թամիրինէ թային օլունմուշ պիր
 գաշ ամէլէնին չալըշմասընտան հատըլ օլմասը իճթիմալի
 իտի:

Պունուն թաստիզի գօլայ իտի. լաքին տուվարքն ար-
 գասընտան սիւվալ իթմէքտէ թէհիքէ վար իտի, վէ
 զքնտանճըյա սիւվալ իթմէք հիշ օլմաղ իտի: Տանթէսին
 պէյնի գայիֆլանմըշ օլտուղունտան, աղլը տաղընըղ օ-
 լուպ հիշ պիր Ֆիքրի թօրլայամաղտը. իմտի անպատը քի,
 աղլընքն նօգասնքնք եէրինէ կէթիրմէքսիզին հիշ պիր
 նէթիճէ վէրմէեէճէք վէ կէօլլէրինի զքնտանճընքն կէ-
 թիրմիշ օլտուղու էթ սույունա շէվիբտի: Սօնդրա գալգ-

տը վէ սալ լանարադ մասանրն էօնիւնէ գատար վարաբդ -
սա քեատէ յի այրոյ իշինտէ քինի միւթէ լէզդ ի զանէ իշտի :

Տանթէս իշիթմիշ իտի քի սրազը քէրրէ պոթան կէ -
միլէրտէն գուրթարբլան թայֆալար պիր գաչ կիւն աճ
տուրտուգտան սոնդրա պիրտէն չօգ եէմէք եէտի քլէրին -
տէն , օ անտէ էօրմիւշլէրտի , վէ պու շէյ խաթրբնա կէ -
լէրէք սապր ու թահամմիւլ իտուպ էթ սուլունտան պաշ -
գա պիր շէյ եէմէտի , վէ կիթտի եաթադընա եաթաբ .
արթըգ էօլիւմ գարարնտան վազ կէշտի :

Պիր աղ սոնդրա ազլը պաշընա կէլմէկէ պաշլատը վէ
օ վազթա գատար պէ յինին իշինտէ տիւման կիպի շէվ -
րիլէն էֆքեարլար ազար ազար էֆքեար հէեէթինի քէսպ
խուպ միւլահազա իթմէեէ քէսպը իգթիտար էյլէտի :

Շամաթանըն նէ իտուկինի էօրէնմէյէ մէրամ , վէ
քիմէեէ տախի զարարը տօգուճմամազը իլթիզամ էյլէ -
տի , Տանթէս՝ միւլահազա էյլէտիկի տուվարըն արգասըն -
սա չալըչան՝ պիր ամէլէ իտէ , պու թարաֆտան քէնտիսի
վուրտուղունտա գօրգմայրպ իշինէ տէվամ իտէր , եօգ է -
կէր պիր մահպուս իտէ , վազը օլան բաթըրտտան գօր -
գարադ տէրադասպ չալըչմատան քէսիլիբր վէ կիճէ հէր
քէս ույդուտա իքէն իշինէ տէվամ իտէր տէտի :

Տանթէս եինէ եաթադընտան գալգաը վէ պու քէրրէ
արթըգ տիգլէրի թիթրէմէյիպ կէօզլէրինին ֆէրի տախի
եէրինէ կէլմիշ իտի , Ջընտանըն պիր քէօշէսինէ կիտուպ ,
բութուպէթտէն խարճը չիւրիւմիւշ տուվարտան պիր ու -
ֆազ թտաշ գօրարբպ կէլտի , օ թըրնազ սէտասը կէլէն
մահպալէ իւշ քէրրէ վուրտու . իլք վուրուշունտա շամաթա
քէսիլտի , Տանթէս տըգդաթլա տիյնէտի , լաքին արթըգ
պիր շէյ իշիտէմէտի , վէ պիր իքի սասաթ պէքլէտիքտէ
շամաթանըն տէվամ իթմէտիկինտէն , կէրէյի կիպի ան -
լատը քի , տուվարըն արգասընտա չալըչան՝ պունտան
գօրգուպ իշինի պրրադմիշ իտի :

Տանթէսին գալպինէ պիւթիւն պիւթիւն իւմիտ կէլէ -
րէք պիր աղ էքմէք եէտի վէ պիր աղ սու իշտի , վէ
վիւճուտճա սազլամ օրտուղունտան , աղ վազթտա գուվ -
վէթի քեամիլէն եէրինէ կէլտի :

Պիւթիւն կիւն սիւքիւթ իլէ կէշտի . կիճէ օրտուղուն -
տա եինէ շամաթա պաշլամատը իտէ , Տանթէսին արթըգ

տու վարքն արգասքնոտ չալքչանքն ֆիրար նկյեթի գուրմուշ պիր մահպուս օլտուղունա շխպհէսի գալմատը, վէ օ սաաթման գանը ալէվլէնտի վէ երւրէյինէ պիր էօմր ու հարէքէթ արգուսու կիրտի :

Օ կիճէ Տանթէս ույումատը վէ սապահա գատար տկնէտի իսէ տէ , շամաթմ եինէ տէվամ իթմէտի : Սապահ օլտուղունտա գընտանճը եէմէյինի կէթիրտի վէ Տանթէս բէք իշթահլը եէտի : Հալպուքի շամաթմ աճապա տէվամ իթմէ՞ղ մի տէյու գօրգարար : Զընտանքն իշինտէ կեահ սաաթլարլա կէղինիր վէ կեահ չօգտան պերուհարէքէթսիղլիքտէն գուլվէթլէրի քէսիլմիշ օլան ազալարքնըն գուլվէթլէրինի եերինէ կէթիրմէք իշխն բէնչէքէսինին տէմիրլէրինի սարսար իտի : Նիհայէթ , պուլունտըղք հալք բէրիշանիտէ մէրտանէ կիւլէշմէեէ գարար վէրմիշ իտի : Պու թալիմլէրին արասքնտա շամաթմ պաշլամըշ մի տկյէ անլամագ իշխն պաղք պաղք գուլաղքնը տուվարա գօր , վէ հիշ պիր շէյ իշխտէմէտիկինտէն , թահամիլուլի քէսիլմէք տերէճէսինէ կէլիր իտի : Տալտի սէրպէսիյէթինէ չալքչան մահպուսուն նէ սէպէպէ մէպնի քէնտիտի կիպի սէրպէսիյէթ արգուսունտա օլան տիկէր պիր մահպուստան գօրգուղունու անլայամաղտը :

Պու հալտէ Տանթէս սաաթլարը վէ տագիգալարը սալարագ իւշ կիւն եանի եէթմիշ իքի սաաթ պէքլէտի :

Նիհայէթ պիր աղշամ գընտանճընքն սօն վիղ իթասքնտան սօնդրա , Տանթէս՝ գուլաղքնը տուվարքն թաշընա գօմուշ տկյնէմէքտէ իքէն , օ թաշըն եալաշճաճքգ սարսրլորղքնը հիսս իթտի : Տանթէս՝ պունտան զայէթ թաաճճիւպլէնէրէք աղլընը պաշընա թօրլամագ իշխն տերհալ կէրի շէքիլտի : օտասքնքն իշինտէ պիր գաշքէրրէ տօրաշարգտան սօնդրա եինէ կէլիպ գուլաղքնը օ թաշըն իւղէրինէ գօտուգտա , օ տուվարքն արգասքնտա միւճէրրէտ պիր շէյ եարքլմագտա օլտուղունու եաղքնէն ճէղմ էյլէտի :

Չալքչան մահպուս օ եօլտա չալքչանտա թէհլիքէ օլտուղունու կէօրտիւքտէ , պու թէհլիքէտէն հլտի օլմագ իշխն իշինէ տէվամը արգուսունտա գալէմին եերինէ մանօվէլա իլէ չալքչըյօր իտի :

Պունու անլատըղքնտա պու եօրուլմագ ատէմէ եար-

տըմ ի թմէյի դուրտու, վէ շամաթա եաթաղքնքն եանքնատաքի տուվարքն արգաստան կէլտիկինտէն, իպթիտա եաթաղքնք կէրի չէքաթի վէ զքնտանքն իչինտէ տուվարքն սքվասքնք գաղքըլպ վէ միւմքին իսէ պիր թաշչըղարմահա քեաթի օլաճագ պիր ալէթ արատը, ալէթէ պէնգէր պիր չէյ պուլամատը. Տանթէսին պիր չէյ քեսէճէք պուչաղք պիրէ կօզ իտի, բէնչէքէսինին տէմիրլէրի օ գատար միւհքէմ քինիթլէնմիլ իտի քի չըղարմագ չէյլէ տուրտուն եէրինտէն զէրրէ գատար գըմքլտաթմանքն պիրէ իմքեանք կօզ իտի:

Էչեա օլարագ օտասքնտա պիր աղաճ գարեօլա, պիր սանտալեա, պիր մասա, պիր գօվալվէ պիր տէ թօքրագ սու տէսթիսի վար իտի: Գարեօլասքնտա տէմիր չիվիլէր վար իտի ամմա միւհքէմ վիտալք օլտուղլարքնտան, պու վիտալարք չէվիլիպ տէ չիվիլէրի չըղարմագ իչուն պիր վիտա անաթիթարը լագքմ իտի:

Մասատա վէ սանտալեատա ալէթ նէվինտէն թութաճագ պիր չէյ կէօրէմէզ իտի. գօվասքնքն տէմիր գուլբու վար իմիչ իսէ տէ չըղարքլմըչ իտի:

Իմսի Տանթէս սու տէսթիսինի գըրըպ վէ ուճու սիվրի բարչալարտան պիրիսիյլէ չալքչմագտան պաշգա պիր կօլպուլամատը:

Տէրագապ տէսթիլի գարտը, վէ եէրէ վուրտուգտա բարչա բարչա էթաթի, վէ պունուն էն սիվրի բարչալարքնտան իքի իւչ տանէսինի ալքպ չիլթէսինին իչինէ սաղլատը վէ պագը գալան բարչալարքնք տա հալի իլէ պրագտը: Տէսթիսին գըրըլմասը գաղա օլապիլիրտի վէ քիմնէնին պիր տէյէճէկի կօզ իտի:

Տանթէս պիւթիւն կիճէ չալքչապիլիր իտի իսէ տէ, գարանլքգտա գարինէ իլէ պիր ազ չալքչարքգտա էլինտէքի քիրէմիա բարչասքնք գաթք պիր ճիամ իւղէրինէ սիւրիւպ քէօրլէթաթիկինի անլատըգտա եաթաղքնք եէրինէ չէքիպ այտընլքք օլունճայա գատար պէքլէտի իւմիա իլէ սապր տաթի եիւրէյինէ կիրմիչ իտի:

Սապահ օլուպ զքնտանճք կէլտիքտէ, Տանթէս՝ էվվէլիսի ագչամ սու իչմէք իսթէեէրէք տէսթիլի պաշքնա գալարքրտըգտա, գաղաէն էլինտէն տիւչէրէք գըրըլտըղքնք սէօյլէտի: Զքնտանճք մըրըլտանարագ վէ հաթիթա

Թէնպէլլ իկինտէն բարչալարընը պիլէ թօրլամոյարադ կիթ-
տի , պաչգա պիր տէսթի կէթիրտի , վէ Տանթէսէ տիդ-
գաթ իտուպ ճու տա գըրմամաընը թէնպիճ իթտիքաէն
սօնդրա գարույու գարայարադ չըգար կիթտի :

Մուգատտէմա պու գարունուն գարանմաընտա Տան-
թէսին ճանը սըգըլըր իտի ամմա շիմի պաւնու սէվինճ-
լէ կէօրմէկէ պաչլամբչ իտի : Զքնտանճընըն այադ սէսի
տույուլմադ օլտուղունտա , գօշտու եաթմադընը եէրինտէն
չէքաթի , վէ բէնչէրէսինտէն կիրէն օ խաֆիֆ այաընըդ
իլէ կիճէ թաչըն էթրաֆընտաքի խարճը չըգարաճադ
եէրաէ թաչըն քէնտիտի իլէ աղբաչմբչ օլտուղունու կէօր-
տի :

Պու խարճ ըութուպէթտէն եումուչամբչ վէ չիւրիւ-
միւչ իտի , վէ Տանթէս մէսրուքէն անլատք քի պու խար-
ճը բարչա բարչա չըգարապիլէճէք տիր : Պու բարչալար
ուֆադ իտի իսէլէրաէ , եինէ եարբժ սաաթ էմնասընտա
պիր ալուճ գատար չըգարմբչար : Բիյադ իյունտան պիրի
ճիսապ իթմիչ օլտա , պու սուրէթլէ չալբչըլարդտա էօ-
նիւնէ պիր դայա բաաթ կէլմէյէրէք , Տանթէսին իքի սէ-
նէտէ իքի գատէմ՝ միւրէպարնտա վէ եիրմի գատէմտէ-
րինիկինտէ պիր եօլ աչապիլէճէկինի անլար իտի :

Օ սաաթտան Տանթէս շիմուիլէ գատար նաֆիլէ կէօլ
եաչլարը տէօքէրէք քէճա վէ նիյադ վէ իւմիտ իլէ կէչիր-
միչ օլտուղու վադթմնա թէէսսիւֆլէ ճայքֆլանտը . ալթը
սէնէտէն պէրու պու զքնասնըն իչինտէ նէլէր եարա-
մադ իտի : Իչթէ պու միւրաճաղալարը իթտիքճէ սապը
վէ գուլվէթի տաճադ իյատէ արթարտը :

Իւչ կիւնտէ քէք չօդ իճթիյաթլարլա թաչըն էթրա-
ֆընտաքի պիւթիւն խարճը չըգարմոյա մուվաֆֆադ օ-
լապիլտի : Պու տուվար ուֆադ թաչլա եարըլմբչ իսէտէ ,
պաղը մաճալլէրինտէ պինայա թաղվիլէթ վէրմէք իչուն
իրի քէտմէ թաչլար տախի գօնուլմուչ իտի : Իչթէ պու
էթրաֆընը պօշալթմիչ օլտուղու թաչ օ իրի թաչլարտան
պիրի իտի , վէ էթրաֆընը պօշալթտըդտան սօնդրա եէ-
րինտէն տախի չըգարբլմաք էլղէմ իտու կինտէն , պու-
նուն իչիւն թրքնադլարըլա չալբչա քիֆայէթ իթմէյէ-
ճէկինի անլարդ , գըրըդ տէսթի բարչալարընը թաչըն
արասընա սօգարադ մանսիլէլա մադամընտա գուլլանմադա

այս էլ յլէտի, ամեն քիրէմիս բարչալարք գրքբլբր խաի:

Պաւ եօլտա պիր սաաթ ֆախտէօիզ եէրէ չալբշտրգ-տան սօնդրա Տանթէն թէր իշինտէ ալաղա դալգաք. պու հալտէ իշինտէն մէն օլարազ գօմչուսունուն քէնտիսինէ կէլմէսինի պէքլէմէ. ք մի լազքմ' օլաճազ խաի. եա գօմչուսք տա քէնտիսի կիպի պու նէվտէն պիր մանիա իլէ եօրուլուր գալբ' խաէ:

Օ տաղիզատա Տանթէսին ազլբնա պիր թէտպիր կէլիպ, պիր ազ տուբարազ ախշինտիւ վէ կիւլաիւ, վէ ալբնտան ազան թէր քէնտիլիկինտէն գուրուտու:

Ձբնտանճք հէր կիւն չօրպասքնք պիր ուզուն տէմիր գալլլու թէնէքէ գաչարօլա իլէ կէթիրիր, վէ չօրպայբ պունուն թապաղ բնա պօշալթբպ ալբր կէօթիրիր խաի:

Տանթէն տիգգաթ իթմիշ խաի քի, պու գաչարօլա պազք քէրրէ ազգբնա գատար վէ պազք քէրրէ եարբ-սրնա գատար տօլու օրուաղունտան անլամբշ խաի քի, քէնտի չօրպասքլլա պէրապէր պաշգա պիր մահպուսուն չօրպասքնք տախի կէթիրիր, վէ օ մահպուսա քէնտինտէն էլվէլ կիթմիշ օլաուղու կիւնլէր գաչարօլա եարբմ', վէ օլ քէնտինէ կէլաիկի կիւնլէր ազգբնա գատար տօլու օլուրտու: Իշթէ Տանթէսին պիւթիւն արզուլէրի օ գաչարօլանլն տէմիր սարքնտա խաի, վէ պունա պէտէլ միա-տէթք էօմիսինիւն օն սէնէսինի տախի խթէսէլէր մէմնունէն վէրիր խաի:

Պաւ վէճհլէ գբնտանճք չօրպայբ կէթիրտիկինտէ Տանթէսին թապաղբնա պօշալտքր կիտէր խաի, վէ Տանթէն հէր կիւն օ թապաղտա պիր ազաճ գաչբղլա չօրպասքնք եէր վէ թապաղքնք քէնտի էլի իլէ եբզար խաի:

Իշթէ պու թապաղք գարու իլէ մատարնլն արատն-տաքի մէտաֆէնին օրթատքնա գօյտու, շու վէճհլէ քի գբնտանճք իշէրի կիրտիկինտէ միւճէրրէտ թապաղքն իւղէրինէ պասքպ գբրաճազ խաի, վէ պու քէրրէ տէ Տանթէսէ գապահաթ պուլունամաղաք, գիրա թապաղք օրթպա գօմուգ եանլբշլբզ խաի խաէ տէ, գբնտանճքլա տախի այազքնք պատարգք եէրէ տիգգաթ իթմէմէսի պիր գապահաթ օլուր խաի Իմտի գբնտանճք իշէրի կիրտիք-տէ վէ թապաղքն իւղէրինէ պասքպ գբրտրդտա, էթրա-ֆա պազարազ մբրլտանքպ չօրպայբ գօյաճազ պիր

գապ արամսեա պաշխայքնճա, Տանթէս օնա չօրպայք
գաչարօլա իլէ պրագըպ տա էրթէսի կիւն սապահ եէմէ-
յինի կէթիրտիկի վազթ ալըպ կէօթիրքմէսինի սէջլէտի-
կինատէ, զընտանճը պու սէօղիւ բէք պէճա պուլուպ,
պիր տահա կիտիպ կէլմէք զահմէթինտէն գուրթուլմազ
իշխն գաչարօլայք պրագտը:

Տանթէսին օ կիւնքի սէվինճինին հատտ ու բայանք եօզ
խտի:

Չօրպասընը վէ էթինի չարուգ չարուգ եէտի վէ զըն-
տանճը կէրի կէլիր գօրգուտուլլա պիր սաաթ գատար
պէքլէտիքտէն սօնգրա եաթաղընը եէրինտէն չէքաի, վէ
գաչարօլայք ալըպ սարընը թաշըն արասընա սօգտուգտա,
մանօվէլա կիպի խթիմալ խտէրէք թաշը եէրինտէն օյ-
նաթմայա չալըչտը:

Թաշըն սալլանմասընտան օ վազթա գատար չէքաիյի
զահմէթ պօչա կիթմէմիշ օլտուզունու անրատը: Ֆիլհա-
գիգա պիր սաաթ գատար պու եօլտա օղրաչաքգտան
սօնգրա թաշը տուվարտան չրգարմսեա մուվաֆիֆազ օլ-
տու, վէ տուվարըն իշինտէն պիր այագ էնլիլիկինտէ
պիր տէլիք աշըլտը:

Տանթէս չրգարմըշ օլտուզու պիւթիւն քիրէճլէրի օ-
տասընըն պիր քէօշէսինի գաղըպ թօրրաղա կէօմոիւ.
սօնգրա թալէինին արթըգ քէնտինէ միւսախտ օլմաղա
պաշխաթըլընը անլայարագ հէմ կէճէտէն վէ հէմ քէնտի
ազլը իլէ թարիգտէն խթիֆատէ իթմէք արգուտուլլա
ղայրէթլէ սապահա գատար տուվարը գաղըմաղա օղ-
րաչտը:

Օրթաղըգ այտընլանտըգտա թաշը չրգարտըղը տէլիլ
սօգուպ վէ եաթաղընը եէրինէ չէքիպ եաթտը:

Գահվալթըսը պիր բարչա էքմէք խտի վէ օ սապահ
զընտանճը պու էքմէյի կէթիրտիկինտէ մասանըն իւզէ-
րինէ գօյուպ կիտէրիքէն, Տանթէս «գաչարօլայք ունու-
տույօրտուն» տիյէ խաթըրընա կէթիրտի խտէտէ, զընտան-
ճը տախի «խայր, սանա պիր չէյ տայանմայօր. տէսթինի
գըրտըն վէ թապաղընը գըրմայա սէպէպ օլտուն, չէք
մահպուս սէն գատար զարար խտէճէք օլտա, տէվլէթ
միւֆլիս օլուր: Գաչարօլա տուրտուն, չօրպանը օնուն ի-
չինէ գօյաճաղըմ, վար օնտան եէ. պէլքի պու սուրէթ-

լէ արթըրդ գարար իտէմէզսինն տէյէրէք չըզըպ կիթմէք-տէ իքէն, Տանթէս եօրկանքն ալ թքնտա էլլէրինի կէոյ-սիննէ գավուշտուրուպ վէ կէօզլէրինի եօզարը գալարը-րըպ ձէնսայը Հագգա համո ուսէնա էյլէտի . զիրա ձէ-նսայը Հագգըն օտագիգատա քէնտիննէ իհօանն իթմիշ օլ-տուղու օ տէմիր բարչասը՝ կէօզլուննէ, կէչմիշ էօմրինտէ իթտիկի իհօաննարըն էն պէօյիւկիւ կէօրինիւր իտի :

Պագաթ Տանթէս տիգգաթ իթմիշ իտի քի, քէնտի-սի չալըչմայա պաշլայալքտան պէրու գօմիուսու չալըչ-մաղը թէրք իթմիշ օլտուղունտան, պունուն իշինն Տան-թէս տաթի քէնտի խքամէթինի պրագմագ ֆիքքի շէօյլէ տուրսուն, գօմիուսու քէնտիննէ կէլմէզ իտէ տէ, քէնտի գօմիուսունա գատար վարմաղա գարար վէրմիշ իտի :

Ասլա տուրմադպըզըն պիւթիւն կիւն ազչամա գատար չալըչըպ եէնի պուլտուղու ալէթ վասէթմասըյլատուլար-տան օն սէքիզ ալուճ խարճ վէ քիրէճ վէ չագըլ թաշը չըզարմըշ իտի : Չընտանճընքն վիզ իթա սասթըր եագլաշ-տըղընտա, գաշարօլանքն էյիլմիշ օլան սարքնը տօզրուլ-թուպ եէրիննէ վազ էյլէտի, վէ զընտանճը կէլտիկինտէ չօրպատընը վէ պալըղընը իշիննէ գօյտու : Օ կիւն բէրճիզ կիւնիւ օլտուղունտան վէ հաֆթատա տա մահպուլարա իքի կիւն բէրճիզ իթտիրտիքլէրինտէն, զընտանճը օ կիւն պալըզ կէթիւրմիշ իտի :

Տանթէս տուլարքն արգանտա օլան շամթանն հալա տէվամ իտուպ իթմէտիկինի անլամազ իշինն եինն տիննէտի իտէ տէ, հիշ պիր շէյ իշիտէմէտիկինտէն, գօմ-չուսունուն պու եօլտա սիւքիւթիւ քէնտիսիննէ էմիլյէթ-սիզլ իկինտէն նէշէթ էյլէտիկինի անլայըպ մէրագ իթմէ-յէ պաշլատը . լաքին պէօյլէ իքէն տէ եիննէ զայրէթի էլ-տէն պրագմայուպ պիւթիւն կէճէ իշիննէ տէվամ իթտի : Պիր գաշ սասթ չալըշտըգտան սօնըրա էօնիւնէ պիր մա-նի զուհուր իտուպ, էլինտէքի տէմիր արթըրդ սարլան-մայըպ տիւզ պիր շէյ իւզէրինտէ գայար իտի : Տանթէս էլինի ուղաթտըգտա անլատը քի, պիր հաթթլա բասթ կէլմիշ, վէ պու հաթթլ աշըլան տէլլինն պօյլու պօյունա գօնուլմուշ օլտուղունտան, օնու պիւթին պիւթիւն գա-րայըպ վէ շիմտի պունուն եա ալթընտան եա իւթիւն-

տէն գաղքմանդ լազքմ' օլտու : Պագիր Տանթէսին ազ-
լքնա պու եօլտա պիր մանի կէլմէմիշ օլտուղունտան ,
պաշլատք ֆիրղանլա շէօյլէ տէմէկէ :

—Եա Բապպի, պէն սանա եալվարմըշ իտիմվէ նիյազք-
մք գապուլ իթտին իւմէտինտէ իտիմ' . իրահի , պէնի կիւ-
նէշինին զիյասընտան մահրում իթտիքտէն սօնրա . . .
պանա էօլիւմին սիւքիւնէթինի տախի տիրիլ իթտիք-
տէն սօնդրա . . . պանա եինէ հաեաթտա գալմամք էմր
իթտիքտէն սօնդրա . . . աման եա Բապպի , մէրհամէթ
էթ , մէյուսիյէթ իշինտէ ճանքմք ալմա :

Պունլարք տէր տէմէզ Տանթէս եերին ալթընտան վէ
տուվարքն արգասընտան կէլմէսիյլէ կէօյա մէզարտան չը-
գայօր կիպի «քիմ'տիր օ Բապպի Թէալանըն իամինի գաթք
իւմիտ քէլիմէսիյլէ պէրապէր սէօյլէյէն» տիյէ տէրինտէն
պիր սէտա իշիթտի :

Տանթէսին պաշքնտա օլան սաշլարք իւրրիւրիւպ տէ-
լիքտէն շէքիլտի , վէ տիզ իւսթիւ օթուրարագ «Ա՛հ , պու
ինսան սէսի» տիյէ պաղքրտը :

Տէօրթ պէշ սէնէտէն պէրու Տանթէս զքնտանճընքն
սէսինտէն պաշգա սէս իշիթմէմիշ իտի . հալ պու քի զքն-
տանտաքի ատէմ' ինտինտէ զքնտանճք ինսան սայքլմազ :
Մահպուսուն նազարքնտա հապօխանէ մէմուրու սանքի
գարու իւզէրինէ իլալէ օլունմուշ պիր նէվի սանէմ' վէ տէ-
միր բարմադլըզլարա իլհագ օլունմուշ էթտէն վէ քէմիք-
տէն պիր նիվի հէյքէլ տիր :

Տանթէս.—(Օ սէտաեա խիթապէն) Ալլահ աշգքնա օլ-
սուն , սէսինտէն գօրգտու իսէմ'տէ , աման , պիր ազ տահա
սէօյլէ , քիման սէն :

—Սէն քիմանին :

—Պէն պիր ֆագիր մահպուսում :

—Նէ՞ միլլէթտէն սին :

—Ֆրանսըզքմ' :

—Իամին նէ՞ տիր :

—Էտմն Տանթէս :

—Սանաթքն :

—Կէմիճի :

—Նէ՞ վազթտան պէրու պուրատաարն :

—1815 փետրուարընքն 28ինտէն պէրու :

— Գապահաճաթը՝ նե՛ իտի :

— Գապահաճաթը՝ եօգ տրր :

— Կիւղէլ, նե՞ գապահաճաթ պուլույօրլար :

— Իմբէրաթօրունն ավտէթինէ մուավէնէթ իթտին տէ-
կօրլար :

— Նե՞, իմբէրաթօրունն ավտէթինէ՞ մի. իմբէրաթօրար-
թըգ սայթամնաթտա տէյի՞լ մի քի :

— 1814տէ Ծօնթէնէպլօտա իթթիֆա վէ էլլա ստա-
սընա նէֆի օլունտու : Սէն նե՞ վազթտան պէրու պուրա-
տասըն քի պունլարը պիլմէյօրսուն :

— 1811տէն պէրու :

Տանթէս տօնա գալտը : Պու տտէմմահպէսէ քէնտի-
սինտէն տէօրթ սէնէ էվվէլ կիրմիշ իտի :

— Բէք էյի, արթըգ գապըմա . սէօյլէ պապայըմ՝ աշ-
տըղըն տէլիք նե՞ եիւքսէքլիքտէ տիր :

Տանթէս. — Զէմին իլէ պէրապէր տիր :

— Նա՞սըլ կիղլէյօրսուն :

— Նաթաղըմըն արգասընտա տքր :

— Սէն պուրայա կէլէլի հիշ եաթաղընը եերինտէն
գալտըրտըլա՞ր մը :

— Խա՛յր :

— Օթուրտուղուն օտանըն գարուսունտան նե՞րէեէ չը-
գըլլէյօր :

— Պիր կէղինթիլէ :

— Կէղինթինին օ պիր ուճու նե՞րէյէ չըգար :

— Ավլույա :

— Վահ, վահ, վահ :

— Աման եա Բապպի նե՞ օլտու :

— Նե՞ օլաճագ, եանլըջ հիսապ իթմիշիմ. պիր բէրկէլ
օլմատըղընտան, օ գատար զահմէթլէրիմ պօշունա կիթ-
տի . քէշֆիմտէ պիր չըղկընըն եանլըջլըղը՝ հաղիգաթ-
տա օն պէշ գատէմէ մուգապիլ իմիշ . սէնին տէլտիկին
տուվարը գալէ տուվարը գանն իթմիշիմ :

— Բէք էյի ամմա գալէ տուվարը օլսա իտի սէնին
աշտըղըն տէլիք տէնիղէ չըգար իտի :

— Իշթէ պէնիմ իթթէտիկիմ տէ օ իտի եա :

— Պէճէրէ պիլէ իտին նե՞ եարաճագ իտին :

—Տէնիզէ աթլայրայ եիւզէրէք Իֆ դալէսինին եագընընտա Տօմ վէ եա Թիպուլէն ատաւարընա վէ եա սահիլէ չըղբայ դաչաճագ խախմ:

—Օրայա դատար եիւզէպիլիբ՝ րմիտին:

—Պէճէրէպիլէ յիտիմ, Ալլաճ գուվ վէթ վէրիբ խալաքին շիմտի պիւթիւն պիւթիւն զայսպ օրտու:

—Պիւթիւն պիւթիւն մի:

—Էվ վէթ, աչտրղըն պէլիլի եինէ տիգդաթլա գարաարթըզ չալըշմա, հիչ պիր շէյէ գարըշմա վէ պէնիմ գարարմը պէքլէ:

—Քի՞մ սին սէն . . . հիչ օլմազսա խամիի սէօյլէ:

—Պէ՞ն մի . . . պէնիմ խախմ . . . 27 նօմէրօ տըր:

—Պէնտէն չէքինի՞յօրմնասուն:

Տանթէս պունու սէօյլէտիքտէ, տուվարըն արգասընտան աճը աճը պիր կիւլիւշ տույտու, վէ օատէմին քէնտիտինի թէրք իթմէք արզուսունտա օլտուղունու անյաչարագ տէտի:

—Աման, պէն էօղլու տօղրու պիր Խրիսթիյանըմ: հաղրէթը Իտանըն խամիէ սանա եէմին խտէրիմ քի, էօլիւրիմ տէ սըրրընը քիմսէեէ սէօյլէմէմ: Աման, Ալլաճ աչգընա, պէնի թէրք իթմէ, եօզսա սանա եէմին խտէրիմ քի արթըզ թագաթըմ գալմատը, գաֆամը շու տուվարաչարբար գըրարըմ, վէ սէն տէ գաթլու թէլէֆիմէ սէպէպ օլմուչ օլուրտուն:

—Սէսինտէն կէնճ կէօրիւնիւյօրտուն, եաչըն գա՞չ:

—Եաչըմը պիլմէմ, պուրայա կէլէլի վագթըն հիսապընը զայսպ իթտիմ. անճագ 1815 փեարուար Տատ թէվգիֆ օլունտուղում վագթ օն տօղուզ եաչընա կիրմէք իւզրէ խախմ:

Տիմէք օլուր քի, տահա եիրմի ալթը եաչընտա տէյիլմիշսին, վէ պու սինտէքի ատէմին եիւրէկինէ խըյանէթ ֆիքրի տահա կիրմէմիչ օլուր:

—Աման եօզ, նասըլ խթէր խտէն սէնի թէէմին խտէյիմ: բարչա բարչա իթտէլէր, եինէ սանա խըյանէթ իթմէմ:

—Սէօյլէտիկինէ վէ եալվարարընա էյի իթտին, զիրա նիլէթիմ սէնի թէրք իտուպ տէ պաշգա պիր եօլթութ:

մագ խոի . լաքին կէնճլիկինէ կիւվէնիրիմ, պէն կէլիր
սէնի պուլուբում. պէ.բլէ :

—Նէ՞ վազթ :

—Հիսապ խոէ յիմ տէ պէն սանա իշարէթ վէրիրիմ :

—Պէնի թէր.ք իթմէեէճէ.քսի՞ն եա , պէնի պուրատա
եալընըզ պրագ մտեաճագսը՞ն եա . եա սէն պանա կէլ, եա
բուխասթ վէր տէ պէն սանա կէլիրիմ, գաչալբմ. գա-
չամագ խոէ.ք պիլէ պարի գօնուչուբուզ, վէ պիրպիրիմիզէ
սէվ կիւլիւլէրիմիզտէն պահս խոէրիզ. էլպէթթէ պու
տիւնեատա սէնին տէ պիր գաչ սէվտիկին օլմալբ :

—Պէնիմ պու տիւնեատա սէվտիկիմ եօզ տուր :

—Էօյլէ խոէ պէնի սէվէրսին . կէնճ խոէն սանա արգա-
տաչ, վէ իխթիյար խոէն օղլուն օղլուբում : Պէնիմ պիր պա-
պամ վար , հալա սաղ խոէ եէթմիշ եաչընտա գատար օլ-
մալբ . պու տիւնեատա պիր օնու վէ պիր տէ Մէրսէտէս
իսմինտէ պիր գբղճբղազը սէվէր խոիմ : Բէտէրիմին պէնի
ունութմատրզընա շիւպհէմ եօզ տուր , Ֆագաթ Մէրսէ-
տէտին պանա սատրզ գալտրզընը Ալլահ պիրիր : Պէն սէ-
նի պապամ կիպի սէվէճէկիմի վատ խոէրիմ :

—Բէ.ք է.յի , եարբն կէօրիշիւրիւզ :

Պու սօն քէլիմէլէր տուվարբն արգասընտան էօյլէ պիր
հագիզաթ սէտատըլլա սէօյլէնիլտի քի , Տանթէս գանտը
վէ արթըզ պունտան զիյատէ վատ իսթէմէեուպգալգտը,
տէլի.բտէն եէնի չբգարտրզը թօրրագլարը էս.քիսի կիպի
ղայոյ իթտի , վէ եաթագընը եինէ տուվարա տայաթտը :

Ս սաաթտա Տանթէս պախթիյար օլտու . օնտան սօնդ-
րա եալընըզլբգտան գօրգմաղ խոի , վէ պէլքի տէ պիր
կիւն գաչմասը իհթիմալ խոի : Հապտա գալսա պիլէ ար-
գատաչլա մահպուսիյէթ եարբմ հապս սայրլբր :

Պիւթիւն կիւն Տանթէս՝ զընտանընըն իշինտէ սէվինճ
իլէ աչաղա եօզարը կէզինիրտի , վէ վագթ պէ վագթ
սէվինճին քէսրէթի քէնտիսինի պօղուլմա տէրէճէսինէ
կէթիրիր խոի : Եաթագընըն իւզէրինէ օթուբուպ գօլլա-
րընը կէօյսիւ իւզէրինտէ սըգար վէ կէզինթիտէ ազ պու-
չուգ շամաթա իշիթսէ խոի , գարունուն արգասընա գօ-
չարտը , Պիր ի.քի քէրրէ պու թանըմատրզը վէ հէնուզ
սէվտիկի ստէմտէն այրըլմա գօրգուսու ազլընա կէլտի.ք-
տէ , հասպ էլիյճապ զընտանճըսը պիր կիւն եաթագընը

Եւերինտէն չէքիպ տէ աչտըզը տէլիկի կէօրմէք իսթէյէրէք էյիլէճէք օլուր իսէ, տէսթիսինի իւզէրինէ գօտուզու թաշ իլէ հէրիֆին գաֆասընը գըրմաղա գաթիէննիյէթ իթտի:

Ագչամ գընտանճը կէլէրէք Տանթէսի եսթաղընըն իւզէրինտէ պիր աճայիպ հալտէ օթուրմուչ կէօրաիւ: Տանթէսին օվատիտէ օթուրուչու կէօյա տէլիկի տահա էյիկիզլէմէք նիյէթինտէն իպարէթ իտի: Զընտանճը՝ Տանթէսի ատէթինճէ կէօրմէտիկինտէն, «տէ պագալբա; եօգսա եինէ չըլտըրաճագմըսըն» տէտիքտէ, Տանթէս հիճէվապ վէրմէտի, վէ գընտանճը՝ պաշընը սալլաշարազ չըգաը կիթտի:

Կիճէ օլտուզունտա Տանթէս՝ արգատաշը սիւքիւթտէն վէ գարանլըգտան իսթիֆատէ իտէրէք, կէլիպ եինէ քէնտիսիյլէ գօնուչաճագ մէմուլինտէ իտի: Լաքին արգատաշը կէլմէտի, էրթէսի կիւն գընտանճընըն սապահ զիզիթասընտան սօնդրա իւչ քէրրէ տուվարա վուրտուզունու իշիթտիքտէ, եսթաղընը կէրի չէքիպ, վէ «սէն միսին» տիյէրէք տէլիկին էօնիւնէ տիզ իւսթիւ օթուրտուգտա տուվարըն արգասընտան,

— Զընտանճը կիթտի՞ մի:

— Էվ վէթ, ագչամա գատար կէլմէզ, վէ օն իքի սաթաթ սերպէսթիզ:

— Էօյլէ իսէ կէլէյի՞մ մի:

— Կէլ, կէլ, հէմ չարուզ կէլ:

Օ անտէ Տանթէսին եարը պէլինէ գատար կիրմիշ օլտուզու տէլիկին իչինտէ էլլէրինի գօյտուզու թօրաղըն ագտըզընը հիսս իտէրէք կէրի չէքիլտի, վէ տէրագապ պիր չօգ թօրագ վէ թաշլար երգըլարագ քէնտի աչտըզը տէլիկին ալթընտա օ անտէ աշըլան պիր տէլիկէ տէօքիւլտիւ, վէ Տանթէս օ տէրինլիկինի քէշֆ իտէմէտիկի տէլիկին իչինտէն իպթիտա պիր պաշ, սօնդրա իքի օմուզ, վէ նիհայէթ պիւսպիւթիւն պիր ատէմ չըգըպ կէլտիկինի կէօրաիւ:

Ամմա սօնդրա քէնտինի տէ էօլտիւրիւրլէր իմիշ իշթէ քէնտինին տէ հէք իսթէտիկի օ տէյի՞մ իտի եա:

16.

ՊԻՐ ԻԹԱԼԻԱՆ ԱԼԻՄ

Օ գատար վագթման պէրու թէլաշ իլէ ինթիզարբնտա պուլունտուզու արդատաչքնը Տանթէսսգուճագլայբպ, օնու է, յիճէ սէչմէք իչիւն բէնչէրէտէն կիրէն խաֆիֆ այտընլըրն էօնիւնէ կէթիրտիքտէ, գըսսա պոյլու, սաչլարը ինթիզարլըգտան տէյիլ մէշագգաթման աղըրմըշ, զայթ քէսկին վէ բարլագ կէօզլիւ, ուզուն վէ սիեաճ սագալլը, վէ նասիյէի հալ վէ ինթիզամը էշքեալքնտան գուվ վէի ֆիքրիյէսինի գուվ վէի թապիատէն գիյատէ թալիմ իթմիշ պիր առէմ օրտուղունու անլատը, Անքնտան ագան թէր՝ հատտէն գիյատէ իտի, վէ էլպիսէլէրինին քէօհնէլիկինտէն բէնկ ու լէվսի, վէ շէքլ ու հէեթի թանըլմազ իտի :

Հարէքեաթ վէ անվարբնտան միւշահէտէ օլունան գուվ վէթ՝ օ գատար միւտտէթ մահպուսիյէթտէն սօնգրա սիննի հագիգիսինի իմա իթմէզ իտի իսէ տէ, եինէ ալթմըշ եաշքնտա գատար կէօրիւնիւր իտի :

Պու առէմ Տանթէսին կէօսթէրտիկի մուհապպէթ ալամէթլէրինի մաէլ մէմնունիյէ գապուլ էյլէտի, վէ պունուն պիւրուտէթը գքնտան իլէ տօնմուշ օլան գալպի՝ Տանթէսին սըճագ եիւրէկինտէն հարարէթ ախգըլլա միւլայիմլանմազտա իտի : Սէրպէսիյէթ իւմիտիյէ կէլտիկի մահալի տէ գքնտան պուլմուշ օրտուղունա միւքէտտէր, վէ պունունլա պէրապէր Տանթէսին կէօսթէրտիկի տօսթլուղա միւթէշէքքիւր իտի, վէ պունլար միյանքնտա շու եօլտա միւքեալէմէ ճէրէեան իյլէտի :

Փարիա.— Ին իպթիտա պուրայա կէլտիկիմ եօլու գքնտանճքնը կէօզիւնտէն սէթր իթմէնին չարէսինի պուլմալլըրը, զիւրա պունու զայպ իթմէտիքճէ բահաթ իտէմէյիլ, (Տէլիկէ եանաչքպ թաչք գարատըգտա պաշքնը սալլայարագ) Պու թաշ եէրինտէն էյի չըգարըլմամըշ ալէթին եօգ մու :

Տանթէս.— (Թաաճճիւպլէ) Սէնին վա՛ր մը :

— Պիր դաչ ալէթ եարմըշըմ, էյէտէն պաշգա գալէմ վէ մաչա վէ մանօվէլա միտիլլիւ հէր նէվի լազըմ՝ օլան ալէթլէրիմ վար տըր:

— Չօգ հիմնէթ վէ չօգ սէնասթ, պունլարը կէօրմէ, եէ բէք էմէլ իտէրիմ:

— (Պիր աղաճ սարլը պիգ վէ ուճու սիվրի պիր ու զուն աէմիր բարչասը կէօսթէրէրէք) Իշթէ սանա պիր գալէմ:

— Պունու նէ՞ իլէ եարտընըգ:

— Գարեօլամըն իրի չիվիլէրինտէն: Իշթէ պուրանա գատար էլլի գատէմ ուզունլուզունտա աչըպ կէլտիկիմ եօլու պունունլա եարտըմ:

— (Ղարիպ պիր սէտա իլէ) էլլի գատէ՞մ մի:

— Եավաչ սէօյլէ, պազը քէրրէ զընտան գարուլարընտան տիյնէրլէր:

— Եօգ, պէնի եալընըգ պէլլէրլէր:

— Օլսուն, սէն եինէ եավաչ սէօյլէ:

— Պուրայա կէլմէք իշիւն էլլի այագ եօլ աչտըմ տէ՞ մէտին մի:

— Էվվէթ, օտամ իլէ օտանըն արասընտաքի մէտաֆէ՞ թագրիպէն էլլի այագ տըր. ֆագաթ մըգեասը նէսէպի եարաճագ հէնտէսէ ալէթլէրիմ օլմատըղընտան, չըգմըշ օլտուզում միւնհանինին հիսապընտա եանբլմըշըմ, վէ դըրգ գատէմ պէլլէտիկիմ էլլի գատէմ չըգար: Սանա աէտիմ եա, պէն գալէ աուվարընա վարմագ վէ օրատան տա տէնիղէ աթըլմագ էֆքեարընտա իտիմ, Գալէ տուվարընա կիթմէնին եէրինէ սէնին օտանա կէլմիշիմ, վէ օտանըն էօնիւնտէքի կէգինթիյի արգէն գաթ իտէճէք իքէն, թուլունա կիթմիշիմ: Պիւթիւն զահմէթլէրիմ պօշա կիթտի, զիրա պու կէգինթիինին օ պիր ուճունտա պիր ալլու վար վէ ալլունուն իշի պէքճի իլէ տօլու տուր:

— Էվվէթ ամնա օտամըն պիր թարաֆընտա տըր՝ օ պիր իւշ թարաֆլարը՞:

— Շիմոտի օնլարը տա կէօրիւրիւգ. իպթիտա շու տուվար գայա տըր. պու գայայը տէլմէք իշիւն օն լաղըմճը միւքէմէլ ալէթլէրլէ օն սէնէ չալըշմագ լաղըմ, վէ շու տուվար միւտիր տայիրէսինին թէմէլլէրինէ պիթիշիք տիր:

Պունու տէլտէք , զկյրի զէմինտէ պիր մահզէնէ չքդարըզ քի , միւճէրրէտ գարալք տըր , վէ թուլթուլաճազքմըզա շիւպհէ եօգ տըր : Կէլէլիմ շիմտի շու տէօրտիւնճիւ տուվարա , պագալըմ պունուն արդասընտամ նէ վար :

Տէօրտիւնճիւ տուվար տէտիկի՝ բէնչէրէնին պուրունտուղու տուվար իտի . պու բէնչէրէ մազկալ տէլիկի միսիլլու կիթտիքէ տարլանրը վէ ազըք տախի պիր շօճուգ սըղաճագ գատար կէնիշ օլմատըգամն գաթինազար , իւշ գաթ տէմիր բարմագլըզլա գարալք իտի :

Փարիա մասայք պու տէլիկին ալթընա չէքտիքտէ , Տանթէսէ իւզէրինէ չքդմասընք էմր կյէտի . Տանթէս տախի պունուն նիյէթինի անլայարագ մասանըն իւզէրինէ չքգըպ , սըթթընք տուվարա տայայքպ էլլէրինի էօնիւնէ գավուշտուրուպ տուրտու : Փարիա իպթիտա պունուն էլինէ պասըպ թավանըն քէմէրի միւնհանիլիկինտէն իքի գաթ օլարագ տէմիրին արասընտան պաշընք տիշարը ուզաթտը վէ պիր ազ աշաղք եօգարը պագտըգտա « ազլըմա տա կէլտի իտի եա » տիյէրէք չարուճագ պաշընք իչէրի չէքտի վէ աշաղք աթլատը :

Տանթէս տախի մասանըն իւզէրինտէն աշաղք ինէրէք , նէ կէօրտիւկիւնիւ Փարիայէ սիւալ իտինճէ ,

Փարիա.—(Միւլահազա իլէ) Էվվէթ , էօյլէ տիր . պու տուվարըն արդասը պիր կէշիտ տիր քի գօլ կէզէր վէ գարագօլ պէքլէր :

Տանթէս.—Էյի պիլի՞րմիսին :

—Նէ՞ տիմէք , նէֆէրին շարգասընք վէ սիւնկիւսիւնի կէօրտիւմ տէ , իշթէ օնուն իշիւն օ տա պէնի կէօրմէսին տէյու գօրգարագ չարուճագ պաշըմը իչէրի չէքտիմ :
—Սօնղրա :

—Սօնղրասը իշթէ կէօրիւեօրսուն եա՛ , պուրատան գաշմանըն միւմքինի եօգ տուր :

—Նէ՞ եարարըզ :

Իթթիյարըն եիւզիւնտէ միւթէտէյյինանէ թապիլիյէթ վէ թէպիմիյէթ նիշանէսի կէօրիւնտիւ , վէ Տանթէս օ գատար վագթտան պէրու պունճա զահմէթլէրլէ ալմըշ օլտուղու իւմիտտէն պու գատար գօլայ վագ

կէտիկինի կէօրիւնճէ, թասսճճիւ պէ պունուն եիւզիւնէ պագար, վէ շխմոթ պանա քիմ՝ օլտուղունու սէօյլէ՛րմի-սին» տէ յու սօրտու :

Ֆարիա.—Նէ՛ լազ ըմ՝, արթըզ պէնտէն սանա պիր ֆայ-տէ օլամազ :

Տանթէս.—Սէն պանա ըէք չօղ էյիլիքէր խտէպիլիք վէ պանա խայլի թէսէլլի վէրէպիլիքսին . զիբա սէն պանա գուվ վէթլիլէրաէն գուվ վէթլի կէօրիւնի յօրտուն :

—(Միւրէստեքանէ թէպէսսիւմէ) Պանա բահիպ Ֆարիա տէրէր . 1811տէն պէրու Իֆ գալէսինտէ մահպուսում՝, լաքին ծնտան իւշ սէնէ էվ վէլ տէ ֆէնէսթրէլ գալէսինտէ մահպուս խոխմ՝ 1811տէ պէնի Սարտէնեհատան ֆրանսասեա կէօթիւրտիլէր . օ վազթլար նարօլէնուն պիր օլլու օլուպ , պունու պէշիքտէ իքէն Բօմա գրալք իթմիշ օլտուղունու իշիթմիշ խոխմ՝ : Ֆագաթ էօթէյէ կիւնքի սէօյլէտիկին կիպի անըն տէօրթ սէնէ սօնղրա տիւշէճէկի ազլքմտան պիլէ կէշմէմիշ խոխ . . . Գիմ տիր շիմտի ֆրանսատա գրալլըզ խտէն . Իքինճի նարօլէն՝ մու :

—Խայր , Օն սէքիղինճի Լուի :

—Օն ալ թընճը Լուինին գարտաշք Հա՞ , Ոլլաճ թէալանըն սրրընա ազլ իրէմէզ . պու եօլտա եիւքսէլտիկինի ալշարթպ , ալշալթարզընը եիւքսէլթմէքտէ միւրատուլլաճ նէ՞ տիր աճապա :

Տանթէս պու քէնտի Հալինի ունուտուպ տա տիւնեանըն Հալլէրինի տիւշիւնէն ատէմին եիւզիւնէ թէճէսիւս իլէ պագար խոխ :

Ֆարիա.—(Քէլամընա տէվամ իլէ) Էվ վէթ , Ինկիլթէր-րատա էօյլէ օլմատը մը եա՞ . Պիրինճի Շարլ րտան սօնղրա՛ Գրօնուէլ , Գրօնուէլտէն սօնղրա՛ Իքինճի Շարլ , վէ պէլքի տէ Իքինճի ժագ , եախօտ պիր տամատ , վէ եա պիր խըսըմ՝ , պէլքի տէ Օրանմ բրէնպէրինտէն պիրի գրալ օլուր , վէ օ վազթ մլլէթէ եինէ մլլէթ իմթիլազլար վէ եէնի հուգուզ վէ եէնի սէրպէսիլթ վէրիլիք : Սէն կէնճսին , պունլարը կէօրէպիլիքսին :

—Էվ վէթ կէօրէպիլիքիմ՝ պուրատան չըգապիլիք իսէմ :

—Հա՞ , էվ վէթ , Հագգըն վար , Հասպտալըզ , պէն պագըր քէրրէ Հասպտալ օրտուղունու ունուտուրում :

—Հապս օլմանըն սէպէպի նէ՞ տիր :

— Հապօ օլմանըն սէպէպի՝ Նարօլէնուն 1811տէ իճ-
րա իթմէք իսթէտիկի նկչէթ 1807տէ պէնիմ տէ ադլըմ-
տան կէչտիքտէն, վէ պէն տէ Մարիազէլ կիպի օ ի-
թալիայը ուֆազ վէ զայքֆ վէ զատար հիւքիւմէթլէրէ
թագսիմ իթմիչ օլան քիւչիւք բրէնուլէրի օրթատան դալ-
տըրրպ տա պիր պէօյիւք էօլքէ կարմաներ գուրմուչ օլ-
տուղունման, վէ ճալիսի թախթը սալթանսթ օլան զէվ-
զէկի Սէզար Պօրճիա կիպի ադլըլը պիր առէմ զանն ի-
տէրէք էսրարըմը ֆաչ էյէտիկիմտէն, վէ անըն տա էֆ-
քեարըմը անլար կիպի կէօրիւնիւպ լայըգըլա էսրարըմ
քէսպը վուգուֆ էյէտիքտէն սօնգրա, պանա գօրըլըգլա
զատր ու էհանէթ իթմէօինտէն նէչէթ իթմիչ տիր:

Բարա Ալթընճը Ալէքսանտր վէ Եէտինճի Գլէմանըն
տախի նկչէթլէրի պու իտի: Պունլար պունուն իճրաարնա
չալըչտըգտան սօնգրա Նարօլէնն տախի չալըչտը տա պէ-
ճէրէմէտի իսէ, տիմէք քի պէճէրիլմէսի միւմքին պիր
նկչէթ տէյիլ տիր, վէ իթալիա լանէթլի պիր մէմէքէթ
տիր:

Պու սէօղլէրի տէտիքտէ իսթիյար՝ պաչընը էօնիւնէ
տար:

Պու առէմին պէօյլէ էֆքեարըլար իչիւն էօմիւնիւ վէ
սէրպէսիյէթիկի թէհլիքէյէ գօմսար Տանթէսէ աճայիպ
կէօրիւնիւք իտի: Նարօլէննու շախտէն կէօրմիւլ վէ գօ-
նաչմուչ օլտուղունտան, նէ շէքիլտէ սաէմ՝ օլտուղունու
պիլիք իտի իսէ տէ, Եէտինճի Գլէման վէ եա Ալթընճը
Ալէքսանտր քիմ՝ օլտուգլարընը պիլմէզ իտի: Իչթէ անըն
իչիւն գրնտանճընն տէլի բահիպին հազգընտա քէնտի-
նէ տէմիչ օլտուղու սէօղլէր իտթըրնա կէլէրէք «Սէն տէ-
թիլմիսին չու . . . իտաթա զանն օլունան բահիպ» տիյէ
սօրտու:

Պարիա.— Տէլի տէտիքլէրիկի տիմէք իսթէրտին, տէ-
թիլ մի:

— (Թէպէսսիւմէ) էօյլէ տէմէսէ ճէսարէթ իտէմէ-
յօրտում:

— (Աճը աճը կիւլէրէք) էվվէթ, տէլի տէտիքլէրի
բահիպ պէնիմ: Չօզ վազըթտան պէրու մահպուս իսալ-
գընը էյլէնտիրիյօրում, վէ պու ճաի միհնէթ քէչանսէ
քիւչիւք չօճուգլար տախի օլսա էյլէնտիրիլմ:

— (Տիւշիւնտիւքտէն սօնդրա) Շիմտի ֆիրար նիյէ-
թինտէն պիւսպիւթիւն վա՞ղ մը կէշտին :

— Ֆիրար միւմքինսիղ տիր . Ալլահըն՝ իճրասընը իս-
թէմէտիկի նիյէթի իճրայէ գալգըշմազ Ալլահա գարշը
տուրմազ տըր :

— Նի՛շիւն ճէսարէթի զայս իթմէլի . Իլք միւսպաշէ-
րէթտէ իճրասընա մուվաֆֆազ օլտումաղը իսթէմէքտէ
չօգ օլմա՞ղ մը . պու ճիհէթտէն պէճէրէպիլէմէմիշ օլան իշ
պաշգա սուրէթտէ պէճէրիլէ՞մէղ մի :

— Սէն պանա պու եօլտա էօյիւթ վէրիյօրտուն ամնա
պէնիմ նէ չէքտիլիմի տէ պիլի՛րմիտին , վէ ալէթլէրի եար-
մաղա տէօրթ սէնէ չալքշարղըմտան խապէրին վա՞ր մը ,
սէն պիլի՛րմիտին քի , Իքի սէնէտէն պէրու թաշ կիպի
սէրթ պիր թօբրաղը գաղբլբպ էշմէքտէյիմ : Եվ վէլլէրի
եէրինտէն գըմբլտաթմաղա պիլէ իգթիտարըմ՝ օլմանան
թաշլարը եէրինտէն սէօքիւպ չըգարմբշ օլտուղումու պի-
լի՛րմիտին , վէ պու եօլտա կիւնտիւզ վէ կիճէ չալքշմբշ օլ-
տուղումտան անլա՛րմբըն , վէ պաղը քէրրէ ագշամ իւ-
ղէրի պիւթիւն կիւն պիր բարմազ եէր գաղբմաղա վէ եա
պիր բարչա խարճ գօբարմաղա մուվաֆֆազ օլտուղումա
իֆթիխար իլլէտիկիտտէն մալիւմաթըն վա՞ր մը : Սէն պի-
լի՛րմիտին քի պիւթիւն պու չըգարտըղըմ թաշլարը վէ
թօբրաղլարը վէ խարճլարը օրթատան զայս իթմէք իշիւն
պիր նէրտիվան ալթընըն գուպպէսինի տէլմէք լաղըմ՝ օլ-
տու : Իշթէ պու կիւն օ նէրտիվանըն ալթընտա տախի
պիր ալուճ թօբրազ գօյաճագ եէր գալմատը :

Վէլհասըլ պէնիմ պիւթիւն չէքտիլիմ զահմէթլէր վէ
մէշազգաթլարըն նիհայէթինէ վասլ օլույօրում՝ պէլլէր ի-
տիմ , վէ պէնտէ պուլունան գուվվէթ տախի եալընըզ
պու նիյէթին իճրասընա քեաֆի խտի , վէ իշթէ ձէնապը
Հազգ հէմ՝ պու նիյէթիմի պօշա չըգարտը , հէմ շիմտի
պաշգա եօլ կէօթէրաի : Տէտիմ՝ եա՛ , շիմտէն սօնդրա
արթըզ սէրպէսիյէթ պուլմազ իշիւն օղրաշմանեաճաղըմ՝
գիրա Ալլահըն էմրի պուրատա գալմազլըղըմ՝ հազգըն-
տա օլտուղու կէօրիւնիյօր :

Տանթէս՝ արգատաշ պուլտուղունտան տօլայը քէսպ
իլլէտիկի սիւրուրունտան , պու սատէմին մէշազգաթլարընա
իսթէտիկի գատար քէտէր կէօթէրէմէտիկինտէն պաշընը

էօնիւնէ էյտի : Փարիա Տանթէսին եաթալընա օթուրուպ Տանթէս այադտա տուրտու : Ֆիրար ասլա Տանթէսին ազլընա կէլմէմիշ իտի : Պազը շէյլէր օ գատար միւմքին սիզ կէօրիւնիւր քի եարմազ էֆքեարը պիլէ ինտանըն խաթըքնա խութուր իթմէզ . եէրին ալթընտա էլլի գատէմ եօլ աչմազ վէ պունա իւշ սէնէ չալըչմազ վէ պուզահմէթլէր էննասընտա սուի նէթտիլծինի եանի սօնունտա ալթը տէրեաի պիրայան վէ եիւզ գատէմ իրթիֆաընտա օլան պիր տիք գայա պաշընա վառլ օլունաճազ քի ալթը տէրեա օլտուղունու պիլմէք վէ օ եիւքսէքլիքսէն քէնտինի աթաճաղը վէ աթտըղը հալտէ բարչա բարչա օլաճաղընը պիրտիկինի վէ արգասընտան գարազօլունա թաճաղը գուրչուն իսապէթինտէն պիլէ գուրթուլա պիր ստաթ մէսաֆէյի եիւզէրէք կէչէճէյի մուխաթարալարը տէրրիշը միւթալէա իյլէտիկի հալտէ , եինէ օսանմահաբազ տէվամ իյլէմէք զայէթ ճէսիմ պիր իշ օլտուղունտան , տօղրուսու Փարիանըն գաթը իւմիտտէն տօլայը քէնտի քէնտինի էօլտիւրմէկէ մէճպուր օլմուշ իտի :

Ամնա շիմտի Տանթէս՝ Փարիա իխթիյար օլտուղու հալտէ պու ֆանի էօմրէ նէ գատար գուվ վէթլէ եարըշմըշ օլտուղունու կէօրմիւշ վէ տիւշիւնիւպ քէնտի ճէսարէթինի տախի թէճրիւպէ իթմէյէ գուրմուշ իտի Բէնտինին ազլընա պիլէ կէլմէմիշ օլան շէյի Փարիա հէմ գուրմուշ վէ հէմ իճրայէ գալգըշմըշ իտի , վէ քէնտի նէ գուվ վէթլի վէ նէ տախի կէնճ օլմասըղը հալտէ սապրու թէհամմիւլ վէ մէհարէթլէ օ գատար կիւճ պիր իշէլազըմ օլան էտէվաթը եօգտան վար իտուպ , իշի տախի պէճէրմիշ իքէն , անճազ հիսապընտա պիր ուֆազ եանլըշլըգլա նիհայէթինէ գատար չալըշտըգտան սօնղրա , պիւթին նէ քտիյի զահմէթլէրին պօշ եէրէ կիթմիշ օլտուղունու անլամըշ իտի : Փարիա էլլի գատէմ եօլ աչաք իսէ տէ , Տանթէստէ եիւզ գատէմ աչմազա իգթիտար վար իտի : Փարիա էլլի եաշընտա օլուպ , պու շէյէ իւշ սէնէ էմէք սարֆ իթտիկի հալտէ , Տանթէս՝ Փարիանըն եարը եաշընտա պուլունտուղու սուրէթտէ ալթը սէնէ էմէք սարֆ իտէպիլի իտի : Փարիա ալիմ վէ բահիպ վէ զահիա օլտուղու հալտէ , իֆ գալէսինտէն Տօմ վէ եալաթօնօ վէ եա լըմէր ատալարընա եիւզէրէք կէչմէք էֆ-

քեարընտան գօրղմամբչ օլտուղու հայտէ, Տանթէս կէ միճի վէ հաթթմա տալկըճ օլտուղունտան, չօղ քէրթ պիր բարչա մէրճան իչին տէնիղին տիպինէ դատար տարմբչ իքէն, պիր սատթ մէսափէսի օլան մուհայի երգէրէք կէչմէքաէն գօրղար մը խոխ: Զօղ սատթլար սուշուն իչինտէ վէ ալան այսպընք պիր տաղիգա օլտուն պատանագ եէր սլուլամտըղք հարտէ երւզվէմիչ մի խախ Տանթէսին ճէսարէթինի թահրիքէ եալընըղ պիր միսալ լողբմ խախ: պաշղասընըն եարապիլտիկի շէյլէրի օտա եարապիլիրաի, վէ եարմաղա հաղբր խախ:

Իմոխ պիր գաչ տաղիգա տիւշիւնտիւքտէն սօնղբա, «սէնին արատըղընք պէն պուլտունմ տէտիքտէ, մարիա թէճէսսիւսիէ պաշընք դարտըրբպ, Տանթէսին տէնէճէկի սէօզաէ աղբս եաղըն պիր շէյ վար խտէ, եէնիտէն գալպինէ ճէլպը իւմիտէ հաղբրլանաը:

Մարիա.—Սէն մի: պանղալբմ նէ պուլտուն:

Տանթէս.—Սէնին աչտըղըն եօլ շու սուլմարըն արգասընտաքի կէղինթիյէ միւվաղի տիր, էօյլէ տէյիլ մի:

—Էվ վէթ:

—Իքիտինին արատընտա սնճագ օն պէչ աաբմ գատար մէսափէ վար:

—Էվ վէթ, վար եօղ պիր շէյ:

—Բէք էյի, շիմոխ պիղ կէղինթինին օրթալարընա տօղբու պիր նօզթա ինթիխտաղ խտէր վէ արղէն պիր եօլ աչտըղ, շէօյլէ քի եարբմ խաչ վէ եա պիր դալիյէ (քէօշէ) շէքլինտէ օլուր, օնտան տիշարք եէնի կէչիտէ շրգար վէ դարաղ օլու էօլտիւրիւր գաչտըրղ: Պունուն իճրատընա ճէսարէթտէն պաշղա պիր շէյ լողբմ տէյիլ: սէնտէ ճէսարէթ վար, պունտան պաշղա գուլվէթ տէ լաղբմ, օտա պէնտէ վար, գայրէթ ստիխ լաղբմ խտէ տէ, սէն դայեուր օլտուղունու կէօսթէրաին պէն տէ կէօսթէրէպիլիրիմ:

—Տուր սրաղալբմ, տօսթօւմ, պէնիմ ճէսարէթիմ նէ տիւրլիւ ճէսարէթ օլտուղունու վէ գուլվէթի պէշէրիյէյի նէ եօլտա իսթիմնալ իթմէք իսթէտիկիմի սէն սնլամմամբչսըն կէօրիւնիւյօրսուն: Ղայեուր օլտուղունու իսաղաթ իթմիչիմ, Ֆրագաթ էյի տիյնէ պէնի, օվաղթ Սլլաճըթ թէօճմէթսիղ պիր գուլունու եսնի նէֆտինի խէլատէ շա-

Լըշտրըբմնա Ըապպիյէ եարար պիր խըամէթտէ պուլու-
նույօրում զանն խտէրտիմ:

— Բէք էյի, արատան նէ կէշտի, եինէ իշ օ նօգթա-
տա տէյիլ մի տիր. կէօյա միւպաշէրէթ էյէտիկին իշի
պէճէրէմէտիրտէն աօրայը թէօհմէթլի օլաուզուն սապիթ
մի օլաու:

— Սապիթ օլմնաք ամմն թէօհմէթլի օլմնյը տա իս-
թէմէմ. շիմտիյէ զատար ինսանլարլա օղրաշմնտրմ, վէ
շիմտի սէն պանա ինսանլարլա օղրաշմնտր թէքիֆի իտի-
յօրուն: Պիր տուվարք աէրտիմ ամմն պիր ինսան կէօյ-
սիննի տէլիպ էօմիրննի թէլէֆի տէմէմ:

— (Հաֆիֆճէ թասաճճիւպլէնէրէք) Սէրպէսիյէթինի գա-
զանաճաղընը պիլտիկին հալտէ էօյէ պիր աֆաճըգ գու-
րունթու սէնի եօլունտան մէն խտէպիլի՛ր մի:

— Կէօյա սէնի մէն խտէմէզ մի, մէն խտէմէզ աէ շիմ-
տիյէ գատար նիշիւն գընսանճըյը աէօյտուրիւպ աէ բու-
պալարընը կիլինիպ գաշմաղը աիւշիւնմէտին:

— Աղլըմն կէլմէտի:

— Աղլըմնա կէլմէտի խտէ, տիմէք օլուք քի ճիւրմտէն
պիթթապ օ գատար գօրգարսըն քի աղլըմնա պիլէ կէլմէ-
միշ, գիրա մէէզուն օլաուզումնազ ատի շէյէրտէ թապր
ու հարէքէթիմիզ տօղրու եօլտան սարմատըբմըբ պիղ-
լէրէ խապէր վէրիր, Գարլան՝ շիքիարընըն գօղուսունու
ալարըք պիլլէ հիւճում խաուպ եքրթար, պունուն հըսսը
հայվանիսի պէօյէ տիր, վէ օ տա հըսսը հայվանիսինէ
թապի տիր, Պիլաքիս ինսան՝ զանը սէվմէզ, գաթլը մէն
խտէն՝ գանունլար տէյիլ տիր, թապիաթըն քէնտիսի տիր:

Տանթէս իթիրազա միւգթէտիր օլամատը, քէնտիսի
աէ անլատը քի հազիղաթէն քէնտինին վիճտանը գաթիլ
օլմատըգը պու ֆիւրը աղլըմնտան կէշմէմիշ իտի. գիրա
ինսանա պաղը էֆրեար՝ գալլարտէն, վէ պաղըսը աղլտան
կէլիր:

Մարիա. — (Բէլլամընա տէվամ իլէ) Ճուրտսը տա վար քի
հապս օլալը օն իքի սէնէտէն պէրու թարիխտէ նէ գա-
տար մէշհուր մահպուս ֆիրարիլէրի միւշահէտէ օլմնուր
խտէ, հէրսինի թէֆէքքիւք էյէմիշլիմ, պու քեարը ֆի-
րարը լպղըգըյա պէճէրէն զպէթ մղ արք, վէ իճրասընա
մուվաֆիպգ օլանլար տաթի բէք թէէննի վէ իհթիյաթը

միւսպաշէրէթ իյլէմիշլէրտիր : Տիւզ տը Պօֆօր՝ Վէնսան գալէսինտէն , բահիպ Տիւպիւզօս՝ Ֆօր-լէվէրտէն , վէ Լաթիւտ՝ Պասթիլլտէն գաշտըլար խէ անճազ պու եօլտա գաշապիլտիլէր , վէ պու ուսուլլէրին էն էյիսի թէսասիր-ֆի վագը օլան ֆիրարիլիք տիր : Պիր ֆըրսաթ պէքլէյէլլիմ տէ , տիւշէրտէ խթիֆաստէ խտէրիլ :

— Ահ խտէրէք) Սէն պէքլէյէպիլլտին ամմա սէնին ճէսիմ իշին հէր կիւն սանա պիր մէշղուլլիլէթ խտի :

— Էյվլէթ , եազար վէ միւթալէա տախի խտէր խտի :

— Վա՛յ , սանա քեաղըտ , գալէմ՝ վէ հօգդա վէրիլլէր մի :

— Խա՛յր , պէն եարարըմ :

— Սէն քէնտին հա՞ :

— Պէն քէնտիմ : (Տանթէսին՝ զարիպանէ եիւզիւնէ պագտըղընտան , սէօզիւնէ իթիմաստ իթմէեիպ շիւպհէ իթտիկինին ֆարղընա վարարագ) Օտամա կէլտիկինտէ , սանա պէն պու զընտան իշինտէ քէնտի էլլիմլէ եաղըլմը պիր քիթապ կէօսթէրէպիլլիրիմ : Պու քիթապ պիւթիւն էօմիւմտէ եարմըլ օլտուղում միւթալէալէրին նէթիճէսի տիր : Պու միւթալէալարը սերպէսթ իքէն շուրատա պուրատա եարմազտա օլտուղում՝ վագթ պիր կիւն իֆ գալէսինին տուվարլարը արասընտա գալէմէ պլաճազըմ ազլըմտան պիլլէ կէշմէմիշ խտի : Պու քիթապըն էսապը իթալիսանըն իթիթիհատը տըր , թապ ունէշր օլունտա պէօյիւճէք պիր ճիլտ օլուր :

— Նէ՞ իւզէրինէ եազտըն :

— Իքի կէօմլէք իւզէրինէ պիր տերի կիպի տիւզ կիւնլիւք վէ սախթլըգ խասիլէթի վէրիլ պիր սու թէրթիպ իթմիշլիմ :

— Սէն քիմեաճըլք՞ գ տա մը պիլլիրսին :

— Պիր ազօգուսում , պիր գաշ տա քիմեաճը տօսթլարըմ վար խտի :

— Բէք էյի ամմա էօյլէ պիր քիթապը եազմապ իշին պիր չօգ տա թարիլի քիթապլարը լաղըմ տըր :

— Բօմաստա պէշ պին ճիլալի պիր քիւթիւպիտանէմ վար խտի : Պու քիթապլարը միւթալէամտա շունու անլա-տըմ քի , պունլարըն քեաֆիֆէսինին խիլլատապը եիւզ էլլի ճիլտ գատար անճազ օլուր վէ էյի ինթիլտապ օլունմուշ

Երև իւր քիթապ իլէ պէնիի ատէմտէ մէվճուտ մալիւ-
մաթլարըն հէքսինի տէյիլ իսէ տէ , պիր ինսանա նաֆի
օլան պիւթիւն մալիւմաթլար քէսպ օլունապիլիր Իւչ սէ-
նէ զարֆընտա օ Երև իւր քիթապը տիգգաթիլէ օգույա
օգույա հէման ճիւլէսինին միւնտէրիճաթընը հքֆիլ իթ-
միշլիմ, վէ հապսա կիրաիկիմտէ պիր աղ կիւճլիւք իլէ ի-
սէ տէ , Երնէ տիւշիւնէ տիւշիւնէ տէրխաթըր իթաիմ,
իշթէ պէօյլէճէ սանա էն մէշհուր Եունան , Լաթին , Ի-
թալիան , Ինկիլիդ վէ Ֆրանսըզ միւլէրրիլս վէ շաիրլէրի-
նին վէ քեաֆֆէի իւլէմանըն թէէլիֆ ու ինչա իթմիշ օլ-
տուգլարը քիթապլարը սէօյլէյէպիլիրիմ :

—Տէմէք քի սէն պիր գաչ լիսան պիլիրսին :

—Էվրօբատա շիմտի սէօյլէնէն լիսանլարտան պէշլի-
սան պիլիրիմ, Եանի Ալմանճա , Ֆրանսըզճա , Իթալիան-
ճա , Ինկիլիդճէ վէ Սքանեօլճա , վէ էսքի Եունան լիսա-
նընըն Եարտըմըյա Բումճայը տախիանլայապիլիրիմ, Ֆա-
գաթ սէօյլէմէքտէ զալաթըմ օլտուղունտան , շիմտի էօյ-
րէնմէք իւզըէյիմ :

—Էօյրէնմէք իւզըէ՞ միսին :

—Էվվէթ , պիլաիկիմ քէլիմէլէրտէն պիր լուղէթ քի-
թապը Եարմըշլիմ, վէ օնլարը ագլըմտան կէշիրէ կէշիրէ
էֆքեարըմը անլաթտըրապիլէճէք սուրէթտէ թանգիմ ու
րապթ իթտիրմիշլիմ, Պին քէլիմէ գատար պիլիրիմ, վէ
զաննըմա կէօրէ լուղաթ քիթապլարընտա Երև պին քէլի-
մէ գատար վար իսէ տէ , իգթիզա իթտիկինտէ պու պիլ-
տիքլէրիմ տէ քիֆայէթ իտիյօր : Էօյլէ պիր նութըր րէս-
մի իյրատ իտէճէք գատար տէյիլ իսէմ տէ , էֆքեարը-
մը րէք ալա անլատապիլիրիմ :

Պու լագըրտըլարըն իւզըրինէ կիթտիքճէ Տանթէսին
թաաճճիւպի արթմադտա, վէ պու ատէմին գուվվէի ֆիք-
րիլէլէրինի ֆէվգէլատէ վէ թապիաթտան զիյատէ կէօր-
մէքտէ իտի :

Տանթէս.—Էօյլէ պիր քիթապը Եազմազ իշիւն գալէ-
մի նէ՞րէտէ պուլտուն :

—Բէք կիւզէլ գալէմլէր Եարտըմ. շէօյլէ քի Եարտը-
ղըմ մատտէյի պիլսէլէր , աաի գալէմլէրտէն էվլա թու-
թարլար : Պաղը րէրհիզ կիւնլէրի վէրիլէն պալըզլարըն

պաշքնքն եռամուշաղ քէմի.քլէրինտէն երարքմ. իշթէ ա. նքն իշիւն հէր հաֆթա շարչէնպիհ, ճուսնա վէ ճուսնա իրթէսի կիւնլէրի քէմալը խահիշլէ պէ.քլէրիմ, շիւն.քի միւթալէա իլէ օղրաշտրղըմնա, հալը բէրիշանիմի ու. նուտուրում, վէ թարիխ պաղչէլէրինտէ սէրպէսթ կէզարի. կիմ էսնատէ, զքնտան քէօշէսինտէ օլտուղումու կէօրմէմ:

—Բէ.ք է.յի ամմա միւրէ.ք.քէպի նէ.քէտէ պուլտուն :

—Մուգատտէմա օտամնա պիր օճաղ վար իմիշ. պէն կէլմէզտէն էվվէլ պաթթալա պրրաղըլմը իսէ տէ, ան. ճաղ չօղ գուլլանըլմը օլտուղունտան, իշինտէ աօլու իս պուլտում: Պու իսի բազար կիւնլէրի վէրտի.քլէրի շարա. պըն պիր մբգտարըլա էզիպ ալա միւրէ.ք.քէպ չբղարը. յօրում: այրը շէրհ իգթիզա իտէր իսէ, բարմաղըմը քէ. սէր դանը իլէ եազարըմ:

—Պունլարը պանա նէ՞ վաղթ կէօթէրէճէ.քսին :

—Նէ վաղթ իսթէրաէն :

—Աման շիմտի :

—Կէլ պէրապէր :

Պունու տէտիքտէ Փարիա կէլտիկի տէլիկին իշինէ սօղուլուպ, Տանթէս տախի արգասքնտան կիթտի :

17.

ԲԱՀԻՊԻՆ ՕՏԱՍԸ

Տանթէս պիր աղ է.յիլէրէ.ք գօլպըղըլա տէլիկին օ պիր ուճունա վասըլ օլտուգտա, օ մահալտէ պու տէլի. կին՝ անճաղ պիր ատէմ սիւրիւնէրէ.ք կէչէպիլէճէ.ք սու. րէթտէ տար օլտուղունու կէօրտի : Փարիանքն օտասը թաշ տէօշէնմիշ իտի, վէ իշթէ տէլիկին աղըլը օ թաշ. ւարքն պիրինին ալթքնտա իտի :

Օտայա վասըլ օլտուգտա Փարիա ստահա սաաթ էօյլէ. յի շէյրէ.ք կէչմիշ, եսնի պիր դաշ սաաթ տահա պէրա. պէր գալտպիլիլիլի տէմէսի իւղէրինէ, Տանթէս էթրա. ֆրնա պաղտըլ քի, պու գատար թէմամ վաղթը պէյան իթմէ.ք իշիւն սաաթ եախօտ սաաթա պէնզէր հիշ պիր շէյ կօղ տուր :

Փարիա.—(Տանթէսին էֆ.քեար ու միւշքիլինի անլայա.

բազ) Շու բէնչէրէտէն կիրէն զբայք կէօրիւյօրմնուուն , շիմտի պիր տէ շու տուվարըն իւզէրինէ չբզմըչ օլտուղում խաթլարա պագ . պու խաթլարըն վէ քիւրբէի արգըն շէմինն էթրաֆընտա վէ քէնտի միհվէրի իւզէրինտէ իքի նէվլի հարէ.քէթլէրինին հիսապը վասէթասըյլա սաւթտան էյի վագթը պէեան խտէպիլիիրիմ . զիրա սաաթ պօզուլապիլիր , ամմա քիւրբէի արգ իլէ շէմն Եօլլարընտան շաչմազլար :

Տանթէս՝ պու սէօղլէրտէն հիչ պիր շէյ անլայամազտը , զիրա հէր կիւն կիւնէչին սապահտան տօզուպ ազչամ պաթտըղընը կէօրմէսիլլէ կիւնէչ տէօնիւյօր զանն իտուպ , արգըն հարէ.քէթի քէնտիննէ մուհալ գապիլիինտէն իտի . պինաէն ալէյհ արգատաչընըն հէր քէլամը հի.քմէթէնճամընը ալթուն վէ միւճէվհէր մատէնինտէն գըյմէթլի քէէննէ մէարիֆ պուլմուչ իտի :

Տանթէս «աման շու գըյմէթլի էչեալէրի կէօրէյիմ» տէյու բէճա իլլէմէսի իւզէրինէ , Պարիա օճաղա եազլաչըպ իչինտէքի թաշլարըն պիրիսինի էլինտէքի գալէմիլէ չբզարտըղտա , ալթընտա խալլիճէ տէրին պիր տէլի.ք բէյտա օլտու քի , Պարիանըն էքսէր էչեասը պու տէլիկին իչինտէ միւհէյեա իտի :

Պարիա.—Իպթիտա հա՞նկըսընը կէօրմէ.ք խթէրօին :

—Շու եազտըղըն քիթապը կէօսթէր պագալըմ :

Պարիա՝ տէլիքտէն պիր պիրինէ սարթլմըչ իւչ տէօրթ բարչա պէզ չբզարտը : Պունլար թագրիպէն տէօրթ բարմագ էնինտէ վէ օն սէքիզ բարմագ ուզունլուզունտա պէզ բարչալարը օլտու , հէր պիրինտէ այրը այրը նօմէրօլար վագ օլունարագ իւզէրիլէրի եազլմըչ իտի : Տանթէս ալլուպ օգուտուղունտա իթալիանճա օլտուղունու անլայապիրտի :

Պարիա.—Իչթէ պագ , խիթամ պուլալը անճագ սէքիզ կիւն օլտու . իքի կէօմլէքլէ պիւթին մէնտիլլէրիմ պունա սարֆ օլունտու : Պիր կիւն տիչարը չբզար տա թապընա ճէսարէթ խտէճէ.ք պիր մաթպաաճը պուլուրսամ , իամիմ մէչհուր օլուր :

Տանթէս.—Շիւպհէմ Եօզ . շիմտի բէճա խտէրիմ, պունու եազտըղըն գալէմլէրի տէ կէօսթէր :

Պարիա ալթը բարմագ ուզունլուզունտա ուճունտա

պիր իբլիբլէ սարքլմըչ էվվէլճէ սէօյլէմիչ օլտուղու կիպի պալըդ գաֆասընքն եուամուչադ քէմիկինտէն ատի գալէմ շէքլինտէ եօնթուլմուչ գալընճա պիր ուֆադ չուպուդ կէօսթէրտի քի, ուճունտա հալա պիր աղ միւրէքքէպ տախի գալմըչ խտի :

Ֆարիա.—(Տանթէսին պունա տիգգաթլա պադարը ղընտան, պունու նէ իլէ եօնթուղունու պիլմէք իսթէտիկինի անլայարագ) Գալէմթրաչ նէրէտէ պուլտուն տէեէճէքսին էօյլէ տէյիլ մի Պութիւն էչեալարքմքն էն ալասը գալէմթրաչըմ տըր . իշթէ սանա պիր գալէմթրաչ վէ պիր տէ պուչադ քի պունլարքն իքիսինի տէ պիր էսքի տէմիր շամտանտան եարաքմ :

Գալէմթրաչ ուսթուրա կիպի քէսկին խտի . պուչադ տախի հէմ ատէթա պուչադ կիպի վէ հէմ տէ գամակիպի գուլլանըլապիլիր խտի :

Տանթէս պութիւն պու շէյլէրի տիգգաթլա թէֆթիչիտէր խտի :

Ֆարիա.—Միւրէքքէպի նասըլ եարաքըքմը սէօյլէտիմ օնու իգթիզա իթտիքճէ եարաքմ :

—Պէն շիմտի պիր շէյլէ թաանճիւպ իտիյօրում . պու գատար շէյլէրի եարմագ իչիւն միւտտէթը մահպուսիյէթին քեաֆի տէյիլ տիր , վագթը նա՞սըլ պուլտուն :

—Կիճէլէրի տէ չալըչըր իտիմ :

—Կիճէլէրի՞ մի . գարանլըգտա նա՞սըլ չալըչըր իտին :

—Ճէնապը Ալլահ ինսանա այտընլըգ չըգարթմագ իչիւն ֆէրատէթ իհսան պուլուրմուչ տըր :

—Օնու նասըլ եարարտըն :

—Վէրտիքլէրի էթին եաղընը ալըր , օնտան պիր նէվի գօյու գանտիլ եաղը չըգարըրքմ . իշթէ պագ պէնիմ մամում պու տուր :

Ֆարիա պունու տէյէրէք , շէնլիք կէճէլէրինտէ եագըլան գանտիլլէր կիպի պիր նէվի գանտիլ կէօսթէրտի :

Տանթէս.—Աթէչ նա՞սըլ պուլուրտուն :

—Իշթէ սանա իքի չաղըլ թաչը իլէ պիր աղ տա եանմըչ պէզ :

—Բէք էյի , քիպրիթ :

—Ճիւտ խասթալըղըմ վար տէյէրէք պիր աղ քիւքիւրտ իսթէտիմ , կէթիրտիլէր :

Տանթէս՝ պու առամբն գուլվէի ֆիքրիյէսի, վէ սապրու թէհամիւլ վէ զայրէթի խապաթլարընը կէօրտիւկիւնտէ, պաշընք էօնիւնէ էյտի:

Փարիս.—Տահա պիթմէտի. պիւթիւն պու դքյմէթլի էշեալարբն հէբսինի պիր տօլապա գօյմագ օլմաղ եա՛. տուր պունու գարայայըմ՝:

Պունու տէտիքտէ Փարիս՝ թաշք տէլիկին իւզէրինէ գօտու վէ էթրաֆընա պիր ազ թօղ տէօքէրէք թաշըն չբգարբըմքչ օլտուղու պէլլի օլմամագ իշիւն սյաղըյա տիւղէլթտի, վէ սօնդրա եաթաղընա եաղլաշաբգտա, եաթաղք պիր ազ պէրի չէքտի, վէ պաշ թարաֆընտա. քի տուվարտան զայէթ միւմթէղէճ գարանմըչ պիր թաշ չբգարտըգտա պիր տէլիք աշքլաք, վէ պունուն իշինտէն եիրմի պէչ այագ ուզունլուղունտա պիր իր նէրտիվէն չբգարտըգտա Տանթէս պու նէրտիվէնին տայանըգլըլըղընք թէճրիպէ իտիպ բէք մէթին պուլտու:

Տանթէս.—Պունու եարմագ իշիւն իրի նէ՞րէտէ պուլտուն:

—Էվվէլա պիր դաշ կէօմլէքլէրիմ իլէ, սանիէն Ֆէնէսթրէլտէ իւչ սէնէ մահպուսիյէթիմ էնասընտա եաթագ չարչալարընտան իւչ տանէսինին քէնարլարընը սէօքիւպ ալմըչ իտիմ, վէ իշթէ անլէրի պուրայա նագլիմտէ, իւզէրիմտէ կէթիրէպիլտիմ վէ պուրատա եարտըմ:

—Բէք էյի ամին չարչալարըն քէնարլարք սէօքիւլմիւչ օլտուղունուն ֆարգընա վարմատըլար մը:

—Պէն եինէ քէնար տիքէր իտիմ:

—Նէ՞ իլէ:

—Շու իյնէ իլէ:

Փարիս պունու տէյէրէք բուպասընըն պիր եամասընը գալարբտըգտա, ուճու իբլիբլի ինճէ վէ ուղուն պիր պալըգ տիքէնի կէօթէրտի:

Փարիս.—Իպթիտա բէնչէրէմին տէմիրլէրինի չբգարբպտա գաշմաղք գուրմուշտում: Իշթէ կէօրիւյօրտուն եա, պէնիմ բէնչէրէմ սէնինքինտէն կէնիչ տիր վէ գաշաճաղըմ վագթթտա պիր ազ տահա կէնիչէտէպիլիւր իտիմ. ֆագաթ անլատըմ քի պու բէնչէրէ գալէ տուվարընտան իշէրուտէ պիր ամլուեա պագար. անըն իշիւն օ

նկյէթտէն վազ կէշտի խէմ տէ , պաշգա պիր սքրատա
իգթիգա խտէր տէ յէրէք նէրտիվանը սագլատըմ . քիմ պի-
լիր նէ օլուր նէ օլմազ :

Ձահիրտէ Տանթէս նէրտիվէնի թէֆթիշ խտիյօր կիպի
կէօրիւնիւր իտի , ամմա մանէն տիւշիւնիւր իտի քի , պէօյ-
լէ հէր ֆէննին էսրարքնա վազքֆ օլան ատէմէ սէրկիւ-
զէշթիմի նագլ էլլէսէմ , լայքգըյա անլար վէ պէնիմ ան-
լայամատըղըմ շէյլէրի զահիրէ իխրաճ իլէ թէֆրիգ խտէր
տէր իտի :

Ֆարիա . — (Թէպէսսիւմլէ) նէ՞ տիւշիւնտիւն պագայըմ :

— Իպթիտա տիւշիւնիւյօրու՛մ քի , սէն հապստա իքէն
պու գատար շէյլէր եարմըշսըն . տիշարտա օլսան նէլէր
եարմազսըն :

— Տիշարտա օլսամ պէլքի հիշ պիր շէյ եարմազ-
տըմ . պիւթիւն գուվվէի ֆիքրիյէմ՝ արաճիֆաթա սարֆ
օլունուր իտի : Ինսանըն աղլընտա օլան կիղլի խաղինէ-
լէրի մէյտանա չրգարմազ իշիւն տիւշարը ֆէլաքէթ օլ-
մագ լազըմ տքր . պարութ թաղեիգ օլունմատըգճա ա-
թէշ ալմազ . մահպուսիյէթ աղլըմըն բէթմիւրտէ վէ բէրա-
քէնտէ օլան ճիւղլէրինի թօրլայըպ պիր տար մահալտէ
ճէմ էյլէտի , վէ պու ճիւղլէր եէքտիկէրի իլէ միւսատէ-
մէ էյլէտիլէր . պիլիրսին եա՛ , շիմշէք կիպի իքի պու-
լութուն պիրպիրինէ միւսատէմէսինտէն զահիր օլուր :

— (Ճէհայլէթինտէն ութանարագ) Խա՛յր , պէն անը տա
պիլմէմ . տէտիկին շէյլէրին էքսէրիսինի անլամայօրու՛մ .
պէօյլէ ալիմ՝ օլտուղունտան , սէն պախթիյարսըն :

— (Թէպէսսիւմլէ) Իքի շէյ տիւշիւնիւյօրու՛մ տէյօր-
տուն . պիրիսինի սէօյլէտին , օ պիրիսի նէ՞ տիր :

— Օ պիրիսի շու տուր քի , սէն պանա քէնտի սէրկիւ-
զէշթիւնի նագլ իթտին տէ պէնիմքիւնի սօրմատըն :

— Սէն տահա կէնճսին վէ թէրճէմէի հալինտէ ճէ-
սիմ վուգուաթլար օլմազ :

— Ճէսիմ վուգուաթ օլմազսա պիր ճէսիմ ֆէլաքէթ
օլապիլիր եա՛ . օ ֆէլաքէթէ պէն միւսթահագ տէյիլ ի-
տիմ , վէ հիշ օլմազսա սապրգ իթտիկիմ կիպի քիւֆր
էթմէմէք իշիւն օլուն պաշքմա կէլէն պէլայը ճէնապը
Հագտան պէլլէմէյիպ ինսանյարտան պիլուպ տէ անլէ-

րէ լանէթ օգումագ իչուն օգումագ էօյրէնմէք իսթէրիմի
—Տէմէք քի սուչուն եօզ տուր, էօյլէ՞ մի:

—Հիչ պիր նէվ գապահատթըմ օլմասարդ քնա՞ պու տիւն-
եատա իքի սէվտիկիմ, եանի բէտէրիմ իլէ Մէրսէտէսին
մուհապպէթի իւզէրինէ եէմին իտէրիմ:

—(Տօլապընը դարայարագ) Շու պաչքնա կէլէնի պա-
նա պիր նագլ էթսէնէ պաղայրմ:

Տանթէս թէրճէմէի հայ իմ տէտիկի շէյի նագլ իթմէյէ
պաչլատը քի, պիր՝ Հինտիսթանա վէ իքի իւչ քէրրէ տէ
Շարգ թարաֆլարքնա սէֆէր ու սէյեահատան իպարէթ
իտի, վէ նիհայէթ էն սօնդրաքի սէֆէրինին վասֆընա կէ-
լինճէ, դարթան Լըգլէրին վէֆաթընը վէ մարէչալ Պէրթ-
րանըն քէնտինէ նօարթիէ իսմինէ եազարըր մէքթուպու
թէպիմ իթտիկինի վէ Մարսիլեայա միւվասէլէթինի վէ բէ-
տէրլլէ միւլագաթընը վէ Մէրսէտէս իլէ մուհապպէթինի
վէ նիչան զիյաֆէթինի վէ թէվգիֆինի վէ իսթինթագը-
նը վէ մահքէմէ հապքնտա մուվագգաթէն մահպուսիյէ-
թինի վէ նիհայէթ իֆ գալէսինէ նագլինի հիքեսյէ ի-
տուպ, իֆ գալէսինէ կէլտիքտէն սօնդրա արթըգ մալիւ-
մաթ ալամայրպ հաթթա վագթընը պիլէ զայպ իթմիչ օլ-
տուղունու սէօյլէտի:

Փարիա.—(Հիքեսյէ թէքմիլ օլտուգտա պիր գաչտա-
գիդա թէֆէքթուր էյլէտիքտէն սօնդրա եիւզ իւնի Տան-
թէսէ շէվիրէրէք) Իլմը ֆըրհտա տէրին մանալը պիր թէն-
պիհ վար տըր «Միւճրիմի պուլմագ իսթէեէն՝ ճիւրմտէն
միւսթէֆիտ օլապիլէնի արամալը» տէրլէր: Պու սէօզ սանա
պիրագ էվլէլ տէտիկիմէ կէլիր չըգար քի, էկէր թէրպիլէ
զալաթըյլա ինսանըն նաթուրասը պօղուլմամըչ օլուր իտէ, իր-
թիքեապտան իճթինապ իտէր, հալպու քի մէտէնիյէթ
պիղլէրէ ֆէնա իլթահլար, իհթիյաճլար վէ ֆասիտ ար-
զուլէր վէրմիչ քի, պունլար պաղք քէրրէ հրասիյաթը հա-
սէնէմիզի մահվ իտէրէք պիղլէրի ֆէնալըղա թահրիք ի-
տէրլէր: Սէնին ինիտամընտան (օրթատան գալգմագ) քիմ
միւսթէֆիտ օլապիլիր իտի:

—Հիչ քիմնէ. պէնիմ կիպի ասէմտէն նէ՞ օլուր:

—էօյլէ ճէվապ վէրմէ, զիրա պու ճէվապքնտա նէ
ագլ էսէրի վար, նէ մանթըգ էսէրի: Տօսթում, պու տիւն-

եատա հէր շէյ նիսպէթլի տիր . վէլիի ահտընա մուաճճիզ կէօրիւնէն վէ սալթանաթ իւզրէ պուլունան գրալտան թութ , մաաշլը էն ուֆագ մէմուրունա գատար հէր քէս պիրպիրինի գըսգանըր վէ եէրինի վէ եա մէմուրիյէթինի ալմագ խթէր : Գրալ էօլտիւկիւնտէ վէլիի ահա ճիւլուս իտէր . այլըզլը մէմուր օրթատան գալգարսա այլըզսըզ մէմուր օնուն եէրինէ կէշէր վէ մաաշլընը ալըր վէ պու- նուն ալտըզը մաաշ անըն ճէպը հիւմայունու տըր : Գրալա ճէպը հիւմայուն նէ գատար լազըմ իսէ , պունա տա օ մաաշ օ գատար լազըմ տըր : Տիւնեա նէրտիվէնինին էն աշաղքի պասամաղընտան էն եօզարքի պասամաղընա գա- տար հէր քէս պուլունտուզու նօզթատա էթրաֆընա ի- րիլի ուֆագլը պիր թագըմ մէնֆաաթ տաիրէսի թօրլա- մըշ տըր , վէ մէզքիւր նէրտիվէնին հէր պիր պասամա- զընը չբգտըզընտա տաիրէսի կէնիշլէնիր , վէ էլհասըլ պիր նէվի աքսինէ վազ օլունմուշ հէլէզօն տըր քի , ան- ճագ միւվաղէնէի ումումի գալանիյնի իլէ սէպաթ իտէ- պիլիր : Իմտի կէլէլիմ սէնին տաիրէնէ . Փարաօն կէմիսի- նէ գարտան օլաճագտըմ տէտին , էօյլէ տէյիլմի :

— Էվվէթ :

— Պիր կիւղէլ գըզճըղազը թէզէվվիւճ իտէճէքտիմ տէտին , էօյլէ տէյիլմի :

— Էվվէթ :

— Սէնին Փարաօնա գարտան օլմամանտան միւսթէ- ֆիտ օլապիլէճէք քիմնէ եօ՞գ մու իտի :

«Սէնին օ գըզճըղազը թէզէվվիւճ էթմէմէնտէն քիմ- սէ իսթիֆատէ իտէմէզ մի իտի : Էվվէլա իլը սիւալիմէ ճէվապ վէր , զիրա նիզամ պիւթիւն մէսէլէլէրին անալս- թարը տըր : Փարաօնա գարտան օլմամանտա քիմնէ միւս- թէֆիտ օլամազմըյըտը :

— Խալը , թայֆալար պէնի բէք սէվէր իտի . անլէրէ պիր բէիս ինթիխապ իտին տէնիլսէ , մութլազ պէնի ին- թիխապ իտէճէքլէրինտէ շիւպհէմ եօզ իտի . Ֆագաթ պիր ատէմին պիր ազ պանա ատալէթի վար իտի : Մու- գատտէմա անընլա պիր նիզամըզ վազը օլուպ , հաթթա օնու տուվէլլօյա տախի թէքլիֆ իթմիշ իտի իսէմ տէ , գապուլ իթմէմիշ իտի :

— Օ ատէմին իսմի նէ՞ իտի :

— Իսմի Տանկլար խաի :

— Մէմուրիյէթի :

— Կէմի հօճասը :

— Սէն գարտան օլայըաըն , օնու մէմուրիյէթինատէ խպ-
զա խտէճէ՞ք մի խաին :

— Խա՛յր , քէնաի էլիմոնէ օլաա խաի , խպզա իթմէզի-
տիմ , զիրա հիսապլարընտա պիր էհանէթ կէօրմիւշ ի-
տիմ :

— Բէք էյի , շիմոի սէջլէ պագայըմ , գարթան Լըզ-
լէրլէ գօնուշտուղուն էսնատէ եանընըզտա քիմնէ վա՛ր մը
խաի :

— Խա՛յր , քիմնէ եօզ խաի :

— Միւքեալէմէնիզի քիմնէ իշխտէպիլիթրմի խաի :

— Էվվէթ , չիւնքի գարու աչըզ խաի , վէ . . . ա-
ման , տուր պագայըմ . . . Հա՛ , էվվէթ , գարթան պա-
նա մէքթուպու թէպիմ խտէր իքէն , Տանկլար գարունուն
էօնունատէն կէչիյօր խաի :

— Բէք էյի , իշթէ իրին ուճունու թութապիլտիք ,
էլպա ատաարնա չըգարըլընտա , եանընտա քիմնէ վա՛ր մը
խաի :

— Խա՛յր :

— Սանա պիր մէքթուլ մը թէպիմ իթտիլէր :

— Էվվէթ , մարէշալ Պէրթրան վէրտի :

— Օ մէքթուպու նէ՞ եարտըն :

— Չըգտանքմա գօտում :

— Չըգտանըն ճէպինտէ՞ մի խաի քի , պիր կէմիճինին
ճէպինտէ էջլէ պիր բէամի մէքթուպու ալաճազ գատար
պէօյիւք պիր չըգտան նա՛սըլ պուլունապիլիթր :

— Հազըբըն , չըգտանքմ կէմիտէ խաի :

— Տիմէք քի մէքթուպու չըգտանըն իչննէ կէմիտէ
գօտուն , էջլէ՞ մի :

— Էվվէթ :

— Բօրթօ-Ֆէրրայօտան կէմիյէ ալտէթինատէ մէքթու-
պու նասըլ կէօթիւրտիւն :

— Էլիմոնէ թութարազ :

— Եանի կէմիյէ կէլիթիքէն հէր քէս կէօրէպիլէր :

— Էվվէթ , կէօրէպիլտի :

—Տանկլար տա կէօրէպիլտի եւ՛ :

—Օ տա կէօրտիւ :

—Շիմտի տիյնէ , ազլընը պաշքնա թօրլա տա միւմ քին մէրթէպէ շու զամմազ թէզգ քէրէսինին նէ եօլտա եա զբլմըչ օլտուզունու պաննա սէօյլէ :

—Ա յնէն սէօյլէ յէ յիմ՛ , զիւրա իւչ քէրրէ օգումուշու հարֆ պէ հարֆ խաթրըմտա աբը :

—Սէօյլէ պազայբմ՛ :

Տանթէս պիր ազ քէնտինի թօրլատըգ տա , աթիտէքի վէճ հլէ մէզ քիւր թէզգ քէրէ յի էզպէրտէն օգուտու :

«Մուհիպպի միւլք ու տին պիրիսի թարաֆքնտան Մար սիլեա միւտտաի ումու միսինէ իխպար ու իխթար օլունուր քի , կէչէնլէրտէ իզմիրտէն հարէքէթլէ նարօլիյէ օղրա յբլպ Միւրա ճանիպինտէն Բօրթօ Ֆէրրայօյա պիր մէք թուպ ալարազ , անը մահալլինէ թէսլիմտէն սօնղրա , զասիպ թարաֆքնտան տախի Բարիզտէ պուլունան Պօ նարարթ գօմիթէսինէ կիթմէք իւզրէ տիկէր պիր գըթա մէքթուպու , պու սապահ Մարսիլեայէ մուվասէլէթ իտէն Ֆարաօն նամ՛ վարօրուն իքինճի գարտանը պուլունան էտմօն Տանթէս համիլ տիր : Մէրգում՛ ախզ ու կիրիֆթ օլունուր իտէ , գօմիթէնին մէքթուպու՝ իւզէրինտէ վէ եախօտ Ֆարաօն սէֆինէսինտէքի գամարասընտա մէյտաննա չբգարըլապիլիւր :»

Ֆարիա.—(Օմուզլարընը սիլքէրէք) Մատտէ աշիքեար աբը , վէ սէնին գալպին բէք սաֆ օլտուզունտան , պու գատար շէ յի անլայամամըչսըն :

—Տանկլար մը տիյէճէքսին . նէ՞ էտէպօիզլի՛ք :

—Տանկլարըն ատի եազբսը նա՞սըլ իտի :

—Տանկլարըն եազբսը պիր կիւզէլ տիւզ վէ տօղրու եազբ իտի :

—Իմզասըզ մէքթուպուն եազբսը նա՞սըլ իտի :

—Էօնէ մաիլ եազբլմըչ իտի :

—(Թէպէսսիւմլէ) Նանի սախթէ :

—Բէք աիւզկիւն պիր եազբ իտի , սախթէ գըյաս իտէմէմ :

Ֆարիա «տուր պազալբմ՛» տիյերէք պիր բարչա պէզին իւզէրինէ սօլ էլի իլէ զամմազ թէզգ քէրէսինին իլք սաթըրլարընտան իքի իւչ սաթըրընը եազտը , վէ Տան-

Թէս պու եազբլբ կէօրտիւ կիւնտէ տէհչէթլէ կէրի չէքի-
լէրէք Սմանն պու բէք զարիպ չէյ տիր , թըպզբ օ եա-
զբ տըր՝ տիյէ պազբբտը :

Փարիա.—Օ թէգքէրէ տէ սօլ էլլէ եազբլմը տա ճնուն
իյիւն . սօլ էլլէ եազբլան եազբլարըն հէքսի պիր պիրի-
նէ պէնգէր :

—Ճանրմ , սէնին պու տիւնեատա տիգգաթ իթմէ-
յիպ պիլմէտիկին եօգ մու :

—Սօնդբա՞ . հիքեայէյէ տէվամ իտէլիմ :

—Էվվէթ , աման , տէվամ իտէլիմ . սօր պազայբմ :

—Կէլէլիմ իքինճի սիւվայէ . սէնին Մէրսէտէսի ալ-
մամանտան քիմնէ միւսթէֆիտ օլամազ մըյբտը :

—Պիր տէլիգանլբ՝ գբղճբզազբ սէվէր իտի :

—Իսմի՞ նէ իտի :

—Փէրնան :

—Պու Սբանեօլ իսմի տիր :

—Գաթալան գարիյէսինտէն :

—Պունուն օ մէքթուպու եազմաղա իգթիտարբ վա՞ր
մը իտի :

—Խա՛յր , օ եարսա եարսա , արգատան պանա պիր
պուչազ վուրմաղա միւգթէտիր իտի :

—Տօղբու , Սբանեօլլար էօյլէ տիր . գաթլի գապուլ
իտէրլէր տէ զամմաղլամնյբ գապուլ իթմէգլէր :

—Շուրասբ տա վար քի , պու թաֆսիլաթբ օ պիլմէգիտի :

—Պունլարբ քիմնէեէ սէօյլէմէտին մի իտի :

—Հիչ քիմնէեէ :

—Նիչանլբնա՞ տա մը :

—Նիչանլլմա պիլէ սէօյլէմէմիչ իտիմ :

—Էօյլէ իտէ թէգքէրէյի Տանկլար եազտը :

—Օնա պէնիմ տէ չիւպհէմ գարմատը :

—Տուր պազալբմ Տանկլար Փէնրանը թանը՞ր մը
իտի :

—Խա՛յր հա՛ , տուր էվվէթ , իսթրբմա կէլտի
Պիր կիւն էվվէլ Բանֆիլլին գահվէսինտէքի չարտաղբն
ալթբնտա իքիսինի տէ պիր մասա էճնիւնտէ պէրապէր
օթուրույօրլար կէօրտիւ իտիմ : Տանկլար տօսթանէ պու-
լունույօր իտի , ամմա չէհրէսինտէ իսթիհղա էմարէլէրի

վար խոի . Ֆէրնանս իսէ պէնզլի կէշիք վէ թէլաշլք կէօ .
բիւնիւյօր խոի :

—Եանլարբնտա պաշգա քիմսէ եօ՞գ մք խոի :

—Պիր տէ պէնիմ թանըտըզքմ Գատրուս իամինտէ
թէրդի էանաֆրնտան պիրիսի տահա վար խոի , ամմա օ
սէբիսօշ խոի տուր , տուր ահ , պէն պունու նի՞ .
շիւն շիմոիյէ գատար աիւշիւնէմէմիշիմ օթուրտուգ .
լարբ մասանքն իւղէրինտէ պիր հօգգա իլէ գալէմ վէ
քեաղքտ տա վար խոի : (Ելինի ալնընա վուրարաղ) Ահ ,
իմանըզ քեաֆիրդէր , ահ :

Յարիա .—(Կիւլէրէք) Տահա պաշգա մալիւմաթ ալ-
մագ իսթէ՞րմիսին :

—Իսթերիմ եա՛ , իսթերիմ . սէն զայպտաքի շէյլէրի
պուլուպ չըգարբյօրսուն . պիր քէրրէ իսթինթագ օլմա-
մին , վէ մուհաքէմէսիղ վէ իլամըզ հապս օլմամըն սէ-
պէպլէրինի պիլմէք իսթէրիմ :

—Հա՛ , օ պիր աղ կիւճճէ տիր . շէրիաթըն եօլլարբ
գարանլըզ վէ կիղլի տիր , շիմոիյէ գատար իքի տօսթ-
լարբըն հազգընտա պուլտուղումուղ շէյլէր չօճուգ օ .
յունճաղք աբր : Պու շիմոիքի տէտիկին շէյլէրին սէպէ-
պինի պիլմէք իսթէրսէն , զայէթ մուֆասաալ մալիւմաթ-
լար վէրմէլիսին :

—Աման , սօր պագայրմ , ճէվապէ մունթագ բրբմ :

—Սէնի քիմ իսթինթագ իթտի : Միւտտաիի ումումի՞
մի , միւտտաիի ումումի մուալինի՞ մի , եօգսա միւսթան-
թիղ մի :

—Միւտտաիի ումումի մուալինի :

—Կէ՛նճ մի , իիսթիյա՞ր մք խոի :

—Եիրմի եէտի , եիրմի սէքիղ եաշքնտա գատար :

—Բէք էյի , տէմէք քի տահա ախլաղք պօղուլմամըշ
ամմա պէօյիւմէք իսթէր . տանա նա՞սքլ պուլունտու :

—Պանա միւլայիմ տավրանտը :

—Պիւթիւն պունլարբ օնա տա նաղլ իթտի՞ն մի :

—Սէօյլէտիմ :

—Իսթինթագըն էանասընտա հիշ մուամէլէսինի թէպ-
տիլ իթմէտի մի :

—Մէքթուպու օգուտուղունտա թավր ու հարէքեա .

Թընտա թէպէտաիւլաթ կէօրիւնտիւ, վէ պաշըմա կէլէն
ֆէլա.բէթէ բէ.ք շօղ .քէտէրլէնիւօր կիպի պուլունտու :

—Պաշընա կէլէն ֆէլա.բէթէ, հա° :

—Էվ վէթ :

—Էօյլէ խուկինի է.յի պիլի՞րմիսին :

—Պանա օլան հիւանի նաղարբնըն խապաթընը վէրաի :

—Պաղալըմ նէ° խմիչ օ իսպաթ :

—Պէնիմ թէօհմէթիմի մուճիպ օլան օ մէ.քթուպու
կաղաթ :

—Հա°նկըսընը , զամմաղ թէղ.բէրէսինի° մի :

—Խա°յը, ճանըմ; օ մարէշալ Պէրթրանըն վէրաիկի մէ.ք-
թուպու :

—Է.յի պիլի՞րմիսին :

—Նէ° աիմէ.ք, կէօղ իւմիւն էօնիւնտէ կաղաթ :

—Օ պաշղա . էօյլէ իսէ պու ատէմ սէնին զանն իթ-
աիկին կիպի մէրհամէթլի վէ շէֆաղաթլը օլմայըպ , պէլ-
քի պիլա.բիս աշուրի տէրէճէ զատտար վէ զալիմ խմիչ :

—Տիմէ.ք քի պու աիւննատա ինսան պէլլէաիկիմիղ
վահչի հայվանլա՞ր մը աքր :

—Փարզը շու տուր քի, ի.քի սյաղլը օլտուղլարը իշիւն
վահչիլէրտէն տահա զիյատէ թէհլի.բէլի տիրլէր :

—Աման , շու թէֆթիչէ տէվամ խտէլիմ :

—Պաշ իւսթիւնէ , մէ.քթուպու կաղաթ ալյօրաըն ,
էօյլէ° մի :

—Էվ վէթ , վէ հաթթա «իշթէ սէնի միւթթէհիմ ի-
տէճէ.ք կալընըղ շու մէ.քթուպ աքր , անը տա իհրաղ ի-
ալյօրում» տէաի :

—Օ կօլտա պիր մուամէլէ բէ.ք կիւղէլ պիր մուամէլէ
օլտուղունտան , խալխանէ կարքլմասընտան շիւպհէ օ-
լունուր :

—Ձանն իտէ՞րմիսին :

—Ձանն իթմէմ° , բէ.ք է.յի պիլի՞րիմ; օ մէ.քթուպուն
իւսթիւ քիմէ° կաղըլը խաի աէաի°ն :

—Բարիղտէ Գօղ-Հէրօն սօղաղընտա 13 նօմէրօտա
Մ. Նօարթիէ.յէ :

—Միւսատաիի ումումիսին պու մէ.քթուպու իհրաղ իթ-
մէսինտէ քէնաիսնճէ հիչ պիր ֆաիտէսիվա՞ր մը խաի զանն
խտէրսին :

—Պէլքի, զիրա իքի իւշ քէրբէ թէքրար պէ թէքրար քէնտի ֆաիտէն իշիւն տիր տէեքրէք, պու մէքթուպուն քիմսէյէ ատընը պիլէ եատ իթմէմէքլիկիմի վէ հաթթա քիմէ եազըլմըջ օլտուղունու աղղըմտան գաշըրմամամը վատ իթտիրտի :

—Նօարթիէ՞ միտէտին . . . Նօարթիէ . . . Նօարթիէ : պէն սապըգ ճիւմհուրիյէթ թարաֆտարը պիր Նօարթիէ թանքը իտիմ . . . միւտտաիի ումումի մուալինինին իսմի նէ՞ իտի :

—Վիլֆօր :

Ֆարիա հայգըրարագ կիւլմէեէ պաշլատը :

Տանթէս. — (Հայրէթլէ եիւզիւնէ պագարագ) Նէյէ կիւլտիւն :

—Շու գըյայը կէօրիւյօրմուսուն, իշթէ պէն պու գըյայը շիմտի կէօրտիւկիւմ կիպի հէքսինի աշըգ աշըգ կէօրմէյէ պաշլատըմ . . . Զալալը չօճուգ, օ աաիլ հաքիմ սանա թաթլը պուլունտու, հա՞ :

—Էվվէթ :

—Օ սալիհ միւտտաիի ումումի մուալինի մէքթուպու եագաթ թէլէֆ իթտի, հա՞ :

—Էվվէթ :

—Օ նամուսուղ ճէլլատըն նամուսու շէրիքի Նօարթիէ իսմինի աղղընտան գաշըրմամապըղընը՝ սանա եէմին իթտիրտի, հա՞ :

—Էվվէթ :

—Ա չօճուղում, Նօարթիէնին քիմ օլտուղունու պիլիբիսին. Նօարթիէ Վիլֆօրուն պապատը տըր :

Տանթէսին էօնիւնէ երլտըրըմ տիւշտէ տէ ճէհէննէմին տիպինէ գատար պիր վարթա աշատ իտի, պու քէլամիարըն օ տաղիգատա ագլը իւղէրինէ թէէսիրի գատարէլպէթթէ թէէսիրի օլամազ իտի : Այաղա գալգաթ վէ իքի էլլէրի իլէ սաշլարընը եօլարագ օտանըն իշինտէ «բէտէրիմի, բէտէրիմի» տիյէ պաղըրարագ աօլաշըր իտի :

Ֆարիա. — Էվվէթ, միւտտաիի ումումի մուալինինին պապատընըն իսմի Նօարթիէ տըր Վիլֆօր տըր :

Օ տաղիգատա Տանթէսին կէօղլէրի աշըլտը, վէ օլ վաղթա գատար անլայամամըջ օլտուղու շէյլէրին հէքսինի անլատը : Վիլֆօրուն իսթինթագ էնասընտա իթտիկի միւ .

զէվ վերլիբլէր, եագարղբ մէքթուպ, վէրտիկի եէմին, քէնտիսի հաքիմ օլտուղունտան մուամէլաթը դօրգուլուր օլաճագ իքէն, բէճա վէ նիյազ իտէր կիպի կէօրիւնտիւ-կիւ, պունլարրն հէփսի Տանթէսին ազլընա կէլտի, վէ խաթրընա կէթիրտիքճէ սէրսօչ կիպի այազ իւզէրինտէ տուրամայրպ սալլանրր իտի: Նիհայէթ «աս, պէն եայլը-նըզ օլմայլըյրմ քի տիւշիւնէպիլէյիմ» տիյէրէ.ք, Ֆարիա-նըն օտասընտան քէնտի օտասընա կիտէճէ.ք տէլիկին ի-չինէ սօգուլտու, վէ քէնտի զընտանընա կէլտիքտէ եա-թաղընըն իւզէրինէ տիւշաիւ, վէ ազչամ զընտանճը կէլ-տիկինտէ, պունու եաթագընըն իւզէրինտէ օթուրմուշ, չէհրէսի գաչըզ, կէօզլէրի պիր նօզթայա սապիթ, բութ կիպի հարէքէթսիթ պուլտու:

Պու թէֆէ.ք.քիւր սաաթլարը էանասընտա Տանթէս գօրգուլու պիր շէյէ դարար վէրմիշ վէ պիր տէ պէօյիւ.ք եէմին իթմիշ իտի:

Տանթէս պու տալկըն հալտէ իքէն Ֆարիանըն սէսի-նի իշիթտի: Զընտանճը օնա տախի հէնուզ եէմէեինի կէթիրմիշ վէ պրագմըշ կիթմիշ իտի, օտա Տանթէսէ եէ-մէյի թէ.քլիֆ իշիւն կէլմիշ իտի: Ատը տէլի վէ ալէլ-խուսուս զարարըզ տէլի չըզմըշ օլմասըյլա, իխթիյար բահիպէ պազը իմթիյազլար վէրմիշլէր իտի քի, մէսէլա էքմէյին պիր ազ պէյազճասընը վէ բազար կիւնլէրի պիր ուֆագ շիշէ իլէ պիր ազ շարապ կէթիրիլլէր իտի: Իշիթէ օ կիւն տէ բազար օլտուղունտան, շարապը պէրապէր իշ-մէլէրի իշիւն Ֆարիա արգատաչընը տալէթէ կէլմիշ իտի: Ֆագաթ հէր վագթթ.քինտէն զիյատէ սէպաթ ու սէրթլի.ք կէօրիւնիւր իտի, վէ պիր ճէսիմ նիյէթէ գարար վէրմիշէ պէնզէր իտի:

Ֆարիա.—(Սըզ սըզ եիւզիւնէ պագարագ) Իթտիկիմ իսթինթագտան վէ սանա տէտիկիմ շէյլէրտէն տօլայը ճանըմ սըզըլըյօր:

—Նիշիւն:

—Զիւն.քի շիմտիյէ գատար գալպինտէ օլմատան ին-թիզամ արզուսունու գալպինէ պէն սօգտում:

—(Թէպէսիւմէ) Պաչգա սէօզէ պագալըմ:

Ֆարիա՝ պիր ազ տահա սըզ սըզ արգատաչընըն եիւզիւնէ պագարգտա, միւքէտտէրանէ պաչընը սալլա-

աբ վէ Տանթէսին նկյազբ իւղէրէ պաշգա սէօզ աշմաղա պապաբ : Իխթիյար բահիւզ չօզ մէշազգաթ չէ.քմիշ ա. տէմէրտէն օլտուղունտան , անկէբ կիպի գօնուշմաբ ֆա. իաէլի վէ է.յլէնճէլի իաի . ֆազաթ պունտա խօտպիկիւք եօզ իաի . զավալլբ աստէմ տալա քէնտի չէ.քաիկի պէլա. լարքն սէօզ իւնիւ պիլէ իթմէզ իաի :

Տանթէս պունտան հէր սէօզ իւնէ թաաճճիւպ իտէրէք աիյնէր իաի : Պու սէօզ լէրին պազբլարբ քէնտի էֆ.քեա. բքնա մուվաֆբզ վէ քէնտինին ուֆազ մէլահ մալիւմաթ. լարքնա մութապբզ իաի , վէ պազբլարբ աա քէնտինէ նամուլիւմ չէ.յլէրէ բաճի իաի քի , է.քսէրիա սբճազ մէմ. լէ.քէթլէրտէ կէմիճիլէրէ այտբնլբզ վէրէն ֆէճբբ չէ.մալի միսիլլու Տանթէսէ եէնի տիւնեալար վէ եէնի ուֆուզլար կէօթլէրիբ իաի : Պու ֆազբլ քիմնէ իլէ աոտապ ու գա. վանիյն վէ մէսաիլի իլմիլէ.յէ կիրիշմէ.քաէ պիբ զէ.քի ա. տէմ իշիւն բէ.ք չօզ ֆաիաէ վէ սաստէթ օլտուղունու սնլայլբ , «պարի պէնիմլէ ճանքն սբզբլմամազ իշիւն օլ. սուն տիրտի.քլէրինտէն պանա պիբ գաշ չէ.յ էօյրէթմէլի. սին . պէն շիմտի սնլայլօրում քի, պէնիմ կիպի պիբ ճահիլ արգտաաշքն օլմատան իաէ, սէնճէ եալքնբզ գալմազ տա. հա էվրա տբր կիկէր պու բէճամբ գապուլ իտէրտէն, պէն. տէ արթբզ շիմտէն սօնդրա սանա ֆիրար լաֆբ իթմէ. եէճէկիմի վատ իտէրիմ :

Ֆարիա.—(Թէպէսսիւմլէ) էվրատրմ , ինսանքն իլմին. տէն նէ օլաճազ , սանա բիյազ կյէ.յի, հի.քմէթի, թարիլսի վէ պիլտիկիմ իւշ տէօրթ լիսանբ էօյրէթտիկիմտէ պիւ. թիւն մալիւմաթլարբմբ քէսպ իթմիշ օլուբտուն : Պունլարբ աա ի.քի սէնէտէ էօյրէնէպիլիբսին :

—Ի.քի սէնէտէ՞ մի . ի.քի սէնէտէ պու գատար չէ.յ էօյրէնիլիբ՞ մի :

—Ամէլիյաթքնբ տէ.յիլ , նազարիյաթքնբ . էօյրէնմէ.ք պաշգա , պիլմէ.ք պաշգա աբբ . պիլէն՝ ալիմ տէ.յիլ աիբ , էօյրէնէնլէրին հիւնէրի գուվլէի մուհաֆրզաբնտա տբր. ալիմլէրին հիւնէրի իաէ իլմտէ տիբ, օնաֆէ.յլէսօֆի տէրլէր :

—Պու էօյրէնիլէ՞մէզ մի :

—Խա՛յր, էօյրէնիլմէզ. ֆէ.յլէսօֆի պիլթիւն իլմլէրին իճ. թիմաբնտան հասբլ օլմա պիբ իլմ աիբ , օնու ինսանքն աղլբ պուլուբ վէ թաթպիգ իտէր :

—Շիմոսի սէն պաննա էօյրէտէպիլէճէ՞քսին պազայլըմ՝
ամանն չարուզ պաշլայալըմ, զիրա պաննա մալիւմաթ լա-
զըմ՝:

—Սաննա պիլտիքլէրիմին հէքսինի էօյրէտիրիմ:

Հագիզաթէն օ ազչամտան պիր տէրա ճէտպլէլի եար-
տըլար վէ էրթէսի կիւնտէն տէրտէ պաշլատըլար: Տանթէ-
սին իտրաքը վէ դուվվէլի հաֆըզէսի ֆէվզէլատէ վէ քէս-
կին վէ պիթթապ իսթիատառը մատէրզատը բիյազ լիյէյէ
մաիլ օլտուզունտան, հէր մէսէլէյի հիտապ վասէթատըյ-
լա հալլ իտէր, վէ սէնսաթը պուլունան մէլահլըզ իյճա-
պընճա սէֆինէնին ըսի տէրեստէ թէշքիլ իթաիկի տա-
իրէ վէ սաիրէյի անլար, վէ էրզամ (ընզամլար) վէ խու-
թութու հէնտէսիյէ սուրէթինի ամէլիյաթը պահրիյէ իլէ
թէզեին իտէր իտի: Էսքիտէն պիր ազ իթալիանճա պի-
լիր օլտուզունտան վէ Շարգա վուզու պուլան սէֆէրլէ-
րինտէ տալի պիր ազ Բումճա էօյրէնմիշ օլտուզունտան,
պու իքի լիսան վասէթատըյլա օ պիրլէրինի տէ գօլայ-
լըզլա էօյրէնէպիլտի, վէ ալթը այ զարֆընտա պիր ազ
ինկիլիզճէ վէ պիր ազ Սբանեօլճա վէ պիր ազ տա Ալ-
մանճա սէօյլէմէկէ պաշլատը: Փարիսյա տէտիկի կիպի
կէրէք քէսպը մալիւմաթտա պուլտուզու էյլէնճէյի
սերպէսիյէթ մագամբնտա ատտ իյլէմէսինտէն, վէ կէրէք
էվվէլճէ սէօյլէտիկիմիզ կիպի վատընա վէֆա իտիճի օլ-
մասընտան, արթըզ ֆիրար լազըրտըթը իթմէզ իտի, վէ
կիւնլէր միւթալէա իլէ չարուզ չարուզ կէշէր կիտէրիտի:

Պիր սէնէ սօնդրա Տանթէս պիւթիւն պիւթիւն թէպ-
տիլ օլմուշ իտի:

Փագաթ պունուն արգատաշլըզընտա էյլէնճէ կէօ-
րիւնիւր իտի իսէ տէ, Տանթէս Փարիսյը կիւնտէն կիւնէ
միւքէտտէր վէ ազլընը տայմա պիր ֆիքրիւզէրինէ միւն-
հասըր իտիյօր կէօրիւր իտի: Էքսէրի տէրին միւլահա-
զալարա տալար վէ ինթիյարի օլմայարագ ահ իտէր իտի:
Պազը քէրրէ այազա գալլար վէ էլլէրինի գավուշտու-
րարագ զընտանքնքն իշինտէ տօլաշըր բար:

Պիր կիւն պիրտէն պիրէ օտանքն օրթատընտա տուրտու
վէ Տանթէսէ խիթապէն «Ահ, շու գարազօլ օլմամալը իտի»
տէտի:

Տանթէս.—(Ֆիքրինի անլայարագ) Իսթէտիկին վագթ
եօզ օլուր :

—էօյլէ տէ յիւ սանա տէտիմեա՛, պէն ճիւրմ իսթէմէմ :

—Իսթէմէզաին ամմն պու ճիւրմ քէնտի միւտաֆէամըլ
իչիւն լաղքմ տըր :

—Օլտուն, իսթէմէմ վէսսէլամ :

—Իսթէմէզաին ամմն միւլահաղա իտի՞յօրմուսուն :

—էվ վէթ, օնու տա սագլամամ :

—(Թէճէսսիւսլէ) Էլպէթթէ պիր եօլտա պուլտուն,
էօյլէ տէ յի՛ւ մի :

—էվ վէթ, գարագօլ քէօր վէ սաղքր օլուրսա եօլու գօլայ :

—Իսթէտիկին վագթ հէմ քէօր օլուր հէմ սաղքր :

—Խա՛յր, խա՛յր, իսթէյէմէմ :

Տանթէս պու միւլքեալէմէեէ տէվամ իթմէք իսթէտի
իսէ տէ, Ֆարիա պաշընը սալլայարագ ճէվապ վէրմէտի :

Իւշ այտան սօնղրա պիր կիւն Ֆարիա Տանթէսէ «հա-
լա օ էֆքեարտա՞մքսըն» տիյէ սիւվալ իթտի իսէ, Տան-
թէս ճէվապ եէրինէ տէմիր գալէմի ալտը վէ բարմադ-
լարընըն արասընտա կէօյա պիր աթ նալք կիւպի էյիպ եի-
նէ տօղրուլթուու :

Ֆարիա.—Սօն տէրէճէեէ կէլմէտիքճէ, գարաղօլու
էօլտիւրմէեէճէկինի վատ իտէ՞րմիսին :

—Նամուսում իւղէրինէ եէմին իտէրիմ :

—Օ հալտէ նիյէթիմին իճրասընա միւպաշէրէթ իտէ-
պիլիբիլ :

—Նէ՞ գատար վագթտա հուսուլէ կէթիրէպիլիբիլ :

—Էն աղ պիր սէնէ լաղքմ :

—Շիմտիտէն պաշլայապիլիբիլիլիլ :

—Հա՛յ, հա՛յ :

—Կէօրտի՞ւն մի, նաֆիլէ պիր սէնէ զայպ իթտիք :

—Ղայպ իթտիք հա՞ :

—(Գըզարարագ) Ա՛հ, եանըլտըմ, աֆիլ էթ :

—Սո՛ւս, ա յօճուգ, ինսան տայմա պէօյլէ տիր, վէ
սէնի տէ թանըտըլքմ ինսանլարըն էն էյիսի պուլտում :
Կէլ շիմտի սանա թասիմիմի կըզահ իտէյիմ :

Ֆարիա Տանթէսէ պիր րէսմ կէօսթէրտի : Պու րէսմ
Տանթէսին օտասը իլէ քէնտի օտասընըն, վէ պու իքի օտա
արասընտաքի կէզ ինթիմին րէսմի իտի : Պու կէզ ինթիմին

օրթաւորնտա մատէն օճաղարքնտա աշտըգլարը միսիլլիւ պիր սըչան եօլու աչմըչ իտի քի , գարադօլուն կէղինտի- կի կէչիտէ գատար չբգայօր իտի : Օրայա գատար վար- տըգլարքնտա ավլունուն տէօչէմէ թաշլարքննն եէրինինն ալ թքնտան պիր կէնիչ տէլի.ք աչբայ թաշը եէրինտէն օյ- նատաճագլար իտի . հէր հանկը սաաթ իսթէրլէրսէ , կէ- ղինմէ.ք իւզրէ օլան գարադօլպու թաշըն իւզէրիննէ պա- սըպ տէլիկինն իչիննէ տիւշտիւկի անտէ , տահա ագլընը պաշընա թօրլամազտան էվվէլ Տանթէս՝ աղղքնը թբգա- յըպ վէ էլլէրինի պաղլայըպ օրատա պրագաճագ իտի , վէ Ֆարիա իլէ պէրապէր կէչիտին բէնչէրէլէրինինն պի- րինտէն կէչտի.քտէ , իր նէրտիվէն իլէ գալէ տուվարքնտան էնիպ գաչաճագլար իտի :

Տանթէսին սէվիննինտէն կէօղլէրի կիւտիւ վէ էլ չբը- բըպ թահսին էլլէտի . չիւն.քի իշթէ թասմիմաթ օ գա- տար գօլայիտի քի , պէճէրիվէսինտէ սալաշիւպհէ եօգ իտի . իմտի օ կիւնտէն իթիպարէն քէմալը խահիչ ու կէր- միլէթլէ իչէ միւպաչէրէթ իթտիլէր , վէ չօգտան պէրու բահաթ օթուրմուշ օլտուգլարքնտան , զայրէթլէրի էսքի- սինտէն զիյատէ իտի . եալընըպ զընտանճընն կէլէճէկի սաաթ իշի թաթիլ իտէրլէր , իտի վէ հէրիֆին կէլտիկինի այաղընըն սէսինտէն ուղագտան Ֆարգ իթմէեէ ալբըմըչ օլտուգլարքնտան , պիր կիւն իւզէրլէրիննէ կէլիր գօր- գուսու տախի եօգ իտի : Պու ի.քի աշտըգլարը տէլի.ք- տէն չբգարտըգլարը մատտէ հէնուզ աչբըմըչ օլան եօլու տօլտուրաճագ գատար վար իտի , վէ պունլարը աղարա- ղար վէ բէ.ք չօգ տիգգաթլա էյիճէ թօզ իտէրէ.ք ի.քի զընտանըն բէնչէրէլէրինտէն կէճէլէրի տիշարը աթարլար իտի , վէ սապահա գատար բիւզկեար պունլարը տաղը- տըպ իզլէրինի պիլէ պրագամազ իտի :

Պու իչէ պիր սէնէտէն զիյատէ պիր պուչագ վէ պիր գալէմ՝ վէ պիր աղաճ մանօվէլա իլէ տէվամ՝ իթտիլէր : Պու օն ի.քի այ զարֆընտա տախի Ֆարիա Տանթէսի օգու- տուրաթ . պազը քէրրէ պիր լիսան վէ պազը քէրրէ պաշ- գա լիսան սէօլլէր իտի վէ թարիխտէ կէչմիչ օլան պէօ- յիւ.ք միլլէթլէրինն վէ պէօյիւ.ք ատէմլէրինն թէրճէմէի հա- լինի վասֆ իտէր իտի : Ֆարիա ասըլգատէ օլուպ քի- պար մուամէլէլի վէ պիր տէ վագարլը օլմաղլա , Տան-

Թէսին ազլը տօզուչտան խպրէթ ու թազլիտէ մախլ օլա-
 բազ ազ վազբթտա եալընըզ քիշիգատէլիկէ մախտու
 աթմար ու ախլազը ալապիլտի քի, պու մուամէլթմ ան.
 ճազ քիճալ ու քիպար իլէ իւլֆէթէ տէվամ իլէ գազա-
 նըլապիլիբ: Մն պէշ սյտան սօնդրա եօլ աշըլմըշ պիթ-
 միշ օլմագլա, հաթթմ նէօլպէթճինին կէզ ինտիկինտէ ա.
 յազլարընըն բաթըրարընը պաշլարը իւզէրինտէ տու-
 յարլար իտի: Պու էանատէ պիբ գարանլըզ կէճէ պէք-
 լէմէքաէ իտիլէբ. ֆազաթ աճապա ֆիրարտան էվվէլ պիբ
 կիւն աէօշէմէ թաշլարը քէնտիլիքլէրինտէն կէօշէրլէբ
 մի տիյէ գօրգարլար իտի: պունուն տախի իլաճընը պուլ-
 տուլար: Թէմէլլէրաէ պուլմուշ օլտուգլարը պիբ հաթըլը
 օ մահալէ տայազ մագամընտա գօտուլար: Տանթէս պու
 տայազը գօմագտա իքէն, Թարիա՝ Տանթէսին օտաարն-
 տա իբ նէրտիվէնին ուճունա գօնուլաճազ պիբ շիվինին
 ուճունա պիլէմէքաէ իտի: Անարզըն Տանթէս շաման,
 աման» տիյէրէք պիբ սէտա իշիթաթաէ օտաարնա գօշ-
 տու, վէ պազտը քի Թարիա՝ օտանըն օրթաարնտա պազ
 իւթիւ, պէնզի կէշմիշ, եիւզ իւնտէն թէբ ազար, էլլէ-
 բի պօզուլմուշ, կէօզլէրինին էթրաֆը սիեահլանարազ
 տուտազլարը պէմ՝ պէհազ օլմուշ, պաշընըն սաշլարը տի-
 քիլմիշ կէօրիւպ, հէման թէլաշընտան էլինտէքի գալէմի
 օրթայա պըրազարազ «աման նէ՞ օլտուն» տէյու սօրտու:

Թարիա.— Զարուգ, աման, չարուգ, շուրայա կէլ, տիյ-
 նէ պէնի. պէն կիտիյօրում, իւզէրիմէ պիբ ֆէնա խա-
 թալըզ կէլլիյօր. հապօ օլմագտան էվվէլ պիբ տահա
 թութտու իտի. սանա թարիֆ իտէճէկիմ՝ իլաճտան պաշ-
 գա իլաճը եօզ տուբ: Զարուգ շուրաան օտամա գօշ,
 գարեօլանըն այազընը գալտըր, իշի պօշ տուբ, պիբ ու-
 ֆազ շիշէ պուլաճազարն, օ շիշէնին իշինտէ եարըսընա
 գատար պիբ գըրմըզը սու վար, ալ կէթիբ պանա . . .
 եախօտ տուբ . . . տահա վազթըմըզ վար, գիրա պէնի
 պուրատա պուլապիլիբլէբ:

«Ճիմտի օտայա կիտէճէք գատար պիբ ալ տահա գուվ-
 վէթիմ վար իտէ տէ, եարտըմա միւհթաճըմ, պէնի կէօ-
 թիւբ. քիմ պիլիբ պէն պայկընլըզտա իքէն նէ օլուբ նէ
 օլմագ:»

Հէբ նէ գատար տա Տանթէս իշիւն պու խասթալըզ

պիր պէօյիւք պէլա խոի խէ տէ , երինէ թէլաշտան աղլը շաշբրմեօտարագ , ֆագիր արգատաշքնը պէրապէր ալարագ տէլիքառէն կէշտի , վէ չօգ զահմէթլէրտէն սօնդրա օտայա վապլ օլտուգլարքնտա բահիպի եաթաղքնըն իւղէրինէ եաթբրտը :

Փարիա.—(Պիւթիւն վիւճուտու թիթրէյէրէք) Իշթէ կէլիյօր . կէլէն խասթալըրգ սարա իլլէթի տիր . պէլքի հիշ թէրրէնմէմ , պէլքի հիշ սէս չըգարմամ , պէլքի տէ աղլըմ քէօրիւրիւր , պէլքի աղալարըմ տիմտիք աղաճ կիպի գալըր , պաղբրրըրըմ , տիգգաթ էթ , պաղբրտըրլարըմը Իշիթմէսինլէր , զիրա օտայը տէյիշթիբիլէր վէ պիգի այբբըրլար , նիհայէթինտէ պէնի մէյթ կիպի հարէքէթսիղ կէօրաիւկիւնտէ , տիյլէրիմի աշ վէ շու իլաճտան աղլըմա սէքիղ օն տամլա տամլաթ , պէլքի այբլըրըմ :

Տանթէս.—(Աճք իլէ) Պէլքի՞ մի :

—Դօշ . գօշ , աման . . . Յ . . .

Փարիա սէօղիւնի պիթիլրէմէտի , նէօվպէթ օ գատար շարուգ վէ օ գատար շէտիտ խոի քի , ֆագիր իխթիյարքն սէօղիւնիւ աղլընտա պրագտը : Կէօղլէրի պէօյիւք պէօյիւք աչըլտը , աղլըր քէօրիւքլէնտի վէ պաղբրտըրիսէ տէ , Տանթէս եօրկանը պաշքնա էօրթիւպ , սէսի տիշարը չըգարթմատը : Պու հալիքի սաաթ գատար սիւրտիւ վէ նիհայէթ Փարիա հարէքէթսիղ պուղ կիպի տօնմուշ վէ էղիլմիշ գամքշ բարշասը կիպի տիւշտիւ գալտը : Պունտան սօնդրա պիր տահա թիքսինտիքտէ , րէնկի մօսմօր օլտու գալտը :

Տանթէս պու զահիրտէ կէօրիւնէն պիր նէվի էօլիւմիւն պիւթիւն վիւճուտունը գարլայըպ գալպէ գատար կէլմէսինի պէքլէտիքտէն սօնդրա , պուչաղք էլինէ ալըպ պիր չօգ զահմէթլէ խասթանըն քիլիտլէնմիշ տիշլէրինի աշտըրտա պիրէր պիրէր սայարագ իլաճտան օն տամլա տէօքտիւ :

Պիր սաաթ գատար խասթա՝ հիշ պիր հարէքէթ իթմէտի , վէ Տանթէս աճապա իլաճը վագթընտա վէրմէտիմ մի տիյէ գօրգուպ սաշլարընը եօլարագ խասթանըն եիւղիւնէ տիգգաթ խոււպ աուբուր իքէն , պունուն եիւ

դիւնտէ պիր գրգարթը կէօրիւնտիւ, կէօղլէրի աչքդ
գալմը՛ վէ րէնկինի տախի զայս իմմիջ իտի: Օ էանատէ
կէօղլէրինտէ տախի հայաթ կէօրիւնտիւ, վէ պիր խա-
ֆիֆճէ նէֆէս ալտըգտա Տանթէս իշթէ գուրթուլտու
տիյէ սէվինմէյէ պաշլատը:

Փագաթ Փարիա հալա քէլամէ միւզթէտիր օլմատը-
ղընտան, էլի իլէ գարույու կէօթէրաի, վէ Տանթէս
գուլագ վէրիպ զընտանճընըն սյաղընըն սէսի իշխալի-
յօր օլտուղունու անլատը: Քէնտիսի խասթա իլէ մէշղու-
իքէն, սաաթ եէտիլի կէշմիջ իտի. տէրհալ գօշուպ օտա-
սընա կիթտի վէ օրատա զընտանճընըն կէլիպ կիթմէպինի
պէքլէտիքտէն սօնղրա, արգատաշընըն եանընա ալտէթ-
տէ խասթայը պըրագտըղը հալտէ եաթմըշ վէ լաշէ կիպի
գուվ վէթսիզ պուլտու:

Փարիա.—Արթըգ սէնի կէօրմէեէճէկիմ, զանն իտի-
յօր իտիմ:

Տանթէս.—Նի՛ չիւն. էօլիւրիւմ մի սանտըն:

—Խա՛յր, անճագ ֆիրար եօլու հագըր օլտուղունտան,
գաշարսըն մէմուլինտէ իտիմ:

—(Խըրսընտան գըր գըրմըղը օլարագ) Սէնսիզ, հա՛.
կէրշէքտէն պէնի էօյլէ պիր խըյանէթի եարասպիլի ի-
թիգատընտամըսըն:

—Շիմտի եանլըշ պէլլէմիջ օլտուղումու անլատըմ...
ա՛հ, զասֆիլէթտէն աճիղիմ, եօրուլմուշում, հէլաք օլ-
մուշում:

—(Եաթաղըն իւզէրինէ օթուրուպ, խասթանըն էլինի
էլինէ ալարագ) Գօրգմա, գուվ վէթին եէրինէ կէլիլի:

—(Պաշընը սալլայարագ) Իպթիտաքի նէօվպէթ եա-
րըմ սաաթ սիւրտիւ իտի, վէ կէշտիկինտէ գարնըմ աճըղ-
մըշ օլարագ քէնտի պաշըմա գալգասպիլիլ իտիմ: Պու
տէֆաքինտէ պաշըմ աղըրլաշտը պու տա պէյնիմին սար-
սըլմըշ օլտուղունա տէլալէթ իտէր. պիր նէօվպէթ տահա
կէլիլի իսէ, եա պիւթիւն պիւթիւն քէօթրիւմ օլուրում,
եա էօլիւրիւմ:

—Խա՛յր, գօրգմա, էօլմէգսին. պիր նէօվպէթ տահա կէ-
լիլի իսէ, պիղ պուրատա պուլունմայըղ, վէ տիշարտա հէր
նէվի շարէլէրի պուլասպիլիլ օլտուղումուղաան շիմտիքին-
տէն գօլայ գուրթուլուրտուն:

— Եանրբմա, տօթմում, պու նէօվպէթ պէնի էպէտի մահպուսիյէթտէ պրագտը . դաչմագ իշիւն այագ լազբմ :

— Բէ.ք է.յի, սէ.քիզ կիւն, պիր այ, վէ իզթիզա խէր խէ ի.քի այ պիլէ պէ.քլէրիզ տէ դուվվէթին եերինէ կէ.լիր . ֆիրարբմըզա հէր շէյ հազբը տըր, վէ իսթէտիկի.միզ սաաթտա գաչապիլիրիզ . սէն նէ վագբթ քէնտինի եիւզէպիլիր հալտէ պուլուրսան օ կիւն չըզարբզ :

— Արթբզ պէն եիւզէմէմ, իշթէ շու դօլում, պիւթիւն պիւթիւն էօլտիւ սուրէթտէ թութուլմուշ տըր, պիր ազ թութ գալտըր քի, նի գատար ազբրլաչմբշ օլտուզունու անլայասըն :

Տանթէս՝ տէտիկի կիպի դօլու գալտըրտը, վէ աղաճ կիպի ազբրլաչտըղընը կէօրտիւքտէ ահ իտէրէք պրագտը :

Փարիա.— Շխմտի անլատըն մր, պէն տէտիկիմի պի.լիրիմ, սէն սէօզիւմէ իթիզատ էթ, պու նէօվպէթ իպ.թիտա կէլտիկինտէն պէրու հիչ ազլբմտան չըզմամբշ վէ տայմա պէ.քլէմէքտէ իտիմ, զիրա պու պանա պապա.տան մէրաս տըր . պապամ վէ պապասը իւշիւնճիւ նէօվ.պէթտէ կիթտիլէր, վէ պու իլաճը պանա վէրէն հէ.քիմ տախի պէնիմ տէ իւշիւնճիւ նէօվպէթտէ էօլէճէկիմի սէօյ.լէմիշ իտի :

— Հէ.քիմ խալթ էթմիշ. հէմ սէնին կէօթիւրիւլմէքլի.կին պէնի մէքս էտէմէզ . սէնի օմուզումա ալըրբմ վէ թութարագ եիւզէրիմ :

— Ա չօճուզ, սէն կէմիճիսին, եիւզմէք պիլիրսին տէ էօյլէ պիր եիւք իլէ պիր ատէմ էլլի դուլաճ սուտա եիւ.զէմէեէճէկինի պիլմէյօրմուսուն . պօշ իւմիտլէրլէ ազլբ.նը եօրմա վէ քէնտի գալպինին սաֆլըղըյլա ալտան.մա . պէն էօլէնէ գատար պուրատա գալաճազբմ վէ էօլիւմիւմտէ եագըն տըր . սէն գաչ, սէն կէնճսին, մա.հիր վէ դուվվէթլիսին, պէնի տիւշիւնմէ . իթտիկին վա.տը սանա կէրի վէրիւրիմ :

— Օ հալտէ պէն տէ պուրատա գալըրբմ : (Այաղա գալ.գըպ էլինի իխթիյարըն իւզէրինէ ուզատարագ.) Եարա.տան հագգը իշիւն սանա եէմին իտէրիմ, սէն սազ օլ.տուզճա պէն տէ պուրատան չըզմամ :

Փարիա՝ պու ֆէտաքեար վէ սաֆ վէ ալիճէնապտէ.լիգանլընըն եիւզիւնէ պագըպ կէօզլէրինտէն նէ գատար

մուհապպէթի, նէ գատար խալիլիկի վէ նէ գատար քի-
շիլպատէ օլտուղունու անլայարապ տէտի .

— Բէք էյի, պէն տէ պու խըամէթինի թէշէք. բիւրլէ
գապուլ խտէրիմ, (վէ էլինի Տանթէսէ ուղատարապ) պէլ-
քի սէն տէ պիր կիւն պու ինսանիյէթին միւքեաֆաթլա-
րընը ալքըրն . ֆապաթ շիմոի պէնիմ ֆիրարէ իգթի-
տարըմ եօգ տուր, սէն տէ պէնի պէքլէմէք իսթէեօրսուն,
անքնշիւն շու կէշ իտին ալթընա եարաքղըմը պէլիք գա-
գարատըմալք . զիրա օրատա կէզ ինէն նէֆէր այաղը-
նըն սէսինտէն ալթը պօշ օլտուղունու անլայըպ, միւտի-
րէ խապէր վէրէրէք պիղի թութուրապիլիք վէ այքըր-
լար, կիթ սէն օ իշի պէճէր, պէն արթըք սանա եար-
տըմ խտէմէմ . պիւթիւն կիճէ չալքշ վէ եարըն սապահ-
տան զընտանճը կէլիպ կիթտիքտէն սօնղրա եանըմա կէլ
սանա զայէթ մուհիմ պիր տէեէճէկիմ վար :

Տանթէս իսթիյարըն էլինի էլինէ ալտը, վէ օ տախի
օնա մուհապպէթ վէ թէպէսիւմլէ պաղտըգտա օնուն
էմրլէրինէ տայմա կէօսթէրմէքտէ օլտուղու բիայէթ վէ
իթաաթլա օտասընա չէքիլտի կիթտի :

18.

ԽԱԶԻՆԷ.

Էրթէսի կիւնիւ սապահլայըն Տանթէս Փարիանըն օ-
տասընա կէլտիքտէ խասթայը բահաթ հալտէ եաթաղը-
նըն իւղէրինտէ օթուրույօր պուլտու թութուլմամըշ օլան է-
լինտէ մախրութ շէքլինտէ պիւքիւլմուշ պիր քեաղքտ
բարչասը թութույօր իտի :

Փարիա հիշ սէօյլէմէքսիղ ին պու քեաղքտը Տանթէս
ուղաթտը, վէ Տանթէս՝ «նէտիր պու քեաղքտ» տէյու
սիւալ իթտիքտէ, Փարիա թէպէսիւմլէ «էյի պազ, ան-
լարսըն» տէտի :

Տանթէս. — Բէք տիգգաթլը պաղքյօրում ամմա պաշ-
գա պիր շէյ անլայամայօրում, անճազ եարքօք եանմըշ
վէ աճայիպ պիր միւրէքքէպլէ եաղըլմըշ պիր քեաղքտ
բարչասը կէօրիյօրում :

— Տօսթուս, պէն շիմոի սէնի թանըտըմ վէ նէ ատէմ

օլտուղունու անլատքմ, վէ արթըզ սանա էսրարքմք սէօյ-
լէ յէպիլ իրիմ: Պու քեազըտ պէնիմ խազ ինէմին սէնէտի
տիր, վէ պու կիւնտէն իթիպարէն օ խազ ինէնին եարքսք
սէնին տիր:

Տանթէսին եիւզ իւնտէն պիր սուգ թէր ազմազա
պաշլատք, չիւնքի օ կիւնէ գատար նէզաքէթինտէն տօ-
լայք Պարիայա խազ ինէ լաֆզընտան հիշ պահս իթմէմիշ
խաի. չիւնքի պու խազ ինէ լաֆզը պունուոն տէլիլիկինի
խապսթ իտէրտի, վէ Պարիա տախի օ կիւնէ գատար քէն-
տիսինէ պու խուսուստա ասլա պիր շէյ աշմամըշ օլտու-
ղունտան, իսթիյարքն պու սիւքիւթիւնի՝ մուխթէլլ զանն
օլունան ազլքնքն էյիլէշմիշ օլտուղունա վէրիր իտի, վէ
շիմտի պու սէօզիւն զիքրի պունտան սօնդրա Պարիանքն
եինէ չըտքրմքշ օլտուղունա տէլալէթ իտէր իտի:

Տանթէս.— Խազ ինէնի՞ մի:

— (Թէպէսսիւմէ) Էյվլէթ, սէնի օլ մէրթէպէ թէճ-
րիւպէ վէ թէֆթիշ իտէրէք հէր սուրէթլէ սաֆվէթք գալ-
պինի անլամքշքմ տքր քի, կէրէք պէնզ ինին սօլմասընտան
վէ կէրէք սիմանքն թազայյիւրաթքլա զահիր օլան քէ-
տէր ալամէթլէրինտէն՝ պու տազիգատա գալպինտէն կէ-
չէնի պիլ իրիմ. . . . Խայր, գօրգմա, տէլի տէյիլիմ. պու
խազ ինէ սահիհէն վար տըր, վէ պանա եարամատք իսէ
տէ սանա եարայսպիլիր: Պէնի տէլի պէլլէտիքլէրինտէն
քիմնէ իթիմատ իթմէտի, ֆազաթ սէն տէլի օլմատքըք-
մը պիլ իրսին եա՛, պէնի տիյնէ տէ սօնուտա իսթէր ի-
նան, իսթէր ինանմա, քէյֆէ մայէշա:

— Տօսթու՛մ նէօլպէթ սէնի եօրմուշ օլմալք, պիր ազ
րահաթլանսան էյի օլուր. իսթէրտէն նազլիյաթքնք եա-
րքն աիյնէրիմ. պու կիւն սանա պիր ազ խըտմէթ իթմէ-
եէ կէլտիմ, պիր տէ խազինէ պիզիմ իչիւն շիմտիքի հալ-
տէ բէք էլզէմ պիր շէյ մի տիր:

— Իէք էլզէմ տիր, էտմօն. սօն նէօլպէթին եարքն
եա օ պիր կիւն կէլմէեէճէկինի քի՛մ պիլիր: Էյվլէթ,
կէրէք տիր, պազք քէրքէ միւլահազա իտէրիմ քի, օն
ֆամիլեայք իհեա իտէպիլիր իքէն, պանա ինանմայանլա-
րքն իթիմատսըղլքընտան տօլայք պու մալ թօրրաղքն
իչինտէ խալի գալմքշ վէ պէնի տէ մաղմու՛մ պրազմքշ տքր:

Պու միւլահազա պանա պիր նէվի ինթիզամ մնգամընտա կէօրիւնիւր, վէ պու ինթիզամ պէնի զընտան քէօշէսին. տէ պիր բարչա թէսէլլի իտէր իտի: Ամմա շիմտի պէն սէնին աշգընա ախզը սար ու ինթիզամտան կէշտիմ. սէնի կէնճ վէ սատրգ վէ իւմիտվար կէօրտիւկիւմտէն, պու սըր-ըր սանա իֆշատէ սանա նէ գատար սաստէթը հալ հա-սըլ վէ պու խաղինէյի թասարբուֆ էյլէտիկին հալտէ քեաֆֆէթէն ամալինէ վասըլ օլաճաղընը պիլտիմ, վէ սէ-նի տէ հէր քէստէն էլեաղ կէօրտիւկիւմ իշիւն վէսայտի միւղթաղ լյէ թէֆհիմ վէ թէպլիղինտէ իզաաի էվգաթ իթմէմէք իսթէրիմ:

Տանթէս ահ իտէրէք պաշընը չէվիրտիկինտէ, Փա-րիա՝ քէլամընա տէվամ իտուպ տէտի:

— Հալա ինատ իտուպ ատէմը իթիմատընտա գալը-յօրսուն, էօյլէ՞ մի. հալա գանմատըն հա՞. բէք էյի, մատամ քի իսպաթ լաղըմ, օգու շու քեաղըտը. պէն պունու տահա քիմսէեէ կէօսթէրմէտիմ:

— (Իխթէյարըն տէլիլիկինէ ոյյամմաղ նիյէթիյէ) Եա-րըն, տօսթում, եարըն. հանիյա պու լաղըրտըլարը եա-րըն իթմէմիղէ գարար վէրիլմէտի մի իտի եա՞:

— Բէք էյի, եարըն գօնուշուրուղ. անճաղ պու կիւն սէն շու քեաղըտը օգու:

Տանթէս՝ օնու իւզմէմէք իշիւն օ եարը եանմըշ քեա-ղըտը Փարիանըն էլինտէն ալըպ աթիտէքի վէճհ իւզրէ օգուտու:

«Իշպու 1498 սէնէսի ապրիլինին 23 . . . Բարա Ալթըն-ճը Ալէքսանտր հաղրէթլէրի թարաֆընտան տավէթ վէ պիզգար . . . պանա գարտինալլըղը սաթտըղընա գա-նաաթ իթմէեէրէք մամէլէքիմի քեամիլէն զապ . . . Գարբարա վէ Պէնիթօ վէ Լիօն գարտինալլարը զէհիրլէ-տիկի կիպի պէնի տէ թէսիմ իլէ . . . վարիսի հաղիղիմ պուլունան եէկէնիմ գօնթ Սրատայէ իխթար իտէրի . . . մէսքիւքեաթ վէ կէրէք միւճէվհէրաթտէն իպարէթ օլան պիւթիւ . . . աղիմէթ վէ զլյարէթ լյլէմիշ օլմասըյլա մալիւմիւ պուլունան ուֆաղ Մօնա . . . մաղարալարա տէֆն վէ մահալինի պէնտէն պաշգա քիմսէ էօյրէնմէմէք իւզրէ գավիէն . . . տախի թախմինէն իքի միլեօն Բօ-մա սղուտասընա պալիզ օլուր վէ պունուն ախէր . . .

չարգ ճիհէթինտէ վագը ուֆագ լիմանճըգտան պէտս իլէ երբմինճի գայա գալտորա . . . օլունան մաղարայա իքի տէլիք աչըմըչ օլտուղունտան տուվակիւ վէ խաղինէ իքին . . . ուղագտա պուլունան քէօչէսինէ կէօմիւմիւչ տիր վէ պու խաղինէ յի քէնտիսինտէն պաչ . . . ճիհէթլէ պիւթիւն պիւթիւն քէնտիսինէ թէրք իյլէտիմ :

25 ապրիլ 1498 .

Սէ. 2 . . .

Փարիս. — (Տանթէս օգուլուպ պիթիրտիքտէն սօնղրա) էյ նէ՞ տէտին :

— Նէ՞ տէյիմ, պու քեաղըտըն իւղէրինտէ մանասըղ քէլիմաթտան վէ քէսիք քէսիք սաթըրլարտան պաչգա պիր շէյ եօգ տուր, վէ հարֆլար պիլէ աթէշին թէէսիրինտէն եարք պուչուգ գալմըչ, պիր շէյ անլաչըմայօր :

— Սէն շիմտի իլք օգուտուղունտա պիր շէյ անլայամաղսն, լաքին պէն կէճէլէրլէ պունուն իւղէրինէ տիւչմիւչիւմ, հէր ճիւմլէյի վէ հէր մանայը թէմամլաթտըմըչըմ :

— Նէ՞, շու ետնմըչ մահալտէքի մանայը՞ մը :

— Էվ վէթ, պուլտում, չըգարտըմ. տուր հիքեայէսինի տիյնէ տէ պագ . . .

— Սուս, կէլիյօրլար . . . զքնտանճը տըր, պէն կիտէյօրում, Ալլահա ըամարլատըգ :

Տանթէս պու ֆըրսաթտան իսթիֆատէ խտէրէք տօսթունուն տէլիլիլի ալամէթլէրինի կէօրմէմէք իւղրէ տէլիկէ սօգուլուպ զայսպ օլտու : Փարիս տախի վար գուվ վէթինի թօրլայարագ գալգըպ թաչը այաղըյլա տէլիկին աղղքնա սօգուպ պէլլի օլմամասը իշիւն իւղէրինէ պիր էսքի հասըր բարչասը աթարագ եաթաղքնա կիրտի :

Կէլէն՝ զքնտանճը օլմայըպ պիղզաթ հապօխանէ միւտիրի, Փարիանըն խաօթալըղընը տույմուչ օլտուղունտան քէնտի կէօղիւ իլէ կէօրիւպ նէ օլտուղունու անլամաղա կէլմիչ իտի :

Փարիս եաթաղքնըն իւղէրինէ օթուրուպ, հալինի պիրտիրէճէք հարէքեաթտէն իճթինապ իթտի, զիրա միւտիր անըն քէօթրիւմ օլմուչ օլտուղունուն ֆարգընա վարմըչ օլտա, հալինէ մերհամէթէն պաչգա պիր մահալէ նաղլինի էմր իտէրէք արգատաչքնտան այըրմաղ իհթիմալի վար իտի : Իշթէ անընչիւն զարարլը պիր խասթա-

լըդ օլմայրպ ճիւղի պիր նամիղաճլըդ տըր տիյէրէ.բ միւ տիրի տէֆի կյէտի :

Պու էսնատէ Տանթէս քէնտի օտասընտա եաթաղընըն իւզէրինտէ օթուրմուչ օլարագ թէֆէ.բ.բիւր իտէր տուրուր իտի : Օ դատար վագըթտան պէրու թանըմըչ վէ քէնտիսինտէն հարիգ իւլատէ շէյլէր միւշահէտէ էյլէմիչ վէ ագլընըն հէր շէյտէ իլէրու վէ մալիւմաթընըն միւ քէմմէլ խուսկինի պիլմիչ օլտուղու իշպու Ֆարիանըն եալընըգ պու խուսուստա տէլի օլաճաղընը դապուլ իտէմէզ իտի : Ֆարիա՞ մը եանլըչ պէլլէյօր , եօգսա պու ա տամը տէլի տէյէնլէր՞ մի նէ օլտուղունու պիլմէյօր :

Տանթէս՝ տօսթունուն օտասընա ագիմէթէ ճէսարէթ իտէմէտիկինտէն , պիւթիւն կիւն քէնտի օտասընտա գալտը , զիրա պունուն տէլի օլտուղունուն իսպալթընը կէօրէճէկի տագիգատան միւմ.քին մէրթէպէ իճթինապ իթմէեէ չալըչըր , վէ պու շէյի անլատըղընտա զայէթ միւ քէտտէր օլաճաղընը պիլլիր իտի :

Լաքին ագչամա տօղրու գընտանճընըն վիղ իթասընտան սօնղրա Ֆարիա Տանթէսին կէլմէտիկինի կէօրիւպ քէնտիսի օնուն օտասընա կիթմէեէ չալըչտը , Տանթէս իխթիյարըն օ հալտէ էօյլէ զահմէթի իխթիյար իթտիկինի կէօրտիւքտէ բէ.բ չօգ քէտէրլէնտի , չիւն.քի զավալլընըն պիր գօլու վէ պիր այաղը պիւթիւն պիւթիւն թութուլմուչ իտի , հաթթա Տանթէսի տէլի.քտէն քէնտիսի կիրիպ չըգարմասընա մէճպուր օլտու :

Ֆարիա.—(Մուհիպպանէ թէպէսսիւմիէ) Էլիմտէն գուրթուլամագսըն . ճէօմէրթլիկիմէ օղրայաճագսըն , սէն վար նէ գատար գաշարսան գաշ , իհօանըմ՝ կէլիպ սէնի պուլաճագ . տիյնէ :

Տանթէս՝ արթըգ էօգր ֆաիտէ իթմէզ օլտուղունու անլայրպ , իխթիյարը եաթաղընըն իւզէրինէ օթուրթտու վէ քէնտիսի տախի եանընա օթուրտուգտա , Ֆարիա շուեօլտա հի.բ.քեայէյէ պաշլատը :

—Սէն պիլիրսին քի պէն գօնթ Սբատանըն տօսթու վէ սըր քեաթիպի իտիմ՝ վէ պու գօնթ Սբատա տախի պու իսմէ մէշհուր օլան բրէնսլէրին խաթիմէսի իտի Պէն պու տիւնեատա հէր նէ էյլի.բ կէօրտիւ իտէմ՝ օնունսալէսինտէ կեօրտիւմ : Պունուն էպ ու էճտատընըն մալլէրի-

նին հատա ու հիսապը եօզ խտի , վէ հաթթա Սբատա կի-
պի զէնկին տիր լաֆղը տարպը մէսէլ մագամընտա օլմուչ
խտի խտէ տէ , քէնտխտի հալաբղ օլուպ , զէնկինլիկին եա-
լընբղ խամի իլէ մուչէրրէֆ խտի :

Պունուն գօնապը պու տիւնեատա պանա ճէննէթ մա-
գամընտա խտի . իպթխտա եէկէնլէրինէ հօճալբղ իթաթիմ
վէ անլէրին հէփտի էօլտիւկիւնտէ գօնթ Սբատա եալընբղ
գալտրղ ընտան , քեաֆֆէի էմրլէրինէ իթաաթլէ միւֆթէ-
խիր վէ իճրասընա սայ վէ զայրէթ վէ քէնտխտինտէ գա-
լըպ պիւթիւն միւրատլարընա գաթիէն իթաաթ իտէրէք
քէնտխտինն օն սէնէտէն պէրու կէօրմիւչ օլտուղումպուն-
ճա իհսան վէ էլլիքլէրին լյֆաի թէչէքքիւրինէ չալըչա-
րաղ , աղ վազըթ իչինտէ պիւթիւն պիւթիւն էմնլէթլինի
ճէլպ իթաթիմ :

Էքսէրիա գօնթ Սբատայը էսքի քիթապլար գարըչ-
տրրբը վէ թօղ թօրրաղ իչինտէ գալմբչ պիր թագըմ սէ-
նէտաթ արաչտրբը կէօրտիւկիւնտէն , պիր կիւն էօլլէ
նաֆիլէ զահմէթլէրէ կիրիպ կիճէլէրի ույգուսուղ գալմագ-
տան նէչէթ իտէպիլէճէք մագարրաթը արղ ու իֆատէյէ
չալըչտրղըմ էսնատէ , (չիւնքի պու եօրկունլուգլարտան
սօնղրա քէնտխտինէ տայմա պիր աղթըլբղ պասըպ մէրագ
իչինտէ կէօրիւնիւր խտի ,) աճը աճը թէպէսսիւմլէ եիւղիւ-
մէ պագքպ , պիր քիթապ աչքպ էօնիւմէ գօտու : Պու
քիթապ Բօմա շէհրինին թարիխի խտի : Իչթէ օ քիթապ-
տա Բարա Ալթընճը Ալէքսանտրըն թէրճէմէի հալինին
եիրմինճի պապընտա շու սաթըրլարը օղուտում վէ օ կիւն-
տէն պէրու ունութմատըմ :

Քօմանեբընըն ճէսիմ մուհարէպէլէրի խիթամընտա իչ-
պու էյալէթին ֆաթիհի պուլունան Սէզար Պօրճիա պիւ-
թիւն իթալխայը սաթըն արմաղ մէրամընտա օլտուղուն-
տան վէ Բարանըն տախի Ֆրանսա գրալը Օն իքինճի Լու-
ինին էլինտէն գուրթմուլմագ էֆքեարընտա պուլունաու-
ղունտան , աղչէյէ զայէթ իճթիյաճը վար խտի . զիրա
մէգքիւր գրալ սօն կիւնլէրտէ պաչընա կէլէն ֆէլաքէթ-
լէրտէ պիլէ Բարա հազգընտա հալա գօրգուլու խտի իչ-
թէ պու սէպէպլէրտէն տօլայը պիր չարէ քէօչէսի պուլ-
մագ էհէմմ ու էլզէմ կէօրիւնմիւչ խտի , վէ պու չարէ տա-
խի հէնուղ քէսպը զաաֆիլէթ իթմիւչ իթալիատա պուլու-

նամանեաճաղքնտան, հաշմէթլու Բարա հաղբէթլէրի իքի եէնի գարտինալ նասպ իթմէեէ գարար վէրաի»

Բօմանըն զէնկին վէ եիւղէ կէլէնլէրինտէն իքի գարտինալ նասպ իտիլտիկինտէ Բարայա շու Փախտէ օլուր իտի քի, էվվէլա պու ինթիխասպ օլունան ստէմլէրին մէմուր օլմուշ օլտուգլարը մէմուրիյէթը մուհիմմէլէրինի ախտէրէ ֆիրուխթ, վէ սանիյէն պու եէնի բիւթպէլէրինի տախի եիւքսէք ֆիյաթ իլէ քէնտիլէրինէ սաթասպիլիբ իտի: Պու իքի թարիգտէն պաշգա պիբ թարիգը սալիս տահա վար իտի քի, պունուն տա նէ օլտուղունու շիմոի անլարսըն:

Էն էվվէլ Բարա իլէ օղլու Սէզար Պօրճիա գարտինալ եարաճագլարը քիմէանէլէրի արայըպ պուլտուլար. պունլարըն պիրիսի ժան Բօսրիլիօղլի իտի, վէ պու զաթ բարա հիւքիւմէթինին էն պէօյիւք մէմուրիյէթլէրինտէն տէօրթ տանէսինի հաիղ իտի. օ պիրիսի տախի ՍէզարըՍբատա եանի Բօմա շէհրինին էն քիշիզատէ վէ էն զէնկին խանէլէրինտէն պիրինին քէիսի իտի: Պունլարըն իքիսի տէ բարանըն պու իհսանընըն զըյմէթինի անլար տտէմլէր իտի իտէլէր տէ, պունունլա պէրապէր զիյատտէսիլլէ հարիսի շան իտիլէր: Պունլար պուլունտուղտա Սէզար Պօրճիա պունլարըն էսքի մէմուրիյէթլէրինէ տախի միւշթէրի պուլտու: Խիւլասաի քէլամ Բօսրիլիօղլի իլէ գարտինալ Սրատա վէ տիկէր սէքիզ քիշի տախի պունլարըն էսքի խըտմէթլէրինէ մէմուր օլմագ իշիւն բարա վէրտիլէր:

Շէօյլէ քի, պու մատտէտէն տօլայը քեասիպլէրին սանտըղքնա 800 Բօմա սգուտասը (1) կիրտի:

Շիմոի կէլէլիմ շու թարիգը սալիսէ:

Բարա Բօսրիլիօղլիյէ վէ Սրատայա պու գատար էյլլիքլէր կէօսթէրիպ, պունլարը գարտինալ իթտիկի վաղթ մէմուրիյէթը ճէտիտէլէրի վէզայիֆինի կիֆա կիլէմէքիւզրէ պիւթիւն վարիյէթլէրինի թօրլայըպ Բօմայա նագլ իլէ միւտայիմ օրատա օթուրմագ իւզրէ Բօմայա կէլէճէքլէրինի պիլիբ իտի:

(1) Պիր Բօմա սգուտասը թագրիպէն 3½ ֆրանց եանի 28 զուրուշտըր:

Իշխէ անքն իշխն Բարա իլէ Սէզար Պօրճիա պունլա-
րա պիր կիւն պիր զիյաֆէթ վէրտիլէր :

Պու զիյաֆէթ Բարա իլէ օղլու Սէզար Պօրճիա պէյ-
նինտէ պիր մուարազայա պահս օլտու : Շէօյլէ քի, Սէզա-
րըն միւրատը քէնտի խաս տօսթլարընա գուլլանտըղը
ուսուլլէրի պունլարըն հազգընտա տախի գուլլանմազ ի-
տի . եանի՝ եա պունլարըն էլինէ շօլ մէշհուր անախթարը
վիրուպ տէ պիր տօլապը աչքպ իշինտէն պիր շէյ կէ-
թիրմէլէրինի ըէճա իլէ անախթարըն պաշքնտա պուլու-
նան վէ կէօյա չիլինկիրին մէհարէթսիղլիկինտէն պրա-
գըլմըշ զանն օլունան պիր ուֆազ տէմիր ուճու տօլապըն
կիւճ աչքլմասը իլէ անախթարը զօրլատըղտա , օ տիքէն
կիպի սիվրի տէմիր՝ աչանքն էլինէ պաթըպ էրթէսիկիւ-
նիւ միւթէէսսիրէն վէֆաթ իտէր իտի , վէ եախօտ Սէ-
զարըն բարմաղընտաքի արսլան պաշը թաշլը եիւզիւք
իլէ օ պիրինին էլինի սըգտըղտա արսլանքն աղղը օ էլի
ըսըրարազ եիրմի տէօրթ սասթտան սօնղրա օ ատէմ էօ-
լիւր իտի : Իմօր Սէզար՝ պապասընա պու իքի թարիղի
գուլլանմազը թէքլիֆ իթտի , եանի կէլէճէք իքի գար-
տինալլարը եա օ տօլապա տիւշիւրմէք վէ եախօտ տօս-
թանէ էլլէրինի սըգարազ արսլանա ըսըրթմազը թէնսիպ
իտէր իտի :

Լաքին Բարա պունա գախլ օլմայարազ շու եօլու թէր-
ճիհ էյլէմիշ իտի . « Պիղ գարտինալլարը սէվէրիզ , նի՞-
շխն պիր զիյաֆէթի անլէրտէն էսիրկէյէլիմ՝ զիյաֆէթ
իշխն եարաճաղըմըզ մէսարիֆի անլէրտէն չըգարտըրըզ-
հէմ սէն շուրասընը ունուտույօրսուն քի հազմնըղլըզ
սէրիլթթէէսիր վէ բարանքն նէթիճէսի իսէ մուճիպի
թէէլսիր տիր : » Սէզար պու միւլահազայը թէսլիմ իթտի վէ
գարտինալլարըն զիյաֆէթէ տալթլէրինէ գարար վէ-
րիլտի :

Պու զըյաֆէթ Բարանքն պիր պաղընտա թանղիմ օ-
լունմուշ իտի . Բօսրիլիօզի քէմալը էմնիլէթլէ թաամ-
լարտան եէտի , լաքին Սրատա ագըլլը ատէմ օլուպ
եէկէնինի տէ բէք շօզ սէվէր իտի : Պու եէկէնի օ վազ-
թըն բարլազ վէ էն բուհու տէլիգանլըլարընտան իտի :
Գարտինալ Սրատա տալթլէ իճապէթիտէն էվվէլ պիր

քեաղքտ իւզէրինէ վասիյէթնամէսինի եազտը վէ պիր խրտմէթճի իլէ եէկէնինէ կէօնտէրիպ հէմ տախի զքյաֆէթ իչիւն կիթտիկի պաղքն ճիվարքնտա պուլունմասընը այրըճա թէնպիհ իթտիրտի իսէ տէ, կէօրիւնիւշտէ խրտմէթճի եէկէնինի պուլամամըշ: Սրատա պու եօլտա զքյաֆէթլէրին նէ իտուկինի պիլիր իտի: Բօմա շէհրինէ Խրիսթիյան տինի տախիլ վէ պու տին մէտէնիյէթէ զայէթ մաիլ օլտուղունտան, օ շէհրին ատէթը գատիմէսինէ թէ պէտտիւլաթ կէթիլմիշ իտի: Մէսէլա էսքի զէմանլարտա վուգու պուլտուղու կիպի զալիմ թարաֆընտան պիր սիլահլը կէլիպ պիր ատէմէ «գրալքն էմիի տիր, վէրէճէքսին» տէ յէրէք ալէնէն իճրաի միւզայէմէթ իտէր իտիլաքին մէտէնիյէթ եիւզիւնտէ պէշաշէթ վէ թէպէտաիմէ պիր բարազ կէլիպ հաշմէթլու բարա հազրէթլէրի թարաֆընտան զքյաֆէթէ տավէթ իտէր իտի:

Իմօի Սրատա սաաթ իքիտէ մէզքիւր պաղա վասրլ օլտուգտա, բարայք քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ պուլտուֆազաթ իպթիտա կէօզիւնէ իլիշէն՝ եէկէնի իտի, վէ պու տէլիգանլը զիյնէթը ֆախիրէ իլէ տօնանմըշ վէ օ նազէնին էլպիսէլէրին իչինտէ նուր կիպի բարլար վէ Սէզար Պօրճիանքն եանքնա օթուրուպ քէնտիսինէ կէօսթէրտիկի մուհապպէթ ալամէթլէրինի խալիսանէ գապուլ իտուպ տիյնէր իտի: Պունու օրատա կէօրտիւքտէ գարտինալ Սրատանքն պէնզի աթտը վէ Սէզար Պօրճիանքն քէնտի եիւզիւնէ իսթիհզա իլէ նազար իյէտիկինտէ քէնտինտէն էվ վէլ տավրանմըշ օլտուգլարքնը վէ գուրուլան տուզաղքն զայէթ իւթատանէ գուրուլմուշ օլտուղունու անլատը:

Պու էսնատէ սուֆրայա օթուրտուլար. Սրատա եէկէնինէ անճազ «կէօնտէրտիկիմ խապէրի անլատը՞ն մը» տիյէ սօրապիլտի:

Օ տախի «խապէր ալմատըմ» տէաի իսէ տէ, պու սիւվալին սէպէպինի կէրէյի կիպի անլատը, վէ լաքին արթըգ իշ իշտէն կէլմիշ իտի, գիրա բարանքն քիլէրճիսինին էլինտէն քէնտիսի իչիւն հազրըլանմըշ պիր պարտազլէգիզ շարապը հէնուզ ալքպ իշմիշ իտի: Օ անտէ գարտինալ Սրատանքն քէնտիսինէ տախի տիկէր պիր շիլէտէն պիր պարտազ շարապ տօլտուրուպ վէրտիլէր, վէ պիր սաաթ սօնդրա չազրըլան հէքիմ իքիսինի տէ մուայէնէ ի-

տուպ զէհիրլէնմիշ օլտուգլարընը խապէր վէրտի : Սրատա պաղըն դարուսունտան չըգամատը . եէկէնի տախի անճազ քէնտի էվինին դարուսունա գատար կիտէպլիլիպ օրատա խթիգպալինէ չըգմըշ օլան զէվճէսինին կէօղլու էօնինտէ տիւշաիւ էօլտիւ :

Տէրհալ Բարա իլէ Սէզար կէօյա միւթէվէֆալարըն քեաղըտլարընա պաղմագ իշիւն պունլարըն էվինէ գօշտուլար . ֆաղաթ գարտինալ Սրատանըն էլի իլէ եաղըլմըշ օլան շու ուֆաճըզ քեաղըտտան պաշգա պիր շէյ պուլամատըլար . «Սանտըզլարըմը , քիթապլարըմը վէ ալէլխուսուս քէօշէլէրի ալթուն գապը տուվա քիթապըմը սէվկիւլիւ եէկէնիմէ թէրք իթտիմ , վէ մէզքիւր քիթապը մուհիպպ տայըսընըն եատիկեարը նէվինտէնսագլամասընը արզու խտէրիմ :»

Մալ արաեանլար հէր եէրի արաշտըրտըլար , էշեալարըն քեաֆֆէսինի եօղլատըլար , վէ պիր շէյ պուլամատըզլարընտան , օ գատար զէնկին զանն իթտիքլէրի գարտինալըն պու գատար ֆաղըր հալինէ թաաճճիւպ իթտիլէր : Քիւթուպխանէտէքի քիթապլարըն իւլում խազինէլէրինտէն պաշգա պիր խազինէ պուլամատըլար . իշթէ պու գատար : Բարա իլէ Սէզարըն օ գատար թէֆթիշ վէ թէճէսսիւստէն սօնդրա , էլլէրինէ պիր սգուտալըզ գատար կիւմիւշ թագըմ վէ պին սգուտա գատար տանագաբարա կէշտի . ֆաղաթ գարտինալըն եէկէնի՝ էօլիւր իքէն զէվճէսինէ , «Տայըմըն քեաղըտլարընը արաշտըր , իշինտէ պիր վասիյէթնամէ օլաճազ » տիյէճէք գատար վագթ պուլմուշ խտի :

Ճամիլեա ազալարը տախի չօգ արամըշլար խտէ տէ , նաֆիլէ . գարտինալ Սրատատան իքի գօնագ իլէ պիր պաղտան պաշգա պիր շէյ գալմամըշ խտի վէ օ ասրտա տամիւլքլէրին պէհասը բէք աշաղը օլտուղունտան , մէզքիւր պաղ իլէ գօնագլար կէօյա բարա իլէ օղլունուն նազարընը ճէլպ իթմէեէ լայըզ տէյիլ իմիշ կիպի ֆամիլեայէ գալար :

Այլար վէ սէնէլէր կէշտի բարա Ալթընճը Ալէքսանար տախի զէհիրլէնիպ էօլտիւ . նէ եօլտա զէհիրլէնտիկի մա-

լիւմ տիր (A) : Յղլու Սէզար տախի օ վազբթտա ղէհիբ-
լէնիպ երլան կիպի աէրիսինի տէլիշէրէք գուրթուլտու
վէ հաթթա եէնի կէլէն տէրիսինին իւղէրինատէ գարլան
տէրիսինին իւղէրինատէրի կիպի լէքէլէր քէյտա իթտի
վէ նիհայէթ Բօմայը թէրքէ մէճպուր օլարազ կիթտի, պիր
ուֆազ գարազօլ գտլ կասրնտա կիճէնին գարանլ քղքնտա
տիւշիւպ էօլտիւ վէ թարիխ տախի քէնտիսինի ունութտու :

Բարանքն վէֆաթթնտան վէ օղլունուն նէֆիինաէն
սօնղրա, հէր քէս՝ Սբատա ֆամիլեաոր եինէ էզվէլքի
հալինի պուրաճազ մէմուլինատէ իտի : Հալ պու քի քիմնէ-
նին մէմուլի կիպի շրգմաոր : Սբատա ֆամիլեաոր օ ֆա-
քիք հալտէ վէ պու քէյֆիլէթ պէյն էլ նտա մէճհուլ գալ-
տը էքօէրիսի՝ Սէզար, պասպասրնտան իքի գարտինալ-
լարքն տա մալլարքնը խաֆիէն զապթ իթմիշ տիրքէր
իտի : Ղիրա Սբիլիյօզօնուն մալլարը պիւթիւն պիւթիւն
զասպ օլունմուշ իտի :

Նասըլ, շիմիլիէ գատար տէտիքլէրիմոէ պիր տէլի-
լիք պլամէթի կէօրիւնիւեօր մու :

Տանթէս.—Աման, տէվամ իաինիզ. պիղաքն զայթթ
տիզգաթ վէ թէճէսաիւսիմի մուճիպ օլույօր. քէնտիսի
թարիխ օգույօր զանն իտիյօրում :

Փարիա.—Բէք էյի. Սբատա ֆամիլեաոր ֆազարա-
լըզա ալըշաք. պիր չօգ սէնէլէր կէչտի վէ պու ֆամիլեա-
տան եէթիշէն էվլատլարքն քիմիսիասքէր, քիմիսի տիք-
լամաթ, քիմիսի բուհպան վէ քիմիսի սարբաֆ օլտուլար,
վէ քիմիսի զէնկինյէնիպ քիմիսի տախի պիւթիւն պիւթիւն
պտթտը : Շիմտի կէլէլիմ պու օճաղքն սօն էվլատրնա
եանի պէնիմ եազքճըլըքնը իթտիկիմ գօնթ Սբատայա :

Էքսէրիա հալինին՝ ըիւթպէսինէ նիսպէթլի օլմամա-
սրնտան տօլայը թէշէքքի իթտիկինի իշիթմիշ իտիմ, վէ է-
լինտէ պուլունան մալլընը գայաթ հայաթ շարթըլա ի-
րատա վէրմէսինի նասի հաթ իթմիշ իտիմ, վէ պու նասի հաթը-
մը տիյնէ յիպ իրատընը իքի գաթ զիյատէ իթմիշ իտի :

Օ մահուտ տուվա քիթապը օճազտա գալթը վէ պա-
պատան օղուլա էէշէրէք գօնթ Սբատայա գատար կէլ-

(A) Ձէհիրքէմէք իսթէտիկի տիկէր պիր քիմնէնէ հաղլը-
լամըջ օլտուղու գատէհի եանլըշլըզլա քէնտիսի իշմիշ տիր՝

միշտ իստի . զի իրա ուփաղ վասկիցեթնամէտէքի թէնպիհ՝ պու
քիթմայքն իւղէրինէ Սրատա ֆամիլեաւքննն հիւանի նա .
զարքնը ճէլպ իլէ հիւրմէթինի վաճիպ իթմիշ իստի : Պու
նուն իշինատէ կիւղէլ բէսիմէր վէ իւղէրինատէ ալ թուն զլի
նէթլէր վար իստի : Պու սէպէպէլլէ օ գատար աղքը իստի
քի , տայմա պէլլի կիւնլէրտէ գարտինալ Սրատա էօնիւն
տէ թաշքմագ իշինն խրամէթճի թախսիս գըլքնմըշ իստի :

Ձէհիքլէնէն գարտինալտան գալմըշ օլան էնվաի սէնէ
տաթ վէ էլլրագը կէօրտիւկիւմաէ, պէնտէն էվվէլ քի եա
ղքճըլարքն վէ նազըլլարքն վէ վէքիլ խարճըլարքն թահար
քի իթտիքլէքի կիպի , պէն տէ պունլարը պիրէր պիրէր ա
րաշարմաղա պաշլատըմ . հէր նէ գատար տիզգաթլը ա
րատըմ իսէ տէ պիր շէյ պուլամատըմ : Գարտինալ Սէզար
Սրատանքն վէֆաթընտան սօնգրա , ֆամիլեաւքննն ֆէվ
գէլատէ քէսրէթը վարիցէթի վարքմըշ տէօլու հաթթա օ սը
րատա Պօքճիա ֆամիլեաւքննն պիր թարիխինի եազարմ :

Պու ֆամիլեանքն վարիցէթինէ գարտինալ Ռօսքիլիօզի
նին մալքնքն իրավէսինտէն պաշգա պիր շէյ կէօրիւլէմէտի,
վէ պու ճիհէթիլէ գարտինալ Սրատանքն վարիցէթի նէ քէն
տի ֆամիլեաւքննա վէնէ տախի Պօքճիա ֆամիլեաւքննա գալ
մամըշ օրտուղունու անլամըշ վէ Պին Պիր կիճէ հիքեայէսին
տէ վասֆի օլունան պիր բէրինին թահթը նէզարէթինտէ
թօրրազ իշինտէ կիղլի խազինէլէր կիպի օ զէմանա գա
տար խալի գալմըշ օրտուղունա կէրէյի կիպի գանմըշ իստիմ :
Թանէնին իւշ եիւզ սէնէտէն պէրու ալտըղը իյրատը վէ մէ
տարիֆաթըն քեաֆֆէսինի պինլէրճէ հիսապ էթտիմ . լա
քին նաֆիլէ, պիր շէյ օլուլատըմ վէ գօնթ Սրատա օ ֆա
գիր հալինտէ գալտը :

Նիհայէթ վէֆաթ իթտի , վէ էլինտէ պուլունանմամէ
լէքինի գայտը հայաթ շարթըլլա իյրատա վէրտիկի սըրա
տա օ մահուտ տուվա քիթմայք տա իշինտէ պուլունտու
ղու հալտէ , պէշ պին ճիլտատէն միւրէքքէպ քիւթիւպիսա
նէսի միւսթէսնա վէ հէր սէնէ ճանը իշինն տուվա օգու
մազ վէ ֆամիլեաւքննն թարիխինի եազմազ վէ պիր տէ
սիլսիլէ լէվհասը եաբմօզ շարթըլլա պանա վասիլէթ վէ
իթա իլլէմիշ իստի : Ճանքն սրգըլմատըն հիքեայէ պիթիյօր :

1807 սէնէսի գօնթ Սրատանքն վէֆաթընտան օն պէշ

կիւն սօնդրա վէ թէ՛վ գիֆիմտէն պիր այ էվ վէլ դեկտեմբերին 23ինճի կիւնիւ, (պու թարխի նի՛չիւն պու դատար թափսիլի խաթրբմտա գալմբջ օլտուղունու շիմտի անլարսըն.) օ էսքի քեաղըտլարք եինէ օգույուպ թանղիմ իթմէքտէ իտիմ, զիրա գօնթոււն վէֆաթըլլա գօնագ ախէրէ կէ՛չմիջ օլտուղունտան, Բօմատան կիտուպ Ֆլօրանտաա իգամէթէ գարար վէրմիջ օլտուղումտան, մէզքիւր քիւթուպխանէյի տախի պերապէր նագլ իտէճէք իտիմ: Կէրէք չալըչմատան այրըլտըղբմտան վէ կէրէք եէտիկիմ թաամ միյտէտէ աղբըլբգ կէթիբմիջ օլտուղունտան, էօյլէտէն իւչ սաաթ սօնդրա, եանի ալաֆրանկա սաաթ Յտէ պաչբմբ էլլէրիմէ տայայարագ գալմբջբմ:

Սաաթ ալթըյը չալար իքէն ույանտբմ:

Պաչբմբ գալտըրտըղբմտա պագտբմ գարանլբգ պասմբջ, մում կէթիբմէլէրինի էմր իթմէք իչիւն չբնկըրագբ չալտբմ, քիմնէ կէլմէտիկինտէն գալգբպ քէնտի էլիմէ մումու եագմաեա մէճպուր օլտում. գութուտա քիպըթթ թիւքէնմիջ օլմաղլա, օճագտա սէճնմէք իւզրէ պուլունան ալէվտէն թութուչտուրուպ մումու եագմագ իչիւն պիր էլիմէ մումու ալբպ օ պիր էլիմէ պիր էսքի քեաղբտ բարչասը արատբմ. ֆագաթ գարանլբգտա եանլբջլբգլա պիր իգթիղալը քեաղբտ ալբբ եագարբմ գօրգուսուլլա թէրէտտիւտաէ իքէն, տուվա քիթապընըն արասընտա եօգարը թարաֆը սարարմբջ վէ օլ քիթապըն իչինէ նիչան մագամընտա գօնուլմուչ պիր էսքի քեաղբտ բարչասը օլտուղու խաթրբմա կէլտիքտէ, հէման էլ եուրտամըլլա արատբմ վէ պու իգթիղասըղ պէլլէտիկիմ քեաղբտը պուլարագ պուրուչաուրուպ օճաղբն ալէվինէ թութաում:

Փագաթ օ անտէ կէօյա սիհիր ալամէթի կիպի ալէվ քեաղբտը սարտըգճա բարմագլարբմըն արասընտա վէ օ պէեաղ քեաղբտըն իւզէրինտէ եաղբլար բէյտա օլմաղա պաչլատը: Պանա պիր գօրգու կէլիպ տերհալ էլիմտէ քեաղբտը սբգարագ ալէվինի սէճնտիւրտիւմ, վէ մումու տօղրուտան տօղրույա աթէչէ թութուպ եագտըգտա, թէճէստիւպէ քեաղբտը աչըպ անլատբմ քի, պիր նէվի պէլլիսիգ միւրէքքէպլէ վէ անճագ քեաղբտ աթէչէ կէօսթէրիտիկինտէ մէյտանա չբգասպիլիր եաղբլար եաղբլ-

մըչ իտի : Չի ֆախտէ քի քեաղըստըն իւշտէ պիրի եանտը վէ իշթէ պու տապահ, քի օգուտուդուն քեաղըստ օ տուր : Շիմտի պիր տահա օգու տա , պէն է քսիկինի թամամլարըմ :

Փարիա պունու տէտիքտէ քեաղըստը Տանթէստ ուշ զաթար . Տանթէս տախի պու տէֆա բէք չօգ տիգզաթ վէ խահիշլէ օ բաս բէնկինտէ, քի եաղըլարը շու վէճհլէ օգուտու :

« Իշպու 1498 սէնէտի ապրիլինին 25 . . . Բարա Ալթըն . ճը Ալէքսանտը հազրէթլէրի թարաֆընտան տավէթ վէ պիղզար . . . պանա գարտինալլըղը սաթտըղընա գանաաթ իթմէեէրէք մամէլէքիմի քեամիլէն զասլ . . . Գարբարա վէ Պէնիթօ վէ Լիօն գարտինալլարը զէհիրլէտիկի կիպի, պէնի տէ թէսմիմ էլլէ . . . վարիսի հազիգիմ պուլունան եէկէնիմ գօնթ Սրատայէ իխթար իտէրի . . . մէսքիւքեաթ վէ կէրէք միւճէվհէրաթտէն իպարէթ օլան պիւթիւ . . . աղիմէթ վէ զիյարէթ իյլէմիշ օլմասըլա մալիւմիւ պուլունան ուֆագ Մօն . . . մաղարալարա տէֆն վէ մահալինի պէնտէն պաշգա քիմնէ էօյրէնմէմէք իւզրէ գալիէն . . . տախի թախմինէն իքի միլեօն Բօմա սգուտասընա պալիղ օլուր վէ պունուն իխր . . . շարգ ճիհէթինտէ վազը ուֆագ լիմանճըգտան պէտ իլէ եիրմինճի գայա գալտըրըլ . . . օլունան մաղարայա իքի տէլիք աշըլմըշ օլտուդունտան , մէղքիւր խաղինէ իքի . . . ուզագտա պուլունան քէօշէսինէ կէօմիւլմիւշ տիր, վէ պու խաղինէ յի քէնտիսինտէն պաշ . . . ճիհէթլէ պիւթիւն պիւթիւն քէնտիսինէ թէրք իյլէտիմ :

25 ապրիլ 1498 . . . ՍէՉ . . .

Տանթէս պու քեաղըստը օգույուպ պիթիրտիքտէ Փարիա « շիմտի պիր տէ շունու օգու » տիյէրէք Տանթէստ քէզալիք իւզէրինտէ քէսիք քէսիք սաթըրլար եաղըլմըշ տիկէր պիր վարազբարէ վէրտիքտէ , Տանթէս օնու տա ալըպ շու վէճհլէ օգուտու .

« ինճի կիւնիւ հաշմէթլու ուր իճապէթ իտէճէկինտէն թ վէ զասլ իյլէմէք իւզրէ մէսի թասմիմ օլունամուշարըլտէվֆիլլէ քի կէրէք ալթուն քիւլլէ վէ կէրէք

. ն էմիլյայ ըմբ մուգատտեմճէ պիրլիքտէ
 թէ Գրիսթօ ատասընտաքի
 քէթմ կյլէմիշիմ տիր Մբգտալը
 աճբ միւրատ օլունտուգտա
 տրղընտա թէսատիւֆ
 նճի տէլիկին էն
 գա վարիսիմ օլմատրղը
 ԱՐ ՄԲՍՏԱ

Փարիա թէճէստիւսլէ Տանթէսին օգուտուղունա պա-
 գար խտի Տանթէս պու քեաղըտը տախի օգույուպ պի-
 թիրտիկինտէ , Փարիա շիմտի իքիախի պիրպիրինէ եա-
 նաշաբը տա էօյլէ օգու տէտիկինտէ , Տանթէս իքի բար-
 շայբ պիրպիրինէ եանաշաբըբպ եինէ շու վէճճլէ օգուտու

«Իշպու 1498 սէնէսի ապրիլինին եիրմի պէշ . . . ինճի
 կիւնիւ հաշմէթլու Բարա Ալթընճը Ալէքսանտը հաղթէթ-
 լէրի թարաֆընտան ստովէթ , վէ պիղղար . . . ուք իճա-
 պէթ իտէճէկիմտէն , պանա գարտինալըբը սաթարղընա
 գանաաթ իթմէեերէք , մամէլէքիմի քեամիէն գապ . . . թ
 վէ զասպ էյլէմէք իւղրէ Գարբարէ վէ Պէնիթօ վէ Լիւն
 գարտինալըբը զէհիրլէտիկի կիպի , պէնի տէ թէամիմ
 կյլէ . . . մէսի թամիմ օլունմուշ տըր խէվֆի կլէ վարիսի
 հագիղիմ պուլունան եէկէնիմ Գօնթ Սքատայէ իթթարի-
 տերիմ . . . քի, կէրէք ալթուն քիւլլէ վէ կէրէք մէսքիւ-
 քեաթ վէ կէրէք միւճէվճէրաթտէն իպարէթ օլան պիւ-
 թիւ . . . ն էմիլյայ իմ մուգատտեմճէ պիրլիքտէ աղխէթ
 ու զիյարէթ էյլէմիշ օլմատրղլա մալիւմիւ պուլունան ու-
 ֆաղ Մօն . . . թէ Գրիսթօ ատասընտաքի մաղարապարա
 տէֆն , ու մահալինի պէնտէն պաշղա քիմնէ էօյրէնմէ-
 մէք իւղրէ գավիէն . . . քէթմ կյլէմիշիմ տիր Մբգտա-
 րը տախի թախմինէն իքի միլեօն Բօմա սգուտասընա պա-
 լիղ օլուպ վէ պունուն իխր . . . աճբ միւրատ օլունտուգ-
 տա , շարգ ճիհէթինտէ վազբ Լիմանճըգտան պէա իէ
 եիրմինճի գայա գալըրըրլ . . . տրղընտա թէսատիւֆ օ-
 լունան մաղարատա իքի տէլիք աշըլմբը օլտուղունտան
 մէգքիւք իաղինէ իքի . . . նճի տէլիկին էն ուգադտա
 պուլունան քէօշէպինէ կէօմիւլմիւշ տիր , վէ պու խապի-

նէյի քէնտիսինտէն պաշ . . . գա վարիսիմ օլմաարղը ճի-
հէթիէ, պիւթիւն պիւթիւն քէնտիսինէ թէրք լյլէտիմ:

Յ ապրիլ 1498

ՍԷՉ . . . ԱՐՄԹԱՏԱ

Փարիա. — Բէք ալա, շիմտի անլատըն մը:

Տանթէս. — Պէնիմ անլատըլըմ գարտինալ Աբատանըն
էէկէնինէ եաղտըղը մէքթուզ օլմալը:

— Էօյլէ եա:

— Բէք էյի ամմա պու եանան մահալինի քիմպուլտու:

— Պէն պուլտում. սաթքըլարըն ուզունդունու քեա-
ղըտըն պոյունտան, վէ զայիպ մանայը մէվճուտ մանա-
տէն պուլտում չքգարտըմ:

— Սօնգրա՞ նէ եարաքն:

— Իթալիանըն իթթիհնաաը իւղէրինէ հէնուզ պաշլա-
մագաա օլտուղում քիթապը ալբալ ազ իմէթէ գարար վէ-
քէրէք, Բօմատան չքգտըմ. ֆագաթ չօգտան պէրու խա-
ֆիլէ մէմուրլարընըն կէօղիւ իւղէրիստէ իմիշ, գիրա օ
ատտա նաքօլէոն օղլու տօղտուգտան սօնղրա գուր-
տուղու էֆքեարը հալա թասհիհ էյլէմէմիշ օլտուղուն-
տան, իթալիանըն ուֆագ էօլքէլէրէ միւնգասէմ օլմաաը-
նը իսթէրտի: Աճէլէ ազ իմէթիմտէն շիւպհէլէնէրէք
Բիօմպինօտա կէմիլէ պինմէք իւղքէ իքէն թութաուլար,
հապս իթտիլէր:

Պու սքրատա Փարիա Տանթէսէ բէտերանէ նազարլա
պագարաղ տէտի:

— Իշթէ էվլատըմ, շիմտի սէն տէ պէնիմ պիլտիքլէ-
րիմի պիլիրսին: Պէրապէր գաշար իտէք պու մալին եա-
րքօք սէնին. եօ՞գ, պէն պուրատա էօլիւր իտէմ, վէ եա-
խօտ սէն եալընըղ գաշար իտէն, հէփաի սէնին տիր:

— Յիւղէլ ամմա պու մալին հիշ վարիսի հագիգիսի
եօ՞գ մու տուր:

— Խա՞յր, սէն քէյֆինտէ օլ. Աբատա խանէտանը
պիւթիւն պիւթիւն պաթտը, վէ պունտան մատաա գօնթ
Աբատա պէնի վարիս իթտի: Օտուվա քիթապընը պանա
թէրք իթմէսիլլէ, իշինտէ նէ վար նէ եօգ հէրսի պէնիմ
օլուր, վէ պիր կիւն պու խաղինէյի թատարրուֆումուզա
կէլիլէպիլիլ իտէք, քէմալը հալլիլէթլէ գապուլ իտէ-
պիլիլիլ:

—Մըգտարը նէ՞ գատար տէտին :

—Իրի միլեօն Բօմա սգուտասը եանի իւշ միլեօն ֆըրանգ գատար :

—Միւմքի՞ն մի :

—Նի՞չիւն միւմքին օլմասըն . օ վագթտա Սըատա խանէտանը էն ղէնկին վէ էն էսքի օճագլարտան իտի . հէմ օ վագթլարտա նէ թիճարէթ վէ նէ սէնաաթ՝ շիմտիքի կիպի բէվաճ իւզրէ օլմատըղընտան , պու եօլտա կէրէք ալթուն վէ կէրէք միւճէվհէրաթըն պիր մահալլէ թէճէմմիւի իհթիմալտէն պաիտ տէ յիլ իտի . Հաթթա հալա պու կիւն պիլէ Բօմատա էօլլէ ֆամիլեալար վար տըր քի , տայմա պիրինճի էվլատա ինթիզալ իտէր վէ սաթըլմասը մէմնու պիր միլեօնտան միւթէճալուզ միւճէվհէրաթա մալիք իքէն , եէյէճէք էքմէք պիլէ պուլամայօրլար :

Տանթէս հալա ինանմազ իլէ ինանմաճազ պէյնիտէ միւթէհայեէր գալմըշ իտի :

Փարիա.—(Մէօղ իւնէ տէվամ իտէրէք) Շիմտիլէ գատար սանա անսըղըն պիր սէվինճ վէրմէքարգուսունտայրմ : Նէօվպէթ կէլմէղտէն էվվէլ ֆիրարը պէճէրէպիլմիլ օլա իտիք , պէն քէնտիմ սէնի Մօնթէ Գրիսթօ ատասընա կէօթիւրէճէք իտիմ . շիմտի սէն պէնի կէօթիւրէճէք սին . էյ , թէշէքքիւր իթմէ՞ղմիսին :

—Տօսթում , օ խաղինէ սէնտէն պաշգա քիմնէնին օլամազ . պէն սէնին ագրապանտան տէյիլիմ քի , ճիւզի պիր սէլահիլէթիմ օլապիլսին :

—Տանթէս , սէն պէնիմ օղլումուն . սէն պէնիմզընտան քէօշէսինտէ տօղմուշ էվլատըմ սըն . պէն բահիպ օլտուղումտան , թէէհհիւլ պէնիմ իշիւն միւմքիւն տէյիլ իտի . Ալլահ սէնի պանա , բէտէր օլմագլըղըմ զայրը միւմքին օլտուղու հալտէ՞ էվլատ , վէ մահպուս պուլունտուղում սուրէթտէ՞ թէսլիլէթպախշ օլմազ իւզրէ կէճնտէրտի :

Պունլարը տիլէրէք Փարիա՝ գօլունու աշտը վէ Տանթէս աղլայարագ պօյնունա սարըլտը :

19.

ԻՒՉԻՆՃԻՒ ՆԷՕՎՊԷԹ

Պու նազլ իթտիկիմիզ վուգուաթտան սօնդրա Պարիա. խազ ինէսինտէն էվլատր միւթթախըզէսի օլան Տանթէսին միւսթէֆիտ օլաճաղընը անլատըղընտա, պու խազ ինէեէ օ վազթա գատար վէրտիկի էհէմմիյէթի տահազ իյատէ թէքսիր, վէ հէր կիւն պունուն լաֆընը իտէրէք, Տանթէսէ օ ասրտա օն իւլ օն տէօրթ միլեօն ֆրանզ իլէ տօսթլարընա եարապիլէճէկի էյլիլիքլէրի պէյան ու թիզքեար իտէր իտի: Պագաթ հէր հանկը տէֆա Պարիա պու միւպահատայը աչսա, Տանթէս՝ տէֆինէ սայէսինտէ վիճտանը գախլ օլամանեաճազ սուրէթտէ տիւչմանլարընա իճրասընա մէճպուր պուլունտուղու ֆէնալքըլարը միւլահազա վէ միւթալէա իթտիքճէ միւթէտասիւֆ օլուր իտի:

Պարիա՝ Մօնթէ Կրիսթօ ատասընա հիլ կիթմէմիլ իտէ տէ, Տանթէս չօգ քէրրէ էօնիւնտէն կէչմիլ, վէ հաթթա պիր քէրրէ տէ օղրամըլ օլտուղունտան, լայըգըլա պիլիր իտի: Պու ատա Բիանօղանըն ՉՅ միլ մէսաֆէսինտէ վէ Գօրսիգա իլէ էլպա ատալարընըն պէյնինտէ վաղը օլուպ, էսքիտէն պէրու շէնլիքսիզ օլտուղու կիպի էլան տախի խալի իտի: Մախրութ շէքլինտէ պիր չըպլազ գալա օլմասըլա, պիր զէլզէլէտէն տէնիղին իչինտէ բէյտա օլմուլ իտուկի միւհթէմիլ տիր:

Տանթէս պու ատանըն շէքլինի Պարիայէ թարիֆ իթտիքճէ, օ տախի խազ ինէյի պուլմազ իչիւն նէ թէտպիրլէր իճրա իթմէք լազըմ օլտուղունու անլաթտըրըր իտի: Շուրասը վար քի, Տանթէս հալա թէէմին օլունմատըղընտան, իխթիյարըն սէվինտիկի գատար սէվինէմէզ իտի: Պիր թարաֆտան Պարիանըն տէլի օլմատըղընը կէրէյի կիպի անլամըլ օլտուղունտան գաթի նազար, պու խազ ինէնին քէլֆինտէ կէօսթէրաիկի զէքեալէթտէն տօլայը քէնտիսինէ օլան իհթիրամ ու թիայէթինի թէզեիտ էյլէմիլ, վէ պիր թարաֆտան տախի պու մալին հալա մէվճուտ

օլմասքնք մէմուլ վէ պիւթիւն պիւթիւն ինքեար տախի
խտէմէզ իտի իսէ տէ, էլէ կէշիրէճէկինէ տախի ազլը
քէսմէզ իտի,

Պու էսնատէ ֆէլէք պիշարէ մահպուսլարքն իւմիտի
ախիրլէրինի գաթ իլէ, մուէպպէտէն գայտը էսարէթտէ
գալմասլարքնա տէլալէթ իտէճէք սուրէթտէ պաշլարքնա
ֆէլաքէթ տախի կէթիրտի: Շէօյլէքի, տէնիլ թարաֆքն-
տաքի կէշիտ չօգտան պէրու խարապ օլմուշ օլտուզուն-
տան, թաամիրինէ միւպաշէրէթ իտիլմիշ վէ թէմէլլէրին
հիյնք թէրմիմինատէ Տանթէսին հէնուզ եարքսքնա գատար
տօլտուրուլմուշ օլտուզու տէլիք տախի իրի իրի թաշլար-
լա գարատըլմքշ տքր: Մալիւմ տիր քի, Տանթէս՝ պու
իհթիյաթք, ֆիրար նիյէթլէրինի անլար տա պիր պիրին-
տէն այբրըլար գօրգուսուլլա Փարիանըն թէշվիդի իւզ-
րէ իթիթիյար իթմիշ իտի: Իմտի պու թարաֆտան տախի
իւզէրլէրինէ աշըլմասը նամիւմքին պիր գարու տահա
գարանմքշ իտի:

Տանթէս — (Փարիայէ) Իշթէ կէօրիւյօրտուն ես՝ ձէ-
նապը Հադ սանա օլան մուհապպէթ վէ ֆէտաքեարլը-
ղքմքն իսպաթլարքնը պիլէ կէօսթէրմէքլիկիմի իսթէմէ-
եօր. սէնինլէ պէրապէր գալաճաղքմը վատ իթմիշ իտիմ,
հալ պու քի շիմտի օ վատքմք զարուրի իճրայէ մէճպուր
օլաճաղքմ: Պունտան պաշգա հիշ պիրիմիլ պուրատան
չրգամայաճաղքղ, անճաղ պէնիմ ինտիմտէ, ասըլ խաղինէ
Մօնթէ Գրիսթէ աաասքնտաքի օլմայքպ սէնսին, վէ սէ-
նին պանա էօյրէթտիկին լիսանլար վէ իլմլէր տիր: Պէն
պունլարլա զէնկին վէ պախիթիյարքմ: Իշթէ սէն տէ պա-
նա իթիմատ իթ վէ թէսէլլի օլ. զիրա հազիգաթէն պու
շէյլէր պէնիմ ինտիմտէ ֆքշըլար տօլուսու ալթուն վէ
սանտըղլար տօլուսու միւճէվհէրաթտան գըյմէթլի տիր
Սէնին եանքնտա միւմքին մերթէպէ զիյատէ տուրմագ,
թաթլը վէ մալիւմաթլը լիսանընը իշիթմէք, վէ մալիւ-
մաթքմք արթըրմագ վէ պիր կիւն տիշարք չըգաճաղ օ-
լուր իտէմ, պէօյիւք էմէլլէրէ միւպաշէրէթէ իգթիտար
քէս՝ Ե. Եթմէք վէ սէնի թանքտըղքմ կիւնտէքի գաթը իւ-
միտ րատտալէրինէ շիմտէն սօնդրա պիր տահա տիւշ-
մէմէք կիպի նիճէ Փէշվախտի մուճիպ օլաճաղքնտան, իշ-
թէ ասըլ խաղինէ պու Ծօքր. զիրա պու խաղինէ խայալի

օլմայբայ հագիգի տիր, վէ տիւնեանքն բատիշահարը Սէ-
զար Պօրճիատան գիյատէ խաին վէ զատտար օլսալար
պիլէ եինէ էլիմտէն ալամաղլար:

Պու եօլտա միւքեալէմէլէրտէ պիշարէ մահպուսլարքն
վագթի սաատէթ իւզրէ տինիլէմէզ իսէ տէ, խայլիճէ
գօլայլբզլա կէչմէքտէ խտի: Փարիա՝ սաղ գօլու իլէ սօլ
այայը իֆագաթ վէ իլթիյամը մէմուլ օլունմաղ տէրէ-
ճէտէ թութուլմուշ օլտուղու հալտէ, եինէ արգատաշը-
նքն ֆիրարքնա թարիգլէր տիւշիւնմէքտէն կէրի տուր-
մաղտը: Գարտինալ Սրատանքն վասիլէթնամէսի զաիպ օ-
լուր գօրգուսը յա Տանթէսի անը եզպէրտէն էօյրէնմէկէ մէճ-
պուր իթմիշ, վէ զիհնինտէ էյիճէ հըֆղ իթտիրտիքտէն
սօնդրա, քեաղբտըն իքինճի գըսմընը թէլէֆը մէքսուր
էյլէմիշ խտի, զիրա պիրինճի գըսմը շայէտ պիրինին էլինէ
պիլէ կէչտէ, քիմնէնին անլայամայաճաղբնը բանա պիլիր խտի:

Էքսէրիա Փարիա, Տանթէսէ՝ պիր կիւն տիշարը չը-
գաճագ օլուր իսէ բէք չօգ իսթիֆատէ խտէպիլէճէկի
հագգընտա թալիմաթլար վէրիր, վէ հապտտան չըգտը-
ղը անտէ պիր տագիգա ֆէվթ իթմէյէրէք ճիւզի պիր
սէպէպլէ Մօնթէ Գրիսթօ ատաաքնա կիտիպ վէ խազինէ-
յի արայբայ պուլմասքնը թէնպիհ խտէր խտի, վէ խազի-
նէնին իքինճի տէլիքտէն ուզագ մէսաֆէտէ օլտուղունու
ունութմամասքնը թէքրար թէքրար սէօյլէր խտի:

Պու էսնատէ սաաթլար վէ կիւնլէր սիւրաթլա կէչէր
խտի: Հալա Փարիանքն թութուլմուշ օլան աղալարը իլ-
թիյամբէզիր օլմամբը իսէ տէ, գուվվէի ֆիքրիյէսի պիթ-
թէտրիճ քեամիլէն եէրինէ կէլմիշ խտի: Շէօյլէ քի, Տան-
թէսէ օ վագթա գատար էօյրէթմիշ օլտուղու մալիւմաթ-
լարտան մատտա, մահպուսլարքն հիշ եօգտան պիր շէյ
եարբայ մէյտանա կէթիրմէ սէնաաթընը տախի էօյրէթ-
միշ խտի: Իմտի Փարիա իսթիյարլատըղընքն ֆարգընա
վարմամագ վէ Տանթէս պէյհուտէ կէչէն էօմրիւնիւտէր-
խաթըր իթմէմէք իշիւն, պու եօլտա մէշղուլ օլուրլար ի-
տի, վէ Տանթէսին պու միւրուր իտէն էօմրիւ՝ ազլընտա
հէնուղ կիճէ վագթի ուզագտան կէօրիւնէն խաֆիֆ պիր
շուլէ կիպի գալմըշ խտի: Պեօյլէճէ խթիրահաթ իւզրէ
կէչինմէքտէ կէօրիւնիւր խտի իսէլէր տէ, պու զահիրտէ
կէօրիւնէն սիւքիւնէթ իլէ Տանթէսին վէ պէլքի տէ իս-

Թիյարքն գալպինտէ հալա սէօնմէմիշ արգուլէր վէ նախ
օլամատըգլարը հէվէսլէր վար իտի քի, պունլարը անճադ
եէքտիկէրինտէն այրը պուլունտուգլարը սաաթլարտա թէ
ֆէքքիւր իտէրլէր իտի:

Պիր կէճէ Տանթէս պիրտէն պիրէ ույանտըգտա գու
լաղքնա իամինի շողքըյօրլար կիպի պիր սէս կէլտի
գուլադ վէրիպ տիյնէտիքտէ, կէօյա Տանթէս իամինի թէ
լաֆֆուգ իթմէկէ շալըշըյօր կիպի պիր սէտա իշիթտի
գօրգուսունտան պիւթիւն վիւճուտու թէր իշինէ պա
թարադ եաթաղքնտան գալգըպ տահա էյի գուլադ վէր
տիքտէ, պու սէտանքն Պարիանքն օտաաքնտան կէլտիկի
նէ շիւսհէ իթմէտի, վէ «Աման, եա Բապպի, աճապա եինէ
նէ՞ վար» տէյէրէք եաթաղք շէքիպ տէլիկի աշըպ տէ
լիկին օ պիր ուճունա գատար վարտըգտա գաբաղքնը ա
շըգ պուլտու: Պարիա գանտիլինի եադմըշ վէ պէյնգի
սարարըպ շէքլի տէյիլմիշ օլտուղու հալտէ, եէրէ տիւշ
մէմէք իշիւն եաթաղքնքն պաշքնա տայանըպ այադ իւ
թիւ տուրմադտա իտի, վէ իլք տէֆա Տանթէսի օ գա
տար գօրգութմուշ օլան միւհլիք իշլէրին ալամէթլէրի
կէօրիւնիւր իտի:

Պարիա.— Էյ տօթում, անլատը՞ն, էօյլէ տէյիլ մի

Տանթէս՝ աճը աճը պիր ահ շէքիպ պիւթիւն պիւ
թիւն տէլի օլմուշ կիպի «եէթիշին, Ալլահ աշղքնա», տի
յէ գարույա գօշարադ պաղքըմայա պաշլատը, վէ Պա
րիա գօլունտան թութարադ շէօյլէ տէտի:

— Սուս, նէ՞ եաբայօրսուն, սէսինի քէս, եօգսա ֆէնա
օլուրուգ. արթըգ պէնտէն իւմիտ եօգ, սէնի տիւշիւնէ
լիմ. եանի, եա սէնին մահպուսիյէթինի թահամմիւլ օլու
նուր պիր հալէ կէթիրմէյի վէ եա պիր ֆիրար եօլու
պուլմադը արայալըմ: Պէնիմ եարտըգլարըմը եաբմադ ի
շիւն սանա սէնէլէր լաղըմ, վէ կէօրիւշմէքտէ օլտուղու
մուղուն ֆարգքնա վարաճադ օլուրլար իտէ, ալէթլէրին
քեաֆֆէսինի զայպ իտէրսին: Հէմ պէն չըգտըղըմտա
գօրգմա գքնտան պօշ գալմադ, եէրիմէ պաշգա պիր ֆա
գիր մահպուս կէթիրիլէր, վէ օ զալալլըյա տա սէն պիր
հըղըր կիպի կէօրիւնիւրսին. պէլքի օ տա սէն կիպի կէնճ
օլուրսա պէնիմ իթթիյար վէ քէօթրիւմ օլմագլըղըմ սէ
պէպիյլէ սէնի մէն իթտիկիմ ֆիրարտա սանա եարտըմ ի

տէր : Միւճեքրէտ ձէնապը Հազ հալինէ մէրհամէթ իթ-
տի, վէ էյի պիւ քի պէնի զայպ իթտիկինտէ ինչալլահ
տահա էյի պիր արդատաշ պուլաճագ օրն : Խիւլասա, էճէլ
եազլաշար , էօլսէմ կէրէք տիր :

Տանթէն՝ պաշղա պիր հարէքէթէ միւզթէտիր օլմա-
յըպ էլէրինի օլուշտուրարագ «Աման , Ալլահ աշղընա ,
էօլիւմ լազքրաքսը իթմէ . օ պիր տէֆա գուրթուլտուն
շիմտիտէ գուրթուլուրսուն» տէեուպ գարեօլանըն պաշը-
նը գալարրարագ վէ իշինտէն իլաճ շիշէսինի շըզարա-
րագ «Իշթէ տահա վար . . չարուգ . . սէօյլէ , պու տէ-
ֆա նէ՞ եարմալը . եէնի պիր թէրթիպ վա՞ր մը . . աման
չարուգ սէօյլէ քի եանլըշ պիր շէյ եարմաեայբա՞ տէտի :

Փարիա.—(Պաշընը սալլայարագ) Արթըգ իւմիտ եօգ ,
ամմա օլսուն , ձէնապը Հազ ինսանըն եիւրէկինէ հայթ
արզուսունու օ գատար գուվվէթլի բապթ իթտիրմիշ քի,
նէ գատար ճէֆա իշինտէ օլուր իսէ օլսուն եինէ իւմիտ-
տէն իսալի օլմալ : Չալըշ պազալբմ գուրթարապիլ իրմի-
սին . իշթէ վիւճուտում տօնմաեա պաշլայօր . գան գա-
ֆայա շէքիլիպ կիթմէքտէ տիր , վէ օ զալիւմ թիթրէմէ
կէթմէք իւզրէ տիր . պէշ տազիզագալմալ նէօվպէթ կէ-
լիւր , պիր շէրեէք սօնդրա արթըգ եօգում :

Տանթէսին եիւրէյի բարէ բարէ օլուպ , աճը աճը աճ
խտէրտի :

Փարիա.—Եինէ օ պիր տէֆաքի եարաքըն կիպի եար :
(Անճագ պու տէֆա ալաթը տախիլիյէ եօրկուն վէ զայիֆ
օլտուղունտան , թութուլմուշ գօլունու վէ այաղընը կէօս-
թէրէրէք) Արթըգ եարք էօլմիւշիւմ տէմէք . աղղըմա օն
տամլա եէրինէ օն իքի տամլա շու սուտան տամլաթարգ-
տան սօնդրա , այբլմայաճագ օլուր իսէմ , շիշէնին իշինտէ
գալանը պիւթիւն պիւթիւն ազղըմա տէօքմէլիտին : Նիւմ-
տի կէլ արթըգ պէնի եաթաղըմա եաթըր , զիրա այազ
իւզէրինտէ տուրաճագ հալիւմ գալմատը :

Տանթէն գուճագլայըպ եաթաղըն իւզէրինէ եաթըր-
տըգտա , Փարիա քէլամընա շէօյլէճէ տէվամ իթտի :

—էյ պէնիւմ սէվկիլիլու տօսթում , էյ պէնիւմ թէօլի-
յէթպախշըմ , սէնի քի պանա էօմրիւմիւն նիհայէթ կիւն-
լէրինտէ ձէնապը Հազ գըյմէթի պուլունմալ իհասն նէ-
վինտէն կէօնտէրմիշ իտի , ալլապու իհասնըն վազիյֆէի թէ-

չէ. ք. քիւրինի լիսանէն իյֆայէ միւզթէտիր տէյիլիւմ, իշթէ շու սէնտէն սյրբլաճաղբմ սոն տաղիգատա հագգքնտա պինլէրլէ տուվա իտէրիւմ, ինշալլաճ, օղլոււմ, ինշալլաճ, էվլատբմ, ինշալլաճ, էամօնոււմ, պախթիյար օլուրսուն, ինշալլաճ տուվամ իւզէրինտէ օլուր :

Տանթէս տիզ իւզէրինէ կէլիպ պաշքնբ իխթիյարքն եաթաղքնա տայաթաղ :

Փարիա.— Փագաթ տիյնէ պէնի, էյի տիյնէ. Սրատա ֆամիլեասքնքն խաղինէսի սահիհէն վարաբբ. պուտա. գիգատա ձէնապբ Հագ րուհումու այտքնլանտբբաղ վէ այնա կիպի պէրրագ կէօրմէ. քտէյիւմ, Օ մաղարալարքն իշի կէօղլուվուն էօնիւնտէ տիր վէ կէօղլէրիմի գամաշաբբ. բբյօր : Ֆիրարբ պէճէրէպիլիբուէն, տէլի պէլլէտիկին ֆագիբ իխթիյարքն տէլի օլմատբղքնբ խաթրքնա կէթիբ. Մօնթէ Գրիսթօ տատարնա գօշ, գիբա էվլատաճբղբմ, պու տիւնեատա խալլի մէշագգաթ չէ. քտին :

Օ անտէ իխթիյար շիտտէթլի սարսրլաբ, Տանթէս պաշքնբ գալտբբպ պագտբ քի, կէօղլէրի գան կիպի գբղարմբշ, կէօյա գալպտէն պիբ գան տալկատբ պաշքնա սբշրամբշ կիպի իտի :

Փարիա.— (Թիթրէյէրէ. ք վէ Տանթէսին էլինի էլինտէ սբղարագ) Գալ սաղլբղլա, էվլատբմ, գալ սաղլբղլա :

Տանթէս.— Խա՛յր, Ալլաճ մէրհամէթլի տիր, էօլմէգսին, գօրգմա . . . Աման եա՛ րապպի, մէրհամէթ էթ, ինայէթ էյլէ, աճբ պանա :

— Սո՛ւս, սո՛ւս, սէսինի տույարլարսա սյբբբլար սօնղրա պէնի գուրթարամագքն :

— Հագգքն վար, պէն սէնի գուրթարաճաղբմ, հէմ տէ Ալլաճքն իգնի իլէ գուրթարբբբմ. էվվէթ, գիբա պէն կէօրիյօրոււմ, օ պիբ տէֆա. քի գատար զահմէթ չէ. քմէյօրսուն :

— Զահմէթի աղ չէ. քտիկիմին սէպէպի գուվվէթ սիղ օլտուղու մտան տբբ. սէսին սիննինտէ իւմիա վէ իշթիյաղ կէնճլիկին իմթիյաղբ տբբլար. ամմա իխթիյարլբղտա էճէլին եագլաշաբղբ աշբղ աշբղ կէօրիւնիւր, Օ՛ֆ, իշթէ կէլիյօր . . . կէլտի . . . կէօղլէրիւմ կէօրմէղ օլտու . . . կիտիյօրոււմ . . . Տանթէս, էլինի վէր, էլինի . . . գալ սաղլբղլա : (Պիլթիւն գուվվէթլէրինի թօբլայբպ պիբ աղ

պաշընը գալարարարագ) Մօնթէ Գրիսթօյու ունութմա, Մօնթէ Գրիսթօյու :

Պունու տէտիքտէ երինէ տիւշտիւ : Կէլէն նէօլպէթ շէտիտ կէլտիկինտէն , իխթիյարըն պիւթիւն ազալարը պիւքիւլտիւ , կէօզ դարագլարը շիշտի , աղղընա դանլըքէօրիւք կէլիպ պիւթիւն վիւճուտու հարէքէթսիզ գալտաբ : Տանթէս դանտիլի այլպ եաթաղըն պաշ թարաֆընտաքի տուվարըն զաիտ պիր թաշընըն իւզէրինէ գօտուգտա , պունուն օ խաֆիֆ զըյաաբ՝ օ պօզուլմուշ շէհրէնին վէ օ տօնմուշ վիւճուտուն իւզէրինէ աճալ աճայիպ պիր սուրէթտէ եայրլաբ : Տանթէս պու տէհշէթլի մէնզարէտէն գօրգմայարագ , կէօզլէրինի իւզէրինէ տիքիպ իլաճը վէրէճէկի վազթը պէքլէտի , վէ վէրմէնին տագիգասը կէլտի զանն իթտիկինտէ , պուչազըյա խասթանըն տիլլէրինի աշտը , վէ տիզգաթլա սայարագ օն իքի տամլա աղղընա ազթթաբ : Շիշէնին իշինտէ պիր օ գատար տախի գալմբշ իտի . իպթիտա օն տագիգա , սօնզրա պիր շէրեք վէ նիհայէթ եարբմ սաաթ պէքլէտիքտէ հիշ պիր թէպէտտիւլաթ կէօրմէտիկինտէն , Տանթէսի տէհշէթ ալտաբ : Անընտան սօուգ թէր ազմաղա պաշլատը , վէ սանիյէլէրի եիւրէկինին չարընթըսը իլէ սայար իտի : Նիհայէթ սօն թէճրիպէնին վազթի կէլտի միւլահաղասըյա շիշէի ֆարիանըն մօսօր օլմուշ տուտագլարընա եանաշտըրըպ իշինտէքի սույուն հէրսինի աղղընա պօշալթտը : Իլաճըն թէէսիրի էլէքթրիզ թէէսիրի կիպի լէրղէնաք օլարագ , խասթանըն վիւճուտունու շէտիտէն սարստը , կէօզլէրի տէհշէթլի սուրէթտէ աշրլտը , աղղընտան պիր ահ սէտասը չըգտը , վէ պունտան սօնզրա պիւթիւն վիւճուտու հարէքէթսիզլիկէ տիւշտիւ . ֆագաթ կէօզլէրի աշրգ գալմբշ իտի :

Տանթէս՝ եարբմ սաաթ , պիր սաաթ , պիր պուչուգ սաաթ պէքլէտի , պու հալը խալէճանտա իխթիյարըն իւզէրինէ էյիլմիշ վէ էլինի եիւրէյինին իւզէրինէ գօմուշ օլարագ թէտրիճէն պիւթիւն վիւճուտունուն տօնտուղունու , վէ գալպինին չարընթըսը ազար ազար էքսիլտիկինի , վէ նիհայէթ միւնգաթի օլտուղունու անլատը :

Պու էսնատէ սապահըն սաաթ ալթըսը օլմուշ վէ օր-

Թալքդ այտընլքդ իւզրէ պուլունմուշ խոի : Տօղան կիւնէին՝ զընտանքն իշինէ կիրէն զըյասը գանտիլին շուլէսինէ գարբշքպ էօլիւնիւն իւզէրինտէ զարիպ քէնքլէր կէօ : Թէրէրէք, պաղը քէրրէ հայաթ վէ պաղը քէրրէ մէմաթ իշարէթի զահիր իտէր իտի : Պուլէյլիլէ նիհարքն միւճահէտէսի էննասընտա Տանթէս հայաթ վէ մէմաթ պէյնինտէ Թէրէտտիւտ իտէրէք շիւպհէլէնմէքտէ իտի իսէ տէ, նիհայէթ բուզըն թաղալլիւպի ճիհէթլէ, էօնիւնտէ ճէնագէտէն պաշգա պիր շէյ կէօրէմէտի :

Օ գէման Տանթէս Թարիֆ օլունմազ տէրէճէտէ զայէթ գօրգուլու պիր հալէ տիւշտիւ : Էօլիւնիւն եւթազտան խարիճտէ գալմըշ օլան էլինի էլինէ ալմազա ճէսարէթ իտէմէզ խոի : Մէյթին կէօղլէրինի գարաթմազա չալբշք իսէ տէ, գարատամամըշ օլտուղունտան, զըյասը սէօնմիւշ օլարազ աշք գալմըշ խոի : Գանտիլի սէօնտիւրիւպ, օտասընա կիտէճէք տէլիկին իշինէ կիրտիքտէ, Թաշը միւմքին մէրթէպէ տէլիկին աղզընա գարաթտը, վէ քէնտի օտասընա գօշտու, զիրա զընտանճընքն վիղ իթասընքն սաաթը կէլմիշ խոի :

Օ սապահ զընտանճը վիղ իթայա Տանթէստէն պաշլատըզը վէ օնտան չըգտըգտա Ֆարիանքն զընտանընա կէօթիւրտիւկիւ եէմէքտէն վէ չամաշքրտան Ֆարիանքն վուգուը վէֆաթընտան պիխապէր օլտուղու աթվարընտան անլաշքլքր խոի :

Չընտանճը օտատան չըգտըգտա Տանթէս՝ իիթիյար տօթունուն օտասընտա նէ օլուպ օլմաեաճաղընը անլամազ էֆքեարը իլէ թէքրար տէլիկէ կիրիպ, զընտանճընքն՝ էօլիւյիւ կէօրտիւկիւնտէ չըգարաճաղը թէաճճիւպ սէտասընք իշիտէճէք վազթտա տէլիկին օ պիր ուճունա վասըլ օլտու : Պիր աղսօնդրա իքի մէմուր տահա կէլտի վէ սօնդրա պիր գաշ ասքէր այաղընքն չամաթասը իշիտիլտի . պունլարտան սօնդրա միւտիր քէնտիսի կէլտի

Եաթաղըն կիւրիւլթիւսինտէն Տանթէս՝ էօլիւյիւ տէօնտիւրտիւքլէրինի անլատը : Միւտիր՝ եիւզիւնէ սու աթմալարընը էմր իտէրտի, վէ պունուն տախի թէէսիրի օլմատըզընը կէօրտիւքտէ հէքիմի չաղքրմալարընը էմր իթտիկի իշիտիլտի :

Միւտիր կիթտի վէ Տանթէս գուլազ վէրտիքտէ պիր

դասչ աղբըտան խթիհզա իլէ գարըչբդ քէտէր լագբըտըլարբ իշիթտի . մէսէլա ,

— Հայտէ , իշթէ տէլի հէրիֆ խազինէլէրինի արամաղա կիթտի , ուղուրար օլտուն :

— Մալը չօդ իտի ամմա քէֆին ալմազա բարասը եօդ իմիշ :

— Աման սէն տէ , իֆ գալէսինտէ քէֆինտէն ուճուզ նէ՞ վար :

— Հէրիֆ բարազ իտի . պէլքի բարազլբդընա հիւր . մէթէն ֆէվգէլատէ պիր ազ մէսարիֆ իտէրլէր :

— Կիւյա պիր չուվալ իլէ միւշէրրէ՞ֆ մի օլուր տէրսին . Տանթէս պու միւքեայէմէյի տիգգաթլա տիյնէր իտի իտէ տէ , բէք լայբգըլա անլայամազ իտի . Պիր ազ սօնգրա շամաթա քէսիլտի վէ օտատա պուլունանլարբն ճիւմլէօի տիշարբ չբգտը կիպի կէօրիւնտիւ իտէ տէ , Տանթէս օտայա կիրմէյէ ճէտարէլթ իթմէտի . չիւնքի պիր մէմուր գալբը օլմասը միւհթէմիլ օլտուղունտան , գըմբլատանմալլու եէրինտէ գալտը :

Պիր ստաթ գատար պէքլէտիքաէն սօնգրա , ուղագտան պիր այադ բաթբրտարբ իշիտիլէրէք , կիթտիքճէ եագլաչբազ նիհայէթ օտայա կէլտի . Պու տէֆաքի կէլէնլէր միւտիրին մայէթինտէ պիր հէքիմ վէ պիր գաչ նէֆէր զապիթ իտի :

Իպթիտա պիր ազ վագթ սիւքիւթ օլունտուղունտան , Տանթէս՝ հէքիմին մէյթի մուայէնէ իթմէքաէ օլտուղունտու անլատը :

Սօնգրա սիւվալլէր պաշլատը . հէքիմ խասթանբն իլլէթինի անլաթտըրտըգտա , էօլմիւշ օլտուղունտու տախի պէնան էյլէտի :

Կէրէք միւտիրին սիւվալլէրի վէ կէրէք հէքիմին ճէվապլէրի օ տէրէճէտէ էհէմիլլէթսիզ եօլտա իտի քի , Տանթէսէ հիտտէթ կէթիրիլէր իտի :

Միւտիր . — Էօլմիւշ տէտիկինիզէ թէէսսիւֆ իթտիմ . հէրիֆճըզազ թաթլը վէ էյլէնճէլի պիր աաէմ իտի , վէ մուհաֆազատա տա գօլայ իտի :

Ջընտանճը . — Պագմազ պիլէ լաղբմ տէյիլ իտի . էլլիլ

սէնէ տահա պուրատա տուրսա , գաչմագ ազլընա պիլե կէլմէզ իտի :

Միւտիր.— Հէր հալտէ երնէ գաթիէն էօլմիւշ օլտու դունու անլամագլըղըմըզ լազըմ տըր : Սիզին մէհարէ թինիզտէ շիւպհէմ եօզ իսէ տէ , քէնտի մէսուլիյէթինի զի տախի վըզայէ իթմէյի վազիֆէմտէն պիլիրիմ :

Եէնիտէն պիր գաչ տագիգա գատար շամթա քէ սիլտիքտէ , Տանթէս հէքիմին մուայէնէյէ պաշլատը զընը անլատը :

Հէքիմ.— Պիլթիւն մէսուլիյէթինի պէն իւզէրիմէ ալըըմ . հէրիֆ կէրէյի կիպի էօլմիւշ տիր :

Միւտիր.— Էֆէնտիմ , պիլիրսինիզ եա , պիզ պէօյէ սըրալարտա պու գատարլա իքթիֆա իտէմէյիզ , Բէճա իտէրիմ , գանուն իւզէրէ վազիֆէնիզ ի թէքմիլէն իճրա իտինիզ :

Հէքիմ.— Բէք էյի , օ հալտէ տէմիրի աթէչէ գօյտնլար . ֆագաթ պէն եէմին տախի իտէրիմքի , պու գատար իհթիյաթա իհթիյաճ եօզ տըր :

Պու տէմիրի աթէչէ գօյմագ լաֆիզը՝ նասըլա Տանթէսէ ֆէնա թէէսիր իթտի . պիր գաչ այագ բաթըրտը սը իշիտիլտի , գարու աշըլտը գարանտը , կիթտիլէր կէլտիլէր վէ պիր ազ սօնըրա զընտանճը « իշթէ մանկալտա իշթէ տէմիրլէր տէ » տիյերէք իշերի կիրտի :

Երնէ պիր գաչ տագիգա գատար սիւքիլթ օլտուգտա աթէչէ տիւշմիւշ էթ ճըզըրթըսը կիպի պիր ճըզըրթը սէտասը իշիտիլիպ , օ անտէ պիր տէ ֆէնա դօզու Տանթէսին պրունունա գատար կէլտիքտէ , քէմալը հիտտէթինտէն ալնընտան թէր ազմայա պաշլայըպ պայըլմա բատտէսինէ կէլտի :

Հէքիմ.— Պույուրունուզ , էֆէնտիմ , իշթէ պու էօքչէսինին եանմասըլա հագիգաթէն էօլմիւշ օլտուգու անլաշըլըր . զավալլը իթթիյար տէլիլիք խասթալըզընտան գուրթուլտու :

Միւտիր.— Պունուն իամի Ֆարիա տէյիլմի իտի :

Զընտանճը.— Էվ վէթ , էֆէնտիմ . հաթթա քէնտիսի պիլիմ՝ աթիզ իամ իտտասաշնտա պուլունուր իտի
Լաքին , էֆէնտիմ , մալիւմաթլը շէյ իտի , վէ հէր ճի :

հէթտէն մնազուլ կէօրիւնիւր խտի խտէ տէ, չու խաղ ինէ պահսքնա կէլ ինճէ չըլտորբըր խտի :

Հէքիմ.—Պիղ օ խասթալըզա խիւլեա խասթալըզը տէրիղ :

Միւտիր.—(Զքնտանճբեա խիթապէն) Սէն պանա պունտան թէչէքքի իթմէզ խտին :

Զքնտանճը.—Խա՛յր, էֆէնտիմ, զավալը՝ հիչ պիր վազըթ իշթիքեա իտէճէք հալտէ պուլունմատըղքնտան պաշգա, պանա բէք չօգ հիքեայէլէր նազլ իտէրէք էյլէնտիրիր խտի : Հաթթա պիր կիւն զէվճէմ խասթալանըպ պունուն վէրտիկի մուալիճէ թէրթիպի իլէ սըհհէթ պուլտու :

Հէքիմ.—Ամմա եարտըն, պիղիմ էսնաֆտան խտի հա՛ (Միւտիրէ խիթապէն կիւլէրէք) էֆէնտիմ, աման, արթըգօնա կէօրէ տավրանքնըզ, ճէնաղէսինէ հիւրմէթլի պուլունմալը :

Միւտիր.—Գօրգմայքնըզ, էֆէնտիմ, էլիմիզտէն կէլտիկի դատար էն եէնի չուվալ հանկըսը իտէ օնուն իշիւնէ գօմաղա զայրէթ իտէրիղ : Նասըլ, պիր տէյէճէկինիղ գալը՛մը :

Զքնտանճը.—(Միւտիրէ խիթապէն) էֆէնտիմ, չուվալա գօնուլտուղու վազթ պուրատա պուլունմանըզ լազը՛մ մը սըր :

Միւտիր.—Էօյլէ եա՛, էօյլէ եա՛. հէմ հայտէ չարուգէտին պաղալըմ, պէն պէօյլէ եերտէ չօգ էյլէնէմէմ :

Եինէ կիթալիէր կէլտիլէր. պիր ազ սօնղրա պիր պէզ աչըլըյօր կիպի օլտու, գարեօլա կիւրիւլաէտի. Տանթէսին պաշը իւզէրինտէ պուլունան թաշը պիր ազըր եիւք գարտըրան ատէմին այաղը պասըյօր կիպի կէլտի, վէ եիւնէ կէօյա իւզէրինէ պիր ազըր եիւք գօնուլուր կիպի գարեօլա կիւրիւլաէտի :

Միւտիր.—Ագչամ հա՛ :

Պիր զապիթ.—Տուվա օգունաճա՞ղ մը :

Միւտիր.—Միւմքինի եօգ. տիւն բարազ կէլտի, սէքիղ կիւն իզն խսթէտի, վէրտիմ կիթտի : Քէնտինէ կէրէք խտի խտէ, եա տիւն էօյլէ խտի, եա սէքիղ կիւն տահա պէքլէյէ խտի :

Հէքիմ:—(Պու էսնաֆըն քեաֆֆէսինտէ տէրքեար օլան իթիզատարզլըզլա) Ատամ սէն տէ, քէյֆինտէ օլ քէնաթիսի տէ բարազ տէյիլ մի խոխ եւ, հիչ Ալլահ բարազը ճէհէնէմէ կէօնաէրիբ մի:

Պու գապա շագայա գահգահա իլէ կիւլտիւլէր, ձէնազէ քէֆինլէնտիքտէն սօնդրա միւտիթ թէքրար իթաթի:

—Պու ազչամ, անյատընը՞զ մը:

Զքնտանճը.—Սաաթ գաչտա:

Միւտիթ.—Սաաթ օն, օն պիրտէ:

Զքնտանճը.—Եանընա պէքճի գօյալը՞մ մը:

Միւտիթ.—Իգթիզա իթմէզ, սազ իմիչ կիպի գարույու գարա, եթթիչիթ:

Իսալզ եիւրիւմէյէ պաչլատը, շամսթա կիթաթիքճէ ուզազլանտը: Գարու գարանըպ անախթարըն քիլիա իչինտէ չէվրիլտիկի իչիտիլտիքտէն սօնդրա, օտանըն իչինէ հագիդի պիր մէզար սիւքիւթիւ տիւշաիւ:

Օ վազըթ ճանիէս թաշը գալտարըպ պաշընը տէլիքտէն չըգարտը, վէ էթրաֆընա պապարգտա քիմնէ գալմամըչ օրտուզունու անլայըպ տէլիքտէն չըգտը:

20.

ԻՅ ԳԱԼԷՍԻՆԻՆ ՄԷՉԱՐԼԸՂԸ.

Բէնչէրէտէն տէրունի զքնտանա տուխուլ խոն զքյաթ խաֆի վասէթասըյլա պիր գապա պէզտէն մամուլ զայէթ պօլ պիր չուվալ իչինտէ եաթազըն պօյլու պօյլունա ուր ուզուն եաթմըչ պիր ինսան չէքլի կէօրտիւ: Պու չուվալ զքնտանճըլարըն պահալը օլմատըղընը պունտան էվվէլքի պապատ անլաթտըզլարը քէֆին խոխ:

Եանի արթըզ հայաթքնտան իւմիտ գալմամըչ խոխ: Եիմուխտէն պու քէֆին Փարիա իլէ ճանիէսին պէյնինէ չէքիլմիչ պիր բէրտէի իֆթիրազ օլուպ, կէօյա էօլմէտէն տահա էօթէյէ պագմազ իչիւն աչըզ գարսըչ օլան օ իրի իրի կէօլլէրի պիլէ կէօրիւլէմէզ խոխ Արթըզ օ զայպտաթի չէյլէրի պիլիպ, պունճա մէֆգուտ էտէվաթը կըճատ խոն հիւնէրլի էլլէրի իսթէմէնին իմքեանը եօզ խոխ:

Օ գատար սէվախիկի վէ օ գատար վագթ պերայեր կէ-
չինմիչ վէ սայէսինատ պունճա մալիւմամ քեսպ իթմիչ
օլաուզու ուսթատը Թարիա իամինտէն պաշղա Տանթէսին
ազլընտա ետտիկեար օլարագ հիչ պիր շէյ գալմատը :

Պու միւլաՀազալարը իտէրէք Ծանթէս ճէնազէնին
եաթաղք իւզէրինէ օթուրուպ տէրին վէ աճը քէտէրլէրէ
միւթաղրագ օլուր իտի :

Եինէ եալընրզլը՛գ, եինէ սիւրլիւթ, եինէ մահվիյէթ.
պու հալի շէքմէտէն իտէ Թարիա կիպի կիտիպ ահվալք
ալէմի ճէնապը Հազտան սիւվալ իթմէք էվլա տէյթլ
մի, ամմա պիր ազ ազրը վէ զահմէթ շէքիլէճէքմիչ, նէ՞
օլուր :

Ծանթէս իշթէ պու ֆիքիլլէրէ սարարագ, Թարիա իլէ
իլք կէօրիւշտիւկիւնտէն պիր գաշ կիւն էվվէլ հայաթը-
նա իթթամ վերմէյէ տաիր օլան գարարը եինէ ազլընա
կէլէրէք, շէօյլէ տէր իտի .

Վէվվէթ, էօլմէլի ամմա նասըլ էօլմէլի . . . տիմէսի
գօլայ . . . չու գարունուն արգասընտա տուրմալք, իպթի-
տա իշէրի քիմ կիրէր իտէ, պօղազընա շէօքիւպ պօղմա-
լը . . . ամմա սօնղրա պէնի տէ էօլտիւրիւրլէր իմիչ, նէ՞
օլուր :»

Հալպու թի ճէսիմ ֆուրթունալարտա վուգու պուլ-
տուզու կիպի պէօյիւք քէտէրլէրտէ տալի վարթա իքի
իքի տալ կանըն արասընտա պուլունտուղունտան, օ բիւ-
վայ գաթիլ էօլիւմիւնիւ իթթիյարէ միւթէճատըր օլամա-
յարագ, տէրհալ պիր հարարէթլի սէրպէսիյէթ արզու-
տունա տիւշտիւ վէ տէտի .

— Էօլէյլիմ մի, շիմտիյէ գատար նի՞չիւն եաշատըմ,
նի՞չիւն, օ գատար մէշազգաթ շէքտիմ քի շիմտի էօլէյլիմ.
պիր գաշ սէնէ էվվէլ էօլէմ, նէ իտէ նէ իտի . շիմտի
քէնտի նէֆսիմէ սալի գատտ իթմէք՝ զալիմ թալիիմէ
եարտըմ իթմէք օլմա՞զ մը : Խայր, էօլմէմ, սօնունա գա-
տար չարքշաճաղթմ, էլ իմտէն գարաքրաղթմ հայր սա-
տտէթիմի եինէ պուլաճաղթմ : Ինթիզամ ալաճագ տիւշ-
մանլարըմ օլաուզունա, վէ պէլքի տէ էյլիք իտէճէք
տօսթլարըմ պուլունտուղունու ունութմազ գուհպէլիք տիր-
ֆագաթ եա՛ պու գընտանտա էպէտի գալքրսամտա, պէ-
նի տէ Թարիայը չքգարարգլարը կիպի չքգարքրլար իտէ . . .

Պու սէօղ իւ տէր տէմէզ Տանթէս՝ կէօյա ազլընա ան սըզըն իծրասը զօր վէ իծրասընտա տա չօղ մուխաթմարա պուլունան պիր ֆիքիր կէլէն ատէմ՝ կիպի տօնտու, վէ կէօղլէրի պիր նօղթայա տիքիտի դալտը ։ Տէրազապ սյաղա դալգըպ պաշը տէօնմիւշ կիպի էլինի արնընա կէօթիւրէրէք, օտանըն իշինտէ պիր գաշ քէրրէ տօլաշտը վէ նիհայէթ կէլիպ եաթաղըն էօնիւնտէ պիր ազ թէվազգուֆլա «Աման, եա՛ Րապպի, պու ֆիքրի պէնիմ ազլըմա իլհամ իտէն սէն միսին, մատամ՝ քի պուրատան էօլմէքսիլին չըզըլմայօր, էօլիւլէրին եէրինէ կէշէլիմ» տէտիքտէ, վազթ միւրուր իտէր իտէ պէլքի նիյէթիմտէն վազ կէշէրիմ՝ զօրգուսուլլա Փարիանըն պուչաղընը ալըպ չուվալըն օրթասընտաքի տիքիշի սէօքտիւ, մէյթի չուվալտան չըգարըպ քէնտի օտասընա կէօթիւրտիւ, վէ եիւզ իւնի տուվարտան թարաֆա չէվիքէրէք եաթաղընա եաթըրաք, վէ քէնտինին կիծէ պաշընա սարտըզը պէզ բարչաօընը էօլիւնիւն պաշընա սարըպ օ պուզ կիպի տօնմուշ արնընտան պիր տահա էօրտիւ ։ Օ չալըշըպ դարատամատըզը կէօղլէրի պիր տահա դարամաղա ուզրաշտը իտէ տէ, գաբատամայաճաղընը անլայարազ, եօրկանը իւղէրինէ էօրթէրէք տէլիկէ կիրիպ եաթաղը եինէ եէրինէ չէքտի, վէ օ պիր զընտանա կէշտիքտէ օճաղըն իշինտէքի թաշըն ալթընտան իյնէ իրլիկի ալըպ չուվալըն իշինտէ չըպլազ օլտուզու կէօրիւնսիւն իշիւն էսքի բուպալարընը չըգարարազ մէյթին պուլունտուզու հալտէ չուվալըն իշինէ կիրիպ պիր ազ էվվէլ սէօքմիւշ օլտուզու տիքիշի իշէրտէն տիքտի ։

Օ տազիգատա զընտանճը իշէրի կիրէ իտի, միւճէրրէտ պունտն եիւրէք չարքընթըսընը տույար իտի ։

Տանթէս՝ զընտանճընըն աղշամ վիզ իթասընտան սօնրա պու նիյէթինի իծրայէ պաշլայապիլիք իտի իտէ տէ, միւտիք դարարը թէսպիլ իտէր տէ ճէնաղէյի տէտիկի սաաթտան էվվէլ գալտըրթտըրըր վէ օ հալտէ պիւթիւն իւմիտլէրի զայպ օլուր զօրգուսուլլա պէքլէմէտի, հէր հալտէ քէնտի գարարընը վէրմիշ վէ մուաթիսէրէն եարաճազընը տա չու եօլտա դուրմուշ իտի ։

Մէզարճըլար կէօթիւրտիւքլէրի էնտտէ մէյթ օլմաշըպ սազ ատէմ՝ օլտուզունու ֆարգ իտէրլէր իտէ, հայ-

րէթլէրինտէն ազբլլարընը պաշարընա թօրլամազ սըղըն տէր հալ էլինտէրի պուշագլա չուվալը եբրթըպ խէվֆ ու հաշխէթլէրինտէն պիլ խթիֆատէ գաշմաղը, վէ էկէր թուծմաղա շալըշաճաղ օլուրլար իսէ, էլինտէրի պուշագլա էօրլուրմէկի գուրմուշ խտի: Ետիստ սաղ օլուրլունու ֆարգ իթմէյէրէ.ք կէօթիւրիւպ մէզարա կէօմէրլէր իսէ, իւզէրինի թօրրազլամալարընը պէ.բլէյիպ կիճէ օլմասըյլա մէզարճըլար արգալարընը տէօնտիւկիւ պիրլէ, թօրրաղը սըրթը իլէ գալարըրըպ չըղմայը թասամիմ իյլէմիշ իտի, զիւրա իւզէրինէ չօղ թօրրազ աթմայաճաղարը մէմուլինտէ իտի:

Եօղ, պիլա.քս մէմուլունուն խիլաֆը օլարագ մէզարը տէրին գազմըշլար վէ թօրրաղը տա զիյաստէ աթարլար իսէ, հէր հալտէ նէթիճէսի էօլիւմ տէյիլ մի, մէշագղաթտան օլուն գուրթուլուրում տէր իտի:

Տանթէս էվվէլիսի կիւնտէն պէրու եէմէ.ք եէմէմիշ իսէ տէ, գարնը աճ տա տէյիլ վէ պուլունատուզու մուխաթարա հալինտէ աճլըղընը տիւշիւնմէեէ վազթը պիլէ եօղ խտի: Տանթէսին պու արալըղտա եալընըղ պիր գօրգուսու վար իտի, եանի աճապա զընտանճը եէմէյիմի սաաթ եէտիտէ կէօթիւրաիւկիւնտէ հիյլէնին ֆարգընա վաղըր մը տէյու գօրգար իտի. ֆազաթ է.քսէրիյա կէրէ.ք մերագ վէ կէրէ.ք եօրկունլուղլա զընտանճը կէլտիկինտէ, եաթագընտան զըմըլտանմատըղը վաղը օլուր, վէ պու սըրալարտա զընտանճը եէմէյինի մատանըն իւզէրինէ գօլուպ հիշ պիր սէօղ սէօյլէմէ.քսիղին կիթտիկինի իւմիտ իտէր իտի իսէ տէ, ա.քսի օլաճաղ եա, ատէթինին խարիճինտէ օլարագ եա օ կիւն զընտանճը պիր շէյ սէօյլէր տէ Տանթէսին ճէվապ վէրմէտիկինի կէօրէրէ.ք եաթագա եազլաշըպ մատտէյի անլասա՞ խտի . . .

Ազամըն սաաթ եէտիսի եազլաշտըղճա Տանթէսին խալէճանը արթար, պիր էլինի եիւրէկինին իւզէրինէ գօյարագ շարընթըսընը թէս.քինէ շալըշըր, վէ օ պիր էլի իլէ տէ ալընտան ազան թէրի սիլէր իտի: Վազթ վազթ պիլթին վիւճուտունա թիթրէմէ կէլէրէ.ք եիւրէկինի ի.քի բարլա պուզ արասընտա սըղայօրլար կիպի հըսս իտէր իտի: Պու էսնատէ սաաթլար կէշիպ իֆ գալէսինին իշինտէ հիշ պիր կիւրիւլթիւ իշիտիլմէղ իտի: Պու շէյտէն Տանթէս

գօրգունուն էն պէօյիւկիւնիւ ակթլաթարղընը անլայըպ իւմիտլէնմէկէ պաշլասար : Նիհայէթ միւտիրին աէտիկի սասթմտա նէրախլանտէ այազ բաթըրտարը իշխտիրտիքտէ, օ ազիմ մուխասթարալը տաղիգանըն կէրտիկինի անլայըպ պիւթիւն ճէսարէթինի թօրլատը վէ նէֆէսինի հապս իտուպ միւմքին օլսա իտի, նապզընըն շարքընթըլարընը տախի թէսքին իաէճէք իտի :

Գարու աշըլտըգտա գընտանըն իշինէ իաֆիֆ պիր այտընլըդ եաշըլտը, վէ չուվալըն արտաքնտան Տանթէս իքի ոտէմին եաթաղա եազլաշտըլարընը վէ տիկէր պիրիսինին գարուտա տուրուպ պիր ֆէնէր թութտուզունու կէօրտիւ : Եաթաղա եազլաշան աաէմէրին պիրիսի չուվալը պաշ թարաֆտան վէ օ պիրիսի այազ ուճունտան թութտուլար :

— Ամմա աղբը հա՛, օ գատար զայիֆ կէօրիւնիւր իտի տէ . . . պազա՛մընըն շու իխթիլարս :

— Իխթիլարլատըդճա քէմիքլէր աղբըլաշբը տէրլէր :

— Տիւլիւմիւնիւ եարտը՞ն մը :

— Տիւլանէ՛միլիմ՝ տէ իւղէրիմէ նաֆիլէ աղբըլըդ եիւքլէտէյիմ՝ օրատա եարարբմ՝ :

— Բէք էյի, էօյլէ իսէ հայտէ պազալըմ՝ :

Տանթէս պու տիւլիւմ սէօղիւնտէն պիր շէյ անլայամատը : Պու ուֆազ միւքեալէմէտէն սօնդրա մէղարճըլար Տանթէսի գալարըըպ թապութուն իւղէրինէ գօտուլար : Պու էննատէ Տանթէս քէնտիրինէ էօլիւ շէքլի վէրմէք իշիւն տօնմուշ կիպի տուրուր իտի : Նիհայէթ թապութու օմուղլարընա ալըպ, ֆէնէրլի էօնտէն, արգասընտան մէղարճըլար նէրախլանտէն չըգաթըլար :

Կիճէնին սէրթ վէ սուգ հալասը Տանթէսին եիւղիւնէ պիրտէն պիրէ վարտուգտա հէեէճան թէեսիր իթտի :

Մէղարճըլար եիրմի տարմ գատար եիւրիւտիւքտէն սօնդրա, թապութու եէրէ էնտիրաիլէր վէ պունլարըն պիրիտի տըրըլըպ կիթտի : Տանթէս մէրղումուն գունտուրալարընըն սէսինտէն ուղալանտըղընը անլատը վէ աճապա նէրէտէյիմ տիլէ տիւշիւնմէքտէ իքէն, եանընտտ գալմըշ օլան մէղարճը «հէրիֆ, կէրչէքտէն աղբըրիմիշ պէ» տիլէրէք թապութուն քէնարընա օթուրտու :

Տանթէս իպթիտա չուվալը եբրթըպ գաշմաղը գուր-

մուշ խտի, ամմա պիր ազ տահա պէքլէմէսինի միւնա- սիպ կէօրտիւ :

Պիր ազ սօնդրա «էչէք հէրիֆ, ֆէնէրի շուրայա թութ- սանա, գարանլըգտա նա՛սըլ պուլայրմ.» տէյու այրըլըպ կիթմիշ օլան մէզարճընըն սէսի իշխտիլտի :

Տանթէս քէնտի պաշընա «աճապա պունուն արատը- Ղը գազմա՛ մը տըր, նէ՞ տիր» տիյէրէք տիւշիւնիւպ տուրմագտա իքէն, մէզարճը «հա՛, իշթէ . . . » տիյէրէք պաղըրմասընտան, օ արատըղը նէ իսէ պուլմուշ օլտու- ղունու անլատը :

Պու թապուլթուն քէնարընտա օթուրան մէզարճը.— էլհամտիւլլահ, պուլտո՞ւն մու :

—Բարազ էֆէնտիյի պիր ազ պէքլէթտիք ամմա, տօղ- րուտու պուլտուղում պէքլէտիկինէ տէյէր.» տիյէրէք թա- պուլթա եագլաշըպ Տանթէսին եանընա աղթը պիր նէսնէ գօյուպ այաղընա սըգը սըգը պիր իր պաղլատը :

Օ պիր մէզարճը.—է՛յ, եարտը՞ն մը տիւշիւմիւնի :

—Հէմ տէ էյի եարտըմ, քէյֆինտէ օլ :

—Էօյլէ իսէ հայտէ պագալըմ. . . ա՛րշ :

Եինէ թապուլթու օմուզլարընա գալտըրտըլար :

Պիր էլլի ատըմ գատար տահա եիւրիւտիւքտէ, եինէ տուրտուլար, պիր գարու աչըլտը, եինէ եիւրիւմէեէ պաշլատըլար. իլէրուլէտիքճէ գայալարըն իւզէրինէ չար- րան տէնիզ տալկալարընըն շամաթասը աչըգ աչըգ իշի- տիլիր իտի :

Մէզարճընըն պիրի.—Հավա ֆէնա, վա՛յ տէնիգտէ օ- լանլարա :

Օ պիրիսի.—Էվվէթ, գօրգարըմ՛ բարազ էֆէնտինին բուպալարը բալանըր :

Իքիսի տէ գահգահա իլէ կիւլտիւլէր. Տանթէս շա- գայը անլամատը իսէ տէ, գօրգուսունտան սաշլարը իւր- բիւրտի :

Մէզարճը.—Իշթէ կէլտիք :

Օ պիրի.—Պիր ազ տահա ուզաղա կիտէլիմ, պիր ազ տահա. ունուլթտո՞ւն մու, օ պիր տէֆաքի եարը եօլտա գայալարըն իւզէրինտէ գալմըշ տա էրթէսի կիւն միւտիր- տէն թաազիլը իշիթմէտիք մի :

Տէօրթ պէշ ատըմ տահա եօգուշ չըգար կիպի կիթ-
տիքտէ, թապութու տէֆա էնտիրտիլէր :

Պիրիսի չուվալը պաշ թարաֆընտան, օ պիրիսի տա-
խի գըշ թարաֆընտան թութուպ դալաբըրաբլար վէ սալ-
լամազա պաշլատըլար, վէ պիր, իքի, իւշ տէյէրէք աթ-
տըլար :

Օ անտէ Տանթէս քէնտինի պօշ պիր մահալէ աթտըգ-
լարընը վէ սիւրաթլա էնիշինտէն այաղընա զայէթ աղբը
պիր շէյ պաղլամըշ օլտուգլարընը անլատը, վէ եարա-
լանմըշ դուշ կիպի հավատան տիւշէր, վէ տիւշտիւկի եէ-
րին նէ օլտուղունու վէ տիւշտիւքտէ նէ օլաճաղընը պիլ-
մէտիկինտէն, եիւրէյի պուգ կիպի տօնար, վէ ինտիքճէ
ինէր, պիթիպ թիւքէնմէտիկինի կէօրիւր, վէ հէր նէ գա-
տար օ աղբըլըղըն սիւրաթըլա տիւշէր իսէ տէ, եինէ պիր
սանիյէսի պիր ասրա պէտէլ կէլիւր իտի : Նիհայէթ պիր
գօրգուլու շամաթա իլէ պուգ կիպի սօուգ պիր սույուն
իշինէ օգ կիպի սարլանտըղընը տույտուղու անտէ, խէվֆ-
լէ շէտիտէն պիր հայգըրտը վէ պու սէս սույուն գա-
րանմասըլա զայպ օլտու :

Մէկէր Տանթէսի տէնիզէ աթմըշլար, վէ այաղընա
պաղլամըշ օլտուգլարը օթուղ ալթը քիլօկրամիըգ կիւլէ
քէնտինի տէնիզին տիպինէ գատար չէքիպ կէօթիւր-
մէքտէ իտի :

Իֆ գալէսինին մէզարըղը տէնիզ տիր :

21.

ԹԻՊՈՒԼԷՆ ԱՏԱՍԸ.

Տանթէս տիւշմէսինտէ սերսէմլէշմիշ, վէ սուտան պու-
նալմըշ օլարապ, նէֆէսինի զապթ իտուպ սաղ էլինտէ
հազըրլամըշ օլտուղու պուշապ իլէ տէրհալ չուվալը եբըթ-
տը վէ գօլլարընը վէ պաշընը չըգարաբ իսէ տէ, այա-
ղընտաքի պաղլը օլան կիւլէյի եիւզէրէք սույուն իւզէ-
րինէ չըգարմագ էմէլիլէ չէքտիկի զահմէթլէր պէյհուտէ
օլարապ պիլաքիս օ աղբըլըղ քէնտինի տէնիզին տիպի-
նէ գատար չէքիպ կէօթիւրմէքտէ իտի : Օ զէման պէլի-

նի է յիս այսպէսն ապազ օլան իրի արայքս պուլ-տուգտա, հէման պողուլմն րատտէլէրինատէ իրի քէսէ-րէք, պիր գուլվէթլի թէրմէ իլէ սուլուն եիւզիւնէ չը-գապիլտի, վէ սահիհէն քէֆինի օլմասը ազ գալմըջ օլան չուվալը մահուտ կիւլլէ տէնիղին տիպինէ չէքիս կէօ-թիւրտի :

Տանթէս սուլուն եիւզիւնէ չըգըպ նէֆէս ալտըգտա, կէօրիւրլէր գօրգուսուլլա թէքրար չըգտըզը եէրտէն տա-լըպ էլլի ատըմ գատար սուլուն իչինտէ կիթաիքտէն սոնգրա եինէ պաշքնը չըգարտըգտա, հավա դարանլըզ վէ ֆուրթունալը վէ ըիւզ կեարըն թազեիղիլլէ պուլուլթ-լարըն սիւրաթլա գօշտուղունու, վէ սէմանըն պազը ա-չըգ մահալլէրինատէ մինէ իւզէրինէ վազ օլունմուչ էլմաս թաչ կիպի պիր ելլտըզ բարլատըզքնը կէօրտի :

Էօնինտէ տէնիղի նիհայէթսիզ վէ տալկալը, վէ պօ-րանըն շիտտէթինտէն եիւզիւ քէօրիւքլէնիլը, վէ արգա-սընտա տէնիղտէն վէ կէօք եիւզիւնիւն դարանլըզքնտան տահա գօրգուլու նէֆրէթլի խայալ կիպի պիր գայա իւ-ղէրինէ պինա օլունմուչ օլան իֆ գալէսի՛ ալքնը եինէ գարմադ իսթէեէրէք տէվ կիպի իւղէրինէ է յիլլը վէ է-լինի ուզատըր կիպի կէօզիւնէ կէօրիւնիւր իտի, վէ օ գա-յանըն էն եիւքսէք նօգթասընտա պիր ֆէնէրլէ իքի ին-սան չէքլի ֆարգ, վէ պունլարը խէվֆլէ տէնիղէ է յիլիս պիլնէմէք իչիւն ուզար զանն իթաի : Ճիլհագիգա մէզար-ճըլար Տանթէսին տիւշտիւկիւ էսնատէ չըգարտըզը սէսի իչիթմիլջ օլմալարը իհթիմալ իտի, օ սէպէպտէն եինէ սույա տալըպ խայլիճէ տահա տէնիղին իչինտէ կիթաի :

Մուգատտէմա տալկըճլըգ ֆէննինտէ օլան մէհարէ-թի քէնտիսինէ էքսէրիա աֆէրին վէ թահսին իթաիքէ-րէք Մարսիլեանըն էն է յի տալկըճը իւնվանընը գազան-մըջ իտի :

Պու տէֆա սուլուն եիւզիւնէ չըգտըզքնտա ֆէնէր զայս վէ հանկը ճիհէթէ կիթմէք լազըմ իտուկինի միւ-լահազա վաճիս օլմուչ իտի :

Իֆ գալէսինէ էն եագըն Բաթօնօ վէ Բօմէկ ատալարը վար իտէ տէ, կէրէք պունլար վէ կէրէք Տօմ առասը սէ-քէնէտէն խալի օլմատըզքնտան, թուլթուլմա մախաթա-րասը տէրքեար օլմազլա, մէզքիւր ատալարա ազիմէթ-

տէն սարֆը նազար իտէրէ.ք, էհալիտէն խալի վէ մու-
խաթարա գօրգուսունտան պէրի վէ պուլունտուզու մու-
հալտէն պիր ֆարսախ մէսաֆէսի օլան թիպուլէն վէ եա
Լքմէր ատալարընտ կիթմէ.յի թասմիմ՝ էյլէմիշ իսէ տէ,
կիթտի.քճէ արթմագտա օլան գարանլըզ իչինտէ օ ատա-
լարը տախի պուլապիլէճէկիննէ շիւպհէլի իտի :

Օ անտէ Բլանիէ ֆէնէրինին ուզագտան եըլտըզ կիպի-
բարլատըզընը միւշահէտէ, վէ օնա տօղրու եիւզտիւլի
հալտէ թիպուլէն ատասընը պիր ազ սօնդրա պուլաճա-
ղընը միւթալէա էյլէտի իսէ տէ, մարիւզզի.քր ատա-
պուլունտուզու մահալտէն պիր ֆարսախ ուզագտա իտի :

Ջընտանտա ի.քէն է.քսէրիա Պարիա պունուն թէնպէլ-
լիկինտէն նաշի քէնտինի պիւթիւն պիւթիւն հարէ.քէթ-
սիզլիկէ պրագտըզընը կէօրէրէ.ք, քէնտիսինի պէօյլէ
պէօյլէ թէնպէլլիկէ ալըշտըրաճագ օլուր իսէ պիր կիւն
ֆիրար էսնասընտա գուվվէթի քէսիլիպ պօղուլմա թէհ-
լի.քէսինէ տիւշար օլաճաղընը սէօյլէմիշ օլտուզունտան,
պու սէօղ սուլուն իչինտէ խաթրընա կէլէրէ.ք պիր խալի
սիւրաթլա եիւզիւպ գուվվէթինէ մագարրաթ կէթիթմիշ
օլտուզունու, վէ պիր թարաֆտան տա գօրգու՝ գուվվէ-
թինի արթըրտըզընը անլար, վէ օ սըրատա տուրուպ էթ-
րաֆա գուլագ վէրէրէ.ք տիյնէր իտի : Հէր նէ զէման պիր
իրի տալկանըն իւզէրինտէ պուլունսա նազարը տիդգաթ-
լա պագարագ, իւզէրինտէ պուլունտուզու տալկատան
եիւ.քսէ.ք կէօրիւնէն տալկալարը գօրգուսունտան կէօրա
քէնտիսինի թութմագ իչիւն կէօնտէրիլմիշ պիր սանտալ
գըյաս իտէրէ.ք եիւզմէ.քտէ սիւրաթը արթըրըր, վէ պու
սուրէթլէ գուվվէթինին շարուգ թիւ.քէնէճէկի մէմուլ օ-
լունուր իտի :

Պու հալ իլէ պիր սաաթ գատար եիւզտիւ.քտան սօնդ-
րա կիճէնին գարանլըզընտան իֆ գալէսի կէօրիւնմէզօ-
լուպ եէնիտէն պիր միւլահազայա պաշլատը :

— Պիր սաաթտան պէրու եիւզէրիմ՝ ֆագաթ ըիւզ-
կեարա գարշը կիթտիկիմտէն, սա.քին վագըթտա եիւզէ-
պիլէճէկիմին իւշտէ պիրինի եիւզտիւմ ֆարզ իտէլիմ : Է-
կէր իսթիդամէթ իւզրէ կիթտի իսէմ, թիպուլէն ատա-
սընտան ուզագ օլմամալըյրմ . . . լա.քին եա՝ իսթիդա-
մէթտէն շաշըրտը իսէմ . . .

Պուրայը տիւշիւնտիւկինտէ պիշարէ Տանթէսին քեա-
միլէն վիւճուտընա թիթրէմէ կէլտի . սույուն եիւզիւնէ
եաթբայ պիր ազ տինլէնմէք իսթէտի իտէ տէ, տէնիզ դա-
յէթ տալկալք օլտուզունտան , իճրասընա միւզթէտիր
օլամատըղընտան վէ պաշգա տիւրլիւ չարէսի գալմատը-
ղընը անլատըղընտան , սինիրլէրի շէքլիպ , գօլլարը
եօրկունլուգտան գըմըլտանամայրպ գալընճայա գատար
եիւզմէկէ գարար վէրիպ , պու գաթի իւմիտ քէնտիսինի
ճանլանտըրարագ եիւզմէքտէ սիրաթընը արթըրար :

Պիրտէն պիրէ պաշք իւզէրինէ պիր սըգ գարա պու-
լութ էնէր կիպի զանն , վէ օէննատէ տիզինտէ պիր շէ-
տիտ սըգը պուլունմասըլլա գօրգուտունտան թատավվու-
րաթընը տախի ղայպ իտէրէք , պու տիզինէ տօգունան
շէյի պիր թիւֆէնք գուրշունու վէ թիւֆէնքին սէսինի
օանտէ իշիթմէք մէմուլլիլէ պէքլէմէքտէ իքէն , էլինին
տախի պիր գաթք նէսնէյէ տօգունտուզունու կէօրիւնճէ
գարայը պուլմուշ օլտուզունու անլայրպ , այագլարընը
թօրլայրպ եէրէ պատը : Նիրմի ատըմ՝ գատար էօթէտէ
կէօյա ամէշ քիւմէլէրի թաշ քէսիլմիշ կիպի ղարիպիւշ-
շէքլ պիր թագըմ՝ գայալար միւշահէտէ էյլէտիքտէ
թիպուլէն ատասը օլտուզունու անլատը :

Տանթէս գարայա չըգտըղընտա ճէնապը Հագգա թէ-
շէքքիւրլէր իտէրէք , կիտուպ պիր գայանըն իւզէրինէ
ուզագտա սանքի օ վագթա գատար քէնտիսինի սայա
էօյլէ պիր եումուշագ շիլթէ իւզէրինտէ եաթմամըշ զանն
իթտի , վէ հէր նէ գատար տա րիւզկեար շէտիտ վէ
ֆուրթունա գուվվէթլի վէ եաղմուր տախի պաշլամըշ ի-
տի իտէ տէ , եօրկունլուգտան թագաթք քէսիլմիշ օլա-
րագ կէօզլէրի գարանըպ մէմուլլինին խիլաֆընտա օլան
պիր էյիլիկէ նաիլ օլմուշ պիր ատէմ կիպի ըահաթ օլուպ
րուհու պիտար օլարագ ճիսմի ույուտու :

Պիր սաաթ գատար ույուտուգտան սօնըրա պիր շէ-
տիտ կէօք կիւրիւլթիւսիւ իլէ շիտտէթլէ պօրա պաշլա-
յարագ վագթ վագթ կէօք եիւզիւնտէ եըլան շէքլինտէ
ալըլարագ օ գօրգուլու տալկա վէ պուլութլարք Տանթէսէ
կէօսթէրիր իտի : Տանթէս՝ պուլունտուզու թիպուլէն ա-
տասընըն չըպլագ օլուպ , սըղընաճագ հիշ պիր մահալի
օլմատըղընը պիլիր իտի : Պօրա քէսիլիպ տէնիզ պիր ազ սա-

քինլէնտիկինտէ , Լըմէր ատասընա կիթմէ յի գուրտու , զի-
րա օ ատա Թխպուլէն ատասընտան կէնիչ օլտուղունտան ,
սքղընաճագ պիր մահալ պուլասպիլէճէկինի իւմիտ իտէր
իտի :

Պունու գուրտուգտան սօնղրա , պիր գայանըն ալթը-
նա չէքիլտի , վէ օրատա պէքլէմէքտէ իքէն , կիթտիքճէ
ֆուրթսնանըն գիյատէլէշտիկինի , վէ պաշք իւղէրինտէքի
գայանըն , պօրանըն շիտտէթինտէն սարսըլտըղընը հըսա ի-
տէր , վէ սահիլէ չարբան տալկալարըն սուլու քէնտինէ գա-
տար չէքիլտի կէլիր , վէ հէր նէ գատար տա թէհլիքէտէն
խալի պիր մահալտէ պուլունտուղունու պիլիր իտի իտէ տէ,
եինէ պաշք տէօնիւպ կէօղլէրի գարաբըր իտի , զիրա իւ-
ղէրինտէ պուլունտուղու ատա տէրեայէ զարգ օլմագ իւղ-
րէ պուլունան պիր սէֆինէյէ պէնղէր իտի : Յ վագթ եիր-
մի տէօրթ սասթտան պէրու հիչ պիր չէյ եէմէմիչ օլտու-
ղունտան , գարնը աճ վէ սուսուղ օլտուղու խաթընա կէ-
լէրէք , պիր գայանըն գօվուղունտան պիր ազ սու ալքպ իչ-
մէքտէ իքէն , եէնի պիր շիմէլէք այտընլըղընտա Լըմէր ա-
տասըլա Գրօագիլ պրունու արասընտա , եանի քէնաինէ
պիր բուպ ֆէրասիս գատար մէսաֆէտէ պիր ուֆագ պա-
լըգճը կէմիտի բիւղկեարտան թագելիգ իլէ տալկալարըն ա-
բասընտա զայպ , վէ պիր սանիլէ սօնղրա զահիր , վէ ա-
ճայիպ պիր սիւրաթլա քէնտիսինէ տօղրու կէլմէքտէ օլ-
տուղունու կէօրտիւկիւնտէ պագ քրմագ իսթէմիչ իտէ տէ ,
մէգքիւր կէմինին խէլասը նամիւմքին օլտուղու ճիհէթլէ
թէլաշ կլլէմէտի նաֆիլէ օլտուղունու պիլիպ սիւքիւթ իթտի

Տիկէր պիր շիմէլէք վասէթասըլա պու կէմինին իչին-
տէ տէօրթ ստէմ կէմինին տիրէքլէրինէ վէ քէնարլարը-
նա վէ տիկէր պիրիտի տախի գըրըգ աիւմէնէ սարքլըլ
օլտուղլարընը կէօրտիւ : Պու ստէմէր տէ էլպէթ քէն-
տիսինի կէօրմիւշ օլմալք , զիրա սէտալէրի Տանթէսին
գուլաղընա կէլիր իտի : Տիրէկին իւղէրինտէ պիր եըր-
թըգ եէլքէն բարչասը շիտտէթի հավա իլէ չարբմագտա
իքէն , պիրտէն պիրէ սնըն տախի պաղլարը գօրուպ կէ-
ճէնին գարանլըղընտա զայպ օլտու , վէ օ անտէ գօրղու-
լու պիր եարքլմա շամաթտար վէ «ամա՛ն , էօլիւյօրուղ» սէ-
տալարը Տանթէսին գուլաղընա վասըլ օլունճա , գայայա
սարքլըպ տէրեաէէ պագտըղք հալտէ , պիր շիմէլէլին այ-

տընլըզընտա , կէմինին գըրըլըբը պաթմըզ վէ բարչա-
լարընըն սուլուն եիւզիւնտէ եիւզմէքտէ վէ պունլարըն
արաաընտա գօլլարընը սէմայէ գալարըմը ինտանլար շա-
պալամագտա օլտուղունու կէօրմէսիյլէ հէման գայանըն
ուճունա գատար կէլէրէք գուլագ վիբուպ տիյնէտի , վէ
էթրաֆա նաղարը տիգգաթլա պաղըպ թահարրի էյլէտի
խէ տէ , արթըգ բիւզ կեար վէ տալկալարըն շիտտէթլի
կիւրիւթիւսիւնտէն պաշգա պիր շէյ իշիտուպ կէօրէմէտի :

Եավաշ եավաշ բիւզ կեար քէսպը սիւքիւնէթ իթմէյէ ,
վէ պուլութլար եաղմուրտան թահվիլի բէնք իտէրէք
ղարպա տօղրու եուվարլանըպ կիթմէեէ պաշլատըլար .
բէնկի մինտի ասիւման՝ էլմաս կիպի միւնէվվէր եբլարըզ-
լարլա զիյնէթֆիշան օլարագ , պիր աղ սօնղրա ճիհէթը
շարգըն ուֆուգու իւղէրինտէ զուհուր իտէն գավը ալ՝
գըյաի լալի իլէ գօշուպ կիտէն տալկալարըն գար կիպի
քէօրիւքլիւ թէրէլէրինի ալիւլալ էյլէր , եանի պու
հալ թուլուք ֆէճըր սաարըգ մուգատտէմէսինէ պիր տէ-
լիլ իտի :

Ճանթէս՝ պու ալամաթը աղ իմիւշ շանըն բույէթ ու թա-
մաշաքնտա կէօյա իլք տէֆա կէօրիւյօրմուշ կիպի հայ-
րան գալար . ֆիլհագիգա իֆի գալէսինէ կիրէլիտէն պէ-
րու կէօրմէմիշ օլտուղունտան , հէման ունութմա տէրէ-
ճէսինէ կէլիշ իտի : Եիւզիւնիւ իֆի գալէսինէ տօղրու
չէվիբիպ կէօղիւ իլէ հէմ՝ Լքմէր ապաաընը վէ հէմ տա-
լի տէնիղի թէֆթիշ իթմէյէ պաշլատը : Պու վագթ տէ-
նիղին եավաշ եավաշ սաքինլէնտիկի վագթ վէ սապա-
հըն սաաթ պէշ բատտէլէրի իտի :

Շիմտի Ճանթէս՝ իքի իւշ սաաթտան սօնղրա , զընտան-
ճընըն՝ օտաաընա կիրիպ Ֆարիանըն մէյթինի քէնտինին
եաթաղընտա պուլուպ հիյլէյի անլայարագ քէնտիտինի
արամաղա պաշլաեաճագլարընը , վէ պուլամատըգլարը հալ-
տէ , տէլիկի քէշֆ իթտիքլէրինտէ քէնտինի տէնիղէ տ-
թան ստէմլէրէ սիւվալ իտուպ անլէր տալի տիւշտիկիւ
էնսատէ չըգարտըղը սէտայը իշիթմիշ օլտուղլարընտան ,
խաղէր վէրէճէքլէրինի , վէ ուղագտա օլամաեաճագը
տէրքեար օլմաղլա , տէրագապ սաքէր տօլու սանտալլա-
լը հէր թարաֆա արամաղա կէօնտէրէճէքլէրինի տիւ-
շիւնմէեէ պաշլատը , վէ պունտան պաշգա գալէտէն պիր

Թօք էնտախթը, յա պիր ֆիրար օլտուզունու էթրաֆա իլան, վէ աճ վէ չբալագ պիր քիմնէ կէօրիւնտիւկիւնտէ քիմնէնին գապուլ իթմէմէսինի թէնպիհ ու պէեան էյլէյէճէ. քլէրինաէն, Մարսիլեանքն զապթիյէ վէ չալուչարը քէյֆիյէթի անլայուպ պիւթիւն սահիլի տօլաշաճաղարը ճիհէթլէ, իշթէ հէմ գարատան վէ հէմ տէ տէնիզտէն մուհասէրէ օլտուգտա հալի նէյէ՞ միւնճէրը օլաճաղքնը, վէ աճ վէ սուսուզ օլարագ քէնտիսինի թէսլիմ իլէ եիրմի ֆրանգ գազանմագ արզուսունտա հէր պիր քէօյլիւնիւն րէյինտէ գալաճաղքնը անլատրգտա, արթըգ Տանթէսին նէ պիր ֆիքրէ վէ նէ տէ պիր գարարա իգթիտարը գալմամը իտի: Կէօղլէրինի իֆ գալէսինէ տօղրու չէվիրէրէք Տանթէս չէօյլէ տէտի:

— Աման եա Բապպի, հալա պու ճէֆալէր քեաֆի տէյիլմի, տահա շայանը մէրհամէթ օլմատրմմը. Իլահի, թէվֆիգին օլմատրգճա խէլաս օլամանեաճաղքմը պիլտիմ վէ հէր հալտէ րիզանա բազի օլտում: Աման եա Բապպի, սէն հալը բիւրմէլալքմա բահմ էյլէ տէ, պու պէլիյէտէն խէլաս իթ:

Պէօյլէճէ տուվա իթմէքտէ իքէն Բօմէկ ատապնքն ուճունտա Լաթին եէլքէնլի կէօյա տէնիզին իւզէրինտէ եիւզէր պիր գուչ կիպի պիր ճէնօվա չէքտիրմէսի կէօրիւնտիւ քի, Մարսիլեա լիմանքնտան չքգմըչ էնկինէ տօղրու ագբպ կիթմէքտէ իտի:

Տանթէս եիւզէրէք եարքմ սաաթտա պու սէֆինէյէ գատար կիտէճէկինի անլատր իսէ տէ, պատէլ իսթինթաղ ֆիրարի օլտուզունու անլայըպ տա կէօթիւրիւպ Մարսիլեայէ թէսլիմ էյլէրլէր տէյու գօրգար իտի. վէ նէ եալան սէօյլէյիպ վէ նա՞սըլ ալտաթմալք տէյու տիւչիւնմէքտէ իտի: Պու հէրիֆլէրին հէրսի կէօմրիւք գաչազճըլարը տրըլար, եանի պիր նէվի գուրսան տիմէք տիր քի, թիճարէթ ատը իլէ բուսումաթ վէրմէմէկէ չալքչըրլար: Արթըգ պէօյլէ հէրիֆլէր քէնտիլէրինէ հիչ պիր ֆաիտէսի օլմանեաճաղ պիր խքամէթի Տանթէսէ եարապիլրլէր մի իտի: Միւքեաֆաթ իւմիտիլլէ պիլաքիս կէօթիւրիւպ Մարսիլեայէ թէսլիմ իթմէլէրի տախի միւհթէմիլ իտի: Տանթէս պիր ազ տուրուպ պէքլէմէկի տիւչիւնտիւ իսէ տէ, տիւչիւնէճէք վագթ տախի օլմայըպ,

զ իրա աճլբղտան էօլմէ.ք տէրէճէսինէ կէլմիչ, վէ պիր գաչ սաաթ սօնղրա դուվ վէթլէրի պիւթիւն պիւթիւն քէսիւլիպ տիւչիւպ պայքլաճաղքնը անլամբչ իտի : Օ պիր թաւափտան տա զքնտանճքննն վիղիթա սաաթը եաղլաչմաղտա օլտուղունու տիւչիւնէրէ.ք, էվ վէլա պէլ.քի օ կիւն իֆ գալէսինտէն ֆիրարքննն ֆարգքնա վարամաղլար, վէ անիլէն շու շի.քէսթ օլան կէմինին թայֆասքնտանըմ տէրսէմ պէլ.քի պու եալանա ինանտքրապիլ իրիմ, զ իրա օ պաթան կէմինին պիւթիւն թայֆասը պօղուլմուչ օլմաղլաքիմ կէլիպ տէ եալանը մէյտանա չըգարաճաղ իտի :

Պու միւլահաղատա ի.քէն Տանթէս կէօղլէրինի օ կէմինին պաթտըղը մահալէ տօղրու չէվ իրաի.քտէ պաղաք քի պիր գայանքն իւզէրինտէ պիր կէմիճի թագեէսի իլիչմիչ գալմբչ, վէ անքն եաղքնքնտա տախի կէմինին գապուրկա չաթըլարքննն պիր գաչ տանէսի սույուն եիւղիւնտէ սալլանբպ տուրմաղտա իտի : Պունու կէօրաիւկիւնտէ արթըղ Տանթէս հիչ պիր շէյ տիւչիւնմէյէրէ.ք, տէրհալ տէնիզէ կիրիպ եիւզէրէ.ք օ գայայա գատար վարտըղտա օ թագեէյի ալբպ պաչքնա կիյտի, վէ օ գապուրկա տիւրէքէրինտէն պիրինի գաբբպ չէքաիլմէնին ուղրունու քէսէ.ք նիլէթիլլէ վէ արթըղ խեչաս օլտում իւմիաղլլէ եէնի գուվ վէթ քէսպ իտէրէ.ք եիւզմէյէ պաչլատը :

Պիր աղ սօնղրա բիւղկեարքն գարչը օլմասը հասէպիլլէ պու չէքաիլմէնին իֆ գալէսիլլէ Բլանիէ գուլլէսի պէյնինտէ վօլթա իլէ կիթմէ.քտէ օլտուղունու անլատը . ֆաղաթ կէմի գըյը թութուպ կիտէճէ.ք ի.քէն էնկինի թութար զօրղուսու վար իտի, զ իրա Գօրսիգայա վէ եա Սարտէնիայա կիտէճէ.ք իսէ եօլու էնկինտէն իտի . լաքին Տանթէս չէքաիլմէնին ժարօս վէ Գալասըրէննը ատալարը արասքնտան կէչմէ.ք իտթէսօր խուսկինի, վէ պու եօլտախի իթալիայա կիտէն կէմիլէրին եօլու օլտուղունտան, էնկինէ կիթմէյէճէկինի անլատը :

Պու էսնատէ Տանթէս իլէ չէքաիլմէ պիրպիրինէ եաղլայմաղտա օլուպ, հաթթա օ վօլթալարքն պիրինտէն չէքաիլմէ Տանթէսէ պին մէթրօ գատար թագարբուպ իթմիչ օլտուղունտան, Տանթէս էլինտէ.քի գապուրկա աղաճքնն

Իւզէրինէ չբզբայ պաշքնտաքի թագեէյի էլի իլէ հալա-
տա սալլայարադ իշարէթ իթտի իսէ տէ , քիմնէ կէօր-
մէյիւպ , կէմի եինէ մանօվրայր թէպալիլ իտէրէ.ք ճիհէթը
ախէրտէ վօլթայա տէվամ իթտի : Տանթէս պաղքրմադ
խթէտի իսէ տէ , կէօգիւյլէ մէսաֆէնին պուտլյէթինի
թախմին իթտի.քտէ , սէս եէթիշտիրէմէեէճէկինի ֆէհմ
իտուպ , օ էլինտէ.քի աղաճ բարչասքնն քէնտինէ նէ
գատար եարտքմը օլտուղունու օ վազթ անլատը . զիրա
գուվվէթի քէսիլմիշ օլտուղունտան , չէքտիրմէ կէրի տէօ-
նիւնճէյէ գատար եիւզէպիլէմէեէճէկինի , վէ հասպ էլիյ-
ճապ չէքտիրմէ պիր տահա եազլաշմայրպ տա էնկինէ
կիտէճէ.ք օլուր իսէ , թէքրար գարայա կէլմէյի պէճէ-
րէմէեէճէկինի անլամբշ իտի :

Կէմինին մանօվրալարքնտան թութտուղու եօլու կէ-
րէյի կիպի ֆէհմ իթմիշ իտի իսէ տէ , եինէ կէմինին քէն-
տի թարաֆրնա ավտէթինի խէվֆ ու խալէճան իլէ պէք-
լէր իտի , վէ կէմի թէքրար պաշքնը չէվիրիպ օնա տօղ-
րու կէլմէեէ պաշլատքգտա , Տանթէս տէրհալ եինէ կէ-
միյէ տօղրու եիւզէր իտի իսէ տէ , պիրպիրինէ գավու-
շաճադլարը էանատէ չէքտիրմէ թէքրար եօլու տէօնտիր-
մէկէ պաշլատը :

Տանթէս տէրհալ պիւթիւն գուվվէթինի թօրլայարադ
պիր տահա էլինտէ.քի աղաճքն իւզէրինէ չբզբայ թէհլի-
քէտէ օլան կէմիճիլէր կիպի նիտա էյլէտի :

Պու քէրրէ կէմիտէն հէմ սէսինի իշիթաիլէր , վէ հէմ
տախի քէնտիսինի կէօրտիլէր : Պիր տադիգա սօնգրա
պիր սանտալ իշինտէ ի.քի կէմիճի քիւրէ.ք չէքէրէ.ք քէն-
տինէ տօղրու պիւքիւլտիւկիւնիւ կէօրտիւ.քտէ Տանթէս
էլինտէ.քի աղաճքն արթըզ լիւղումի գալմատը զիւիւմի
իլէ , տահա չարուգ եիւզիւպ տէ եարաքմքնա կէլէնլէրէ
պիր սն էվվէլ ուլաշմադ իշիւն աղաճը պքրադբայ պիւ-
թիւն գուվվէթիլլէ եիւզմէյէ պաշլատը : Հալ պու քի քէն-
տիսինտէ գուվվէթ գալմամբշ օլտուղունտան , աղաճը պը-
րապտըքնա բէշիման օլտու իսէ տէ , չի ֆայիտէ քի պիր
տահա էլինէ կէլմէ.ք միւմքին տէյիլ իտի : Գօլլարը վէ
ղաճադլարը էյիլմէյէ պաշլատը , պիւթիւն հարէ.քէթլէ-
րինիզամը զայպ իտէրէ.ք , կէօյսիւ սքգրլբայ նէֆէսի տար-

լանաբ . պիր քէրբէ հայդբըտը , վէ եարաբմբնա կէլէնլէր
կէրէ յի կիպի սիւրաթլանաբըտըլար , վէ իչլէրինտէն պիրի-
սինին իթալ իանճա «գօրգմա» պաղբըմաաբնը իչիթաթի , աժ-
մա սէս՝ Տանթէսին գուլաղբնա՝ արթըգ սուլուն եիւղիւն-
տէ քէնտիսինի թուլթմաղա գուլվիլէթի գալմայբալ , պաչբ
սուլուն իչինէ պաթմասը էսնատէ վասըլ օլտու : Պու քէրբէ
պաթաբգտա եէնիտէն սուլուն եիւղիւնէ չբգտը իսէ տէ ,
պիւթիւն հարէ.քէթլէրի պօղուլմաղ ալամէթլէրի իտի ,
թէքրար պիր տահա պաթաբգտա սօն ղտյրէթլէ սուլուն
եիւղիւնէ չբգմաղա պիր տահա չալբըտը իսէ տէ , պէ-
ճէրէմէ յիպ օ էսնատէ պաչբնբն սաչլարբնը չէքիյօրլար
կիպի հըսս իտուպ , պունտան սօնղրա արթըգ պիր շէյ
հըսս իթմէ յէ իգթիտարը տախի գալմամբը օլտարագ պա-
յըլտը :

Տանթէս քէնտիսինէ կէլտիկինտէ չէքտիրմէնին կիւլէր-
թէսինտէ եաթմբըլ օլտուղունու վէ չէքտիրմէնին տախի
եօլունա տէվամ իթմէքտէ օլտուղունու կէօրտիւ , վէ հէր
չէյտէն էվվէլ պունուն նէ ճիհէթէ տօղրու կիթաի-
կինի անլամաղ իչիւն պաղտըգտա , իֆ գալէսինտէն ու-
ղաղլանմաղտա օլտուղունու կէօրիւպ , օ էսնատէ չբգար-
տըլը սէվինճ սէտասը քէնտիսինին տէրմանսըղ պուլուն-
տուղու հալտէ , էթրաֆբնտա պուլունանլարա պիր քէ-
տէրնիտասը կիպի կէլտի : Պիր կէմիճի եանբնա օթուր-
մուչ պիր եուն եօրկան բարչասը իլէ ազալարբնը օ-
ղուչտուրմաղտա , վէ տիկէր պիրիսի տախի եանի օ սան-
տալբն իչինտէն Տանթէսէ գօրգմա տիլէ պաղբըմբը օլան
կէմիճի աղղբնա պիր սուսաղ աղղը եանաչտըրմաղտա ,
վէ պիր պաչգասը տախի մէրհամէթլէ Տանթէսին եիւ-
ղիւնէ պաղմաղտա , վէ հէյէթինտէն տախի օ չէքտիրմէ-
նին սահիպի օլտուղու կէօրիւնմէքտէ իտի :

Սուսաղբն իչինտէքի բօմոտան պիր գաչ տամլա իչտիք-
տէ Տանթէսին եիւրէ յի օթուրտու , վէ օղուչտուրուլմաղ-
տա օլան գաթըլաչմբը ազալարը ազար ազար եուճամաղա
պաչլատը :

Սահիպի սէֆինէ.—(Ղալաթ Թրանսըղճա Տանթէսէ խի-
թապէն) Բիճմինիղ սիղ :

Տանթէս.—(Ղալաթ իթալիան լիսանբնտա) Պիր Մալ-

Թալը կէմիճկիմ, Սիրազուգատան կէլկյօր խալք վէ եիւ-
քիւմիւզ շարապ խախ: Պու կիճէքի սօրա պիղի Մօրծիօն
պրունունտա թու թաու, վէ կէմիմիղ շու կէօրիւնէն դա-
յալարքն իւզէրինտէ գըրբլար:

—Շիմուի նէ՛րէտէն կէլկյօր խախնիզ:

—Պէն եիւզէրէք օ դայալարքն իւզէրինէ գատար
չքգմըչ խախմ. ֆազիր դարտանքմիղ օրատա էօրխու: Իւչ
արգատաչքմ տահա վար խախ. դօրգարքմ անլէր տէ սօ-
զուլտու: Սիղին կէմիյի կէօրաիւկիւմտէ օ դայանին իւ-
զէրինտէ չօդ պէքլէրիմ գօրգուսույլա կէմինին բար-
չալարքնտան պիրինի ալքպ սիզէ գատար կէլմէեէ շա-
լքչտքմ: Պինլէրճէ թէչէքքիւք խտէրիմ, սաչքմտան թու թ-
տուդլարք տաղիգատա սօզուլմագ իւզրէ խախմ:

Ժադօրօ խամինտէ խալիս վէ աչքդ չէճրէլի վէ եիւ-
զիւնին իքի թարաֆքնտա ուզուն վէ դարա սագալք
պիր կէմիճի.—Սաչքնտան թու թման պէն խախմ. թալքն-
տա եէթիչմիչիզ, դիրա կիթաիկին կիւն խախ:

Տանթէս.—(Էլինի պունա ուղատարագ) Էլվվէթ, տր-
գատաչ, թէչէքքիւքլէրիմ տէ սանա տըր:

Ժադօրօ.—Վալլահ պէն թէրէտաիւտտէ խախմ. չիւն-
քի շու ալթը բարմադ սագալքն վէ պիր գուճագ սաչ-
լարքն իլէ իպթիտա պիր եարամադ զանն իթախմ:

Տանթէս Իֆ դալէսինէ կիրէլխտէն պէրու ֆիլհա-
գիդա նէ թրաչ օլուպ վէ նէ տախի սաչլարքնք քէս-
տիրմիչ օլուզու խաթրքնա կէլէրէք տէտի:

—Էլվվէթ, պէն պիր քէրրէ տահա պէօյլէ պիր թէճ-
լիքէյէ օզրատըյրտքմ տա օն սէնէ նէ սաչքմը նէ սա-
գալքմը քէսմէմէյի հազրէթը Մէրեէմէ ատամըչ խախմ:
Իչթէ պու կիւն օ միւտտէթին խիթամը կիւնիւ աղ գալ-
ար պօզուլույօր խախմ:

Սահիպի սէֆինէ.—Շիմուի պիղ սիղի նէ եարաճա-
ղըլ:

Տանթէս.—Վալլահ նէ խաթէրսէնիղ եարքնըզ, կէմի-
միղ պաթուր, դարտանքմիղ սօզուլտու. իչթէ կէօրիւ-
յօրտունուզ ես, պէնտէն պաչգա դուրթուլմն օլմատը.
Ֆադաթ պէն պիր էյի կէմիճիլիմ, պէնի իլք օզրատը-

զընքդ լիմանա պրագքնըդ, էլպէթթէ պիր թիւճճար կէ-
միտինտէ պիր խըամէթ պուրուրում:

Սահիպի սէֆինէ.—Սէն Պահրը Սէֆիտ սուլարընը պի-
լիւմիտին:

Տանթէս.—Չօճուդլուղումտան պէրու կէմիճիլիք ի-
չինտէ յիմ:

Սահիպի սէֆինէ.—Էյի լիմանըարը թանը՞րմըսն:

Տանթէս.—Էն կիւճ լիմանըարա կէօղլում պաղլըբ հէմ՞
կիրէր հէմ՞ տէ չըդարբմ:

ժաղօրօ.—(Սահիպի սէֆինէյէ խիթապէն) Պանա պաղ-
անա, ուսթա, արգատաչըն տէտիկի սահիհ իտէ, պի-
ղիմէ գալսա նի՞ճէ օլուր քի:

Սահիպի սէֆինէ.—Էյի օլուր ամմա տէտիկի սահիհ
իտէ. անճագ պու հալտէքի ատէմ չօղ վատ իտէր ամմա
պաղալըմ՞ գաչտա պիրինի թութապիլէճէք:

Տանթէս.—Գօրդմայընըդ, պէն վատըմտան զիյատէ
թութարբմ:

Սահիպի սէֆինէ.—(Կիւլէրէք) Օհ է, սէնի տէ կէօ-
րիրիդ:

Տանթէս.—(Սյաղա գալգարադ) Կէլ շիմտի թէճըրի-
պէ իտէլիմ. նէ՞րէյէ կիտիյօրսունուդ:

Սահիպի սէհինէ.—Լիվօրնոյա:

Տանթէս.—Էյյլէ տէ նի՞չիւն վօլթա իլէ օղրաչըպ
վաղթ զայպ իտիյօրսունուդ. տօղրուտան տօղրոյա կիթ-
սէնիդէ:

Սահիպի սէֆինէ.—Տօղրուտան տօղրոյա կիթսէք,
Բիօն աատընա տիւչէրիդ:

Տանթէս.—Խա՛յր, եիրմի գուլաճ էօթէտէն կէչէր-
օինիդ:

Սահիպի սէֆինէ.—Էյյլէ իտէ տիւմէնի ալ էլինէ տէ
կէօթէր մարիֆէթինի պաղալըմ՞:

Տանթէս կիթտի տիւմէնէ օթուրտու, վէ կէմինին տիւ-
մէնէ գօլայ իթաաթ իտիյօր մու, եօզսա տիւդմիւ տէօ-
նիյօր օլտուղունու անլամագ միւրաաըլլա թէճըրիպէ ի-
չին պիր իքի չէվիրիպ, սերի իւլ հարէքէ տէյիլ իտէ տէ
կիւճ գուլլանթլըր կէմի աախի օլմատըլընը անլատըրտա
թայիֆէյէ խիթապէն:

—Իրլէրի մօջաւ

Պու գօմանտա իւղէրինէ թայֆանըն միւրէ.ք.քէպ օլ-տուլու տէօրթ կէմիճիլէրինն հէր պիրի հէրինէ գօշաու վէ սահիպի սէֆինէ տախի մանօլրայա պաղաք :

Տանթէս.—Հիսս' : (Պու էմր տախի իճրա օլունունճա) Շիմաի պաղլա :

Տանթէսին պու էմրի տախի իճրա օլունտուգտա կէմի վօլթայա տէվամ հէրինէ Բիօն ատաաք իւղէրինէ տօղ-րուլտու կիթաի , վէ պիր աղ սօնդրա Տանթէսին էվվէլ-ճէ խապէր վէրմիչ օլտուլու պու ատայր երմի գուլաճ էօթէտէ պրազարազ սաղ վէ սէլամէթ կէչտիքտէ, պիւ-թիւն թայֆա վէ սահիպի սէֆինէ տախի պէրապէր օլա-րազ «սֆէրինն» չաղբրմայա պաշլատրյար :

Տանթէս.—(Տիւմէնի պրազարազ) Իշթէ կէօրտիւնիւղ ես , հիչ օլմաղ իսէ եօլաա սիզէ պիր աղ խըամէթ տէ ի-տէպիլիրիմ : Սիղ ալը գօմաղ խթէմէղսէնիղ , Լիվօրնօյա վարաղըմքղաա , օրայա պրազբրսընըղ, վէ իւք ալտըղըմ պլըզարտան օրայա վարընճայա գատար եմէք մէսա-րիֆիմի , վէ պիր գաթ տա բուպա վէրիբսէնիղ անըն տախի գըլմէթինի պէրապէր էտա խաէրիմ :

Սահիպի սէֆինէ.—Բէք էյի , բէք էյի , ինսաֆլը տավրանբրսանըղ ույուչապիլիրիղ :

Տանթէս.—Վալլահ պու արգատաշլարա վէրաիկինիզ-լէ պէն տէ իքթիֆա իտէրիմ :

Ժադօրօ.—Նօղ , օհազգ օլմաղ , սէն պիղտէն չօղ պի-լիբիսին :

Սահիպի սէֆինէ.—Սէն նէ՞ գարըշըյօրսուն պէ , նէ՞ վաղ իֆէն , հէր քէս սէրպէսթ տիր , իսթէտիկինի իսթէր-

Ժադօրօ.—Էվվէթ , հազգընըղ վար , ամնա պիր բան-թալօնլա պիր կէօմլէք վէրէպիլիրիմ :

Տանթէս.—Պանա տա դիյատէ լազըմ տէյիլ տիր :

Ժադօրօ անպարա էնիպ պու իքի էլպիսէյի կէթիրաի վէ Տանթէս անլէրի քէմալը խօշնուտի վէ իսթիրահաթլա կիյաի :

Սահիպի սէֆինէ.—Պաշգա պիր շէյ տահա իսթէրմի-սինիղ :

Տանթէս.—Պիր բարչա էքմէք իլէ շու բօմտան պիր եուտում տահա . զիրա չօղտան պէրու պիր շէյ եմէտիմ :

Կէրչէքտէն Տանթէս գըրգ սաաթտան պէրու աղղընա պիր շէյ գօմամբը խտի : Օ էսնատէ սահիպի սէֆինէ «տիւմէնի սօլա» տիյէ պաղըրաբ իսէ , Տանթէս տիւմէնճի թարաֆընա տօղրու սուսաղը աղղընա կէօթիւրէրէք եիւղիւնիւ շէվիրտիքտէ , սուսագ եարը եօլտա գալըբ . գիրա կէմի սահիպի «պագսանըզա, պագսանըզա, շուրատա նէ՛ վարըմբը» տիյէրէք իֆ գալէսինի կէօսթէրիյօր խտի , վէ հագիգաթէն գալէնին պիր պուրճունտա ուֆաճըգ պիր պէյաղ պուլութ բէյտա օլուպ , պիր սանիյէ կէշէր կէչմէղ պիր թօր սէտասը իշխտիլտի : Կէմիճիլէր պաշլարընը գալըրըպ պիրպիրինէ պագմաղա պաշլարըլար :

Սահիպի սէֆինէ.—(Տանթէսէ խիթապէն) Սիղ պունա նէ՛ մանա վէրիրսինիղ :

Տանթէս.—(Եարբ եօլտա գալմբը օլան սուսաղը աղղընա կէօթիւրէրէք) Պունուն մանասը պու կիճէ պիր մահպուս գաշմբը օլմալը տա , էթրաֆա խապէր վէրմէք իշիւն թօր աթըյօրլար :

Սահիպի սէֆինէ տիգգաթլա Տանթէսին եիւղիւնէ պագտըգտա , էլինտէ օլան բօմը օ գատար իշթահլը իշէյօր վէ պու քէլամլարը տախի օ գատար թէլաշսըղ վէ սիւքիւնէթլէ սէօլէեօր խտի քի , հէրիֆէ պիր ուֆագ շիւպհէ պիլէ կէլիշ օլտա խտի , Տանթէսին պու աթվարընտան զաիլ օլուր խտի :

Սահիպի սէֆինէ.—(Քէնտի քէնտինէ Տանթէսէ պագարաղ) Հէր հալտէ պու իսէ պիլէ պանա զարարը եօգ , իշիմէ եարայապիլիր :

Տանթէս եօրկունլուգ էօղը խտէրէք տիւմէնէ օթուրմագ իսթէտի , վէ տիւմէնճի տախի խըտմէթտէն գուրթուլմագ արզուսույլա սահիպի սէֆինէնին եիւղիւնէ պագտըգտա օ տախի տիւմէնի Տանթէսէ թէսլիմ իթմէսինի էմի իթաիքտէ Տանտէս տիւմէնէ օթուրուպ կէօղլէրինի Մարսիլեա թարաֆընա տօղրու տիքէրէք եանընտա պուլունան ժագօրօյա խիթապէն :

—Պու կիւն այքն գաշը՞ տըր :

—Փեարուար 28 :

—Հա՞նկը սէնէնին :

—Նէ՞ տիմէք , սէնէյի պիլմէեօրմուսուն :

— Պիլմէ, յօրում, ունութաում :

— Հիչ սէնէ ունուտուր՝ ւր մնու :

— (Կիւլէրէ, ք) նէ՞ եարայրմ, պու կէճէ օ դատար գօրգ-
տում քի, ազ գալարք ազլըմը պիլէ դայպ խոկյօրտում :
Նիմաի տէ պագայրմ, հանկը սէնէնին փետրուար 28ի տիր
— 1829 սէնէսինին :

Կիւնիւ կիւնիւնէ Տանթէս թութութութուղու կիւնաէն օ
կիւնէ գատար թամամ օն տէօրթ սէնէ կէշմիչ օլուպ իֆ
գայէսինէ օն տօղուզ հաշքնտա կիրմիչ վէ օթուզ իւշեա,
չքնտա չըգմըչ իտի :

Տուտագլարք իւզէրինէ պիր աճը թէպէսսիւմ կէլտի,
վէ քէնտի քէնտինէ աճապա Մէրսէտէս պու արալըգտա
քէնտիսինի էօլտիւ պէլլէեէրէ, ք նէ՛ օլտու նէ՛ օլմտաը
տիլէ տիւշիւնիւր իտի : Պունտան սօնգրա քէնտիսինի պու
գատար վագթ զքնտան քէօշէսինէ աթմըչ օլան օ իւշա-
աէմիէրի խաթրընա կէթիրտի, քտէ, կէօզլէրինտէ պիր քին
ալէվի բէ, յտա օլտու, վէ զքնտանտա իթտիկի կիպի Տանկ-
լարտան, Ֆէրնանտան վէ Վիլֆօրտան զալիմանէ ինթի-
գամ ալմադ եէմինինի օ տագիգատա պիր գաթ տահա
թէէ, քիտ իթտի, վէ պու եէմին իտէ զքնտանտա իթտիկի
եէմինլէր կիպի թէհտիտ վէ թէսէլլի իշիւն օլմայրպ, զի-
րա օ ստաթտա Մարտիլեանըն էն սիւրաթլը կէմիլէրին-
աէն պիրի իլէ Լիվօրնօյա տօղրու գուշ կիպի ուշան կէ-
մինին արգատքնտան գօշալար պիլէ թութամտեաճագ-
լարք աշի, քեար իտի :

ՊԻՐԻՆՃԻ ՃԻԼՏԻՆ ՄՕՆԸ

